

Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium

PEDADÓGIAI PROGRAM

2024

TARTALOMJEGYZÉK

I.	BEVEZETŐ	4
II.	AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	10
1.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	10
1.1.	Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, értékei	10
1.2.	Nevelő-oktató munkánk pedagógiai céljai, feladatai	11
1.3.	Nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai	12
2.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
3.	Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	13
4.	Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 14	
4.1.	Az iskola ünnepei, hagyományai	16
4.2.	Az osztályközösség, az iskolai közösség feladata	17
4.3.	Tanítási órán kívüli tevékenységek	18
5.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka	19
5.1.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai (2023. évi LII. tv. 67.§).....	19
5.2.	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	21
6.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	24
6.1.	A különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása	25
6.2.	A különleges bánásmódot igénylő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása	26
6.3.	A különleges bánásmódot igénylő kiemelten tehetséges tanulók tehetséggondozása 28	
6.4.	A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanulók, valamint a felzárkóztatásra szoruló tanulók nevelése, oktatása.....	30
7.	A tanulóknak az intézményi döntés folyamatában való részvételi jogai gyakorlásának rendje	37
8.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái ..	37
8.1.	A szülővel való kapcsolattartás formái	37
8.2.	A tanulókkal való kapcsolattartás formái.....	39
8.3.	A pedagógusok közötti kapcsolattartás formái	39
8.4.	Az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	40

9.	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	41
9.1.	A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei .	47
9.2.	Az alkalmassági vizsga szabályai	47
10.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	48
III.	HELYI TANTERV	51
11.	Az iskola által választott kerettanterv megnevezése	51
12.	A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama	54
13.	Az iskolában alkalmazandó tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	70
14.	A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósulásának részletes szabályai	70
15.	Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	75
16.	Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	78
16.1.	Szakköri foglalkozások, sportkörök választásának szabályai	78
16.2.	Napközi, tanulószobai foglalkozások rendje.....	80
16.3.	Egyéb iskolai foglalkozások rendje.....	80
17.	Választható érettségi vizsgatárgyak.....	82
18.	Az egyes érettségi vizsgatárgyak középszintű érettségi vizsgatémakörei.....	83
19.	A tanuló tanulmányi munkájának értékelése. A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelési elvei	90
19.1.	Az írásbeli és szóbeli vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módok, és formái.....	90
19.2.	A magatartás és szorgalom minősítésének alapelvei	93
20.	Csoportbontások és egyéb foglalkozások elvei	95
21.	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	96
22.	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programok, tevékenységek	96
22.1.	Az egészségnevelés alapelve, céljai, programjai, tevékenységei.....	96
22.2.	Az iskola környezeti nevelési programja	99
23.	A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	109
23.1.	Általános elvek.....	109
23.2.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló feladatok, eszközök.....	109

24.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	110
25.	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	113
25.1.	Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különbözőzeti vizsgálattal, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméltással	117
25.2.	Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témnapok, témahetek, projektoktatás	118
26.	A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények	119
27.	Az egész napos iskola nevelési-oktatási programja	119
28.	A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánosság rendje	122

I. BEVEZETŐ

„ Legnagyobb cél pedig, itt, e földi létben,
ember lenni mindég, minden körülményben!”
Arany János

Köszöntjük a Tisztelt Olvasót!

Ön a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium pedagógiai programját tartja a kezében.

Az Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium elődjének, a 9. sz. Általános Iskolának alapítási éve 1976., helye Nyíregyháza, Ungvár sétány 22.

Az iskola hivatalos elnevezése:

NYÍREGYHÁZI ARANY JÁNOS GIMNÁZIUM, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

Az iskola fenntartója: Nyíregyházi Tankerületi Központ

Az iskola székhelye, pontos címe: 4400 Nyíregyháza Ungvár sétány 22.

Telefon: 42/512-822

e-mail: iskola@aranyj-nyh.edu.hu

Tagintézmények:

Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szabó Lőrinc Tagintézménye	Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézménye és Kollégium	Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézménye
4481 Nyíregyháza-Sóstóhegy Igrice u. 6.	4432 Nyíregyháza Kollégium út 54.	4400 Nyíregyháza Krúdy Gyula utca 29.
Telefon: 42/512-856	Telefon: 42/512-841	Telefon: 42/512 -826
e-mail: titkarsag@sostohegyialtisk.hu	e-mail: iskola@szoloskerti.hu	e-mail: zelkiskola19@gmail.com

Az iskola alapítása, szakmai alapidokumentumának száma, kelte, engedély kiállítója

Alapítva: 1976. július 1.

Kiállítója: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

Jelen pedagógiai program 2023. szeptember 1-jén lép életbe, amelyet tanévenként március 31-ig felülvizsgálunk és módosítunk.

A Pedagógiai Program elkészítése során az alábbi jogszabályokat vettük figyelembe:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelethe a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról és a kerettantervek

Az intézmény bemutatása

Intézményünk a város egyik olyan iskolája, amely uszodával rendelkezik, ezért életünk meghatározó eleme a sport, az úszás. Ennek megfelelően köznevelési típusú sportiskolai osztályokat indítunk, és az utóbbi években a népszerű kreatív osztályokat, ahol emelt óraszámú művészeti nevelés, és emelt óraszámú matematika oktatás folyik. Új képzésként vezettük be első osztálytól az angol nyelv emelt óraszámú oktatását is. Munkánk sikerét iskolánkban kiemelkedő sporteredmények, elismert sportszakemberek fémjelezzik. Egyedülálló lehetőség kínálkozik a sportutánpótlás biztosítására, amit kezdetben a Magyar Olimpiai Bizottság, majd az EMMI, jelenleg a BM támogat.

A lakótelepen elsőként itt indult gimnáziumi képzés. E szerkezetbe beleillett az 1991-ben elkezdett nyolcosztályos gimnáziumi képzési forma. Az elmúlt években a négy évfolyamos gimnáziumi osztályok speciális tagozatokkal indultak.

Az iskola programja biztosítja a tanulók számára a továbbtanulást, illetve az átlépés lehetőségét, képességeik teljes kibontakoztatását.

2013/14-es tanévtől a MOB által támogatott felmenő rendszerben kapcsolódtunk az 1-8. évfolyamon már működő sportiskolai képzéshez a gimnáziumban is. A nyelvi képzés továbbra is kiemelt fontosságú.

2007. augusztus 1-től az intézmény egy tagintézménnyel bővült a város önkormányzatának határozata alapján. Tagintézményként működik a Nyíregyházi **Szabó Lőrinc Általános Iskola, helye Nyíregyháza-Sóstóhegy, Igrice u. 6.**

Az iskolában 1-8. évfolyam működött, a 2011/12-es tanévtől 1-4. évfolyam maradt a tagintézményben. 2020/2021. tanévtől a felső tagozat újraindult felmenő rendszerben. A tanulók adottságait, igényeit, eltérő fejlődési ütemét figyelembe véve hatékonyan fejlesztik a készségeiket, képességeiket. Prioritást kapnak a nyelvi-kommunikációs képességek, matematikai alapkészségek, és ezek hatékony fejlesztése. Nevelési profiljuk az egészségnevelést, egészségfejlesztést is magában foglaló környezeti nevelés. Mivel Sóstóhegyen közművelődési intézmény nincs, az iskola látja el ezeknek a feladatoknak is egy részét a közművelődési színtér és a közművelődési könyvtár keretein belül. Fontos kiemelni az intézmény ideális természeti környezetét. A belső udvar, a tágas játszó- és sportudvar lehetőséget kínál arra, hogy a gyerekek minden szabad percüket friss levegőn, gondozott környezetben tölthessék. Az iskola 2005-ben kapta meg először az Ökoiskola megtisztelő címet. Állatsimogatót működtet.

2011. augusztus 1-től az intézmény újabb két tagintézménnyel bővült a város önkormányzatának határozata alapján. A **Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Iskola Tagintézménye és Kollégium, (Nyíregyháza, Kollégium u. 54.)** és a **Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézménye (Nyíregyháza, Krúdy Gyula u. 29.)**

A Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény 19. számú Általános Iskola megnevezéssel 1980 szeptemberében nyitotta meg kapuit. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium engedélyével az 1992-es tanévben német kéttannyelvű, a 2010-es tanévben angol

kéttannyelvű oktatást vezetett be. Emelt szintű digitális kultúra oktatás is folyik az intézményben. Tanórán és tanórán kívül segítik a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságúnak tartják a tehetséges, jó képességű gyermekekkel való foglalkozást. Az iskola városi beiskolázású.

Nyírszőlősön, a Nyíregyháza-hoz csatolt kertvárosi területen 1923 óta folyik nevelés, oktatás. A Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény és Kollégium szervezi az általános iskolai nevelést és oktatást, a kollégiumi nevelést, illetve közművelődési tevékenységet is folytat. A 2010/2011-es tanévben angol kéttannyelvű oktatás indult első évfolyamon, és emelt szintű testnevelés az első és ötödik évfolyamok egy-egy osztályában. 2016-ban elnyerték az Örökös Ökoiskola címet. Az iskola szolgáltató tevékenységét a társadalmi valóságból eredezteti. Az ismeretek közvetítésén túl igyekszik funkciógazdag, nyitott iskolaként működni. Előnyben részesíti a pozitív motivációt, a meggyőzésen alapuló ráhatást. A gyermekek átmenetének törésmentes segítését biztosítja az óvoda, iskola, család, kollégium, középiskola egymásra épülése. A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: a gyermekekből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni.

Intézményünk Akkreditált Kiváló Tehetségpont 2013-tól.

Az intézmény képzési ideje, osztályok:

Az iskola képzési ideje: 12 évfolyam

A képzés belső tagozódása:

- 1-8. évfolyam *általános iskola*;
Jelölése: 1. a, 1. b, 1. c, 8. b, 8. c, 8. d
- 5-12. évfolyam *nyolcosztályos gimnázium*;
Jelölése: 5. A-tól felmenő rendszerben, ...12.A-ig
- 9-12. évfolyam *négyosztályos gimnázium*;
Jelölése: 9. B-től12. B-ig

A képzés sajátosságai: fenntartói engedély és jóváhagyás után

A székhelyintézmény

Általános iskola:

- Köznevelési típusú sportosztályok (úszás, kézilabda, röplabda)
- Kreatív osztályok 1-4. évfolyam
- Angol emelt óraszámú oktatás 1-4. évfolyamon
- Digitális kultúra 3-8. évfolyam, emelt óraszámú digitális kultúra az 5-8. évfolyamon
- Matematika emelt óraszámú képzés 2011. szeptembertől felmenő rendszerben 1-4. évfolyamon
- Nyelvoktatás 1. osztálytól
- SNI-s és BTMN-es tanulók integrált nevelése

Négyosztályos gimnázium

- Angol vagy testnevelés emelt óraszámú képzés
- Emelt szintű fakultációk működtetése

- Széleskörű idegen nyelvi választék biztosítása (angol, német, francia, olasz)
- Sokszínű sportolási lehetőség, köznevelési típusú sportiskolai képzés,
- SNI-s és BTMN-es tanulók integrált nevelése

Nyolcosztályos gimnázium

- Széleskörű idegen nyelvi választék biztosítása (angol, német, francia, olasz,
- Angol nyelv, történelem, matematika tantárgyak emelt óraszámú oktatása.
- Emelt szintű fakultációk működtetése
- Nyelvvizsgára felkészítés, tehetségek kiemelt gondozása, menedzselése
- Sokszínű sportolási lehetőség, EMMI által támogatott sportiskolai képzés,
- SNI-s és BTMN-es tanulók integrált nevelése

Szabó Lőrinc Tagintézmény

- 2021 szeptemberétől 5-8. évfolyam felmenő rendszerben
- Egyéni fejlesztés SNI és BTMN-es tanulók számára
- ÖKO iskola, Állatsimogató

Zelk Zoltán Tagintézmény

- Két tanítási nyelvű német idegen nyelv és német nyelven tanított tantárgyak oktatása 1-8. évfolyamon „a” jelű osztályokban. Az első évfolyamra jelentkezők számától függően, az „a” osztályban lehetséges, hogy fél német és fél angol nyelvet tanuló csoport indul osztályon belül.
- Két tanítási nyelvű angol idegen nyelv oktatása 1-8. évfolyamon és angol nyelven tanított tantárgyak oktatása „b” jelű osztályokban
- Egész napos oktatás 1-2. évfolyamon
- Néptáncoktatás 1-2. évfolyamon művészeti iskola keretében
- Kompetencia alapú oktatás implementációja

Szőlőskerti Tagintézmény

- ÖKO iskola
- Angol kéttannyelvű képzés 2010-től felmenő rendszerben
- SNI-s és BTMN-es tanulók integrált nevelése
- Alsó tagozaton néptánc oktatása.
- Digitális kultúra oktatása 1-8. évfolyamon tanórai/szakköri keretek között valósul meg.
- Kollégiumi ellátás biztosítása

Képzési struktúra: Arany székhelyintézmény

	Általános iskolai képzés			Gimnáziumi képzés *		
1	sportiskolai	angol	kreatív			
2	sportiskolai	angol	kreatív			
3	sportiskolai	angol	kreatív			
4	sportiskolai	angol	kreatív			

5	sportiskolai	digitális kultúra		Nyolcosztályos 5.		
6	sportiskolai	digitális kultúra		Nyolcosztályos 6.		
7	sportiskolai	digitális kultúra		Nyolcosztályos 7.		
8	sportiskolai-digitális kultúra	digitális kultúra-normál tanterv	digitális kultúra-normál tanterv	Nyolcosztályos 8.		
9				Nyolcosztályos 9.	angol haladó	sportiskolai-
10				Nyolcosztályos 10.	angol haladó	sportiskolai-
11				Nyolcosztályos 11.	angol haladó	sportiskolai-
12				Nyolcosztályos 12.	angol haladó	sportiskolai-
				érettségi	érettségi	érettségi

*A 20/2012. EMMI rendelet szabályozása alapján:

32. § (1) A hivatal szeptember 30-áig honlapján közlemény formájában nyilvánosságra hozza az adott tanévre vonatkozóan a középfokú iskolák tanulmányi területeinek meghatározási formáját.

(2) A középfokú iskola a tanulmányi területek fő jellemzőit és belső kódjait az (1) bekezdés szerinti közlemény alapján állapítja meg, és október 20-áig rögzíti a *KIFIR* rendszerben.

(2a) A főigazgató október 10-ig jóváhagyás céljából megküldi a fenntartónak a középfokú iskola által meghirdetendő tanulmányi területek tervezett létszámadatait. Ha a fenntartó öt munkanapon belül nem nyilatkozik, akkor hozzájárulását megadottnak kell tekinteni.

Tagintézmények:

A **Szabó Lőrinc Tagintézmény** képzési rendje: 2020-tól a felső tagozat osztályai felmenő rendszerben, **Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény** képzési struktúrája valamint a **Szőlőskerti Tagintézmény** képzési struktúrája, angol kéttannyelvű és általános osztályok 2010-től felmenő rendszerben 8. évfolyamig.

Á: általános
A : Angol kéttannyelvű
Né: német kéttannyelvű

	Szabó Lőrinc Tagintézménye	Ökoiskola	Zelk Zoltán Tagintézménye	Szólőskerti Tagintézménye		
1	Á	Ökoiskola	Né	A	A	Á
2	Á		Né	A	A	Á
3	Á		Né	A	A	Á
4	Á		Né	A	A	Á
5	Á		Né	A	A	Á
6	Á		Né	A	A	Á
7	Á		Né	A	A	Á
8.	Á		Né	A	A	Á

II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, értékei

Pedagógiai alapeszme

„Legnagyobb cél pedig, itt e földi létben Ember lenni mindég, minden körülményben.”

/ Arany János: Domokos napra/

Intézményegyüttesünk egyetért abban, hogy tanítványainkat olyan szellemben kell nevelnünk, aki...

- képes megfelelni az élet mindennapi kihívásainak, felismeri és tiszteli a humánus értékeket, ismerjék meg Magyarország Alaptörvényében – különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben-foglaltakat;
- képes elhelyezni a magyarság kultúráját európai kontextusban, kötődik szülőföldjéhez, ápolja a nemzeti hagyományainkat;
- igényli más kultúrák megismerését *nyitott a társadalmi jelenségek* iránt;
- rendelkezik a harmonikus társas kapcsolatok kialakításához megfelelő *empátiával*;
- érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét;
- igényli a *tiszta, egészséges környezetet*;
- életvitelét életkorának megfelelően saját döntéseinek sorozataként alakítja;
- felismeri a környezeti problémák kialakulásának kockázatát, látja ezzel kapcsolatos felelősségét;
- *tud célokat kitűzni maga elé*, alapvető gazdasági és pénzügyi ismeretekkel rendelkezik, képes felismerni az összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között, tudják mérlegelni döntéseik következményeit és kockázatát;
- *tudatosan használja az infokommunikációs eszközöket*. Médiahasználó, megfelelő stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak kiválasztására;
- képes legyen önálló, hatékony tanulásra, logikai műveletek alkalmazására.

Nevelőtestületünk mindent megtesz azért, hogy

- érvényesüljenek az örök és általános erkölcsi értékek;
- a szülők vallási meggyőződésük szerint szabadon nevelhessék gyermekeiket;
- minden tanuló kibontakoztathassa képességeit, testi-lelki harmóniában élhessen.
- **Alapelvek:** egészséges életmódra nevelés, egészségkárosodás kiküszöbölése, sokoldalú mozgásműveltség kialakítása, egész életen át tartó fizikai aktivitás igényének kialakítása, fenntartható fejlődésre építő környezettudatos magatartás kialakítása.

1.2. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai céljai, feladatai

Az iskola és a kollégium a jelen és jövő elvárásainak megfelelő generációt szeretne útjára bocsátani.

A szülői közösséggel együttműködve, a következő fejlesztési tulajdonságokat tartjuk szem előtt:

- az alapkészségek fejlesztése;
- a tehetséges tanulókat megfelelő felkészítésben részesítjük, hogy megállják helyüket a különböző versenyeken, s ez által pályaválasztásuk is könnyebbé válik;
- társadalmi elvárás az idegen nyelvi és kommunikációs kultúra fejlesztése;
- korszerű, a korral együtt haladó informatikai, digitális kultúrához kapcsolódó ismeretek közvetítése;
- az idegen nyelv tanulása következtében legyenek nyitottak a tanulók a különböző szokások, életmódok, kultúrák iránt;
- a testnevelés sajátos eszközeivel járuljunk hozzá ahhoz, hogy a tanulók állóképessége, mozgáskultúrája szerves része legyen a személyiség harmonikus fejlődésének;

Feladatok

- Az intézmény a tanulók életkori fejlettségi szintjének megfelelően válassza ki és rendszerezze az emberre, társadalomra, tudományokra, technikára, természetre vonatkozó ismeretanyagot a tizenkét évfolyamos oktatási rendszerben és a tanórán kívüli nevelésben.
- Érzékenyítse a tanulókat a problémák megoldására, legyen tudása piacképes, gondolatait szóban és írásban megfelelően tudja összegezni, képes legyen kooperatívan, csoportban együtt dolgozni társaival.
- Az átadott ismeretek feleljenek meg a kor színvonalának és tudományosságnak, hogy tudásuk értékálló, a kor kihívásainak megfelelő legyen, ezzel segítve a zökkenőmentes pályaválasztást.
- Az életkori sajátosságokhoz igazodva gyakorlati tapasztalatok alapozzák meg a természettudományos és műszaki pályák felé orientálódást.
- A tanulók tudása legyen kompetenciaalapú, gyakorlatban alkalmazható.
- Azoknak a képességeknek a fejlesztése, amelyek a reális önismerethez és önértékeléshez szükségesek.
- Törekednünk kell, hogy egész életükben megtartsák és fejlesszék a tanulásra való képességüket, kritikai ítélőképességüket, rendelkezzenek a stressz- és feszültségoldás különféle technikai eszközeivel.
- Megismertetni tanítványainkkal, hogy milyen eszközzel és formában (pl. nyelvi, zenei, a vizuális kifejezés eszközeivel, tárgyalással) fejezzék ki gondolataikat, érzéseiket, véleményüket, egymás munkájának, véleményének és személyiségének a megbecsülésére kell törekedni.
- Tolerancia a környezettel kapcsolatban, a másság elfogadása legyen természetes.
- A nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely más közösségekkel elsősorban vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns,
- Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől.

A két tanítási nyelvű iskola oktatási célja és feladata:

A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja:

- az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,
- a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,
- a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,
- a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása.

1.3. Nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai

Az eljárások a megfelelő életkori sajátosságokat figyelembe véve a nyolc, tizenkét évfolyamos iskola, kollégium minden tagozatára érvényesek és egymásra épülnek.

A nevelő-oktató munka eszközei:

- az oktatás eredményességét a motiválás, a felfedezés örömeinek megteremtése, a módszerek sokszínűsége, az egyénre szabott foglalkozás szolgálja. A nevelőtestület személyes példaadással, magas fokú műveltséggel, igényességgel biztosítja, hogy tanulni érdemes és hasznos.
- együttműködés a szülőkkel, egyéb partnerekkel.
- megismerjük és alkalmazzuk a szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztésére kidolgozott tanulói és tanári eszközrendszert, az IKT kínálta lehetőségeket.
- a nevelési-oktatói eljárások pedagógiai eszközeit különböző technikákkal kell ötvözni.
- lehetővé kell tenni a szükséges alapkészségek magasabb szintű elsajátítását.
- ki kell használni a szűkebb és tágabb környezetünk által nyújtott lehetőségeket.
- a magyar és egyetemes kultúra alkotásainak megbecsülésére kell nevelni.
- meg kell ismertetni tanulóinkat a digitális kultúra alapjaival, az internetes viselkedés alapszabályaival.
- az intézmény külföldi kapcsolatait fejlessze hosszú távú együttműködéssé.
- a tanulókat szilárd, biztos ismeretekkel kell felruházni, s meg kell tanítani logikusan gondolkodni.
- fontos egy idegen nyelv kommunikációs szintű elsajátítása.
- a középfokú nyelvvizsga megszerzésére, az első idegen nyelvből 12. évfolyam végére B1 szintű nyelvtudás elsajátítására kell törekedni.
- a diákok minél nagyobb számban jelentkezzenek továbbtanulásra.
- fel kell használnunk a művészeti tantárgyak (zene, rajz) és a sport személyiségformáló erejét.
- kéttannyelvű osztályokban kiemelten kezeljük a:
 - tehetséggondozást,
 - nyelvvizsgára való felkészítést,
 - idegen nyelvi programokat, projekteket,
 - nemzetközi kapcsolatok kiépítését,

- versenyeken való részvételt (különös tekintettel az angol és német kéttannyelvű országos versenyekre)
- nyelvi csoportbontásokat,
- szakkörök szervezését,
- anyanyelvi lektor biztosítása
- az országos méréseken az elvárásoknak megfelelő részvételt
- Kéttannyelvű osztályokban vizsgák:
 - 4. évfolyam végén A1 szintű belső vizsga
 - 6. évfolyam végén A2 szintű belső vizsga
 - 8. évfolyam végén B1 szintű belső vizsga
 - 6. és 8. évfolyamon célnyelvi mérés (OH)

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség az ember és a külvilág kölcsönhatásából alakul ki. A pedagógusnak fokozott felelőssége van a tanulói személyiség fejlesztésében, ennek során a következő tanuló célok elérésére törekszünk:

- éljen úgy, hogy igénye legyen a saját személyiségének megismerésére és kibontakoztatására (önbecsülés, önbizalom);
- vállaljon felelősséget saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás);
- éljen egészségesen, szeressen mozogni, sportolni, legyen aktív részese a komplex intézményi mozgásprogramnak, az intézmény és a lakóhely sportprogramjainak;
- tevékenyen vállaljon részt szűkebb és tágabb környezetének védelmében,
- legyen nyitott az élményekre, az esztétikum befogadására,
- váljon fogékonyá az emberi kapcsolatokra, a barátságra (hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, udvariasság, figyelmesség, tolerancia a mássággal);
- sajátítsa el a kulturált magatartásformákat (udvariasság, figyelmesség, fegyelem, önfegyelem, közösségi érzés, áldozatvállalás);
- törekedjen az előítélet-mentességre, a konfliktus és a stressz kezelésére,
- tisztelje és szeresse szüleit, nevelőit, társait;
- képes legyen szeretetet adni és kapni;
- ismerje és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit;
- tudjon rövidebb és hosszabb távra tervezni, reálisan mérlegelni és dönteni;
- jellemezze a hazaszeretet, ugyanakkor tudja, hogy a magyarság az európai nemzetek közösségének része
- küzdjön az esélyegyenlőtlenség és a szegregáció ellen.

3. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az iskolára nagy felelősség hárul a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálja tanulóink egészségi, testi, lelki, mentálhigiéniai, szociális

fejlődését. Igyekszünk kialakítani azokat a magatartásformákat, szokásokat, melyek tanulóink egészségi állapotát javítják.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- Az egészségnevelési tevékenység során az egyes egyének egészségtudatos magatartásának kialakítására kell törekedni, ezen belül is az egészségmegőrző szokások megformálására.
- Az intézménynek segítenie kell a helyes táplálkozás, mozgáskultúra és a testápolási szokások elsajátítását.
- A tanulókkal tudatosítani kell az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a kábítószerfogyasztás, a szexuális szabadság következményeit, a testi bántalmazás, iskolai erőszak, internet használat veszélyeit.
- Fel kell világosítani a fiatalokat, hogy a helytelen gyógyszerfogyasztás, vegyszerkezelés, a környezetszennyezés egészségüket veszélyezteti.
- A tanulóknak ki kell alakítani azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek gyakorlásával, s korszerű ismeretekkel képesek egészségük megőrzésére. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást. Bemutatjuk, s elsajátíttatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat.
- Iskolaorvos, iskolavédőnő, fogorvos által szervezett, a jogszabályban meghatározott feladatok elvégzése.

4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés vagy közösségszervezés a közösségek kezdeményező és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van az egyes iskolai és kollégiumi közösségeknek, a pedagógusoknak, mint közösségfejlesztőknek, akiknek bátorító-ösztönző-informáló munkája segítheti, kiegészítheti, megerősítheti a meglévő közösségi formákat, erőforrásokat. E feladat során az iskola együttműködik a szülők közösségével.

Ennek lényege a tevékeny közösség nevelő erejének tudatos, szakszerű kiaknázása az egyéni fejlődés érdekében.

A közösségfejlesztés színterei:

- a tantestület
- a szakmai munkaközösségek
- az osztályközösségek
- kollégiumi csoportok
- a szakkörök.

Egyéb színterek:

- szülői közösségek
- az intézményben jelen lévő egyházak, a hittanórák
- öntevékeny művészeti csoportok

- a diákok érdeklődési körének megfelelő egyéb színterek: művészeti magániskola, sport, nyelviskola stb.
- közös szabadidős programok

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk intézményünk nevelő-oktató munkája során az iskolai és kollégiumi közösségek tudatos fejlesztésére. Ebben fontos szerepet kap az önismeret fejlesztése, az egyén értékeinek felismerés és elismerése, a tanulók tehetségének kibontakoztatása és a tehetséggondozás.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. Célunk (a szülői közösséggel karöltve) toleráns, a kisebb közösségek és a társadalom szokásait és szabályait tiszteletben tartó, abba beilleszkedni tudó tanulók nevelése. Az iskolai, a kollégiumi oktató-nevelő munka során több figyelmet kell fordítani a tehetséggondozásra, a személyiség kibontakoztatására. Ennek előfeltétele, hogy a közösség tagjai tisztában legyenek saját értékeikkel, elérendő céljaikkal, az odavezető út nehézségeivel, buktatóival, s eredményeivel.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A közösségfejlesztéshez szükséges készségek:

1. hatékony kommunikáció és kifejezőképesség
2. a versenyszellem és az együttműködés egyensúlya
3. önismeret, önbecsülés
4. társasági alkalmazkodó készségek
5. személyes kapcsolatok építése
6. az érzelmek alkotó jellegű feldolgozása - az érzelmi intelligencia fejlesztése
7. stresszkezelés
8. magabiztosság
9. kritikus gondolkodás
10. döntéshozás
11. problémamegoldás
12. a másság elfogadása, a szegregáció és diszkrimináció elutasítása

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- a különböző szintű intézményi tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása: a tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodni kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró személyiségének lassú átalakulásától – az önmagát értékelni és irányítani képes személyiséggé válásig.
- az intézményi élet egyes területeihez (tanórákhoz, kollégiumi és tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- a tanulói közösségek tevékenységének megszervezése. A tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartási és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtnek.
- az önkormányzat képességének kialakítása. Nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, ezért összehangolt módon tevékenykedni, az elvégzett munkát értékelni, a közösségért felelősséget vállalni.
- harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel. A hon- és népismeret alapozza meg a tanulók nemzettudatát, mélyítse el a hazaszeretetet és ösztönözzön a történelmi, kulturális és vallási emlékeink, hagyományaink ápolására, megbecsülésére, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok elfogadására, történelem- és jellemformáló szerepének, államalkotó létüknek elismerése.
- kapcsolódjanak be közvetlen környezetünk értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- a fenntartható fejlődésre épülő, környezettudatos magatartás legyen a tanulóink életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.
- legyenek érdeklődők az európai kultúra, életmód, szokások iránt, becsüljék meg ezeket. Közvetlenül is vállaljanak részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. Empátia és tolerancia képesség fejlesztése, segítőkész magatartás a beteg, illetve sérült embertársak iránt.
- tanulóink legyenek nyitottak a másság iránt.
- legyenek képesek eligazodni az új információs környezetben, és azt kritikai módon használni. Alakuljon ki az önálló ismeretszerzés, véleményalkotás, érvelés képessége.
- iskolánkban legfontosabbnak tekintjük az osztályközösséget, amely szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és tovább fejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra.
- a tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

4.1. Az iskola ünnepei, hagyományai

Nemzeti ünnepek

- október 23.: emlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharcra
- március 15.: emlékezés a 1848-49-es forradalomra és szabadságharcra

Meghatározott rendezvények, megemlékezések

- Tanévnnyitó
- Tanévzáró
- Egyéb ünnepi megemlékezések (aradi vértanúk, holocaust, kommunizmus áldozatai, Nemzeti összetartozás napja, Föld napja, Víz világnapja)

Választott programok

- Veréb – Pinty – és Csibeavató – Szőlőszem-Szőlőfűrt avató
- Őszi bál –felső tagozatok zenés rendezvénye
- Szalagavató
- Mikulás – az alsó, felső tagozatban, kollégiumban
- Karácsonyi ünnepekör – December hava. Szőlőskert: Adventi forгатag és vásár
- Farsangi bál az 1-8. évfolyam számára
- A névadókról elnevezett hetek: nyílt tanítási órák, koszorúzás, sport, tanulmányi,
- kulturális versenyek, bemutatók, fordított nap, diáknapi
- Hallo-Martin lampionos felvonulás (Zelk)
- Családi napok
- Egészségnap, egészség hét
- Szüreti Nap (Szőlőskert)-Sportnap
- Jótékonysági bál
- Az első osztályosok bemutatkozása a leendő tanulóknak és szüleiknek, óvónőknek
- Aranytallér óvodások versmondó versenye
- Aranyóvi- Iskolára hangoló foglalkozások, Szőlőskerti Betekintő
- Ballagás a gimnáziumban, általános iskolában
- Nyílt nap az általános iskolában, gimnáziumban és kollégiumban
- Nyelvi hét, angol kulturális nap (Szőlőskert) természettudományos hetek
- Iskolai újságok, szerkesztése, kiadása, (Aranyélet, Közelkép, Szemezgető)
- Csatlakozunk az országosan meghirdetett Témahetekhez
- Zelk-hét Sportrendezvények
- Röplabda torna, kézilabda torna
- Megyei Kollégiumi Asztalitenisz Verseny
- Szőlőskert: Szőlőskerti Kupa (labdarúgás, kézilabda, tűzharc, szivacskezilabda)
- Lázár Ervin Program
- Nyertes Határtalanul pályázati támogatás esetén 7. évfolyamos tanulók tanulmányi kiránduláson vehetnek részt egy határon túli magyar lakta területen.
- Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

4.2. Az osztályközösség, az iskolai közösség feladata

Az osztályközösség az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezete, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja. Döntési jogkörébe tartoznak:

- az osztály diákbizottságának és képviselőjének megválasztása,
- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba,
- döntés az osztály belügyeiben

Az osztályközösség feladata:

- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,

- a másság elfogadása, a tolerancia, a szegregáció elutasítása,
- társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése,
- szociális, életviteli és környezeti kompetenciák kialakítása.

4.3. Tanítási órán kívüli tevékenységek

Az iskola a tanulók számára – a tanórai foglalkozások mellett – , az engedélyezett időkeret alapján fenntartói egyeztetést, jóváhagyást követően az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi:

1. Napközi, tanulószoba

A tanuló joga, hogy napközi, tanulószobai ellátásban részesüljön. A szülők igényei alapján az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban napközi (3-4. évfolyam) és tanulószoba (5-8. évfolyam) működik.

- A szülő írásbeli kérelmet nyújthat be az iskolába a KRÉTA napló üzenetben, ha felmentést szeretne kérni gyermeke számára ezek alól a délutáni foglalkozások alól, minden tanév szeptember első hetében.
- Pótkérelm benyújtására az adott tanév kezdetének első hónapjában van lehetőség.

A tanulószobára a jelentkezés tanév elején történik, de mód van az évközi jelentkezésre is. Azon tanulók esetében, akiknek a kompetenciamérés eredménye alacsonyabb az iskolai elvárástól, a tanulószobáról való mentesülést az intézmény vezetője nem engedélyezi.

A tanítási szünetekben, tanulmányi időszak alatt, a munkanapokon összevont gyermekfelügyeletet tudunk biztosítani. A napközis foglalkozás időtartama alsó tagozatban a tanítás befejezésétől 16.05 óráig tart, tanulószobán 7-8. óra tanulmányi munka. A tanítás és a napközis-tanulószobai foglalkozások után az intézmény 18 óráig felügyeletet biztosít. A napközis foglalkozásról a mulasztás igazolása az azt tartó nevelőnél történik, aki tájékoztatást ad az osztályfőnöknek.

2. Tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéni foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segíthetik. A jelentkezés önkéntes. Az iskola a jelentkezések függvényében dönt a csoportok elindításáról, figyelembe véve az aktuális év tantárgyfelosztását. A jelentkezés 1 tanévre szól.

3. Iskolai sportkör DSE

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör sportcsoportjainak foglalkozásai a tanórai testnevelési órákkal együtt, vagy azon felül biztosítják a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

4. Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészi, szaktárgyiak, de szerveződhetnek

valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

5. Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyekre való eljutás egyénileg, szülői kísérettel, pedagógiai asszisztens, szaktanár kíséretével történhet.

6. Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A tanulók részvétele ezeken a foglalkozásokon – ha az tanítási időn kívül esik és költségekkel jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

7. Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez. A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

8. Hit- és vallásoktatás

A tanuló joga, hogy társai kötelezően tiszteletben tartsák világnézeti, vallási nézetét, nemzeti vagy etnikai önazonosságát, az azt jelképező ékszerek vagy ruhadarabok viselését. A tanuló joga, hogy hit- és vallásoktatásban részesüljön. Ilyen irányú igényüket az első évfolyamon beiratkozáskor, minden más évfolyamon a KRÉTA felületén május 20-ig lehet módosítani. Hittan oktatást hitoktatók végzik, az egyházak megbízásából. Az etika oktatását iskolánk ilyen irányú végzettséggel rendelkező tanárai tartják.

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka

5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai (2023. évi LII. tv. 67.§)

A pedagógusoknak a **teljes munkaidő hatvan százalékában (24 óra) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el**, melybe bele kell számítani heti két óra időtartamban az osztályfőnöki, kollégiumi csoportvezetői, munkaközösségvezetői feladatokat, valamint heti egy óra időtartamban a tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítségével összefüggő egyéb feladatokat. **A kötött munkaidő fennmaradó részében a pedagógus a nevelés-oktatást előkészítő, nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, eseti helyettesítést lát el.** (2023. évi LII. tv. 79.§)

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- munkáját felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzi.
- megismeri a szaktárgyában rendelkezésre álló programot és tankönyveket, s ezek közül az intézmény pedagógiai koncepciója alapján a tanulók adottságaihoz igazítva választja ki a legmegfelelőbbet.
- nevelő-oktató munkáját a nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján a módszerek és taneszközök szabad megválasztásával tervszerűen látja el.
- megismeri a szaktárgyában rendelkezésre álló programot és tankönyveket, s ezek közül az intézmény pedagógiai koncepciója alapján a tanulók adottságaihoz igazítva választja ki a legmegfelelőbbet.
- év elején a követelményeket figyelembe vevő, a képességek fejlesztését célzó tanmenetet, tematikus tervet készít
- a szaktárgyában kimagasló teljesítményt és kreativitást mutató tanulókat hozzásegíti tehetségük kibontakoztatásához (szakkör, tanulmányi versenyre való felkészítés).
- támogatja, segíti (felzárkóztatás, korrepetálás) a tanulásban lemaradott, vagy tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat.
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervez.
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatokat lát el.
- ellátja az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat.
- munkájának megkezdése előtt 10 perccel köteles megjelenni az intézményben, illetőleg a foglalkozás helyén. akadályoztatása esetén a munka megkezdéséig értesíti a helyettesítésért felelős főigazgató helyettesét, valamint hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.
- aktívan részt vesz a munkaközössége foglalkozásain, megosztja kollégáival szerzett ismereteit, egyeztetni velük a szaktárgyi értékelés helyi elveit. részt vesz a helyi tantervek kidolgozásában, továbbképzési célú előadás, bemutató foglalkozás, óra tartásában.
- aktív szerepet játszik az intézmény programjában meghatározott – szaktárgyával kapcsolatos – szabadidős programok versenyek szervezésében.
- óráin, foglalkozásain gondot fordít a tanulók differenciált foglalkoztatására, egyéni fejlesztésüket optimális szintű, személyre szabott feladatokkal szolgálja.
- összeállítja, megírhatja és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai dolgozatokat, a témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja
- a kötelező írásbeli házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja és értékeli.
- rendszeresen értékeli tanulói tudását, félévente legalább a heti óraszám kétszeresének megfelelő számú osztályzatot (de legalább félévi 3 osztályzatot) ad minden tanítványának.
- az osztályzatokat folyamatosan bejegyzzi a digitális naplóba, a tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére csak egyetlen osztályzat adható (kivételt képez a magyar nyelv és irodalom dolgozatok értékelése)

- az Nkt. 54.§. (1) bekezdése alapján **a tanulók érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség** szakmailag indokolható határidejét az érdemjegyszerzés utáni maximum 2 munkanapra szabályozzuk.
- a belső és külső mérések eredményei és saját értékelése összhangjára törekszik.
- az főigazgató beosztása szerint részt vesz az érettségi, felvételi, osztályozó és különböző vizsgákon, intézményi méréseken.
- elkíséri az intézmény tanulóit az intézményi ünnepekre, hangversenyre, intézményi szervezésű rendezvények külső helyszíneire.
- szükség szerint kapcsolatot tart a tanított osztályok osztályfőnökeivel.
- kötelezően részt vesz az iskola szülői értekezletein, fogadóóráin.
- hetente egyéni fogadóórát tart. A szülőkkel való találkozási alkalmakkor tájékoztat a tantárgyi követelményekről, a tanulók előmeneteléről, megbeszéli velük a gyermek fejlődésében felmerülő problémákat.
- bombariadó vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor közreműködik az épület kiürítésében, menti az általa használt legfontosabb dokumentumokat.
- felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges szemléltető eszközök, digitális tábla, könyvek, stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért.
- a szaktanár megadott szempontok szerint írásban vagy szóban, félévenként elemzi és összegzi a munkáját.
- terveit felülvizsgálja, szükség szerint módosítja, meghatározza az erősségeit és a javítandó területeit.
- figyelmet biztosít a fokozott kockázatú allergiás betegséggel, diabétesssel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére (2023. évi. LII. tv. 62.§)
- tanulói felügyeletet lát el (az intézményben 7 és 18 óra között biztosítani kell a tanulók felügyeletét)
- a fentiekén kívül, a hatályos jogszabályoknak megfelelően minden olyan feladat elvégzése, amivel az intézmény főigazgatója vagy az főigazgatóhelyettese megbízza.

Az intézmény pedagógusainak részletes feladatlistáját a munkaköri leírásuk tartalmazza.

5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az főigazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnöki munka komplex, átfogó a tanuló egész személyiségére irányuló tevékenység.

Az osztályfőnök fő feladata egy osztályt, és annak tanulóit érő iskolai fejlesztő

hatások koordinálása, az osztály közösségi életének szervezése, továbbá a nevelési tényezők összefogása a tanulók személyiségének az iskolai értékrend szerint való fejlesztése érdekében.

Az osztályfőnök feladatai és felelősségei:

- munkáját a Pedagógiai Program és az intézményi külső és belső elvárásrendszer szellemében, az SZMSZ-ben és a Házirendben meghatározottak, és az iskolai dokumentumok (pl. éves munkaterv) betartásával végzi.
- munkavégzése során szem előtt tartja az intézményi önértékelés elvárás- rendszerét.
- személyes felelősséggel tartozik a tanulókkal kapcsolatos adatok, tanügyi dokumentumok pontos vezetéséért.

- maradéktalanul betartja az adatkezelés rá vonatkozó szabályait.
- felelős a tanulói és szülői személyiségi jogok maximális tiszteletben tartásáért.
- bizalmasan kezeli a kollégákkal és az osztályokkal kapcsolatos információkat.
- a hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az főigazgatónak vagy helyettesének.

Adminisztrációs jellegű feladatok:

- a tanulók személyi adatait beírja a dokumentumokba, összesítéseket készít, statisztikai adatokat szolgáltat.
- kitölti a törzslapot, bizonyítványokat, értesítőket.
- a haladási napló (KRÉTA) kitöltésének ellenőrzése, a szaktárgyi órabeírások (tananyag, sorszám) hetente történő ellenőrzése és a hiányok pótoltatása (szükség esetén az iskolavezetés értesítése).
- a tanulói hiányzások igazolása, összesítése. A Házi rend előírásai szerinti értesítéshez rendszeresen ellenőrzi a tanulói hiányzások mértékét, módját, a vezetőknek jelzi az osztályozhatóság veszélyeztetését, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányi előmenetelét. Szükség esetén elektronikus üzenetben vagy levélben értesíti a szülőket.
- a Házi rendben leírtak szerint figyelemmel követi a tanulók késését, szükség esetén elektronikus levélben, vagy levélben értesíti a szülőket.
- elektronikus üzenetben, illetve KRÉTA ellenőrzőbe történő beírással, vagy egyéb módon értesíti a szülőket a tanulóval kapcsolatos problémákról.
- folyamatosan nyomon követi és aktualizálja a naplóban a diákok adatainak változását, a bejárók adataiban bekövetkező változásokat.
- elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztrációs teendőket, továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan továbbítja.
- rendszeresen ellenőrzi a KRÉTA ellenőrzőbe történt bejegyzések szülői tudomásul vételét.
- nyilvántartást vezet, a BTMN-s, SNI-s, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókról.
- figyelemmel kíséri az egészségügyi, szociális, érzelmi gondokkal küszködő tanulókat, segítséget nyújt számukra.
- segíti, nyomon követi és adminisztrálja osztálya orvosi vizsgálatait.
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételei javaslatait a tanártársai elé terjeszti.
- vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket.
- elvégzi az osztályfőnök egyéb adminisztrációs feladatait.

Irányító, vezető jellegű feladatok:

- a helyi tantervben meghatározott órakeretben rendszeresen osztályfőnöki órát tart.
- az osztályfőnöki óra tartalma és vezetése, mint a pedagógiai munka kiemelt színtere az osztály éves tanmenete alapján valósul meg, amely során a tanulók tanulmányi eredményeinek nyomon követése mellett, évente több alkalommal, változó tematikával,

releváns társadalmi témákat is érintve saját maga, vagy meghívott előadókkal foglalkozásokat tart.

- céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására, öntevékenységük, önkormányzó képességük fejlesztésére.
- együttműködve az osztály tanulóival segíti a tanulóközösség kialakulását.
- minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet, vagy az évfolyamnak és a szükségleteknek megfelelően felhívja a figyelmet egyes előírásaira.
- a tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláírhatja a tanulókkal.
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait.
- közösségi programokat szervez osztálya tanulói számára.
- ezek tervéről, programjáról és tapasztalatairól tájékoztatja az főigazgatót és/vagy helyettesét, valamint a szülőket.
- részt vesz osztályát érintő iskolai rendezvények előkészítő munkálataiban és a rendezvényeken.
- folyamatos figyelmet fordít osztályának dekorációjára, a faliújság karbantartására.
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, kitüntetésére. A tanulókat saját hatáskörében is jutalmazza (pl. osztályfőnöki dicséret).
- fegyelmező intézkedéseket hoz, fegyelmi vétség esetén eljárást kezdeményezhet.
- a tanulók minden iskolai tevékenységet, beleértve a tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat is értékeli, kialakítja bennük a reális önértékelés igényét.
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- szülői értekezletet tart.
- kapcsolatot tart az iskola által megbízott ifjúságvédelmi felelősével.
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- a szülővel való egyeztetés alapján figyelmet biztosít a fokozott kockázatú allergiás betegséggel, diabétesszel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére, elfogadására.

Szervező, összehangoló jellegű feladatok:

- segít abban, hogy a gyerek otthonosan és biztonságban érezze magát az iskolában. Ennek érdekében tájékozik a rábízott tanulók neveltségi szintjéről, osztályban, egyéb közösségben elfoglalt helyéről, életviteléről, környezetéről.

- kapcsolatot tart az intézményben működő civil szervezetekkel. A nevelési folyamat tervezésében a civil szervezetek szerepét, közreműködését segítő eszközként használja (pl. iskolai alapítvány).
- munkája során figyelembe veszi a DÖK programját, felelősséggel vesz részt annak szervezésében, tervezésében, irányításában.
- koordinálja a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását, segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.
- gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.
- a gyerekekről gyűjtött egyéni megfigyelési tapasztalatait, az érvényes diagnosztikai eredményeket, valamint a Szakértői Bizottság véleményét és javaslatát az osztályban tanító pedagógusokkal ismerteti, ezeket közösen elemzik, és a továbbhaladási célokat meghatározzák.
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal, a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő, közösségi szolgálat koordinátorával stb.)
- a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott kollégáival, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- kapcsolatot tart a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, szükség esetén részt vesz esetmegbeszéléseken.
- szükség esetén – az főigazgató hozzájárulásával - az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozásra hívja össze.
- szükség szerint családlátogatásokat végez.
- szülői értekezletek, fogadóórák keretében a gyermek pedagógiai jellemzését a gondviselőkkel egyeztetni, továbbtanulási lehetőségekről tájékoztatja őket, tanácsot ad, segítséget nyújt felvételi jelentkezésükhöz, tudatosan fejleszti az életpálya kompetenciákat.
- a szülői értekezletek tapasztalatairól tájékoztatja az főigazgatót vagy helyettesét.
- közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Intézményünk szociokulturális környezetéből fakadó iskolai lemorzsolódás megelőzése érdekében aktívan használjuk a korai iskolaelhagyási jelzőrendszert, emellett az adatokat magunk is elemezzük és felhasználjuk a következő tanév tervezésekor. Alkalmazkodunk a tanítványaink egyéni szükségleteihez, sajátos igényeihez. Ebben szorosan együtt működünk a munkánkat segítő partnerszervezeteinkkel.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek (Nkt.4.§(12):

- a sajátos nevelési igényű gyermek (SNI), tanulásban akadályozott tanuló,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló (BTMN),
- a kiemelten tehetséges tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló (HH, HHH),
- a tartós gyógykezelés alatt álló tanuló
- a szociális hátránnyal küzdő tanuló.

A szülő a köznevelési intézményt köteles tájékoztatni a tanulói jogviszony létesítésekor, vagy a tudomásszerzést követően haladéktalanul.

6.1. A különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása intézményünkben a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ 23. 2. 47.§-a és a 20/2012.EMMI rendelet 138.-139. §-a alapján történik.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos fejlesztési feladatok meghatározása és dokumentálása:

- a nevelési-oktatási intézmény a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és a végrehajtásában közreműködő pedagógus legalább két alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét.
- a többi tanulóval együtt oktatott tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott nyomtatványon, vagy helyben szokásos módon.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A sajátos nevelési igény megállapítása a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságának jogköre.

Ennek folyamata:

- az iskola vagy a szülő a probléma észlelésekor pedagógiai, pszichológiai vizsgálatot kezdeményez a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattól,
- A Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat javaslatára az SNI megállapítását egy új vizsgálattal végzi el a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottsága a honlapján található formanyomtatványok alkalmazásával.
- A vizsgálathoz a szülő hozzájárulása szükséges.
- Szülői egyetértés hiányában a vizsgálatot kezdeményező intézmény a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt eljárás megindítását kéri.

- A sajátos nevelési igény megállapítása a bizottság által meghatározott időszakra vagy tanévre szól, annak további fennállása esetén az intézménynek a felülvizsgálat évét megelőző tanév június 30-ig felülvizsgálatot kell kérni a Vármegyei Szakértői Bizottságtól.

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása az intézményben:

- SNI – rehabilitációs foglalkozások biztosítása, melyet csak a fogyatékoságnak megfelelő képzettséggel rendelkező gyógypedagógus/utazó gyógypedagógus tarthat, a rehabilitációs foglalkozásokról egyéni fejlesztési naplót vezet.
- intézményünk a korrepetálásokat, differenciált- felzárkóztató foglalkozásokat is biztosít az SNI-vel küzdő tanulók számára.
- a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek megrendelése a tankönyvrendelés során és ezek alkalmazása a tanórákon.
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás.
- szükség esetén speciális, tanulást segítő bútorok, technikai eszközök (dönthető pad, felnagyított betűméret, fejlesztő programok) alkalmazása a tanórákon.

A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése:

- a sajátos nevelési igényű tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján az főigazgató, tagintézmény-igazgató határozattal mentesíti egyes tantárgyak, tantárgyrészek teljes vagy részleges (pl: írásbeli, szóbeli) értékelése és minősítése alól.
- a szakértői véleményekben megfogalmazott kedvezmények érvényesítését biztosítani kell: például időkedvezmény, a hosszabb felkészülési időt (vagy kevesebb feladatot) a feladatvégzéshez, az írásbeli munkában lehetővé kell tenni a segédeszközök alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programját a Pedagógiai Program 12. sz. melléklete tartalmazza.

6.2. A különleges bánásmódot igénylő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségű tanulók ellátása az intézményben:

- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatást fejlesztő pedagógus végezheti.
- célja a szülőkkel való szoros együttműködés és kapcsolattartás segítségével a tanulók iskolai nevelésének, oktatásának segítése, a pedagógiai, pszichológiai támogatása, terápiás gondozása.
- intézményünk a korrepetálásokat, differenciált- felzárkóztató foglalkozásokat is biztosít a BTMN-nel küzdő tanulók számára.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, Pedagógiai Szakszolgálattal, Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, Vármegyei Szakértői Bizottsággal
- folyamatos kapcsolattartás a tanuló és a tanárok között

- körültekintő, alapos környezettanulmány
- magatartási problémák okainak alapos feltárása, a fejlesztési stratégia meghatározása egyénre szabottan, fejlesztő foglalkozás szervezése
- a felismerhetőség végett a téma napirendre tűzése nevelési értekezleten
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- felzárkóztató foglalkozások megszervezése
- egyéni foglalkozások, esélyegyenlőség biztosítása.
- módszertani sokszínűség

A hátrányos szociokulturális helyzetű tanulók beilleszkedési, magatartási nehézségeit enyhítő tevékenységek:

- logopédiai foglalkozás,
- nívócsoportos oktatás,
- 1-2. évfolyamon egésznapos oktatási rend,
- tanulószobai ellátás,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott prevenció és koordináló munkája,
- családlátogatások,
- a szülő és a családok nevelési gondjainak segítése,
- DADA program,
- szakemberek meghívása hátrányenyhítő foglalkozásokra, előadásokra,
- hátránycsökkentő tematikájú pedagógus továbbképzések,
- biztonságos internethasználat érdekében szakemberek segítségét vesszük igénybe,
- beszélgetőkörök alkalmazása,
- közösségépítő foglalkozások osztálykeretben és kollégiumi csoportkeretben is,
- kollégiumi közösségépítő mesterprogram

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat megillető többlétszolgáltatások

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyerekek állapotuknak megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban, többlétszolgáltatásban részesülnek attól kezdve, hogy igényjogosultságukat megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást és értékelést a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint biztosítjuk.

A tankötelezettségük kezdetéről – sajátos nevelési igényű gyerek esetén – a szakértői bizottság véleménye alapján az iskola főigazgatója dönt. A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az Oktatási Hivatal látja el az egyéni munkarend engedélyezésével kapcsolatos feladatokat. Az egyéni munkarend határozott időre kérelmezhető. A hivatal engedélye alapján a tankötelezettségét egyéni munkarendben folytató tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie.

- Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján az egyéni munkarend keretében tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel.
- Ha az SNI, a BTMN tanuló a tankötelezettségét szakértői bizottság szakértői véleménye alapján egyéni munkarend keretében teljesíti, a tanuló neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről - heti 10 órában, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról intézményünk gondoskodik. Az egyéni munkarend keretében tanuló magatartását és szorgalmát nem minősítjük.
- Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról a BTMN gyerekek esetében a pedagógiai szakszolgálati intézmény, az SNI gyerek esetében pedig az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat gondoskodik.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulók esetében az főigazgató döntése alapján a félévi osztályozó vizsgáktól az intézmény eltekinthet, a tanév végi osztályozó vizsgák letétele azonban minden tantárgyból kötelező.

Iskolába járás esetén

- A tanulók osztályba sorolásuk során figyelembe vesszük az osztálylétszámok kialakítását, és a sajátos nevelési igényű gyermekek többi gyermekhez viszonyított arányának megállapítását.
- A nevelő-oktató munkánk során a NAT mellett a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveit is szem előtt tartjuk.
- Az integrált nevelés-oktatás során törekszünk minél gyakrabban olyan tantermi folyamatok biztosítására, melyek nagyobb teret engednek a – differenciálásnak, – kooperációnak, – kreativitásnak, – aktivitásnak, – mozgásnak.
- Ha az 1-4. évfolyamra járó tanulók eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, lehetővé tesszük, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyenek részt. Ezt alkalmazzuk akkor is, ha a tanuló tanulmányi követelmények teljesítése miatt kettő vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot.
- Csoportos habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat biztosítunk a heti foglalkoztatási időkeret alapján. A gyógypedagógus egészségügyi rehabilitációs lapot vezet a foglalkozásokról.

6.3. A különleges bánásmódot igénylő kiemelten tehetséges tanulók tehetséggondozása

A tehetséggondozás első és egyben nagyon fontos fázisa, hogy minél előbb felismerjük a tehetségre utaló tulajdonságokat (testi, fizikai, idegrendszeri, intellektuális, értelmi, affektív, emocionális stb.).

A tehetség néhány jellemzője:

- logikus gondolkodás, a következtetés képessége
- a figyelem, az emlékezet, az absztrakció magas foka
- az ismeret megőrzésének képessége, a külvilággal szembeni nyitottság
- magas fokú kreativitás, kíváncsiság, érdeklődés
- szorgalom, kitartás és becsvágy
- folyamatos kommunikáció

Miről ismerhető fel a tehetséges gyerekek?

- nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról,
- szokatlan kifejezéseket használnak, szókincsük gazdag,
- sokat olvasnak, beszédük kifejező,
- jó megfigyelők, felismerik az ok-okozati viszonyokat, tényeket,
- kritikusan gondolkodnak, véleményüket elmondják,
- szokatlan kérdéseket fogalmaznak, az ismétlődő feladatok unatják őket,
- gyakran nem tartanak a többséggel, egyéni elképzeléseik vannak.

„Minden gyermek tehetséges valamiben...”

A legtöbb szülő az iskolában elért jó eredményre ösztönzi a gyermekét, mert szemében a tudás érték. A jó eredmény kitörési lehetőségeket jelent a tanulónak.

Az intézmény fontosnak tartja a jó képességű és szorgalmas diákok szakmai támogatását, a tehetséggondozást az egyéni képességük, tehetségük és fejlődési ütemük figyelembe vételével. A tanuló joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon. A tehetséggondozás szinterei a kötelező órák, a nem kötelező tanórák, a tanórán kívüli foglalkozások és az egyéni foglalkozások.

Az Akkreditált Kiváló Tehetségpont megtisztelő címet 2013-ban kaptuk meg. Tevékenységünket ennek szellemében tervezzük és szervezzük.

A tehetség – képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

	Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény	Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény	Szabó Lőrinc Tagintézmény
testnevelés és sport	úszás, kézilabda, röplabda, labdarúgás, atlétika, sakk (tanóra) futsal	tollaslabda, kosárlabda, szivacs kézilabda, labdarúgás, sakk, aerobik, úszás	labdarúgás, kézilabda, szivacs-kézilabda, úszás, kerékpártúrák	természetjárás, foci
művészeti tevékenység	énekkar (tanóra) tánc, színjáték, kézműves-foglalkozások, képzőművészet (önköltséges)	néptánc, képzőművészet: grafika, fazekas	néptánc, képzőművészet, kézműves foglalkozások	tánc, kézműves foglalkozás
természet- és társadalom-tudományok	matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, történelem, rajz, digitális kultúra, újság, (tanóra, szakkör)	matematika, fizika, digitális kultúra, magyar nyelv- és irodalom, történelem	matematika, magyar nyelv és irodalom, újságírás, digitális kultúra és robotika, iskolarádió, történelem, fizika, biológia	közlekedési ismeret, természet-védelem, matematika, Ökoiskola-állatsimogató program

idegen nyelvek	emelt óraszámú okt. csoportbontás, angol, német, olasz idegen nyelven versmondás, színjátszás, nyelvvizsga, emelt szintű érettségi	A kéttannyelvű osztályokban heti 8 órában lehetőleg csoportbontásban.	A kéttannyelvű osztályban heti 8 órában angol nyelv lehetőleg csoportbontásban, csoportbontásban német nyelv.	angol nyelv
-----------------------	--	---	---	-------------

- egyéni képességhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, emelt szintű oktatás,
- szakkör (érdeklődési körök által szerveződnek), választható tanórák, tehetséggondozó foglalkozások,
- tanulmányi versenyek, levelezős versenyek,
- kulturális rendezvények látogatása, sportversenyek,
- kapcsolat alapfokú művészeti intézményekkel,
- tehetséggondozó központba irányítás,
- iskolai, településrészi fiókkönyvtár és lakótelepi könyvtár,
- egyéb szabadidős tevékenységgel: múzeum, színház, hangverseny, kiállítás látogatásával, kerékpártúrák szervezésével
- gazdagító tehetséggondozó táborok,
- Nyelvi Hetek, Természettudományos Hetek

Az Országos **Tehetségálózat** szervezeteivel, tehetségpontokkal való együttműködés, **tehetségműhelyek** működtetése, TEHETSÉGNAP szervezése.

Saját szervezésű versenyjeink rendezvényeink:

- versmondó versenyek (Arany - 3 alkalommal, Zelk, Szőlőskert, Szabó L.)
- angol nyelvi versenyek (Arany, Zelk)
- Szőlőskert: Spelling Bee angol nyelvű verseny, angol nyelvi verseny
- megyei természetismeret, rajz, helyesírás, fizika kísérleti, angol, német, matematika, közlekedéssmereti verseny
- minden telephelyen a névadóhoz kötődő napok szervezése (versenyekkel, tornákkal, sportjátékokkal, meghívott vendégekkel)
- kézilabda, röplabda, foci, tollaslabda, asztalitenisz, sakk, szivacskezilabda tornák, bajnokságok
- Zelk Megyei versmondó és megyei rajzverseny

6.4. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanulók, valamint a felzárkóztatásra szoruló tanulók nevelése, oktatása

Gyermek és ifjúságvédelem alapvető céljai és feladatai, esélyegyenlőség

A nemzeti köznevelési törvény a társadalmi szolidaritás alapelveként és a gyermekek érdekeinek megfelelően minden köznevelési intézménybe kerülő gyermek számára biztosítja azt a nevelési-oktatási formát, amely a legmegfelelőbbben szolgálja személyes fejlődését, a mindenkiben felismerhető tehetség kibontakoztatását, társadalmi helyének megtalálását.

A 2011. augusztus 31-én elfogadott Köznevelési Törvény, 20/2012. EMMI rendelet 171. és 172. §-a tartalmazza a gyermek és ifjúságvédelem feladatait. A gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. paragrafusának 1/c pontja értelmében a köznevelési intézmények alaptevékenység keretében látják el a gyermekvédelemhez kapcsolódó feladatokat, ezért az intézmény elsődleges célja a tanulók testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése.

Kötelező feladatok:

- gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről, az oktatás egészséges feltételeinek megteremtéséről, a tanulói balesetet kiváltó okok feltárásáról és megszüntetéséről, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről: az évenkénti fogászati, szemészeti, általános szűrővizsgálatokról.
- a nevelési-oktatási intézmény felderíti a gyermekek, a tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel (személyiség és közösségfejlesztés) törekszik a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. szükség esetén a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez.
- az iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésnek elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. (EMMI rendelet 171.§/1)

A gyermekvédelmi munka célja: a gyerekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, csökkentése, a tanulási kudarnak kitett tanulók fejlesztését segítő programok szervezése és a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység biztosítása.

Az intézmény általános gyermekvédelmi feladatot lát el az egészséges oktatás, a tanulószoba működtetésével, az ingyenes tankönyvellátással, az iskolaorvosi és iskolavédőnői ellátással, a gyermekek étkeztetésével, a tanórák előtt és után biztosított felügyelettel, a kollégiumi ellátással.

Speciális feladatok: a veszélyeztetettség tényének földerítése, nyilvántartása, a hatások megszüntetésében segítség nyújtása, kapcsolattartás hivatalos gyermekvédelmi szervekkel és intézményekkel. (Gyámügy, Önkormányzat Szociális Irodája, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye, ifjúságvédelmi szervek: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, rendőrség, anyaóvó és anyaothon, Drogambulancia, Kortárs segítők, szülői szervezetek, alapítványok, civil szervezetek, iskolaorvos, védőnő, gyermekek és családok átmeneti otthona, befogadó otthon, kollégium, lakásotthonok, iskolai szociális segítő)

A gyermekvédelmi munkában résztvevő intézményi dolgozók és feladataik

- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok irányításáért a főigazgató felel, de köteles abban közreműködni valamennyi pedagógus.
- kiemelt szerepe van az osztályfőnöknek, a kollégiumi csoportvezetőnek: jelzi a bekövetkezett változásokat, javasolja a gyermek, nyilvántartásba vételét, segít a

szülőknek a nevelési problémák megoldásában és közreműködik a veszélyeztető körülmények felszámolásában.

- nyilvántartja az igazolatlan mulasztást, az igazolatlan mulasztást haladéktalanul jelzi az iskola vezetőjének, segít a pályaválasztásban és a szabadidő helyes eltöltésében. Kiemelt figyelemmel foglalkozik a nehezen nevelhető, magatartási problémákkal küzdő, különleges bánásmódot igénylő tanítványaival.
- a gyermek és ifjúságvédelmi támogató fogja össze az összes intézményi gyermekvédelmi munkát.

Feladata:

- a veszélyeztetett tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével, családlátogatás, nyilvántartásba vétel, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, ez alapján a további teendőkre javaslattevés.
 - egyeztetés a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal
 - a veszélyeztetett gyermek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése és adott esetben javaslattevés a változtatásra.
 - pályaaorientáció segítése, a gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatok figyelemmel kísérése, lehetőség szerint pályázat írása.
 - szünidei programok ajánlása.
 - rendszeres részvétel továbbképzéseken, szakirodalom tanulmányozása.
 - rendszeres kapcsolattartás a gyermekvédelmi szervezetekkel.
 - szemléletformálás szülők és pedagógusok körében (szülői értekezlet, nevelőtestületi értekezlet, diákönkormányzat, iskolaszék).
 - mentálhigiénés programok bevezetésének szorgalmazása, felvilágosító előadások szervezése, mely felkészíti a tanulókat az egészséges életmódra, a családi életre, a szenvedélybetegségek megelőzésére.
- Iskolai szociális munkás is részese a gyermekvédelmi munkának. Feladatai:
- prevenciós foglalkozásokat szervez, tart,
 - vendégeket, előadókat hív,
 - kapcsolatot tart a családgondozókkal és az eszményekkel.
 - elbeszélget szülővel, gyerekekkel a problémákról, segítséget nyújt azok feltárásában.
 - részt vesz az eszmébeszéléseken, szervez eszmébeszéléseket, tanácsaival segíti az osztályfőnököket és az iskola vezetését.

A veszélyeztetettség elhárítására hozható intézkedések:

- családlátogatás, tanácsadás,
- szülők magatartásának jelzése az illetékes gyámügyi szervnek,
- védő, óvó intézkedések kezdeményezése, orvosi vagy pszichológusi vizsgálat kezdeményezése, ideggondozóba utalás, áttelepítés kezdeményezése.
- Egyéni bánásmód szorongások feloldására, szociális támogatás igénylése az érintett számára.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzet enyhítését szolgáló tevékenységek

Hátrányos helyzetűnek, ezen belül halmozottan hátrányosnak tartható az a tanuló, aki megfelel a mindenkor hatályos gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény definíciójának.

Ennek érdekében az intézmény támogatja az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét, a felzárkóztatást segítő pedagógiai programok, a köznevelést érintő esélyteremtő tevékenységek kidolgozását és lebonyolítását.

A hátrányos helyzet legsúlyosabb esete a veszélyeztetettség. Ebben az esetben olyan sérülések következhetnek be az egyébként teljesen ép és normális gyermekek személyiségében, amelyeknek fel nem számolása helyrehozhatatlan törést jelent fejlődésükben. A veszélyeztetettség oka az igen kedvezőtlen környezetre és körülményekre, a családi háttér zavaraira vezethető vissza.

A hátrányok típusai és kompenzálásukra végzett intézményi munkánk:

Anyagi hátrányok kompenzálása:

- önkormányzati lehetőségek igényléséhez segítségnyújtás
- kedvezményes vagy ingyenes étkeztetés
- pályázatok, Arany Alapítvány által adott ösztöndíjak
- napközis, tanulószobai, kollégiumi elhelyezés
- alapítványi támogatások
- taneszköz, tankönyv, könyvgyűjtési akciók

Családi hátrányok (szociokulturális hátrányok) kompenzálása:

- a tanulók személyiségének, életszemléletének formálása,
- kollégium,
- részvétel kulturális rendezvényeken, szabadidős programokon,
- környezettanulmány készítése,
- szakkörön való részvétel,
- gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység, drogprevenció,
- részvétel a könyvtári tevékenységben,
- sportrendezvényeken való ingyenes részvétel,
- reggeli és délutáni ügyelet biztosítása,
- szünidei programok,
- felvilágosító, mentálhigiénés tájékoztatók,
- egyéb.

Tanulási hátrányok kompenzálása:

- differenciált foglalkoztatás tanórán,
- felzárkóztató foglalkozás, fejlesztés,
- egyéni tanulási módszer kiválasztása,
- kiscsoportos foglalkoztatás,
- differenciált beiskoláztatás,
- részproblémákkal küszködő gyerekek integrált oktatása,
- enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált oktatása,
- tankönyv, taneszköz kiválasztás,

- megfelelő olvasástanítási módszer kialakítása,
- logopédus, pszichológus, pszichopedagógus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pedagógiai asszisztens segítségének igénybevétele.

A Nyírszölősi tagintézményben a hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képességkibontakoztató programja (7.sz. melléklet)

1. Helyzetelemzés

Beiskolázási körzetünk speciális helyzetéből adódóan (5 lakásotthon, 1 befogadóotthon) intézményünk igen eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekeket fogad. SNI diákjaink integráltan tanulnak.

1.1. Célunk a hátrányos helyzetű gyermekek esélykülönbségeinek kiegyenlítése, a diákok tanulási sikerének növelése, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása, a továbbtanulási mutatók javítása.

1.2 Személyi feltételek adottak. Szakos ellátottságunk teljeskörű. Biztosított a HH, a HHH, valamint az SNI tanulók integrált oktatása. Pedagógusaink korszerű módszertani ismeretekkel rendelkeznek ahhoz, hogy egyéni, vagy csoportos formában fejlesztő foglalkozások keretében képesek legyenek a hátrányok kompenzálására, csökkentésére.

1.3 Tárgyi feltételek szinten tartása, javítása a Tankerületi Központ segítségével történik.

1.4 Várható eredmények

- A tanulók szociokulturális hátrányainak csökkenése, hiányosságok pótlása
- Lemorzsolódási mutatók javulása
- Tehetségazonosítás, fejlesztés
- Közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés, a másság, a kisebbség elfogadás
- Integrálódás iránti motiváció erősödése
- Egészséges életmód, testi-lelki egészség
- Pályaorientációs tevékenység
- Szülővel, gondviselővel kialakuló párbeszéd
- Bukások, évfolyamisméltések számának csökkenése

2. A várható eredmények elérésének érdekében megvalósítandó feladatok

2.1 Óvoda- iskola átmenet segítése

Tekergő program, bemutató foglalkozások, szülői értekezletek

2.2 Heterogén osztályok kialakítása

Angol kéttannyelvű osztályok helyett célunk a heterogén osztályok indítása. Kevésbé alakulhatnak így ki jelentős különbségek tanulói összetételek tekintetében és jelentős hátrányos helyzetű tanulói aránytalanságok.

2.3 Társadalmi-szakmai környezettel történő együttműködés

Együttműködő partnerek:

- Szülők (szülői értekezlet, fogadó óra)
- Alapítvány („Gyermekeinkért 16” Alapítvány)
- Középfokú oktatási intézmények (Pályaorientációs program, szülői értekezlet)
- Gyermekjóléti szolgálat

- Pedagógiai szakmai és szakszolgálatok

3. Kulcskompetenciák fejlesztése

3.1 Önálló tanulás támogatása

- Napközis foglalkozások
- Önálló órák
- Könyvtári foglalkozások
- Tanórán kívüli foglalkozások (szakkör, differenciált foglalkozás)
- Tömegsport
- Kooperatív technikák
- Montessori módszer

3.2 Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Tantárgyi képességfejlesztő programok (előkészítő szakkörök)

- IKT alkalmazása.
- Egyéni fejlesztési terv alapján történő fejlesztés szakértői vélemények alapján.

Kommunikációs képességeket fejlesztő programok

- Szótagoló, elemző, összetevő olvadástanítás
- Alapfokú művészetoktatásban való részvétel tanulói igénynek, érdeklődésnek megfelelően (zongora, furulya, néptánc, citera, moderntánc)
- Dráma óra

4. Szociális kompetenciák fejlesztése

4.1 Közösségfejlesztő, közösségépítő programok

- osztályközösségek
- napközis csoportok
- kulturális programok (színházlátogatás, Lázár Ervin program, könyvtár)
- Sportfoglalkozások (foci, szivacskezilabda, tömegsport, sportdélután, sportnap)
- DÖK nap
- Szakkörök (rajzszakkör, digitális kultúra, természettudományok)
- Fellépési, szereplési lehetőségek (iskolai ünnepi megemlékezések, versmondó verseny, szépolvás verseny, karácsonyi műsor, mikulás ünnepség)

4.2 Konfliktuskezelési tréning

5. Integrációt segítő módszertani elemek

5.1 Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés

- Differenciált óraszervezés
- Egyéni fejlesztő foglalkozások (szakvélemény alapján)
- Tehetséggondozás
- Középiskolai felvételi felkészítő foglalkozások
- Tanulmányi versenyek

6. Kompetenciaalapú értékelési rendszer három havonta

6.1 Szöveges értékelés

Szöveges értékelés

- Terjedjen ki az iskolai élet egészére.
- Vegye figyelembe a tanuló személyiségét.
- Törekedjen az objektivitásra, komplexitásra.
- Személyre szóló legyen.
- A tanulók teljesítményének értékelését korábbi teljesítményükhöz viszonyítsa.

TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK, TANULÓ NEVELÉSE:

Minden beteg gyermeknek, fiatalnak, akár tartósan, visszatérően vagy átmenetileg tartózkodik a kórházban, vagy hosszabb otthoni rehabilitációra, joga és igénye (szükséglete), hogy játszhasson és tanulhasson, mert mindkettő gyermekkorának szerves része. Tanulói szerepének megőrzése biztosítja a folytonosság- és normalitásérzetet – betegségétől függetlenül, vagy annak ellenére.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók esetében akár a betegségtől függetlenül, azt megelőzően is fennállhatnak, akár a betegség következtében, esetleg a kezelések mellékhatásaként kialakulhatnak olyan átmeneti vagy tartós állapotok, amelyek kapcsán szükségessé válhat, hogy az Nkt. által meghatározott sajátos nevelési igénnyel vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel bíró gyermekek, tanulók számára biztosított lehetőségeket igénybe vegyék az oktatási, nevelési folyamat során.

Minden olyan diagnózissal rendelkező tanuló ide tartozik, aki egészségügyi állapota miatt tartós gyógykezelés alatt álló kategóriába kerül, ezért képtelen, vagy a megszokott módon nem tud eleget tenni tankötelezettségének és/vagy aktuális állapota részben vagy teljes mértékben megakadályozza a tanórákon való személyes részvételét. Azon tanulók esetében, akiknek az állapota olyan súlyos, hogy teljes mértékben megakadályozza a tanulási folyamatban való részvételt, az oktatásba való visszakapcsolódás a szakorvos jelzése alapján lehetséges.

A tanuló oktatásban való részvételének módjáról (személyes jelenléttel, online, egyéni munkarenddel, vagy állapota semmilyen módon nem teszi lehetővé oktatását) a kezelőorvos illetékes döntést hozni, aki a tanuló taníthatóságának módjáról szakorvosi igazolás formájában nyilatkozik. A kezelőorvos az igazolás tartalmát a tanév során bármikor megváltoztathatja a tanuló állapotának megfelelően (az állapotváltozás lehet negatív vagy pozitív irányú).

A szakorvosi igazolásnak megfelelően az adott nevelési-oktatási intézmény köteles alkalmazkodni a tanuló igényeihez pedagógiai intervenciók alkalmazásával, ezzel csökkentve a tanuló oktatásból való lemorzsolódásának esélyét és támogatva, hogy a képességeinek megfelelő szintű iskolai végzettséget szerezhessen, így a betegség okozta másodlagos pszichés károsodások a jövőbeni szociális, egzisztenciális és társadalmi helyzetét ne befolyásolják negatívan.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyerek, tanuló nevelésére vonatkozó az Oktatási Hivatal által nyilvánosságra hozott irányelvek alapján járunk el.

[https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Tartos_gyogykezeles ... Iranyelv.docx](https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Tartos_gyogykezeles...Iranyelv.docx)

7. A tanulóknak az intézményi döntés folyamatában való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A Diákönkormányzat (továbbiakban DÖK) a nemzeti köznevelési törvény hatályos jogszabályai (48.§) értelmében működik. Szervezeti és Működési Szabályzata van, amely az iskolai SZMSZ melléklete. A DÖK minden öt (személyesen és testületileg) megillető jogát gyakorolhatja. A diákjogok a mindennapi életben érvényesülnek.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje:

- Az iskola, a kollégium tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint - diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.
- A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban. A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az főigazgató bíz meg.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az intézményi SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- a házirend elfogadása előtt
- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál.

Az intézményi diákönkormányzat megalakulására, működésére, jogállására a diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

8.1. A szülővel való kapcsolattartás formái

1. A közösség alakítása a szülővel együttműködve

A szülői jogok és kötelességek összhangja a közösségek formálásában is elengedhetetlen.

A tanuló törekedjen a közösségi együttműködés magatartási szabályait elsajátítani és betartani. A szülő köteles elősegíteni gyermekeinek a közösségbe történő beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását, elfogadását.

2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve e-naplón, keresztül írásban) tájékoztatják.

3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, diák önkormányzati képviselőik útján közölhetik az iskola főigazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.

4. A szülőket az intézmény egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója, az osztályfőnökök és a csoportvezetők tájékoztatják:

- tájékoztató faliújság az intézmény előterében,
- iskolai és kollégiumi honlap,
- dokumentumok nyilvánossága.

5. *A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:*

a) *Családlátogatás* (szükség esetén)

Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) *Szülői értekezlet* (évenként 2-3 alkalommal)

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és helyi köznevelést érintő jogszabályok alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola főigazgatósága felé, szükség esetén összevont szülői értekezlet.

c) *Fogadóóra:*

- évenként 1-2 alkalommal intézményi szinten
- heti szinten az egyéni fogadóóra alapján

Feladata a szülők és a szaktanárok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

d) *Nyílt tanítási nap*

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség életéről, a tanórán kívüli tevékenységről.

e) *Írásbeli tájékoztatás*

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

f) *Szülői szervezetek:*

- osztály szülői munkaközösség
- iskolai választmány

Az osztályok SZMK tagjai az évenkénti választmányi ülésen SZMK vezetőséget választanak a tagozatok létszámarányának megfelelően. Az SZMK vezetősége az éves munkaterv alapján végzi feladatát, segíti az iskola célkitűzéseit s annak megvalósítását.

A szülők aktívan részt vesznek az intézmény munkájában:

- mint a szolgáltatás megrendelői
- mint a tanulási, nevelési folyamat segítői
- mint az iskolai közélet szereplői.

A szülői jogok érvényesülése az intézményben:

- a pedagógust és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan információt és adatot illetően, amelyről munkája során szerzett tudomást.
- a szülő kötelessége, hogy rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal, tartsa tiszteletben az iskola vezetői, pedagógusai emberi méltóságát és jogait.
- a szülő joga, hogy figyelemmel kísérje a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét.

8.2. A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A pedagógusok és a tanulók közötti együttműködés formái:

- tanórai munka,
- osztályfőnöki órák,
- közösségi programok,
- egyéni beszélgetések,
- kollégiumi csoportfoglalkozások,
- diákönkormányzat,
- kérdőívek, vizsgálatok.

8.3. A pedagógusok közötti kapcsolattartás formái

A vármegyei pedagógiai szakszolgálattal, valamint a szakszolgálat vezetőivel az főigazgató tart kapcsolatot, de munkatársi szinten kapcsolat van a pedagógusok között is. Az intézményekkel történő kapcsolattartás legfontosabb feladata a beilleszkedési, tanulási, magatartási valamint a sajátos nevelési igényű tanulók számának feltérképezése.

Fejlesztőpedagógusok – beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTMN) problémával küzdő gyermekeknek fejlesztő foglalkozást tart megfelelő végzettséggel rendelkező intézmény pedagógusa.

Gyógypedagógusok – utazó gyógypedagógus –sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeknek rehabilitációs –rehabilitációs foglalkozásokat tart.

A kapcsolattartás formái, feladatai:

- órarendek egyeztetése
- fejlesztési tervek elkészítésének segítése
- teammunkában való részvétele
- konzultáció, esetmegbeszélés

8.4. Az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

Az intézmény dolgozói, a tantestület a hatékony munkavégzés és az eredményesség érdekében folyamatos munkakapcsolatban van a közvetett és közvetlen partnereivel.

A kapcsolattartás feladatorientált az éves munkatervben rögzített személyek és teamek révén.

Közvetlen partnereink:

- a Nyíregyházi Tankerületi Központ, illetve Nyíregyháza Megyei Jogú Városhoz tartozó óvodák, általános- és középiskolák
- szülők (SZMK, szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, iskolai rendezvények...)
- tanulók (DÖK gyűlés, iskolagyűlés, osztályfőnöki óra, tanóra, tanórán kívüli foglalkozások...)
- munkatársak (alkalmazotti, nevelőtestületi)
- nyolcosztályos gimnáziumok regionális szövetsége
- az intézmény székhely szerinti oktatási intézmények
- felsőfokú intézmények.
- kollégiumok megyei munkaközössége

Közvetett partnereink:

- Nyíregyházi Tankerületi Központ
- Kormányhivatal (szabályozás, OKTV, érettségi vizsga...)
- POK Szakmai szolgáltatások igénybevétele
- Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat –szolgáltatások igénybe vétele
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – gyermekvédelem
- Arany Alapítvány (iskolai) – tehetséges tanulók támogatása
- Aranyos Diákokért Alapítvány tehetséges és rászoruló tanulók támogatása
- „Gyermekeinkért 16” Alapítvány tehetséges és rászoruló tanulók támogatása (Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény)
- Idegen Nyelvi Oktatásért Alapítvány
- Történelmi egyházak –hitoktatás
- Nyíregyházi Sportcentrum sportiskola –sportban tehetséges tanulók versenyztetése
- Városi Stadion –rendezvények
- Continental Aréna – sportszakosztályi tevékenységek
- Nyíregyházi Sportcentrum – sportszakosztályi tevékenységek
- Alapfokú művészetoktatási intézmények – tanulóink művészeti képzése
- Móricz Zsigmond Színház – Színházlátogatás – önkéntes alapon
- Mandala Dalszínház – színházlátogatás- önkéntes alapon
- Váci Mihály Művelődési Központ - Rendezvények

- Jóságvárosi Művelődési Ház – Rendezvények
- Jósa András Múzeum –Tanulmányi séta
- Városi Diákiroda – Diákprogramok
- Nyíregyházi Egyetem
- Iskolaorvosok, iskolavédőnők –egészségügyi felülvizsgálat
- Az intézményi étkeztetést végző vállalat/cég
- 2P Oktatási BT Budapest – drog prevenció, tanári felkészítés
- Rendőrség – DADA program
- Periféria Egyesület
- Városi TV – Tanulószoba, szalagavató kupa
- Kelet-Magyarország – Információk az intézmény tevékenységeiről
- Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Kiváló Akkreditált Tehetségpont intézményeinek hálózata
- SIOSZ – Sportiskolai program
- OTP Fáy Alapítvány
- LEGO
- ENEREA
- Europe-Direct Nyíregyházi Irodája
- Gáll-Travel Utazási Iroda

9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgát a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64-71.§, valamint 77-78. §. előírásai alapján meghatározottak szerint független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézmény háromtagú vizsgabizottsága előtt lehet tenni, mellyel a tanuló jogviszonyban áll.

- A) Osztályozóvizsga
- B) Javítóvizsga
- C) Különbözeti vizsga
- D) Pótló vizsga

A) Osztályozóvizsga

Az osztályozóvizsga – az alábbi c) pont kivételével – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Osztályozóvizsgát az a tanuló tehet,

- a) akit az intézmény vezetője az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól felmentett. E felmentés háttérében állhat:
 - sajátos nevelési igény – szakértői vélemény vagy az Oktatási Hivatal az egyéni munkarend elbírálásáról szóló döntése - alapján: egyéni munkarenddel rendelkező tanuló (2011. évi CXCV. tv. 45. § (5)-(6) A, 54. § (1))
 - szülői kérés: egyéni munkarenddel rendelkező tanuló, - (ez utóbbi felkészüléséről a szülő köteles gondoskodni),
- b) akit mulasztásai miatt érdemjegyei alapján nem lehet osztályozni, - mert a tanév során 250 vagy annál több tanítási órát mulasztott, vagy egy adott tantárgyból

mulasztása a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és az iskola eleget tett törvényben leírt értesítési kötelezettségeinek.

- c) akinek az intézmény vezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy évben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- d) akinek engedélyezték, hogy független vizsgabizottság előtt tegyen vizsgát, akinek a szülő kérésére az főigazgató engedélyezte, hogy azon tantárgy(ak) valamelyikéből, amelyek a helyi tantervben szerepelnek, bizottság előtt vizsgát tegyen.

Az osztályozóvizsgák követelményrendszere, a tanuló értékelése megegyezik a tantervben rögzített továbbhaladási követelményekkel és értékelési renddel.

Külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az főigazgató döntése alapján mellőzhető.

Más iskolából átlépett tanuló az osztályozóvizsgával azonos feltételek mellett tehet különbözeti vizsgát, amennyiben az iskola főigazgatója az előzőekben nem tanult tantárgyakból különbözeti vizsga letételére kötelezte.

Az osztályozóvizsga – ha a tanuló önként vállalja – lehetőség a tanulmányok lerövidítésére. Az osztályozó vizsga többletmunkát kíván, és semmilyen körülmények között nem ad felmentést más tantárgyak óráira való felkészülés alól.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Az osztályozó vizsgával kapcsolatos eljárásrend

- Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanulmányi időt rövidítő célzatú osztályozó vizsgán adott vizsgaidőszakban legfeljebb 2 évfolyam tananyagából tehető vizsga, kivéve idegen nyelv tantárgy.
- A tanítási év lezárását szolgáló osztályozóvizsgát az adott tanítási évben (melynek végét az oktatásért felelős miniszter határozza meg a tanév rendjében) kell megszervezni.
- A vizsga várható pontos időpontjait az főigazgató jelöli ki az iskola adott tanévre szóló munkatervében.
- A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a törvényes képviselő a vizsga előtt legalább két héttel értesítést kap.
- Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg a pedagógiai program, ill. helyi tanterv alapján.
- Az osztályozóvizsga helye az intézmény, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.
- Indokolt esetben amennyiben a tanuló intézményünk pedagógiai programjában nem szereplő tantárgyból kíván vizsgát tenni – más iskolában is jelentkezhet a vizsga letételére (vendégtanulóként). Erre az engedélyt az főigazgató adja.
- Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.

Az osztályozóvizsgák lebonyolításának jogszabályi alapelvei:

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában *legfeljebb 3 írásbeli vizsgát* lehet megtartani. Az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként általános iskolában maximum 60 perc, gimnáziumban minimum 60 perc. A vizsgázó kérésére a vizsgák között legalább 10 perc, legfeljebb 30 perc pihenőidőt kell biztosítani.
- Egy vizsgázónak egy vizsganapra *legfeljebb 3 vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga*. Egy-egy vizsgatárgyból a szóbeli feleltetés időtartama 15 percnél nem lehet több. A következő vizsgatárgyból történő tételhúzás előtt a vizsgázó számára legalább 15 perc pihenőidőt kell biztosítani. A tételhúzás után legalább 30 perc gondolkodási (felkészülési) időt kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv), ami a vizsgázó kérésére főigazgatói engedéllyel a szakértői véleményben meghatározott időtartammal megnövelhető.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított legalább 3 tagú vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnök személyét az főigazgató bízza meg.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékoztatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni, és egész pontra felkerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, a bizottság javaslatára, az főigazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát is úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült.
- Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére (pótló vizsga).
- A felsőbb évfolyam vizsgájára csak akkor bocsátható a vizsgázó, ha az alacsonyabb évfolyam vizsgáján megfelelt.
- A szabályosan lebonyolított osztályozóvizsga nem ismételhető meg.
- Sikertelen év végi osztályozóvizsga esetén a tanulónak a következő vizsgaidőszakban javítóvizsgát kell tennie.
- Az osztályozóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.
- Az eredményhirdetésnek legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon meg kell történnie.

Az osztályozóvizsgára való jelentkezés feltételei, azon tanulóknak, akiknél az osztályozó vizsga letételét kérelmezni kell:

- azt a főigazgató határozatban engedélyezi.
- Az osztályozóvizsgára való jelentkezés kérelmét a januári vizsgaidőszakra december 1-ig, a júniusi időszakra május 1-ig, az augusztusi időszakra, július 1-ig, kell beadni az iskola főigazgatójának címezve.

B) Javítóvizsga

Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki:

- a) a tanév végén a továbbhaladás követelményeit a nevelőtestület döntése alapján 1, 2 illetve 3 tantárgyból nem teljesítette,
- b) az osztályozóvizsgáról vagy különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik (távol marad), a vizsgáról engedély nélkül távozik.
- c) az az egyéni munkarenddel rendelkező Tanuló, aki az évvégi osztályzatának megállapításához előírt osztályozó vizsgán – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, szintén javítóvizsgát tehet.

A javítóvizsgát az adott tanév augusztus 15-étől augusztus 31-éig tehet a tanuló. Továbbhaladási követelménye, értékelése megegyezik az adott tantárgy követelményeivel, s értékelése az iskolánk által is elfogadott, érvényben lévő osztályozási rendjével.

A javítóvizsgával kapcsolatos eljárásrend

- Javítóvizsgát a tanév végén, az augusztusi vizsgaidőszakban (augusztus 15-től 31-ig terjedő) lehet tenni, az főigazgató által megállapított napon.
- A vizsga idejéről az főigazgató a tanulót és annak szüleit írásban értesíti, a vizsgát legalább 15 nappal.
- A javítóvizsga helye az intézmény, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.
- A tanuló – előzetes jelentkezés nélkül – bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent. Igazolatlan meg nem jelenés a vizsgán, vagy szabálytalanság miatti eltiltás is osztályismétlést von maga után.
- Az önhibán kívüli távolmaradás, indokolt vizsgamegszakítás esetén tanulónak lehetősége van a vizsga későbbi időpontban való megismétlésére. A későbbi időpontot az főigazgató határozza meg.
- A szabályosan lebonyolított javítóvizsga nem ismételhető meg.
- A javítóvizsgát az osztályozó vizsgára előírt módon, eljárásrendben kell lebonyolítani.
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.
- A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzskönyvbe és a bizonyítványba, és ezt az főigazgató írja alá.
- Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.

C) Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet intézményünkben a továbbhaladáshoz szükséges követelményszintű évfolyamnál alacsonyabb évfolyamon teljesített, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsgák időpontját az főigazgató határozza meg (legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni). A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a vizsgára jelentkező tanuló ügyében.

D) Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet az a vizsgázó, aki neki fel nem róható okból elkésik (távol marad), a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A tanulmányok alatti vizsgák eredményét jegyzőkönyvezni kell, s záradékát be kell vezetni a törzslap és a bizonyítvány megfelelő rovatába.

A vizsgák időpontjáról, helyéről, követelményeiről az érintett tanulók szüleit

- írásban, a vizsga kezdetétől számított legalább 15 nappal értesíteni kell
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó, javító, különbözeti vizsga eredményét az osztályfőnök írja be a KRÉTA naplóba, törzslapba és a bizonyítványba, és ezt az főigazgató/tagintézmény-igazgató írja alá.

Sikertelen osztályozóvizsga esetén (kivételt képez az évközi/félévi osztályozó vizsga) a tanulónak augusztus 31-ig javítóvizsgát kell tennie.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

A követelmények elfogadásáról a nevelőtestület dönt.

A tanulmányok alatti vizsgák vizsgatárgyai

Az iskolában az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához az iskolában osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból, az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint;

1-4. évfolyam		
Magyar nyelv	írásbeli	szóbeli
Irodalom	írásbeli	szóbeli
Magyar nyelv és irodalom (1-2. évfolyam)	írásbeli	szóbeli
Idegen nyelv	írásbeli	szóbeli
Matematika	írásbeli	szóbeli
Környezetismeret	írásbeli	szóbeli
Ének-zene		szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati	szóbeli
Etika/Hit-és erkölcsstan	írásbeli	szóbeli
Digitális kultúra	gyakorlati	szóbeli
Technika és tervezés	gyakorlati	szóbeli
Testnevelés	gyakorlati	szóbeli
Sportágválasztó	gyakorlati	szóbeli

Önismeret	írásbeli	szóbeli
-----------	----------	---------

5-8. évfolyam		
Magyar nyelv	írásbeli	szóbeli
Irodalom	írásbeli	szóbeli
Matematika	írásbeli	szóbeli
Idegen nyelv	írásbeli	szóbeli
Természettudomány	írásbeli	szóbeli
Hon-és népismeret	írásbeli	szóbeli
Állampolgári ismeretek	írásbeli	szóbeli
Etika/Hit-és erkölcsstan	írásbeli	szóbeli
Fizika	írásbeli	szóbeli
Kémia	írásbeli	szóbeli
Biológia	írásbeli	szóbeli
Földrajz	írásbeli	szóbeli
Ének-zene	írásbeli	szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati	szóbeli
Digitális kultúra	gyakorlati	szóbeli
Technika és tervezés	írásbeli	szóbeli
Dráma és színház	írásbeli	szóbeli
Sportetika	írásbeli	szóbeli
Sportegészségtan	írásbeli	szóbeli
Tanulásmódszertan	írásbeli	szóbeli
Olimpiaismeret	írásbeli	szóbeli

9-12. évfolyam		
Magyar nyelv	írásbeli	szóbeli
Irodalom	írásbeli	szóbeli
Idegen nyelvek	írásbeli	szóbeli
Történelem	írásbeli	szóbeli
Állampolgári ismeretek	írásbeli	szóbeli
Matematika	írásbeli	szóbeli
Dráma és színház	írásbeli	szóbeli
Természettudomány	írásbeli	szóbeli
Földrajz	írásbeli	szóbeli
Biológia	írásbeli	szóbeli
Kémia	írásbeli	szóbeli
Fizika	írásbeli	szóbeli
Digitális kultúra	írásbeli	szóbeli
Informatika	írásbeli	szóbeli
Mozgóképek és médiaismeret	írásbeli	szóbeli
Etika	írásbeli	szóbeli

Testnevelés	gyakorlati	szóbeli
Ének-zene	írásbeli	szóbeli
Vizuális kultúra	írásbeli	gyakorlat
Technika, életvitel és gyakorlat	írásbeli	szóbeli
Sportetika	írásbeli	szóbeli
Sportági ismeretek	írásbeli	szóbeli
Sportpszichológia	írásbeli	szóbeli
Sport és szervezetei	írásbeli	szóbeli
Tanulásmódszertan	írásbeli	szóbeli
Testnevelés	gyakorlat	szóbeli

Gyakorlati vizsga esetén a 20/2012 EMMI rendelet 72§(1-7), a vizsgázót előzetesen tájékoztatni kell a gyakorlati vizsga tartalmáról és rendjéről, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról

9.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

- Az 8-9-10-11. számú mellékletek tartalmazzák az osztályozó és különbözeti vizsga követelményeit.
- 4-5. számú melléklet tartalmazza az angol és a német kéttannyelvű oktatás követelményeit

9.2. Az alkalmassági vizsga szabályai

- Köznevelési típusú sportiskolai képzésre, 1. évfolyamra történő jelentkezés esetén: sportorvosi alkalmassági vizsgálat, valamint a testnevelők által összeállított gyakorlatsor sikeres teljesítése
- Köznevelési típusú sportiskolai képzésre, 9. évfolyamra történő felvétel esetén: sportorvosi alkalmassági vizsgálat

Felvétel a tanulmányi eredmények, a szóbeli meghallgatás, testnevelés alkalmassági vizsga és az általános tantervű magyar nyelvi és az általános tantervű matematika központi írásbeli feladatlapon alapján történik.

Alkalmassági vizsga: testnevelés emelt óraszámú képzésre jelentkező tanulóknak testnevelésből van

Követelmény:

1. helyből távolugrás
2. tömött labdadobás hátra
3. ingafutás
4. torna (kézállás, fejállás)
5. labdajátékok (két választható labdajáték) – átadások, átvételek, alapérintések, nyitások

A sportiskolai képzésre jelentkező diákoknak érvényes **egészségügyi alkalmassági igazolást** is kell hozniuk a gyakorlati alkalmassági vizsga időpontjára.

Szóbeli felvételi vizsga szabályai

Szóbeli vizsga: *angol emelt óraszámú képzésre* jelentkező tanulóknak angol nyelvből van.

Követelményszint: angol nyelven bemutatkozás és az alább megadott témakörök alapján 5-6 perces beszélgetés

Témák:

- Weather,
- Seasons,
- Our town,
- School,
- Free Time,
- House/ Flat,
- Meals,
- Daily routine,
- Holiday,
- Family

9.3. A hit- és erkölcstan tantárgy értéklelése, minősítése

A hit- és erkölcstan tantárgy értéklelése és minősítése az Nkt. 54. § (2)-(3) vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik. Az iskola a tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit- és erkölcstan” megnevezést használja.

10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Cél:

- Hasznos ismeretek átadása, tanítása diákjaink részére alapvető elsősegély-nyújtási módokról, gyakorlati alkalmazásuk balesetek, sérülések esetén
- Egészségtudatos magatartás kialakítása
- Felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt
- Szociális képességek fejlesztése

Résztevő tanulók: 1-12. évfolyamon tanuló diákjaink

Helyszín:

- Iskolai tantermek,
- szaktantermek,
- Kollégium
- Külső helyszínek egyeztetés alapján, esetenként (pl. mentő, tűzoltóállomás)

Iskolai terv az alsó és felső tagozat részére

Helyszín: Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium székhely, valamint tagintézményei

Az iskola életébe való beillesztés lehetőségei:

- Tanév folyamán környezet órán, felső tagozaton biológia, kémia, fizika órákon, kapcsolódva az oktatott tananyaghoz
- Testnevelés órán a balesetvédelmi oktatás keretén belül
- Rajz és technika órákon az adott munkafolyamathoz kapcsolódva
- Délutáni oktató, nevelő munka keretén belül, napközi időben (pl.szabadban tartózkodás szabályai, veszélyei)

A foglalkozások ajánlott témái alsó tagozaton:

- Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai
- Tájékozódás a baleset helyszínén, helyszínbiztosítás
- Mentőhívás megtanítása
- Sebellátás megtanítása, fedőkötés
- Vérzéscsillapítás (orrvérzés csillapítása helyesen)
- Égési sérülések típusai, ellátása
- Általános tűzvédelmi ismeretek, füstmérgezés
- Szén-monoxid mérgezés tünetei, teendők
- Vegyszer okozta sérülések, vegyi anyagok az iskolában
- Epilepsziás, cukorbeteg gyermek az iskolában, teendők
- Eszméletvesztés tünetei, ellátása
- Életjelenségek, újraélesztés – AED készülék, újraélesztő bábu

A foglalkozások ajánlott témái felső tagozaton, valamint nyolcosztályos gimnáziumi tagozat

5. A - 8. A osztályaiban

- Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai
- Tájékozódás a baleset helyszínén, helyszínbiztosítás, mentőhívás
- Életjelenségek.
- Az eszméletvesztés tünetei, ellátása
Gyakorlat: keringés és légzés vizsgálata, stabil oldalfekvés tanítása
- A klinikai és a biológiai halál jelei, komplex újraélesztés elmélete
Gyakorlat: komplex újraélesztés tanítása
- Sebek fogalma, fajtái, elsődleges sebellátás
Gyakorlat: sebellátás, alapvető kötésformák
- Vérzések fajtái, ellátásuk, vérzéscsillapítás lehetőségei, artériás nyomópontok helyei és lefogásuk
- A törés tünetei, fajtái, rögzítési módok
- Rándulás és ficam
- Vízi mentés, társmentés
- Leggyakoribb mérgezések és azok ellátása
- Teendők túlzott alkoholfogyasztás esetén
- Teendők kábítószer használata esetén

A foglalkozások tartásában közreműködő személyek:

- Pedagógusok
- Iskolaorvos
- Iskolai védőnő
- Mentőszolgálat munkatársai- esetenként, pl. egészségnapon
- Kortárs képzésben részt vett diákok

A foglalkozások ajánlott témái gimnáziumi tanulóink részére - Négy évfolyamos gimnázium és nyolc évfolyamos gimnázium 9-12. évfolyam

Helyszín: Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium székhely intézménye

Az iskola életébe való beillesztés lehetőségei:

- Csoportfoglalkozások keretében, osztályfőnöki órák, délutáni foglalkozások keretében
- Kollégiumi csoportfoglalkozás keretében
- Közúti elsősegély-nyújtó tanfolyam keretében

A foglalkozások ajánlott témái:

- A közúti elsősegély-nyújtó tanfolyamban oktatott ismeretek elméleti és gyakorlati elsajátítása
- Tömegrendezvények helyszínbiztosítása
- Teendők tömeges baleset, katasztrófa és vegyi anyagot szállító jármű balesete kapcsán
- Kommunikációs és szituációs gyakorlatok, esettanulmányok
- Elsősegély-nyújtás belgyógyászati, nőgyógyászati, idegrendszeri, betegségek esetén (cukorbetegség, allergiás tünetek, szülés, epilepszia, stroke)

A foglalkozások tartásában közreműködő személyek:

- Pedagógusok
- Mentőszolgálat munkatársai – eseti
- Magyar Vöröskereszt Ifjúsági Szervezetének tagjai
- Iskolarendőr
- Kortársképzők
- Iskolai védőnő

III. HELYI TANTERV

11. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tantervét a 2012-es (110/2012. Korm. rendelet) és a 2020-as NAT (A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról), valamint az azokhoz kapcsolódó kerettantervek, mint legfelsőbb tartalmi szabályozók alapján alkotjuk meg.

Az egyes évfolyamokon a 2020/2021. tanévtől a 2020/ 2023. tanévig különféle tantervek (a NAT 2012-höz, illetve NAT 2020-hoz illeszkedő kerettantervek) szerinti oktatás folyik az alábbiak szerint

Általános iskolai tagozat

		1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Tanév	2020/21	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
	2021/22	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012
	2022/23	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	2023/24	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

Gimnáziumi tagozat

Nyolcosztályos gimnázium

		5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Tanév	2020/21	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
	2021/22	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
	2022/23	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
	2023/24	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
	2024/25	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
	2025/26	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012
	2027/28	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012

Négyosztályos gimnázium

		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Tanév	2020/21	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
	2021/22	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012
	2022/23	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	2023/24	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

Az 1. 5. és 9. évfolyamon a kerettanterveket 2020. szeptember 1-jétől bevezetésre kerülő 2020-as Nemzeti alaptantervben foglalt szabályozásnak megfelelően alkalmazzuk felmenő rendszerben.

- 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékletei:
 - o 1. melléklet - Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
 - o 2. melléklet - Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára
 - o 3. melléklet – Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyamára
 - o Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam
- Sportiskolai nevelés-oktatás kerettantere
- 4/2013. (I. 11.) számú EMMI rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról

A nyolcosztályos gimnáziumban kimenő rendszerben a NAT 2012-höz igazodva:

- a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 5. számú melléklete

A kerettanterveket az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet által közzétett, az Emberi Erőforrások Minisztere által jóváhagyott tantervek közül választottuk.

A választott kerettantervek tartalmazzák a **kötelezően és szabadon választott tanítási órák tantervét is.**

Az **óratervi hálók tartalmazzák a választott kerettanterv által meghatározott kötelező, ezen óraszám feletti kötelezően és szabadon tervezhető tanítási órák megnevezését és óraszámát.**

A különböző tagozatokon az Oktatási Hivatal által megosztott Kerettanterveket használjuk:

Alsó tagozat (1 - 4. évfolyam)

- Magyar nyelv és irodalom 1- 4. évfolyam
- Matematika 1- 4. évfolyam
- Etika 1- 4. évfolyam
- Környezetismeret 3 – 4. évfolyam
- Élő idegen nyelv 1 – 4. évfolyam
- Ének-zene 1 – 4. évfolyam
- Vizuális kultúra 1 – 4. évfolyam
- Technika és tervezés 1 – 4. évfolyam
- Digitális kultúra 1 – 4. évfolyam

- Testnevelés 1 – 4. évfolyam

Köznevelési típusú sportiskolai osztályban:

- Testnevelés 1 – 4. évfolyam
- Önismeret/Drámajáték 1 – 4. évfolyam
- Sportágválasztó 1 – 4. évfolyam

Felső tagozat, valamint nyolcosztályos gimnázium 5-8. évfolyam

- Magyar nyelv és irodalom 5 – 8. évfolyam
- Matematika 5 – 8. évfolyam
- Történelem 5 – 8. évfolyam
- Hon- és népismeret 5 - 8. évfolyam
- Állampolgári ismeretek 5 – 8. évfolyam
- Etika 5 – 8. évfolyam
- Természettudomány 5-6. évfolyam
- Földrajz 7 – 8. évfolyam
- Biológia 7 – 8. évfolyam
- Kémia 7 – 8. évfolyam
- Fizika 7 – 8. évfolyam
- Élő idegen nyelv 5 – 8. évfolyam
- Testnevelés 5 – 8. évfolyam
- Technika és tervezés 5 – 7. évfolyam
- Digitális kultúra 5 – 8. évfolyam
- Ének-zene 5 – 8. évfolyam
- Vizuális kultúra 5 – 8. évfolyam
- Dráma és színház 7 – 8. évfolyam
- Közösségi nevelés 5 -8. évfolyam

Köznevelési típusú sportiskolai osztályban:

- Testnevelés 5 – 8. évfolyam
- Tanulásmódszertan 5. évfolyam
- Olimpiaismeret 5 – 6. évfolyam
- Önismeret/Drámajáték 7. évfolyam
- Sportegészségtan - Sportetika 8. évfolyam

Gimnázium 9 – 12. évfolyam:

- Magyar nyelv és irodalom 9–12. évfolyam
- Matematika 9–12. évfolyam
- Történelem 9–12. évfolyam
- Állampolgári ismeretek 12. évfolyam
- Természettudomány 11. évfolyam
- Kémia 9–10. évfolyam
- Fizika 9–10. évfolyam
- Biológia 9–10. évfolyam
- Földrajz 9–10. évfolyam
- Első idegen nyelv 9–12. évfolyam (angol, német)

- Második idegen nyelv 9–12. évfolyam (angol, német)
- Ének-zene 9–10. évfolyam
- Vizuális kultúra 9–10. évfolyam
- Dráma és színház 12. évfolyam
- Mozgóképkultúra és médiaismeret 11–12. évfolyam
- Digitális kultúra 9–11. évfolyam
- Testnevelés 9–12. évfolyam
- Közösségi nevelés 9-12. évfolyam

Köznevelési típusú sportiskolai osztályban

- Tanulásmódszertan 9. évfolyam
- Testnevelés (Sportismeretek) 9 – 12. évfolyam

Nyolcosztályos gimnázium 9-12. évfolyamán a NAT 2012-höz igazodva:

- Magyar nyelv és irodalom 5-12. évfolyam
- Első idegen nyelv 5-12. évfolyam
- Második idegen nyelv 9-12. évfolyam
- Matematika 5-12. évfolyam
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 7-12. évfolyam
- Etika 11. évfolyam
- Biológia A változat
- Fizika A változat
- Kémia A változat
- Földrajz
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Művészetek (Dráma és tánc, Vizuális kultúra, Ének-zene)
- Informatika
- Technika, életvitel és gyakorlat
- Testnevelés és sport

12. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Székhelyintézmény

Általános iskola:

Alsó tagozat óratervi háló

ANGOL ORIENTÁCIÓ**

Heti óraszám/évfolyam	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	
Matematika	4		4		4		4	
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1	
Első élő idegen nyelv		2		2		2	2	2
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Összesen:	22		22		22		23	
Kötelező óraszám	22		22		22		23	
Szabadon tervezhető óra	2		2		2		2	
Maximális órakeret	24		24		24		25	

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: „A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola **emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet.”

KREATÍV ORIENTÁCIÓ

Heti óraszám/évfolyam	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	
Matematika	4		4		4		4	
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1	
Első élő idegen nyelv		1		1		1	2	
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Összesen:	22		22		22		23	
Kötelező óraszám	22		22		22		23	
Szabadon tervezhető óra	2		2		2		2	
Maximális órakeret	24		24		24		25	

Felső tagozat óratervi háló
NORMÁL TAGOZAT

Heti Óraszám/évfolyam	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.
Magyar nyelv és irodalom	4	1	4		3	1	3	1
Matematika	4		4	1	3		3	1
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Etika/hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Első élő idegen nyelv	3		3		3		3	
Fizika					1,5		1,5	
Kémia					1,5		1,5	
Biológia					1,5		1,5	
Földrajz					1,5		1,5	
Természettudomány	2		2					
Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Hon- és népismeret				1				
Dráma és színház						1		
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Összesen:		27		26		28		28
Kötelező óraszám		27		26		28		28
Szabadon tervezhető óra		1		2		2		2
Maximális órakeret		28		28		30		30

DIGITÁLIS KULTÚRA ORIENTÁCIÓ

Heti Óraszám/évfolyam	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.
Magyar nyelv és irodalom	4		4		3		3	1
Matematika	4		4		3		3	
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Etika/hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Első élő idegen nyelv	3		3		3		3	
Fizika					1,5		1,5	
Kémia					1,5		1,5	
Biológia					1,5		1,5	
Földrajz					1,5		1,5	

Természettudomány	2		2					
Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5		5		5		5	
Hon- és népismeret				1				
Dráma és színház						1		
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Összesen:	27		26		28		28	
Kötelező óraszám	27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra	1		2		2		2	
Maximális órakeret	28		28		30		30	

ANGOL ORIENTÁCIÓ

Heti Óraszám/évfolyam	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.	Kt.	Szt.
Magyar nyelv és irodalom	4		4		3		3	1
Matematika	4		4		3		3	
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Etika/hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Első élő idegen nyelv	3	1	3	1	3	1	3	1
Fizika					1,5		1,5	
Kémia					1,5		1,5	
Biológia					1,5		1,5	
Földrajz					1,5		1,5	
Természettudomány	2		2					
Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Hon- és népismeret				1				
Dráma és színház						1		
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Összesen:	27		26		28		28	
Kötelező óraszám	27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra	1		2		2		2	
Maximális órakeret	28		28		30		30	

Köznevelési típusú sportiskolai osztályok

A sportiskola képzés külön tanterv szerint működik. Az ott feltüntetett tantervi hálón jelöltük pirossal a szabadon tervezhető, zölddel az Nkt. 7.§(6) alapján felhasználható órákat.

Óraterv a kerettantervhez -1-4. évfolyam								
Tantárgy	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7		6	1	6	
Első élő idegen nyelv	1		1		1		2	
Matematika	4		4	1	4		4	1
Etika/hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	1.5		1.5		1.5		1	
Vizuális kultúra	1.5		1.5		1.5		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra	-		-		1		1	
Testnevelés	5	1	5	1	5	1	5	1
Önismeret/Drámajáték	0,5		0,5		0,5		0,5	
Sportágválasztás	0,5		0,5		0,5		0,5	
Edzés		1		1				1
Szabadon tervezhető óra keret	2		2		1		1	
Rendelkezésre álló órakeret	24		24		24		25	
A Nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2		2		2		2	

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: „A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétfoldos tanítási órával emelkedhet.”

Óraterv a kerettantervhez 5-8. évfolyam								
Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	4	1	4	1	3	1	3	1
Első élő idegen nyelv	3		3		3		3	
Matematika	4	1	4	1	3	1	3	1
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1	
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek	-		-		-		1	
Hon- és népismeret			1		-			
Önismeret/Drámajáték	-		-		0,5		-	
Olimpiaismeret	0.5		0.5		-		-	
Természettudomány	2		2		-		-	
Fizika	-		-		1,5		1,5	
Kémia	-		-		1,5		1,5	
Biológia	-		-		1,5		1,5	
Testnevelés	5	0,5	5	0,5	5	1	5	0,5
Földrajz	-		-		1,5		1,5	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		-	

Digitális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és színház	-		-		-		1	
Tanulásmódszertan	1		-		-		-	
Sportegészségtan /Sportetika	-		-		0,5		0,5	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Szabadon tervezhető	0,5		0,5		1		0,5	
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		30		30	
A Nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2		2		2		2	

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: „A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet.”

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára kötelező tantárgyak és óraszámok

Tantárgyak	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	4	1	4		4	1	4	1
Idegen nyelv	-		-		2		2	
Matematika	4	1	4		4	1	4	1
Etika	1		1		1		1	
Történelem	2		2		2		1	
Hon- és népismeret	1		-		-		-	
Természettudomány	2		3		5		5	
Állampolgári ismeretek	-		-		-		1	
Ének-zene	2		2		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		1		1	
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Heti órakeret	28		28		30		30	

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

Gimnáziumi tagozat

A Nemzeti alaptanterv 1. sz. mellékletének I.2.1. fejezete részletezi az emelt szintű oktatás céljait az alábbiak szerint:

„Az emelt szintű (hagyományosan ún. „tagozatos”) szervezési forma a tehetséggondozás sajátos módja, amelynek során az általános iskolában, illetve a középfokú oktatásban egy vagy

több meghatározott tantárgy fejlesztési követelményeinek és ismereteinek elsajátítása a kerettantervek által meghatározott, magasabb szintű követelményekkel, emelt óraszámban valósul meg. Ebben a szervezési formában kiemelt hangsúlyt kell helyezni a természettudományok, az **idegen nyelvek**, illetve a művészeti területek fejlesztésére. Az emelt szintű oktatás esetében 5. évfolyamtól a NAT-ban meghatározott órakeret **legfeljebb heti két** órával megnövelhető.”

Az emelt szintű oktatásról a 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet 7. §-a az alábbiakat rendeli el:

(3) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban

a) **idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom, továbbá nemzetiségi nyelv és irodalom esetén legalább heti öt,**

b) minden egyéb tantárgy esetében legalább heti négy ... tanórai foglalkozást kell biztosítani.

(4) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban több tantárgy együttesét érintő komplex emelt szintű oktatás esetén legalább egy érintett tantárgyra vonatkozóan, legalább a 11-12. évfolyamon a

(3) bekezdés szerinti követelményeket kell érvényesíteni.

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium angol 2020. után (NAT 2020)								
Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		4	1
I. idegen nyelv	3	2	3	2	4	1	4	1
II. idegen nyelv	3		3		3		3	
Matematika	3	1	3		3 +1		3	2
Történelem	2		2	1	3		3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány ***					2***			
Biológia	3		2					
Fizika	2		3					
Kémia	1		2					
Földrajz	2		1					
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret*							1	
Művészetek					1			
Digitális kultúra	2		1	1	2			
Testnevelés	5		5		5		5	
kötött célú órakeret					4		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Honvédelmi ismeretek						1		
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		4		5	
Rendelkezésre álló órakeret	34		34		34		34	
A Nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám	2		2		2		2	

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, sportiskolai középiskola – NAT 2020

Műveltségi területek	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		4	1
Első élő idegen nyelv	3	1	4		4	1	4	1
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Matematika	3	1	3	1	3	1	3	1
Történelem	2		2	1	3		3	1
Állampolgári ismeretek	-		-		-		1	
Fizika	2		3		-		-	
Kémia	1		2		-		-	
Biológia	3		2		-		-	
Földrajz	2		1		-		-	
Természettudományok	-		-		2***		-	
Ének-zene	1		1		-		-	
Vizuális kultúra	1		1		-		-	
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-		-		-		1	
Művészetek	-		-		1		-	
Digitális kultúra	2		1	1	2		-	
Testnevelés (Sportismeretek)*	2+2+1 4+1		2+2+1 4+1		2+2+1 4+1		2+2+1 4+1	
Tanulásmódszertan	1		-		-		-	
Sporttörténet*	1		-		-		-	
Testnevelés-elmélet*	-		0,5		-		-	
Sportegészségtan*	-		-		0,5		-	
Edzéselmélet*	-		0,5		-		-	
Sport és szervezetei*					0,5		-	
Sportpszichológia*							0,5	
Sportetika*							0,5	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Honvédelmi ismeretek						1		
Kötött célú órakeret	-		-		4		4	
Kötelező alapóraszám	33		33		30		29	
Szabadon tervezhető órakeret	1		1		4		5	
Maximális órakeret	34		34		34		34	
A Nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2		2		2		2	

*A Testnevelés (Sportismeretek) tantárgy és az abba beépülő tárgyak. A beépülő tárgyak óraszámát „***” jelöltük. A 2+2+1, vagy 4+1 óraszámú struktúra lényege, hogy a tárgynak a heti órája 5, mely ténylegesen egy elméleti és két gyakorlati órát jelent az iskolában, továbbá két olyan alkalmat, amelyet a tanuló a sportszervezetében tölt és

igazol, tekintettel arra, hogy a hatályos jogszabályok ezt lehetővé teszik. Annak, aki utóbbi igazolással nem rendelkezik a négy gyakorlat, egy elmélet heti óraszám felosztás lesz az irányadó.

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 7. § (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: „A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá, ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétfelét tanítási órával emelkedhet.”

***A 11–12. évfolyamokon a kötelező óraszám 59 óra, amelyből mindkét évfolyamon 4-4 órát az érettségire történő felkészítésre kell fordítani. A **természettudományos ismeretek** és kiemelten az MTMI készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultáción természettudományos tantárgyat..

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok nyolcosztályos gimnáziumban az 5–12. évfolyamon 2020. után

Óraterv a kerettantervekhez – 5-12. évfolyam, gimnázium NAT 2020																
Tantárgyak	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		3	1	3	1	3	1	4		4	1	4	1
I. idegen nyelvek	3	1+1	3	1+1	3	1	3	1	3	1	3	1	4	1	4	1
II. idegen nyelv									3		3		3		3	1
Matematika	4	1	4	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	2
Történelem	2		2		2		2		2	1	2	1	3		3	1
Állampolgári ismeretek							1								1	
Hon- és népismeret			1													
Etika/Hit- és erkölcsan	1		1		1		1									
Természettudomány	2		2										2*			
Biológia					1,5		1,5		3		2					
Fizika					1,5		1,5		2		3					
Kémia					1,5		1,5		1		2					
Földrajz					1,5		1,5		2		1					
Ének-zene	2		1		1		1		1		1					
Vizuális kultúra	1		1		1		1		1		1					
Dráma és színház/Mozgóképkultúra és médiismeret*					1										1	
Művészetek**													1			
Digitális kultúra	1		1		1		1		2		1	1	2			
Technika és tervezés	1		1		1											
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Közösségi nevelés	1		1		1		1		1		1		1		1	
Honvédelmi ismeretek														1		
Kötött órakeret													4		4	
Szabadon tervezhető órakeret	1		2		2		2		2		2		4		5	
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		30		30		34		34		34		34	
A Nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2		2		2		2		2		2		2		2	

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 5–12. évfolyamon (NAT 2012)

Óraterv a kerettantervekhez – 5-12. évfolyam, gimnázium NAT 2012												
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.				
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	4		4		4		4	
I. idegen nyelvek	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	1
II. idegen nyelv					3		3		3		3	
Matematika	4	3	3	3	3	1	3	1	3	1	3	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek			2	2	2	1	2	1	3		3	1
Etika/hit-és erkölcstan	1	1	1	1								
Etika								1				
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	2	2										
Természetismeret	2	2										
Biológia-egészségtan			2	1			2		2		2	
Fizika			2	1	2		2		2			
Kémia			1	2	2		2					
Földrajz			1	2	2		2					
Ének-zene	1	1	1	1	1		1					
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1		1					
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1											
Dráma és tánc/Mozgókép-kultúra és médiaismeret*					1							
Művészetek**								2			2	
Informatika		1	1	1	1		1					
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1								1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5		5		5		5	
Honvédelmi ismeretek									1			
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1		1		1		1	
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3	4		4		6		8	
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31	35		36		35		35	

A NAT 2012 szerint működő nyolcosztályos gimnáziumoknál lehetőséget biztosítunk bizonyos tantárgyaknál a NAT 2020 szerinti érettségi vizsga letételéhez. Ennek feltételei:

- digitális kultúrából 11-12. évfolyamon a fakultáción való részvétel, és érdemjegy szerzése
- állampolgári ismeretek tantárgy esetében a szabad órakeret terhére heti 1 órát biztosítunk 12. évfolyamon

Szabó Lőrinc Tagintézmény

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT 2020																
NORMÁL																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4		3		3	0,5
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3	0,5
Történelem,									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia												1		2		
Fizika												1		2		
Biológia												2		1		
Földrajz												2		1		
Idegen nyelv (angol)		1		1		1	2	1	3	1	3	1	3	1	3	1
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		2		1		1		1		1	
Dráma és színház													1			
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	24	2	24	2	24	2	25	2	28	1	28	2	30	2	30	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

Szőlőskerti Tagintézmény

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT 2020																
NORMÁL																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4		3		3	0,5
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek													1			
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1	1	1	1								
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	0,5
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház													1			
Technika és tervezés	1	1	1	1	1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1	1	1	1	1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	24	2	24	2	24	2	25	2	28	1	28	2	30	2	30	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT 2020																
Angol kéttannyelvű																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5		4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek													1			
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	1(1)								
Természettudomány									2(1)		2(1)		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2(1)		1	1(1)
Első élő idegen nyelv	2	2	2	2	2	2	4(2)	1	5(2)		5(2)		5(2)		5(2)	
Ének-zene	2(1)		2(1)		2(1)		2(1)		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2(1)		2(1)		2(1)		1		1		1		1		1	
Dráma és színház													1			
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1(1)		1(1)		1(1)		1(1)	
Testnevelés	5(1)		5(1)		5(1)		5(1)		5		5		5		5	
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)									1		1		1		1	
Célnyelvi civilizáció									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	24	2	24	2	24	2	25	2	28	2	28	2	30	2	30	2
Összesített óraszám	26		26		26		27		30		30		32		32	
Maximális órakeret	26		26		26		27		30		30		32		32	

Zöld színnel a Nkt. Angol kéttannyelvű oktatás miatti óraszámok.

A zárójeles órák angol nyelvű órák.

Zelk Zoltán Kéttannyelvű Tagintézmény

Angol kéttannyelvű képzés

Tantárgy	1. osztály				2. osztály				3. osztály				4. osztály			
	kötelező	szabadon v.	kéttaninási	összes óra	kötelező	szabadon v.	kéttaninási	összes óra	kötelező	szabadon v.	kéttaninási	összes óra	kötelező	szabadon v.	kéttaninási	összes óra
Magyar nyelv és irodalom	7			7	7			7	5			5	5	1		6
Matematika	4			4	4			4	4			4	4			4
Etika/hit és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Környezetismeret								0	1			1	1			1
Angol nyelv		2	2	4		2	2	4		2	2	4	2	1	2	5
Ének-zene	2			2	2			2	2			2	2			2
Vizuális kultúra	2			2	2			2	2			2	1			1
Dráma és színház								0				0				0
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1	1			1
Digitális kultúra				0				0	1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Kötelező óra	22				22				22				23			
Szabadon választott		2				2				2				2		
Kéttannyelvű órakedvezmény			2				2				2				2	
Összesen		24		26		24		26		24		26		25		27

Célnyelven tanított tantárgyak

ének
rajz
technika

ének
rajz
technika

ének
természetismeret
rajz

ének
természetismeret
rajz

Tantárgy	5. osztály				6. osztály				7. osztály				8. osztály			
	kötelező óra	szabadon v.	kéttaninási	összes óra	kötelező óra	szabadon v.	kéttaninási	összes óra	kötelező óra	szabadon v.	kéttaninási	összes óra	kötelező óra	szabadon v.	kéttaninási	összes óra
Magyar nyelv és irodalom	4			4	4			4	3			3	3	1		4
Matematika	4			4	4			4	3			3	3			3
Történelem	2			2	2			2	2			2	2			2
Állampolgári ismeretek				0				0				0	1			1
Hon- és népismeret				0		1		1				0				0
Etika/hit és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Természettudomány	2			2	2			2				0				0
Kémia				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Fizika				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Biológia				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Földrajz				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Angol nyelv	3		2	5	3		2	5	3		2	5	3		2	5

Célnyelvi civilizáció		1		1		1		1		1		1		1
Ének-zene	2			2	1			1	1			1	1	
Vizuális kultúra	1			1	1			1	1			1	1	
Dráma és színház				0				0		1		1		0
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1		0
Digitális kultúra	1			1	1			1	1			1	1	
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5	
Közösségi nevelés	1			1	1			1	1			1	1	

Kötelező óra	27				26				28				28	
Szabadon választott		1				2				2				2
Kéttannyelvű órakedvezmény				2				2				2		2
Összesen		28		30		28		30		30		32		30

Célnyelven tanított tantárgyak

természetismeret célnyelvi civilizáció angol történelem	természetismeret célnyelvi civilizáció angol történelem	angol biológia célnyelvi civilizáció angol történelem	angol biológia célnyelvi civilizáció angol történelem.
---	---	---	--

Német kéttannyelvű képzés

Tantárgy	1. osztály				2. osztály				3. osztály				4. osztály			
	kötelező	szabadon v.	kéttanítási	összes óra	kötelező	szabadon v.	kéttanítási	összes óra	kötelező	szabadon v.	kéttanítási	összes óra	kötelező	szabadon v.	kéttanítási	összes óra
Magyar nyelv és irodalom	7			7	7			7	5			5	5	1		6
Matematika	4			4	4			4	4			4	4			4
Etika/hit és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Környezetismeret								0	1			1	1			1
Angol nyelv		2	2	4		2	2	4		2	2	4	2	1	2	5
Ének-zene	2			2	2			2	2			2	2			2
Vizuális kultúra	2			2	2			2	2			2	1			1
Dráma és színház								0				0				0
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1	1			1
Digitális kultúra				0				0	1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Kötelező óra	22				22				22				23			
Szabadon választott		2				2				2				2		
Kéttannyelvű órakedvezmény				2				2				2			2	
Összesen		24		26		24		26		24		26		25		27

Célnyelven tanított tantárgyak

ének rajz technika	ének rajz technika	ének természetismeret rajz	ének természetismeret rajz
--------------------------	--------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Tantárgy	5. osztály				6.osztály				7. osztály				8.osztály			
	kötelező óra	szabadon v.	kéttanítási	összes óra	kötelező óra	szabadon v	kéttanítási	összes óra	kötelező óra	szabadon v	kéttanítási	összes óra	kötelező óra	szabadon v	kéttanítási	összes óra
Magyar nyelv és irodalom	4			4	4			4	3			3	3	1		4
Matematika	4			4	4			4	3			3	3			3
Történelem	2			2	2			2	2			2	2			2
Állampolgári ismeretek				0				0				0	1			1
Hon- és népismeret				0		1		1				0				0
Etika/hit és erkölcsan	1			1	1			1	1			1	1			1
Környezetismeret				0				0				0				0
Természettudomány	2			2	2			2				0				0
Kémia				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Fizika				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Biológia				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Földrajz				0				0	1,5			1,5	1,5			1,5
Élő idegen nyelv	3		2	5	3		2	5	3		2	5	3		2	5
Célnyelvi civilizáció		1		1		1		1		1		1		1		1
Ének-zene	2			2	1			1	1			1	1			1
Vizuális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Dráma és színház				0				0		1		1				0
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1				0
Digitális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Osztályfőnöki	1			1	1			1	1			1	1			1
Kötelező óra	27				26				28				28			
Szabadon választott		1				2				2				2		
Kéttannyelvű órakedvezmény			2				2				2				2	
Összesen		28		30		28		30		30		32		30		32

13. Az iskolában alkalmazandó tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév februári szülői értekezleteken, kezdő évfolyamok esetén a beiratkozáskor) tájékoztatjuk.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszközök feleljenek meg az iskola helyi tantervének.
- Tegyük általánossá a tartós tankönyvek használatát.
- A taneszközök használatában takarékosagra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- A tankönyvcsomag ára lehetőleg feleljen meg a tankönyvrendelési törvényben meghatározott normatív támogatás összegének.
- Minden tanév végén tájékoztatjuk a szülőket a kölcsönözhető segédeszközök köréről.
- A köznevelési típusú sportiskolai osztályba járó tanulók felszerelésének biztosítása pályázat, DÖK, DSE, egyéb támogató szervezetek segítségével történik.

14. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósulásának részletes szabályai

Nevelési célok: erkölcsi, nemzeti öntudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, önismeret, társas kultúra fejlesztése, családi életre nevelés, testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, pályaorientáció, gazdasági és pénzügyi nevelés, médiatudatosságra nevelés, tanulás tanítása
Sokcélú 6-18 éves korú gyermekeket nevelő intézmény-együttesünk egyetért abban, hogy tanítványainkat olyan szellemben kell nevelnünk, hogy...

- képes megfelelni az élet mindennapi kihívásainak, felismeri és tiszteli a humánus értékeket, megőrzi emberi méltóságát, toleráns a mássággal, együtt érez a nála gyengébbekkel és elesettekkel; a hazájáért felelősséget érez, cselekedni akar és tud, a tanulók életkori adottságuknak megfelelően ismerjék meg Magyarország Alaptörvényében – különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben-foglaltakat;

- képes elhelyezni a magyarság kultúráját európai kontextusban, kötődik szülőföldjéhez, ápolja a nemzeti hagyományainkat;
- igényli más kultúrák megismerését, ugyanakkor képes az alkotók vállalhatatlan politikai és morális szerepvállalásának feldolgozására;
- nyitott a társadalmi jelenségek iránt;
- rendelkezik a harmonikus társas kapcsolatok kialakításához megfelelő empátiával;
- érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét;
- igényli a tiszta, egészséges környezetet;
- életvitelét életkorának megfelelően saját döntéseinek sorozataként alakítja;
- felismeri a környezeti problémák kialakulásának kockázatát, látja ezzel kapcsolatos felelősségét;
- tud célokat kitűzni maga elé, alapvető gazdasági és pénzügyi ismeretekkel rendelkezik, képes felismerni az összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között, tudja mérlegelni döntéseik következményeit és kockázatát;
- tudatosan használja az infokommunikációs eszközöket,
- médiahasználó,
- megfelelő stratégiával rendelkezik
- képes legyen kiválasztani a nem kívánatos tartalmakat.

Nevelőtestületünk mindent megtesz azért, hogy:

- érvényesüljenek az örök és általános erkölcsi értékek;
- a szülők vallási meggyőződésük szerint szabadon nevelhessék gyermekeiket;
- minden tanuló kibontakoztathassa képességeit, testi-lelki harmóniában élhessen.

Nevelési célok:

1. Az erkölcsi nevelés

Alapvető célunk az erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. Az iskolai közösség élete, a pedagógusok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve elősegítjük a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A tanulmányi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és az itt élő népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén kialakul bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme

minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve megismerik történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódnak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. Fontosnak tartjuk, hogy alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás érzése – ezt szolgálják az iskolai hagyományok, rendezvények is.

3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A iskolai nevelésünk elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közös között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Ez megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a diák-önkormányzati rendszer.

4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az intézményen belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelésünk elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elősegítjük a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzásegítjük, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kitüntetett feladatunk a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ezzel segítséget nyújtunk a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítünk a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről.

6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Az iskola sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy az iskola a diákok számára otthonos, egészséges,

kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Nagy hangsúlyt fektetünk a személyiség fejlesztésére, ezért kiemelt nevelési feladatunk a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Felkészítjük a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

9. Pályaorientáció

Célunk, hogy a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest iskolánk átfogó képet nyújtson a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejlesztjük bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Biztosítjuk a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

11. Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók eligazodjanak a média világában. Fontos, hogy értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelésünk során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal megismertetjük a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom

közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítani:

- hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt;
- hogyan rögzíthetők s hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Az 1-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- olvasmányok feldolgozásával lerakjuk a történelmi látásmód alapjait,
- felkeltjük az információforrások, könyvtár, olvasás iránti érdeklődést,
- az idegen nyelvek tanításával felébresztjük a nyelvek megismerésének vágyát,
- matematikai tartalmakat cselekvésbe ágyazottan közvetítünk, játékos formában bevezetjük a modern matematikai látásmódot,
- környezetünk növény- és állatvilágának megismerésével, gondozásával lerakjuk a környezettudatos magatartás alapjait
- játékos formában bemutatjuk a mozgás örömét, úszó- és sportiskolai osztályok működtetésével lehetőséget biztosítunk az intenzív, irányított sportolásra, minden alsó tagozatos diákot megtanítunk úszni, sportági alapozással biztosítjuk a sportágválasztást,
- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Az 5-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- a szövegértést és a lényegkiemelést minden tantárgyi környezetben előtérbe helyezzük,
- tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk az önálló tanulás és ismeretszerzés formáiról (csoportmunka, projektmunka, kísérletek, bemutató),
- tanulóinkat elindítjuk az idegen nyelv önálló tanulásának és használatának útján, 8. évfolyam végére eljuttatjuk őket az A2 szintre,
- a művészeti kifejezőeszközöket tudatosan használtatjuk, egyre több művészeti alkotással ismertetjük meg őket,
- informatikából többletidő biztosításával elégtjük ki az információáramlás iránti növekvő érdeklődésüket, elméleti alapozással biztosítjuk a továbblépés lehetőségét,

- a mozgás igényét elmélyítjük, sportág specifikus mozgásukat, sporttal kapcsolatos elméleti tudásukat bővítjük, a sportiskolai tanulókat a versenysport felé irányítjuk (úszás, kézilabda, röplabda, atlétika).

A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- minden műveltségterületen értékálló tudást közvetítünk, felkeltjük a tudás, és az élethosszig tartó tanulás iránti vágyat,
- a „nehezebben tanulható” természettudományokban a hétköznapi tudományát, a különböző tantárgyak közötti összefüggések megvilágítását helyezzük előtérbe (kísérletek, gyakorlatias problémák megoldása, előadók meghívása, természettudományos hetek megszervezése, versenyek szervezése, versenyeken való részvétel),
- természettudományok népszerűsítésével és a gazdaság érdekeit szem előtt tartva irányítjuk tanulóinkat a természettudományok felé,
- minden műveltségi területen mélyítjük és bővítjük ismereteiket, felkészítjük a közép- és emeltszintű érettségire és a szakirányú továbbtanulásra,
- forráselemző, probléma-központú, elemző tananyag feldolgozással segítjük diákjainkat a történelmi helyzetek megítélésében,
- megismertetjük tanulóinkkal a globalizálódó világgazdaság ellentmondásait, mélyítjük a környezetükért, a fenntartható fejlődésért érzett felelősségtudatukat,
- értékhordozó művek megismerésével, művészeti tevékenységek gyakorlásával (énekkar, drámakör, versmondó kör, képzőművészeti foglalkozások, iskolai dekorációk készítése, rendezvények, kiállítások szervezése), művészeti intézmények látogatásával a kulturális minták és a hétköznapi esztétikuma közötti eligazodásban segítjük tanulóinkat,
- lehetőséget teremtünk, feladatot adunk az digitális kompetenciák más műveltségi területen való hasznosítására (prezentációk készítése, iskolaújság, iskolarádió szerkesztése, kiállítási anyag összeállítása, az iskola életével kapcsolatos filmek készítése, külföldi kapcsolatok elektronikus fenntartása),
- bővítjük a sportolás és az aktív pihenés alkalmazásához szükséges ismereteket, kialakítjuk az élethosszig tartó mozgásos tevékenység iránti igényt,
- rendezvényeink, szabadidős tevékenységeink, külföldi kapcsolataink gyakorlatban is igazolják az önálló nyelvhasználat fontosságát, sokszínű nyelvválasztási lehetőséggel nyelvvizsgára, emeltszintű érettségire felkészítéssel, lektor tanár alkalmazásával biztosítjuk az idegen nyelvi kommunikáció elmélyítését.

15. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A testnevelés stratégiai célja a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre szocializálása és a motoros műveltség eszközeivel történő személyiségfejlesztés, valamint a tehetséggondozás, a sportban tehetségesek felkarolása. Ehhez kapcsolódóan megjelenik a differenciálás és a motiváció, mint a tanulóközpontú fejlesztés kiemelt területei. A kiemelt operatív jelentőségű cél a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása.

A cél megvalósítása a komplex mozgásprogram minőségi végrehajtásával teljesül, amelyet minden tanévben, az éves munkatervben határozunk meg.

A mindennapos testnevelést minden osztályunkban alkalmazzuk.

A kerettantervi rendelkezések szerint a mindennapos testnevelés megvalósulhat heti 5 testnevelés órával, amelyből legfeljebb heti két óra kiváltható:

- versenyszerű sporttevékenységgel a sportszervezet által kiállított igazolás birtokában,
- kerettantervi rendelkezések alapján műveltségterületi oktatással (tánc, túrázás...).

Nyíregyházi Arany János Gimnázium és Általános Iskola és Kollégium 5-12. évfolyam

1-8. évfolyam szervezett foglalkozások

- köznevelési típusú úszó sportiskolai osztályban: 4 úszás óra és 2 testnevelés óra (szakos testnevelővel),
- úszó osztály: 4 úszás, 2 testnevelés óra (szakos nevelővel),
- kreatív osztály, általános tantervű és digitális kultúra orientációs osztályokban 3 testnevelés óra és 2 óra a tanítási nap végén, a labdajátékok, lovas sporthoz kapcsolódó tevékenység az alternatív szabadidő és szabadon tervezhető 10%-os időkeret tantervi anyagára építve kerül megszervezésre (alsó tagozaton 2 óra tanítóval).

Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény

1-4. évfolyam:

- 4 testnevelés óra, 1 óra néptánc foglalkozás (német kéttannyelvű osztályok 1-2. évfolyam)
- 5 testnevelés óra - melyből 1 óra angol nyelvű testnevelés (angol kéttannyelvű osztályok)

5-8. évfolyam:

- 5 testnevelés óra

Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény

1-4. évfolyam normál tantervű osztály:

- heti 5 testnevelés óra testnevelés tanítóval vagy szaktanárral.

1-4. évfolyam angol kéttannyelvű osztály:

- heti 5 testnevelés óra - melyből 1 óra angol nyelvű testnevelés.

5-8. évfolyam:

- 5 testnevelés óra, melyet szaktanárok tanóra formájában vezetnek.

Szabó Lőrinc Tagintézmény

1-4. évfolyam:

- 3 testnevelés óra és délután 2 óra néptánc foglalkozás.
- 5 testnevelés óra a néptánc foglalkozás szakkörként működik tovább

5-8. évfolyam:

- 5 testnevelés óra, melyet szakemberek tanóra formájában vezetnek.

A könnyített és a gyógytestnevelés megszervezésének elvei

Gyógytestnevelés célja:

Sajátos eszközeivel elősegítse a mozgásszervi és egyéb panaszokkal gyógytestnevelésre utalt tanulók egészség szintjének emelését a testi deformitások javításával, a szív és keringési szervek munkaképességének növelésével, alkalmassá téve a tanulókat a mihamarabbi normál testnevelés órára való visszatérésre és az életbe adódó feladatok teljesítésére.

Testnevelési csoportbesorolás

A köznevelési intézmények tanulóit – ha egészségi állapotuk indokolja – az iskola-egészségügyi ellátást végző orvos vizsgálata alapján könnyített testnevelésre vagy gyógytestnevelésre kell javasolni, illetve fel kell menteni az iskola ez irányú foglalkozása alól. Az iskolai testnevelési foglalkozás helyett gyógytestnevelésen kell részt venni annak érdekében, hogy az életkornak és az egészségi állapotváltozásának megfelelő testmozgásban, gyógyújszásban részesüljenek. A normál, a könnyített és a gyógytestnevelés foglalkozások együtt 5 órát kell, hogy jelentsenek.

I. Könnyített testnevelés:

Az I. kategóriába azok a tanulók kapnak besorolást, akik részére testnevelési órán könnyített testnevelés szükséges, hosszabb betegség utáni gyenge fizikai állapot, mozgásszervi, belgyógyászati, stb. elváltozások, betegség miatt.

II. Gyógytestnevelés

A II. kategóriába azok a tanulók kapnak besorolást, akiknek nagyobb mértékű egészségi állapotváltozásuk van, vagy a testnevelés mellett speciális gyógytestnevelést igényelnek.

II./A Testnevelés gyógytestnevelés mellett:

Ide sorolhatók azok, akik az orvos útmutatása szerint testnevelés órán is részt vehetnek. Mindennapos testnevelés biztosított.

II./B Csak gyógytestnevelésen vehet részt:

Ide sorolhatók azok, akik elváltozásaik miatt csak gyógytestnevelésben vehetnek részt. A gyógytestnevelési órák heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében biztosítottak. Ha a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet akkor, a két foglalkozás együtt adja a heti óraszámot.

II./C Ez az alkategória azok számára szükséges, akiknek állapota, optimális terhelhetősége indokolja a gondosabb odafigyelést, a kiscsoportos gyógytestnevelést.

III. Iskolai testnevelés alól való felmentés

Ebbe a kategóriába azok a tanulók tartoznak, akik egészségi állapotváltozások miatt az egészségügyi intézményrendszerben történő ellátásra (gyógytorna) szorulnak, így az iskolai testnevelés alól átmenetileg vagy végleg felmentendők.

A besoroláshoz az iskola-egészségügyi orvos szakvéleményt vesz igénybe a pontos diagnózis és terhelhetőség megállapítása céljából. A gyógytestnevelési kategóriába sorolást kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – minden tanévben május 15-ig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulóról az iskola nyilvántartást vezet, amelyben feltünteti a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét. A csoportok foglalkozásai délutáni órakeretben történnek.

Gyógytestnevelési csoportok működése:

Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium

- 1-13. évfolyamig biztosítottak a foglalkozásokat.

Szabó Lőrinc Tagintézmény

- 1-7. évfolyamokban biztosítottak a foglalkozásokat.

Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény

- 1-8. évfolyamokban biztosítottak a foglalkozásokat.

Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény

- 1-8. évfolyamokban biztosítottak a foglalkozásokat.

16. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

16.1. Szakköri foglalkozások, sportkörök választásának szabályai

A szakköröket az időkeret terhére fenntartói egyeztetés és jóváhagyás után szervezzük.

Diákjaink számára az alsó tagozaton és sportági osztályokban a heti 5 testnevelési órát órarendbe szervezve kívánjuk megvalósítani, a többi osztályban pedig heti 3 órát órarendi keretekben és a 4. és 5. órát pedig a következő lehetőségeket figyelembe véve kívánjuk megszervezni:

A diáksport egyesület és diáksportkörben sportoló tanulók számára a választott szakosztályban heti 2-2 órás kötelező sportköri foglalkozáson való részvétellel

- a tanulók által a délutáni időszakban választott sportágban biztosított heti 2-2 óra foglalkozáson történő részvétellel, a választható sportágakat az intézmény főigazgatója a tanév indítását megelőzően május 31-ig nyilvánosságra hozza
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával
- Alapfokú Művészetoktatási Intézmény által biztosított oktatás keretében
- a kötelező testnevelési órákon felül szervezett heti 2-2 órás gyógytestnevelési foglalkozáson történő részvétellel azon tanulóink számára, akik – az iskolaegészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint – a rendes testnevelési órákon is részt vehetnek

Intézményünk diáksport egyesületével és diáksport köreivel történt szerződés alapján a következő diákszakosztály működését támogatja az alábbiak szerint:

- fiú kézilabda szakosztály
- lány röplabda szakosztály
- fiú és lány kosárlabda
- úszás szakosztály
- tollaslabda szakosztály
- atlétika, sakk szakosztály

Szakosztályaik minimum heti 2-2 óra időtartamban biztosítanak testedzési lehetőséget diákjaink számára. A sportfoglalkozások megtartásához szükséges óraszámot a kötelező órák keretéből oldjuk meg.

Biztosítjuk szakosztályaink számára az országos és a megyei, valamint a városi sportversenyeken, a diákolimpián történő részvétel feltételeit.

Lehetőséget biztosítunk diákjaink számára, hogy a mindennapos testnevelés követelményeit diáksportkörünk szakosztályaiban teljesítsék. A benyújtott jelentkezések alapján a sportkörü foglalkozást választó diákok számára a heti két órás foglalkozás kötelező.

Saját szakosztályainkon kívül együttműködünk a városban működő úszó, atlétika, kosárlabda, kézilabda, röplabda, futball és sakk szakosztályokkal.

Biztosítjuk diákjaink számára a könnyített- és gyógytestnevelés oktatását, a feladat ellátása érdekében saját gyógytestnevelővel rendelkezünk.

Az intézmény diáksport egyesülete és a diáksportkör vezetése közötti kapcsolattartás alapja a diáksportkör, egyesület munkaterve, amelyet az iskola főigazgatója a tanév munkatervének elkészítése előtt beszerez. A feladatok megoldásához figyelembe veszi a diáksportkör, egyesület munkatervét, biztosítja a szükséges erőforrásokat és a megvalósításhoz szükséges feltételeket. A diáksportkör, egyesület elnöke a tanév végén beszámol a sportkör, egyesület tevékenységéről, az eredményekről listát készít, amelyet az iskola vezetése beemel a tanévről szóló beszámolóba, megjelenít az iskola honlapján. Egyebekben a diáksportkör, egyesület vezetőjével napi operatív kapcsolatot tart az intézmény vezetője. A diáksport egyesületek, diáksport körök az intézmény sport létesítményeit és azok eszközeit a meghatározott időkeretben ingyen és bérmentve használhatják az iskolai sport számára.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez:

- A foglalkozások helyét és időtartamát a főigazgató és helyettesei rögzítik a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.
- A tehetséggondozás keretében szolgáló csoportokat a magasabb szintű képzés igényével a munkaközösség-vezetők és a főigazgató egyeztetése után lehet meghirdetni. Ezek vezetőit a főigazgató bízta meg. A foglalkozások időpontjáról és a látogatottságról naplót kell vezetni.
- Az iskola ünnepi műsorainak, megemlékezéseinek terveit az éves munkaterv tartalmazza a műsor elkészítéséért felelős pedagógus megnevezésével. Az ünnepségeken az iskola tanulói a házirend, az SZMSZ és a szóbeli utasításoknak megfelelő öltözékben és rendben kötelesek megjelenni.
- A versenyeken való részvétel a diákjaink képességeinek kialakítását és fejlesztését célozza. A tanulók intézményi, városi, vármegyei és országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. A meghirdetett országos versenyekre a felkészítésért, a szervezésért, a nevezésért a szaktárgyi munkaközösségek és a főigazgatóhelyettes felelősek.
- A felzárkóztatások, korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást a főigazgató által megbízott pedagógus tartja.

- Az intézmény énekkarai sajátos diákkörként működnek, vezetői a főigazgató által megbízott kórusvezető tanárok. Elsősorban az egyén közös éneklésének igényét hivatott kielégíteni, de az iskolai és városi kulturális rendezvények színesítését is szolgálja. A kóruspróbák meghatározott időben – a rendkívüli eseteket leszámítva - heti két alkalommal tarthatók. Ez időben egyéb foglalkozások csak a főigazgató vagy helyettesének külön engedélyével szervezhetők.
- Az intézmény minden évben együttműködési megállapodásokat köt alap és középfokú művészeti iskolákkal és az igényeknek megfelelően biztosítja a részvétel lehetőségét az alábbi – esetlegesen önköltséges - foglalkozásokon:
 - néptánc
 - képzőművészet
 - dráma
 - vizuális kultúra
 - moderntánc

16.2. Napközi, tanulószobai foglalkozások rendje

A napközi munkarendje:

- minden napközis 6. óra után ebédel, az utolsó csoport kb. 13.50 -kor megy ki, és 14.15 -ig lehet az udvaron.
- tanulmányi munka 14.25-kor kezdődik (8 - 9. óra) minden napközis csoportnak, osztálynak.
- az uzsonna ideje a tanulmányi munka szünetében 15.10 – 15.20 között van

A tanulószoba munkarendje:

- a tanulmányi munka 13.30-16.05-ig tart.
- uzsonna 15.10-15.20-ig tart.
- azok a tanulók, akik az iskolában étkeznek az utolsó órájuk után a szabadidőt az iskola aulájában vagy a könyvtárban töltik, az iskola területét nem hagyhatják el.

16.3. Egyéb iskolai foglalkozások rendje

A tanítási órán kívüli elfoglaltságokat a Pedagógiai programmal összhangban szervezzük fenntartói egyeztetés és jóváhagyás után az időkeret terhére.

Az iskola szolgáltatása, hogy különböző tanórán kívüli foglalkozásokat biztosít a tanulóknak.

Az intézményben rendszeresen működő tanórán kívüli foglalkozások:

- napközi
- tanulószoba
- iskolai sportkörök
- felzárkóztató foglalkozás
- egyéb, érdeklődési körnek megfelelő tehetséggondozó szakkörök
- könyvtári órák

A foglalkozásokon való részvétel rendje:

- A tanuló a szülő kérésére vehet részt ezeken a foglalkozásokon.

- Amennyiben ezt a tanuló napközis foglalkozásának idejére szervezték, akkor a napközis nevelő csak a szülő írásbeli kérelmére engedheti el napközis tanulmányi időből.
- A foglalkozásra való pontos érkezés a tanuló feladata.
- A tanórán kívüli foglalkozásokra történt jelentkezés egy tanévre szól.
- A foglalkozásokról történő távolmaradást is igazolni kell.
- Tanórán kívüli foglalkozásokat vezethet az is, aki nem az iskola pedagógusa.
- A munkaterv alapján, osztályfőnöki terv szerinti, az osztály szülői közösségével egyeztetett programok vagy más rendezvényen való részvétel kötelessége a tanulónak. Indokolt esetben az osztályfőnök eltekinthet a részvételtől.
- Az iskolai szakkörbe (énekkar, sport, stb.) a jelentkezés önkéntes, de ha megtörtént az év folyamán kötelező. Ez vonatkozik minden tanítási órán túli elfoglaltságra, melyre a tanuló jelentkezett, vagy annak látogatása alól nem kapott felmentést.
- A tanulók tagjai lehetnek iskolán kívüli sport- és más egyesületnek. Ezt a szülő által írt kérelem alapján veszi tudomásul az osztályfőnök, s együtt értékeli annak hatásait.
- Az Nkt.27.§-a alapján: Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.
- 55. § (1) A főigazgató a gyakorlati képzés kivételével a tanulót kérelmére – kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére – felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. A főigazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi. Az iskolában – kivéve, ha az intézmény e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik – a főigazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti – az általános iskolában tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.
- Felzárkóztató foglalkozásokra a szaktanárok a tanulmányi eredmények alapján kijelölhetik a tanulókat. Ez a kijelölt tanulók számára kötelező, felmentést szintén csak a szülő írásbeli kérésére kaphatnak.

Az érettségire történő felkészítés választásának rendje a gimnáziumi tagozaton:

- *11. évfolyamon* a diákok 2 fakultációt választanak. A fakultációk óraszám:2
- 11. évfolyamon középszintű fakultációt azokból a tantárgyakból indítunk, amiből a diákok középszintű, előrehozott érettségit kívánnak tenni.
- Az emelt szintű fakultáció választható tantárgyai:
 - történelem,
 - matematika,
 - biológia,
 - kémia,
 - testnevelés,
 - magyar nyelv és irodalom

- 11. évfolyamos emelt szintű anyagából 11. évfolyam végén – május utolsó hetében – a tanulók szóbeli vizsgát tesznek. A vizsga menete az emelt szintű érettségi szóbeli részével megegyező módon zajlik. A vizsga eredménye osztályzattal zárul, aminek az eredménye bekerül a bizonyítvány jegyzet rovatába, valamint a törzslapra és a naplóba is. A vizsga eredménye döntően befolyásolja a tanuló év végi osztályzatát.
- *12. évfolyamon* a tanulók 1 emelt szintű érettségire felkészítő tantárgyat választanak fakultációként, heti 4 órában, kivéve a biológia-kémia amely esetben 2 emelt szintű érettségi fakultációt választhatnak elegendő számú (minimum 8 fő) jelentkező esetén.
- Az emelt szintű fakultációs foglalkozás félévkor és év végén érdemjeggyel zárul.
- Ha a fakultációs és az alapóra külön csoportban valósul meg (nagy fakt), akkor egy érdemjeggyel zárul a tantárgy. Elégtelen osztályzat bukást eredményez.
- Ahol már nincs alapóra, csak fakultáció, ott csak fakultációs jegy az érdemjegy.
- Ahol külön van alapóra és külön van 2 órás fakultáció, ott a diák kap alapóra jegyet és a fakultáción szerzett érdemjegyei az alapóra jegyéhez kapcsolódik.
- A fő tantárgyakból 12. évfolyamon heti 2 óra középszintű érettségi felkészítő foglalkozást biztosítunk.

17. Választható érettségi vizsgatárgyak

Az érettségi vizsgák szervezésénél, a vizsgatárgyak megválasztásánál a 100/1997. (VI.13) Kormányrendeletben megfogalmazott érettségi vizsgaszabályzat az irányadó. Az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyaiból középszinten és emelt szinten tehető érettségi vizsga. Az érettségi vizsgán a vizsgázónak négy kötelező, és legalább egy kötelezően választott vizsgatárgyból kell vizsgát tennie. A vizsgázó emellett további szabadon választott tantárgyakból is vizsgázhat.

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- matematika
- idegen nyelv

Választható vizsgatárgyak:

- idegen nyelv
- biológia
- fizika
- kémia
- földrajz
- digitális kultúra
- állampolgári ismeretek
- testnevelés
- vizuális kultúra

Az intézmény az alábbi tantárgyakból vállalja a közép/emelt szintű vizsgára való felkészítést:

- Középszint: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, biológia, fizika, kémia, földrajz, testnevelés, digitális kultúra, vizuális kultúra, állampolgári ismeretek
- Emelt szint: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, biológia, kémia, idegen nyelv, testnevelés

Az érettségi vizsga formája

	<i>Középszint</i>	<i>Emelt szint</i>
magyar nyelv és irodalom	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli
matematika	írásbeli	írásbeli és szóbeli
történelem	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli
idegen nyelv	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli
biológia	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli
földrajz	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli
kémia	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli
fizika	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli
digitális kultúra	írásbeli	írásbeli és szóbeli
testnevelés	gyakorlati és szóbeli	gyakorlati és szóbeli
állampolgári ismeretek	projekt és szóbeli	-
vizuális kultúra	írásbeli és szóbeli	gyakorlati és szóbeli v. gyakorlati és írásbeli

18. Az egyes érettségi vizsgatárgyak középszintű érettségi vizsgatémakörei

1. Magyar nyelv és irodalom

a) Magyar nyelv:

- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Ember és nyelvhasználat
- A nyelvi rendszer
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés
- Digitális kommunikáció

b) Irodalom:

- *Életművek a magyar irodalomból.*

Kötelező szerzők:

Ady Endre – Arany János – Babits Mihály – Herczeg Ferenc – Jókai Mór – József Attila
– Kosztolányi Dezső – Mikszáth Kálmán – Petőfi Sándor – Vörösmarty Mihály

- *Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig.*

Választható szerzők:

Janus Pannonius – Balassi Bálint – Zrínyi Miklós – Mikes Kelemen – Csokonai Vitéz Mihály – A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése – A reformáció világi irodalma – A barokk irodalma – Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája

- *Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából.*

Választható szerzők:

Berzsenyi Dániel – Gárdonyi Géza – Illyés Gyula – Juhász Gyula - Karinthy Frigyes – Kölcsey Ferenc – Krúdy Gyula – Márai Sándor – Móricz Zsigmond – Nagy László – Örkény István – Pilinszky János – Radnóti Miklós – Szabó Lőrinc – Szabó Magda – Tóth Árpád – Weöres Sándor

- *Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból:*

Áprily Lajos – Dsida Jenő – Gion Nándor - Kányádi Sándor – Kovács Vilmos – Reményik Sándor – Sütő András – Tamási Áron – Wass Albert

- *Művek a kortárs magyar irodalomból:*

Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

- *Művek a világirodalomból*

- *Színház és dráma: Szophoklész egy műve – Shakespeare egy műve – Molière egy műve*

- Katona József: Bánk bán – Madách Imre: Az ember tragédiája – Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov – Örkény István egy drámája – Egy 20. századi magyar dráma

- *Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom*

2. Matematika:

- Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
- Számelmélet, algebra
- Függvények, az analízis elemei
- Geometria, koordinátageometria, trigonometria
- Valószínűség-számítás, statisztika

3. Történelem:

- Az ókor:
 - o Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában
 - o A görög és a római építészet
 - o A zsidó monoteizmus
 - o A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedése
- A középkor:
 - o Az iszlám világ
 - o Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai
 - o A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem
 - o Egyház és kultúra Európában és Magyarországon
 - o Magyar őstörténet és honfoglalás

- A keresztény államalapítás és az Árpád-kor (Géza fejedelem, Szent István, II. András, IV. Béla)
- A vegyesházi királyok kora (Károly Róbert, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadiak)
- A kora újkor
 - A földrajzi felfedezések és következményeik
 - A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon
 - Törökellenes és rendi küzdelmek
 - Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete
 - Magyarország a Habsburg Birodalomban
 - A felvilágosodás
- Az újkor:
 - Politikai eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus
 - Az ipari forradalom első hulláma
 - A reformkor
 - A forradalom és szabadságharc
 - Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon
 - A szocializmus
 - Polgári állam, nagyhatalmi törekvések
 - A dualizmus kora
 - A nemzetiségi kérdés Magyarországon
- A világháborúk kora
 - Az első világháború
 - Politikai változások a háború után
 - Párizs környéki békék
 - Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között
 - Politika és gazdaság Magyarországon
 - Társadalom és életmód Magyarországon
 - A második világháború (egyetemes és magyar történelem)
 - A holokauszt Európában és Magyarországon
 - Magyarország pusztulása
- A hidegháború kora
 - A hidegháború kora
 - A kétpólusú világ felbomlása
 - A kommunista diktatúra kiépítése és működése
 - Az 1956-os forradalom és szabadságharc
 - A kádári diktatúra
 - A rendszerváltoztatás Magyarországon
- A jelenkor:
 - Nemzetközi együttműködés, globális világ
 - Politikai intézmények
 - Nemzet

4. Élő idegen nyelv:

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

5. Állampolgári ismeretek:

- A család, a családi szocializáció
- A család gazdálkodása és pénzügyei
- Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás
- Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
- A magyar állam intézményei
- Az állam gazdasági szerepvállalása
- A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
- Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem
- Bankrendszer, hitelfelvétel
- Vállalkozás és vállalat

6. Biológia:

- Bevezetés a biológiába:
 - A biológia tudománya
 - Fizikai, kémiai alapismeretek
- Egyed alatti szerveződési szint
 - Szervetlen és szerves alkotóelemek
 - Az anyagcsere folyamatai
 - Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- Az egyed szerveződési szintje
 - Nem sejtes rendszerek
 - Sejtes rendszerek
 - Többsejtű eukarióták
 - Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
- Az emberi szervezet
 - Homeosztázis, rendszerszemlélet
 - Kültakaró
 - A mozgás

- A táplálkozás
- A légzés
- Az anyagszállítás
- A kiválasztás
- A szabályozás
- Szaporodás és egyedfejlődés
- Egyed feletti szerveződési szintek
 - Populáció
 - Életközösségek (élőhelytípusok)
 - Bioszféra
 - Ökoszisztéma
 - Környezet- és természetvédelem
 - Fenntarthatóság
- Öröklődés, változékonyság, evolúció
 - Molekuláris genetika
 - Mendeli genetika
 - Evolúció
 - A bioszféra evolúciója

7. Digitális kultúra

Tartalomorientált kompetenciák:

- Szövegszerkesztés
- Számítógépes grafika és képszerkesztés
- Bemutatókészítés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Publikálás a világhálón
- Algoritmizálás, adatmodellezés
- A programozás eszközei

8. Fizika

- Mozgás és egyensúly
- Energia, munka, hő
- Víz, levegő, környezet
- Elektromosság
- Hullámok, kommunikáció, fény
- Atomfizika, magfizika
- A Világegyetem megismerése
- Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

9. Földrajz

- Tájékozódás a földrajzi térben
- Tájékozódás a kozmikus térben és az időben

- A geoszférák földrajza:
 - Kőzetburok
 - Levegőburok
 - Vízburok
- A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség:
 - A földfelszín formálódása
 - A talaj
 - A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
 - A vízszintes földrajzi övezetesség
 - A függőleges földrajzi övezetesség
 - A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet
- Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században
 - A népesség földrajzi jellemzői
 - Településtípusok, urbanizáció
- A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig:
 - A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
 - Integrációs folyamatok
 - A globalizáció
 - A monetáris világ
- Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában:
 - A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
 - Magyarország természeti adottságai
 - Magyarország társadalmi jellemzői
 - A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
 - Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
 - A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
 - Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme, Magyarország környezeti állapota
- Európa földrajza
 - Európa általános természeti és társadalomföldrajzi képe
 - Az Európai Unió
 - Európa regionális földrajza
- Az Európán kívüli kontinensek földrajza
 - A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe
 - Ázsia földrajza
 - Ausztrália és Óceánia földrajza
 - A sarkvidékek földrajza
 - Afrika földrajza
 - Amerika földrajza
- Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

10. Kémia

- Általános kémia

- Atomszerkezet
- Kémiai kötések
- Molekulák, összetett ionok
- Anyagi halmazok
- Kémiai átalakulások
- Szervetlen kémia
 - Hidrogén
 - Nemesgázok
 - Halogénelemek és vegyületeik
 - Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
 - A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
 - Fémek
- Szerves kémia:
 - A szerves vegyületek általános jellemzői
 - Szénhidrogének
 - Halogéntartalmú szerves vegyületek
 - Oxigéntartalmú szerves vegyületek
 - Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- Kémiai számítások

11. Testnevelés

1. ELMÉLETI ISMERETEK

- a. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- b. A harmonikus testi fejlődés
- c. A testmozgás, a sport szerepe az egészségtudatos magatartás kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
- d. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- e. Gimnasztikai ismeretek
- f. Atlétika
- g. Torna
- h. Zenés-táncos mozgásformák
- i. Küzdősportok, önvédelem
- j. Úszás
- k. Testnevelési és sportjátékok
- l. Alternatív környezetben űzhető sportok és mozgásformák

2. GYAKORLATI ISMERETEK

- a. Gimnasztika
- b. Atlétika: Egy választott futó-, ugró- és dobószám bemutatása kötelező. – 60 m-es síkfutás; – 2000 m-es síkfutás; – távolugrás választott technikával; – magasugrás választott technikával; – súlylökés; – kislabdahajítás.
- c. Futás: Egyik futószám választása kötelező: 60 méteres síkfutás térdelőrajttal vagy 2000 méteres síkfutás
- d. Ugrások: A két ugrószámból egy választása kötelező: magasugrás, távolugrás

- e. Dobások: Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása: kislabdahajítás vagy súlylökés
- f. Torna: A talajgyakorlat és a szekrényugrás bemutatása kötelező, és egy további tornaszer kötelezően választható
- g. Küzdősportok, önvédelem: a dzsúdó vagy a birkózás vagy a karate alapelemeinek bemutatása
- h. Úszás: 50 m megtétele egy választott úszásnemben, szabályos rajttal és fordulóval; 25 m teljesítése egy másik választott úszásnemben, szabályos rajttal.
- i. Testnevelési- és sportjátékok: két sportjáték választása kötelező (Kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda)

12. Honvédelmi ismeretek

- Hadtörténeti alapismeretek
- Egészségügyi alapismeretek
- Térkép-és tereptani alapismeretek
- Túlélési ismeretek és táborozástechnika
- Biztonságpolitikai és válságreakáló alapismeretek
- A honvédelem rendszere, a Magyar Honvédség
- Alaki ismeretek
- Lőelmélet
- Haditechnikai ismeretek
- Általános katonai ismeretek
- Hadijogi alapismeretek

19. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése. A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelési elvei

19.1. Az írásbeli és szóbeli vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módok, és formái

Az értékelés, a tanórai számonkérés az iskolai munka állandó része, melynek jelentős következményei vannak a tanulók munkájára, motiváltságukra.

Intézményünkben alapelv, hogy az értékelés segítse a diákokat, az egyéni különbségek figyelembe vételével adjon visszajelzést számukra.

Jogszámban rögzítettekhez igazodva:

- a pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli,
- félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.
- A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi.

A tantárgyi tudás értékelésének alapelvei:

- Az értékelés legyen objektív, érvényes és megbízható.
- Legyen sokoldalú, a pedagógusok alkalmazzanak változatos értékelési formákat.

- Az értékelés feleljen meg a tanuló életkori sajátosságainak.
- Tantárgytól függetlenül minden pedagógusnak kiemelt figyelmet kell fordítani a szép, helyes magyar beszéd tanítására, a kifejezőkészség, az előadói készség fejlesztésére.

Az értékelés céljai:

- A legátfogóbb, az iskoláztatás egész időtartamára kiterjedő.
- A személyiség nélkülözhetetlen az önálló tanulásra való képességek és igény kialakításához

-

A tanulmányi munka értékelésének szempontjai

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendje iskolánkban a beszámoltatás és számonkérés alábbi formáit alkalmazzuk:

- év eleji mérés,
- félévi és év végi mérés,
- témazáró dolgozatok,
- írásbeli feleletek,
- szóbeli feleletek,
- tantárgyi tesztek, feladatlapok,
- gyakorlati számonkérések.

A tanulók jogainak figyelembe vételével az alábbi beszámoltatási rendet határoztuk meg:

Egy tanítási napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

- A témazáró dolgozatok íratásának idejét úgy hozzuk a tanulók tudomására, hogy lehetőségük legyen a megfelelő felkészülésre.
- Rövidített órák esetén a dolgozat megírását a következő tanítási órára halasztjuk.
- Tantárgyanként tanulóinkat az első és második félév során az óraszám függvényében legalább 3 érdemjeggyel értékeljük.

A tanulók mérésének-értékelésének fajtái:

- *diagnosztizáló:* egységes követelményrendszer alapján összeállított feladatsorral év eleji diagnosztizáló méréseket végzünk. Azt a meglévő tudást állapítjuk meg, amire építhetünk. Azt, hogy tanulóink mennyire rendelkeznek azokkal az ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, amelyekre a tantárgy tanításának megkezdésekor támaszkodhatunk. Ezzel feltárhatjuk tanulási problémáikat, hatékonyabbá tehetjük munkánkat.
- *formatív:* az önszabályozás hatékony eszközeként, beépült az oktatás egészének folyamatába.
- *szummatív:* a tanulási-tanítási folyamat pszichológiai szempontból legfontosabb mozzanata a megerősítés. Ezt a célt szolgálják a tanulást, tanítást segítő formatív méréseink. Ezzel a fejlesztő, megerősítő, korrigáló értékeléssel érhetjük el, hogy pedagógusainknak információjuk legyen arról, hogy a tananyagot mennyire hatékonyan tanították meg. Tanulóinknak pedig arról, hogy azt milyen mértékben sajátították el. Félévkor és év végén szummatív méréseket végzünk. Ekkor globális képet kapunk a tanulókról, arról hogy hogyan tettek eleget a tantárgyi követelményeknek. Így biztosítjuk az iskolák közti átjárhatóságot és az évfolyamok átlépéséhez szükséges megfelelő szint megállapítását.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az *első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében* minden tantárgy esetében a következő értékelési módozatokat alkalmazhatjuk: szóveges értékelés, százalékos eredmény

100%- 91%	kiválóan teljesített
90%- 76%	jól teljesített
75%- 51%	megfelelően teljesített
50%- 31%	felzárkóztatásra szorul
30%- 0%	nem felelt meg

- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szóveges minősítéssel értékeljük.
- A szóveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
 - JÓL TELJESÍTETT
 - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
 - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
 - jeles (5),
 - jó (4),
 - közepes (3),
 - elégséges (2),
 - elégtelen (1)
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

- *általános iskola:*

<i>Teljesítmény</i>	<i>Érdemjegy</i>
0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50- 74%	közepes
75-89%	jó
90-100%	jeles

- *gimnázium:*

<i>Teljesítmény</i>	<i>Érdemjegy</i>
0-24%	elégtelen
25-39%	elégséges
40- 59%	közepes
60-79%	jó
80-100%	jeles

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészülés és a feladatok meghatározásának elvei

- A heti szorgalmi idő hétfőtől péntekig tart (5 nap). A felkészüléshez adott házi feladatokat e napokra tervezzük.
- A tanítási szünetekben esetleg csak szorgalmi feladatot adhatunk tanulóinknak.
- Az 1-2. évfolyam tanulói minden tantárgyból az egész napos iskola önálló foglalkozásain készülnek fel.
- Optimális feladatadást alkalmazunk, figyelünk a szóbeli és írásbeli feladatok helyes arányára.
- Segítjük a házi feladatok adásával a személyre szóló differenciálást. Ezzel is támogatjuk a felzárkóztatást, a tehetséggondozást, tanulóink kognitív kompetenciáinak fejlődését.
-

19.2. A magatartás és szorgalom minősítésének alapelvei

Alapelveink:

- segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre,
- mindig legyen személyre szabott,
- segítse az iskola, oktatási, nevelési céljainak elérését.

Az értékelés szempontjai:

- a Házirend, az iskolai követelmények ismerete, azok betartása és betartatása,
- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének segítése,
- aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megvalósításában,
- segítőkészség,
- udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált hangnem.

A magatartás minősítésére félévkor, év végén szöveges minősítéssel kerül sor. A magatartás minősítése kifejezi a tanuló – életkori sajátosságaihoz igazodva – a közösségi élethez való viszonyát, önállóságát, segítőkészségét és felelősségérzetét önmagával, családjával, felnőttekkel és gyermekekkel egyaránt.

A magatartás minősítésének fokozatai:

Példás (5):

- Az a tanuló, akinek közösségi motiváció irányítja tetteit, pozitív hatást gyakorol közössége tagjaira, ösztönözi őket. Aktív vállalásaival, felelősséggel végzett alkotó munkájával elősegíti maga és közössége fejlődését.
- A köznevelési törvényt és a házirendet következetesen betartja és társaival betartatja

- A felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, jóindulatú, valamint tanuló társai elé például állítható.
- Munkavégzése, megbízható, pontos, lelkiismeretes.
- Őszinte.
- Nem lehet példás magatartás: 3 vagy több igazolatlan esetén, főigazgatói figyelmeztetés esetén, 3-nál több szaktanár elmarasztaló beírása esetén, vagy legalább 4 tanár nem minősíti példásnak (1/3 -a tanároknak)

Jó (4):

- Az a tanuló, aki a közösségi életben szívesen részt vesz, de annak kialakítását nem befolyásolja, passzív, de viselkedésére nincs panasz.
- A köznevelési törvényt és a házirend szabályait igyekszik megtartani.
- Részt vesz a közösségi feladatokban, azokat jó szinten elvégzi.
- Együtt érez a segítségre szoruló társaival, de nem foglalkozik velük.
- Fegyelmezési problémák ritkán adódnak vele kapcsolatban, ezek nem jelentősek.

Változó (3):

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak ritkán vesz részt, viselkedése kifogásolható. Ha tudatosan nem is árt a közösségnek, de nem lehet rá számítani, cselekedeteiben, megnyilvánulásaiban megbízhatatlan. Felelősségérzete, rendszeretete hullámzó
- A házirend szabályait többé-kevésbé megtartja, olykor mégis vét azok ellen.
- Gyakran fegyelmezetlen, sodródik a közösség mellett. Szimpátiája ingadozó, hajlamos a rossz irányú megnyilvánulásokra. Társaival időnként durva, nem segítőkész.
- Fegyelmező intézkedés vele szemben: osztályfőnöki intés, főigazgatói figyelmeztetés.

Rossz (2):

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség munkáját zavarja, szándékosan árt a közösségnek.
- A nevelők segítő szándékát elutasítja, gyakran tiszteletlenül viselkedik, társaival durva, verekedik.
- Megbízhatatlan, szembefordul a közösséggel.
- A házirendet gyakran megsérti, tetteiért nem vállalja a felelősséget
- Fegyelmező intézkedés vele szemben főigazgatói intés vagy ettől súlyosabb.

A szorgalom értékelésének és minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az értékelés szempontjai:

- a tudás megszerzésének igénye,
- az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény,
- jó idő – és munkaszervezés,
- kötelességtudó, pontos, megbízható, önálló munkavégzés,
- aktív tanórai részvétel,
- többletek (tanulmányi versenyek, szorgalmi feladatok),
- versenyeken való eredményes szereplés a szorgalmat pozitívan befolyásolja

A szorgalom értékelésének fokozatai:

Példás (5):

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik.
- Munkája pontos, precíz, megbízható, önálló munkavégzésre képes.
- Érdeklődő, sokoldalú, s ez a tananyagon túli ismeretekre is kiterjed.

Jó (4):

- A tanuló szorgalma, ha órákra képességeihez mértén készül, megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik.
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat.
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül

Változó (3):

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, önállótlán, nem ellenőrzi önmagát.
- Gyakran dolgozik a képességei alatt.
- Szétszórt, figyelmetlen

Hanyag (2):

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, munkáját nem végzi el.
- Képességeihez képest csak keveset tesz, gyakran elmulasztja kötelességeit, munkafegyelme rossz.
- Érdektelenség, közömbösség jellemzi.

A szorgalom értékelésénél a tanuló képességét is figyelembe vesszük.

20. Csoportbontások és egyéb foglalkozások elvei

A csoportbontás lehetőséget biztosít a tehetséges és felzárkóztatásra szoruló tanulók potenciális képességeinek kibontakoztatására.

A csoportbontások szervezésének elvei az **általános iskolában** fenntartói egyeztetés alapján:

- A legfontosabb közismereti tárgyak, az emelt szinten tanult tantárgyak esetében a csoportbontásban történő tanulás lehetőséget biztosíthat a készségek, képességek kibontakoztatására
- **Idegen nyelvi** oktatásra tanórai keretben a 5. évfolyamtól van lehetőség, az angol nyelvet heti 3 órában sajátíthatják el tanulóink.
- A **testnevelés** oktatása az osztálylétszámtól függően csoportbontásban történhet, kiemelten a köznevelési típusú sportiskolai osztályokban.
- **Technika és tervezés** tantárgy esetén az osztálylétszámok figyelembe vételével történik.
- A digitális kultúra tantárgy oktatása a 3. évfolyamon, heti 1 órában indul. A tantárgy oktatása az osztálylétszámtól függően csoportbontásban történhet.
- A csoportba sorolás a főigazgató és a szaktanárok döntése alapján történik. Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösség, szaktanárok véleményének kikérésével - a főigazgató dönt.

- Intézményünkben a csoportbontás történhet a tanulók tudásszintjéhez igazítva, de kialakíthatók a névsor szerinti vagy egyéb szempont szerinti (pl.: tagozat szerinti) csoportok is.

Gimnáziumban:

Egy adott tárgyból az emelt szintű csoport fenntartói egyeztetéssel és jóváhagyással csoportbontásban működhet:

- 11. és 12. évfolyamon azokból a tárgyakból, melyekből alapóra már nincsen.
- a középszintű érettségire való felkészülést – az órakeret függvényében - biztosítani lehet. (100/1997. (VI.13.) Korm. rendelet)

21. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A tanulóiban először ki kell alakítanunk a szülőföld, a haza és a nemzet fogalmát, az ezekhez való kötődés igényét. Majd egyre nyitottabbá kell tennünk más népek kultúrája iránt. Fontos, hogy tudja Magyarországon és Nyíregyházán milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Becsülje a magyarországi nemzetiségek, kisebbségek kultúráját. Ismerje az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának a jelentős vonásait.

A diákokban a tanórák során kialakul egy helyes kép az európai kultúra értékeiről, és megismeri ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

A nemzetiségi kultúra megismerését szolgáló tananyagok alsó tagozatban megjelennek:

- énekórán népdalok tanulása során magyar irodalom órákon;
- cigány, illetve más népek meséiről való tanulás kapcsán,
- etika órán a másságról, különbözőségről szóló témakörökben.

Felső tagozatban számtalan tantárgyhoz köthető a nemzetiségi kultúrák megismertetése a tanulókkal:

- idegen nyelvi órákon,
- történelem, hon- és népismeret
- irodalom,
- földrajz,
- ének,
- etika tantárgyaknál.

22. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programok, tevékenységek

22.1. Az egészségnevelés alapelvei, céljai, programjai, tevékenységei

A 20/2012. EMMI r.128.-132. § szerint:

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

- A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.
- A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, melyek összhangban vannak a Nemzeti alaptanterv testi és lelki egészségre nevelésével.

Elsődleges cél, hogy

- a fiatalok felismerjék, hogy az egészség érték, amelyet az egyének és a közösségnek egyaránt óvnia kell, fizikailag aktív, egészségtudatos életet kell élniük
- érezzék, hogy önmagukért és másokért felelősséggel tartoznak
- tudják, hogy az egészséges életmód erkölcsi kötelesség is.
- ismerjék a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét
- fogadják el az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát
- tudják a stressz-és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében

Feladatok:

1. Az egészségnevelési tevékenység során az egyes egyének egészségtudatos magatartásának kialakítására kell törekedni, ezen belül is az egészségmegőrző szokások megformálására.
2. Az intézménynek segítenie kell a helyes táplálkozás, mozgáskultúra és a testápolási szokások elsajátítását.
3. A tanulókkal tudatosítani kell az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a kábítószerfogyasztás, a szexuális szabadság következményeit, a testi bántalmazás, iskolai erőszak, internet használat veszélyeit.
4. Fel kell világosítani a fiatalokat, hogy a helytelen gyógyszerfogyasztás, vegyszerkezelés, a környezetszennyezés egészségüket veszélyezteti.
5. A tanulóknak ki kell alakítani azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek gyakorlásával, s korszerű ismeretekkel képesek egészségük megőrzésére. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást. Bemutatjuk, s elsajátíttatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat.
6. Iskolaorvos, iskolavédőnő, fogorvos által szervezett, a jogszabályban meghatározott feladatok elvégzése
7. Baleset megelőzés- elsősegélynyújtás ismeretek átadása.
8. Az aktív mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
9. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakítása és megvalósítása.
10. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

Az intézményi egészségnevelési program része a **komplex intézményi mozgásprogram**

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező intézményi programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportnapokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis, tanulószobai és kollégiumi foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelkezve, mely az iskolai szabadidős, napközis és kollégiumi időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt aránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
8. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

Eszközök, eljárások:

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának kötelező feladata.

Területei:

- a tanítási óra,
- tanórán kívüli tevékenység,
- osztályfőnöki munka,
- valamint a szülői együttműködés.

Tantárgyi lehetőségek:

Alsó tagozat:

- Környezetismeret (Zelk iskola angol és német nyelven is)
- Testnevelés, úszásoktatás
- Etika

Felső tagozat:

- Természettudomány (Zelk iskola angol és német nyelven is)
- Biológia

- Életvezetési ismeretek és készségek a drogprevenációs program alapján osztályfőnöki óra keretében (évi 5 óra)
- Testnevelés, gyógytestnevelés, úszás
- Technika és tervezés óra
- D.A.D.A. program
- Etika

Gimnáziumi tagozat:

- Természettudomány
- Biológia
- Etika
- Életvezetési ismeretek és készségek a drogprevenációs program alapján osztályfőnöki óra keretében (évi 5 alkalommal)
- Testnevelés
- Technika és tervezés

Tanórán kívüli lehetőségek:

- Évente egy sportnap vagy a stadionban, vagy az erdei tornapályán.
- Az iskola és a kollégium által szervezett sportfoglalkozások a komplex éves mozgásprogram tartalmának megfelelően.
- Tömegsport foglalkozások, úszásoktatás, természetjárás.
- Osztályfőnöki szervezésben gyalog vagy kerékpártúra a környéken.
- Az iskolai egészségügyi szolgálat – iskolaorvosok, védőnő – segítségének igénybe vétele: alkalmanként egy-egy osztályfőnöki óra megtartásához, a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.
- Mentálhigiénés terület (pszichológus, logopédus munkája).
- Szociálhigiénés terület – egészségpropaganda, kedvező társas milió működtetése, stressz- és feszültségoldó gyakorlatok beépítése.
- Egészségnap vagy egészség hét programjának megszervezése.
- Egészséges táplálkozás: menza, büfé, automaták véleményezése

22.2. Az iskola környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

A környezeti nevelésünk általános céljai:

- Alakuljon ki tanulóinkban olyan környezettudatos magatartás és életvitel, mely megakadályozza, fékezi a környezeti válság elmélyülését. Ismerjék fel, hogy egyéni és közösségi környezetkímélő magatartásuk csak akkor lehet eredményes, ha az a

- környezet sokoldalú megismerésén alapul.
- Értsék meg, hogy az emberi társadalom fejlődésének fenntarthatósága szoros összefüggésben van a környezet egészséges állapotával, ember és környezet kölcsönös egymásrautaltságával.
 - Váljon meghatározó erkölcsi alapelvükké a környezet értékeinek megőrzése, a környezeti erőforrások előrelátó és takarékos felhasználása.
 - Segítse elő tanulóinkban annak a meggyőződésnek a kialakulását, hogy életkortól függetlenül, minden egyes cselekedetükkel képesek pozitívan hozzájárulni környezetük védelméhez.

A környezeti nevelésből adódó általános feladataink:

- Környezetbarát attitűdök, szokások kialakítása tanulóinkban.
- A természeti és társadalmi környezetről tényeket, ismereteket, problémamegoldó gondolkodást közvetítsünk.
- A környezeti folyamatok, összefüggések megértésének segítése.
- Minden pedagógus legyen tudatában annak, hogy a környezeti nevelés, tervszerű szándékos pedagógiai folyamat, mely összetett személyiség-, és közösségformálást jelent, amely képessé tesz felnőttet és tanulót a másokkal való együttműködésre, az együttélésre, egészségorientált életvitelre
- A természettudományos gondolkodást konkrét tapasztalatokra épülő, gyakorlatias ismeretek átadásával, tanórán kívüli környezet nyújtotta lehetőségek kihasználásával a fenntartható fejlődés szempontjai alapján erősítsük.
- Tantárgyi keretekben az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés szempontjait szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz-és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei.
- Kooperatív tanulási technikák.
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

A környezeti nevelés színterei

- Tanítási órák
- Egyéb foglalkozások, a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Tanulmányi séták
- Iskolai, városi, megyei, országos versenyek
- Projektnapok
- Témahetek

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon.

Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a természettudományi tantárgyak: biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védeni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

Tantárgyi lehetőségek

➤ *Magyar nyelv és irodalom*

A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket);
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére.

A tanulóknak alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség.

➤ *Történelem*

A tanulók

- ismerjék meg mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet;
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyomány tisztelete;
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

➤ *Hon- és népismeret*

A tanulók ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök).

➤ *Etika*

A tanulók legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák, s utódjaiknak is megfelelő életteret hagyjanak.

A tanulóknak

- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban.

➤ *Idegen nyelv*

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni idegen nyelven.

A tanulóknak alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben.

➤ *Matematika*

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják;
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására, táblázatok, grafikonok készítésére és elemzésére.

➤ *Környezetismeret, természettudomány*

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal;
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében;
- ismerjék meg saját testük alapvető felépítését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit (Zelk iskola angol és német nyelven is)

➤ *Fizika*

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék fel az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

➤ *Kémia*

A tanulók

- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére;
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére;
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától.
- vízminőség – vizsgálata partneri együttműködés keretében (Nyírségvíz ZRT)

➤ *Földrajz*

A tanulók

- képesek legyenek megérteni környezetük alapvető természeti és gazdasági összefüggéseit, melyek alapjául szolgálnak a globális problémák iránti fogékonyságnak.
- üzemlátogatások során gyakorlati tapasztalatok szerzése

A tanulóknak alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére.

➤ *Biológia*

A tanulók

- ismerjék meg a fontosabb környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat (Zelk iskola angol és német nyelven is)

➤ *Ének-zene*

A tanulók

- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségteremtő, közösségteremtő szerepét.

➤ *Vizuális kultúra*

A tanulók

- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére;
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira;
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát.

➤ *Technika és tervezés*

A tanulók

- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait;
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelvét;
- sajátítsák el az, kertészeti alapismertek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismérveit;
- sajátítsák el a helyes higiéniai, öltözködési szokásokat.

➤ *Digitális kultúra*

A tanulók

- legyenek képesek az interneten, illetve a szakirodalomban információkat keresni;
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerzhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására.

➤ *Testnevelés*

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket;

- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és tornaszerek.
- örömmel vegyenek részt a komplex intézményi mozgásprogram feladatainak végrehajtásában

➤ *Kollégium*

A tanulóknak

- alakuljon ki a környezettel harmonikus életvezetés;
- fejlődjön a környezetbarát életmód iránti igény, és alakuljon ki a kulturált lakhely kialakításának fontossága a kollégiumban;
- alakuljanak ki környezettudatos fogyasztási szokások, részesítsék előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.

A szakmai jelleg erősítése mellett figyelmet kell fordítani az általános esztétikumra és változatos természetes díszítőelemek felhasználására. Gondot kell fordítani a tanterem melletti folyosó, lépcsőház igényes dekorációjára is.

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, a napközis és tanulószobai foglalkozásokon

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányában magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljedhet ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

- **Szabó-Öko Modul:** tagintézményünkben folyamatosan kidolgozásra kerül az „Öko-modul” néven elnevezett átfogó pedagógiai és nevelési program, mely újszerű megközelítésben fogja össze a már meglévő ökolétesítményeink (állatsimogató, ökokert, üvegház, stb.) használatának lehetőségeit a hétköznapi, a tanórákon való megjelenés és a tehetséggondozás területén.

Ennek első lépése az Ökosuli szakkör

2021 februárjától állatsimogató és iskolakert segíti az oktató-nevelő munkát. Ez egy olyan elgondolás részlete, amely a természetközelséget tekinti a legfontosabbnak. Azt tartja szem előtt, hogy a diákok ne csak könyvekből tanulják, hanem megtapasztalhassák, hogy mit is jelent a természet részeként élni, létezni.

Örökös Ökoiskolaként a következő célokra törekszünk (a mindennapokban is, nem csak a szakköri foglalkozásokon):

- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

- Az állatsimogatóban vegyenek részt az állatok etetésében, gondozásában. Tudatosodjon bennük, hogy az állatoknak szeretetre, törődésre van szükségük. Tanulják meg a felelős állattartás sajátosságait.
- Fordítsunk nagy hangsúlyt a madárvédelemre, a madáretetők folyamatos feltöltésére magvakkal, a madarak vízfogyasztására.
- Az iskolakert minden osztály számára biztosít egy-egy ágyást. Az osztályok feladata a saját veteményesük kialakítása, gondozása. A megtermelt zöldségfélét a tanulók maguk fogyasztják el.
- „Tegyük szebbé környezetünket!” igényével folyamatosan bővítjük az iskola épületén belül és kívül a dísz- és gyógynövények számát.
- A fenntarthatóság jegyében a következő szokások alakuljanak ki a tanulóknál: szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, tudatos vásárlás, csomagolásmentes vásárlás, élelmiszerpazarlás kerülése, újrahasznosítás.
- Tehetséggondozás keretében a kiemelkedő képességű, tág látókörű, nagy érdeklődésű tanulókkal való foglalkozás, versenyekre való felkészítésük.
- **Tanulói pályázatok** – Adjunk ki egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása történhet pályázatok kiírásával, a legjobb munkák díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás. NYÍRERDŐ Zrt. - pályázatok, erdei iskolai programok, versenyeken való részvétel.
- **Intézményi átfogó környezetvédelmi programok, projektnapok, iskolai, kollégiumi szintű programok**– Megszervezhetjük annak kiderítését, hogy mennyire „zöld” az iskolánk. Ennek keretein belül a tanulók felmérést végezhetnek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegő csapok térképét, kutathatják a hulladékkezelés módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét, a büfé és a menza „zöldítési” tervét. Az effajta program nagyon hatékony lehet, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, diákot, technikai dolgozót és vezetőséget egyaránt.
- Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtés szervezése az iskolában
- A Fenntarthatósági Témahét programjaiba való bekapcsolódás minden tanévben.
- Minden év májusában erdei iskolában tanulnak a 4. osztályosok 3-4 napot.
- A Szabó Lőrinc Tagintézményben az iskolakert program keretén belül a megtermelt zöldségeket és fűszernövényeket a tanulóknak bemutatjuk az iskolában erre a célra kialakított ízlelő helységben. A tanulóknak lehetősége van megismerni, megkóstolni az általuk megtermelt zöldségeket, ezzel segítve az egészségesebb táplálkozást és környezettudatos gondolkodást. A program a Szabó Lőrinc ökomodul program keretén belül kerül kialakításra "**Ízlelő. A kerttől az asztalig**" elnevezéssel.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. Lehetőségei:

- A tematikus nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót, bemutatókat szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.
- Egészségnapok
- Természettudományos Hetek szervezése.
- Pályaorientációs napokon megismertetni tanulóinkat azokkal a foglalkozásokkal, szervezetekkel, melyek környezet- illetve természetvédelemmel foglalkoznak.
- Témahetek: Fenntarthatósági Témahét keretében különböző játékos, illusztrációs feladatok elvégzése
- Jeles napokról való megemlékezés különböző formákban:

Március 10.	Beporzók Napja
Március 22.	Víz Világnapja
Április 22.	Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 20.	Méhek Világnapja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Szeptember 22.	Autómentes Világnap
Szeptember 23.	Nemzetközi hulladékgyűjtő nap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
- **Kiállítások** – Rendezzünk iskolánkban nyitott, nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl. szemétszobrászat, természeti értékeket, helyi problémákat bemutató kiállítás). Jó lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra.
- **Zöldesítés** – a környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők, illetve az iskola-közel (lakótelep) lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.
- **Vetélkedők, tanulmányi versenyek:** az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.
- **Városismereti program:** a Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezzünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők, illetve kiállítások formájában lehet még jobban rögzíttetni a tanulókkal.
- **Művészeti csoportok, ünnepségek:** használjuk ki a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Szervezzünk irodalmi műsort (pl. Föld napja, Víz Világnapja). Természetes anyagok felhasználásával készítsük el egy környezetbarát lakóház, porta modelljét. Éljük a drámapedagógiai korszerű módszereivel is.
- **Kézműves foglalkozás:** a természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaháza...) illetve az újra hasznosítható hulladék-anyagok felhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl. Karácsonyi vásár).

- Madáretető, bogárhotel, darázsgarázs készítése, kihelyezése. Vetemény-jelölő táblácskák készítése.
- **Sportnap:** a szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük (szombat) és az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, táncbemutatókkal, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük.
- **Napközis, tanulószobai és kollégiumi foglalkozások:** séta a környéken, termések gyűjtése.
- **Látogatások:** állatkertbe, múzeumba, botanikus kertbe, arborétumba, tanyára, nemzeti parkba, szeméttelpre, hulladékégetőhöz, szennyvíztisztító telepre, papírgyárba, erdészeti foglalkozásokra. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítsuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.
- **Előadások:** nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból, illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhetünk egy iskolai szintű programot is. A tanulók, tanárok, szülők környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere amellet, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését. Hívhatunk meg ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is.

Segítő kapcsolatok

<i>Szervezet, személyek</i>	<i>Segítség témái</i>
KOKOSZ	Pályázatok támogatása, kapcsolat más oktatóközpontokkal, szakmai szervezetekkel.
E-misszió Egyesület	Szakmai segítségnyújtás akciókban, pályázatokhoz. Versenyek, országos programok közvetítése.
Városüzemeltetési KHT	„Zöldsziget” – szelektív hulladékgyűjtés.
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság Baleset megelőzési Bizottsága és Közlekedésrendészeti Osztálya	Biztonságos közlekedésre neveléshez pályázatok támogatása, akciók lebonyolítása.
NYÍRERDŐ Zrt. ENEREA	Tematikus foglalkozások, versenyek, szemléletformáló kiállítások, témanapok
Pál Miklós Erdészeti Erdei Iskola	Erdőbarát, környezettudatos magatartás kialakítása, növény és állatismeret, madárvédelem, erdőgazdálkodás alapjai, madárgyűjtés. Empátia és az önbizalom növelése, a környezettudatosság és a felelős állattartás fejlesztése. Változatos, és játékos programok mellett a környezettudatosságra nevelés, az állatvédelem, a természetvédelem fontosságára való felhívás. „Erdészt az iskolába” program

Dr. Kis Csaba (önkéntes madármentő)	Mentett madarak megfigyelése, gondozása, szabadon engedésük feltételei.
Nyíregyházi Állatpark	Szakmai továbbképzés a pedagógusok részére. Állatparkban dolgozó szakember segítségével tervezzük szakköri foglalkozás keretében a felső tagozatosok ismereteinek bővítését, versenyekre való felkészítését.
Országos Magyar Vadászkamara Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei Területi Szervezete	Erdő- és vadgazdálkodás bemutatása, természeti környezet megismerése, a vadgazdálkodás, a vadászat, mint hivatás bemutatása.

23. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

23.1. Általános elvek

A tanulóink érdekeinek, a társadalmi szolidaritás alapelveinek megfelelően, továbbá a közösségek minőségi fejlődésének érdekében minden gyermek számára biztosítjuk azt a nevelési-oktatási formát, amely legmegfelelőbben szolgálja személyes fejlődését.

A társadalomban meglévő egyenlőtlenségek enyhítésének, a különböző képességű és eltérő szociális helyzettel rendelkező tanulóink esélylehetőségeinek növelése érdekében a következő alapelveket tartjuk kiemelten fontosnak:

- a megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmód elvét,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a szolidaritás erősítését,
- méltányosságot, rugalmasságot.

23.2. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló feladatok, eszközök

Az esélyegyenlőség biztosításának célcsoportjai:

- a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra, akik sajátos tulajdonságuk, helyzetük, állapotuk miatt az átlagostól eltérő foglalkozást, figyelmet, speciális szakértelmet, eszközöket igényelnek
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókra:
 - sajátos nevelési igényűek,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők,
 - kiemelten tehetségesek,
 - tartós gyógykezelés alatt állnak
- a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra.

Az esélyteremtést az alábbi területeken valósítjuk meg:

- a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünkben,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeinkkel,
- az integrált neveléssel

Feladataink:

- Az intézmény befogadóvá tétele.
- Az integrációt támogató oktató-nevelő munkánk feltételeinek javítását célzó eredményes pályázatok írása.
- Tanulóbarát tantervek kialakítása, melyekben lehetőség van a különböző, az együttnevelést biztosító munkaformák használatára.
- Az esélyegyenlőség megvalósításához szükséges optimális feltételek biztosítása: humán erőforrás-fejlesztés, alkalmazott pedagógiai módszerek és szemléletmegújítás, eszközellátottság.
- Óvoda-iskola átmenetet támogató szakmai együttműködések szervezése, megteremtése.
- Az elsős tanulók osztályba sorolásánál a hátrányos helyzetű tanulók arányos szétosztása.

- A szülők iskolai végzettségének és gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságának naprakész nyilvántartása az iskolába felvett tanulók szüleinek nyilatkozata alapján.
- A tanítási-tanulási folyamat egyénre szabott megszervezése az egyéni fejlesztési tervek alapján. A tanulók teljesítményének személyre szóló, differenciált értékelése.
- A HHH tanulók fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, rendszeres kapcsolattartás a szülői házzal.
- Külső szakemberek alkalmazása az esélyegyenlőségi program megvalósítása érdekében.
- A HHH tanulók bevonása a továbbtanulást elősegítő tehetséggondozó programokba.
- A sajátos nevelési igényű tanulóink rehabilitációs és foglalkozásainak szakszerű biztosítása. A közösségbe való beilleszkedésük segítése. Reális énkép kialakítása.

Az esélyegyenlőséget szolgáló eszközök:

Tanítási órák alatt:

- differenciált feladatok adása, differenciált házi feladat
- az önálló tanulás módszereinek elsajátíttatása, fejlesztése, melynek során a gyermek megtanul önállóan tanulni, gondolkodni, véleményt alkotni, kreativitását kibontakoztatni
- egyéni tanulási utak kidolgozása
- segédeszközök használatának megtanítása / gyűjtőmunka, kutatómunka, könyvtárhasználat/
- IKT eszközök használata legalább a tanórákon
- A tanulók esélyegyenlőségét támogató pedagógiai módszerek használata (kooperatív tanulásszervezés, differenciálás, projektmódszer, témahét, három hetet meghaladó intézményi projekt szervezése.
- kiscsoportos tanulásnál csoport szervezésével, csoport irányítása
- fejlesztő programok felhasználása

Tanórán kívül célunk minél szélesebb körű szabadidős tevékenységek megszervezése:

- szakkörök, iskolai és helyi rendezvények
- hagyományok ápolása,
- mozgáskultúra fejlesztése sportköri, és egyéb mozgásfejlesztő foglalkozásokon (tánc)
- zenei képességek fejlesztése
- iskolai és iskolán kívüli tanulmányi versenyre való ösztönzés, felkészítés
- egyéni foglalkozások
- pályaválasztás segítése

24. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Jutalmazási elvek:

A tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért jutalmazásban kell részesíteni. Ennek fokozatai a következők:

1. szaktanári dicséret napközis, tanulószobai, szakkörvezetői dicséret
2. osztályfőnöki dicséret

3. főigazgatói dicséret
4. tantestületi – nevelőtestületi dicséret
5. Emlékplakettek
6. Elismerő oklevél – szülőknek

Osztályfőnöki – szaktanári – napközis – tanulószobai és szakkörvezetői dicséret:

- iskolai műsorokon való szereplésért
- kiemelkedő hetesi -, ügyeleti munkáért,
- kiemelkedő szakköri, szertári munkáért,
- napközis tevékenységért,
- városi versenyeken való részvételért, (kulturális, tanulmányi verseny stb.)
- városi sportversenyen elért 1-6. helyezéért,
- az osztályban végzett folyamatos, illetve szervezőmunkáért

Főigazgatói dicséret:

- iskolai rendezvényeken vállalt kiemelkedő tevékenységért,
- 8 osztályos versenyen elért dobogós eredményért,
- városi (körzeti) versenyen elért 1-3. helyezéért,
- megyei sportversenyen elért 1-6. helyezéért,
- területi sportversenyen való részvételért,
- a tanévben végzett kiemelkedő munkáért.

Nevelőtestületi dicséret:

- egy tanévben végzett kiemelkedő tanulmányi munkáért,
- folyamatos (1 év) példamutató magatartásért,
- kiemelkedő közösségi munkáért
- országos tanulmányi- és sportversenyen való eredményes szereplésért, kulturális tevékenységért,

„Iskoláért” emlékplakett:

- több éven át szaktárgyi versenyen elért eredményért
- az iskola jó hírnevét öregbítő tettért
- magas színvonalú közösségi tevékenységért
- tanévenként egy gimnáziumi tanulónak adható

Jó tanuló – jó sportoló elismerő cím: gimnáziumi és általános iskolai tanuló kaphatja miniszteri utasítás szerint

Az iskola kiváló tanulója: a gimnáziumi és az általános iskola végzős tanuló kaphatja, amennyiben a tantestület arra érdemesnek találja.

Az iskola kiváló sportolója: kiemelkedő sportteljesítményért

Elismerő oklevél – ajándéktárgy – szülőknek:

- a szülői munkaközösségben végzett önzetlen segítségnyújtásért
- az iskola feltételeinek javításában nyújtott segítségért.

Szabó Lőrinc emléklakett: a kiváló közösségi munkát végző, kitűnő tanulmányi eredményt elérő végzős tanuló kaphatja.

A Zelk legjobb németes diákja – az iskolából 3 fő végzős tanuló kaphatja, a Német Nemzetiségi Önkormányzat és az iskolavezetőség döntése alapján.

Szőlőskerti Tagintézmény Jó tanuló-jó sportoló díja egy tanulónak a tanév végén az éves munkája alapján a nevelőtestület döntése szerint.

„Szőlőskert legjobbja” díj - „Gyermekeinkért” Alapítvány díja egy tanulónak a tanév végén az iskola hírnevének öregbítéséért, a nevelőtestület és az alapítvány döntése alapján.

Speciálisan a sportra vonatkozó elvek:

- Sportáganként kell meghatározni, hogy a különböző szintű versenyekért milyen jutalomban részesüljön a tanuló.
- Jutalmazni, dicsérni kell azokat a tanulókat is, akik nem kiemelkedőek, de rendszeresen részt vesznek az edzéseken, a versenyeken, s ott önmagukhoz képest jól teljesítenek.
- Szaktanári dicséretben részesüljön az a tanuló, aki, rendszeresen részt vesz a tömegsportversenyeken, illetve iskolai rendezvényeken.
- A kiemelkedő sporteredményekért dicséretben részesülő tanulók teljesítménye iskolagyűlésen kihirdetésre kerüljön, s ott vegye át az elismerést.
- Támogatni kell (az iskola lehetőségeitől függően) a kiemelkedő tanulókat a szükséges felszerelések beszerzésében.

Büntetési elvek:

Az a tanuló, aki tanulói jogviszonnnyal kapcsolatos kötelességeit szándékosan vagy gondatlanul megszegi, fegyelmező intézkedésben, vagy fegyelmi büntetésben részesíthető.

Fegyelmező intézkedések:

- szóbeli és írásbeli figyelmeztetés,
- osztályfőnöki írásbeli intés
- főigazgatói írásbeli figyelmeztetés, intés

Fegyelmező intézkedés hozható: a házirendben foglaltak be nem tartásáért.

A fegyelmező intézkedések kezdeményezésének alapja:

- Kréta napló bejegyzése
- szaktanár, osztályfőnök, főigazgató, tanulóközösségek javaslata
- a diákönkormányzat javaslata

A fegyelmező intézkedés a havonta lezárt magatartás, szorgalom jegyet is befolyásolja.

Ha a tanuló kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal *fegyelmi büntetésben* részesíthető.

A fegyelmi büntetés lehet:

- a) megrovás
- b) szigorú megrovás
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása (szociális kedvezmények, juttatásokra nem vonatkozatható)
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába,
- e) eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától

f) kizárás az iskolából (nem tanköteles tanuló esetén)

Köznevelési típusú sportiskolai osztályokban: büntetésben részesüljön a tanuló az edzésekről való távolmaradásért, negatív hozzáállásért, a képességekhez mért fejlődés elmaradásáért.

Fokozatok:

- szaktanári figyelmeztetés,
- juttatásoktól való eltiltás, kizárás

Fegyelmi büntetéseket csak fegyelmi eljárás eredményeként lehet alkalmazni.

A fegyelmi eljárás résztvevői:

- a főigazgató, nevelőtestület, mint a fegyelmi jogkör gyakorlója
- a tanuló
- a tanuló szülője, megbízottja vagy képviselője
- a diákönkormányzat (a véleménynyilvánítás erejéig).

A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. Ugyanazért a köteleességszegésért csak egy fegyelmi büntetés szabható ki. A fegyelmi büntetések a magatartási, szorgalmi jegyekben is kifejezésre jutnak. *A fegyelmi eljárás lefolytatása* a 20/2012. EMMI rendelet 21. fejezete által meghatározott szabályok szerint történik az iskola Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak szerint.

25. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Felvétel az általános iskola 1. évfolyamára:

A 2011. évi CXCV. törvény 45.§ (2). bekezdése szerint a gyermek abban az évben, melynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban és ezt követően válik tankötelessé.

Az intézmény beiskolázási körzethatárait a Kormányhivatal határozza meg.

A szülő március 01. és április 30. között a meghirdetett időpontban köteles gyermekét a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti illetékes, vagy a választott iskola első évfolyamára beíratni. A beíratás időpontja előtt 30 nappal, a beiratkozással kapcsolatos felhívást kell közzétenni az intézménynek a honlapján és plakát formában is.

A felvételtől első fokon az iskola főigazgatója dönt. A fenntartó hivatott elutasítás esetén a felül bírálati kérelmet elbírálni.

1. Az intézmény *a beiskolázási körzetéből minden jelentkező tanköteles korú tanulót fel kell, hogy vegyen.*

2. Az első osztályba történő jelentkezés *feltétele, hogy a gyermek az adott naptári év augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betöltse.*

3. Az első évfolyamra történő beiratkozáskor *be kell mutatni:*

- a gyermek személyazonosítására alkalmas. - a gyermek nevére kiállított személyazonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást,
- a szülő személyi adatait és lakcímét igazoló hatósági igazolványt,
- szükség esetén szakértői bizottsági véleményt.

Sport és művészeti emelt szintű oktatás esetén az iskola pedagógiai programja szerint alkalmassági vizsga szervezhető általános iskolában is.

Alkalmassági vizsga az Arany köznevelési típusú sportiskolai osztályában:

- A köznevelési típusú sportiskolai osztályokra vonatkozó szabályokat figyelembe véve az iskola legalább 1 héttel a vizsga szervezése előtt értesíti írásban az adott osztályba jelentkező gyerekek szüleit.
- Az adott napon iskolaorvos vizsgálatát is megszervezzük, az egészségügyi alkalmasság megállapítására.
- A vizsga után aznap, de legkésőbb a beiratkozás előtti utolsó tanítási napon a felvétel eredményéről írásban értesítjük a szülőt.
- Ezen értesítést a szülő köteles a beiratkozáskor bemutatni!

A szociálisan rászoruló gyerekeket a Családsegítő, Gyermekjóléti Szolgálat és a szülő kérése alapján a kollégiumi elhelyezés miatt Nyíregyházáról és vonzáskörzetéből is beiskolázza.

A székhelyintézmény 5. évfolyamán szervezendő testnevelési osztályba való belépés feltétele:

- Jelentkezhetnek az általános iskola 4. osztályába járó tanulók.
- Az osztályba való belépésre az úszó osztályban tanító, nevelő javaslatot tesz.
- A testnevelési osztályba beiskolázandó tanulók fizikai képességvizsgálaton vesznek részt.
- A képességvizsgálat eredményei alapján a testnevelési munkaközösség javaslata alapján úszó, kézilabda, röplabda, leány röplabda, atlétika sportágban arányosan iskolázzuk be a tanulókat.
- Az osztályba került tanulóknak vállalniuk kell a kötelező testnevelési foglalkozáson való részvételen túl a minimális heti 2 alkalommal edzésen való részvételt.
- A város más általános iskolájából képességvizsgálat alapján beiskolázható a tanuló.

Felvétel a székhelyintézmény 5. évfolyamos digitális kultúra osztályába :

- Az általános iskola 5. évfolyamán digitális kultúra emelt óraszámú osztályba jelentkezhetnek mindazok a tanulók, akik a negyedik évfolyamot eredményesen befejezték és a szülő kéri felvételét az osztályba.
- A felvételnél előnyt élveznek azok a tanulók, akik matematikából legalább 4,0 osztályzatot értek el

Felvétel a gimnáziumba

A felvételi vizsga joghatályi háttérét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 22. §-45.§ határozzák meg. A nyolc- és négyosztályos gimnáziumi felvétel rendjét és a határidőket mindig a tanév rendje szabályozza.

Az intézmény minden tanévben elkészíti a **középfokú beiskolázás tanulmányi területeit**, és ennek részeként a pályaválasztási tájékoztatót, amelyet nyilvánosságra hoz. fenntartói egyeztetés és jóváhagyás után.

A nyílt tanítási nap, a szülői tájékoztató, a pályaválasztási kiállításon való részvétel, a központi írásbeli felvételi vizsga bonyolítása, a szóbeli felvételi vizsga szervezése, a rangsorok készítése és a felvett tanulók értesítése egyaránt a beiskolázási terv részeit képezik.

A négyosztályos gimnáziumba elsősorban a városból és 30 km-es vonzáskörzetéből várjuk a 8. osztályos diákok jelentkezését. A távolabbról jelentkező diákoknak kollégiumi férőhelyet biztosítunk.

Gimnáziumi osztályok					
Belső kód	Osztály megnevezése	Képzési idő	Választható nyelv	Egyéb információ (pl. emelt szintű oktatás, AJTP...)	Felvehető létszám
0001	Nyolcosztályos	8 év	I. idegen nyelv angol II. idegen nyelv –német, francia, olasz	8-12. évfolyamon egyéni választás alapján természettudományos (matematika, fizika, biológia, kémia) idegen nyelvi vagy társadalomtudományos orientáció.	30
0002	Négyosztályos 9. évfolyam angol nyelvi tagozat	4 év	I. idegen nyelv haladó angol II. idegen nyelv –német	Az angol nyelvet heti 5 órában, a második idegen nyelvet 9. és 10. évfolyamon heti 3, utána heti 5 órában tanulhatják a diákok.	16
0003	Négyosztályos 9. évfolyamon testnevelésképzés	4 év	I. idegen nyelv angol II. idegen nyelv olasz	A Magyar Olimpiai Bizottság által (1-12. évfolyamokon) támogatott sportiskolai képzés, kiemelt sportág az úszás, fiú kézilabda, lány röplabda.	16
					Összlétszám: 62
Kollégiumi elhelyezés: Korlátozott számban biztosított					

Felvételi vizsga módja:	írásbeli és szóbeli
Központi írásbelire jelentkezési határidő:	Tárgyév december ...
Központi felvételi (írásbeli, gimnázium)	Tárgyév január 10 ⁰⁰
Pótló felvételi (szóbeli, gimnázium)	Tárgyév február 13 ⁰⁰
Az írásbeli dolgozatok eredményeiről értesítés	Tárgyév február ...
A jelentkezési lapok beadása:	Tárgyév február ...
Felvételi vizsga időpontja (szóbeli, gimnázium)	Tárgyév.. február ... 11 ⁰⁰
Ideiglenes felvételi jegyzék:	Tárgyév március ...
Végleges felvételi jegyzék:	Tárgyév április ...
A végleges felvételi eredményről szóló értesítés	Tárgyév április ...

Felvételi követelmény*:

Felvétel a nyolcosztályos gimnázium 5. osztályába:

- Felvételi vizsga nincs.
- A jelentkező 4. osztályos tanulókat a 3. osztály év végi és a 4. osztályos félévi minősítésük alapján rangsorba állítjuk.
- A rangsort elsősorban magyar irodalom és magyar nyelvtan, matematika, természetismeret és idegen nyelv minősítése, másodsorban a többi tantárgy minősítése határozza meg.

Felvétel a négyosztályos gimnázium 9. évfolyamára:

- Felvétel a tanulmányi eredmények, a szóbeli meghallgatás, testnevelés alkalmassági vizsga és az általános tantervű magyar nyelvi és az általános tantervű matematika központi írásbeli feladatlapok alapján történik.

Szóbeli vizsga: angol emelt óraszámú képzésre jelentkező tanulóknak angol nyelvből van.

Követelményszint: angol nyelven bemutatkozás és az alább megadott témakörök alapján 5-6 perces beszélgetés T

Témák: Weather, Seasons, Our town, School, Free Time, House/ Flat, Meals, Daily routine, Holiday, Family

Alkalmassági vizsga: testnevelés emelt óraszámú képzésre jelentkező tanulóknak testnevelésből van

Követelmény:

1. helyből távolugrás
2. tömött labdadobás hátra
3. ingafutás
4. torna (kézállás, fejjállás)
5. labdajátékok (két választható labdajáték) – átadások, átvételek, alapérintések, nyitások

A sportiskolai képzésre jelentkező diákoknak **érvényes egészségügyi alkalmassági igazolást** is kell hozniuk a gyakorlati alkalmassági vizsga időpontjára. Az egészségügyi alkalmassági igazolást az iskolaorvos is kiállíthatja.

A Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium általános iskolai tagozatának nyolcadik osztályos tanulói, akik a gimnáziumba jelentkeznek, a külsős tanulókkal azonos felvételi eljárásban vesznek részt. Pontazonosság esetén a saját iskolánk tanulói előnyt élveznek. (NKT. 51§ (3))

SNI-s tanulókkal kapcsolatos információk:

Az intézmény előzetes megbeszélés alapján fogad BTMN-es és kisfokú beszéd-, hallás- és látássérült tanulókat. Az Nkt. 51 § (5) bekezdésében meghatározott tanulók esetében alkalmazott speciális értékelési szabályok: A tanuló határozatának megfelelően

- ha tantárgyi minősítés hiányzik, akkor a nélküle kapott 100 %-hoz viszonyítjuk a hozott pontok meghatározását,
- ha az írásbeli felvételi vizsga alól kap mentességet, akkor a szóbeli 100 %-os teljesítéséből számítjuk az írásbeli pontszámot is,
- ha a szóbeli vizsga alól kap mentességet, akkor a magyar nyelv írásbeli felvételi vizsga %-os teljesítményéből számítjuk a szóbeli pontszámát,
- ha a teljes felvételi vizsga alól kapna mentességet, akkor a hozott pontszámát megduplázzuk.

Felvételiző általános iskolai tanulók felvételi pontjainak számítása:

Az összpontszám az alábbi arányoknak felel meg:

Hozott pontszám	25%	Beszámítható tantárgyak: magyar nyelv, irodalom, történelem, biológia, kémia, fizika, földrajz, idegen nyelv
Írásbeli vizsga	30%	magyar nyelv
	20%	matematika
Szóbeli vizsga Alkalmassági vizsga	25%	angol nyelv (angol tagozat) alkalmassági vizsga (testnevelés tagozat)

25.1. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különböző vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel.

Székhelyintézményben:

1. A második-nyolcadik évfolyamba történő átvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – *különbözeti vizsgát kell tennie* idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a különböző vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola főigazgatója dönt.

2.Átvétel a gimnáziumba:

Az átvételre jelentkező diáknak be kell mutatnia:

- személyét azonosító hivatalos iratát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványát.

A 4,5 alatti tanulmányi eredmény esetén az átjelentkező diáknak különböző vizsgát kell írnia, melynek részei:

- matematika – írásbeli;
- magyar nyelv és irodalom – szövegértés;
- angol – szóbeli beszélgetés;
- történelem – szóbeli beszélgetés

Az átvételről a főigazgató dönt a főigazgatóhelyettesek és az osztályfőnökök véleményének a meghallgatásával.

Szőlőskerti tagintézmény:

A 2.-8. évfolyamba jelentkező tanulóknak különbözeti vizsgát kell tenni matematika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv tantárgyakból, valamint a kéttannyelvű osztályba jelentkező a célnyelvhez kapcsolódó tantárgyak szókincs, kommunikációs és ismeret anyagából is.

Zelk Zoltán Angol és Német Két tannyelvű Tagintézmény:

2-8. évfolyamba történő átvételnél a jelentkező tanulóknak különbözeti vizsgát kell tennie

- matematika,
- magyar nyelv és irodalom,
- idegen nyelv tantárgyakból,

A kéttannyelvű osztályokba a tanuló átvétele abban az esetben lehetséges, ha a tanuló a vizsgatantárgyakból az előírt követelményeket minimum 50%-os szinten teljesítette, - ebben az esetben az iskola vezetője dönt a tanuló átvételéről, a további iskolai szempontokat is mérlegelve.

25.2. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témanapok, témahetek, projektoktatás

Projektoktatás

Az intézmény Munkatervébe minden tanévben projektfoglalkozásokat is beépítünk. Hagyományosan szervezünk német nemzetiségi, sport és öko programokat. A projektoktatás az iskola egész közösségét megmozgató program.

Témahét

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (4) bekezdése szerinti projektoktatást lehetővé tevő témaheteket az oktatásért felelős miniszter az alábbi témákban hirdeti meg

- „PÉNZ7” Pénzügyi és vállalkozói témahét
- Digitális Témahét
- Fenntarthatósági Témahét

Iskolánk az éves Munkatervében meghatározott módon vesz részt a témahetekhez kapcsolódó programokon.

Határtalanul! utazások

Iskolánk minden tanévben pályázat útján kapcsolódik be az állami költségvetésből finanszírozott „Határtalanul!” programba. A programban a hetedik évfolyamos tanulóink vesznek részt. A program során egy-egy, a határainkon túli magyarok által lakott területekre történő utazást szervezünk számukra. Célunk a határainkon kívüli magyarlakta területek meglátogatása, az ott élő magyarság életének megismertetése tanulóinkkal, a határainkon kívül megtalálható történelmi emlékhelyeink felkeresése. Mindezekon keresztül diákjaink magyarságtudatának, a magyar nemzethez való kötődésüknek erősítése.

26. A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények

Iskolánkban először a 11. évfolyamon van lehetőség a fakultáció választására. A fakultációs oktatás során szervezésekor tudatosan készítjük fel diákjainkat a pályaorientációs tevékenységgel erre a választásra, hogy a legoptimálisabb fakultáció vagy fakultációk választására kerülhessen sor a sikeres emelt szintű érettségi letétele és a sikeres továbbtanulás érdekében. A 9-10. évfolyamon végzett pályaorientációs tevékenység eredményeként, a 10. évfolyam végén a diákok a szülők bevonásával, az általuk aláírt nyilatkozattal, a szaktanárral konzultálva döntenek az emelt szintű fakultációk választása mellett.

Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló az emelt szintű eredményével meg tudja szerezni az emelt szintű érettségiért járó többletpontokat, tehát legalább a közepes emelt szintű eredményt elérje. A felkészítés során azonban arra törekszünk, hogy diákjainkból a lehető legjobbat kihozva, ne csak a plusz pontokat, de a lehető legmagasabb százalékos eredményt célozzák meg a felsőoktatásba való bejutás zálogaként. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek. Mivel a kívánt továbbtanulási cél elérése érdekében diákjaink több tárgyból is jelentkezhetnek emelt szintű oktatásra, minden esetben különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladatmegértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége, aminek majd a felsőoktatásban is hasznát veszi.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az emelt szintű oktatásban minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége.

27. Az egész napos iskola nevelési-oktatási programja

Az egész napos iskola - együttműködve az iskolán kívüli szervezetekkel, ellátásokkal, szülőkkel - egész nap, az oktatás hagyományos keretei mellett több, a tanulókat és a szüleiket célzó tevékenységnek is helyet ad.

Célja:

- az oktatási eredmények javítása
- az esélyegyenlőség megteremtése

Olyan intézmény, amelyre a személyre szabott pedagógia alkalmazása, a kompetencia alapú megközelítés a jellemző, amely elfogadja a változó és sokféle szükségletet és célokat, a tanulói sokféleség kezelését örömforrásnak tartja.

Olyan intézmény, amelyben az iskola egésze és annak a téma szempontjából releváns környezete támogatóan vesz részt. Ez azt jelenti, hogy a folyamatban az iskola és pedagógusai aktív szereplők, fejlesztenek és kipróbálnak, visszajeleznek a folyamatra, reflexiójuk eredményeként korrigálható a program.

Olyan intézmény, amely nemcsak a tudás átadásának, hanem a tanulás megszervezésének is a színhelye.

Olyan műhely, amelyben a résztvevőknek egyéni tanulási céljaik és ezek megvalósítására szervezett programjuk van.

A program a nemzeti köznevelési törvény szerint egy olyan hét elemű rendszer, melynek részei az alábbiak.

1. PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ

Kifejti a pedagógiai rendszer fejlesztésének indokait, céljait, alkalmazásának helyét és módját, összefoglalja, elméletileg megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul.

2. A TANULÁSI-TANÍTÁSI PROGRAM

Olyan pedagógiai terv, amely a koncepció szellemében

- kifejti az egész napos iskolai nevelési-oktatási program célját,
- követelményeit,
- tartalmát,
- a tanulási folyamat időkereteit,
- javasolt módszereit és eszközeit,
- a felhasználható szervezési módokat, utal továbbá
- az értékelés módjára és eszközeire.

3. A TANÍTÁSI-TANULÁSI EGYSÉGEK LEÍRÁSA, A TANULÁS-TANÍTÁSI PROGRAMOT ALKOTÓ ELEMEEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE

Részletes leírások (modulok)

- egy-egy téma feldolgozásának menetéről,
- a tanulói tevékenységekről és az
- ajánlott eszközökről úgy, hogy a kritérium szerinti iskolaszervezési formákhoz (a tanórai és más foglalkozások a "modulok") igazodjunk.

Ide tartozónak tekintjük a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó

- többlet pedagógiai támogatást,
- a felzárkóztatással és
- a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

4. ESZKÖZÖK

- Információhordozók és feladathordozók és lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását, egymással szigorúan – formálisan és tartalmilag is – összehangoltan, támogatják a kitűzött célok elérését
- Információhordozók
 - szövegek,
 - képek,
 - filmek,
 - hanghordozók,

- makettek,
 - CD-k stb.
- Feladathordozók (munkafüzetek, feladatlapok stb.), egyebek (szoftverek stb.)

5. AZ ÉRTÉKELÉS ÉS ESZKÖZEI

Az értékelés eszközei illeszkednek az 1–4. pontokban leírtakhoz, elősegítik a tanulói teljesítmények, a tanulói fejlődés ellenőrzését és értékelését, az elért tudásszint mérését.

6. CÉLZOTTAN FEJLESZTETT TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMOK

Azok a továbbképzési programok, melyeknek célja felkészíteni a pedagógusokat a konkrét program alkalmazására.

7. TÁMOGATÁS, TANÁCSADÁS, SZAKMAI FÓRUMOK, A PROGRAM KARBANTARTÁSA (ENI-ben részt vevő pedagógusok tevékenységének támogatása, menedzsment és a tantestület, továbbá a szülők támogatása.)

Az egész napos iskola hétköznapijai, évi, heti és napi munkarendje

(<https://ofi.oh.gov.hu/egesz-napos-iskola-keretprogram-nevelesi-oktatasi-program>)

Az egész napos iskola működtetése alsó tagozaton:

A tanítási órák és a tanítási órákhoz kapcsolódó programok „átfonják” egymást, így a nap valójában e kétféle program egységének a jegyében szerveződik.

Időfelhasználás az egész napos iskolában

	Kerete az RJR-modell alapján (ráhangolódás, jelentésteremtés, reflexiók).	Felhasznált idő
7.45 – 8.30 45 perc	Modulok: bevezetés, ráhangolódás	R + R összesen: 75 perc
8.30 – 10.00 (90 perc)	Tanóra	Tanóra összesen: 300 perc (hagyományos tanóra 6X45 perc (270 perc), + 30 perc egyéb
10.00 – 11.00 (60 perc)	Tanóra	
11.00 – 12.30 (vagy 13.30) (90 perc)	Tanóra	
12.30 – 13.30 (vagy 14.30) (60 perc)	Ebéd, szabadidő, sport	A sporttal közvetlenül köthető a tanórához – 30 perc

13.30 – 14.30 (vagy 15.30) 60 perc	differentiálás, felzárkóztatás, tehetség gondozás, egyéni (házi) feladat adás.	Egyéni, közvetlenül köthetően a tanórához: 60 perc Együtt a tanórákkal 240 perc, azaz 5 hagyományos tanóra Együtt: 195 perc, azaz 4 hagyományos tanóra
14.30 – 15.30 (vagy 16.30) (60 perc)	tudomány, művészet, hobbi.....	60 perc
15.30 – 16.00 (vagy 17.00) (30 perc)	Modulok – zárása	

A felső tagozaton, indokolt esetben, szülői kérésre a tanuló a délután szervezett foglalkozások alól felmenthető.

28. A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánosság rendje

A pedagógiai program 2023. szeptember 1-től lép életbe. Felülvizsgálatára - ha azt egyéb körülmény, jogszabályváltozás nem indokolja - 2028-ban kerül sor.

A pedagógiai program módosítására kötelező módon sor kerül:

- jogszabály módosításakor,
- a fenntartó kezdeményezésére,
- az intézmény átszervezése esetén.

Egyéb esetekben a dokumentum módosítását kezdeményezheti:

- az intézmény vezetője
- bármely szakmai munkaközösség
- az Iskolaszék.

A módosításhoz a nevelőtestület minősített többségének (50%+1 fő) támogatása szükséges.

A pedagógiai programot nyilvánosságát intézményünk a következő fórumokon biztosítja:

- a főigazgatói, tagintézmény-igazgatói, helyettesi irodában nyomtatott és elektronikus formában
- az iskolai, kollégiumi könyvtárban
- az iskola honlapján
- az Oktatási Hivatal honlapján (kir.hu) fellelhető intézményi felületen, a közzétételi listán

Mellékletek:

1. sz. melléklet	Tantárgyi és minimumkövetelmények Általános iskola
2. sz. melléklet	Tantárgyi és minimumkövetelmények Gimnázium (9-12. évfolyam)
3. sz. melléklet	Minimumkövetelmények a 9-12. évfolyamon angol nyelvből
4. sz. melléklet	A magyar-német kéttannyelvű program Zelk Tagintézmény
5. sz. melléklet	A továbbhaladás feltételei az <u>angol</u> nyelvből Szőlőskerti Tagintézmény
6. sz. melléklet	Kollégiumi Pedagógiai Program
7. sz. melléklet	Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény integrációs és képesség-kibontakoztató programja
8. sz. melléklet	Osztályozó vizsga követelményei – alsó tagozat
9. sz. melléklet	Osztályozó vizsga követelményei - Felső tagozat, valamint nyolcosztályos gimnázium 5-8. évfolyam számára
10. sz. melléklet	Gimnáziumi tagozat osztályozó vizsga követelmény 9-12. évfolyam NAT 2020
11. sz. melléklet	Osztályozó vizsga követelmények Nyolcosztályos gimnáziumi tagozat NAT 2012 szerint (felmenő rendszerben)
12. sz. melléklet	A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programja

29. A pedagógiai program legitimációja

A pedagógiai programot a diákönkormányzat 2024. év október hó 08. napján tartott ülésén megismerte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Nyíregyháza, 2024. év október hó 08. nap.

Kulcsár Kira Katalin

diákönkormányzat vezető

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség 2024. év október hó 08. napján tartott ülésén megismerte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Nyíregyháza, 2024. év október hó 08.nap.

Prekupné Potor Hajnalka

szülői munkaközösség elnöke

A pedagógiai programot a nevelőtestület 2024. év október hó 08. napján tartott ülésén megismerte és jóváhagyásra javasolta.

Kelt: Nyíregyháza, 2024. év október hó 08. nap.

Kantár Attila

főigazgató

A Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Pedagógiai Programját a Nyíregyházi Tankerületi Központ

2024. év _____ hó _____ napján jóváhagyta.

tankerületi igazgató

Nyilatkozat

Az intézmény felelős vezetőjeként Kantár Attila nyilatkozom, hogy Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Pedagógiai Programjának érvénybe lépésével a fenntartóra többletkötelezettség nem hárul.

Nyíregyháza, 2024. október 08.

Kantár Attila
főigazgató

1. számú melléklet
Tantárgyi és minimumkövetelmények
Általános iskola

I. ALSÓ TAGOZAT

1. évfolyam

Tantárgy	Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)
Magyar nyelv és irodalom	<p>Irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tudjon tisztán, érthetően beszélni.- Értse meg az egyszerű utasításokat, szóbeli közléseket.- Alkalmazza a köszönés, megszólítás, kérés tanult nyelvi fordulatait.- Legyen képes a hang és a betű biztos felismerésére.- Ismerje a magyar nyomtatott abc kis-, - és nagybetűit, helyesen alkalmazza azokat az olvasásban.- Ismert tartalmú és gyakorolt rövid szöveget felkészülés után szótagolással vagy lassú folyamatossággal, szöveg-szerűen olvasson fel.- Értse az olvasmányok tartalmát néma olvasás után.- Legyen képes a tartalomra irányuló kérdéseket megválaszolni, egyszerű feladatokat megoldani.- Tudjon emlékezetből két verset, két-három mondókát, népköltést, nyelvtörőt, találós kérdést.- Mondja el érthetően, megfelelő hangerővel a memoritereket. A mondat végét szünettel jelezze.- Olvasási hibáit segítségadással javítsa. <p>Magyar nyelv:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ismerje és nevezze meg a betűelemeket.- Ismerje és használja a magyar ábécé kisbetűinek írott alakját.- Másoljon rövid szavakat, szókapcsolatokat és mondatokat írott és - nyomtatott mintáról is.- Tudjon leírni kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavakat.- Tollbamondás után írjon rövid 2-3 szavas mondatokat.- Jelölje a mondatkezdést és mondatzárást.- Ismerje az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját. A begyakorolt és leggyakrabban használt szavakban alkalmazza helyesen.- Tudja megkülönböztetni a szöveget, a mondatot, a szót, a szótagot, a hangot és a betűt.- Tudja a szavakat helyesen szótagokra bontani.
Matematika	<ul style="list-style-type: none">- Képes legyen térben tájékozódni, ismerje az irányokat- Tudja olvasni és írni a számokat a 20-as számkörben –

- Biztos legyen a számfogalma, ismerje a számok tulajdonságait (páros, páratlan, egyjegyű, kétjegyű), számláljon a 20-as számkörben
- Képes legyen halmazokat összehasonlítani elemeik száma szerint
- Tudja meghatározni számok helyét a számegyenesen, képes legyen megnevezni a számok egyes szomszédjait
- Értse és biztosan alkalmazza az összeadás, kivonás, bontás, pótlás műveleteit a 20-as számkörben
- Ismerjen fel összefüggéseket: több, kevesebb, egyenlő (ugyanannyi) megfogalmazása, lejegyzése, relációs jelek alkalmazása
- Tudjon egyszerű nyitott mondatot megoldani - Tudjon adott szabály alapján növekvő, csökkenő sorozatot megoldani, folytatni
- Ismerje a hosszúságmértékegységeket (méter, deciméter), tömegmértékegységeket (kilogramm), űrtartalom mértékegységeket (liter, deciliter) és időmértékegységeket (év, évszak, hónap, hét, nap, napszak, óra)
- Értelmezze az egyszerű szöveges feladatot (rajzos lejegyzés, számfeladat megoldása, válasz írása és elmondása)
- Különböztesse meg a sík- és térbeli alakzatokat

Etika

- Tudjon bemutatkozni.
- Ismerje fel, kedvelt és nem kedvelt tevékenységeit. Azonosítsa saját viselkedésének jellemző elemeit.
- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait.
- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, segítsen az ünnepek előkészületeiben.
- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; - érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös - munkában.
- Különböztesse meg a tiszteletteljes és sértő közlési módokat - hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje fel az igazságos és az igazságtalan helyzeteket.
- Legyen képes az alapérzelmek felismerésére, megnevezésére.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk - kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető - kulturális és természeti értéket.
- Legyen képes felelősséggel gondolkodni a körülöttünk élő állatokról, növényekről

Angol nyelv

Szókinccs: 150 aktív és 50 passzív lexikai egység

- A tanuló értse meg és tudja követni a tanár egyszerű utasításait. - Értse meg a tananyaghoz kapcsolódó egyszerű nyelvi szerkezetű, a tanult lexikán túl nem lépő kérdéseket,

közléseket, ha azok idegen nyelvű irodalmi kiejtéssel, élőbeszédben vagy hang-szalagról hangzanak el.

Beszédképesség

- A tanuló tudjon köszönni, köszönést elfogadni idegen nyelven.
- Tudjon az anyanyelvétől eltérő hangokat utánozni és megközelítően helyes hanglejtéssel ill. intonációval szavakat, egyszerű mondatokat kimondani, 4-5 mondatos párbeszédet folytatni.
- Tudjon gyermekverseket, kiszámolókat, mondókákat társaival, ill. önállóan elmondani, idegen nyelvű gyermekdalokat közösen vagy egyedül is elénekelni.
- Vegyen részt a tanult idegen nyelvű gyermekjátékokban, valamint az életükből vett szituációkban, manuális tevékenységekben idegen nyelven is.

Ének-zene

- Képes legyen 5 tanult (népi gyermekjátékot, mondókát, népdalt) bemutatni, énekelni emlékezetből.
- Képes legyen egyenletes mérő és a dal ritmusának megkülönböztetése (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel, dallamhangszerekkel).
- Tudja a tanult dal, mondóka ritmusát tapsolni.
- Képes legyen hangoztatni ritmusmotívumokat ritmustapssal és ritmushangszerekkel. Ritmusolvasás, ritmusfelelgetés, ritmuspótlás, ritmuslánc, ritmusmemoriter.
- Képes legyen a tanult dalokból a dallam kiemelésére, felismerésére, egyszerű dallamfordulatok: s-m, l-s-m éneklésére.
- Önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban tudjon énekelni, törekedjen a tiszta intonációra;
- Különböző hangerővel tudjon énekelni;

Vizuális kultúra

- Tudja élményeit, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníteni (rajzolással, festéssel, formázással, építéssel) síkban és a térben is.
- Tudjon közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok alapján (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) vizuális jellemzőket kiválasztani, csoportosítani, megnevezni (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura).
- Ismerje fel a műalkotások témáit.
- Tudjon önállóan, felismerhető jegyekkel ábrázolni tárgyakat, élőlényeket közvetlen szemlélet és emlékezet után.
- Ismerje és megfelelően használja a különböző rajzeszközöket.
- Tudjon egyszerű nyomatot létrehozni.

Technika és tervezés

- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Tudja mi az ismétlés és a ritmus, díszítésnél alkalmazzon ötletes sorritmusokat és terülő ritmusokat.
- Ismerje fel a természetes és mesterséges anyagokat, legyen képes tárgyakat anyaguk alapján csoportosítani (fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag).
- Tudjon egyszerű tárgyakat minta alapján létrehozni képlékeny anyagból (gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, kivájással, nyújtással, mintázással), papírból (hajtogatással, tépéssel, nyírással).
- Ismerje a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismerje a lakás helyiségeit és azok funkcióit.
- Tudjon megnevezni néhány házimunkát

Testnevelés

Rendgyakorlatok:

- Értse a vezényszavakat, tudja végrehajtani.
- Fordulatok, hátra arc helyben.
- Legyen képes összerendezett, fegyelmezett mozgásra, viselkedésre.

Gimnasztika:

- Bemutatás után tudja elvégezni az elmondott 2-4 ütemű gyakorlatot.

Járások, futások:

- Tudjon 5-6 percig kitartóan futni.
- Tudjon futni iram- és irányváltásokkal, tárgykerüléssel.
- Járás közben hajtson végre egyszerűbb utánzó járásokat. Szökdelések, ugrások:
- Tudjon végrehajtani különböző szökdeléseket, játékos ugrásokat.
- Eszközökre, tárgyakra való fel- és leugrás koordinált végrehajtása.
- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Tudjon ugrókötelet folyamatosan hajtani helyben.

Dobások:

- Tudja a tevékenységcéljának megfelelően dobni a labdát.
- Tudjon célba dobni, távolba dobni kislabdával.

Támasz, függés és egyensúlygyakorlatok:

- Legyen képes megtartani a testsúlyát támaszban.
- Tudjon végrehajtani guruló átfordulást előre.
- Bordásfalon vándormászást.

Labdás gyakorlatok:

- Tudja a labdát gurítani, feldobni, elkapni kétkezes alsó dobással.
- Labdapattogatás helyben, labdaterelés utánzó járások közben

2. évfolyam

Tantárgy

Magyar nyelv és irodalom

Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)

Irodalom:

- Legyen képes ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására.
- Tudjon kérdésekre értelmes válaszokat megfogalmazni.
- Alkalmazza a mindennapi érintkezés nyelvi formáit, viselkedése legyen udvarias.
- Legyen képes a tanult memoriterek szöveghű elmondására; /József Attila, Móra Ferenc /
- Legyen képes a szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására: legalább a szavak egyben tartásával.
- Tudja elmondani az olvasmányok tartalmát tanítói kérdésekre.
- Értse a cím és a szöveg közötti összefüggést, tudja azonosítani a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust, és annak megoldását.
- Képes legyen a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdések megfogalmazására, véleményalkotásra.
- Tudja felkészülés után felolvasni a tartalmilag tisztázott és megértett szöveget.
- Képes legyen a felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel.
- Tudjon önállóan feldolgozni 8-10 soros, a tanulóknak ismert témájú szöveget. illetve az ellenőrző kérdéseket megválaszolni.

Magyar nyelv:

- Írása legyen rendezett, a betűket olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz.
- Legyen képes az írott kis és nagybetűk nyelvi jeleinek felismerésére, helyeshasználatára.
- Ismerje az ábécérendet, egyszerűbb betűrendbe sorolást tudjon elvégezni.
- Ismerje fel a hosszú magán- és mássalhangzókat a beszédben.
- Alkalmazza a hosszú hangok jelölését az írásban.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében.
- Legyen képes rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan leírására látó-halló tollbamondás útján.
- Másoláskor ne vétsen írástechnikai hibát.

- Szövegminta alapján képes legyen felismerni és kijavítani hibáit.
- Tudjon legalább 10-10 (össz:20) gyakran használt „j”-t és „ly”-t - tartalmazó szót (egy- vagy kéttagú szavak) helyesen leírni. - Képes legyen 10 – 15 db „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó megfigyelés utáni helyes leírására.
- Alkalmazza a mondatok helyes szavakra tagolását és nagybetűvel való kezdését.
- Helyesen alkalmazza a szavak elválasztását a szótagolás szabályai szerint.
- Ismerje fel a beszélői szándék szerint a kijelentő és kérdő mondatokat.
- Tudja jelölni mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.

Matematika

- Tudja a számokat olvasni, írni 100-as számkörben.
- Ismerje fel a számok néhány tulajdonságát: páros, páratlan, egyjegyű, kétjegyű.
- Képes legyen megtalálni a számok helyét a számegyenesen.
- Tudja meghatározni a számok egyes, tízes szomszédait.
- Képes legyen számok, mennyiségek nagyság szerinti összehasonlítására, sorba rendezésére.
- Tudjon kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.
- Használja helyesen a matematikai jeleket.
- Ismerje fel a növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát és tudja a sorozatot folytatni. –
- Tudjon összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben.
- Biztosan tudja a szorzó- és bennfoglaló táblákat.
- A műveleti tulajdonságok közül ismerje a tagok és tényezők felcserélhetőségét.
- Tudjon állításokat megfogalmazni tevékenységről, rajzról.
- Képes legyen állítások igazságának megítélésére.
- Értelmezze az egyszerű nyitott mondatot, keresse meg igazsághalmazát.
- Képes legyen szöveges feladat értelmezésére, rajzos megjelenítésére, leírására művelettel, válasz megfogalmazására.
- Tudja megkülönböztetni a síkidomokat és a testeket.
- Legyen képes a hosszúság, tömeg, űrtartalom és az idő mérésére.
- Ismerje a szabvány mértékegységeket: m, dm, cm, kg, l, dl, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc

Etika

- Ismerje és nevezze meg a pozitív és negatív érzelmeket csoportos tevékenységet esetén is.

- Képes a jó és rossz tulajdonságait, kedvelt és nem kedvelt tevékenységeit felsorolni.
- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait. Ismerje a rokonsági szinteket.
- Azonosítsa a családi szerep- és felelősségvállalást.
- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, és vegyen részt annak előkészületében.
- Ismerje fel az emberekkel kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekedjen ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tegyen.
- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; - érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös - munkában. Legyen együttműködő a közösséggel. Ismerje fel a kirekesztést.
- Különböztesse meg a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket. Legyenek természetvédelmi ötletei.
- Ismerjen meg többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.
- Legyen nyitott a világ történéseire.

Angol nyelv

Szókincs: 300 aktív és 100 passzív lexikai egység

Beszédértési készség:

- Legyen képes a tanuló hallott, a normális beszédtempónál kissé lassabban elhangzott a tanult lexikán túl nem lépő mondatokat, néhány mondatos, egyszerű szöveget megérteni.
- Legyen képes a hallott utasításoknak, felszólításoknak és információknak megfelelően reagálni.

Beszédkésztség:

- Tudjon begyakorolt, elsajátított szavakkal alkotott egyszerű mondatokat ismételni illetve, kimondani.
- Tudjon a tanult témakörökben egyszerű kérdéseket feltenni, és ezekre válaszolni, reagálni.
- Legyen képes a tanuló a tanult témakörökben 4-5 mondatos önálló gondolatközlésre.
- Törekedjen a helyes hanglejtés, hangsúly és ritmus használatára

Olvasásértési készség:

- Ismerjék fel és értsék meg a tanult szavakat és kifejezéseket, egyszerű mondatokat.
- Tudjon a tanult témakörökben egyszerű utasításokra olvasás alapján reagálni.

- Legyen képes rövidebb tanult szöveget helyes kiejtéssel, hanglejtéssel, hangsúllyal és helyes ritmusban felolvasni és az ellenőrző kérdésekre választ adni.

Írásbeli készség:

- Tudjon ismert szavakból álló szöveget lemásolni, illetve tollbamondás után az ismert szavakat leírni.
- Tudja az ismert szavak hiányzó betűit pótolni.

Ének-zene

- Tudjon csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekelni, törekedjen a tiszta intonációra
- Képes legyen különböző hangerővel énekelni
- Énekeljen jó tempóban, helyes testtartással és artikulálva
- Ismerje a szolmizációs hangokat, azok kézjelét
- Tudja elhelyezni a szolmizációs hangokat az ötvonalas rendszerben
- Képes legyen kézjeltől énekelni, szolmizálni
- Érzékelje és tudja megnevezni a hangerőt, hangszínt, hangmagasság változásait, az öt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben
- Ismerje fel, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részleteket
- Értse a tempó és az egyenletes lüktetés fogalmát, tudja alkalmazni azokat
- Képes legyen megkülönböztetni mérőt és ritmust
- Tudja tapsolni a dalok, mondókák ritmusát
- Ismerje fel és hangoztassa a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és fél értékű szünetet, tájékozódjon a 2/4-es és a 4/4-es ütemben, ismerje és használja az ütemvonalat, záróvonalat, ismétlőjelet
- Képes legyen felismerni a zongora hangját, a gyermekkar hangját

Vizuális kultúra

- Tudja megjeleníteni élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel (rajzol, fest).
- Ismerje a képlékeny anyagok közül az agyagot, gyurmát, legyen képes mintázni, plasztikát létrehozni.
- Ismerje fel a műalkotások témáit.

Technika és tervezés

- Ismerje fel és tudjon néhány tulajdonságot a természetes és mesterséges anyagokról, legyen képes tárgyakat anyaguk alapján csoportosítani (fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag).
- Tudjon egyszerű tárgyakat minta alapján létrehozni képlékeny anyagból (gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, kivájással, nyújtással, mintázással), papírból (hajtogatással, tépéssel, nyírással).
- Ismerje az asztalterítést, asztali illemtant, szalvétahajtogatást.
- Ismerje a gyalogos és kerékpáros közlekedés alapvető szabályait, a rendőr közlekedést irányító karjelzéseit.

- Ismerje a lakás helyiségeit és azok funkcióit.
- Tudjon megnevezni néhány házimunkát.

Testnevelés

Rendgyakorlatok:

- Értse a vezényszavakat, tudja azokat végrehajtani.
- Testfordulatok helyben, helyben járás, járás indul, lépés állj vezényszavak végrehajtása.
- Legyen képes összerendezett, fegyelmezett mozgásra, viselkedésre.

Gimnasztika:

- Bemutatás után tudja elvégezni az elmondott 2-4 ütemű gyakorlatot.

Járások, futások:

- Tudjon 4-6 percig kitartóan futni.
- Tudjon futni iram és irányváltásokkal, tárgykerüléssel, tudja a futás iramát a távhoz és körülményekhez igazítani
- Járás és futás közben hajtson végre egyszerűbb utánozó járásokat és szökdeléseket

Szökdelések, ugrások:

- Különböző szökdelések végrehajtása, helyben szökdelés zárt lábbal, szökdelés két lábon előre, hátra, oldalra
- Helyből és nekifutással történő ugrások végrehajtása
- Tudjon ugrókötelet folyamatosan hajtani helyben és haladással

Dobások:

- Célbadobás, távolba dobás alkalmával az egykezes felső alkalmazása

Támasz, függés és egyensúlygyakorlatok:

- Képes legyen megtartani a testsúlyát támaszban és függésben is
- Tudjon végrehajtani gurulóátfordulást előre és hátra
- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek végrehajtás

Labdás gyakorlatok:

- Tudja a labdát gurítani, feldobni, elkapni, kétkezes alsó és kétkezes felső dobás használata
- Labdapattogatás helyben és haladással
- Labdavezetés kézzel, lábbal, tárgykerüléssel

3. évfolyam

Tantárgy

Magyar nyelv és irodalom

Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)

Irodalom:

- Beszéljen értelmesen, alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- Értelmesen válaszoljon a kérdésekre.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Alkosson összefüggő mondatokat.
- Folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezzen a hangos és a néma olvasás területén.
- Nevezze meg olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket.
- Azonosítsa a történet idejét és helyszínét, a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét.
- Konkrét esetekben ismerje fel a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket.
- Az egyszerű szerkezetű mesék, mondák, legendák, elbeszélések, tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.
- Szöveghűen mondja el a memoritereket. Tudjon 2-3 verset.
- Tudjon képek alapján történetet megfogalmazni.
- Használja a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket.
- A tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelölje.

Magyar nyelv:

- A tanító útmutatásai alapján javítsa ki fogalmazási és helyesírási hibáit.
- Tudja az írás eszközszintű használatát.
- Lendületesen, olvashatóan írjon.
- Ismerje fel, nevezze meg és jelölje megfelelően a tanult mondatfajtákat.
- Toldalékos formájukban, szövegben is ismerje fel, nevezze meg a tanult szófajokat.
- A mondatot nagybetűvel kezdje és a megfelelő írásjellel zárja.
- A begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat

Matematika

- Tudjon elhelyezni elemeket egyszerű tulajdonságú halmazokba.
- Ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát.
- Állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, kis segítséggel tudja folytatni az elkezdett sorozatot.

- Tudjon megfogalmazni igaz-hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni;
- Tudjon egyszerű nyitott mondatok igazsághalmazát megkeresni véges alaphalmazon.
- Értelmezzon egyszerű szöveges feladatokat, segítséggel.
- Tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni. –
- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 1000 – es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százás szomszédjait, tízesekre, százásokra kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, eszközzel elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, - szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval).
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.
- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat (merőleges, párhuzamos, szimmetrikus)
- Tudjon előállítani síkidomokat tevékenységgel.
- Ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- Tudjon megoldani egyszerű számfeladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).
- Értelmezze a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével

Etika

- Legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól; képes önmagát fejleszteni.
- Képes célokat kitűzni maga elé, és azonosítani a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket.
- Tudjon figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik.
- Osztályközössége szabályait elfogadja, betartja.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket. Legyenek természetvédelmi ötletei.
- Ismerjen meg többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.
- Legyen nyitott a világ történéseire

Környezetismeret

- Meg tudja figyelni a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás.
- Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat.
- Képes megfogalmazni a tűz és az égés szerepét az ember életében.
- Tudja az élőlényeket megfelelő csoportba besorolni, ismerje ezeknek a csoportoknak fő jellemzőit.
- Képes legyen bemutatni egy-egy ismert növényt, emlőst, madarat és gerinctelen állatot a lakóhely környezetéből! Ismerje fel, nevezze meg a megfigyelt élőlény részeit, a részek tulajdonságát. Fogalmazza meg, mi a választott rész feladata.
- Ismerje a különböző halmazállapotú anyagok főbb jellemzőit.
- Képes megnevezni az érzékszerveket. Tudja, mit kivel érzékelünk.
- Meg tudja nevezni meg az időjárás fő elemeit.
- Ismerje fel a tanult jelenségeket rajzról, képről.
- Használja helyesen a napszakok nevét! Sorolja fel az évszakokat és a hónapokat helyes sorrendben!
- Ismerje az évszakok jellemző időjárási jelenségeit!
- Nevezze meg a halmazállapotokat.
- Legyen képes felismerni és megnevezni a halmazállapotváltozásokat.
- Ismerje a segélyhívó számokat.
- Kísérje figyelemmel rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése).
- Ismerje az élőlények tulajdonságait. Tudja a növényi részek feladatait.
- Képes felsorolni a vad-és haszonállatok általános jellemzőit.
- Képes legyen jellemezni az emlősöket, madarakat, halakat, hüllőket, rovarokat közös tulajdonságaik alapján.
- Ismerje a Föld mozgásait.
- Meg tudja nevezni az emberi életkor szakaszait.
- Legyen képes felismerni a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket.
- Nevezze meg lakóhelyének jellegzetes felszínformáit.
- Domborzati térképen ismerje fel a felszínformák és vizek jelölését.
- Képes legyen felismerni és megnevezni a világtájakat térképen is.

- Ismerje fel a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében).
- Ismerje és nevezze meg az állatok és növények fejlődésének szakaszait

Angol nyelv

Szókincs: 400 aktív és 200 passzív lexikai egység

Beszédértési készség:

- Értse meg a tanult témákban a tanult nyelvtani jelenségek keretei között az élő nyelvnek megfelelő beszédtempóban folytatott rövid beszélgetést, ha az nem tartalmaz ismeretlen szavakat és megfelel az idegen nyelv köznyelvi kiejtési normáinak.
- Tudjon a témákkal kapcsolatos egyszerű feladatokat megoldani (pl. hiányzó információk kitöltése, válaszadás egyszerű kérdésekre, igaz-hamis állítások eldöntése, utasítások követése)

Beszédkésztség:

- Alakuljon ki a helyes hangsúly, hanglejtés és hangképzés.
- Legyen képes egy adott témakörön belül mások által kezdeményezett beszélgetésben részt venni, tudjon megválaszolni a tananyaggal, személyével és környezetével kapcsolatos beszédhelyzetben feltett kérdéseket, illetve kérdések feltevésével kezdeményezzen egyszerűbb beszélgetéseket.
- Tudjon a témakörökben megismert szavakkal egyszerű mondatokat alkotni.
- Legyen képes a tárgyalt témakörökben 4-5 mondatos önálló gondolatközlésre és információadásra.
- Memoriterként tanuljon meg rövid szövegrészeket, párbeszédet, mondókákat, ismerjen dalokat.

Olvasásértési készség:

- Tudjon az olvasott szövegekkel kapcsolatban egyszerű feladatokat megoldani.
- Legyen képes rövid szövegrészeket megérteni, alakuljon ki a néma olvasás és a szövegértés készsége is egy-egy rövidebb szövegrész kapcsán.
- Tudjon tanult szövegeket helyesen értelmezve felolvasni.

Írásbeli készség:

- Ismerje az adott idegen nyelv magyartól eltérő betűinek és hangkapcsolatainak írásmódját.
- Legyen képes ismert szavakat másolás vagy diktálás alapján helyesen leírni.
- Tudjon összekevert betűkből ismert szavakat alkotni, hiányos szavakat illetve szöveget pótolni.

Ének-zene

- Tudjon nyelvi modell alapján önállóan egyszerű szöveget megszerkeszteni
- Képes legyen emlékezetből több versszakkal, egyénileg vagy csoportosan 20 dalt elénekelni
- Tudjon kézjelről, betűkottáról szolmizálva, majd szöveggel dalt tanulni
- Képesse váljon a tanult zenei elemek kottaképről való felismerésére
- Tudja megnevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket
- Képes legyen az ismert dalokat kézjelről, betűkottáról, hangjegykottáról énekelni
- Szólaltassa meg az ismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan, egyénileg és csoportosan.
- Képes legyen különböző hangerővel énekelni
- Énekeljen jó tempóban, helyes testtartással és artikulálva
- Ismerje a szolmizációs hangokat, azok kézjelét
- Tudja elhelyezni a szolmizációs hangokat az ötvonalas rendszerben
- Ismerje a főbb magyar népdalgyűjtőket, zeneszerzőket.

Vizuális kultúra

- Tudatosan alkalmazza a megismert vizuális kifejezőeszközöket.
- Legyen nyitott az új vizuális kifejezőeszközök megismerésére.
- Legyen képes élmény- és emlékkifejezésre, illusztráció síkbáb és egyszerű jelmez készítésére.
- Legyen képes élményeit, elképzeléseit árnyaltan megjeleníteni.
- Festményeiben legyen képes színárnyalatokat használni.
- Legyen képes mozgásformákat és térviszonyokat felismerhetően ábrázolni.
- Legyen képes műalkotásokat megfigyelni, szempontok alapján elemezni, formákat, színeket, érzelmeket - észrevenni.
- Legyen képes ötleteit önállóan megvalósítani

Technika és tervezés

Család, otthon, háztartás:

- Ismerje a lakás helyiségeit, azok funkcióit.
- Vegyen részt a családi munkamegosztásban.
- Az életkorának, fejlettségnek megfelelően legyen képes önkiszolgáló tevékenységekre.
- Ismerje a vendéglátás alapvető tevékenységeit, tudjon segíteni asztalterítésben, tálalásban.

- Tudja, hogy a háztartásban hogyan lehet takarékoskodni alapanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel

Anyagok és alakításuk:

- Ismerje a karton és papírlemez tulajdonságait, tudja azokat felsorolni.
- Legyen képes keményebb papírokkal is dolgozni, tudja előkarcolni, hajtani, nyírni.

Jeles napok:

- Ismerjen néhány családi szokást és hagyományt.
- Tudjon néhány ünnepi hangulatot kifejező dekorációt készíteni.
- Legyen képes ajándékot csomagolni.

Mérés:

- Tudjon önállóan cm pontossággal méréseket végezni.

Közlekedési ismeretek:

- Ismerje és tartsa be a gyalogos közlekedés szabályait, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés esetén.
- Képekről tudjon közlekedési szituációkat értelmezni, arról beszélni.
- Ismerje a kerékpáros közlekedés alapvető szabályait.

Tervezés, építés:

- Önállóan tudjon munkameneteket tervezni.
- Lássa előre az egymásra épülő tevékenységeket.
- Tudjon építőelemekből, LEGO-ból modelleket készíteni.

Háztartástan, életvitel:

- Ismerje és törekedjen az egészséges életmódnak megfelelően szervezni tevékenységeit.
- Ismerje a segélyhívószámokat és a telefonos segélyhívás szabályait.

Digitális kultúra

- Tudja megnevezni digitális környezet elemeit.
- Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazásokat képes legyen használni.
- Tudja megnevezni a digitális eszközöket és főbb funkcióit.
- Képes legyen használni a digitális eszközöket.
- Ismerje a problémamegoldás folyamatát digitális eszközzel.
- Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása
- Ismerje az elkészített produktum mentésének és megnyitásának lépéseit.
- Képes legyen az alkalmazói készségek alapozására és fejlesztésére.
- Alkalmazza a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközöket

- Ismerje a böngészőprogram alapfunkcióit.
- Képes legyen értelmezni a személyes adat fogalmát.
- Ismerje fel az online zaklatást, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatását és gyakorlását ismerje.
- Ismerje a személyes adatok védelmét.
- Ismerje fel az egyszerű, hétköznapi algoritmusokat, tevékenység útján történő megvalósítására képes legyen.
- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével.
- Tudja bemutatni a robotok szerepét.
- Tudjon kódolás tevékenységgel.
- Tudjon kódolás grafikus felületen.

Testnevelés

Rendgyakorlatok:

- Értse a gyakorlatokra vonatkozó szakkifejezéseket.
- Tudjon testfordulatokat helyben, két ütemben végrehajtani.

Gimnasztika:

- Tudja a tanult gimnasztikai gyakorlatokból összeállított mozgásokat folyamatosan és pontosan, a pedagógus utasításainak megfelelően ütemtartással végrehajtani.

Járások, futások:

- Tudjon járni, futni ütemtartással, zenére is.
- Tudjon 4-5 percig kitartóan futni.
- Tudjon gyors indulást állórajtból.
- Tudjon futni iram és irányváltásokkal, tárgyak kerülésével, tudja a futás iramát a távhoz és a körülményekhez igazítani.

Szökdelések, ugrások:

- Tudjon ugrókötelet megfelelő ugrásszámmal folyamatosan hajtani, helyben és haladással.

Dobások:

- Képes a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód kiválasztására.
- Tudjon kislabdahajítást végezni állóhelyből, kilépéssel harántterpeszbe.

Talajtorna:

- Tudjon gurulóátfordulás előre végezni.

Labdás gyakorlatok:

- Ismerje és használja a kétkezes alsó, kétkezes felső és egykezes felső dobásmódokat.
- Tudjon labdát vezetni kézzel, tárgyak kerülésével.

4. évfolyam

Tantárgy

Magyar nyelv és irodalom

Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)

Irodalom:

- Beszéljen értelmesen, alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- Értelmesen válaszoljon a kérdésekre.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Alkosson összefüggő mondatokat.
- Értse meg és használja a megismert állandósult szókapcsolatokat, szólásokat, közmondásokat.

Magyar nyelv:

- Tudjon készíteni a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást.
- A fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használjon.
- A tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelölje.
- A tanító útmutatásai alapján javítja a fogalmazási és helyesírási hibáit.
- Képes megfelelő tempójú, lendületes írásra, írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak.
- Ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- Ismerje fel, és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat.
- Ismerje fel, és nevezze meg és megfelelően jelölje a mondatfajtaikat.
- A szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket.
- A mondatot nagybetűvel kezdje és írásjellel zárja.
- A begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.

Matematika

- Legyen biztos számfogalma tízezres számkörben.
- Tudjon tízezres számkörben számokat képezni, bontani.
- Tudjon helyiérték szerint számokat leírni, olvasni.
- Meg tudja határozni a tízes, száz, ezres számszomszédokat.
- Tudjon számokat kerekíteni tízesre, százra, ezresre.
- Képes legyen egyszerű sorozatok szabályának felismerésére és a sorozat folytatására.
- Tudjon írásbeli műveleteket megoldani tízezres számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval is, osztás egyjegyűvel).
- Ismerje a műveleti sorrendet és alkalmazása a négy alpművelet körében.

- Tudjon egyszerű szöveges feladathoz tartozó számfeladatot alkotni és ezzel a szöveges feladatot megoldani, az ismert algoritmus alapján.
- Képes legyen egyszerű nyitott mondat igazsághalmazának megállapítására.
- Képes legyen a mennyiségek mérésére szabvány egységekkel.
- Tanult mértékegységeket tudja sorba rendezni és egyszerű számfeladatokat megoldani. (hosszúság, űrmérték, tömeg, idő)
- Ismerje a kerület és terület fogalmát.
- Tudjon felismerni egyszerű geometriai alakzatokat.
- Ismerje a tulajdonságait, tudjon alakzatokat kiválasztani és csoportosítani adott egyszerű szabályok alapján.
- Értelmezze a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság).

Etika

- Figyeljen oda másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is.
- Értse, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, betartja a megértett szabályokat, részt vesz szabályok kialakításában.
- Tudja a jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.
- Képes példaképet választani. Választását indokolni tudja.
- Reális és irreális célokat fel tudja ismerni, a vágyak és célok összefüggéseit képes feltárni.
- Meg tudja érteni az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjait gyakorolja

Környezetismeret

- Ismerje a különböző halmazállapotú anyagok főbb jellemzőit.
- Nevezze meg az időjárás fő elemeit.
- Ismerje fel a tanult jelenségeket rajzról, képről!
- Ismert témakörben csoportosítson megadott szempont szerint!
- Használja helyesen a napszakok nevét! Sorolja fel az évszakokat és a hónapokat helyes sorrendben! Nevezze meg az évszakok jellemző időjárási jelenségeit!
- Figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése).
- Megnevezi az ember életszakaszait.
- Analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.

- Felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket.
- Felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit.
- Domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.
- Felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében).
- Megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket.
- Algoritmus alapján megfigyelje meg és hasonlítsa össze a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit.
- Ismerje fel és nevezze meg az emberi test részeit, fő szerveit, ismerje ezek működését, szerepét.
- Ismerje és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.
- Az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedjen segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Legyen képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére.
- Képes adott szempontú megfigyeléseket végezni a természetben.
- Legyen képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Legyen képes egy természetes életközösséget bemutatni.
- Képes felismerni, megnevezni és megfigyelni egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Meg tudja, mi a megismert rész szerepe az állat életében;
- Ismerje és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset;
- Iránytű segítségével képes megállapítani és megnevezni a fő és mellékvilágítójakat;
- Irányokat képes megadni meg viszonyítással;
- Megnevez néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós;
- Ismerje a felszíni vizek fajtáit.
- Képes felismerni és használni az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok.
- Térkép segítségével képes megmutatni hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszínformáit;
- Térkép segítségével tudja megnevezni hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.

- Ismerje a betegségeket, ismerje fel a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait. Nevezzen meg 4 vitamint és azok szerepét.

Angol nyelv

Szókincs: 600 aktív és 300 passzív lexikai egység

Beszédértési készség:

- Értse meg a tanuló az élőbeszédnek megfelelő tempójú idegen nyelvű óravezetést.
- Fokozatosan értse meg a tanár rövid, egyszerű célnyelvi szómagyarázatát, amennyiben az ismert nyelvi elemeket tartalmaz.
- Értse meg a köznyelvi ejtési normának megfelelő anyanyelvi beszélőt is, ha annak beszéde a szokott beszédtempónál valamivel lassúbb és a globális értést gátló mértékben ismeretlen lexikát és nyelvtant nem tartalmaz.
- Értse meg a gépi hangot is, ha az a fenti kritériumoknak megfelel.
- Legyen képes az ilyen hallott szövegekben a szövegösszefüggés felismerésére, a hallott történet főbb mozzanatainak követésére és felidézésére.
- Találja meg a hallott szövegben a számukra fontos információt.
- Legyen képes megoldani a hallott szöveghez kapcsolódó feladatokat.

Beszédkésztség:

- Szóbeli megnyilatkozásait megközelítően helyes kiejtéssel tegye.
- Tudjon a beszélgetés során udvariasan hozzászólni, véleményt alkotni.
- Ismerje a formális szóbeli érintkezés életkorának megfelelő formáit.
- Képes legyen idegen nyelven röviden összefoglalni ismert szövegeket.
- Életszerű szituációkban folytasson egyszerű párbeszédet.
- Tudjon a tanult anyaggal kapcsolatban információt kérni és adni, tárgyakat, jelenségeket egyszerűen leírni, tudjon ismert témakörökhöz tartozó képekről néhány összefüggő mondatot, történetet, mesét alkotni, elmondani.
- Az idegen nyelvi memória fejlesztése céljából tanuljon meg rövidebb nyelvi egységeket is.
- Legyen képes beszédszándékát és véleményét a tanult témakörökben megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni

Olvasásértési készség:

- Olvasson fel ismert szövegeket helyes kiejtéssel.

- Legyen képes az ismert szövegek lényegét kiemelni vagy összegezni, illetve a kért információkat a szövegben megkeresni.
- Ismerkedjen meg a korának megfelelő egy- és kétnyelvű szótár használatával.
- Fokozatosan ismerkedjen meg egyszerűbb autentikus szövegekkel.

Írásbeli készség.

- Legyen képes ismert szavakból álló, ismert nyelvtani jelenségekre épülő szövegeket tollbamondás után leírni.
- Tudjon feldolgozott szövegekhez egyszerű kérdéseket feltenni és feltett kérdésekre írásban, válaszolni.
- Tudjon írni meghívót, üdvözlőkártyát, egyszerű levelet megfogalmazni, ismerjék ezek formai szabályait.
- Legyen képes rövid irányított fogalmazást írni

Ének-zene

- Tudjon 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvényt) emlékezetből énekelni „a-e” hangterjedelemben több versszakkal, egyénileg és csoportosan.
- Legyen képes népdalokat adott szempont szerint csokorba fűzni.
- Legyen képes bátran és zengő hangon jó hangmagasságban szövegtartalmat kifejezően énekelni az ismert dalokat.
- Tudjon új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.
- Ismerje fel a tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) kottaképről. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltassa meg csoportosan és egyénileg is.
- Ismerje a ritmusképletek (éles és nyújtott ritmus, szinkópa) nevét, jelét, tudja ezeket hangoztatni, ismerje fel őket dalokban hallás után és kottában is.
- Ismerje a szolmizációs hangok nevét dó-tól felső dó-ig, tudja kézjelüket, helyüket a vonalrendszerben. Az ismert dalokat olvassa kézjelről, betűkottáról.
- Hangsúlyozza helyesen a 2/4, 3/4 és 4/4-es metrumot.
- Tudja megnevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat (vonós hangszerek, fúvós hangszerek, ütősök).
- Különböztesse meg a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől.

Vizuális kultúra

- Bátran és tudatosan alkalmazza a megismert vizuális kifejezőeszközöket.
- Legyen eszköz- és anyaghasználata az alkotótevékenységének megfelelő.
- Legyen nyitott az új vizuális kifejezőeszközök megismerésére.

- Legyenek élményalkotásai részletekben gazdagok, mozgás és térábrázolásai jól felismerhetőek.
- Legyen képes műalkotásokat megfigyelni, szempontok alapján elemezni, formákat, színeket, érzelmeket észrevenni.
- Tudjon felsorolni lakókörnyezetében múzeumokat.
- Legyen képes tárgyak elkészítéseiben egyéni ötletkre és tárgyalkotásra.
- Képes felismerni az eszköz és funkciója közötti kapcsolatot

Technika és tervezése

Ember és környezet

- Legyen képes önállóan modellt és makettet készíteni.

Anyagok megmunkálása, felhasználása:

- Biztosan tudja az anyagok jellemző tulajdonságait, tudja azokat önállóan megmunkálni.

Jeles napok:

- Ismerjen több családi szokást és hagyományt.
- Tudjon esztétikus dekorációt készíteni.
- Legyen öröme az ajándékozásban, tudjon ajándékot ízlésesen becsomagolni

Mérés, műszaki ábrázolás:

- Ismerje fel a nézetrajzot és az alaprajzot.

Közlekedési ismeretek:

- Ismerje és alkalmazza a kerékpáros közlekedés és a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.

Háztartástan, életvitel:

- Ismerje az egészséges életmód alapelveit.
- Ismerje a segélyhívószámokat és a telefonos segélyhívás szabályait

Digitális kultúra

- Megnevezi a digitális környezet elemeit.
- Képes az online és az offline környezet összehasonlítására.
- Használja a digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazásokat.
- Megnevezi a digitális eszközök és főbb funkcióit.
- A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályokat ismeri.
- Képes a digitális eszközök használatára.
- Képes a problémamegoldásra digitális eszközzel.
- Ismeri a digitális eszköz használatának korlátait.
- Ismeri a digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségeit.
- Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazására.

- Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazására
- Ismeri az elkészített produktum mentését és megnyitását.
- Alkalmazza a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközöket.
- Ismeri a böngészőprogram alapfunkcióit.
- Egyszerű kulcsszavas keresést képes alkalmazni.
- Véleményt tud alkotni a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban.
- A személyes adat fogalmát képes értelmezni.
- Az online zaklatás felismeri, a segítségkérés lehetőségeit be tudja mutatni.
- A személyes adatok védelmére képes.
- Ismeri mobileszközök alkalmazásának előnyeit és veszélyeit.
- Felismer egyszerű, hétköznapi algoritmusokat, tevékenység útján történő megvalósítására képes.
- Algoritmust képes lépésekre bontani, algoritmus kiválasztására, néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazására, módosítására. - tud egyszerű algoritmusok kódolni. pl. padlórobottal
- Adott problémához algoritmust tud választani.
- Képes kódolni tevékenységgel, Kódolni grafikus felületen.

Testnevelés

Rendgyakorlatok:

- Tudja a gyakorlatokra vonatkozó szakkifejezéseket, vezényszavakat végrehajtani.

Gimnasztika:

- Tudjon határozott formájú 4-8 ütemű gyakorlatokat a pedagógus utasításainak megfelelően végrehajtani. A gyakorlatokat folyamatosan, pontosan, ütemtartással végezze zenére is.

Járások, futások:

- Tudjon 7-8 percig kitartóan futni.
- Tudjon gyors indulást térdelő és állórajtából.

Szökdelések és ugrások:

- Tudjon helyből távolugrást végezni: lány: 100 cm, fiú: 120 cm
- Képes sorozatugrások végrehajtására egy és páros lábon

Dobások:

- Tudja kiválasztani a megfelelő dobásmódot, és hajtsa végre azokat.
- Tudjon célba dobni.

Támasz-, függés-, és egyensúlygyakorlatok:

- Legyen képes az eddig tanult elemek bemutatására: gurulóátfordulás előre, hátra, tarkóállás, mérlegállás.

Labdás gyakorlatok:

- Tudjon labdavezetést végezni irányváltatással, megállásokkal.
- Tudja elejtés nélkül a labdát levegőben tartani kézzel.

II. FELSŐ TAGOZAT

5. évfolyam

Tantárgy

Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

- A tanuló írása legyen rendezett, olvasható.
- Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén.
- Kevés hibával másoljon 8-10 soros szöveget vagy 10-15 nehéz szót.
- Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői.
- Tudja felsorolni a beszélőszerveket.
- Ismerje a következőket: hangok felosztása, a magán- és a mássalhangzók felosztása.
- Ismerje a mély és magas magánhangzókat, a zöngés és zöngétlen mássalhangzókat.
- Tudja, mi a hangrend törvénye, és azt ismerje fel a szavakban, ill. maga is tudjon példákat gyűjteni.
- Tudja felsorolni és alkalmazni a helyesírás alapelveket: a kiejtés, a hagyomány, a szóelemzés és az egyszerűsítés elvét.
- Ismerje az abc-t, a betűrendbe sorolás szabályait, s ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni.
- Az elválasztás szabályait elsajátítva tudjon helyesen szótagolni.
- Tegyen különbséget egyjelentésű és többjelentésű szó között, legyen képes rokon értelmű kifejezéseket gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentésű szavakat.
- Legyen képes egyszerűbb szavakat elemeire bontani /szótő+toldalék/.

Szövegértés:

- A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

Irodalom:

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses - szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.

- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Petőfi: János vitéz, Alföld, Egy estém otthon, Arany: Családi kör, Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk, stb).
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét.
- Ismerje és tudja elmondani a János vitéz, Az égig érő fa, Fehérlófia, A Pál utcai fiúk tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény, mese.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Petőfi: János vitéz 1. fejezet / 1-6.vsz. Az alföld (1-2.) Arany: Családi kör (1.vsz.)
- Legyen képes 8-10 mondatban összefüggően leírni egy történetet: meseírás, elbeszélés

Matematika

- Tudja a tanult számokat helyesen leírni, olvasni, számegyenesen ábrázolni, két számot összehasonlítani.
- Tud összeadni, kivonni, szorozni, kétjegyűvel osztani a természetes számok körében. –
- Tud egyjegyű pozitív nevezőjű törteket összeadni, kivonni két tag esetén.
- Tud legfeljebb századokat tartalmazó tizedes törteket összeadni és kivonni.
- Ismeri a $<$, $>$, $=$ relációjeleket és helyesen használja azokat.
- Ismeri a helyes műveleti sorrendet a négy alpművelet esetén.
- Megold egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel.
- Tud pontokat ábrázolni koordináta-rendszerben, leolvassa pontok koordinátáit.
- Felismeri a kockát és a téglatestet.
- Ismeri a háromszöget és a speciális négyszögeket.
- Tud szakaszt másolni.
- Tud két vonalzóval párhuzamosokat és merőlegeseket rajzolni.
- Ismeri a szakaszfelező merőleget.
- Ismeri a szögfajtákat.
- A hosszúság és terület szabványegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban.
- A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységeit.
- Tud mértékegységeket átváltani.

Történelem

Témakör: Személyes történelem

Fogalmak: kódex

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor

Témakör: Fejezetek az ókor történetéből

Fogalmak: eszközkészítés, barlangrajz, öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósa, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légió, népvándorlás

Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila

Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása

Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom

Témakör: A kereszténység

Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora

Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok

Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem

Témakör: A középkor világi

Fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás

Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed

Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Tapolca, Szentföld, Anglia, Franciaország

Témakör: Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok

Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság

Etika

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat, azonosítja saját szerepét és feladatait.
- Reálisan értékeli helyzetét, fejlődési célokat fogalmaz meg és a célok megvalósítását szolgáló terveket készíti.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére. Képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának lehetőségeivel.
- Érzelmileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek községmegtartó szerepét.
- Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.

Természettudomány

- A tanuló tudja megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsöket, zöldségnövényeket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezze azokat. Ismerje a táplálkozásunkban betöltött szerepüket.
- Ismerje fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyen tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.
- Legyen képes a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel azokat az információszerzés folyamatában.
- Ismerje fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit.
- Tudja értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint.
- Legyen képes jellemezni az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerje az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket. Ismerje éghajlatunkat, valamint az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket. Fogalmazza meg milyen az aktuális időjárás.
- Ismerje az alapvető anyagfajtákat, a természetben megtalálható és mesterségesen előállított anyagokat. Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

- Tudja a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni.
- Tudja megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értse azok változásait.
- Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését és serdülőkori változásait.

Angol nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Írásképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

Ének-zene

- Az első félévben tanult dalok közül a tanuló 3 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudjon szolmizálni egyet.
- A tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím,oktáv, kvart, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod).
- Hallás után ismerje fel a népzenei részletekben a tanult népi hangszereket: cimbalom, citera, tekerőlant, duda.
- A második félévben tanult dalok közül a tanuló 4 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudjon szolmizálni kettőt.
- Ismerje a zenei abc-t.
- A tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím, oktáv, kvart, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod) és ritmusokat (nyújtott és éles, kis éles és kis nyújtott).
- Ismerje a tanult zenetörténeti korok legfontosabb jellegzetességeit, és azok híres zeneszerzőit (ókor, középkor, reneszánsz: Palestrina, Lassus; barokk: Vivaldi, Bach, Händel).
- A többször meghallgatott zeneművek közül 3-at ismerjen fel hallás után.

Vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során avizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.

Technika és tervezés

- Épített tér: Ismerje a lakások és épületek anyagait, a lakás, ház vázlati alaprajzát.
- Textíliák: Legyen tájékozott a ruházatkodásban és a ruházati anyagokban, tudjon ízléses ruhadarabokat összeállítani.
- Táplálkozás: Ismerje a gasztronómiai alapszabályokat, tudjon ételrecepteket keresni az interneten.
- Épített tér: Ismerje a településünk alaprajzát, a saját lakóhelyét találja meg.
- Közlekedés a településen: Tudja a gyalogos, és kerékpáros közlekedés alapszabályait, ismerje a legfontosabb KRESSZ táblákat.

- Kommunikáció és technika: ismerje a műszaki kommunikáció alapjait, tudjon műszaki rajzot készíteni, ismerje a vetületi ábrázolás szabályait.
- Termesztés szakszerűen: Ismerje a növények életfeltételeit, tudjon gondoskodni a környezetünkben élő növényekről.

Digitális kultúra

- Tudjon bejelentkezni az iskolai hálózatba.
- Munkáját tudja menteni, megnyitni.
- Nevezze meg a számítógép fő egységeit, ismerje az alapfunkciókat.
- Tudjon Paint-ben az eszköztár használatával rajzot létrehozni, rajzeszközöket használni. Ismeri és tudatosan alkalmazza
- Tudja tanári irányítás mellett az internetet használni. Ismerje az információkeresési technikákat, stratégiákat. Tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.
- Ismeri, és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit

Testnevelés

- Tudjon folyamatosan, kitartóan futni 12 percig.
- ismerje a tanult sportágakat és szabályukat
- tudjon 60 m-t lányok 11 mp alatt, fiúk 10,8 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 18 m-t, fiúk 23 m-t dobni –
- tornából: előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejállásban megállni
- labdát vezetni egyenes és hullámvonalban, célba rúgni 10 m-ről kötelet hajtani 30 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

6. évfolyam

Tantárgy

Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

- A tanuló rendelkezzen az 5. osztályban megszerzett nyelvtani kommunikációs ismeretekkel.
- Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat, különböztesse meg a szótövet és a toldalékot, a helyesírási alapelveket.
- Alkalmazza megfelelően a tanult kommunikációs, nyelvtani és helyesírási szabályokat.

Beszédkésztség, szóbeli szövegek alkotása és megértése:

- Tudjon megnyilatkozni a beszédhelyzethez, a nyelvi illemhez alkalmazkodó módon, a kommunikációs gyakorlatokban.
- Alkalmazza helyesen a beszédtempót, a hangmagasságot, a hangerőt és a hanglejtést.
- Tudja megfogalmazni és megvédeni saját véleményét.
- Tudja megnevezni a nagyobb szófaji csoportokat és főbb sajátosságait ismerje: ige, főnév, melléknév, számnév, névmások, igenevek, viszonszók, mondatszók.

Nyelvtani ismeretek:

- A különféle szófajok helyesírására vonatkozó szabályokat ismerje, példákkal alá tudja támasztani.
- Egy szövegben képes legyen felismerni a szófajokat.

Helyesírás:

- Írása legyen jól olvasható, rendezett. Diktálás után a tanuló képes legyen hibáit kijavítani az írott szövegben.
- Az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek helyesírása legyen hibátlan.

Szövegértés:

- A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

Irodalom

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses szövegeit.
- Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Arany János, Gárdonyi Géza, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Csokonai Vitéz Mihály)
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Arany János életét.
- Ismerje és tudja elmondani A walesi bárdok, Toldi, Egri csillagok és egy tanult monda tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény (történelmi regény), mese/monda, ballada, jellem, legenda, epizód, elégia.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Toldi részletek (2 versszak), A walesi bárdok részlet (4

versszak), Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.), Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

Olvasás, írott szöveg megértése: -

- A tanuló olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket hangos olvasással.
- Emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat.
- Tudjon véleményt formálni a történetről, szereplőinek jellemzéséről, emberi helyzetekről.

Matematika

- Egész számok szorzása, osztása
- Oszthatósági szabályok
- Legkisebb közös többszörös, legnagyobb közös osztó
- Műveletek törtekkel
- Szorzás, osztás tizedes törtekkel
- Mértékegységek
- Tengelyes tükrözés – Tengelyesen szimmetrikus sokszögek
- Szerkesztések
- Arányos osztás
- Egyenes arányosság.
- Százalékszámítás
- Algebrai kifejezések
- Egyenletek
- Egyenlőtlenségek
- Sokszögek kerülete, területe
- Testek felszíne, térfogata

Történelem

Témakör: Képek és portrék a magyar állam virágkorából

Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár

Témakör: Új látóhatárok

Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz

Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete

Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak

Témakör: Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből *Fogalmak:* szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás

Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Gyulaffy László, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi szabadságharc

Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs

Témakör: Élet a kora újkori Magyarországon

Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk

Topográfia: Debrecen, Temesvár **Témakör: Forradalmak kora**

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra

Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon *Kronológia:* 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, NagyBritannia

Témakör: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbagyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés

Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés

Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia

Hon-és népismeret

- Rokoni terminológia
- Településtípusok (faluk, városok, tanya)
- Népi építészet táji jellegzetességei (Dunántúl, Alföld, Felföld, Erdély)
- Szoba, konyha berendezése
- Munkamegosztás a családban
- Munkaalkalmak
- Népviselés (táji jellegzetességek, viseletdarabok)
- Népi táplálkozás jellemzői
- Gyermekjátékok
- Diákélet, városi életmód
- Vásár

- Téli, nyári, tavaszi, őszi ünnepkörök népszokásai, jeles napjai
- Nagytájak (Alföld, Dunántúl, felföld, Partium, Erdély, Bukovina, Moldva)
- Nemzetiségek
- Hungarikumok

Etika

- Felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése, képes az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerésére.
-
- Felismeri a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére.
- Megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben, milyen információkat oszthat meg önmagáról.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet. Felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét.
- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világnézetek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz. Saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazza a kölcsönös tolerancia elveit.

Természettudomány

- A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni.
- Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából.
- Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.
- Legyen képes konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére élőszóban, rajzban és írásban.
- Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.
- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Európa és Magyarország földrajzi helyzetét.
- Ismerje a földrajzi övezetesség rendszerét, a forró, a mérsékelt és a hideg övezet kialakulásának okait és elhelyezkedésének térbeli jellemzőit.
- Ismerje a külső és belső erők hatásait, azok felszínformáló erejét.
- Tudja az éghajlat és vízjárás közötti összefüggéseket.
- Ismerje hazánk legjellegzetesebb kőzeteinek tulajdonságait, legyen képes összehasonlítani és csoportosítani őket.

- Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit. (erdő, rét, vizek)
- Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait.
- Ismerje fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értse meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.

Angol nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- legyen képes utasításokat megérteni, azokra cselekvéssel válaszolni;
- képes ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megérteni;
- képes legyen megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- legyen képes jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

Beszédképesség

A tanuló

- képes legyen jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszolni;
- tudjon a tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni;
- képes legyen kérdéseket feltenni;
- képes megértési probléma esetén segítséget kérni; tanult minta alapján képes egyszerű párbeszédben részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- képes jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvasni;
- tudjon jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- legyen képes jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérteni

Írásképesség

A tanuló

- képes ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leírni;
- tudjon egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmazni;

- tudjon egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni.

A2 szintű nyelvtudás:

A tanuló

- képes egyszerű, hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt;
- legyen képes válaszolni a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vegyen részt rövid beszélgetésekben;
- tudjon egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesélni, valamint leírást adni saját magáról és közvetlen környezetéről;
- legyen képes ismerős témákról rövid szövegeket írni, különböző típusú egyszerű írott szövegekben megtalálni a fontos információkat;
- tudjon összefüggő mondatokat, rövid szöveget írni hétköznapi, őt érintő témákról.

Ének-zene

Éneklés:

- 3 magyar népdal éneklése: Ősszel érik, babám Ablakomba, ablakomba, Madárka, madárka.
- Történelmi énekek, mődalok: Egri históriának summája , Ellopták szívemet , Vágyódás a tavasz után.

Zeneelmélet:

1. A régi és új stílusú népdalok jellemzői, a népdalok elemzése
2. A szekund és terc hangközök
3. Előjegyzés és módosítás, Módosító jelek.

Eddig tanult zeneelméleti összefüggések - zenei írás, olvasás.

Zenetörténet:

1. A XVI. század magyar zenéje, a históriás ének
2. A klasszicizmus zenéje
3. Új műfajok, formák. Haydn, Mozart, Beethoven élete és művészete.

Vizuális kultúra

- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról

Technika és tervezés Lakások és lakóházak építése:

- Ismerje az építőanyagokat.
- Tudjon egyszerű tervrajzot készíteni.
- Ismerje a lakberendezés elveit. - Ismerje az építőipari szakmákat.
- Tudja a balesetvédelmi szabályokat.
- Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni

Mindennapjaink:

- Ismerje a táplálkozási szokásokat, legyen tisztában az ételek készítésének folyamatával.
- Ismerje az öltözködés szabályait, tudja a higiénia fontosságát.
- Legyen tisztában a háztartásban végzett munkákkal.
- Ismerje a kommunikációs technikákat, és az információ technika eszközeit.
- Tudja a műszaki kommunikációs technikákat megfelelően alkalmazni.
- Legyen tájékozott az anyagtechnológiákban.
- Tudja a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

Digitális kultúra

- Ismerje a billentyűk funkcióit, tudjon minta alapján szöveget létrehozni.
- Ismerje fel a számítógép perifériális egységeit, ismerje alapvető funkcióit.
- Képes legyen, kép, hang, digitális rögzítésére, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatására –
- Tudja alkalmazni az internetes keresőket, tudjon internetről letölteni, menteni.
- Képes legyen segítséggel adott formátumú szöveg létrehozására. A tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét
- Tudja önállóan használni az Internetet.
- Önállóan tudja kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.
- A probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről; mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Testnevelés

- tudjon folyamatosan, kitartóan futni 10-12 percig.
- ismerje a tanult sportágakat és szabályukat
- tudjon 60 m-t lányok 10,9 mp alatt, fiúk 10,5 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 20 m-t, fiúk 25 m-t dobni
- tornából: előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejállásban megállni

- labdát vezetni egyenes és hullám vonalban, célba rúgni 10 m-ről
- kötelet hajtani 30 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

7. évfolyam

Tantárgy

Magyar nyelv és irodalom

Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)

Magyar nyelv

- A tanuló legyen tisztában a 6. osztályban tanult szófajokkal: főnév, melléknév, számnév, névmás, ige, határozószó, igenév, igekötő, névelő, névutó.
- Ismerje az egyszerű mondat mondatrészeit és szintagmáit. Tudja felsorolni az alárendelő szószerkezetek fajtáit: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős.
- Ismerje a mondatrészek aláhúzási módját, jelölését az ágrajzban.
- Ismerje fel a mondatrészeket, tudja kérdéseiket. Ismerje fel az alany, az állítmány, a jelzők fajtáit, valamint a határozós szószerkezetek gyakoribb fajtáit (hely, idő, mód, ok, cél, eszköz, társ, állapot, részes).
- Legyen képes egyszerűbb mondatok elemzésére, szerkezeti rajz készítésére.
- Írása legyen rendezett, olvasható. Legyen képes javítani tollbamondás után írt szövegében a hibáit.
- Alkalmazza a megfelelő mondatvégi írásjeleket, törekedjen a tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazására. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket írja hibátlanul.

Szövegértés:

- A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

Irodalom

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (írót, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Csokonai Vitéz Mihály, Balassi Bálint, Janus Pannonius.

- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály életét.
- Ismerje és tudja elmondani A néhai bárány, Szent Péter esernyője, A nagyenyedi két fűzfa tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, regény (történelmi regény), mese/monda, jellem, epizód, elégia, novella, epigramma, dal, himnusz.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal.

Olvasás, írott szöveg megértése:

- A tanuló olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket hangos olvasással.
- Emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat.
- Tudjon véleményt formálni a történetről, szereplőinek jellemzéséről, emberi helyzetekről.
- Legyen képes egy 10-12 mondatból álló összefüggő írásbeli szöveget alkotni / leírás, elbeszélés leírással/

Matematika

Gondolkodási módszerek : Logikai „és”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden”

Egész számok

- Prímszám, összetett szám, prímtényező felbontás
- Legnagyobb közös osztó
- Legkisebb közös többszörös
- Hatványozás, normál alak

Racionális számok

- Műveletek racionális számkörben
- Műveletek helyes sorrendje, zárójelhasználat

Algebrai kifejezések

- Algebrai kifejezések, helyettesítési érték számítása
- Elsőfokú egyenletek megoldása és ellenőrzése

Függvények

- Lineáris függvények ábrázolása
- Sorozatok folytatása adott szabály szerint

Geometria, mérés

- Középpontos szimmetria
- Középpontos síkidomok, paralelogrammák tulajdonságai
- Egyállású és váltó szögek felismerése

- Háromszögek és négyszögek szerkesztése
- Háromszögek és négyszögek belső és külső szögösszege
- Idő és tömeg mértékegységei

Történelem

Témakör: A modern kor születése

Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus

Személyek: Bismarck, Marx

Kronológia: 1871 Németország egyesítése

Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán

Témakör: A dualizmus kora: felzárkózás Európához

Fogalmak: közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció

Személyek: Andrássy Gyula

Kronológia: 1896 a Millennium

Topográfia: Budapest

Témakör: Az első világháború és következményei

Fogalmak: antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátszár, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant

Személyek: Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós

Kronológia: 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum

Topográfia: Sarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria

Témakör: Totális diktatúrák

Fogalmak: személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus

Személyek: Sztálin, Hitler
Kronológia: 1933 a náci hatalomátvétel
Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok)

Témakör: A Horthy-korszak

Fogalmak: revízió, numerus clausus, pengő

Személyek: Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert

Kronológia: 1920–1944 a Horthy-korszak

Témakör: A második világháború

Fogalmak: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények

Személyek: Franklin D. Roosevelt, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára

Kronológia: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon

Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz

Témakör: A megosztott világ

Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam

Személyek: Hruscsov, Kennedy

Kronológia: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása

Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba

Témakör: Magyarország szovjetizálása

Fogalmak: malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).

Személyek: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra

Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta

Etika

- Egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.
- Célok és döntések meghozatalakor figyelembe veszi a személyes értékeit. Néhány személyes életcél megfogalmaz.

- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire, a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a társadalmi problémák kezelése érdekében.
- Nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt.
- Ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban.

Kémia

- Ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés, sav, lúg, kémhatás), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.
- Képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban.
- Érti a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és az atom elektronszerkezetének kapcsolatát.
- Érti egyszerű molekulák kialakulását, és fel tudja írni a képletüket; érti az egyszerű ionok kialakulását, érti az ionvegyületek képletének megállapítását.
- Tudja, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki.
- Érti az elsajátított fogalmakat, és a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket. Ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.
- Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni.

Fizika

- Gyakorlati oldalról ismerje a tudományos megismerési folyamatot. megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése
- egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít

- tisztában van azzal, hogy a fizika átfogó törvényeket ismer fel, melyek alkalmazhatók jelenségek értelmezésére, egyes események minőségi és mennyiségi előrejelzésére
- hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a méréssorozatokban megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket
- ismerje a fizika fontosabb szakterületeit
- tisztában van azzal, hogy az energiának ára van, gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energiatakarékosság fontosságát, ismeri az energiatermelés környezeti hatásait, az energiabiztonság fogalmát
- ismerje a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat
- megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és idő adatokat. – különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között.
- Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét
- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában
- tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával, az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével.
- Be tudja mutatni az anyag belső szerkezetére vonatkozólegyszerűbb modelleket, kvalitatív jellemzőket.

Biológia

- A tanuló tudja értelmezni a Föld élővilágának teljességét magában foglaló bioszféra fogalmát, azonosítsa a bioszféra megismerését és védelmét a biológia kutatási céljaként.
- Ismerje a természettudományos vizsgálatok feltételeinek és alapvető módszereinek elveit, gyakorlati alkalmazásukat, a mikroszkópok működési elvét, használatát.
- Tudja összehasonlítani a növényi és az állati sejttípusokat, különböztesse meg az anyagcseretípusokat.
- Ismerje fel az állatvilág fejlődése és az emberi evolúció közötti kapcsolatot.
- Azonosítsa az emberi evolúció főbb lépéseit (agyterfogás, testtartás, tűz- és eszközhasználat, viselkedés, kommunikáció).
- Ismerje fel az élőlények sokféleségében való eligazodás szükségességét és módszereit, a hierarchia és a leszármazási rokonság elvét.
- Képes legyen megfogalmazni a gombák, a növények és az állatok külön országba sorolása melletti érveket, jellemezni fontosabb rendszertani csoportjaikat alaktanilag és szervezetenként, és mutasson be néhány példafajt.

- Azonosítsa bolygónk nagy életközösségeit tematikus térképen, ismerje a kontinensek néhány jellegzetes növény- és állatfaját.
- Képes legyen elemezni az élőlények testfelépítését, életmódját, életciklusát és a biom ökológiai feltételeit.
- Tudja az európai magashegységekben kialakuló függőleges zonalitás okait, néhány jellegzetes életközösséget, fajt.
- Ismerje az óceánok, tengerek és édesvízi életközösségek néhány jellegzetes élőlényét.
- Képes legyen táplálkozási láncok és hálózatok összeállítására a biomok élőlényeiből.
- Ismerje az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kölcsönhatásokat.
- Tudja az élőhely fogalmát, azonosítsa jellemzőit és típusait vizsgálatokban, tudja elemezni az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás módjait és példáit.
- Ismerje az életközösségek rendszerét, a kölcsönhatásokat és hálózatokat.
- Legyen képes értelmezni a védett faj, az eszmei érték fogalmát konkrét példák alapján.
- Tudja elemezni a fogyasztói létforma és a Föld véges erőforrásai közötti ellentmondást, a fenntarthatóság problémáját.

Földrajz

- Ismerje a Kárpát-medence földtani szerkezetét, felszínének kialakulását, a földtörténeti múlt emlékeit Magyarországon.
- Ismerje szűkebb lakókörnyezetének (település és környezete) földrajzi helyzetét, természeti és kulturális értékeit.
- Ismerje a hazai nagytájakat, régiókat, fontosabb településeket, hazánk legnagyobb folyóit, tavait.
- Tudja jellemezni hazánk éghajlatát.
- Ismerje hazánk társadalmi-gazdasági jellemzőit összefüggésben a természeti erőforrásokkal.
- Ismerje hazánk idegenforgalmi adottságait és lehetőségeit.
- Ismerje a természeti adottságok jelentőségét az egyes vidékek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit. Tudjon példát mondani környezetvédelmi intézkedésekre.
- Legyen képes különböző méretarányú és tartalmú térképen az egyes témákhoz kapcsolódó topográfiai fogalmakat megmutatni.
- Ismerje a térkép jelrendszerét. Tudjon használni hagyományos és digitális térképet.
- Tudjon példát megnevezni az energiahatékony, energia- és nyersanyag-takarékos gazdálkodásra és életvitelre.

Angol nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- értse meg az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszoljon;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket értse meg;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt tudjon kiszűrni;
jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét értse meg;
ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből következtesse ki.

Beszédkésztség

A tanuló tudjon

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrába rendezett mondatokban válaszolni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, - kérdéseket feltenni,
- eseményeket elmesélni; - megértési probléma esetén segítséget kérni;
- részt venni egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményezni, befejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes legyen

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvasni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérteni;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megérteni;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkeztetni.

Íráskésztség

A tanuló képes legyen

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmazni;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni;
- ismert struktúrák és minták forrásként való felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget átírni, újra fogalmazni.

Ének-zene

- Az énekes anyagból 15 dalt (8 magyar dal: népdal, népies dal, népies műdal; 4 műdal; 1 többszólamú ének; 2 zenemű főtémája) és zenei szemelvényt emlékezetből énekeljen kifejezően csoportban.
- Tudja az alábbi fogalmakat: Szimfonikus költemény, kamarazene, műzene, népzenei feldolgozás, romantikus zene,

kis és nagy szext, kis és nagy szeptim, ritmusvariációk, augmentáció, diminúció,

- Ismerje fel a tanult ritmikai és dallami elemeket kottaképről, és legyen képes azok alkalmazására és újra alkotására.
- A megismert olvasógyakorlatokat tudja szolmizálva olvasni.
- A kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) hallás után, a jellemző részleteik alapján ismerje fel.

Vizuális kultúra

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Technika és tervezés

Energiahordozók:

- Ismerje a megújuló és nem megújuló energiahordozókat.
- Legyen tájékozott az energiatranszferekről.

A víz felhasználása:

- Ismerje a víz útját a fogyasztóig, a szennyvízkezelést.
- Legyen tájékozott a szelektív hulladékgyűjtésben, ismerje a környezetében lévő hulladékokat.

Anyagtechnológiák:

- Ismerje a fémeket és megmunkálásuk módszereit.
- Ismerje a műanyagokat, tulajdonságaikat és felhasználhatóságukat.
- Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni.

Közlekedés:

- Tudja a közlekedési szabályokat.
- Legyen tájékozott a gépkocsi üzemével, géprendszereivel, gépelemeivel kapcsolatban.

Szalmák és foglalkozások:

- Ismerje a különböző munkákat és munkahelyeket.
- A képességeinek megfelelő pályát próbáljon választani.

Digitális kultúra

- Képes legyen adott formátumú szöveg létrehozására, kép beillesztésére.
- A használt programozási környezetben tudja az alapelemeket alkalmazni.
- Legyen képes tanári segítséggel táblázat létrehozására, tudja a kapott eredményeket értelmezni.
- Ismerje a szenzorok, robotok vezérlésének kódolásának módszereit blokkprogramozással.
- Legyen tájékozott az internetes levelezés kérdéseiben, ismerje a tanuláshoz használható internetes alkalmazásokat, tudja őket alkalmazni.
- Ismerje az internetes etikettet

Testnevelés

- tudjon folyamatosan, kitartóan futni 10-12 percig.
- ismerje a tanult sportágakat és szabályait.
- tudjon 60 m-t lányok 10,8 mp alatt, fiúk 9,9 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 21 m-t, fiúk 27 m-t dobni
- tornából: előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejjállásban megállni, futólagos kézállásba lendülni
- labdát vezetni egyenes és hullámvonalban, célba dobni, rúgni 10 m-ről
- kötelet hajtani 40 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit és a NETFIT teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

Dráma és színház

A tanuló:

- elfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;
- megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit;
- felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire;
- koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit;
- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit;
- alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében.
- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;

- felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit.
- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).
- felfedezi a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;
- felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.
- felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban

8. évfolyam

Tantárgy

Magyar nyelv és irodalom

Továbbhaladás követelményei (minimumkövetelmények)

Magyar nyelv

- Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.
- Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
- Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.
- Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.
- Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
- Írásképe legyen olvasható, áttekinthető.
- Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb.10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő.
- Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen.
- Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
- Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét.
- Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.

Szövegértés: A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

Irodalom:

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.

- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt. –
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: Ady Endre, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső, Juhász Gyula, Móricz Zsigmond, Szabó Magda, William Shakespeare Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós életét.
- Ismerje és tudja elmondani az Abigél, Pillangó/Légy jó mindhalálig tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: regény, jellem, epizód, elégia, novella, jellemfejlődés, groteszk, humor, abszurd. –
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):
Ady Endre: Őrizem a szemed,
József Attila: Mama, Születésnapomra,
Radnóti Miklós: Nem, tudhatom (részletek).

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszközjellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján
- A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ..., akkor ...”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor ..., ha ...”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata.
- Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése fagráffal. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűségszámítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában).
- Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, összefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során.

Számтан, algebra

- A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelzésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával.
- Műveletek természetes számú kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. Számolás normálalakkal egyszerűbb esetekben.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzettműveletek végrehajtásában.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése, és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.
- A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása számegyenesen.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására

Geometria

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú ponthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát.
- képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni
- Ismeri a háromszög tulajdonságait
- Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban

- Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait.
- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét
- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát

Valószínűség, statisztika

- A véletlen jelenségek tudatos megfigyelése, az eredmények lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása a klasszikus valószínűségi modell alkalmazásával egyszerűbb esetekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása
- A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Diagramok (vonal-, oszlop, szalag, kördiagram) olvasása, készítése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban

Történelem

Témakör: A forradalomtól az ezredfordulóig

Fogalmak: Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer

Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor

Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba

Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár

Témakör: Együttélés a Kárpát-medencében

Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció

Személyek: Esterházy János, Márton Áron

Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna

Témakör: Népesedés és társadalom

Fogalmak: házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció

Személyek: Semmelweis Ignác

Témakör: A demokratikus állam

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog

Személyek: Periklész, George Washington

Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye

Témakör: Régiók története

Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán

Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung

Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba

Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael

Témakör: Mérlegen a magyar történelem

Személyek: Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor

Állampolgári ismeretek

Témakör: Család; a családi szocializáció jellemzői; a hagyományos családmódelek

Elvárás:

- felismeri a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét.
- értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;
- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát.

Fogalmak: család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás

Témakör: A család gazdálkodása és pénzügyei

Elvárás:

- ismeri a családi háztartás összetevőit, értelmezi a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket.

Fogalmak: családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, környezettudatosság

Témakör: Településünk, lakóhelyünk megismerése

Elvárás:

- ismeri településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit, a település történetének alapvető eseményeit és fordulópontjait;
- ismeri a saját településének, lakóhelyének alapvető jellemzőit, értelmezi a településen működő intézmények és szervezetek szerepét és működését.

Fogalmak: intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság

Témakör: Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

Elvárás:

- megfogalmazza a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is.

Fogalmak: nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika

Témakör: A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

Elvárás:

- ismeri a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését; –
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát;
- azonosítja az igazságszolgáltatás intézményeit és működésük jellemzőit;
- értelmezi az állam gazdasági szerepvállalásának területeit.

Fogalmak: állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképesség, korlátozott jogképesség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem

Témakör: Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre Elvárás:

- azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, az alapvető ellátó rendszerek funkcióját és működési sajátosságait;
- megismeri és értelmezi a diákmunka alapvető jogi feltételeit, kereteit.

Fogalmak: ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályorientáció, életpálya-tervezés

Témakör: A fogyasztóvédelem alapjai

Elvárás:

- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is.

Fogalmak: fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom

Témakör: A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás

Elvárás:

- értelmezi az alapvető ellátórendszerek funkcióját.

Fogalmak: köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, házi orvos

Etika

- Feltárja pályaelektőlődését és továbbtanulási céljait és azonosítja az eléréséhez szükséges főbb lépéseket. Céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.
- Reflektív módon vizsgálja saját és csoportja gondolkodását más csoportokról; kifejteti véleményét a sztereotípiák és előítéletek hatásáról.
- Azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit. Megfogalmazza, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőképek elérését milyen feltételek támogatják.
- Azonosítja a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért.
- Értelmezi a fenntartható fejlődés és a legfontosabb társadalmi problémák megoldása érdekében javasolt stratégiákat, cselekvési lehetőségeket.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai.

Kémia

- Tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához.
- Megérti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján.
- Érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását.
- Konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).
- Tudja, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő.
- Érti, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában.
- Tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak. Ismeri a kőolaj

feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számostermék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textília, mosószer) készül.

- Megszerzett tudását alkalmazva hozzon felelős döntéseket a saját életével, egészségével kapcsolatoskérdésekben, vállaljon szerepet személyes környezetének megóvásában.

Fizika

- gyakorlati oldalról ismerje a tudományos megismerési folyamatot: megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése
- egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít
- tisztában van azzal, hogy a fizika átfogó törvényeket ismer fel, melyek alkalmazhatók jelenségek értelmezésére, egyes események minőségi és mennyiségi előrejelzésére
- jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát
- tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt
- szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát
- használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére
- ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket
- érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket
- ismeri a környezetében előforduló legfontosabb természeti jelenségek (például időjárási jelenségek, fényviszonyok változásai, égi jelenségek) fizikai magyarázatát.

Biológia

- A tanuló legyen képes az emberi test megfigyelése alapján azonosítani a főbb testrészeket és testrészeket, elemezni ezek arányait és szimetriaviszonyait.
- Azonosítsa az emberi kültakaró szövettani rétegeit ábrákon, ismertesse az egyes rétegek, szervek funkcióját.
- Ismerje fel az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezze a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket.
- Legyen képes megnevezni a gerincoszlop tájékait és részeit, a végtagokat és függesztőöveiket, a mellkas csontjait, és megmutatni ezeket csontvázon.
- Ismerje a mozgásszervrendszerre jellemző főbb kötő-, támasztó- és izomszövet csoportokat, értelmezze a szerkezet és működés kapcsolatát.

- Mutassa meg a végtagok hajlító- és fesztőizmainak elhelyezkedését.
- Legyen képes a belső szervek elhelyezkedését anatómiai irányok használatával bemutatni maketten vagy ábrán és a saját testen.
- Értse a táplálkozási szervrendszer főbb részeinek, a tápcsatornaszakaszoknak funkcióit, a szakaszok szövettani és szervi felépítését és működését, az emésztés és felszívódás folyamatát. –
- Tudja a tápanyagok élettani szerepét, az energiatartalom és összetétel adatait.
- Azonosítsa a légzőszervrendszer szövettani és szervi felépítését, a légcsere- és a gázcsere-folyamatok helyét és funkcióit.
- Ismerje a szervezet folyadéktereinek és a keringési szervrendszernek a szerveit, biológiai funkcióját.
- Legyen képes jellemezni a vérkép, a vér összetételét, a főbb alakos elemek és a vérplazma funkcióit, a véralvadási folyamatot.
- Értse a kiválasztó szervrendszer főbb feladatait, szerveit, működési elvét.
- Ismerje az agy és a gerincvelő szöveti felépítését, elhelyezkedését.
- Ismerje a szem és a fül felépítését és működését.
- Ismerje a női és a férfi nemi szervrendszer külső és belső felépítését, elemzését képek, ábrák alapján, a női és férfi másodlagos nemi jellegek kialakulását.
- Tudja a megtermékenyítés feltételeit, a fogamzásgátló módszerek működését.
- Ismerje a fogamzástól a születésig tartó magzati fejlődés főbb jellemzőit és feltételeit.
- Ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére.
- Legyen képes megkülönböztetni a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmát, a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, tudja az antibiotikumok helyes használatát.
- Ismerje az elsősegélynyújtás lépéseit

Földrajz

- A tanuló tudja elhelyezni Európa kialakulását a földtörténeti korokban.
- Ismerje az Európai Unió országait és tevékenységét.
- Tudja ismertetni az Európai Unió társadalmi-gazdasági jellemzőit, példákkal igazolja világgazdasági szerepét.
- Legyen képes jellemezni Észak-, Nyugat-, Dél-, Közép- és Kelet-Európa országainak természet- és társadalomföldrajzát. Ismerje az ezekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakat.

- Megadott szempontok alapján legyen képes bemutatni az egyes régiókat, tipikus tájait, valamint legfontosabb országaikat
- Tudja bemutatni Afrika, Ausztrália és Óceánia, a Sarkvidékek, Amerika és Ázsia természeti adottságait, jellemezze fekvésüket, felszínüket, vízrajzukat.
- Ismerje a földrészek és a világtenger legfőbb természetföldrajzi jellemzőit. Tudja bemutatni a földrajzi övezetesség alapvető jellegzetességeit az egyes kontinenseken.
- Tudja, hogy a földrajzi fekvés és helyzet milyen hatással van az országok társadalmi, gazdasági életére, fejlettségére! Tudja elemezni az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és a társadalmigazdasági jellemzőit bemutató képeket, ábrákat, adatsorokat! Ismerje fel a tipikus tájakat képek, leírások alapján.
- Mutassa meg a térképen a tanult topográfiai fogalmakat!

TOPOGRÁFIAI ISMERETEK

A földrész részei: Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Kelet-Közép-Európa, Közép-Európa, Nyugat-Európa;

Egyéb földrajzi helyszínek: Alpok, Appenninek, Appennini-félsziget, Azori-szigetek, Balkán-félsziget, Balkán-hegység, Brit-szigetek, Cseh-medence, Ciprus, Dalmácia, Dinári-hegység, Duna-delta, Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Genfi-tó, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Izland, Kárpátok, Kelet-európai-síkság, Kréta, Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Londoni-medence, Mont Blanc, Morva-medence, Német-középhegység, Párizsi-medence, Pennine-hegység (Pennine), Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Pireneusok, Skandináv-félsziget, Skandináv-hegység, Szicília, Szilézia, Urál, Vezúv;

Vízrajz: Adriai-tenger, Balti-tenger, Boden-tó, Dnyeper, Duna, Duna–Majna–Rajna vízi út, Ebro, Elba, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, La Manche, Ladoga-tó, Odera, Olt, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Száva, Temze, Vág, Visztula, Volga

Afrika

Szerkezeti egységek, tájak: Afrikai-árokrendszer, Atlasz, Kelet-afrikai-magasföld, Kilimandzsáró (Kilimandzsáró-csoport), Kongó-medence, Madagaszkár, Szahara, Teleki-vulkán; Száhel (öv)

Vízrajz: Csád-tó, Guineai-öböl, Kongó, Nílus, Szezei-csatorna, Tanganyika-tó, Viktória-tó, Vörös-tenger

Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria

Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó

Amerika

A földrész részei: Észak-Amerika, Közép-Amerika, Dél-Amerika

Tájak: Alaszka, Amazonas-medence, Andok, Antillák, Appalache-hegység (Appalache), Brazil-felföld, Floridai-félsziget (Florida), Grönland, Guyanai-hegyvidék, Hawaii-szigetek, Kaliforniai-félsziget, Kordillerák, Labrador-félsziget (Labrador), Mexikói-fennsík, Mississippi-alföld, Mount St. Helens, Paraná-alföld, préri, Sziklás-hegység, Szilícium-völgy

Vízrajz: Amazonas, Colorado, Karib (Antilla)-tenger, Mexikói-öböl, Mississippi, Nagy-tavak, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szt. Lőrinc-folyó

Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó

Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC

Ausztrália és Óceánia

Tájak: Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-korallzátony, Nagy-Vízválasztó-hegység, Új-Guinea

Országok: Ausztrália, Új-Zéland

Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Ázsia

A földrész meghatározó egységei, jelentős földrajzi helyszínek: Arab-félsziget, Csomolungma (Mt. Everest), Dekkán-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Fudzsi, Fülöp-szigetek, Góbi, Himalája, Indokínai-félsziget, Japán-szigetek, Kaszpi-mélyföld, Kaukázus, Kínai-alföld, Kis-Ázsia, Koreai-félsziget, Közép-szibériai-fennsík, Krakatau, Nyugat-szibériai-alföld, Szibéria, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Turáni-alföld

Vízrajz: Aral-tó, Bajkál-tó, Boszporusz, Eufrátesz, Holt-tenger, Indus, Jangce, Japán-tenger, Jeges-tenger, Jenyiszej, Gangesz, Kaszpi-tenger, Ob, Perzsa-öböl (Perzsa (Arab)-öböl), Sárga-folyó, Tigris

Országok: Egyesült Arab Emírségek, Dél-Korea (Koreai Köztársaság), India, Indonézia, Irak, Irán, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kína, Kuvait, Malajzia, Szaúd-Arábia

Városok: Bagdad, Hongkong, Isztambul, Jakarta, Jeruzsálem, Mekka, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Teherán, Tel Aviv-Jaffa, Tokió, Újdelhi

Angol nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- értse meg az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszoljon;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket értse meg;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt tudjon kiszűrni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét értse meg;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből következtesse ki.

Beszédkésztség

A tanuló tudjon

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszolni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni,
- kérdéseket feltenni,
- eseményeket elmesélni;
- megértési probléma esetén segítséget kérni; - részt venni egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményezni, befejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes legyen

- képes legyen jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni;
- tudjon ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkeztetni;
- tudjon jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvasni;
- legyen képes jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- képes jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérteni;
- legyen képes egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- képes legyen ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni..

Íráskésztség

A tanuló képes legyen

- tudjon jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni; -
- egyen képes egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmazni;
- képes egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehozni;

- tudjon ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget írni; -
- legyen képes kb. 50-70 szavas leíró jellegű fogalmazást írni.

Ének-zene

- Az énekes anyagból 15 szemelvényt emlékezetből énekeljen kifejezően csoportban.
- Az új zenei elemeket ismerje fel kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasson.
- Tudja az *alábbi fogalmakat*: verbunkos dal, keserves, romantikus dal, táncnóta, ritmusvariációk, augmentáció, diminúció, hangközök, alap hármashangzatok, hangsorok, hangnemek, hangnemi váltások, homofónia, polifónia, zenei impresszionizmus, műzene, népzenei feldolgozás, klasszikus zene, populáris zene, trubadúr ének, madrigál, opera, oratórium, kantáta, concerto, vonósnégyes, versenymű, szimfonikus költemény; táncjáték, kamarazene, jazz, rock.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) jellemző részleteik alapján ismerje fel

Vizuális kultúra

- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állóképmozgókép, síkbeli-térbeli) tudatoshasználata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközökének felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról

Digitális kultúra

- Képes legyen adott formátumú összetett szöveg létrehozására (szöveg, kép, táblázat).
- Tudjon táblázatkezelőbe adatokat bevinni, a táblázatot formázni, tudja a kapott eredményeket értelmezni.
- Legyen képes néhány lépésből feladatsor algoritmusának összeállítására.
- Legyen képes a megismert programozási környezetben rövid programokat megírni, kész programokat értelmezni.

- Tudjon robotvezérlési feladatokat megoldani objektumokkal, eseményvezérelten.
- Legyen tájékozott az internetes böngészők és keresőprogramok használatában.
- Legyen képes információk keresésére az Interneten.

Testnevelés

- tudjon folyamatosan, kitartóan futni 10-12 percig –
- ismerje a tanult sportágakat és szabályait –
- tudjon 60 m-t lányok 10,6 mp alatt, fiúk 9,9 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 22 m-t, fiúk 28 m-t dobni
- tornából: előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejállásban megállni, futólagos kézállásba lendülni
- labdát vezetni egyenes és hullámvonalban, célba dobni, rúgni 10 m-ről
- kötelet hajtani 40 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit és NETFIT teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

2. számú melléklet
Gimnázium minimumkövetelmények (9-12. évfolyam)
(NAT 2020)

1. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A) Magyar nyelv

9. évfolyam:

Témakörök:

➤ **Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció:**
Ismeretanyag:

- A közlésfolyamat (kommunikáció) tényezőinek és funkcióinak felsorolása, a kommunikáció működése
- A nem nyelvi kommunikáció kifejezőeszközeinek ismerete (gesztus, mimika, térköz, tekintet, csend, külső megjelenés)
- A tömegkommunikáció és hatása.
- Médiaműfajok: tájékoztató, átmeneti és véleményformáló műfajok megkülönböztetése
- Cikk, glossza, recenzió, kritika, kommentár, interjú, riport műfajának felismerése, elemzése.
- A sajtótermékek csoportosítási lehetőségei és fajtái.
- Sajtóműfajok. Tájékoztató és véleményközlő műfajok.
- A sajtó tájékoztató műfajai: a hír, a közlemény, a tudósítás, a riport, az interjú és a szemle. Ezek tartalmi és formai sajátosságai A véleményközlő sajtóműfajok közös ismerve. Az egyes véleményközlő sajtóműfajok tartalmi és formai sajátosságai.
- Manipulációs szándék a médiában.
- A digitális kommunikáció jellemzői

Kulcsfogalmak: kommunikáció, kommunikációs tényezők, adó, vevő, jelrendszer (kód), üzenet, csatorna, résztvevők közötti kapcsolat, beszédhelyzet (kontextus), a világról való tudás és a folyamatot zavaró tényezők, kommunikációs cél és funkciók (tájékoztató, kifejező, felhívó, kapcsolatfelvétel, fenntartás, zárás), esztétikai és metanyelvi funkció, a nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák), digitális kommunikáció jellemzői

➤ **A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és idegen nyelvek**

Ismeretanyag:

- A nyelv mint jelrendszer. A nyelvi szintek.
- A magyar nyelv hangrendszere, hangkapcsolódási szabályszerűségek
- Hangképző szervek, hangképzés folyamata.
- Csoportosítás időtartam és a képzés helye szerint.
- A magánhangzók kapcsolódásának szabályszerűségei (hangrend).
- Csoportosítás időtartam és zöngéesség szerint.
- A mássalhangzók kapcsolódásának törvényszerűségei (minőségi változások: teljes és részleges hasonulás, összeolvadás mennyiségi változások: nyúlás, rövidülés, kiesés).
- Szabad, félszabad és kötött morféma megkülönböztetése.
- A szóelemek (vagyis a morféma) meghatározása.
- Tő- és toldalék A toldalékok három fajtája: a képző, a jel és a rag.
- A toldalékok kapcsolódási sorrendje a magyar nyelvben.
- A morféma, szabad és kötött morféma. A tőmorféma fajtái.

- Igeragok és névszóragok felismerése. Szóképzés, szóösszetétel, mozaikszó alkotás felismerése, helyesírása.
- Szófaj fogalma. A magyar nyelv szófaji rendszere.
- A szintagmák (szó szerkezetek).
- A mondat fogalma, csoportosítási szempontjai
- Az egyszerű mondat: az alany, állítmány, tárgy, határozók, jelzők
- Az összetett mondat

Kulcsfogalmak: nyelvi szintek, a szó alkotóelemei: hang, fonéma, morféma; a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; hangtörvény, szóelem (morféma): szabad és kötött morféma, szótő, képző, jel, rag.

Szófaj: alapszófaj, viszonyzó, mondatszó. Szó szerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma.

Mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző.

Vonzatok.

A magánhangzók megkülönböztetése nyelvvállásuk, képzésük helye, az ajkak szerepe és hosszúságuk szerint.

Magánhangzótörvények: mély, magas és vegyes hangrend; illeszkedés, hiátustörvény.

A zöngés és zöngétlen mássalhangzók.

Ige, főnév, melléknév, számnév, határozószók.

A valódi alapszófajok jellemzői.

A mondat. A mondat intonációja.

Beszéd funkció, modalitás. A beszéd zenei eszközei: hangsúly, dallammenet és szünet.

A mondat típusok: kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó.

A mondat tartalma, a beszélő szándéka és a szándékolt hatás. Tagolt, tagolatlan, minimális és bővített mondat.

Mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat, szórend és jelentés összefüggései Vonzatok és szabad bővítmények. Alárendelő és mellérendelő összetett mondatok. Többszörösen összetett mondat

10. évfolyam:

Témakörök:

- **A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; a szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**

Ismeretanyag:

- Ismerje a szöveg fogalmát, jellemzőinek megfigyelése, megnevezése, rendszerezése.
- A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra.
- A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei
- A szövegfonetikai eszközök és az írásjegyek szövegértelmező szerepe.
- Az intertextualitás.
- A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek.
- A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje.
- Jelentésbeli és nyelvtani kapcsolóelemek a szövegben.
- Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati színterek szerint.
- A legjellegzetesebb szövegtípusok, szövegfajták.
- Az esszé.
- A munka világhoz tartozó szövegek (a hivatalos levél típusai, önéletrajz, motivációs levél)
- Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői.
- Az internetes adatkeresés, szöveg hálók.
- A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, megvitatása, kritikai következtetés levonása.

- A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák

Kulcsfogalmak:

Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet, szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz, szövegkohézió (témahálózat, témaréma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím).

Szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv).

Nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés).

Szövegtípus (monologikus, dialogikus és polilogikus; beszélt, írott, elektronikus; spontán, tervezett). Szövegműfaj (elbeszélő, leíró, érvelő).

Nyelvhasználati szinterek szerinti szövegtípus (mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi).

Szövegfonetika (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).

➤ **Stilisztikai alapismeretek, stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok**

Ismeretanyag:

- A stílus, a társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi stílus.
- A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (pl. a társalgás bizalmas vagy közömbös), felismerése, hatásának elemzése.
- A nyelvi szintek alkalmi és a szótárakban jelölt állandó stílusértékének megfigyelése, felismerésük, valamint alkalmazásuk a szövegalkotásban.
- A leggyakoribb stílusrétegek jellemzőinek megismerése, felismerése, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel.
- A szövegek stílusának, jelentésének a befogadóra tett hatásának (stílushatás) megtapasztalása, vizsgálata; stílusgyakorlatok, szövegtranszformációk.
- Hangalak és jelentés kapcsolata.
- A stíluselemek, stíluseszközök szerepének értelmezése művészi és mindennapi szövegekben (jelentésfeltáró, hatáselemző gyakorlatok).
- A helyzetnek, kommunikációs célnak megfelelő stíluseszközök tudatos használata a szövegalkotásban.
- A szóképek és az alakzatok.
- A metafora funkciója és használata a mindennapi, továbbá a publicisztikai és a tudományos nyelvhasználatban

Kulcsfogalmak:

Stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.) felismerése.

Stílusérték (alkalmi és állandó). Stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi). Stílushatás.

Szókép (metafora, hasonlat, szinesztézia, metonímia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum).

Alakzat (ellipszis, kötőszóhiány, ismétlődés, gondolatritmus, oximoron).

Mondatstiliszttikai eszköz (verbális stílus, nominális stílus, körmondat).

Hangszimbólum, hangutánzás, hangulatfestés, alliteráció, áthajlás, figura etimologica, expresszivitás, eufemizmus, evokáció, archaizálás, egyéni szóalkotás, poétizáció

➤ **A magyar helyesírás**

Ismeretanyag:

- A magyar helyesírás alapelvei.
- Külön, egybe és kötőjeles írás, a kezdőbetűk, az idegen szavak helyesírása, a rövidítések, mozaikszók helyesírása.

Kulcsfogalmak:

Betűíró, hangjelölő helyesírás, kiejtés szerinti, szóelemző, hagyományos és egyszerűsítő írásmód, tulajdonnevek (személynév, állatnév, földrajzi név, csillagászati név, intézménynév, márkanév, kitüntetés- és díjnevek), mozaikszó, betűszó.

11. évfolyam:

Témakörök:

➤ **Általános nyelvészeti ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok**

Ismeretanyag:

- A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer
- A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés
- A beszéd mint cselekvés
- A nyelvcsaládok és nyelvtípusok
- Az emberiség információs forradalmainak ismerete; a nyelv és a kultúra viszonyának értelmezése

Kulcsfogalmak:

Nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló).

Jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv, szinkrónia, diakrónia

➤ **Nyelvtörténet – a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek**

Ismeretanyag

- A magyar nyelv rokonságának hipotézisei
- A magyar nyelvtörténet korszakai
- Nyelvemlékek
- A szókészlet változása a magyar nyelv történetében
- Nyelvújítás

Kulcsfogalmak:

Nyelvtípus, nyelvcsalád.

Uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság.

Ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor.

Nyelvemlék (szórványemlék, vendégszóveg, kódex, ősnymotatvány).

Ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó.

Nyelvújítás, ortológus, neológus

➤ **A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma, nyelvünk helyzete a határon túl**

Ismeretanyag:

- Ismerje a nyelvváltozatok rendszerét, a vízszintes és függőleges tagolódást, a köznyelv jellemzőit, használati területét.
- Ismerje a csoportnyelvek fogalmát, azok jellemző használati körét, szókincsét.
- Legyen tisztában a szleng és az argó fogalmával, funkciójukkal.
- Tudja a leggyakoribb nyelvjárásaink jellemzőit, területi megjelenésüket, a regionális köznyelv jellemzőit.
- Legyen tisztában a határon túli magyar nyelvhasználat főbb adataival, tendenciáival, a kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvűség

Kulcsfogalmak:

Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma.

Nyelvváltozat. Vízszintes és függőleges tagolódás (standard köznyelv, társalgási nyelv, irodalmi nyelv, dialektus, szociolektus).

Nyelvjárás, regionális köznyelv, tájszó.

Csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv. Szleng, argó.

Kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség.

12. évfolyam

Témakörök

➤ A nyelv és az ember

Ismeretanyag:

- A nyelv és a kommunikáció, a nyelv és a társadalom, a nyelv és a gondolkodás, a nyelvek eredete, a nyelvek típusai.
- Az írásfajták, az ábécé kialakulása. a nyelvemlékek típusai

Kulcsfogalmak:

Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma.

Nyelvváltozat. Vízszintes és függőleges tagolódás (standard köznyelv, társalgási nyelv, irodalmi nyelv, dialektus, szociolektus).

Nyelvjárás, regionális köznyelv, tájszó. Csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegenyelv. Szlang, argó. Kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség

➤ A hangrendszer

Ismeretanyag:

- A magánhangzók, mássalhangzók változása.
- Az igeragozás változása, a névszójelek és –ragok, a viszonzyszók gazdagodása.
- A belső szóalkotás, jövevényszó, nyelvújítás, idegen szó, tükörszó.
- A jelentésváltozás külső és belső okai.
- Az irodalmi nyelv kialakulásának korszakai; történelmi kisebbség, bevándorló magyarok, kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevertnyelvűség.
- A szószerkezetek típusai, a mondatok fajtái.

Kulcsfogalmak

Hang, fonéma, hangtörvény, szóelem (morféma): szabad és kötött morféma, szótő, képző, jel, rag. Szófaj: alapszófaj, viszonzyszó, mondatszó.

Szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma.

Mondatrész: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző. Vonzat.

Mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat

➤ Általános ismeretek a nyelvről

Ismeretanyag:

- A beszéd és a nyelv, a nyelvcsaládok, a nyelvtípusok, a magyar nyelv változatai.
- A nyelvtörténet korszakai, a nyelvrokonság bizonyítékai, a nyelvemlékek, a nyelvi változás területei.
- A szókincs rétegei, az állandósult szókapcsolatok, a hangok, a hangtörvények.

Kulcsfogalmak:

Nyelvtípus, nyelvcsalád. Uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság.

Ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor.

Nyelvemlék (szórványemlék, vendégszóveg, kódex, ősnymtatvány).

Ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó.

Nyelvújítás, ortológus, neológus. Szinkrón és diakrón nyelvszemlélet

B) Irodalom

9. évfolyam

Témakörök:

➤ Művészet és irodalom

Ismeretanyag:

- Az irodalom hatása
- Műnemek és műfajok
- A tanuló képes fölismerni az írást világgalkotó tevékenységként, a szövegalkotás segítségével megtapasztalja az írást mint szövegvilágot, mint tudatos nyelvi tevékenységet, megkülönbözteti az elbeszélőt, a lírai én fogalmát, megkülönbözteti a mű valóságát a tapasztalati valóságtól, értelmezni tudja a szerző –mű - befogadó hármasságát

Kulcsfogalmak

fikció/valóság, szövegvilág, nyelvi megalkotottság, beszédhelyzet, vershelyzet, elbeszélő, lírai én, irodalmi közlésfolyamat, szerző, mű, befogadó, befogadás, jelentés, olvasó és mű párbeszéde, értelmezés, művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ

➤ **Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia**

Ismeretanyag:

- A mítoszok kulturális jelentőségének megértése Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben
- Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése.
- Mítoszok, mondák és népmesék
- Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése.
- Műismeret:
 - o Hoppál Mihály: Sámánok. Lelkek és jelképek (részletek)
 - o Jankovics Marcell: Ének a csodaszarvasról (részlet)
 - o A görög mitológia: A világ születése, istenek születése és harca; istenek nemzedékei, világkorszakok; az ember teremtése
- Az olimposzi istenek

➤ **Világirodalom – antik görög epika, líra**

Ismeretanyag:

- Mitológiai történetek és hősök különféle feldolgozásokban; történettípusok.
- A hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése.
- Műismeret:
 - o Homérosz: Iliász, Odüsszeia (részletek).
 - o Egy szemelvény a görög lírából (pl. Anakreón, Szapphó, Alkaios, Szimónidész) és prózaepikából (Aiszóposz fabuláiból).
 - o A szerzőkhöz, illetve hőökhöz kapcsolódó toposzok

Kulcsfogalmak: Szóbeliség, írásbeliség, antikvitas, mítosz, mitológia, eposz, eposzi konvenciók, kaland, utazás mint cselekményszervező elv; dal, elégia, epigramma, himnusz, hexameter, fabula, archetípus, toposz

➤ **Színház- és drámatörténet – az antik színház és dráma**

Ismeretanyag:

- Az antik görög színház jellemzői.
- Drámai előadások (tragédia és komédia), versenyjátékok.
- Műismeret: Szophoklész: Antigoné

Kulcsfogalmak: Színház, esztétikai minőség, tragikum, komikum, tragédia, komédia, dialógus, akció, dikció, alapszituáció, konfliktus, drámai szerkezet, kar, katarzis

➤ Világirodalom – antik római irodalom

Ismeretanyag:

- Szemelvények a római lírából és epikából, Horatius és Vergilius egy műve, továbbá például Catullus, Ovidius, Phaedrus – művek vagy részletek.

Kulcsfogalmak: Dal, óda, strófaszervezet, elégia, ekloga, episztoła, ars poetica, átváltozás-történet.

➤ Világirodalom – Biblia

Ismeretanyag:

- Szemelvények az Ószövetségből (pl. Teremtéstörténet, Káin és Ábel; A vízözön, Babel tornya, József története, Mózes és a tízparancsolat, próféták, Jónás története, zsoltárok).
- Szemelvények az Újszövetségből (pl. Máté evangéliuma; példabeszédek, pl. A tékozló fiú, Az irgalmas szamaritánus; a passió, Pál apostol „szeretethimnusza”)

Kulcsfogalmak: Biblia, Ószövetség, Újszövetség, kánon, teremtéstörténet, pusztulástörténet, zsoltár, próféta, evangélium, apostol, példabeszéd, apokalipszis

➤ Világirodalom – az európai irodalom a 4–15. században (középkor)

Ismeretanyag:

- Szemelvények a 4–14. századi európai irodalomból, példák, jellemző rövid részletek a különféle irodalomtípusokra, pl. himnuszköltészet, vallomás, legendák; hősi ének, trubadúr- és lovagi költészet, vágánsdalok.
- Műismeret:
 - o Augustinus: Vallomások/ részletek
 - o Jacopone da Todi: Stabat Mater Margit-legenda
 - o Dante: Isteni színjáték (részlet/ek a Pokolból)
 - o Villon

Kulcsfogalmak: Középkori irodalom, himnusz, legenda, vallomás, trubadúr, lovagi költészet, vágánslíra, nyugat-európai verselés, rím, tercina, testamentum, balladaforma, refrén.

➤ Középkori nyelvemlékek

Ismeretanyag:

- Középkori írásbeliség, műfajok, nyelvemlékek.
- Műismeret:
 - o Halotti beszéd és könyörgés;
 - o Ómagyar Mária-siralom

Kulcsfogalmak: Írásbeliség, szóbeliség, nyelvemlék, szövegemlék, kódex, prédikáció.

➤ Világirodalom – az európai irodalom a 14–16. században (reneszánsz)

Ismeretanyag:

- Az itáliai kora reneszánsz irodalomból
- Műismeret:
 - o Petrarca: Daloskönyv (Pó, földi kérgem...)
 - o Boccaccio: Dekameron (A sólyom feláldozása)

Kulcsfogalmak: Reneszánsz, humanizmus, humanista, novella, szonett, versciklus.

➤ Janus Pannonius portréja

Ismeretanyag:

- Janus Pannonius lírája, jellemző témái (pl. öntudat, békevágy, betegség).
- Epigrammák és elégiák: Egy dunántúli mandulafáról, Búcsú Váradtól, Saját lelkéhez

Kulcsfogalmak: Elégia, epigramma, búcsúzásvers, refrén, disztichon, költői magatartás, irónia, gúny, interkulturalitás, újplatonizmus.

10. évfolyam

Témakörök

➤ Balassi Bálint portréja

Ismeretanyag:

- Balassi Bálint lírája; költői tudatosság; az életmű néhány tematikus és formai jellemzője.
- Egy katonaeének (kompozíció, értékrend).
- Legalább további két mű értelmezése (szerelmi tematika, pl. Júliavers / Célia-vers; istenes tematika, zsoltárparafrázis vagy könyörgésvers, Adj már csendességet Megformáltság, szerkezet (pl. aranymetszés, hárompillérű kompozíció).

Kulcsfogalmak: Kötetkompozíció, dallamvers, szövegvers, ütemhangsúlyos verselés, rímelhelyezkedés, Balassi-strófa

➤ A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvi kultúra születése, hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra

Ismeretanyag:

- A reformáció kultúrtörténeti jelentőségének (iskolák, nyomdák, anyanyelvűség) megismerése
- A XVI. századi Magyarországon a reformáció gyors terjedése okainak (miért és hogyan) megértése
- A XVII. század elejétől megjelenő katolikus megújulás jellemzőinek megismerése
- A magyar és európai reformációs irodalom műfaji gazdagságának, sokszínűségének megismerése
- Károli Gáspár Szent Biblia fordítása (részletek)
- Szenczi Molnár Albert: 42. zsoltár
-

➤ Színház- és drámatörténet – az angol színház a 16–17. században és Shakespeare

Ismeretanyag:

- Az angol színház a 16–17. században (színház, előadás és dramaturgia összekapcsolódása).
- Shakespeare egy drámája Rómeó és Júlia vagy Hamlet

Kulcsfogalmak: Drámai műfajok, drámai szerkezet, drámai nyelv, drámai jellem, . drámai műfajok, drámai szerkezet, drámai nyelv, drámai jellem, blank vers, commedia dell'arte, hármasszínház, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia

➤ A barokk és a rokokó irodalma Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem, Mikes Kelemen, Apáczai Csere János

Ismeretanyag:

- A magyar barokk irodalom, szemelvény Pázmány Péter értekező prózájából.
- Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem című eposza alapján a tanuló tisztában van az eposzi kellékekkel, az embereszménnyel, szerkezet és koncepció kérdéseivel, értékrenddel, az antik és a barokk eposz különbségeivel, felismeri a barokk formajegyeit.
- Műismereti minimum:
 - o Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek)
 - o Mikes Kelemen: Törökországi levelek (1., 37.,
 - o Apáczai Csere János: Magyar Encyclopaedia (részlet)

Kulcsfogalmak: barokk eposz, eposzi konvenciók (kellékek) a barokkban, erkölcsi érték, heroizmus, körmondat

➤ Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)

Ismeretanyag:

- Tragédia és komédia, a francia színház a 17. században, a komikum megjelenési formái.
- A tanuló felismeri a klasszicista esztétika műfaji szabályait, ismeri a hármas egység elvét, megérti a komikum műfajformáló minőségét és változatait (helyzet- és jellemkomikum), képes egy mű részletes elemzésére, a hősök jellemzésére, magatartásuk és konfliktusaik értékelésére.
- Műismereti minimum: Moliere: A fősvény vagy Tartuffe című műve elemző feldolgozása

Kulcsfogalmak: felvonás, jelenet, díszlet, jelmez, szerzői utasítás, hármas egység, mértéktartás, helyzetkomikum, jellemkomikum, nyelvi komikum, jellemtípus, bizalmas, rezonőr

➤ **A felvilágosodás irodalma: Az európai felvilágosodás Swift, Voltaire, Goethe, Burns**

Ismeretanyag:

- A felvilágosodás irodalmának jellemző műfajai és stílusirányzatai: klasszicizmus, szentimentalizmus, rokokó.
- A tanuló tudja megkülönböztetni a korszak, filozófiai irányzat és stílusirányzat kategóriáit, ismeri ezek összefüggéseit, az egyes irányzatok jellemző tendenciáit, irodalmi műfajait egyes szemelvények alapján. (Swift: Gulliver, Voltaire: Candide, Rousseau, Goethe: Faust I.)
- Műismereti minimum:
 - o Swift, Voltaire, Goethe egy művének ismerete
 - o Robert Burns: Falusi randevú, John Anderson

Kulcsfogalmak: felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, rokokó, valóság és fikció, elbeszélői nézőpont, kalandregény, robinzonád, fejlődésregény, éregény, levélregény, tézisregény, ellenutópia, satíra, (satirikus hangnem)

➤ **Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Kazinczy Ferenc**

Ismeretanyag:

- A felvilágosodás korának irodalma, művelődési programok, Kazinczy irodalomszervező tevékenysége, írói munkássága, Csokonai portréja, életművének műfaji, formai, stílári sokszínűsége,
- A tanuló ismerje a magyar nyelv ügyében született legfontosabb programokat, Kazinczy munkásságát, a nyelvújítási mozgalom jelentőségét, Csokonai életművének helyét, szerepét a magyar irodalom történetében.
- Ismerje fel a különböző stílusirányzatokat, műfajokat, versformákat.
- Műismereti minimum:
 - o Kazinczy Ferenc egy epigrammája,
 - o Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez, A tihanyi Ekhóhoz

Kulcsfogalmak: nyelvújítás, irodalmi élet, művelődési program, értekezés, szentencia, szimultán ritmus, bölcséleti óda, pictura, elégiko-óda, elégia, dal, episztola, létösszegzés, időszembesítő verstípus

➤ **Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc**

Ismeretanyag:

- Berzsenyi portréja, jellemző műfajok, témák. Berzsenyi életművének helyét, szerepét a magyar irodalom történetében.
- Ismerje fel a különböző stílusirányzatokat, műfajokat, versformákat.

- Kölcsey Ferenc alkotói portréja, közéleti szerep, egyéni és közösségi sors, Vörösmarty Mihály portréja, romantikus világlátás, tematika és képalkotás lírában és drámában.
- A tanuló ismerje fel a reformkor, nemzeti romantika, népiesség fogalmak tartalmát és jelentőségét, tisztában van Kölcsey életművének szerepével, helyével a magyar irodalomban.
- A himnusz műfaji sajátosságai,
 - o Berzsenyi Dániel: A közelítő tél, A Magyarokhoz I. Osztályrészem
 - o Memoriterek Kölcsey: Hymnus, Huszt, Zrínyi második éneke, egy értekező prózai részlet (Parainesis), Vörösmarty: Szózat, Előszó

Kulcsfogalmak: irodalmi élet, népköltészet, népdalgyűjtés, nemzeti himnusz, értekezés, intellektus, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, rapszódia, romantikus ironia, drámai költemény

➤ Színház és drámatörténet – Katona József: Bánk bán

Ismeretanyag:

- Katona József Bánk bán című művének sok szempontú értelmezése, magánéleti és közéleti konfliktus, alapkérdések, a szereplők körei, Bánk összeomlása, felépítés, szerkezet.
- A tanuló ismerje a magyar színház történetének néhány sajátosságát, képes elemezni nemzeti tragédiánkat.
- Műismereti minimum: a tragédia elemző feldolgozása

Kulcsfogalmak: vándorszínház, állandó színház, szerepkör, intrikus, naiva, késleltetés, drámai nyelv, klasszicizmus és romantika

➤ A romantika irodalma Byron, Scott, Poe, Hugo, Heine, Puskin, Mickiewicz

Ismeretanyag:

- A romantika irodalmának jellemzői, új műfajok, formák, (verses regény, bűnügyi történet, drámai költemény, történelmi regény)
- A tanuló ismerje fel az életművek egymásmellettségét az 1830-as években, (klasszika, romantika, realizmus tendenciái), Goethe, Hugo, Stendhal, Balzac jelentőségét, képes egy epikai alkotás elemző bemutatására a közös értelmezés után.
- Sir Walter Scott: Ivanhoe (részlet)
-
- Edgar Allan Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság
- Victor Hugo: A párizsi Notre-Dame (részlet)
- Heinrich Heine: Loreley Puskin: Anyegin (részletek)
- Adam Mickiewicz: A lengyel anyához

Kulcsfogalmak: műfajkeveredés, hangnemi kevertség, groteszk, ironia, bűnügyi történet, történelmi regény, verses regény, regényciklus, analitikus regény

➤ Magyar irodalom a 19. század első felében Életmű - Vörösmarty Mihály

Ismeretanyag:

- Ismerje fel a különböző stílusirányzatokat, műfajokat, versformákat.
- Vörösmarty Mihály életműve, romantikus világlátás, tematika és képalkotás lírában és drámában.
- A tanuló ismerje fel a reformkor, nemzeti romantika, népiesség fogalmak tartalmát és jelentőségét, tisztában van Vörösmarty életművének szerepével, helyével a magyar irodalomban.
- A Szózat műfaji sajátosságai, alapkérdések a Csongor és Tünde című Vörösmarty műben, mesejáték/drámai költemény, tér és idő, az életfa szimbóluma és a kert toposza.
- Műismereti minimum:

- Vörösmarty: Szózat, Előszó, Gondolatok a könyvtárban, A merengőhöz és a Csongor és Tünde

Kulcsfogalmak: irodalmi élet, népköltészet, népdalgyűjtés, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, rapszódia, romantikus ironia, drámai költemény

➤ **Életmű – Petőfi Sándor**

Ismeretanyag:

- Petőfi Sándor életműve, pályaszakaszok.
- A tanuló ismerje az életmű főbb alkotói korszakait, Petőfi helyét és szerepét a magyar irodalomtörténetben, jellemző témáit, műfajait, versformáit, képes önálló műértelmezés megfogalmazására.
- Témák (szerelem, táj, ars poetica), versciklusok, lírai műfajok és versformák ismerete.
- A Tanuló legyen képes Petőfi életművének bemutatására.
- Műismereti minimum:
 - A négyökrös szekér,
 - A bánat? egy nagy óceán,
 - A természet vadvirága,
 - Fa leszek, ha... ,
 - Reszket a bokor, mert... ,
 - Minek nevezzetek? ,
 - Egy gondolat bánt engemet,
 - A puszta, télen,
 - A XIX. század költői,
 - Fekete-piros dal ,
 - A helység kalapácsa (részlet),
 - Az apostol (részlet)
- A népi szemléletmód hatása; romantika és népiesség

Kulcsfogalmak: népiesség, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, látomásköltészet, ars poetica, komikus eposz, költői szerep, váteszköltő

➤ **Életmű – Jókai Mór**

Ismeretanyag:

- Jókai alkotásainak jellemzői, műfaji változatok az életműben, regényírói művészetének sajátosságai (romantika).
- A tanuló ismerje Jókai helyét a magyar irodalomtörténetben, a romantikus ábrázolásmód sajátosságait, a romantikus regény jellemzőit.
- A tanuló legyen képes egy regényelemzésen keresztül önálló szóbeli tétel kifejtésére.
- Műismereti minimum: Jókai: Az arany ember, A tengerszem tündére A huszti beteglátogók

Kulcsfogalmak: történelmi regény, vallomásregény, epizód, leírás, utópia, humor, anekdota

11. évfolyam

Témakörök

➤ **A klasszikus modernség irodalma (19. sz. második fele)**

Ismeretanyag:

- Képes egy választott/kijelölt epikai alkotás (házi olvasmány) elemző bemutatására a közös értelmezés után; néhány lírai alkotás értelmezésére.
- Műismeret: néhány mű / részlet
 - Balzac: Goriot apó (részletek) vagy Stendhal: Vörös és fekete (részletek)
 - Gogol: A köpönyeg,
 - Lev Tolsztoj, Csehov alkotásaiból, illetve Baudelaire, Rimbaud, Rilke műveiből.

Kulcsfogalmak: Romantika és realizmus, hőstípusok (pl. karrierista hős, a felesleges ember, a hivatalnok), regényciklus, analitikus regény. Realizmus, naturalizmus, impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió; eszmeregény, polifonikus regény, tolsztojanizmus, l'art pour l'art, tiszta költészet, kötetkompozíció, hangulatlíra, prózavers, szabad vers, objektív líra, tárgyvers

➤ **Színház- és drámatörténet – az európai dráma és színház a 19. sz. második felében**

Ismeretanyag:

- Tudja elemezni két jelentős szerző egy-egy alkotását, újításaik figyelembevételével, bemutatja dramaturgiájuk sajátosságait.
- Műismeret: Ibsen: Babaszoba/Nóra vagy A vadkacsa vagy Csehov: Sirály

Kulcsfogalmak:

Az európai dráma és színház néhány megelőző nagy korszakának (antikvitás, középkor, reneszánsz, klasszicizmus) és szerzőjének (Szophoklész, Shakespeare, Molière) ismerete.

Ismerje a drámai műnem alapfogalmait (drámai szerkezet, jellem, nyelv), az arisztotelészi dramaturgia jellemzőit.

Ismerje a drámaiatlan dráma, analitikus drámai szerkezet, párhuzamos monológ, élethazugság fogalmakat.

➤ **Arany János életműve**

Ismeretanyag:

- Ismerje Arany életútját, az életmű főbb alkotói korszakait.
- Epikus alkotás: Toldi estéje
- Lírai alkotások: Letésem a lantot, Epilógus és még 2-3 lírai alkotás ismerete, értelmezése.
- A ballada műfaji sajátosságai, Ágnes asszony, Vörös Rébék ballada ismerete, értelmezése.

Kulcsfogalmak:

A bűn és bűnhődés erkölcsi kérdései.

Romantika, népiesség, elbeszélő költemény, életkép, episztola, ballada, ütemhangsúlyos és időmértékes verselési formák, felező tizenkettes versforma.

Ismeretek Arany életútjáról, műveiről; kapcsolata Petőfivel.

Verses regény, ballada, ütemhangsúlyos- és időmértékes formák (és együtthatásuk), verstípusok (idő- és értékszembesítés, létösszegzés).

➤ **Madách Imre: Az ember tragédiája**

Ismeretanyag:

- A magyar színház történetének néhány sajátossága.
- Alapvető drámai műfajok és formák.
- A romantika műfaji kevertsége.
- Madách Imre: Az ember tragédiája – sok szempontú műértelmezés.
- A Tragédia (házi olvasmány) elemző feldolgozása és memoriter: részletek a műből, valamint szállóigévé vált sorok ismerete.

Kulcsfogalmak: Drámai költemény, lírai dráma, bölcséleti mondanivaló, falanszter, ellenutópia, pozitívizmus.

➤ **Életmű - Mikszáth Kálmán**

Ismeretanyag:

- A romantika és a realizmus találkozásának vizsgálata a mikszáthi epikában
- Az anekdota műfaji jellegzetességeinek megismerése, az anekdota szerepének vizsgálata Mikszáth regényeiben és novelláiban

- Mikszáth regénye, a házi olvasmány: Beszterce ostroma és Az a fekete folt, Bede Anna tartozása, A bágyi csoda novellája

Kulcsfogalmak: anekdotikusság

- **Szemelvények a XIX. század második felének és a századfordulónak a magyar irodalmából Tompa Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János**

Ismeretanyag:

- Tompa Mihály A gólyához, A madár fiaihoz
- Gárdonyi Géza Az én falum (részletek), A láthatatlan ember (részlet)
- Vajda János Hús év múlva című művének ismerete.
- Ezen XIX. századi alkotók helyének, irodalomtörténeti szerepének ismerete

Kulcsfogalmak: nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal, hangulatlíra

- **Életművek a XX. század magyar irodalmából Herczeg Ferenc**

Ismeretanyag:

- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések vizsgálata Herczeg Ferenc műveiben
- A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok értelmezése Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése
- Műismeret: Az élet kapuja, Fekete szüret a Badacsonyon, Bizánc

Kulcsfogalmak: Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű

- **Életmű – Ady Endre**

Ismeretanyag:

- A Nyugat; ismerje a századelő stílusirányzatait.
- Ismeri az Ady életmű főbb alkotói korszakait.
- Megismeri Ady jellemző köteteit, szerkesztési módszereit, lírai témáit, motívumait, poétikai megoldásait.
- Műismeret: A Sion-hegy alatt; Góg és Magóg fia vagyok én...; Kocsi-út az éjszakában és még 4-5 mű.

Kulcsfogalmak: Klasszikus modernség, szecessziós-szimbolista látásmód, tagoló vers, kötetkompozíció, ciklikus szerkesztés

- **Portré – Móricz Zsigmond**

Ismeretanyag:

- Ismerje a realista és naturalista epika jellemzőit.
- Műismeret: Móricz egy regénye (házi olvasmány) és egy novellája: Tragédia, Barbárok, Úri muri

Kulcsfogalmak: Realista és naturalista ábrázolásmód, népi írók mozgalma, transzilván irodalom

- **Életmű – Babits Mihály**

Ismeretanyag:

- A Nyugat mint folyóirat és mozgalom ismerete.
- Ismerje Babits Mihály életművét, a pályaszakaszokat, köteteket, költői magatartásformákat.
- Műismereti minimuma:
 - Esti kérdés, Ősz és tavasz között,
 - A lírikus epilógja,
 - In Horatium

- Jónás könyve, Jónás imája.

Kulcsfogalmak: Bergsoni időszemlélet, ditirambus, prófétaság, küldetéstudat, rájátszás, homo moralis

➤ **Életmű – Kosztolányi Dezső**

Ismeretanyag:

- Ismerje Kosztolányi Dezső életművét.
- Ismerje a pályaszakaszok, életérzések, költői magatartásformák jellegét.
- Műismereti minimuma: Kosztolányi egy regénye Édes Anna és egy Esti Kornél novellája, lírai alkotásai: Halotti beszéd, Boldog, szomorú dal, A szegény kisgyermek panaszzai részletek

Kulcsfogalmak: Versciklus, novellaciklus, példázat, lélektan, homo aestheticus

➤ **Látásmódok: Juhász Gyula, Tóth Árpád, Karinthy Frigyes, Szerb Antal**

Ismeretanyag:

- A klasszikus modernség néhány irányzata és alkotója
- A Nyugat folyóirat és mozgalom ismerete.
- Műismeret:
 - Juhász Gyula két műve Tiszai csönd/ Anna örök
 - Tóth Árpád Esti sugárkoszorú, Lélektől lélekig
- Tudja kijelölni Karinthy helyét a korszakban.
- Műismeret: Karinthy Találkozás egy fiatalemberrel, Így írtok ti részletek, Szerb Antal egy szabadon választott művének részlete

Kulcsfogalmak: Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió. Humor, paródia, karcolat, novellaciklus, hasonmásalak, nosztalgia

12. évfolyam

Témakörök:

➤ **Az avantgard irányzatok; a magyar avantgard**

Ismeretanyag:

- A tanulónak ismernie kell az avantgard irányzatok jellemzőit (kubizmus, futurizmus, expresszionizmus, dadaizmus, szürrealizmus, konstruktivizmus).
- A diák ismerje a 20. századi új drámai törekvéseket
- Mi a szabad vers, az önműködő írás, a szimultanizmus, a képvers és a stílusbeli összetettség?
- Mi neoavantgard és a posztmodern?
- A tanulónak ismernie kell mi az, az elidegenedés, a fantasztikum és az abszurd?
- Műismeret
 - Thomas Mann: Mario és a varázsló
 - Ernest Hemingway: Az öreg halász és a tenger
 - Guillaume Apollinaire: Égőv
 - Bertolt Brecht: Kurácsi mama és gyermekei

Kulcsfogalmak: egzisztencializmus, családrégény, a példázat, az apokrif evangélium és az idősik hagyományba ágyazottsága, epikus dráma, elidegenítő technika, tézisdráma, parabola dráma, paradoxon

➤ **A művelődés és a szellemi élet 1919-1944 között; 1945-1980 között**

Ismeretanyag:

- A korszakra jellemző ideológiai tendenciák, poétikai irányzatok és a korszak meghatározó folyóiratainak ismerete.
- Műismeret

- Kassák Lajos: A ló meghal a madarak kirepülnek
- Tamási Áron: Ördögváltozás Csíkban
- Szabó Lőrinc: Az Egy álmai, Semmiért egészen, Kalibán
- Márai Sándor: Egy polgár vallomásai
- Németh László: Iszony
- Illyés Gyula: Puszták népe
- Pilinszky János: Trapéz és korlát
- Weöres Sándor: Rongyszőnyeg – részletek
- Ottlik Géza: Iskola a határon
- József Attila: Curriculum vitae, Nem én kiáltok, Külvárosi éj, Óda, A Dunánál, Eszmélet, Karóval jöttél
- Radnóti Miklós: Mint a bika, Járkálj csak halálraitélt, Tétova óda, Első ecloga, Erőltetett menet, Razglednicák
- Örkény István: Tóték
- Nemes Nagy Ágnes: Fák
- Nagy László: Himnusz minden időben
- Kertész Imre: Sorstalanság
- Eszterházy Péter: Harmonia caelestis

Kulcsfogalmak: szabadvers, expresszionizmus, futurizmus, allúzió, szociográfia, versmondát, programvers, metatézis, haláltánc, önmegszólítás, groteszk, abszurd, transzcendencia, szabadvers, mítosz és székely góbéság, allúzió, versmondát és szociográfia, transzcendencia, látomásvers, programvers, metatézis, haláltánc, szalagszerkezet, és önmegszólító versek, groteszk és abszurd, poszt auschwitz-i irodalom, családregény

2. TÖRTÉNELEM

9. évfolyam

TÉMAKÖR: Civilizáció és államszervezet az ókorban

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósdá, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, sztratégosz, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légió, limes, polgárjog.

Személyek: Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus.

Kronológia: Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása

Topográfia: Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem

TÉMAKÖR: Vallások az ókorban

Fogalmak: politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, apostol, misszió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat.

Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus

Kronológia: a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. Topográfia: Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem

TÉMAKÖR: Hódító birodalmak

Fogalmak: népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa.

Személyek: Attila, Justinianus, Mohamed, Nagy Károly, I. Ottó.

Kronológia: 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiersi csata.

Topográfia: Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.

TÉMAKÖR: A középkori Európa

Fogalmak: uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, kereszties hadjáratok, polgár, céh.

Személyek: Szent Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György.

Kronológia: 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány.

Topográfia: Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.

TÉMAKÖR: A magyar nép eredete és az Árpád-kor

Fogalmak: finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok

Személyek: Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, II. András, IV. Béla, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241–1242 a tatárjárás.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.

TÉMAKÖR: A középkori Magyar Királyság fénykora

Fogalmak: aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika.

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.

Kronológia: 1301 az Árpád-ház kihalása, 1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I.(Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nádorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása.

Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nádorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.

10. évfolyam

TÉMAKÖR: A kora újkor

Fogalmak: gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jobbágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk.

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos.

Kronológia: 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék.

Topográfia: Spanyolország, India, London, Párizs/Versailles, Sárospatak.

TÉMAKÖR: A török hódoltság kora Magyarország

Fogalmak: rendi országgyűlés, hajdúszabadság.

Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő.

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke.

Topográfia: Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs

TÉMAKÖR: A felvilágosodás kora

Fogalmak: felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség.

Személyek: Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon.

Kronológia: 1689 a Jognyilatkozat, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804– 1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata.

Topográfia: Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.

TÉMAKÖR: Magyarország a 18. században

Fogalmak: kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolútizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet.

Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József.

Kronológia: 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása.

Topográfia: Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.

TÉMAKÖR: Az új eszmék és az iparosodás kora

Fogalmak: liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció.

Személyek: James Watt, Thomas Edison, Henry Ford.

Topográfia: Manchester, New York.

TÉMAKÖR: A reformkor

Fogalmak: alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, köztelherviselés, jobbágyfelszabadítás, örökváltás. *Személyek:* József nádor, Klemens Metternich, Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Ganz Ábrahám.

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnyelvről.

Topográfia: Pest-Buda.

TÉMAKÖR: A forradalom és a szabadságharc

Fogalmak: márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviselői országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat.

Személyek: Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau.

Kronológia: 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése.

Topográfia: Pákozdi, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.

11. évfolyam

TÉMAKÖR: A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése

Fogalmak: polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció.

Személyek: Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx.

Kronológia: 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése.

Topográfia: Németország, Japán

TÉMAKÖR: A dualizmus kora

Fogalmak: emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, Magyarországi

Szociáldemokrata Párt, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentr, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia.

Személyek: Andrassy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd.

Kronológia: 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, 1896 a Millennium.

Topográfia: Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume

TÉMAKÖR: A nagy háború

Fogalmak: villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság.

Személyek: II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly.

Kronológia: 1914. június 28. a sarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború.

Topográfia: Brit Birodalom, Sarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszország.

TÉMAKÖR: Az átalakulás évei

Fogalmak: bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunista Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörösteror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, “vörös térkép,” kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda.

Személyek: Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Apponyi Albert.

Kronológia: 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.

Topográfia: Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.

TÉMAKÖR: A két világháború között

Fogalmak: totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepció per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss.

Személyek: Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler.

Kronológia: 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia.

Topográfia: Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.

TÉMAKÖR: A Horthy-korszak

Fogalmak: kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok.

Személyek: Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kunó, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert.

Kronológia: 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja visszacsatolása.

TÉMAKÖR: A második világháború

Fogalmak: Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot.

Személyek: Franklin D. Rooseveltt, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Edmund Veessenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Salkaházi Sára, Apor Vilmos, Sztéhlo Gábor, Richter Gedeon.

Kronológia: 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen.

Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hirosima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenyec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék, Drezda, Szolyva.

TÉMAKÖR: A két világrendszer szembenállása

Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal.

Személyek: Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahatma Gandhi, Mao Ce-tung.

Kronológia: 1945 az ENSZ létrejötte, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása.

Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak- és Dél-Korea, Vietnam, Kuba, Afganisztán.

12. évfolyam

TÉMAKÖR: Háborútól forradalomig

Fogalmak: népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat.

Személyek: Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit.

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány. *Topográfia:* Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.

TÉMAKÖR: Az 1956-os forradalom és szabadságharc

Fogalmak: MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortűzek.

Személyek: Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Iván Kovács László, Pongrácz Gergely, Kádár János. *Kronológia:* 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. november 4. a szovjet támadás

Topográfia: Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Mosonmagyaróvár, Salgótarján.

TÉMAKÖR: A kádári diktatúra

Fogalmak: Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásőrség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelészövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervezettség, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”.

Kronológia: 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.

TÉMAKÖR: A kétpólusú világ és felbomlása

Fogalmak: jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás.

Személyek: Nicolae Ceaușescu, Mihail Sz. Gorbacsov, Lech Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmut Kohl.

Kronológia: 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború.

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna.

TÉMAKÖR: A rendszerváltoztatás folyamata

Fogalmak: adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás.

Személyek: Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor. *Kronológia:* 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.

TÉMAKÖR: A világ a 21. században

Fogalmak: modern kori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus, terrorizmus, globalizáció.

TÉMAKÖR: Magyarország a 21. században

Fogalmak: közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény

Személyek: Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők)

Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése

Topográfia: Brüsszel

TÉMAKÖR: A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században

Fogalmak: kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció.

Személyek: Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László.

Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1990 fekete március.

Topográfia: Csúrog, Jarek, Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld

3. MATEMATIKA

9. évfolyam

Halmazok:

- Ismerje a halmazokkal kapcsolatos alapfogalmakat (halmaz, halmaz eleme, üres halmaz, véges halmaz, végtelen halmaz, halmaz megadása, Venn-diagramm, halmazok egyenlősége, részhalmaz, valódi részhalmaz, komplementer halmaz, alaphalmaz).
- Tudja a konkrét dolgokat, fogalmakat szétválogatni adott tulajdonság alapján, és ezeket halmazábrán tudja szemléltetni.
- Legyen képes egyszerű műveletek elvégzésére halmazokkal (unió, metszet, különbség, komplementer képzés).
- Ismerje a logikai szita elvét, és annak alkalmazását (hétköznapi életből, más tantárgyból vett megadott tulajdonságokkal rendelkező elemek szétválogatása).
- Tudjon számhalmazokat felírni és leolvasni relációkkal és intervallumokkal.

Algebra:

- Ismerje a valósszámkört, tudjon benne műveletek végezni helyes sorrendben.
- Tudja az algebrai kifejezéseket csoportosítani (egész-tört, egynemű-különnemű, egytagú-többtagú), és tudjon azokkal műveleteket végezni.
- Hatványozás fogalma, azonosságainak használata.
- A normálalak fogalmának ismerete, számolás normálalak segítségével.
- Számológép használata.
- Ismerje és alkalmazza a nevezetes szorzatokat (két tag összegének és különbségének négyzete; két tag összegének és különbségének a szorzata).
- Tudjon egyszerű százalékszámítási feladatokat megoldani.

Függvények:

- Értse a függvény fogalmát, tudja a megadásának módjait.
- Egyenes és fordított arányosság fogalma, alkalmazása, ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben.
- Tudja a tanult függvények (lineáris-, abszolútérték-, másodfokú-, négyzetgyök függvény) tulajdonságait, ábrázolását koordináta-rendszerben, egyszerűbb transzformációit, jellemzését.

Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek:

- Tudjon egyismeretlenes, elsőfokú egyenleteket megoldani mérlegelvvel és grafikusán; tudja a megoldást ellenőrizni behelyettesítéssel.
- Legyen jártas elsőfokú egyenletre vezető szöveges feladatok megoldásában, tudja a kérdést és a feltételeket szétválasztani, tudja felírni a szöveg alapján a megoldandó egyenletet.

Geometria:

- Ismerje az alapvető fogalmakat (pont, szakasz, egyenes, sík, szög, térelemek, szögtartomány, párhuzamos, merőleges egyenes).
- Tudja meghatározni a tanult alakzatokat (háromszögek, négyzet, téglalap, paralelogramma, rombusz, deltoid, szabályos sokszögek, kör), ismerje azok tulajdonságait, tudja kiszámolni kerületét, területét.
- Tudja a háromszögeket csoportosítani oldalai és szögek szerint.
- Tudja pontosan megfogalmazni és alkalmazni a háromszögek oldalai, szögei közötti összefüggéseket és a nevezetes vonalaikkal kapcsolatos tételeket.

- Ismerje a Pitagorasz- és Thalesz-tételt, tudja alkalmazni egyszerű feladatokban azokat.

10. évfolyam

Algebra:

- Tudja elvégezni a műveleteket a valós számok körében.
- Ismerje a hatványozás és a négyzetgyök fogalmát és azonosságait, tudja azokat alkalmazni egyszerű feladatokban.
- Tudjon megoldani másodfokú egyenleteket, egyenlőtlenségeket
- Tudjon szöveges feladatokat megoldani.
- Tudja alkalmazni a másodfokú egyenlet gyöktényező alakját!

Függvények:

- Ismerje a másodfokú és a négyzetgyök függvényeket és tulajdonságaikat, tudja azokat ábrázolni derékszögű koordináta-rendszerben.
- Tudjon végrehajtani egyszerű transzformációkat.

Geometria:

- Ismerje a háromszög nevezetes vonalainak fogalmát, megszerkesztését. Tudja kiszámolni hosszúságukat derékszögű háromszögben.
- Tudja kimondani a Pitagorasz tételt és alkalmazni síkidomokban.
- Ismerje a síkidomok terület, kerület képleteit és tudja azokat alkalmazni számításos feladatokban.
- Ismerje a sokszögek átlóira, belső szögeinek összegére vonatkozó összefüggéseket, tudja alkalmazni azokat.
- Ismerje a körrel kapcsolatos fogalmakat. Tudja kiszámolni az érintőszakasz, húr hosszát. Tudja alkalmazni a kör terület, kerület képleteit egyszerű feladatokban. Tudja kimondani a Thálesz tételt.
- Ismerje a hasonlóság fogalmát, tudja megállapítani hasonló alakzatok tulajdonságait.
- Tudja alkalmazni az egybevágóságra és a hasonlóságra vonatkozó ismereteit egyszerű feladatokban.
- Tudja a hasonlóságon alapuló tételeket, ismerje fel azokat, és tudja ismereteit alkalmazni számításos feladatokban.

Kombinatorika:

- Tudja meghatározni néhány elem összes sorrendjét.
- Tudjon egyszerű kombinatorikai feladatokat megoldani.

Valószínűség-számítás:

- Egyszerű feladatokban tudjon eseményekkel műveleteket végezni.
- Ismerje a relatív gyakoriság és a valószínűség közötti szemléletes kapcsolatot.
- Tudjon egyszerű valószínűségi feladatokat megoldani a klasszikus modell segítségével

Statisztika:

- Ismerje az alapvető statisztikai fogalmakat (medián, átlag, módusz, kvartilisek, szórás), s tudja azokat alkalmazni egyszerű feladatokban.
- Tudja a statisztikai adatokat rendszerezni, ábrázolni (kördiagram, oszlopdiagram, boksplot) és egyszerű feladatokban alkalmazni.

11. évfolyam

Kombinatorika, gráfok

- Tudjon egyszerű sorbarendezési, kiválasztási és egyéb kombinatorikai feladatokat megoldani.
- Tudja a kedvező esetek számát meghatározni a komplementer esetek segítségével is.
- Tudja kiszámolni a binomiális együtthatókat.
- Tudjon konkrét szituációkat szemléltetni, és egyszerű feladatokat megoldani gráfok segítségével.
- Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: pont, él, fokszám, teljes gráf. Ismerje a gráf pontjainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggést.

Számelmélet, algebra

- Hatvány, gyök, logaritmus
- Tudja értelmezni a hatványozást racionális kitevő esetén.
- Ismerje és használja a hatványozás azonosságait.
- Definiálja és használja az n-edik gyök fogalmát.
- Definiálja és használja feladatok megoldásában a logaritmus fogalmát, valamint a logaritmus azonosságait.
- Tudja kiszámolni tetszőleges alapú logaritmus értékét 10-es alapú logaritmus segítségével.
- Tudjon definíciók és azonosságok közvetlen alkalmazását igénylő exponenciális egyenleteket megoldani.
- Tudjon exponenciális folyamatokkal kapcsolatos problémákat felismerni, modellezni és megoldani.

Függvények, az analízis elemei

- Ismerje, tudja ábrázolni és jellemezni az exponenciális függvényt.
- Tudjon értéktáblázat és képlet alapján függvényt ábrázolni, illetve adatokat leolvasni a grafikonról.
- Tudjon néhány lépéses transzformációt igénylő függvényeket függvénytranszformációk segítségével ábrázolni: $f(x) + c$, $f(x+c)$, $c \cdot f(x)$, $|f(x)|$.
- Tudjon egyszerű függvényeket jellemezni (pl. grafikon alapján) értékkészlet, zérushely, növekedés, fogyás szempontjából.

Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Vektorok Ismerje és alkalmazza feladatokban a következő definíciókat, tételeket: vektor koordinátái, vektorok összegének, különbségének, skalárral való szorzatának koordinátái.
- Tudja hegyesszögek szögfüggvényeit derékszögű háromszög oldalarányaival definiálni, ismereteit alkalmazza feladatokban.
- Tudja származtatni tompaszögek szögfüggvényeit a kiegészítő szögek szögfüggvényeiből. Ismerje és alkalmazza a nevezetes szögek (30° , 45° , 60°) szögfüggvényeit.
- Szögfüggvény értékének ismeretében tudja a szöget meghatározni számológép segítségével.
- Tudja és alkalmazza a szögfüggvényekre vonatkozó alapvető összefüggéseket: pótszögek, kiegészítő szögek, $\sin 2\alpha + \cos 2\alpha = 1$, $\operatorname{tg} \alpha = \sin \alpha / \cos \alpha$
- Bizonyítsa a szinusztételt.
- Ismerje és alkalmazza feladatokban a szinusz-és a koszinusztételt.

Koordinátageometria

- Tudja kiszámítani vektor koordinátáit, abszolútértékét.
- Tudja kiszámítani két pont távolságát.
- Tudja kiszámítani szakasz felezőpontjának koordinátáit, alkalmazza ezeket feladatokban.
- Tudja felírni egyenesek egyenletét $y = mx + b$ alakban.
- Tudja kiszámítani egyenesek metszéspontjának koordinátáit.
- Ismerje a meredekséggel megadott egyenesek párhuzamosságának és merőlegességének koordinátageometriai feltételeit.
- Tudjon megoldani egyszerű geometriai feladatokat koordinátageometriai eszközökkel.
- Tudja felírni adott középpontú és sugarú kör egyenletét.

Kerület, terület

- Tudja kiszámítani a háromszög területét különböző adatokból.

Valószínűségszámítás, statisztika

- Alkalmazza az esemény és az eseménytér fogalmát konkrét példák esetén.
- Ismerje és alkalmazza a klasszikus (Laplace)-modellt.
- Ismerje és alkalmazza a geometriai valószínűség modelljét.
- Tudja meghatározni esemény komplementerének a valószínűségét.
- Ismerje a szemléletes kapcsolatot a relatív gyakoriság és a valószínűség között.
- Tudjon valószínűséget számítani visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén. Ismerje és alkalmazza a várható érték fogalmát.

12. évfolyam

Logika

- Ismerje és alkalmazza a kijelentés, logikai érték, tagadás, „és”, „vagy”, „ha... akkor...” fogalmakat.

Számsorozatok

- Ismerje a számsorozat fogalmát és használja a különböző megadási módjait (utasítás, képlet, rekurzív definíció).
- Számtani és mértani sorozatok: Tudjon olyan feladatokat megoldani a számtani és mértani sorozatok témaköréből, ahol a számtani, illetve mértani sorozat fogalmát és az a_n -re, illetve az S_n -re vonatkozó összefüggéseket kell használni.
- Kamatos kamat: Tudja a kamatos kamat számítására vonatkozó képletet használni, s abból bármelyik ismeretlen adatot kiszámolni.

Geometria

- *Háromszögek:*
 - Tudja csoportosítani a háromszögeket oldalak és szögek szerint.
 - Ismerje és alkalmazza az alapvető összefüggéseket háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között (háromszögegyenlőtlenség, belső, illetve külső szögek összege, nagyobb oldallal szemben nagyobb szög van).
 - Ismerje és alkalmazza speciális háromszögek tulajdonságait.
 - Ismerje és alkalmazza a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó definíciókat, tételeket (oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör).
 - Ismerje és alkalmazza a Pitagorasz-tételt és megfordítását.
 - Ismerje és alkalmazza a magasság és a befogótételt.
- *Négyszögek*

- Ismerje a négyszögek fajtáit (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) és tulajdonságaikat, ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban.
- Ismerje a konvex négyszög belső és külső szögeinek összegére vonatkozó tételeket, alkalmazza ezeket egyszerű feladatokban.
- *Sokszögek*
 - Ismerje és alkalmazza konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételeket.
 - Ismerje a szabályos sokszögek definícióját.
- *Kör*
 - Ismerje a kör részeit, ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban.
 - Tudja és használja, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak.
 - Tudjon szöget mérni fokban és radiánban.
 - Tudja és alkalmazza feladatokban, hogy a középponti szög arányos a körívvel és a hozzá tartozó körcikk területével.
 - Ismerje és alkalmazza feladatokban a Thalész-tételt és megfordítását.
- *Térbeli alakzatok*
 - Ismerje a következő testeket és azok részeit, alkotóelemeit: hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp.
 - Ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban.
- *Felszín, térfogat*
 - Ismerje a felszín és a térfogat szemléletes fogalmát.
 - Tudja kiszámítani hasáb, gúla, forgáshenger, forgáskúp, gömb, csonkagúla és csonkakúp felszínét és térfogatát egyszerű esetekben.

4. BIOLÓGIA

9. évfolyam

- a vizsgált biológiai jelenségek magyarázatára előfeltevést fogalmaz meg, ennek bizonyítására vagy cáfolatára kísérletet tervez és kivitelez, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, megfigyeléseket és méréseket végez
- a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét;
- az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz
- értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozás szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában;
- megérti, miért és hogyan mehetnek végbe viszonylag alacsony hőmérsékleten, nagy sebességgel kémiai reakciók a sejtekben, vizsgálja az enzimműködést befolyásoló tényezőket.
- érti a biológia molekuláris szintű vizsgálati módszereinek elméleti alapjait és felhasználási lehetőségeit, ezek eredményeit konkrét kísérleti leírásokban értelmezi;
- ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait;

- tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is;
- összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét,
- ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak;
- fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat
- a zárvatermő növények szerveinek ismerete, a gyökér, a szár a levél és a virág jellegzetes szöveti felépítésének azonosítása
- ismeri az állatok önfenntartó működéseit
- érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez;
- a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is;
- A DNS bázissorrendje, a fehérje aminosavsorrendje, térszerkezete és biológiai funkciója, valamint a tapasztalható jelleg közötti összefüggés példaszerű bemutatása
- A mutációk és a betegségek (anyagcsere-zavarok, daganatos betegségek) összefüggéseinek felismerése, konkrét példa elemzése
- érti az örökítőanyagban tárolt információ és a kifejeződő tulajdonságok közötti összefüggést, megkülönbözteti a genotípust és a fenotípust, a fenom-genom összefüggéseket konkrét esetek magyarázatában alkalmazza
- megérti a természetes változatosság szerveződését, az evolúciós változások eredetét és elterjedését magyarázó elemi folyamatokat, felismer és magyaráz mikro- és makroszintű evolúciós jelenségeket
- a szárazföldi élővilág egyes kiemelt jelentőségű elemeinek, konkrét életközösségeinek és védett fajainak bemutatása, értékelése (pl. Amazonas vidéke, afrikai esőerdők és szavannák, magashegységek, füves puszták stb.)
- a Föld óceáni és tengeri életközösségeinek tanulmányozása, néhány kiemelt jelentőségű példa elemzése
- a Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése
- felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről;
- példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét;
- értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.

10. évfolyam:

- példákkal mutatja be a fontosabb hazai szárazföldi és vizes életközösségek típusait, azok jellemzőit és előfordulásait;
- ismeri a levegő-, a víz- és a talajszennyezés forrásait, a szennyező anyagok típusait és példáit, konkrét esetek alapján elemzi az életközösségekre gyakorolt hatásukat;
- felismeri és példákkal igazolja az állatok viselkedésének a környezethez való alkalmazkodásban játszott szerepét;

- az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének, testalkatának és mozgásképességének biológiai alapjait;
- az emberi tápcsatorna szakaszainak és azok felépítésének elemzése, a fontosabb élettani funkciók vizsgálata és összehasonlítása
- az ember keringési-, kiválasztó- és légzőszerv rendszer felépítésének és működésének vizsgálata, a gyakoribb betegségeinek elemzése
- az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.
- ismerje a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségével;
- biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét;
- megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával;
- az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából;
- a drogok és más függőségek okozta hatások jeleinek és mechanizmusainak értelmezése
- ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket;
- ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban;
- ismeri a leggyakoribb népbetegségeket (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma) kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit;
- korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani.

5. FIZIKA

9. évfolyam

Egyszerű mozgások.

- Kísérlet, mérés, fizikai modell, pálya, út, hely, sebesség átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás, szabadesés, gravitációs gyorsulás.
- Egyszerű számítási feladatok.
- Egyenletesen gyorsuló mozgás fogalma, a gyorsulás definíciója.
- Egyszerű feladatok nulla és nem nulla kezdősebességű egyenletesen gyorsuló mozgással kapcsolatban.
- A szabadesés fogalma.
- Vízszintes hajítás, kozmikus sebességek.

Ismétlődő mozgások.

- Egyenletes körmozgás, periódusidő, fordulatszám, kerületi sebesség, szögelfordulás, szögsebesség, centripetális gyorsulás, centripetális erő.
- Periodikus mozgások, ingamozgás és rezgőmozgás. Frekvencia, periódusidő, kitérés, amplitúdó, körfrekvencia.
- Rezonancia és rezonanciakatasztrófa fogalma.
- Mechanikai hullám, transzverzális és longitudinális hullám fogalma. Hullámhossz, terjedési sebesség.

Munka, energia, teljesítmény.

- A munka fogalma.
- Gyorsítási munka, mozgási és rugalmas energia.
- A munkatétel.
- Emelési munka, helyzeti energia, konzervatív erőter, a mechanikai energia megmaradásának tétele.
- A súrlódási erő munkája.
- Teljesítmény, hatásfok.
- Egyszerű gépek.

A közlekedés és sportolás fizikája.

- Lendület, rendszer, zárt rendszer, lendület-megmaradás, nehézségi erő, nyomóerő, súlyerő, fonálerő, súrlódási erő, rugóerő, erők eredője, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, úszás, lebegés, merülés

Az energia.

- Megújuló és nem megújuló energiaforrások, napkollektor, napelem, élelmiszerek energiatartalma, munkavégzés, munka, helyzeti energia, mozgási energia, rugalmas energia, belső energia, munkatétel, mechanikai energia megmaradásának tétele.
- Atomenergia.
- Tömeghiány, kötési energia, hasadás és fúzió.

A melegítés és hűtés következményei.

- Hőtágulás, Celsius és Kelvin-féle hőmérsékleti skála, nevezetes hőmérsékletek, Termikus kölcsönhatás, égéshő, fűtőérték, fajhő, olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, olvadáshő, forráshő, párolgáshő, A hőtan első főtétele, megfordítható és nem megfordítható folyamatok.
- A hőtan második főtétele.

Víz és levegő a környezetünkben.

- Légnyomás, hővezetés, hőáramlás, hőszigetelés, hőszigetelés,
- A víz sajátos hőtágulása, nyomás, hőmérséklet, páratartalom, abszolút és relatív páratartalom

10. évfolyam

Gépek.

- Egyszerű gépek, erőkar, forgatónyomaték, súlypont, egyensúlyi helyzetek, hatásfok.
- Lejtő és emelő fogalma.
- Szikrák, villámok
- Dörzselektromosság, elektromos kölcsönhatás, földelés, Coulomb törvénye, elektromos mező, elektromos árnyékolás, csúcshatás, elektromos megosztás, töltésszétválasztás, erővonalak, villámvédelem.

Elektromos feszültség.

- Kondenzátor, kapacitás
- Elektromosság a környezetünkben.
- Váltakozó áram fogalma,
- Egyenáram fogalma, áramerősség, ellenállás, akkumulátorok, elemek,
- Ohm törvénye, ellenállás hőmérsékletfüggése,
- Elektromos munka és teljesítmény,
- Áramkör, áramköri elemek, soros és párhuzamos kapcsolás,
- Az áram élettani hatása.

Generátorok és motorok

- Elektromágnes,
- Lorentz-erő, motorok és generátorok, elektromágneses indukció, transzformátor
- Váltakozó áram előállítása, mágneses mező,

- Erőhatások mágneses mezőben.

A hullámok szerepe a kommunikációban

- Elektromágneses hullám és frekvenciatartományai, gyakorlati felhasználásuk,
- Mechanikai hullám, hullámhossz, terjedési sebesség,
- A hang, érzékelésének alapjai, jellemzői, keltésének módjai, húros és fúvós hangszerek működésének elve, mobiltelefonok tartozékai, elektromágneses hullámok jellemzői.

Képek és látás

- A fény színe és frekvenciája közti kapcsolat, kiegészítő színek,
- A látás mechanizmusa, látáshibák, dioptria, szemüveg és kontaktlencse jellemzői,
- A fény törése és visszaverődése, teljes visszaverődés, síktükör képalkotása, domború és homorú tükrök és lencsék, valódi és látszólagos kép.

Az atomok és a fény :

- Fényelektromos jelenség, fotonenergia, kilépési munka,
- Rutherford-féle szórás kísérlet,
- Az atom Rutherford és Bohr modellje, digitális fényképezőgép, elektronmikroszkóp,
- Vonalas színekép.

Környezetünk épségének megőrzése

- Megújuló és nem megújuló energiaforrások,
- Különböző típusú erőművek használatának előnyei és környezeti kockázatai, napkollektor, napelem, ózonpajzs, üvegházhatás, atommag felépítése, nukleonok, izotópok, nukleáris kölcsönhatás, radioaktív sugárzás, felezési idő, aktivitás, sugárvédelem, maghasadás, magfúzió, atomerőművek, csillagok energiatermelése.

A világegyetem megismerése.

- Holdfogyatkozás,
- Napfogyatkozás,
- Bolygók és üstökösök mozgása, kozmikus sebességek, általános tömegvonzás törvénye, súly, súlytalanság,
- A Nap legfontosabb fizikai tulajdonságai, várható jövője,
- Csillagok születése, élete és halála.

6. FÖLRAJZ

9. évfolyam

A TÉRKÉP

A térképi ábrázolás

- Legyen tisztában a térkép és a valóság kapcsolatával, a térképi ábrázolás jelentőségével. Magyarozza a kicsinyítés mértéke és a méretarány közötti kapcsolatot.

A térképek jelrendszere.

- Ismertesse a domborzatábrázolás különböző módszereit.
- Ismerje fel térképen a domborzati formákat.
- Ismerje a földrajzi fókuszát jellemzőit.

Térképi gyakorlatok

- Alkalmazza a térkép jelei, színei és számai által közölt információkat.
- Tudja leolvasni a tényleges magasságot.
- Tudjon tájékozódni, helymeghatározást végezni földgömbön és térképen. Használja ismeretszerzésre a különböző méretarányú és tartalmú térképeket.

A NAPRENDSZER

A Naprendszer kialakulása, felépítése, helye a világegyetemben

- Ismertesse a Naprendszer helyét, a Tejútrendszer alakját, méreteit.
- Különítse el a csillagok és a bolygók tartalmi jegyeit.

A Nap és kísérői

- Ismertesse a Nap jellemzőit (mérete, távolsága a Földtől, anyagi összetétele, belső és felszíni hőmérséklete).
- Tudja megkülönböztetni a nap- és holdfogyatkozás kialakulásának okait.
- Sorolja fel a Föld- és a Jupiter-típusú bolygókat, sorrendjüket, mutassa be közös és egyedi jellemzőiket.
- Ismertesse a Hold mozgásának sajátosságát, értse a holdfázisok váltakozásának okát.
- Magyarázza a meteor és meteorit közötti különbséget.

A Föld és mozgásai

- Legyen tisztában a Föld méreteivel (sugár, Egyenlítő).
- Tudja egyszerű rajzzal bemutatni a napsugarak hajlásszöge és a szoláris éghajlati övezetek kialakulása közötti összefüggést.
- Magyarázza a nappalok és az éjszakák váltakozását.
- Ismerje az égitestek látszólagos napi K-Ny-i járását, a forgás Ny-K-i irányát.
- Alkalmazza az alapvető átváltásokat: 15 hosszúsági fok = 1 óra időkülönbség = 1 időzóna 1 hosszúsági fok = 4 perc időkülönbség Tudja kiszámítani a helyi és a zónaidőt.

Nap körüli keringés

- Ismerje a keringés pályájának jellemzőit, a keringés idejét.
- Elemezzon a keringéssel kapcsolatos ábrákat.
- Ismerje a tavaszi és az őszi napéjegyenlőség, a nyári és a téli napforduló fogalmát és időpontját.
- Mutassa be a forgástengely ferdesége és az évszakok kialakulása közötti összefüggést.

GEOSZFÉRÁK

A kőzetburok

Földtörténet

- Ismertesse a földtörténeti korbeosztás nagy egységeit.
- Tudja időbeli sorrendjüket és hozzávetőleges időtartamukat, ismerje az egyes földtörténeti idők meghatározó eseményeit, képződményeit.
- Fogalmazza meg a légkör, a vízburok és a bioszféra fejlődésének kapcsolatát a földtörténeti eseményekkel.

A Föld szerkezete és fizikai jellemzői

- Mutassa be a Föld gömbhéjas szerkezetét, tudjon a témához kapcsolódó ábrát elemezni. Ismertesse ábrák segítségével a Föld belsejének fizikai jellemzőit.
- Értelmezze az asztenoszféra áramlásainak és a kőzetlemezek mozgásainak kapcsolatát.

A kőzetburok szerkezete

- Ismerje a kőzetlemez és a földkéreg fogalmát, jellemezze a szerkezetét.
- Jellemezze a kontinentális, az óceáni kőzetlemezt és az asztenoszférát.
- Nevezze meg és csoportosítsa felépítésük szerint a nagy kőzetlemezeket.

A kőzetlemez-mozgások okai és következménye

- Mutassa be a lemezmozgások okait, típusait és azok következményeit.
- Magmatizmus és vulkánosság .
- Értelmezze a vulkáni tevékenység és a kőzetlemez-mozgások kapcsolatát.
- Mutassa be ábra segítségével a magmás ércképződés folyamatát.
- Csoportosítsa a vulkánokat működésük, alakjuk és a kitörés helye szerint.
- Mutasson meg térképen és ismerjen fel térképvázlatban vulkáni övezeteket és vulkánokat. Mondjon példát az utóműködésre és annak gazdasági jelentőségére.
- Magyarázza a földrengés kialakulásának okát, kapcsolatát a vulkánossággal és a lemezszegélyekkel.

- Mondjon példákat a pusztítás elleni védekezés lehetőségeire.

A hegységképződés

- Mutassa be a hegységképződés típusait, kapcsolatát a kőzetlemezek tulajdonságaival és mozgásaival.
- Tudjon ezekre példákat mondani. Ismertesse a gyűrődés és a vetődés folyamatát, összefüggésüket a gyúrt- és röghegységek kialakulásával.
- Tudjon példákat mondani típusaikra, formáikra.
- Legyen képes ábrákon, képeken megkülönböztetni a gyúrt- és a röghegységeket formakincsük alapján.

A kőzetburok (litoszféra) építőkövei

- Hasonlítsa össze az ásványok és a kőzetek jellemzőit.
- Ismertesse a kőszenek és a szénhidrogének keletkezését.
- Tudja keletkezés szerint besorolni, csoportosítani a kőzeteket.
- Mondjon példát az előfordulásukra és a felhasználásukra.

A Föld nagyszerkezeti egységei

- Ismertesse a Föld nagyszerkezeti egységeit (ösföld, röghegység, gyúrthegység, süllyedékterület, óceáni medence, óceáni hátság, mélytengeri árok), és tudjon példákat mondani azok előfordulására.
- Mutassa meg a térképen és ismerje fel a térképvázlaton ezeket.
- Sorolja fel az Eurázsiai- és a Pacifikus-hegységrendszer tagjait.
- Hasonlítsa össze a két hegységrendszert.
- Mutassa be ábra és kép segítségével az ösföldek, a röghegységek és a gyúrthegységek formakincsét.
- Csoportosítsa a síkságokat tengerszint feletti magasságuk és keletkezésük szerint.
- Tudjon példát az egyes típusokra. Mutassa be gazdasági jelentőségüket.

A földfelszín formálódása

- Ismerje fel képeken, ábrákon, modelleken a felszínformákat (mélyföld, alföld, fennsík, dombság, közép-hegység, magashegység, völgy, medence, hátság).
- Tudjon ezekre példát mondani a kontinensek és hazánk területéről, tudja megmutatni a térképen és felismerni a térképvázlatban.

A LÉGKÖR – ATMOSZFÉRA

A levegőburok

A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete

- Sorolja fel és csoportosítsa a légkört alkotó anyagokat.
- Ismertesse a légkör szerkezeti felépítését, a szférák jellemzőit és a bennük lejároló változások lényegét.
- Tudjon a témához kapcsolódó ábrát elemezni.
- Mutassa be példák alapján az emberi tevékenység légszennyező és az ózonréteget károsító hatásait, következményeit, a szennyezés csökkentésének lehetőségeit.

A levegő felmelegedése

- Magyarázza a levegő felmelegedését a földrajzi helyzet, a napsugarak hajlásszöge alapján.
- Bizonyítsa példákkal a felmelegedést és a lehűlést módosító tényezők szerepét.

A légnomás és a szél

- A szelek.
- Ciklon és anticiklon. Ismerje a légnomás és az izobár fogalmát.
- Magyarázza a légnomás változásának okát.
- Magyarázza a szél kialakulását, kapcsolatát a hőmérséklet és a légnomás változásával; a Föld forgásából származó eltérítő erő szerepét a légáramlás irányának kialakulásában.

- Ismertesse a mérsékelt övezeti ciklon és anticiklon jellemzőit, kialakulásuk fő térségeit. Mutassa be hatásukat az időjárásra és az éghajlatra.
- Időjárási frontok.
- Magyarázza a hidegfront és a meleg front kialakulásának feltételeit, mozgásukat, felhőzetüket, csapadékszónáikat.
- A szél felszínformáló tevékenysége.
- Mutassa be a szél pusztító, szállító és építő felszínalakító munkáját. Ismerjen fel ábrán, képen a szél által formált képződményeket.

Az általános légkörzés

- Az általános légkörzés rendszere
- Mutassa be a magas és alacsony légnyomású, a leszálló és felszálló légáramlású övezetek kialakulásának okait. Ismertesse az állandó szélrendszerek (passzátszelek, nyugatias szelek, sarki szelek) jellemzőit és kialakító tényezőiket.
- Legyen képes bemutatni az általános légkörzés rendszerét egyszerű rajzon. A monszun szélrendszer.
- Mutassa be a monszunszél évszakos irányváltását és következményeit a mérsékelt és a forró övezetben.

Víz a légkörben

- Tudja használni a légköri folyamatok bemutatása során a következő fogalmakat: tényleges- és viszonylagos vízgőztartalom, telítettség, túltelítettség, harmatpont, kicsapódás, halmazállapotváltozás.
- Tudja bemutatni ábra segítségével a felhőképződés folyamatát.
- Magyarázza a csapadékképződés és a különböző csapadékfajták kialakulásának folyamatát.
- Tudja példákkal alátámasztani a csapadék jelentőségét.

Az időjárás és az éghajlat

- Értse az idő, az időjárás, az éghajlat egymáshoz való viszonyát, az időjárási és éghajlati elemek változásainak folyamatát, okait.
- Ismertesse az időjárás-jelentés és előrejelzés jelentőségét a mindennapi életben és a gazdaságban.
- Tudjon az éghajlati elemekkel kapcsolatos tematikus térképeket és klímadiagramokat összehasonlítani.

HIDROSFÉRA – VÍZBUROK

A vízburok földrajza

- Mutassa be a vízburok tagolódását, a víz körforgásának folyamatát, az egyes területek vízháztartását meghatározó tényezőket.
- A tengervíz fizikai és kémiai tulajdonságai.
- Mutassa be a sótartalom változásának összefüggését a párolgással, a csapadékkal, a hozzáfolyással.
- A tengervíz mozgásai.
- A világtenger társadalmi-gazdasági hasznosítása.
- Magyarázza az óceán- és a tengervíz mozgási, áramlási rendszerének kialakulását és működését, lássa összefüggését az általános légkörzéssel.
- Tudjon megmutatni térképen hideg és meleg tengeráramlásokat.
- Bizonyítsa tematikus térképek és éghajlati diagramok segítségével a tengeráramlások éghajlatmódosító hatását és mondjon példát azokra.
- Mutassa be a tengervíz mozgásai és a partformák közötti összefüggést.

A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk

A tavak.

- Ismertesse a tómedencék keletkezési típusait.

- Tudjon példákat mutatni a térképen az egyes típusokra.
- Ismertesse a tavak pusztulásának okait és szakaszait.
- Értékelje az emberi tevékenység szerepét a tavak keletkezésében és pusztulásában.
- Mondjon példát a tavak hasznosítási módjaira.

A folyóvizek.

- Ismertesse a folyó munkavégző képességét meghatározó tényezőket.
- Mutassa be ábrák, képek alapján a folyóvíz építő és romboló munkáját.

A felszín alatti vizek

- Magyarázza a felszíni és a felszín alatti vizek kapcsolatát.
- Ismertesse a felszín alatti vizek kialakulását, vizük mozgását, valamint egymással, a csapadékkal és a párolgással való kapcsolatát.
- Tudja rendszerezni a felszín alatti vizeket különböző szempontok szerint. Ismerje fel és jellemezze a felszíni és felszín alatti karsztformákat (víznyelő, dolina, polje, cseppkő, barlang), barlangi patak, karsztforrás.

A talaj

- Jellemezze a leggyakrabban előforduló talajtípusokat, (pl. mezőségi talaj, barna erdei talaj, podzol, trópusi vörösföld, szikes), tudjon példát mondani földrajzi elhelyezkedésükre.
- Mondjon példákat a talaj pusztulását előidéző emberi tevékenységekre.
- Soroljon fel a talaj védelmét szolgáló megoldásokat, művelési módokat.

A GEOSZFÉRÁK KÖLCSÖNHATÁSAI

A szoláris és valódi éghajlati övezetesség

- Ismerje a Föld éghajlati övezeteit, a kialakító és módosító tényezők összefüggéseit.
- Legyen képes a természetföldrajzi adottságok és az életmód, illetve gazdálkodás kapcsolatának bemutatására; az összefüggések, ok-okozati kapcsolatok feltárására.
- Övezeteket veszélyeztető környezeti problémák és következményeik bemutatása.
- A függőleges övezetességben megnyilvánuló területi különbségek bemutatása példák alapján

A jég és felszínformáló munkája

- Mutassa be ábra alapján a hóhatár magasságának összefüggését a földrajzi szélességgel és a domborzattal.
- Ismertesse a gleccserek és a belföldi jégtakaró pusztító és építő munkáját. Ismerje fel ábrán, képen a jég által formált képződményeket (pl.: jég csiszolta felszín, tóhátság, gleccservölgy, morénasánc, morénasíkság)

A talaj

- Jellemezze a leggyakrabban előforduló talajtípusokat, (pl. mezőségi talaj, barna erdei talaj, podzol, trópusi vörösföld, szikes), tudjon példát mondani földrajzi elhelyezkedésükre.
- Mondjon példákat a talaj pusztulását előidéző emberi tevékenységekre.
- Soroljon fel a talaj védelmét szolgáló megoldásokat, művelési módokat.

A földfelszín formálódása

- Támassza alá példákkal a külső és a belső erők, valamint az ember szerepét a felszínformálódásban (lepusztulás, szállítás, felhalmozás).
- Ismerje fel képeken, ábrákon, modelleken a felszínformákat (mélyföld, alföld, fennsík, dombság, közép-hegység, magashegység, völgy, medence, hátság).
- Tudjon ezekre példát mondani a kontinensek és hazánk területéről, tudja megmutatni a térképen és felismerni a térképvázlatban.

A karsztjelenségek és karsztformák

- A karsztosodás folyamatának bemutatása, a tényezők közötti összefüggések felismerése.

- A felszíni és felszín alatti karsztformák jellemzése; a jellemző felszínformák felismerése képeken.

ÁTALAKULÓ TELEPÜLÉSEK, ELTÉRŐ DEMOGRÁFIAI PROBLÉMÁK A 21. SZÁZADBAN.

Demográfiai folyamatok a 21. század elején

- Tudja bemutatni a népességszám-változás időbeli és területi különbségeit, tudja ismertetni okait és következményeit, összefüggését a fiatalodó és az öregedő társadalmak jellemző folyamataival és problémáival.
- Napjaink migrációs folyamatainak megismerése, konkrét példának bemutatása (pl. hírek, nyomtatott és digitális információforrások alapján), az okok feltárása.
- Az emberfajták (nagyasszok) területi elhelyezkedésének bemutatása.
- Állam, nemzet, nemzetállam, több nemzetiségű állam, nemzeti kisebbség fogalmának értelmezése konkrét példák alapján.
- A nyelvi sokszínűség jellemzése, a világnyelvek szerepének megértése.
- A világvallások elterjedésének, a vallás kulturális és a társadalmi-gazdasági folyamatokban betöltött szerepének megismerése példák alapján.

Településtípusok – urbanizáció

- A falu és a város fejlődésének, szerepének, jellemzőinek összehasonlítása, példák különböző szerepkört betöltő településekre a szerepkörök átalakulására.
- A városodás és városiasodás fogalmának megismerése, kapcsolatuk megértése; az urbanizációs folyamatok összehasonlítása a fejlett és a fejlődő világban; az agglomerációk kialakulásának bemutatása konkrét példákkal; a nagyvárosi élet ellentmondásainak feltárása

HELYI PROBLÉMÁK, GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK, A FENNTARTHATÓ JÖVŐ DILEMMÁI

- Tudja értelmezni a fenntartható fejlődés társadalmi, természeti, gazdasági, környezetvédelmi kihívásait.
- Megfogalmazza az energiahatékony, nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás lényegét, valamint példákat nevez meg a környezeti szempontok érvényesíthetőségére a termelésben és a fogyasztásban.
- Rendszerezi a geoszférákat ért környezetkárosító hatásokat, bemutatja a folyamatok kölcsönhatásait
- Megnevez a környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezeteket, példákat említ azok tevékenységére

10. évfolyam

A NEMZETGAZDASÁGTÓL A GLOBÁLIS VILÁGGAZDASÁGIG

Az európai integráció – a megalakulástól napjainkig

Új fogalmak: Montánunió, Római Szerződés, Euratom, Europol, Maastrichti Szerződés, Schengeni Egyezmény, közös piac, gazdasági unió, pénzügyi unió, vezető centrumtársaság, az EU átalakítása és globális versenyképességének fokozása

Az Európai Unió intézményei és működése

Új fogalmak: Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Bizottság, európai biztosok, Európai Parlament, Európai Bizottság, Európai Számvevőszék, Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága, Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, az EU jelképei

Az Európai Unió mezőgazdasági és regionális politikája

Új fogalmak: Közös Agrárpolitika, közösségi költségvetés, intézményes árak, exporttámogatás, intervenció, termelési támogatások, közvetlen termelői kifizetések, élelmiszerbiztonság, agrárkörnyezetvédelem, speciális minőségű termékek, biotermelés, régió, vidékfejlesztés, NUTS, Európai Regionális Fejlesztési Alap, regionális politika és ennek kiemelt célkitűzései, „kék banán”, növekedési tengelyek, az EU legfejlettebb és legfejletlenebb régiói

A nemzetgazdaságok és a piacgazdaság

Új fogalmak: GDP, GNI, GNI/fő, Világbank, nemzetgazdaság, gazdasági fejlettségi szint, alacsony, közepes és magas jövedelemmel rendelkező országcsoporthoz, születéskor várható átlagos élettartam, szegénység és jólét, szélsőséges egyenlőtlenségek, piacgazdaság, piac, értéktőzsde, termék ára, profit, magántulajdon, társadalmi tulajdon, háztartás, vállalat, állam, kormányzat, tökéletes piaci verseny, monopolhelyzet, össztársadalmi érdek, társadalmi igazságosság

Gazdasági termelés – gazdasági és foglalkozási szerkezet

Új fogalmak: gazdasági termelés, termelési tényezők, humán erőforrások, természeti erőforrások, tőke, technológia, gazdasági növekedés, gazdasági termelékenység, gazdasági szerkezet, mezőgazdaság, ipar, szolgáltatás, foglalkoztatottak, aktív keresők, foglalkozási szerkezet, munkanélküliség, kutatás és fejlesztés (K+F),

A mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatás

Új fogalmak: mezőgazdaság, élelmiszeripar, ipar, bányászat, energiaipar, feldolgozóipar, elektronika, biotechnológia, termelő és termelési szolgáltatások, pénzügyi szolgáltatási ágazatok, idegenforgalom, információs gazdaság, közületi és társadalmi szolgáltatások, személyes szolgáltatások, infrastruktúra, szociális és gazdasági infrastruktúra, közhasznú infrastruktúra, közhasznú utak és vasutak, egyéb közlekedési szektorok, költségigény, infrastrukturális hálózatok

Globális világgazdaság – Kiút a válságból?

Új fogalmak: világgazdaság, globális piacgazdaság, 1973-as és 1979-es kőolajár-robbanás, adósságválság, globalizáció, globális gazdasági folyamatok, kommunikációs technológiai fejlődés, transznacionális vállalatok, pénzügyi szolgáltatások, 2008-as globális pénzügyi válság, többpólusú világgazdaság, G20, feltörekvő piacok, BRICS-országok

A nemzetközi kereskedelem és a regionális gazdasági integrációk

Új fogalmak: szabadkereskedelem, természeti erőforrások különbözősége, komparatív előnyök, protekcionizmus, vám, kvóta, dömping, embargó, a nemzetközi kereskedelem növekedési üteme, árukereskedelem, szolgáltatáskereskedelem, áruszerkezeti összetétel, a világ legnagyobb áruexportáló és –importáló országai, a világ legnagyobb szolgáltatásexportáló és –importáló országai, integráció, kétoldalú kereskedelmi megállapodás, szabadkereskedelmi övezet, vámunió, közös piac, gazdasági unió, politikai unió, Világkereskedelmi Szervezet (World Trade Organization)

A transznacionális vállalatok

Új fogalmak: anyavállalat és leányvállalat, költségminimalizálás, profitmaximalizálás, „globális profit”, vállalati székhely, vállalati telepítő-tényezők, külföldi tulajdonú vállalatok, leányvállalatok

Kötelező topográfiai ismeret a témakörben:

Országok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság (Nagy-Britannia), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia,

Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna

Városok: Bécs, Berlin, Bern, Birmingham, Brüsszel, Bukarest, Dublin, Frankfurt, Genf, Hága, Helsinki, Kijev, Koppenhága, Lisszabon, Ljubljana, London, Luxembourg, Madrid, Manchester, Marseille, Milánó, Moszkva, München, Oslo, Párizs, Prága, Riga, Róma, Rotterdam, Stockholm, Strasbourg, Stuttgart, Szentpétervár, Szófia, Tallinn, Torino, Trieszt, Varsó, Velence, Vilnius, Volgograd, Zágráb, Zürich Közép-angliai iparvidék, olasz ipari háromszög, Randstad, Ruhr-vidék

Afrika

Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria, Algéria, Tunézia

Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó

Amerika

Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó, Venezuela, Panama, Chile, Kolumbia

Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC, Atlanta, Dallas, Seattle, Santiago, Bogotá

Ausztrália és Óceánia

Országok: Ausztrália, Új-Zéland

Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Ázsia

Országok: Egyesült Arab Emírségek, Dél-Korea (Koreai Köztársaság), Fülöp-szigetek, India, Indonézia, Irak, Irán, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kína, Kuvait, Malajzia, Szaúd-Arábia, Thaiföld, Törökország

Városok: Ankara, Bagdad, Bangkok, Kalkutta, Hongkong, Isztambul, Jakarta, Jeruzsálem, Manila, Mekka, Osaka, Peking, Rijád, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Teherán, Tel Aviv-Jaffa, Tokió, Újdelhi

MAGYARORSZÁG A 21. SZÁZADBAN

Globalizáció Magyarországon

Új fogalmak: közepes méretű és magas jövedelmű ország, tranzitállam, Schengeni övezet, ENSZ-, EU- és NATO-tag, költségvetési hiány, világgazdasági nyitottság, nemzetközi versenyképesség, külföldi működőtőke-import és ennek területi szerveződése, külföldi működőtőke-export és ennek fő irányai, hazánk legnagyobb vállalatai, magyar transznacionális vállalatok

21. századi külügyi-külgazdasági stratégiánk

Új fogalmak: euroatlanti integráció, térségpolitika, globális nyitás, atlanti erőter, az EU-politika fő célkitűzései, Visegrádi Együttműködés, Kárpát-medence, kárpát-medencei együttműködés, eurorégió, Duna-eurorégió

Hazánk demográfiai és foglalkoztatottsági helyzete

Új fogalmak: a népességszám csökkenése, a demográfiai ciklus negyedik szakasza, a születések és a halálazások számának alakulása, az első gyermek vállalásának életkora, a népesség korcsoportok szerinti összetételének változása, öregedési index, külföldi állampolgárok, a

határokon túl élő magyarság lélekszáma, a külföldön munkát vállaló magyar állampolgárok, foglalkoztatottsági szint, munkanélküliségi ráta

Hazánk nemzetgazdasága - vezető gazdasági ágazatunk: a szolgáltatás

Új fogalmak: a GDP ágazatok szerinti megoszlása, gazdasági szolgáltatások, ingatlanügyletek, idegenforgalom, feldolgozóipar, bányászat, építőipar, mezőgazdasági termelés, területileg koncentrált ipari termelés, tranzitország, közlekedési infrastruktúra, személyszállítás, áruszállítás, légi közlekedés, logisztika. logisztikai központ Idegenforgalom

Kötelező névanyag: hazánk turisztikai régiói, s hazánk kiemelkedő turisztikai forgalmat lebonyolító városai Hazánk energiagazdálkodása és ipara

Új fogalmak: energiatermelés, megújuló és nem megújuló energiahordozók, feldolgozóipar, területileg koncentrált ipari termelés

Magyarország mezőgazdasága

Új fogalmak: kiváló természetföldrajzi adottságok, szántóterület, szántóföldi növények, növénytermesztés túlsúlya, gabonafélék, termelési intenzitás, állatállomány, élelmiszeripari ágazatok

Hazánk nemzetgazdaságának területi szerveződése

Új fogalmak: területi egyenlőtlenség, területi koncentráció, nyugat-kelet területi megosztottság, régió, regionális politika, válságterületek, rendszerváltozás, privatizáció, az EU regionális fejlesztési forrásai, NUTS-rendszer, üzleti központ, regionális és megyei fejlettségi színvonal

Kötelező topográfiai ismeret a témakörben:

Főbb települések: Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békéscsaba, Budapest, Bük, Debrecen, Dunaújváros, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hegyeshalom, Hévíz, Hódmezővásárhely, Hollókő, Jászberény, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Makó, Miskolc, Mohács, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Orosháza, Ózd, Paks, Pannonhalma, Pécs, Salgótarján, Sárospatak, Siófok, Sopron, Százhalombatta, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentendre, Szentgotthárd, Szolnok, Szombathely, Tata, Tatabánya, Tihany, Tiszaújváros, Vác, Várpalota, Veszprém, Visegrád, Visonta, Záhony, Zalaegerszeg, Zalakaros

A PÉNZ ÉS A TŐKE MOZGÁSAI A VILÁGGAZDASÁGBAN

A pénz világa

Új fogalmak: fizetési eszköz, fizetési egység, értékmegőrzés, árupénz, papírpénz, bankjegy, érme, készpénz, hitel- vagy bankszámlapénz, infláció, árindex, valuta, deviza, konvertibilis valuta, valutaárfolyam, értékpapír, részvény, kötvény, állami értékpapír, részvénytársaság, bank, központi bank, kereskedelmi bank, tőzsde, árutőzsde, értéktőzsde, értékpapír-piac, bróker, értékpapír-számla, tőzsdeindex

A nemzetközi tőkeáramlások

Új fogalmak: tőke, pénztőke, nemzetközi tőkeáramlások, nemzetközi működőtőkeberuházások, nemzetközi pénzügyi átutalások, nemzetközi bankhitelezés, nemzetközi értékpapír-kereskedelem, nemzetközi részvény és kötvényforgalom, nemzetközi devizakereskedelem, offshore területe

A globális adósságválság

Új fogalmak: hitel, adósság, rövid és hosszú lejáratú adósság, kamat, alacsony és magas kamatozású hitelek, eladósodás, eladósodott ország, világméretű eladósodás, nemzetközi hitelállomány, világméretű infláció, összes külső adósságállomány

Az Egyesült Nemzetek Szervezete, a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank

Új fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete, az ENSZ legfontosabb szervei (Közgyűlés, szakosított intézmények), a Nemzetközi Valutaalap (IMF), rövid- és középlejáratú hitelek 5 nyújtása, feltételes hitelek, IMF hitelezési politikája, Világbank (World Bank), hosszú lejáratú hitelek nyújtása. I

HELYI PROBLÉMÁK, GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK, A FENNTARTHATÓ JÖVŐ DILEMMÁI

Fogalmak: globális probléma, környezeti katasztrófa, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom, túlfogyasztás, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom, ENSZ, UNESCO, WHO, elsvatagosodás, ózonritkulás, savas csapadék, globális klímaváltozás, népességrobbanás

7. KÉMIA

9.évfolyam

- A tanuló ismerje az anyag tulajdonságainak anyagszerkezeti alapokon történő magyarázatához elengedhetetlenül fontos modelleket, fogalmakat, mint: *proton, neutron, elektron, atommag, tömegszám, izotóp, radioaktivitás, relatív és moláris atomtömeg, elektronhéj, gerjesztés, vegyértékelektron, csoport, periódus, nemesgáz-elektronszerkezet, elektronegativitás, ionos kötés, ionrács, fémek kötés, delokalizált elektron, fémrács, kovalens kötés, kötéspolaritás, kötési energia, atomrács, molekula, molekulaalak, molekulapolaritás, másodlagos kölcsönhatás, molekularács, exoterm, endoterm, moláris térfogat, oldat, oldhatóság, oldáshő, anyagmennyiség-koncentráció, képződéshő, reakcióhő, reakciósebesség, kémiai egyensúly, tömeghatás törvénye, disszociáció, sav, bázis, pH, oxidáció, redukció, oxidálószer, redukálószer, oxidációs szám, galvánelem, standardpotenciál, elektrolízis, szelektív hulladékgyűjtés, galvánelem, fertőtlenítés, akkumulátor.*
- Tudja alkalmazni a megismert tényeket és törvényszerűségeket egyszerűbb problémák és számítási feladatok megoldása során, valamint a fenntarthatósághoz és az egészségmegőrzéshez kapcsolódó viták alkalmával.
- Tudja használni a periódusos rendszert.
- Képes legyen adott képlet esetén a moláris tömeg meghatározására, aránypár alkalmazására.
- Képes legyen a legegyszerűbb számítási feladatok elvégzésére: tömegszázalék, mólis oldat, közömbösítés, termokémia, egyensúly témakörben. Ismerje az egészség és az élet védelméhez szükséges alapvető munka- és balesetvédelmi szabályokat.
- Képes legyen kémiai tárgyú ismeretterjesztő vagy egyszerű tudományos, ill. áltudományos cikkekről véleményt formálni, az abban szereplő állításokat a tanult ismereteivel összekapcsolni.
- Megszerzett tudása birtokában képes legyen a saját személyes sorsát, a családjá életét befolyásoló felelős döntések meghozatalára.

10. évfolyam

- A tanuló ismerje a fémek (alkálifémek, alkáliföldfémek, alumínium, ón és ólom, vascsoport, félnemes és nemesfémek, cink, kadmium, higany) és a szénsoport legfontosabb elemeinek és szerves vegyületeinek (szén, szénmonoxid, széndioxid, szénsav, karbonátok, szilícium, kvarc) nevét, képletét, fizikai és kémiai tulajdonságát.
- Ismerje a hidrogént és vegyületeit azok legfontosabb jellemzőit, reakcióit. Ismerje a halogéneket, az oxigéncsoport elemeit, a nitrogéncsoport elemeit és mindezek vegyületeit: fizikai és kémiai tulajdonságaikat, előállításukat, felhasználásukat és előfordulásukat.
- Tudja használni a periódusos rendszert.
- A tanuló ismerje a szénvegyületek rendszerezését, a legfontosabb szerves vegyületek szerkezetét, tulajdonságait és gyakorlati jelentőségét.
- Tudja a következő fogalmakat: *izoméria, konstitúciós izoméria, funkciós csoport, köznapi és tudományos név, telített, telítetlen, aromás vegyület, alkán, homológ sor, szubsztitúció, alkén (olefin), addíció, polimerizáció, műanyag, alkadién (diolefin), alkin, hidroxil-, karboxil- és észtercsoport, alkohol, fenol, aldehid, keton, karbonsav, éter, észter, zsír és olaj, szappan, észterképződés, mono-, di- és poliszacharid, amin és amid, aminosav, α -aminosav, fehérje, nitrogéntartalmú heterociklusos vegyületek, nukleinsav, DNS, RNS, lipidek, trigliceridek, szénhidrátok, kondenzáció, hidrolízis, polipeptid, fehérjék szerkezete, durranógáz, szökőkút kísérlet jódtinktúra, allotróp módosulatok, szintézis, természetes és mesterséges szenek, könnyűfémek, nehézfémek, fémek redukáló sora, korrózióvédelem, mész, érc, fosszilis energiahordozók, műanyag, vízkeménység, felületaktív anyag, toxikus anyag, tudomány és áltudomány, zöldkémia.*
- Tudja az egyes vegyületcsoportok esetén a legfontosabb tanult vegyületek nevét és szerkezeti képletét.
- Képes legyen a legegyszerűbb reakcióegyenletek felírására: *égés, szubsztitúció, addíció, polimerizáció, éterképzés, észterképzés, erjedés, kimutatási reakciók.*
- Ismerje és értse a fenntarthatóság fogalmát és jelentőségét.
- Tudja alkalmazni a megismert fogalmakat egyszerűbb problémák megoldása során, valamint a fenntarthatósághoz és az egészségmegőrzéshez kapcsolódó viták alkalmával.
- Ismerje az egészség és az élet védelméhez szükséges alapvető munka- és balesetvédelmi szabályokat.
- Képes legyen kémiai tárgyú ismeretterjesztő vagy egyszerű tudományos, ill. áltudományos cikkekről véleményt formálni, az abban szereplő állításokat a tanult ismereteivel összekapcsolni.
- Megszerzett tudása birtokában képes legyen a saját személyes sorsát, a családjá életét befolyásoló felelős döntések meghozatalára.

8. DIGITÁLIS KULTÚRA

9. évfolyam

Az információs társadalom, e-Világ

- ismeri az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

Mobiltechnológiai ismeretek

- ismeri és használja a mobiltechnológiát, kezeli a mobil eszközök operációs rendszereit és használ mobilalkalmazásokat.

Szövegszerkesztés Word

- karakterformázás, bekezdésformázás, élőfej és élőláb, oldal elrendezése, sablon

- Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése
- Adott nyersszöveg felhasználásával hosszú dokumentum formázása (például bekezdés, táblázat, laptájolás, élőfej, élőláb kialakítása),

Számítógépes grafika

- Rasztergrafikus és vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete
- Dokumentumszerkesztő program alakzataival ábra készítése minta vagy leírás alapján
- GIMP
- Tudjon egyszerű rasztergrafikus ábrákat létrehozni, megnyitni és megadott formátumban menteni, alakzatokat beilleszteni, módosítani.
- Ismerje a réteg fogalmát.
- Tudjon képeket képfeldolgozó programmal alapszinten kezelni, módosítani.

Inkscape

- Vektorgrafikus szerkesztőprogram alapszintű használata
- Alakzatok rajzolása: rajzóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap, méret, szegély, kitöltés, réteg

Multimédiás dokumentumok készítése

- digitálisan rögzít képet, hangot és videót, képes egyszerű megosztásra
- tudja, hogy van az adatvédelmi törvény és vannak szerzői jogok;

Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

Python program

- érti egy algoritmusleíró eszköz alapvető építőelemeit;
- adattípusok: karakter, szöveg, egész, valós, logikai adattípus ismerete
- Szekvencia, elágazások, feltételek kezelése, ciklusok ismerete
- Változók, értékadás
- A program megtervezése, kódolása, tesztelése
- Tudjon olyan parancssori alkalmazást készíteni, amely billentyűzetről képes adatokat olvasni, illetve monitoron megjeleníteni.

Publikálás a világhálón Weblapszerkesztés

- Webdokumentum fogalma, szerkezetének és alapelemeinek ismerete
- HTML nyelv fogalma
- Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai

Táblázatkezelés Excel Tudja és ismerje:

- Adatok táblázatos elrendezése
- Adatok bevitele, javítása, formázása
- Szám, szöveg, pénznem, százalékformátumok alkalmazása
- Egyszerű számítási műveletek adatokkal, egyszerű képletek szerkesztése
- Egyszerű függvények ismerete
- Diagram létrehozása
- Tudjon adatokat importálni és exportálni megfelelő karakterkódolással.

A digitális eszközök használata

- ismeri a digitális eszközök és a számítógépek fő egységeit,
- igénybe veszi az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait
- Felhőszolgáltatások igénybevétele

10. évfolyam

Az információs társadalom, e-Világ

- a gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

A digitális eszközök használata

- ismeri a digitális eszközök és a számítógépek fő egységeit, ezek fejlődésének főbb állomásait, tendenciáit;
- tudatosan alakítja informatikai környezetét.
- Ismeri az ergonómikus informatikai környezet jellemzőit, figyelembe veszi a digitális eszközök egészségkárosító hatásait, óvja maga és környezete egészségét;
- használja az operációs rendszer segédprogramjait, és elvégzi a munkakörnyezet beállításait; –
- igénybe veszi az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- használja az állományok tömörítését és a tömörített állományok kibontását;
- tisztában van a digitális kártevők elleni védekezés lehetőségeivel;
- önállóan használja az informatikai eszközöket, elkerüli a tipikus felhasználói hibákat, elhárítja az egyszerűbb felhasználói hibákat.

Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

- példákban, feladatok megoldásában használja egy formális programozási nyelv fejlesztői környezetének alapszolgáltatásait;
- szekvencia, elágazás és ciklus segítségével algoritmust hoz létre, és azt egy magas szintű formális programozási nyelven kódolja;
- a feladat megoldásának helyességét teszteli;

Online kommunikáció

- az online kommunikáció során alkalmazza a kialakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepelvárásokat;
- ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét;
- ismeri és alkalmazza a fogyatékkal élők közötti kommunikáció eszközeit és formáit.

Publikálás a világhálón

- dokumentumokat szerkeszt és helyez el tartalomkezelő rendszerben;
- több lapból álló web helyet készít.

Táblázatkezelés

- a problémamegoldás során függvényeket célszerűen használ;
- az adatokat diagramon szemlélteti;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

Adatbázis-kezelés

- ismeri az adatbázis-kezelés alapfogalmait;
- az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr

11. évfolyam

Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

- példákban, feladatok megoldásában használja egy formális programozási nyelv fejlesztői környezetének alapszolgáltatásait; –
- szekvencia, elágazás és ciklus segítségével algoritmust hoz létre, és azt egy magas szintű formális programozási nyelven kódolja;
- a feladat megoldásának helyességét teszteli;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról;
- hétköznapi, oktatáshoz készült szimulációs programokat használ;
- tapasztalatokat szerez a kezdőértékek változtatásának hatásairól a szimulációs programokban

Információs társadalom, e-Világ

- a gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

Mobiltechnológiai ismeretek

- ismeri és használja a mobiltechnológiát, kezeli a mobil eszközök operációs rendszereit és használ mobilalkalmazásokat;
- az applikációkat önállóan telepíti;
- az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobil eszközökre fejlesztett alkalmazások használata során együttműködik társaival.

Szövegszerkesztés

- speciális dokumentumokat hoz létre, alakít át és formáz meg;
- tapasztalatokkal rendelkezik a formanyomtatványok, a sablonok, az előre definiált stílusok használatáról;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Online kommunikáció

- az online kommunikáció során alkalmazza a kialakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepeltvárásokat;
- ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét;
- ismeri és alkalmazza a fogyasztókkal élő közötti kommunikáció eszközeit és formáit;
- tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

Táblázatkezelés

- a problémamegoldás során függvényeket célszerűen használ;
- nagy adathalmazokat tud kezelni;
- az adatokat diagramon szemlélteti.

Adatbázis-kezelés

- ismeri az adatbázis-kezelés alapfogalmait;
- az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr.

A digitális eszközök használata

- ismeri a digitális eszközök és a számítógépek fő egységeit, ezek fejlődésének főbb állomásait, tendenciáit;
- tudatosan alakítja informatikai környezetét.
- Ismeri az ergonómikus informatikai környezet jellemzőit, figyelembe veszi a digitális eszközök egészségkárosító hatásait, óvja maga és környezete egészségét;
- használja az operációs rendszer segédprogramjait, és elvégzi a munkakörnyezet beállításait;
- igénybe veszi az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- használja az állományok tömörítését és a tömörített állományok kibontását;
- tisztában van a digitális kártevők elleni védekezés lehetőségeivel;
- önállóan használja az informatikai eszközöket, elkerüli a tipikus felhasználói hibákat, elhárítja az egyszerűbb felhasználói hibákat.

9. ÉNEK-ZENE

9. évfolyam

A tanulók:

- Egy- és többszólamú zeneműveket énekelnek emlékezetből vagy kottából, énekhangjukat stílusosan használják;
- Megnevezik és beazonosítják a kottakép alapvető elemeit, és ezeket alkalmazzák a gyakorlatban;
- Jártasak a modális hangsorok világában;

- Hangzásuk alapján felismerik a legelterjedtebb népi, klasszikus és elektronikus hangszereket;
- Adott szempontok alapján elemzik a hallgatott zeneművet, érzékelik a különböző zenei interpretációk közötti különbségeket;
- Többféle szempontot érvényesítve alkotnak zeneművekről értékítéletet, és álláspontjuk mellett tanult ismereteikre alapozva érvelnek;
- Hallás után felismerik egy adott zenemű műfaji, formai és stílári jellegzetességeit és ezek korhoz kötött funkcióját;
- Saját gondolatot/témát/üzenetet fogalmaznak meg a témához általuk legalkalmasabbnak ítélt zenei közlésformában;
- Ismerik a magyar, európai és Európán kívüli kultúrák zenéjét, és azokat történeti, társadalmi és földrajzi ismereteikhez társítják;

10.évfolyam

- Egy- és többszólamú zeneműveket énekelnek emlékezetből vagy kottából, énekhangjukat stílusosan használják; –Jártasak a modális hangsorok világában;
- Megnevezik és beazonosítják a kottakép alapvető elemeit, és ezeket alkalmazzák a gyakorlatban;
- Hangzásuk alapján felismerik a legelterjedtebb népi, klasszikus és elektronikus hangszereket;
- Adott szempontok alapján elemzik a hallgatott zeneművet, érzékelik a különböző zenei interpretációk közötti különbségeket;
- Képesek a XX. század új hangzásvilágát érteni, a hangszínt és a ritmust, mint a dallam helyére lépett új információ hordozót fizikai, akusztikai esztétikai szempontból is megérteni;
- Többféle szempontot érvényesítve alkotnak zeneművekről értékítéletet, és álláspontjuk mellett tanult ismereteikre alapozva érvelnek;
- Hallás után felismerik egy adott zenemű műfaji, formai és stílári jellegzetességeit és ezek korhoz kötött funkcióját;
- Saját gondolatot/témát/üzenetet fogalmaznak meg a témához általuk legalkalmasabbnak ítélt zenei közlésformában;
- Ismerik a magyar, európai és Európán kívüli kultúrák zenéjét, és azokat történeti, társadalmi és földrajzi ismereteikhez társítják;

10.VIZUÁLIS KULTÚRA

9. évfolyam

TÉMAKÖR: Korszak, stílus, műfaj

- vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- érti és megkülönbözteti a klasszikus és a modern művészet kultúrtörténeti összetevőit, közlésformáinak azonosságait és különbségeit;
- a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti.

TÉMAKÖR: Kortárs művészeti jelenségek - Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet

- a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- a művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlítja és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
- vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot.

TÉMAKÖR: A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás

- különböző mediális produktumokat vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából elemez, összehasonlítja, és következtetéseit társaival is megvitatja;
- bemutatás, felhívás, történetmesélés érdekében térbeli és időbeli folyamatokat, történéseket, cselekményeket különböző eszközök segítségével rögzíti;
- tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
-
- valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is.

TÉMAKÖR: Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség –

- valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
- technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

TÉMAKÖR: Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás

- adott szempontok alapján érti és megkülönbözteti a történeti korok és a modern társadalmak tárgyi és épített környezetének legfontosabb jellemzőit;
- tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
- a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiálja és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti.

TÉMAKÖR: Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya

- a vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
- személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja; –
- adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud.

10. évfolyam

TÉMAKÖR: Korszak, stílus, műfaj

- a művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlítja és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;

- adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projektmunkát végez;
- érti és megkülönbözteti a klasszikus és a modern művészet kultúrtörténeti összetevőit, közlésformáinak azonosságait és különbségeit;

TÉMAKÖR: A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás

- szabadon választott témában társaival együtt ok-okozati összefüggéseken alapuló történetet alkot, amelynek részleteit vizuális eszközökkel is magyarázza, bemutatja.
- adott téma újszerű megjelenítéséhez illő technikai lehetőségeket kiválaszt és adott vizuális feladatmegoldás érdekében megfelelően felhasznál;
- technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

TÉMAKÖR: Digitális képkészítés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség

- valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
- technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

TÉMAKÖR: Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás

- adott szempontok alapján érti és megkülönbözteti a történeti korok és a modern társadalmak tárgyi és épített környezetének legfontosabb jellemzőit;
- tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja; –
- képkészítés és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően.

TÉMAKÖR: Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya

- a vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
- személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud.

11. NÉMET NYELV

9. évfolyam

A tanuló

- Értse meg és használja a számára ismerős mindennapi kifejezéseket és nagyon alapvető fordulatokat, amelyeknek célja konkrét szükségleteinek kielégítése.
- Tudjon bemutatkozni és másokat bemutatni, személyes jellegű kérdéseket megválaszolni és feltenni pl. a lakóhelyre, ismerősökre és tulajdontárgyakra vonatkozóan.

- Legyen képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész .
- Tudja elkülöníteni a lényeges információt a lényegtelenről kb. 100 szavas, elhangzott, köznyelvi szövegben.
- Tudja kikövetkeztetni néhány ismeretlen nyelvi elem (megnevező szó, jelző) jelentését az elhangzott szövegösszefüggésből.
- Legyen képes megérteni egyszerű köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget.
- Értse meg és tudja végrehajtani az egyszerűbb tanári utasításokat.
- Legyen képes egyszerűsített ismeretterjesztő szöveg lényegét megérteni.
- Tudjon egyszerű információkat kiválasztani ezekben a szövegekben.
- A tanuló legyen képes egyszerű, ismert szavakat tartalmazó szöveget másolni, diktálás után írni.
- Tudjon kitölteni egyszerű formanyomtatványokat személyi adatokkal.
- Tudjon röviden bemutatkozni, egy harmadik személyt bemutatni; kérdést feltenni és választ adni személyére (lakóhely, családtagok, foglalkozás), kedvenc szabadidős tevékenységekre
- Tudjon beszélni 1-2 percig **az alábbi témakörökben: iskola, hobby, házibuli, bevásárlás, étkezés otthon és vendéglőben, gyorsétteremben, iskolai testnevelés, kedvenc sportág.**
- Legyen képes részt venni a tanára által kezdeményezett **situációs játékban, mint: gyorsétteremben, piacon, beszélgetés órákőzi szünetben, meghívás moziba, koncertre, színházba, születésnapra.**
- (Ich höre gern Musik) és alapvető képességekre (Ich kann schwimmen) vonatkozóan .
- Legyen képes egyszerű utasításokra cselekvő választ adni, reagálni.
- Tudjon egyszerű ételt és italt rendelni (Ich möchte ...); egyszerű útbaigazítást kérni (Wo ist die nächste Bushaltestelle?).
- Tudjon egyszerű mondatokat transzformálni (egyes szám első személyből egyes szám harmadikba vagy többes számba).
- Tudjon megadott szavakból egyszerű kijelentő, kérdő és felszólító mondatokat alkotni.

10. évfolyam

A tanuló:

- Értse meg és használja a számára ismerős mindennapi kifejezéseket és nagyon alapvető fordulatokat, amelyeknek célja konkrét szükségleteinek kielégítése.
- Tudjon bemutatkozni és másokat bemutatni, személyes jellegű kérdéseket megválaszolni és feltenni pl. a lakóhelyre, ismerősökre és tulajdonságokra vonatkozóan.
- Legyen képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.
- Tudja elkülöníteni a lényeges információt a lényegtelenről kb. 100 szavas, elhangzott, köznyelvi szövegben.
- Tudja kikövetkeztetni néhány ismeretlen nyelvi elem (megnevező szó, jelző) jelentését az elhangzott szövegösszefüggésből.
- Legyen képes megérteni egyszerű köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget. Értse meg és tudja végrehajtani az egyszerűbb tanári utasításokat.
- Ismerje fel írott, kb. 120 szavas köznyelvi szövegben a fontos információkat.
- Tudjon egyszerű, néhány ismeretlen szót és jelzőt tartalmazó, kb. 120 szavas szöveggel kapcsolatban igaz/hamis jellegű kérdésekre válaszolni.
- Legyen képes egyszerűsített ismeretterjesztő szöveg lényegét megérteni.
- Tudjon egyszerű információkat kiválasztani ezekben a szövegekben. A tanuló legyen képes egyszerű, ismert szavakat tartalmazó szöveget másolni, diktálás után írni.

- Tudjon írni minta alapján bemutatkozó levelet, képeslapot személyes élményről, egyszerű üzenetet, magánlevelet, amelyben megköszön valamit.
- Tudjon kitölteni egyszerű formanyomtatványokat személyi adatokkal.
- Tudjon röviden bemutatkozni, egy harmadik személyt bemutatni; kérdést feltenni és választ adni személyére (lakóhely, családtagok, foglalkozás,) kedvenc szabadidős tevékenységekre (Ich höre gern Musik) és alapvető képességekre (Ich kann schwimmen) vonatkozóan .
- Tudjon 1-2 percig önállóan beszélni az alábbi **témakörökben: iskola, egészséges táplálkozás, sport, idegen nyelvek tanulása, foglalkozások, média, városi, falusi élet.**
- Legyen képes egyszerű utasításokra cselekvő választ adni, reagálni. Tudjon egyszerű ételt és italt rendelni (Ich möchte ...); egyszerű útbaigazítást kérni (Wo ist die nächste Bushaltestelle?).
- Tudjon egyszerű mondatokat transzformálni (egyedül első személyből egyes szám harmadikba vagy többes számba). Tudjon megadott szavakból egyszerű kijelentő, kérdő és felszólító mondatokat alkotni.
- Legyen képes elmesélni egy történetet, eljátszani egy élménybeszámolót, előre megírt szerepet egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.
- Tudjon alkalmazni konkrét szituációkra vonatkozó, különálló szavakból és fordulatokból álló szókinccset, legyen képes ezeket összekapcsolni az alapvető lineáris kötőszavakkal.
- Képes legyen rövid történeteket, dalokat, verseket, mondókákat, rapszövegeket, rövid prezentációkat bemutatni.

11. évfolyam

A tanuló

- Értsen olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információ, vásárlás, helyismeret, állás).
- Tudjon kommunikálni olyan feladatok során, amikor egyszerű és közvetlen információcserére van szükség ismerős és begyakorolt dolgokra vonatkozóan.
- Tudjon egyszerű nyelvi eszközök segítségével beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.
- Értse meg beszélgetésekben az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.
- Értse a tanári instrukciókat, és tudjon ezekre reagálni. Tudja követni a rövid, egyszerű útbaigazításokat.
- Legyen képes megérteni és kiszűrni a lényeges információt kiszámítható, hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből, ha a megszólalók lassan és világosan beszélnek
- Legyen képes megérteni egyszerű, kb. 150 szóból álló olvasott vagy elhangzott szöveget.
- Tudjon egyszerű beszélgetésben részt venni, amennyiben a partner lassan, jól artikulálva beszél.
- Legyen képes feltenni és megválaszolni egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan.
- Tudja önmagát, lakóhelyét egyszerű fordulatokkal leírni. Legyen képes fenntartani a beszélgetést, pl. új témát kezdeményezni, problémát felvetni, részt venni egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témákról szóló beszélgetésben, amely közvetlen információcserét igényel ismert tevékenységgel kapcsolatban.
- Tudja magát megértetni társasági beszélgetésben.

- Tudjon 2-3 percig önállóan beszélni hétköznapi **témákról (család, lakás, szabadidő, napirend, étkezések, vásárlás, időjárás, iskola, környezetvédelem, utazás, családi és iskolai ünnepek).**
- Értse meg az ismerős szavakat feliratokon, reklámokban, katalógusokban.
- Tudja elkülöníteni a jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 150 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről.
- Legyen képes kikövetkeztetni a jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 150 szavas szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentését.
- Tudjon egyszerű nyomtatványokat kitölteni, rövid üzeneteket megírni.
- Legyen képes magáról és kitalált személyekről egyszerű fordulatokat és mondatokat írni.
- Tudjon ismert nyelvtani szerkezetek felhasználásával tényszerű információt közvetíteni, kb. 80 szavas szöveget, jellemzést, beszámolót írni

12. évfolyam

A tanuló

- Értsen olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül és a környezetét érintő területekhez kapcsolódnak (pl. Jellemzés, érzések, lakókörnyezet, iskola, bevásárlás, utazás, kapcsolatos információ, környezetvédelem, helyismeret, állás).
- Tudjon kommunikálni olyan feladatok során, amikor közvetlen információcserére van szükség ismerős és begyakorolt dolgokra vonatkozóan.
- Tudjon egyszerű nyelvi eszközök segítségével beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel, a természettel és technikával valamint a tanult nyelvet beszélő országokat jellemző egyszerűbb földrajzi, gazdasági és kulturális (DACHL_Länder) ismeretekről.
- Értse meg beszélgetésekben az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen és nem közvetlen környezetére vonatkoznak.
- Értse a tanári instrukciókat, és tudjon ezekre reagálni. Tudja követni az útbaigazításokat.
- Legyen képes megérteni és kiszűrni a lényeges információt kiszámítható, hétköznapi témákról szóló hangfelvételekből, ha a megszólalók normál tempóban beszélnek
- Legyen képes megérteni kb. 200-250 szóból álló olvasott vagy elhangzott szöveget. Tudjon egyszerű beszélgetésben részt venni, amennyiben a partner normál tempóban, de jól artikulálva beszél.
- Legyen képes feltenni és megválaszolni kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan.
- Tudja önmagát, lakóhelyét, iskoláját, utazásait, hobbijait és környezetvédelmi tevékenységeit fordulatokkal leírni.
- Legyen képes fenntartani a beszélgetést, pl. új témát kezdeményezni, problémát felvetni, részt venni egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témákról szóló beszélgetésben, amely közvetlen információcserét igényel ismert tevékenységgel kapcsolatban.
- Tudja magát megérteni társasági beszélgetésben.
- Tudjon 3-5 percig önállóan beszélni **hétköznapi témákról (szociális környezet, lakóhely és környéke, táplálkozás, sport, szabadidő, napirend, kultúra, étkezések, vásárlás, időjárás, iskola, környezetvédelem, utazás, családi és iskolai ünnepek technika, szolgáltatások, országismeret).**
- Értse meg a tanult szavakat feliratokon, reklámokban, katalógusokban.
- Tudja elkülöníteni a jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 150-200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről.
- Legyen képes kikövetkeztetni a jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 150-200 szavas szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentését.

- Tudjon nyomtatványokat kitölteni, üzeneteket megírni. Legyen képes magáról és kitalált személyekről fordulatokat és mondatokat írni.
- Tudjon ismert nyelvtani szerkezetek felhasználásával tényszerű információt közvetíteni, kb. 100-120 szavas szöveget, jellemzést, beszámolót írni.

12. TERMÉSZETTUDOMÁNY (biológia)

11.évfolyam

Témakör: A mi bolygónk: Az élet története

Fogalmak

élet, életfeltételek, evolúció, földtörténeti időskála, prekambrium, kambrium, kemoszintézis, fotoszintézis, sztromatolit, kihalási esemény

A tanuló:

- a földi élet keletkezésére és további alakulására vonatkozó feltételeket, elméleteket fogalmaz meg, a történéseket a megfelelő időskálán elhelyezi, ezekhez hiteles forrásokat használ fel;
- értelmezi az evolúció fogalmát, alkalmazza a fajok kialakulására és kihalására vonatkozó magyarázatok megfogalmazásában;
- az evolúcióval kapcsolatos tévképzetek eloszlatására felhasználja az evolúciókutatás eredményeit;
- érti a mikroorganizmusok szerepének jelentőségét az élet kialakulásában;
- érdeklődik a földtörténeti múlt iránt, tájékozott a már kihalt, jelentősebb élőlénycsoportok főbb jellemzőivel és a velük kapcsolatos evolúciós eseményekkel kapcsolatban;
- a Naprendszer égitestjeinek fizikai, kémiai jellemzését felhasználva tényekkel alátámasztott véleményt fogalmaz meg a Földön kívüli élet lehetőségeiről, az ezzel kapcsolatos kutatások céljáról, irányairól és eddigi eredményeiről.

Témakör: A mi bolygónk: Földi édenkertek

A tanuló:

- a Föld nagy zonális életközösségeit elhelyezi a földrajzi térképen;
- megérti és példákkal igazolja az élettelen és élő környezeti tényezők egymásra utaltságát;
- leírások, képek és videók keresése és elemzése alapján beszámolót készít a jellegzetes szárazföldi biomok, pl. a sivatagok, esőerdők, és/vagy a tengeri életközösségek, pl. korallszirtek, sarkvidéki tengerek jellegzetes élőlényeiről, a környezet és az élővilág állapotáról, igazolja a biomok élővilágának sokszínűségét és sérülékenységét;
- képes a bioszférát önszabályozó ökológiai rendszerként is értelmezni, ismeri a Gaia-elmélet alapvető állításait, amelyekkel kapcsolatban véleményt, következtetéseket fogalmaz meg.

Fogalmak: bioszféra, biom, éghajlat, tundra, tajga, lomberdő, esőerdő, szavanna, tengerek élővilága, plankton, Gaia

Témakör: Alkalmazkodás a változó környezethez

A tanuló:

- megérti és példákkal igazolja, hogy az élőlények környezetének **lassú, fokozatos változásával új fajok jöhetnek létre, egyensúlyi helyzetet alakítva ki az adott faj és a környezet között;**
- **felismeri, hogy a környezeti tényezők túl gyors változását az élőlények képtelenek követni, ami az élővilág pusztulásához, a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezethet;**

- megérti, hogy egyéni és közösségi szinten is intézkedések szükségesek az éghajlatváltozás ügyében, mérlegeli a lehetséges alternatívákat, véleményt alkot és érvel;
- megérti, miért globális probléma az édesvízhiány, a vizek szennyezettsége, megfogalmazza az egyén és a közösség lehetőségeit a problémák megoldására, az erre vonatkozó aktív tevékenységekre;
- szakkönyvek, internetes források segítségével felfedezi lakóhelyének természetvédelmi értékeit, megérti a határozókulcsok elvét, a fajok ökológiai mutatóit kapcsolatba hozza az élőlény környezethez való alkalmazkodásával;
- példák segítségével bemutatja az idegenhonos inváziós fajok megjelenésének okait és következményeit;
- példákon, személyes tapasztalatokon keresztül tájékozódik a környezet és természetvédelem szervezett lehetőségeiről, a hatósági jogkörökről és felelőségekről, valamint a civil szervezetek munkájáról.

Fogalmak: élőhely, alkalmazkodás, biotikus és abiotikus környezeti tényezők, vízminőség, talajminőség, levegőminőség, természetvédelem, környezetvédelem, hulladékgyűjtés, energiagyűjtés

Témakör: Velünk élő élővilág

A tanuló:

- értékeli és bemutat az emberrel állandó, illetve gyakori kapcsolatban lévő élőlényeket, megfigyelésekkel és vizsgálatokkal igazolja a közvetlen környezet élővilágának sokszínűségét és alkalmazkodását;
- mikrobiológiai ismeretekre alapozott higiéniai szemlélettel rendelkezik, amelyet mindennapi életmódjában (pl. a testápolás, étkezés, lakókörnyezet tisztán tartása) is igyekszik érvényesíteni;
- megfigyeli a lakókörnyezetében előforduló állatokat, azonosítja gyakoribb növényfajokat, értékeli a biológiai sokféleség jeleit

Fogalmak: élőhely, abiotikus tényező, mikroklíma, bélflóra, mikrobiom, botanikus kert

Témakör: Testünk az időben

A tanuló:

- biológiai, pszichológiai, társadalmi és etikai szempontból is elemzi a fogantatástól a halálig tartó életfolyamatok főbb szakaszait és lépéseit;
- érvel az élet tisztelete és védelme mellett;
- érti, hogy az emberi élet biológiai értelemben a fogantatással kezdődik, de a magzati élet védelmét a társadalmi környezetnek megfelelően a jog eszközeivel szabályozzák;
- ismeri a fogamzás optimális előfeltételeit;
- felismeri, hogy a fiatalkori, majd az időskori fejlődés egyaránt az élet része, amelyet az öröklődés mellett a környezet és az életvitel is alakíthat;
- ismeri a testkép és az énkép kialakulásának tényezőit, megérti, hogy a testtudatosság egész életen át fejleszhető.

Fogalmak: fogamzás, szülés; csecsemő-, kisgyermek-, fiatal-, felnőtt- és időskor; öregedés, személyiségfejlődés, énkép, testkép

TÉMAKÖR: Utak az egészséghez

A tanuló:

- példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja a környezeti hatások és az életvitel szerepét a betegségek megelőzésében, kialakulásában;

- szaktárgyi tudását képes alkalmazni az elsősegélynyújtásban, betegápolásban is, ehhez rendelkezik a megfelelő gyakorlati készségekkel is;
- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, a korai felismerést lehetővé tevő diagnosztikai lehetőségeket, ezzel összefüggésben vizsgálja a gyógyulási esélyeket;
- tényekre alapozott véleményt alkot a rákbetegségek kialakulására vezető környezeti tényezőkkel kapcsolatban, tudja, hogy megfelelő életmód esetén van esély a betegség elkerülésére;
- érti és elfogadja az egyén lehetőségeit és felelősségét a leggyakoribb fertőző megbetegedések megelőzésében, tájékozott a védőoltások fontosságáról és az antibiotikumok helyes használatáról;
- példákat említ a történelem nagy járványaira, megfogalmazza a kiváltó okokat;
- felismeri a szűrővizsgálatoknak a kockázatok és betegségek korai felismerésében játszott szerepét, erre felhívja családtagjai figyelmét is.

Fogalmak: betegség, egészség, életvitel, megelőzés, mentálhigiéné, rákbetegség, célzott kezelés, elsősegélynyújtás, otthonápolás

TÉMAKÖR: Szenvedélyeink nyomában

A tanuló:

- hiteles források felhasználásával bemutatja az egyes szenvedélybetegség-típusok jellegzetességeit, az egészséges személyiségfejlődést befolyásoló tényezőit, a függőség komplex okait és a gyógykezelés lehetőségeit;
- a légzőszervi megbetegedések népegészségügyi adatait összefüggésbe hozza a dohányzási szokásokkal, biológiai ismeretei alapján érvel a káros hatásokat okozó szenvedély ellen;
- ismeri a különféle drogok, pszichotróp szerek biológiai hatásmechanizmusait, megkülönbözteti az alkalmi droghasználóra és a drogfüggő személyre gyakorolt pszichés és szervi hatásokat;
- reális véleményt alkot az alkoholfogyasztás kultúrához köthető, valamint alkoholbetegséget jelentő formáiról, tisztában van a rendszeres, túlzott alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásaival.

Fogalmak: szenvedélybetegség, alkoholbetegség, függőség, életvitel, mentálhigiéné, drogtípusok

TÉMAKÖR: Ételek, élelmiszerek, táplálkozás

A tanuló:

- esettanulmányok, cikkek alapján értelmezi az élelmiszer-minőség és az élelmiszer-biztonság fogalmait, ezek kapcsolatát az élelmiszerek tartósításával, ételek elkészítésével, elfogyasztásával;
- konkrét példákkal igazolja a fenntarthatóság és a táplálkozási szokások kapcsolatát, értelmezi az élelmiszer-fenntarthatóság fogalmát;
- megkülönbözteti és konkrét esetekben megfelelően alkalmazza az élelmiszer, táplálék és tápanyag fogalmait;
- felismeri az élelmiszerekben található anyagoknak a környezeti, biológiai forrásoktól az elfogyasztásukig tartó láncolatát, tudja, hogy az élelmiszerek minősége függ ezektől az útvonalaktól, elemzi az egészségtani kockázati tényezőket;
- mindennapi életvitelében figyel az élelmiszerek és ételek eltarthatósági jellemzőire, érti az ezzel kapcsolatos jelöléseket, ismeri a megfelelő tárolás és tartósítás módjait;
- környezeti fenntarthatóságra és egészségmegőrzésre alapozott mérlegelő szemlélettel viszonyul vásárlási és étkezési szokásaihoz.

Fogalmak: élelmiszer, étel, tápanyag, éhínség, ételtartósítás, tenyésztés, termesztés, helyi eredetű élelmiszerek, élelmiszer-biztonság, élelmiszer-fenntarthatóság

TÉMAKÖR: Az egészséges környezet

A tanuló:

- konkrét példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja, hogy a környezeti (biotikus, abiotikus) hatásoknak meghatározó szerepe van testi és lelki egészségünkre;
- példákkal igazolja az egészséges környezet és a fenntarthatóság szoros összefüggéseit;
- megérti, hogy a környezetszennyezés súlyos egészségügyi károkat okozhat, és a környezetvédelmet már a lakóhelyiségében kell elkezdni, ismeri a lakóterek levegőminőségét, ezen keresztül az ember egészségét befolyásoló legfontosabb vegyi anyagokat, értékeli ezek határértékeken alapuló szabályozását;
- esettanulmányok, adatbázisok alapján elemzi a saját települése levegőminőségi helyzetét, összehasonlításokat végez más településekkel, igyekszik azonosítani a szennyező forrásokat, és számba veszi a helyzet javítására megtehető intézkedéseket;
- ismeretei alapján reális véleményt alakít ki az ivóvízminőséggel kapcsolatban, mérlegelő szemlélettel viszonyul a különféle hiedelmekkel, divatokkal szemben;
- értékeli és védi a környezetében található parkokat, zöldövezeti területeket és természeti tájakat, életvitelében helyet kap a természettel való rendszeres, pihenés és rekreáció jellegű kapcsolat.

Fogalmak: lebegő por, nitrogén-oxidok, levegőminőség, vízminőség

TÉMAKÖR: Genetikai örökségünk

A tanuló:

- példákat mutat be a gének (génhálózatok) megnyilvánulása és a környezeti hatások közötti kapcsolatra;
- megadott szempontok alapján családfákat értelmez;
- ismeri, hogy a molekuláris genetikai módszerekkel örökletes betegségek diagnosztizálhatók;
- felismeri, hogy a környezeti és életviteli hatások epigenetikai jellegű, nemzedékek közötti átörökítést okozhatnak, ismer példákat ennek molekuláris szintű mechanizmusaira;
- hiteles forrásokra hivatkozva az öregedést kialakító folyamatokra vonatkozó elméletet fogalmaz meg.

Fogalmak: genom és fenom, genetikai betegség, hajlam, epigenetika, örökölhetőség, egyénre szabott gyógyászat

TÉMAKÖR: Biológia és jövő

A tanuló:

- hiteles források ismerete alapján tájékozott a biológiai tudományok azon kutatási területeiről, melyekben az egyén és környezete jövőjének kérdése kiemelt jelentőséggel bír;
- példák elemzése alapján megérti és elfogadja, hogy a modelleken alapuló előrejelzés természeténél fogva valószínűségi jellegű, és a modellek bonyolultsága is korlátozott;
- ismer az ember várható élettartamának alakulását befolyásoló tényezőket, aktuális nemzeti és világtrendeket.

Fogalmak: tudományos előrejelzés

13.ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

12. évfolyam

➤ A család, a családi szocializáció

A tanuló:

- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- társaival megbeszéli a párválasztás, a családtervezés fontos szakaszait, szempontjait és a gyermekvállalás demográfiai jelentőségét: tájékozódás, minták, orientáló példák, átgondolt tervezés, felelősség.

Fogalmak: család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia

➤ A család gazdálkodása és pénzügyei

A tanuló:

- társaival megtervezi egy fiktív család költségvetését;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse

Fogalmak: családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED;

➤ Szabadság és felelősség, jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás

A tanuló:

- bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség;
- értelmezi a választójog feltételeit és a választások alapelveit;
- kiemeli a közteherviselés nemzetgazdasági, társadalmi és morális jelentőségét;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg;
- tiszteletben tartja a másik ember értékvilágát, gondolatait és véleményét.

Fogalmak: állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő nemzedékek jogai, norma, normakövető magatartás, állampolgári felelősség, állampolgári kötelesség, közteherviselés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel, választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai parlamenti választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, bűncselekmény, szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképesség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes

➤ Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem

a tanuló:

- társaival megbeszéli a nemzeti érzület sajátosságait és a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formáit;
- társaival megbeszéli a honvédelem, mint nemzeti ügy jelentőségét;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- tiszteletben tartja a másik ember értékvilágát, gondolatait és véleményét;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Fogalmak: nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges működési rend, nemzetállam

➤ A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása

a tanuló:

- bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség;
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát;
- azonosítja az állam gazdasági szerepvállalásának elemeit;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Fogalmak: állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika, államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korrupció és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség;

➤ **A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése**

a tanuló:

- azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit;
- tájékozott a munkavállalás szabályozásáról;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.

Fogalmak: hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés

➤ **Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem**

a tanuló:

- életvitelébe beépülnek a tudatos fogyasztás elemei, érvényesíti a fogyasztóvédelmi szempontokat;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Fogalmak: fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jótállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom;

➤ **Bankrendszer, hitelfelvétel**

a tanuló:

- saját pénzügyi döntéseit körültekintően, megalapozottan hozza meg;
- társaival megbeszéli a megalapozott, körültekintő hitelfelvétel szempontjait, illetve feltételeit;

Fogalmak: Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató

(THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

➤ **Vállalkozás és vállalat**

a tanuló:

- értelmezi a vállalkozás indítását befolyásoló tényezőket;
 - A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése
 - Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban
 - Az üzleti terv fogalma, célja
 - A vállalkozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői
 - A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái

Fogalmak: jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

14. TESTNEVELÉS

9. évfolyam

Kosárlabda:

- Megindulás - megállás, sarkazás, labdavezetés.
- Megindulás, átvett labdával megállás, sarkazás, labdavezetés.
- Minden feladatot lépéshiba nélkül, helyes technikai végrehajtással kell bemutatni, egy leütés ziccer ügyesebbik kézzel.

Röplabda:

- Kosárárintéssel fej fölé adogatás, 3 méter átmérőjű körben, a labdát legalább 1, 5 méterre a fej fölé kell játszani. 6db.
- Helyes technikai végrehajtás.

Atlétika:

- Térdelőrajt 30m-es síkfutás, távolugrás guggoló technikával, magasugrás lépő technikával.
- Magasugrás: Lányoknak:90 cm, fiúknak:100cm a minimum.
- Távolugrás: Lányoknak: 300 cm, fiúknak: 380 cm a minimum.
- Kislabdahajtás, súlylökés helyes technikai végrehajtás.
- 1000 méteres síkfutás egyenletes tempóban.
- Kislabdahajtás: Lányoknak:10m, fiúknak: 20m a minimum
- Súlylökés: Lányok:4,0m, fiúknak:6,0m a minimum

Torna: 48 ü gimnasztikai gyakorlat lánc bemutatása

Talaj: Kézállás, fejállás, tarkóállás, gurulóátfordulás előre, gurulóátfordulás hátra, kézen átfordulás oldalra - elemenkénti bemutatás.

Szekerényugrás: 4 részes szekerényen gurulóátfordulás előre.

Gerenda: Egyensúlyozás a gerendán. Végig haladás a gerenda teljes hosszán, fordulat, guggolás, felállás.

Gyűrű: Aplendület bemutatása.

Kondicionális:

- Ingafutás: 15m-es hossz, min.15.
- Hanyatt fekvésből felülés min: 30, mellső fekvőtámaszban karhajlítás - nyújtás : lányoknak 5db, fiúknak 10db,

- helyből távolugrás, min. lányoknak: 140 cm, fiúknak: 160 cm.
- 4ü fekvőtámasz: min: 20 db 1 perc alatt.

10. évfolyam

Kosárlabda:

- Megindulás - megállás, sarkazás, labdavezetés.
- Megindulás, átvett labdával megállás, sarkazás, labdavezetés.
- Minden feladatot lépéshiba nélkül, helyes technikai végrehajtással kell bemutatni,
- Indulócsel, egy leütés ziccer ügyesebb kézzel.
- Félpályáról labdavezetéssel ziccer dobás.
- Emberfogásos védekezés 2 – 2 elleni játékban.

Röplabda:

- Kosárérintéssel fej fölé adogatás 2 méter sugarú körben, a labdát legalább 1, 5 méterre a fej fölé kell játszani. Háló fölött labdaadogatás kosárérintéssel oldalirányú haladással.
- Alkarérintés helyes technikai végrehajtása.
- Alsó egyenes nyitás.

Atlétika:

- Térdelőrajt 30m-es síkfutás, távolugrás guggoló technikával, magasugrás lépő technikával.
- Magasugrás: Lányoknak:90 cm, fiúknak:105 cm a minimum.
- Távolugrás: Lányoknak: 310 cm, fiúknak: 390 cm a minimum.
- Kislabdahajtás, súlylökés helyes technikai végrehajtás. 1000 méteres síkfutás egyenletes tempóban.
- Kislabdahajtás: Lányoknak:12 m, fiúknak: 23 m a minimum
- Súlylökés: Lányok:4,5 m, fiúknak:6,5 m a minimum

Torna: 48 ütemű gimnasztikai feladatsor.

Kötélmászás mászókulcsolással

Talaj: Kézállás, fejállás, tarkóállás, kézen átfordulás oldalra, terpesz gurulóátfordulás előre, terpesz gurulóátfordulás hátra, mérlegállás - elemenkénti bemutatás.

Székényugrás: 4 részes, széltében állított szekrényen guggoló átugrás.

Gerenda: Fordulat, guggolás, felállás, hármaslépés, szökkenő hármaslépés, homorított leugrás.

Gyűrű: Alaplendület bemutatása, hátsó lefüggés.

Kondicionális:

- Ingafutás: 15m-es hossz, min.15.
- Hanyatt fekvésből felülés min: 30,
- mellső fekvőtámaszban karhajlítás - nyújtás : lányoknak 5db, fiúknak 10db,
- helyből távolugrás, min. lányoknak: 140 cm, fiúknak: 160 cm.
- 4ü fekvőtámasz: min: 20 db 1 perc alatt.

11.évfolyam

Kosárlabda:

- Indulócsel, egy leütés ziccer ügyesebb kézzel.
- Félpályáról labdavezetéssel ziccer dobás.
- Emberfogásos védekezés 2 – 2 elleni játékban.
- Félpályáról kétkezes mellső átadás a büntető vonal magasságában álló társnak, indulás után a társtól átvett labdával leütés nélkül fektetett dobás.

Röplabda:

- Kosárérintéssel fej fölé adogatás 2 méter sugarú körben, a labdát legalább 1, 5 méterre a fej fölé kell játszani.
- Min. 6db Háló fölött labdaadogatás kosárérintéssel oldalirányú haladással.

- Alkarérintés 2 méter sugarú körben, a labdát legalább 1 méterre a fej fölé kell játszani.
Min: 6 db
- Alsó egyenes nyitás.

Atlétika:

- Térdelőrajt 30m-es síkfutás, távolugrás guggoló technikával, magasugrás lépő technikával.
- Magasugrás: Lányoknak:90 cm, fiúknak:115 cm a minimum.
- Távolugrás: Lányoknak: 320 cm, fiúknak: 400 cm a minimum.
- Kislabdahajítás, súlylökés helyes technikai végrehajtás. 1000 méteres síkfutás egyenletes tempóban.
- Kislabdahajítás: Lányoknak:13 m, fiúknak: 27 m a minimum
- Súlylökés: Lányok:5 0 m, fiúknak:7,0 m a minimum

Torna: 64 ü gimnasztikai feladatsor.

Kötélmászás

Talaj:

- Kézállás, fejállás, tarkóállás, kézen átfordulás oldalra, terpesz gurulóátfordulás előre, terpesz gurulóátfordulás hátra, mérlegállás.
- Az elemek alkalmazásával önálló talajgyakorlat bemutatása.

Szekerényugrás: Tetszőleges támaszugrás bemutatása.

Gerenda:

- Fordulat, guggolás, felállás, hármaslépés, szökkenő hármaslépés, homorított leugrás.
- Az elemek alkalmazásával önálló gerendagyakorlat bemutatása.

Gyűrű: Alaplendület bemutatása, hátsó lefüggés.

Kondicionális:

- Ingafutás: 15m-es hossz, min.15.
- Hanyatt fekvésből felülés min: 30, mellső fekvőtámaszban karhajlítás - nyújtás :
lányoknak 5db, fiúknak 10db,
- helyből távolugrás, min. lányoknak: 140 cm, fiúknak: 160 cm.
- 4 ütemű fekvőtámasz: min: 20 db 1 perc alatt.

12. évfolyam

Kosárlabda:

- Indulócsel, egy leütés ziccer ügyesebb kézzel.
- Félpályáról labdavezetéssel ziccer dobás.
- Emberfogásos védekezés 2 – 2 elleni játékban.
- Félpályáról kétkezes mellső átadás a büntető vonal magasságában álló társnak, indulás után a társtól átvett labdával leütés nélkül fektetett dobás.
- Félpályáról átadás a büntetővonalnál álló társnak, visszkapott labdával megállás, indulócsel, ügyesebbik kézzel egy leütéssel ziccer dobás.

Röplabda:

- Kosárérintéssel fej fölé adogatás 2 méter sugarú körben, a labdát legalább 1, 5 méterre a fej fölé kell játszani.
- Háló fölött labdaadogatás kosárérintéssel oldalirányú haladással.
- Alkarérintés helyes technikai végrehajtása.
- Alkarérintés 2 méter sugarú körben, a labdát legalább 1 méterre a fej fölé kell játszani.
- Nyitás - fogadás alkarral.
- Adogatás párokban az alapérintések alkalmazásával. Felső egyenes nyitás.

Atlétika:

- Térdelőrajt
- 30m-es síkfutás, távolugrás guggoló technikával, magasugrás lépő technikával.
- Magasugrás: Lányoknak:90 cm, fiúknak:125 cm a minimum.

- Távolugrás: Lányoknak: 330 cm, fiúknak: 405 cm a minimum.
- Kislabdahajítás, súlylökés helyes technikai végrehajtás.
- 1000 méteres síkfutás egyenletes tempóban.
- Kislabdahajítás: Lányoknak:15 m, fiúknak: 30 m a minimum
- Súlylökés: Lányok:5 0 m, fiúknak:7,5 m a minimum

Torna: 64 ütemű gimnasztikai feladatsor.

Kötélmászás.

Talaj:

- Kézállás, fejjállás, tarkóállás, kézen átfordulás oldalra, terpesz gurulóátfordulás előre, terpesz gurulóátfordulás hátra, mérlegállás, tigrisbukfenc.
- Az elemek alkalmazásával önálló talajgyakorlat bemutatása.

Szekerényugrás: Tetszőleges támaszugrás bemutatása.

Gerenda:

- Fordulat, guggolás, felállás, mérlegállás, mellső fekvőtámasz, hármaslépés, szökkenő hármaslépés, homorított leugrás.
- Az elemek alkalmazásával önálló gerendagyakorlat bemutatása. Gyűrű: Alaplendület, lefüggés, hátsó lefüggés, leugrás.

Kondicionális:

- Ingafutás: 15m-es hossz,
- min.15. Hanyatt fekvésből felülés
- min: 30, mellső fekvőtámaszban karhajlítás
- nyújtás : lányoknak 5db, fiúknak 10db,
- helyből távolugrás, min. lányoknak: 140 cm, fiúknak: 160 cm.
- 4 ütemű fekvőtámasz: min: 20 db 1 perc alatt.

15. DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

12. évfolyam

Szabályjátékok

a tanuló:

- felfedezi és alkalmazza a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;
- felidézi és alkalmazza a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit;
- megfigyeli, azonosítja és értelmezi a társaitól és a környezetéből érkező hatásokat és az azokra adott saját válaszait
- értelmezi önmagát egyénként és a csoport részeként, a csoporton belüli viszonyrendszerben betöltött helye szerint a csoportos játékok során.

Fogalmak: tempó és ritmus, együttműködés, egyensúly, átadás és átvétel, impulzus, hatás és ellenhatás, bizalom, önismeret, társismeret

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

a tanuló:

- kitalál és dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat konkrét vagy szimbolikus jelentéssel;

- tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire, és felhasználja azokat dramatikus tevékenységeiben;
- továbbfejleszti az együttműködés és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát;
- kiveszi részét a közös döntéshozatali folyamatokból;
- adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit.

Fogalmak: drámajáték, kommunikáció, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd

Rögtönzés

a tanuló:

- az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat;
- ismeri és alkalmazza a szerepbe lépésben és az együttjátásban rejlő lehetőségeket;
- felismeri az empátia jelentőségét;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.

Fogalmak: probléma, viszony, hierarchia, státusz, státuszkülönbség, figura tartása, típus és egyénítés

Saját történetek feldolgozása

a tanuló:

- megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében;
- elemzi és dramatikus eszközökkel feldolgozza az általa hozott problémahelyzeteket;
- értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.

Fogalmak: döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekményszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondandó, tanulság

Műalkotások feldolgozása

a tanuló:

- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében;
- értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.

Fogalmak: konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés

Dramaturgiai ismeretek

a tanuló:

- tudatosan alkalmazza a feszültségteremtés eszközeit a dramatikus tevékenységekben;
- megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).

Fogalmak: dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa

A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)

a tanuló:

- adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;
- felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét;
- saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait.

Fogalmak: jelenet, típus, egyénítés, ellentét, párhuzam, feszültség, státus, sűrítés, variáció, színpadi tér, stilizáció, konkrét és absztrahált mozgás, hatás, katarzis

Dráma- és színháztörténet, Dráma- és színházelmélet

Fogalmak: realista színjáték, abszurd, groteszk, performansz, a választott dráma- és színháztörténeti ismeretanyag szakszókincse, a dráma műneme, a tanult drámaszerkezetek (pl. arisztotelészi dramaturgia, shakespeare-i dramaturgia, a brechti dramaturgia, az abszurd dramaturgia)

Kortárs dráma és színház

a tanuló:

- értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit.

Fogalmak: hivatásos színház, kőszínház, alternatív színház, amatőr színház, diákszínjátszás

Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)

a tanuló:

- az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat;
- felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot), valamint a színházi vizualitás (pl. díszlet, jelmez, fény) eszköztárát;
- használja a tér sajátosságaiban (irányok, arányok, hangsúlyok, fény és sötét, mozgás és mozdulatlanlanság stb.) rejlő lehetőségeket;
- felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét;
- alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében, a történetek dramatizálásában és a figurateremtés folyamatában;
- felismeri és alkalmazza a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket;
- felismeri és alkalmazza a választott előadóművészeti műfajok (vers- és prózamondás; prózai, zenés, bábos, táncos, mozgásos színjáték stb.) jellemző eszköztárát.

Fogalmak: színházi kommunikáció, pódiumszínpad, előadóművészet, megjelenítés, részleges megjelenítés, stilizáció

3. számú melléklet

Minimumkövetelmények

a 9-12. évfolyamon angol nyelvből

TÉMAKÖR: Personal topics: family relations, lifestyle, people and society

- érthetően tud folyamatosan beszélni, kisebb szünetek beiktatásával;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejtí gondolatait, véleményét és érzéseit;
- a tanult nyelvi funkciókat és nyelvi eszköztárát életkorának megfelelő élethelyzetekben megfelelően alkalmazza;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- szóban és írásban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, going to the doctor's, doing chores
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, social relations, clothes and fashion, relationships, common illnesses, traditional treatments, positive-negative characteristics
- Személyes élethez tartozó információk átadása
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes tématarományban.

TÉMAKÖR: Environment and nature

- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, weather and climate, seasons

- A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban.

TÉMAKÖR: School and education

- a megfelelő szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- alkalmazza a hangzó szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
- alkalmazza az írott szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school staff
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: educational institutions, parts of school buildings
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school subjects, knowledge, language learning targets, different ways of learning

TÉMAKÖR: Holidays, travelling, tourism

- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests both in Hungary and around the world
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning a trip, sightseeing, city tour
- Az utazás és turizmus tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus tématarományban.

TÉMAKÖR: Public matters, entertainment

- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;
- írásban röviden indokolja érzéseit, gondolatait, véleményét már elvontabb témákban;

- információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: relevant members of the public sector and civil service, tourists
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, sports, books, apps, media, computer games
- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti tématarományban.

TÉMAKÖR: Intercultural topics

- **felismeri a legfőbb hasonlóságokat és különbségeket az ismert nyelvi változatok között;**
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket magabiztosan használja.
- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions in the different countries
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

Minimumkövetelmények a 10. évfolyamon angol nyelvből

TÉMAKÖR: English and language learning

- körülírással közvetíti a jelentéstartalmat, ha a megfelelő szót nem ismeri;
- nem értés esetén tudja tisztázni a tartalmat;
- a tanult kifejezések alkalmazásával és a tanult nyelvi szokások követésével céljainak megfelelő érzéseket és beszédszándékokat fejez ki;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó írott – akár egyszerűbb irodalmi – szöveg tartalmát;
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata

TÉMAKÖR: Intercultural topics

- tájékozott a célnyelvi országok jellemzőiben és kulturális sajátosságaiban;
- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions in the different countries

- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

TÉMAKÖR: Cross-curricular topics and activities

- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;
- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

TÉMAKÖR: Current topics

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megérti a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi hírek, események lényegét.
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

TÉMAKÖR: Science and technology, Communication

- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- megérti és értelmezi a lényegét az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people household gadgets, mobile phones, computers, internet
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, social networks
- Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématarományban
- Egyszerű interakció a tudomány és technika tématarományban.

TÉMAKÖR: Gaining and sharing knowledge

- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;

- szóban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
- A tanult témákhoz kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása angol nyelven.

Minimumkövetelmények 11. évfolyamon angol nyelvből

TÉMAKÖR: Personal topics: family relations, lifestyle

- a tanult nyelvi elemek segítségével megérti a hangzószöveg lényegét akár anyanyelvi beszélők köznyelvi kommunikációjában és számára kevésbé ismert témákban és szituációkban is;
- társalgást kezdeményez, a megértést fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt a személyes tématarományon belül, akár anyanyelvű beszélgetőtárs esetében is;
- érzelmeit és véleményét szóban, változatos nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- érzelmeit és véleményét írásban, változatos nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- szükség esetén eltér az előre elgondoltaktól és mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatóságához igazítja;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, different generations within the family, love and marriage, friends, famous people, role models, healthcare personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace, healthcare facilities, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, basic objects used for treating illnesses and keeping fit, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations, sports, sport events, illnesses
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: daily routine, habits, healthy eating, eating in different places (home, canteen, restaurants) keeping fit, going to the doctor's, household duties, doing chores, doing the garden and taking care of everyday responsibilities
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, common illnesses/injuries, healthcare (traditional treatments, home remedies), positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans

TÉMAKÖR: Environment and nature

- a tanult nyelvi elemek segítségével megérti a hangzószöveg lényegét akár anyanyelvi beszélők köznyelvi kommunikációjában számára kevésbé ismert témákban és szituációkban is;

- társalgást kezdeményez, a megértést fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt a környezeti tématarományon belül, akár anyanyelvű beszélgetőtárs esetében is;
- szükség esetén eltér az előre elgondoltaktól és mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatóságához igazítja;
- érzelmeit, véleményét változatos nyelvi eszközökkel szóban megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- érzelmeit, véleményét változatos nyelvi eszközökkel írásban megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megfelelő nyelvi eszközökkel alkot szöveget szóban és írásban;
- véleményét szóban, változatos nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, változatos nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants, environmental protection personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside, geographical places, continents, space, the Earth
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources, volunteering
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, sustainability, weather and climate, seasons, recycling and reusing

TÉMAKÖR: Holidays, travelling, tourism

- megérti és értelmezi az összefüggéseket és a részleteket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus hangzó szövegekben;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket és a részleteket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;
- véleményét szóban változatos nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban változatos nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat.
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests, public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad, festivals
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays, currencies, cultural differences, effect of tourism on people and economy, new areas in tourism: wellness, language learning

TÉMAKÖR: Public matters, entertainment

- a tanult nyelvi elemek segítségével megérti a hangzószöveg lényegét számára kevésbé ismert témákban és szituációkban is;
- társalgást kezdeményez, a megértést fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt szórakozás, illetve információszerzés, -csere céljából, akár anyanyelvű beszélgetőtárs esetében is;
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entrance tickets, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media

TÉMAKÖR: Shopping , online shopping

- társalgást kezdeményez, a megértést fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt a személyes tematartományon belül, akár anyanyelvű beszélgetőtárs esetében is;
- mondanivalóját kifejezi kevésbé ismerős helyzetekben is, nyelvi eszközök széles körének használatával;
- szükség esetén eltér az előre elgondoltaktól és mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatósághoz igazítja;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of shops, shopping habits, bargain,
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, shopping facilities
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: measurement, money matters,
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, purchase, paying by/ in, spending..., , sales
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: window-shopping, shoplifting, bargain hunting
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: bakery, butcher's, grocery, greengocer's , post office, stationer's, services

TÉMAKÖR: English and language learning

- a legfontosabb jelenkori témákban a szövegösszefüggés alapján kikövetkezteti az ismeretlen szavak jelentését, megérti az ismeretlen szavakat is tartalmazó mondat jelentését;

- a tanult kifejezések alkalmazásával és a tanult nyelvi szokások követésével érzéseit és beszédzándékait világosan és érthetően fejezi ki;
- megérti a legfőbb nyelvi dialektusok egyes elemeit is tartalmazó szóbeli közléseket;
- hibáit általában önállóan is tudja javítani;
- nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási és nyelvhasználati lehetőségeket;
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, accents and dialects, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése

TÉMAKÖR: Intercultural topics

- megfogalmaz főbb hasonlóságokat és különbségeket az ismert nyelvi változatok között;
- alkalmazza a nyelvi változatokról megszerzett ismereteit informális kommunikációjában;
- tájékozott, és alkalmazni is tudja a célnyelvi országokra jellemző alapvető érintkezési és udvariassági szokásokat;
- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása

TÉMAKÖR: Cross-curricular topics and activities

- ismer más tantárgyi tartalmakat, részinformációkat célnyelven;
- használ célnyelvi elemeket más tudásterületen megcélzott tartalmakból.
- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

Minimumkövetelmények a 12. évfolyam angol nyelvből

TÉMAKÖR: Current topics

- használja a célnyelvet aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

TÉMAKÖR: Science and technology, Communication

- összefüggően, világosan és nagyrészt folyékonyan beszél a tudomány és technika tématarományhoz tartozó alapvető témákban;

- véleményét szóban megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: scientists, researchers, inventors, engineers, people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people/scientists/IT professionals, (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations

TÉMAKÖR: People and society

- összefüggően, világosan és nagyrészt folyékonyan beszél az ember és társadalom tématarományhoz tartozó és az idevágó érettségi témákban, akár elvontabb tartalmakra is kitérve;
- véleményét írásban megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét szóban, felkészülés nélkül, a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat.
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: towns, villages, countryside, home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, family events and celebrations, national and international events and holidays
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, everyday tasks and chores, taking part in the life of a community, volunteering, community service

TÉMAKÖR: Financial matters

- véleményét írásban megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét szóban, felkészülés nélkül, a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat.
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, bank forms, advertisements, commercials
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money

TÉMAKÖR: Career and employment

- véleményét írásban megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét szóban, felkészülés nélkül, a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat.

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces, offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews, meetings

TÉMAKÖR: Gaining and sharing knowledge

- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- szóban ad át nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven

TÉMAKÖR: Hungary

- beszámol saját élményen, tapasztalaton alapuló, akár az érdeklődési körén túlmutató vagy elképzelt személyes eseményről a cselekmény, a körülmények, az érzések és gondolatok ismert nyelvi eszközökkel történő összetettebb, részletes és világos jellemzésével;
- a tanult nyelvi elemek segítségével megérti a hangzószöveg lényegét akár anyanyelvi beszélők köznyelvi kommunikációjában és számára kevésbé ismert témákban és szituációkban is;
- társalgást kezdeményez, a megértést fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt a személyes témartományon belül, akár anyanyelvű beszélgetőtárs esetében is;
- a nyelvi funkciókat és nyelvi eszköztárát életkorának megfelelő élethelyzetekben megfelelően alkalmazza;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- szükség esetén eltér az előre elgondoltaktól és mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatósághoz igazítja;
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: towns, home town, villages, countryside, home, region, borders
- A témakörre jellemző természeti értékekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Transdanubia, the Great Plain, Small Plain
- A témakörre jellemző alapvető történelmi ismeretekre vonatkozó szókincs megszerzése célnyelven: Revolution and War of Independence, urbanisation, forefathers
- A témakörre, vagy a fővárosra/ szülővárosra jellemző legfontosabb nevezetességek megnevezése célnyelven: Castle District, Fisherman's Bastion, Royal Castle, Matthias Church, Heroes' square
- A témakörre jellemző hagyományos és nemzeti ünnepek megnevezése célnyelven: Easter, Saint Stephen's Day, Declaration of the Hungarian Republic, Labour Day

- A témakörre jellemző szokások és kulturális értékek ismertetése célnyelven: International Cultural Summer Festival, Szeged Open Air Theatre, Mardi Gras procession

TÉMAKÖR: Final exam preparation

- a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
- a megfelelő szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- megold változatos írásbeli feladatokat szövegszinten;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- informális és életkorának megfelelő formális írásos üzeneteket ír, digitális felületen is;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- az ismert nyelvi elemeket vizsgahelyzetben is használja;
- az első idegen nyelvből sikeres érettségi teszt legalább középszinten.
- A szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása
- A folyamatos beszéd és gondolat kifejtés gyakorlása

Az Európa Tanács B2 szintjeinek általános leírása: Megérti a változatos, konkrét vagy elvont témájú szövegek fő gondolatmenetét, követni tudja a hosszabb, összetettebb érveléseket is. Folyamatos és természetes módon tud a célnyelven interakciót folytatni. Világos és részletes szöveget tud létrehozni különböző témákról. Véleményét indokolni tudja, részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat.

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY
A/ KÉSZSÉGEK ÉS SZÖVEGFAJTÁK

1. Olvasott szöveg értése

–

1.1 Készségek: A vizsgázó képes az olvasási céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szövegben B2:

- a gondolatmenetet követni,
- véleményeket, érvelést követni,
- az információkat megfelelő részletességgel megérteni,
- a szerző álláspontjára következtetni,
- a szerző, illetve a szereplők érzéseire, érzelmeire következtetni.

1.2.A szöveg jellemzői:

- hosszabb, nyelvileg és tartalmilag összetettebb,
- konkrét vagy elvont témájú.

1.3.Szövegfajták:

- publicisztikai írások,
- (modern) szépirodalmi szövegek.

2. Nyelvhelyesség

2.1 Készségek:

A vizsgázó képes: változatos nyelvtani szerkezetek és lexikai egységek felismerésére, kiegészítésére és létrehozására szövegszinten.

2.2 A szöveg jellemzői:

A vizsgarészben használt szöveg:

- hosszabb, nyelvileg és tartalmilag összetettebb,
- konkrét vagy elvont témájú.

3. Hallott szöveg értése

3.1 Készségek: A vizsgázó képes az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg: • gondolatmenetét részleteiben is követni, • megértésén túl a szöveggörnyezetből következtetni az egyes beszélők álláspontjára, • megértésén túl a szöveggörnyezetből következtetni a beszélők érzelmeire és egymáshoz való viszonyára.

3.2 A szöveg jellemzői: A vizsgarészben használt szöveg • változatos nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkező, • természetes, a szöveg jellegének megfelelően változatos tempójú, • tartalmilag és szerkezetileg összetett.

3.3 Szövegfajták: • általános érdeklődésre számot tartó témáról szóló ismeretterjesztő szövegek.

4. Íráskészség

4.1 Készségek:

A vizsgázó képes

- a megadott témákat általános nézőpontból is tárgyalni,
- álláspontját viszonylag árnyaltan, érvelését rendszerzetten kifejteni,
- a nyelvi eszközök széles skálájának változatos alkalmazásával, összefüggő, megfelelően tagolt, logikusan felépített szöveget létrehozni,
- a nyelvtani struktúrákat valamint a helyesírás szabályait rendszerszerű hibák nélkül, nagy biztonsággal alkalmazni.

4.2 Szövegfajták:

- olvasói levél,
- cikk (diák)újság számára.

5. Beszédkészség:

A vizsgázó képes

- folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet,
- gondolatait, álláspontját következetesen, folyamatosan kifejteni,
- a megadott témákat általánosabb nézőpontból is tárgyalni,
- folyamatosan és természetesen részt venni a különböző témájú társalgásokban,
- bonyolultabb, váratlan elemeket is tartalmazó feladatokat sikeresen megoldani,
- elmagyarázni álláspontját, világosan érvelni,
- enyhe akcentusa ellenére természetes kiejtéssel, hanglejtéssel és normál beszédtempóban beszélni.

B/ Témakörök

1. Személyes vonatkozások, család:

- A család szerepe az egyén és a társadalom életében
- Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése

2. Ember és társadalom:

- Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság) •
- Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése

- Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése
- Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében
- Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése
- A fogyasztói társadalom, reklámok
- Társadalmi viselkedésformák

3. Környezetünk:

- A lakóhely és környéke fejlődésének problémái
- A természet és az ember harmóniája
- A környezetvédelem lehetőségei és problémái

4. Az iskola:

- Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban
- Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban

5. A munka világa:

- A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák

6. Életmód:

- Az étkezési szokások hazánkban és más országokban
- Ételspecialitások hazánkban és más országokban
- A kulturált étkezés feltételei, fontossága
- A szenvedélybetegségek
- A gyógyítás egyéb módjai

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás:

- A szabadidő jelentősége az ember életében
- A művészet szerepe a mindennapokban
- Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok
- A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai

8. Utazás, turizmus:

- A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra
- Az idegenforgalom jelentősége

9. Tudomány és technika:

A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre

C/ Nyelvtani szerkezetek és szókincs

A vizsgázó

- változatos szerkezeteket is megért és használ szóban és írásban,
- viszonylag nagy biztonsággal használja a nyelvtani szerkezeteket, és közben nem követ el rendszerszerű hibát,
- szükség esetén mondanivalóját képes önállóan helyesbíteni, pontosítani,
- árnyaltan fejezi ki kommunikációs szándékait.

1. Nyelvtani szerkezet:

Future Continuous, Future Perfect, Past Perfect Continuous, Present Continuous Passive, Past Continuous Passive, Participle clauses, Would (past habits), Wish (state verbs/ action verbs), Wish (unfulfilled actions), Gerund and infinitive in idiomatic expressions, Conditionals – mixed type, Inversion (for emphasis), Subjunctive

2. Szókincs:

A vizsgázó B2:

- megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon változatos helyzetekben, illetve elvont témákról,

- a változatos nyelvi, lexikai elemek közül általában ki tudja választani a kommunikációs célnak legmegfelelőbbet; szükség esetén néha körülírást alkalmaz,
- kisebb lexikai pontatlanságai nem gátolják a kommunikációt.

4. számú melléklet

A magyar-német kéttannyelvű program Zelk Tagintézmény

Alapelvek

A tanulók első évfolyamtól (2020/2021. tanév) felmenő rendszerben **heti négy órában¹ tanulják a németet** mint idegen nyelvet a 2020-as NAT-hoz illeszkedve. A felsőbb évfolyamokon kifutó rendszerben heti 5 órában tanulják a németet. Az órák csoportbontásban folynak.

Német nyelven, illetve két nyelven tanítjuk az alábbi tantárgyakat:

- ✓ **első** évfolyamon rajz, ének, technika, tánc
- ✓ **második** évfolyamon rajz, ének, technika, tánc
- ✓ **harmadik** évfolyamon rajz, ének, természetismeret
- ✓ **negyedik** évfolyamon rajz, ének, természetismeret
- ✓ **ötödik** évfolyamon célnyelvi civilizáció, természetismeret, történelem
- ✓ **hatodik** évfolyamon célnyelvi civilizáció, természetismeret, történelem
- ✓ **hetedik** évfolyamon célnyelvi civilizáció, biológia, történelem
- ✓ **nyolcadik** évfolyamon célnyelvi civilizáció, biológia, történelem

A célnyelv (német) oktatásának alapvető célja a Közös Európai Referenciakerettel (a továbbiakban: KER) összhangban a tanulók célnyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a minden tevékenységhez, így a nyelvi kommunikációhoz is nélkülözhetetlen motivációval.

A korszerű idegennyelv-oktatás tevékenységközpontú. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanuló áll. A kommunikatív feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, amelyek szintén erősíthetik a motivációt.

Maga a célnyelv oktatása és a célnyelven történő tanulás egyszerre kezdődik, hogy már kisgyermekkorban kialakuljon és fenn is maradjon a nyelvtanulás iránti pozitív attitűd, hogy az idegen nyelv tanulása sikeres legyen. Ehhez szükséges a folyamatos megerősítés, a pozitív tanári visszajelzés, melynek nyomán kialakul a tanulók önbizalma és beszédbátorsága.

Oktatásunk jellemzője a kommunikációs helyzeteken nyugvó, játékos nyelvtanulás korai megkezdése. A nyelvtanulás során a tanulók fejlettségi szintjüknek, életkori sajátosságaiknak megfelelő, ugyanakkor kihívást jelentő érdekes nyelvi tevékenységekben vesznek részt. A célnyelvet, amellyel minden esetben valamilyen kommunikációs szituációban, kontextusban találkoznak, kezdetben az anyanyelvi fejlődés mintájára sajátítják el. A célnyelvvel való

¹A két tanítási nyelvű általános iskola nyelvi fejlesztési céljait az első három évfolyamon heti négy (évi 144), a felsőbb évfolyamokon heti öt (évi 180) órában kell teljesíteni. (Forrás: a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet)

ismerkedés középpontjában a kezdeti szakaszban a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció fejlesztése áll. Ennek következtében kialakul és folyamatosan fejlődik a tanulók beszédészlelése, beszédértése, spontán beszéde és beszédbátorsága, ami megfelelő alapot teremt a nyelvi készségek további fejlesztéséhez és fejlődéséhez.

A nyelvtanítás során arra törekszünk, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus legyen. A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) hangsúlyozza a tantárgyközi integráció szerepét. A két tanítási nyelvű oktatás folyamatában a tanulók több közismereti tantárgyat célnyelven tanulnak, célnyelven szereznek új ismereteket.

Korán megkezdődik a célnyelv használata információszerzésre és -átadásra, és nyilvánvalóvá válik a nyelvtanuláson kívüli nyelvtudás fontossága. Lényeges, hogy a tanulók a célnyelv elsajátítása során építsenek meglévő ismereteikre és személyes tapasztalataikra, és fedezzék fel, hogy a célnyelvi és a tantárgyi tudás szoros kölcsönhatásban van egymással, és számos területen alkalmazható. Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak.

A Nat minden képzési szakaszra előírja az elérendő minimumszinteket, és kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott elvárásokra is. A két tanítási nyelvű iskolák követelményeit jogszabály szabályozza. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a Nat-ban és a „Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvében” (a továbbiakban: Irányelvek) azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt KER határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust. A célnyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit, ezek a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák a tanulók életkori sajátosságaival összhangban kerültek be a kerettantervbe, ennek megfelelően a helyi tantervünkbe is.

A kerettanterv alapján a helyi tantervünk a kétéves fejlesztési ciklusok végén a fejlesztési egységek céljaiból és tartalmából kiindulva határozza meg a fejlesztés várható eredményét, kapcsolódva az egyes szakaszok végére előírt KER-szinthez.

A törzsanyagon felül a törvényben előírt 20% szabad időkeret felhasználását a következőkre fordítjuk:

- 1-4. évfolyam
 - o gyakorlás, elmélyítés, számonkérés
 - o projektnapok beiktatása
- 5-8. évfolyam
 - o német nyelvű filmek megtekintése külső helyszínen (is)
 - o gyakorlás, elmélyítés, számonkérés (vizsgák)

Nevelési-fejlesztési célok, az elvárt minimumszint a szakasz végén (1-2. évfolyam):

Hallott szöveg értése:

A tanuló

- képes követni a nonverbális elemekkel erősen támogatott, célnyelven történő óravezetést.
- követi a lassú és tiszta kiejtésű beszédet, amikor a jelentés megértéséhez hosszú szünetek állnak rendelkezésére;

- felismeri és végrehajtja az általa már hallott utasításokat;
- a hallott szöveg tartalmát különböző módokon (mozgás, hang, rajz) meg tudja jeleníteni;
- képes rövid, egyszerű szövegeket, pl. mondókákat memoriterként elmondani;
- tud egyszerű szövegben hallott információt más tevékenység során felhasználni;
- megérti a gyakoribb, mindennapi, nagyon egyszerű szavakat és fordulatokat, amelyek a személyével, közvetlen környezetével kapcsolatosak.

Beszédkésztség:

A tanuló

- képes aktívan részt venni az interakciót igénylő célnyelvi gyermekjátékokban
- részt vesz egyszerű interakcióban, ahol a kommunikáció a lassabb beszéden és ismétlésen alapul
- be tud kapcsolódni az egyszerű játékos feladatokba
- képes megválaszolni egyszerű kérdéseket a közvetlen szükségletek vagy jól ismert témák területén, illetve azokra reagálni
- tud másoktól dolgokat kérni és másoknak dolgokat adni
- képes tevékenységekkel reagálni egyszerű tanári utasításokra pl. mozgás, rajzolás
- képes a célnyelvi normáknak megfelelő kiejtés, intonáció és beszédtempó utánzás alapján történő elsajátítására.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló

- ismeri a célnyelv írott változatának sajátosságait
- felismeri az egyszerű szavak, nagyon rövid mondatok nyomtatott képét, jelentésüket tanári segítséggel megérti
- elvégzi az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat tanári segítséggel

Íráskésztség:

A tanuló

- képes felismerni az anyanyelven és a tanult célnyelven történő írás közti különbséget
- ismeri a német nyelv ábécéjét
- rövid szavakat, mondatokat másol, illetve ír le

Német nyelv 1. évfolyam

Témakörök:

- Köszönés
- Család
- Irányok, színek
- Ünnepek
- Személyes adatok, számok
- Iskola
- Gyerekszoba
- Étkezés
- Öltözködés
- Állatok
- **Német nyelv 2. évfolyam**

Témakörök:

- Köszönés
- Család
- Irányok, színek
- Ünnepek
- Személyes adatok, számok
- Iskola
- Évszakok, időjárás
- Otthon, lakás
- Étkezés
- Öltözködés
- Állatok
- Közlekedés
- Napirend, napszakok ismeret

Az alapozó szakasz második évében a már megismert témakörök koncentrikus szókincs bővítése történik. A német ábécé betűinek megismerése játékosan történik, a magyar olvasás-, írástanítás mintájára.

Elvárt minimumszint 1. év végére a témakörök alapján:

- a tanuló német nyelven ismerje a napszakoknak megfelelő köszönéseket
- tudjon németül bemutatkozni (Hogy hívnak? Engem.. hívnak.)
- ismerjen legalább 5 mondókat (Ich bin Peter...; Ich heiße Klaus; Blau ist die Pflaume...; Auf dem Tisch...; Punkt, Punkt, Komma, Strich)
- aktívan vegyen részt a dalos körjátékokban (Alle meine Entchen; Große Uhren; Tschuff-Eisenbahn; Liebe Schwester tanz mit mir; Es tanzte ein Bi-Ba-Butzemann; Jetzt zieht Hampelmann; Mein Hut, der hat drei Ecken)
- tudja megnevezni a szűk családtagokat
- a célnyelven adott egyszerű utasítást értse meg (Állj fel!; Ül le!; Most rajzolunk)
- tanítói segítséggel mutassa a célnyelven mondott irányokat
- nevezze meg németül a színeket
- a német névelők szimbólumait ismerje fel
- az emberi testrészek német neveit ismerje fel
- 12-ig tudja a számok nevét németül
- az iskolával kapcsolatosan ismerjen tíz cselekvést jelentő igét, 20 főnevet
- az alapvető berendezési tárgyak nevét tudja németül megnevezni
- tanítói segítséggel tudja felsorolni a napok nevét
- ismerjen 20 szót az étkezés kapcsán
- tudjon megnevezni 20 állatot németül

Elvárt minimumszint 2. év végére a témakörök alapján:

- a tanuló német nyelven ismerje a napszakoknak megfelelő köszönéseket, elköszönéseket
- tudjon németül bemutatkozni (Hogy hívnak? Engem.. hívnak. ... éves vagyok. Lánytanuló/fiútanuló vagyok. Van/Nincs testvérem.)
- tudjon legalább 5 mondókat (Ich bin Peter...; Ich heiße Klaus; Blau ist die Pflaume...; Auf dem Tisch...; Punkt, Punkt, Komma, Strich)
- tudja megnevezni a szűk családtagokat, tudja őket röviden bemutatni
- a célnyelven adott egyszerű utasítást, óravezetést értse meg és annak megfelelően cselekedjen (Állj fel!; Ül le!; Most rajzolunk. Nyisd ki... oldalon!)
- ismerje a célnyelven mondott irányokat
- nevezze meg németül a színeket, utasítás szerint tudjon színezni

- a német névelők szimbólumait ismerje
- az emberi testrészek német neveit ismerje fel
- 24-ig tudja a számok nevét németül
- az iskolával kapcsolatosan ismerjen tíz cselekvést jelentő igét, 20 főnevet
- az alapvető berendezési tárgyak nevét tudja németül megnevezni
- tudja felsorolni a napok és a hónapok nevét
- ismerjen 20 szót az étkezés kapcsán
- tudjon megnevezni 20 állatot németül
- tudja elmondani a német ábécét
- ismerje a német betűnek megfelelő hangot
- két-háromtagú szavakat, rövidebb mondatokat tudjon olvasni helyes kiejtéssel
- segítségével tudja elmondani magyarul a németül olvasott szavakat, rövid mondatokat

Nevelési-fejlesztési célok, az elvárt minimumszint a szakasz végén (3-4. évfolyam):

Hallott szöveg értése:

A tanuló

- követi a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést;
- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;
- felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és tud ezekből következtetni a szövegek témájára;
- a megértést segítő feladatokra támaszkodva kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből;
- egyre önállóbban alkalmaz néhányat a megértést segítő alapvető stratégiák közül.

Beszédképesség:

A tanuló

- egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva fejezi ki beszédshándékát;
- egyszerű kérdéseket tesz fel a számára ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- rövid beszélgetést folytat számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- rövid beszélgetést folytat társaival a tanult témákról;
- képes rövid, egyszerű szövegek másokkal való közös előadására;
- képes az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtésére, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.
- rövid, egyszerű szövegeket mond el, illetve párbeszédet ad elő társaival közösen, tanári segítséggel;
- egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást ad saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;
- használ néhány egyszerű nyelvtani szerkezetet és mondatfajtát;
- kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket;

- munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel mutatja be;
- képes kreatívan alkalmazni a célnyelven tanult tantárgyak szókincsét;
- képes elmondani egy-egy megtanult szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló

- képes felismerni az anyanyelven és a célnyelven történő olvasás közti különbséget;
- felismeri és megérti az egyszerű mondatokban, rövid szövegekben az ismert szavakat és kifejezéseket a megértést segítő elemekre támaszkodva;
- megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;
- egyszerű, autentikus szövegekből kiszűr néhány alapvető információt;
- az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat végez el;
- képes kreatívan használni készségeit, képességeit az olvasott szövegek értelmezéséhez;
- kialakul érdeklődése a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

Íráskészség:

A tanuló

- képes felismerni az anyanyelven és a tanult célnyelven történő írás közti különbséget;
 - ismeri az adott nyelv ábécéjét;
 - különböző nyelvi tevékenységek során rövid szavakat, mondatokat másol, illetve ír le;
 - különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegeket alkot, adott mintát követve;
 - írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszol;
 - közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat végez el;
 - bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe;
 - képes kreatívan alkalmazni a nyelvi órákon és a célnyelven tanult tantárgyak szókincsét, tudását az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írása során.
- 3. évfolyamon minimum követelmény:**
- Igeragozás jelen időben: szabályos, tőhangváltós (Umlaut, Brechung), rendhagyó (sein, haben), elváló és nem elváló igekötős igék
 - Személyes névmások alanyesetben
 - Egyenes szórend, fordított szórend
 - Eldöntendő, kiegészítendő kérdés
 - Kérdőszavak (wer, was, wo, wie, woher, wohin, wann)
 - Főnevek alany-és tárgyesete (határozott, határozatlan névelőkkel)
 - Főnevek többes száma
 - Tagadás (kein, nicht)
 - Birtokos névmások (mein, dein)
 - Kötőszavak (und, oder)
 - Tőszámnevek 0-100-ig
 - Sorszámnevek
 - Módbeli segédigék (wollen, möchten)
 - Család (Családtagok bemutatása, Én és a családom)
 - Szabadidős tevékenységek, hobbi, sport
 - Otthon (Lakás részei, bútordarabok)
 - Németnyelvű országok, városok, látnivalók
 - Iskola, osztályterem berendezése, tantárgyak, órarend, iskolai felszerelések, osztálytársaim, barátaim

- Ünnepek és hagyományaink (Születésnap, farsang, húsvét, karácsony)
- Napok, hónapok, évszakok
- Meghívó készítése

4. évfolyamon minimum követelmény:

- A pontos idő kifejezése (Hivatalos és köznyelvi óraidő)
- Dátum kifejezése
- Hét, hónap, év, évszak, nap, napszakok (am Montag, im Januar...)
- Kérdőszavak (wie viel, wie spät, wann, von wann, bis wann, welch-)
- Módbeli segédigék (können, wollen, möchten)
- Haben, sein igék Präteritum alakja
- Összetett szavak képzése
- Felszólító mód
- Melléknév fokozása
- Elöljárószavak hová, hol kérdésre
- A főnevek tárgy-, részesesete határozott és határozatlan névelővel
- Személyes névmások tárgyesete
- Birtokos névmások alany- és tárgyesete
- Természet, állatok (Vadon élő és állatkerti állatok, kedvenc állatom)
- Napirend
- Étkezés (kedvenc ételeim, italai, egészséges táplálkozás)
- Öltözködés (Évszakok, ruhadarabok)
- Szabadidő, utazás
- Fantázia és valóság (A cirkusz világa)

Nevelési-fejlesztési célok, az elvárt minimumszint a szakasz végén (5-6. évfolyam):

Hallott szöveg értése:

A tanuló

- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket;
- felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és tud ezekből következtetni a szövegek témájára, tartalmára;
- követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- képes kiszűrni a lényegét és néhány alapvető információt az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva;
- egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

Beszédkésztség:

A tanuló

- képes kommunikálni egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- kérdéseket tesz fel kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszol a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédet folytat;

- megteszi az első lépéseket a célnyelv spontán használata útján;
- képes tudatosan alkalmazni egyre több kompenzációs stratégiát, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét;
- megnyilvánulásaiban törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra
- A tanuló egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal röviden, összefüggően beszél saját magáról és közvetlen környezetéről;
- saját munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel mutatja be;
- rövid, egyszerű történetet mesél el;
- egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat fogalmaz meg;
- egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat használ;
- lineáris kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket és ok-okozati összefüggéseket fejez ki;
- képes alkalmazni a megértést segítő legfontosabb stratégiákat;
- beszédében alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló

- megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
- megtalál alapvető információkat egyszerű, hétköznapi szövegekben;
- megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, kiszűri a szövegekből az alapvető információkat;
- az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat végez el;
- képes meglévő készségeit kreatívan használni az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;
- növekszik tájékozottsága a célnyelvi kultúráról;
- fokozódik érdeklődése a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.

Íráskészség:

A tanuló

- összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról;
- az írást a kommunikáció eszközeként használja egyszerű interakciókban;
- gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatsorokban fejezi ki;
- kreatívan alkalmazza nyelvismeretét egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról;
- felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.

5. évfolyamon a minimumkövetelmény:

- Perfekt (szabályos, rendhagyó igék)
- Präteritum (szabályos, rendhagyó igék)
- Melléknév fokozása, hasonlítás (wie és als kötőszóval)
- Módbeli segédigék Präsens-ben és Präteritum-ban (dürfen, müssen, wollen, mögen, können, sollen)
- Kötőszavak (wenn, als)
- Mellékmondati-szórend
- Kérdőszóval bevezetett mellékmondatok

- Személyes névmások részes esete
- Országok, nyelvek, emberek, tájak
- Iskola, barátok (osztálytársaim, barátaim, tanórán kívüli közös programjaink)
- Természet, állatok a nagyvilágban
- Egészséges életmód (Rendszeres testedzés, helyes táplálkozás, Az orvosnál)
- Utazás (osztálykirándulás, vakáció, nyaralás, a célnyelvi országok nevezetességei)
- Szabadidő, szórakozás (Múzeumok, kiállítások)
- Sport (testrészek és mozgás)

6. évfolyamon a minimumkövetelmény:

- Perfekt (elváló, nem elváló igekötős igék, -ieren végű igék)
- Kötőszavak (egyenes, fordított, mellékmondati szórend)
- Kérdőszó (warum)
- Elöljárószavak Akkusativ-val
- Elöljárószavak Dativ-val
- mutató névmás (dies-)
- Módbeli segédigék Perfekt alakja (Kettős Infinitiv)
- Főnevek birtokos esete
- A gyenge főnevek
- A birtokos névmások alany-, tárgy- és részes esetben
- Helyviszony kifejezése wohin, wo, woher kérdésre
- Jövő idő
- Visszaható igék
- Természet, állatok (ház körüli állatok és életmódjuknak főbb jellemzői, kedvenc állatom bemutatása)
- Otthon (Otthonom, szűkebb környezetem, lakóhelyiségek, háztípusok, ház körüli teendők)
- Iskola, barátok (tanórán kívüli közös programjaim)
- Város, bevásárlás (Épületek, utcák, Tájékozódás, útbaigazítás, üzletek, vásárlás)
- Sport (sportok, sportfelszerelések, kedvenc sportom, sportversenyek, extrém sportok)
- Iskola (Iskolám bemutatása, iskolatípusok, iskolai élet más országokban)
- Szabadidő, szórakozás (szabadidős tevékenységek, tanórán kívüli programok)
- Zene, művészetek (kedvenc zeném, együttesem)
- Étkezés otthon és étteremben
- Időjárás Magyarországon

Nevelési-fejlesztési célok, az elvárt minimumszint a szakasz végén (7-8. évfolyam):

Hallott szöveg értése:

A tanuló

- képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet, ha az rendszeresen előforduló ismerős témákról folyik;
- képes megérteni egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveit két beszélő esetén;
- képes megérteni a legfontosabb információkat képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.

Beszédképesség:

A tanuló

- képes arra, hogy begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben ki tudja magát fejezni;
- érthetően tud a folyamatoshoz közelítően beszélni, képes mondanivalójának nyelvtani és szókincsbeli megtervezésére, szükség szerinti módosítására;
- képes valamely gondolat vagy probléma lényegét megközelítő tartalmi pontossággal kifejtteni.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló

- képes megérteni a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegeket;
- képes felismerni az érvelések fő gondolatmenetét.

Írásképesség:

A tanuló

- képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról;
- tud írásban beszámolni eseményekről, élményeiről, és véleményéről;
- képes írásbeli interakciót elkezdeni, fenntartani és befejezni;
- tud jegyzetet készíteni olvasott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletéről;
- minták alapján képes több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegeket létrehozni a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.

7. évfolyamon a minimumkövetelmény:

- Melléknévragozás (erős, gyenge, vegyes)
- Vonatkozó névmások és mellékmondatok
- zu+Infinitiv szerkezetek
- Célhatározói mellékmondatok (damit és um+ zu)
- ohne dass, ohne zu+ Infinitiv
- anstatt dass, ohne zu+Infinitiv
- vonzatos igék
- Szenvedő szerkezet
- Időhatározói mellékmondatok (bis, während)
- páros kötőszavak
- Felfedezések
- Tudomány, technika (feltalálókés találmányok, a jövő technikai vívmányai)
- Egészséges életmód (A helyes táplálkozás, Betegségek és megelőzésük)
- Természet (kontinensek, tájegységek)
- Iskola (Az iskolám bemutatása, tanulási módszerek, idegen nyelv tanulása)
- Környezetünk védelme (Környezettudatos viselkedés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyeztetett állat-és növényvilág)
- Utazás, pihenés (Utazás belföldön és külföldön)
- Szabadidő, szórakozás (Internet, mozi, színház, tévézés)

8. évfolyamon a minimumkövetelmény:

- Feltételes mód jelen és múlt időben

- Feltételes mód módbeli segédigékkel
- Kötőszavak (obwohl, seit, während, bevor, nachdem, so dass)
- Birtokos esettel álló elöljárószavak (trotz, wegen)
- Plusquamperfekt
- Kölcsönös névmás (einander)
- Határozatlan névmások (jeder, alle, jemand)
- Öltözködés (A divat világa, egyenruha, márkás ruhaneműk az iskolában)
- Környezetünk védelme (környezettudatos viselkedés, környezetvédelem,
- Múltunk és jövőnk (Földünk jövője, A munka világa, pályaorientáció, foglalkozások, munkahelyek)
- Média, kommunikáció (Internet, közösségi oldalak, infokommunikációs eszközök, a média szerepe)
- Utazás (Közlekedési eszközök, közlekedési problémák)
- Iskola (Továbbtanulás, a célnyelvi országok iskolatípusainak összehasonlítása a magyar iskolarendszerrel, osztályzási rendszere)
- Zene, művészetek
- Utazás, pihenés (Utazási formák, típusok)
- Étkezés (étkezési szokások a célnyelvi országokban)
- Otthon (Lakóhelyem, tágabb környezetem, Élet a nagyvárosban és vidéken)
- Ünnepek és szokások (Családi, egyházi ünnepek és nemzeti ünnepeink)
- Vásárlási szokások

Célnyelvi civilizáció

A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja. Ennek érdekében a két tanítási nyelvű oktatás a következő célok megvalósítását szolgálja:

- az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,
- a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,
- a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,
- a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása.

Az önálló tematikával megjelenő, de a célnyelvek keretei között is oktatható célnyelvi civilizáció tantárgy tanításának az a célja, hogy a célnyelv használatával a tanulók tájékozottá váljanak a célnyelvi országok legtágabb értelemben vett kultúrájában. Ez felöleli a célországok földrajzát, gazdaságát, társadalmi viszonyait, történelmét, tudománytörténetét, tudományos-technikai vívmányait, irodalmát, művészetét, valamint a mindennapi élet kultúráját is. A tantárgy kiváló lehetőséget kínál a tantárgyközi integráció megvalósítására és a célnyelv iránti érdeklődés fenntartására.

A műveltségi tartalmak feldolgozása a kulcskompetenciák fejlesztésével együtt hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez; az önálló ismeretszerzés, a tájékozódás, a véleményformálás képessége mellett csiszolja a társas kompetenciákat; növeli az elfogadás, a tolerancia képességét; fejleszti a célnyelvi kommunikációs kompetenciát. A célnyelvi civilizáció tantárgy – komplex jellegéből fakadóan – a tanulók életkorához igazítva szintetizálja a NAT nevelési célkitűzéseit.

A tanulók a tanulmányozott országok kultúrájának jellegzetességeit összehasonlítják a magyar kultúra értékeivel, így kiteljesedik az egyetemes és a magyar műveltségről alkotott képük, és el tudják helyezni a célnyelvi kultúrát a magyarság kultúrájával együtt az egyetemes értékrendben. Tanulmányaik segítségével felfedezik és megértik a célországokban honos etikai elveket, és összevetik ezeket a különböző kultúrák – köztük saját nemzetük – etikai elvárásaival, így gazdagodik erkölcsi világképük.

A tanulók értelmezik az anyanyelvi kultúrától eltérő társadalmi szokásokat és szabályokat (udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humorstílusrétegek, dialektusok), ezáltal hatékonyabb kapcsolatteremtésre lesznek képesek magánemberként és munkájuk során is.

Tájékozódhatnak arról, hogyan valósul meg a demokrácia a célnyelvi országokban, ismereteket szereznek a más országokban folyó civil társadalmi tevékenységekről, az adott országok nemzetközi szervezetekhez és az Európai Unióhoz való viszonyáról, valamint arról, hogy a helyi közösségek milyen társadalmi problémákkal küzdenek. A célnyelvi országokban oly népszerű önkéntes mozgalmak, valamint a hátrányos helyzetűek és a fogyatékkal élők számára teremtett esélyek megismerésével a tanulók felelősségtudata is fejlődhet.

A tanulók képet kapnak a célországok gazdaságának globális és lokális problémáiról, a munka világáról, az életszínvonalról, foglalkoznak a fenntartható fejlődés kérdéseivel. Megismerik a célnyelvi országok munkaerőpiacának előnyös és kockázatos jellemzőit, így jobban el tudják dönteni, hogy vállalnának-e munkát külföldön, s ha igen, akkor hol, milyen és mennyi időre.

A célnyelvi civilizáció tantárgy tartalma megköveteli a folyamatos tájékozódást a célnyelvi országok hírforrásaiban. A tanulók nyomon követhetik a változásokat, megérthetik az egyes országok fejlődésének folyamatát, közben pedig gyakorolják a digitális és hagyományos médiumok használatát. Eleinte segítséggel, később önállóan értékeli a talált információk hitelességét. A hagyományos könyvtárhasználatot is gyakorolják, hogy magabiztosan tudjanak tájékozódni az idegen és a magyar nyelvű könyvtári gyűjtemények anyagaiban.

A célnyelvi civilizáció tanulása valós élethelyzetekre készíti fel a tanulókat, feladatok megoldása során fejleszti a problémamegoldó képességet. A tanulók információszerzés közben megtanulnak a célnyelven jegyzetelni, rendszeresen használják az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikákat a hangzó és az írott szövegek feldolgozásakor. Civilizációs tanulmányaik hozzájárulnak ahhoz, hogy gondolataikat, megállapításaikat kifejezzék és szabatosan indokolják a célnyelven. A tantárgy jó lehetőséget kínál a kooperatív tanulási technikák alkalmazására (mozaik módszer, projektmunka, szakértői csoport stb.).

A célnyelvi civilizáció tantárgy komplex jellegéből adódóan számos kulcskompetencia fejlesztését támogatja. A tanulók idegen nyelvű kommunikációja hitelesebbé válik azáltal, hogy szociokulturális ismereteik és interkulturális készségeik fokozatosan fejlődnek, gyakorlatot szereznek a kultúrák közötti párbeszédben. Ezek a készségek később is nagy segítséget jelentenek a kapcsolatteremtésben és a kapcsolatok fenntartásában, valamint a munkaerőpiacon való helytállásban.

Célnyelvi tanulmányaik során a tanulók megfigyelik, leírják, magyarázzák a szóban forgó területek természeti és mesterséges környezetét, azok jelenségeit és folyamatait, kutatják a környezettudatos életmód és fenntarthatóság legjobb gyakorlatát a célországokban, bővítik természettudományos műveltségüket a célországok tudományos-technikai vívmányainak megismerésével.

Megismerik a célnyelvi országok történelmének kulcsfontosságú eseményeit, az állam demokratikus felépítését, az állampolgári jogokat, az aktuális politikai és társadalmi törekvéseket. Megtanulják az emberi jogok tiszteletét, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség megbecsülését. Tájékozódnak más országok kulturális örökségéről az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével. A tantárgy tanulására jellemző produktív és interaktív tevékenységek támogatják a művészeti alkotások értő és beleérző értelmezését a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulóknál pozitív attitűd alakuljon ki a művészetek, a művészi kifejezés sokfélesége iránt, nyitottakká váljanak az esztétikai élmények befogadására.

Az önálló és csoportos problémamegoldó tevékenységek, a kooperatív módszerek alkalmazása felkészíti a tanulókat a csoportban folyó közös munkavégzésre. Megtanulják, hogyan alkalmazkodjanak társaikhoz, hogyan osszák meg ismereteiket, hogyan fogadják el, vagy hogyan vitassák mások véleményét. Kialakul reális önértékelésük, megtanulják elfogadni a kritikát, és mások értékelésének kulturált módját is gyakorolhatják. A folyamat eredményeképpen fejlődik személyiségük, erősödik belső motivációjuk, és kialakulnak önálló tanulási stratégiáik, ami az egész életen át tartó tanulás elengedhetetlen feltétele.

A két tanítási nyelvű általános iskolai képzésben a célnyelvi civilizáció óraszám az 5–8. évfolyamon heti 1 óra.

Évfolyam	5	6	7	8
Heti óraszám	1	1	1	1
Éves óraszám	36	36	36	36

A törzsanyagon felül a törvényben előírt 20% szabad időkeret felhasználását a következőkre fordítjuk:

- gyakorlás, elmélyítés,
- tanulmányi kirándulás.

A célnyelvi civilizáció tantárgy fejlesztési feladatai:

1. Ismeretszerzés célnyelven
2. Mérlegelő gondolkodás
3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven
4. Tájékozódás időben és

térben

Bontásban:

1. Ismeretszerzés célnyelven

	A	B
1	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam
2	Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, célnyelven hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, különböző médiumok anyagából.	Ismeretszerzés célnyelven írt információs szövegekből, ezek rendszerezése és értelmezése. Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
3	Információgyűjtés segítséggel. Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben, ezek felhasználásával, tanári segítséggel vázlat készítése célnyelven. Információgyűjtés könyvtárban. A megismert információk csoportosítása, a különbségek és hasonlóságok felismerése.	Önálló információgyűjtés célnyelven adott témához különböző szövegekből, médiumokból, ezekhez rövid szöveges tartalmi ismertető készítése célnyelven. A megismert információk csoportosítása, rendszerezése, összehasonlítása.
4	Autentikus szövegek, a célországokra jellemző dalok, mondókák felhasználása a célországban élők szokásainak megismeréséhez.	Filmek, képek, egyszerűsített szövegezésű szépirodalmi alkotások felhasználása a célországokban élők szokásainak, hagyományainak, életmódjának megismeréséhez.
5	Atlaszok, gyermeklexikonok használata.	Segédkönyvek, kézikönyvek, digitális és nyomtatott atlaszok, térképek, digitális és nyomtatott lexikonok használata. Az olvasmányok lényegét kiemelő vázlat készítése célnyelven.
6	Közös forráskeresés célnyelven az internet lehetőségeit felhasználva.	Az interneten található digitális források felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.

2. Mérlegelő gondolkodás

	A	B
1	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam
2	A célnyelv országai hazánkétól eltérő sajátosságainak felismerése.	A célnyelvi országok társadalmi berendezkedéséről szerzett ismeretek alapján kérdések megfogalmazása.
3	Híres emberek, történelmi hősök külső és belső tulajdonságainak bemutatása, véleményezése.	Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése. Sorsdöntő események hatásainak elemzése.
4	Adott témával kapcsolatos eltérő vélemények értékelése.	Tények és vélemény megkülönböztetése újságcikkekben.

5	Kitalált személyek és történelmi szereplők megkülönböztetése.	Igaz történetek és legendák valóságtartalmának, összefüggéseinek
---	---	--

1. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven

	A	B
1	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam
2	Beszélgetés a célnyelvi országok szokásairól, hagyományairól.	Összefüggő szövegalkotás írásban és szóban a célnyelvi országokról kulcsszavak, kifejezések felhasználásával.
3	Önállóan gyűjtött képekből tabló készítése, ezekhez rövid magyarázat adása célnyelven.	Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven, ahol a cél a tanultak összefoglalása, önálló kiegészítése.
4	A téma előnyös és hátrányos jellemzőinek felsorolása. Egy-egy cselekvés mellett vagy ellen szóló érvek gyűjtése.	A tény és a vélemény megkülönböztetése.
5	Mások véleményének türelmes meghallgatása és figyelembevétele.	Saját vélemény érthető megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése.
6	Tanultak kapcsán néhány mondatos összefüggő szöveg írása.	Fogalmazás írása valamely célnyelvi országban meglévő szokásról, hagyományról, összehasonlítás.

2. Tájékozódás időben és térben

	A	B
1	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam
2	Célnyelvi országok és fontosabb városaik azonosítása térképen.	Célnyelvi országok és a legfontosabb történelmi helyszínek azonosítása térképen.
3	Kronológiai adatok rendezése segítséggel.	Eseménye csoportosítása korok szerint. Egyes korszakok jellegzetességeinek megragadása és összehasonlítása.
4	A földrajzi környezet életmódra, a szokások kialakulására gyakorolt hatásának felismerése.	A földrajzi elhelyezkedés és a történelmi, társadalmi események közötti összefüggések felismerése.
5	A megismert események időrendbe állítása.	Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése egy kiemelt időponthoz képest.

Célnyelvi civilizáció 5-6. évfolyam

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már négy éve tanulják a célnyelvet, így

6	Egyes események, szokások megkülönböztetése aszerint, hogy a jelenhez, a múlthoz vagy a régmúlthoz tartoznak-e.	A tanult helyek megkeresése a térképen. Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről, elhelyezésük a megfelelő történelmi korszakban.
7	Párhuzamok és különbségek keresése Magyarország és a célország(ok) szokásai, hagyományai között.	Párhuzamok és különbségek keresése Magyarország és a célország(ok) társadalmi eseményei között térben és időben.

rendelkeznek alapvető információkkal a célnyelvi országokról. Nyelvi szintjük eléri a KER szerinti A1-es szintet.

A célnyelvi civilizáció tantárgy kiemelkedő szerepet játszik a kulcskompetenciák fejlesztésében, a nevelési célok elérésében. A tanítás során kulturális, technikai, történelmi, művészeti és természettudományos ismeretekhez jutnak a tanulók. Nem az ismeretek egyszerű befogadása a cél, hanem az ok-okozati összefüggések felismerése, az egyes események, szokások, jelenségek összehasonlítása. Az ismeretek elsajátítása során kialakul a tanulóknál az érdeklődés a célnyelvi országok kultúrája iránt. A saját és a célnyelvi kultúrák megismerése, összehasonlítása révén bővül műveltségük, szélesedik látókörük, így fokozatosan kialakul elfogadó magatartásuk, és megbecsüléssel tekintenek az eltérő kultúrákra.

A célnyelvi civilizáció tantárgy esetében a tanulás, az információszerzés eszköze a célnyelv, így annak készség szintű felhasználására, célorientált gyakorlására ad lehetőséget. A tantárgy tartalma szoros kölcsönhatásban van más közismereti tárgyakkal. A célnyelvi országok sokoldalú megismerése természetes kapcsolódási pontokat kínál a tanulók számára földrajzi, történelmi, képzőművészeti, irodalmi ismereteik kreatív és interaktív felhasználásához. A tanulók az infokommunikációs technológiai eszközökkel (IKT) támogatott információszerzést és -feldolgozást is gyakorolhatják, kezdetben segítséggel, majd képessé válnak az önálló kutatómunkára és a megszerzett információk produktív alkalmazására.

A tananyag feldolgozása közben lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók pár- és csoportmunkával, illetve a projektfeladatok során kibontakoztassák kreativitásukat, fontos a kreatív megnyilvánulások ösztönzése, elismerése.

A megjelölt témakörök nem választhatók mereven szét egymástól, közöttük tartalmi összefüggés, egymásra épülés, esetenként átfedés van. A tantárgy tanítása heti egy órában történik. Az éves óraszám témakörönkénti felosztása a helyi tantervben jelenik meg, amelynek elkészítése és az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó, már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

Tematikai egységek	óraszámok 5. o.	óraszámok 6. o.
A célnyelvi országok természetföldrajza és gazdagsága	14	10

A célnyelvi országok történelme, társadalmi viszonyai	2	4
Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban	3	3
Szabadidő, sport a célnyelvi országokban	2	2
A célnyelvi országok irodalma, művészete	10	9
Magyarország bemutatása külföldieknek	5	8
Összesen	36	36

		5. évfolyam	6. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok természet-földrajza és gazdagsága	A célnyelvi országok természet-földrajza és gazdagsága
2	Előzetes tudás	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok elhelyezkedéséről, legalapvetőbb földrajzi adottságairól.	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok elhelyezkedéséről, legalapvetőbb földrajzi adottságairól.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló térképen azonosítja a célországokat, képes megmutatni a célnyelvi országok fővárosait, szomszédos országait. A tanuló ismeri a célnyelvi országok fizetőeszközeit, azok viszonyát a magyarországiéhoz.	A tanuló térképen azonosítja a célországokat, képes megmutatni azok nagyobb városait, folyóit, tavait, hegyeit; következtetni tud a földrajzi elhelyezkedésből az életmódra; információt tud szerezni az ország természeti adottságairól autentikus anyagok (prospektusok, útleírások) segítségével; ismeri a célnyelvi országok főbb közlekedési lehetőségeit.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Térkép, vázlat segítségével a tanuló bemutat egy-egy célországot, vagy annak egy-egy területét. A célnyelvi országok fizetőeszközének megismerése. Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák megismerése. Autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre.	A célnyelvi országok főbb városainak, legfontosabb domborzati és vízrajzi jellemzőinek felismerése, értelmezése térképen. Ok-okozati összefüggések megállapítása az éghajlat és az időjárási viszonyok, valamint az életmód között. A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedés megismerése, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságai. Nemzetközi viszonylatban is híres

			termékek, márkák megismerése. Autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Topográfiai jelképek, felszíni formák, víztípusok, településtípusok, a pénz világa.	Topográfiai jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárási-éghajlati elemek, településtípusok, közúti közlekedés.

		5. évfolyam	6. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok történelme, társadalmi viszonyai	A célnyelvi országok történelme, társadalmi viszonyai
2	Előzetes tudás	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok jellegzetességeiről.	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok jellegzetességeiről.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló össze tudja hasonlítani a célnyelvi és magyarországi iskolai élet főbb vonásait, felismeri az azonosságokat és különbségeket.	A tanuló képes meghatározni a célnyelvi országok államformáját, megismeri a szimbólumait; időrendbe helyezi a legmeghatározóbb történelmi eseményeket, ismeri az azokhoz köthető legfontosabb személyeket; össze tudja hasonlítani az azonos történelmi időszakok hazai eseményeit a célnyelvi országokban történtekkel.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Diákélet, iskolai szokások a célnyelvi országokban és Magyarországon.	A célnyelvi országok államformáinak, legfontosabb szimbólumainak (zászló, címer) megismerése. Legfontosabb történelmi események megismerése, kronológiai sorrendbe helyezése. A magyar és a célnyelvi országok tanult történelmi eseményeinek összehasonlítása. Kiemelkedő történelmi személyiségek megismerése, hatásuk az ország életére.

5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Erkölcs, illem, jogok és kötelességek az iskolában.	Társadalom, jelképek, a társadalmi együttélés szabályai.
---	---------------------------------	---	--

		5. évfolyam	6. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban	Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban
2	Előzetes tudás	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok hagyományairól, szokásairól, ünnepeiről.	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok hagyományairól, szokásairól, ünnepeiről.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes segítséggel információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól; röviden be tudja mutatni a legelterjedtebb családi ünnepeket, és ismer néhány hozzájuk kapcsolódó, a magyartól eltérő szokást.	A tanuló képes segítséggel információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, a mindennapi életéről, jellemző életkörülményeikről; ismeri a legfontosabb nemzeti ünnepek eredetét, ünneplésük módját és szimbólumait; tud röviden ismertetni néhány, a célnyelvi országokra jellemző népszokást, kialakulásukkal és a hozzájuk kapcsolódó hiedelmekkel; képes ismertetni néhány tipikus tájjellegű ételt és italt; tudja egy-egy tipikus étel elkészítési módját, receptjét.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése. Nép-szokások, hiedelmek elmondása, kialakulásuk ismertetése vázlat segítségével. Vendégvárás, vendéglátás társadalmi szokásai nálunk és néhány célországban.	A célnyelvi országokban lakó emberek jellemző életmódjának, mindennapi életének megismerése. A vidéki és a városi életmód jellegzetességei. Szövegből, filmből információgyűjtés, szokások, hagyományok leírása. Vendégvárás, vendéglátás társadalmi szokásai nálunk és néhány célországban. Az adott tájegységre, országra jellemző ételek, étkezési szokások ismertetése, jellemző ünnepi menü

			összeállítása.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Városi és vidéki élet, család, ünnepek, népszokás, hiedelem, étkezési szokások, nemzeti ételek.	Állami és családi ünnepek, népszokás, hiedelem, életmód, étkezési szokások, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek, gyorséttermek.

		5. évfolyam	6. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Szabadidő, sport a célnyelvi országokban	Szabadidő, sport a célnyelvi országokban
2	Előzetes tudás	A célnyelv tanulása során a tanulóknak előzetes ismeretei vannak a célnyelvi országok jellemző, tradicionális sportágairól.	A célnyelv tanulása során a tanulóknak előzetes ismeretei vannak a célnyelvi országok jellemző, tradicionális sportágairól.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes bemutatni a célnyelvi országok jellemző otthoni és házon kívüli szabadidős és hobbi-tevékenységeit; tud példát mondani kulturált szórakozási, szabadidős tevékenységekre.	A tanuló be tudja mutatni a célországokra jellemző nemzeti sportokat, ismeri a legjelentősebb sporteseményeket; képes összehasonlítani a célnyelvi országok és a hazai iskolai élet jellemző sporttevékenységeit.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Jellemző szabadidős tevékenységek bemutatása, összehasonlítása a hazaiakkal. A kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása.	Nemzeti sportok, sportágak megismerése, a szabályok bemutatása, a sport szerepe a mindennapi életben. Iskolai sporttevékenységek bemutatása, a különböző országok iskolai lehetőségeinek összehasonlítása. Ismert és eredményes sportolók bemutatása.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Szabadidő hasznos eltöltése, kulturált szórakozás, hobbi.	Szabadidő hasznos eltöltése, kulturált szórakozás, hobbi. Egészséges életmód, sportolás, fair play.

		5. évfolyam	6. évfolyam
--	--	--------------------	--------------------

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok irodalma, művészete	A célnyelvi országok irodalma, művészete
2	Előzetes tudás	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok gyermekirodalmáról.	A célnyelv tanulása során szerzett ismeretek a célnyelvi országok gyermekirodalmáról.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló ismer a célországokhoz köthető történeteket, irodalmi alkotásokat, tudja ezeket valóság-tartalmuk alapján csoportosítani; ismer néhány, a célnyelvi országokhoz köthető író, költőt, gyerekverset, irodalmi alkotást; ismeri a célnyelvi országok leghíresebb múzeumait, néhány, ezekben kiállított tárgyat; ismer néhány, a célnyelvi országokhoz köthető zeneszerzőt és zenészt.	A tanuló ismer a célországokhoz köthető legendákat, történeteket, irodalmi alkotásokat, tudja ezeket valóság-tartalmuk alapján csoportosítani (mondák, legendák vagy valós megtörtént események); ismeri a legjelentősebb legendákban, történelmi leírásokban szereplő személyeket; ismer néhány, a célnyelvi országokhoz köthető író, költőt, irodalmi alkotást; ismeri a célnyelvi országok leghíresebb múzeumait, néhány, ezekben kiállított tárgyat; ismer néhány, a célnyelvi országokhoz köthető képzőművészt, zeneszerzőt és zenészt.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Különböző műfajú irodalmi szövegek megismerése, azok tartalmának felhasználása a célnyelvi országok történelmének feldolgozásában. Irodalmi alkotások (mondókák, versek) megismerése.	Különböző műfajú irodalmi szövegek megismerése, azok tartalmának felhasználása a célnyelvi országok történelmének feldolgozásában. A valóságon és a legendákon alapuló történetek szétválasztása. ifjúsági irodalmi alkotások) megismerése.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Irodalmi műalkotás, meghatározó képzőművészeti alkotás, klasszikus és popzene.	Legenda, mítosz, történelmi szemelvény, irodalmi műalkotás, meghatározó képzőművészeti alkotás, klasszikus és popzene.

		5. évfolyam	6. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Magyarország bemutatása külföldieknek	Magyarország bemutatása külföldieknek

2	Előzetes tudás	<p>Az iskolai tanulmányok során és az iskolán kívül szerzett tapasztalatok a hazai ünnepek köréről.</p> <p>A tanuló ismeri szülőhelyét, azt el tudja helyezni az ország térképén. Ismeri az ország főbb hegy- és vízrajzi jellemzőit.</p>	<p>Az iskolai tanulmányok során és az iskolán kívül szerzett tapasztalatok a hazai ünnepek köréről.</p> <p>A tanuló ismeri szülőhelyét, azt el tudja helyezni az ország térképén. Ismeri az ország főbb hegy- és vízrajzi jellemzőit.</p>
		<p>Hazánk földrajzi fekvésének megnevezése, bemutatása.</p> <p>Hazánk összehasonlítása a tanult jellemzők alapján a célnyelvi országokkal.</p>	<p>Hazánk földrajzi fekvésének, nagy tájegységeinek, hegyeinek, folyóinak megnevezése, bemutatása.</p> <p>Fel tudja sorolni, egy-két mondatlal ismerteti hazánk legjelentősebb történelmi eseményeit a már megismert időszakokból;</p> <p>bemutatja nemzeti jelképeinket, ünnepeinket; legfontosabb hagyományainkat;</p> <p>tud leírást adni arról az iskoláról és településről, ahol tanulmányait folytatja;</p> <p>Idegenvezetői szerepjáték arról a városról, ahol tanul (elhelyezése az országban, főbb földrajzi, történelmi jellemzői, látnivalói).</p> <p>Hazai képzőművészeti alkotás bemutatása.</p> <p>Hazánk összehasonlítása a tanult jellemzők alapján a célnyelvi országokkal.</p>
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló képes bemutatni hazánk földrajzi jellemzőit; tud leírást adni arról az iskoláról és településről, ahol tanulmányait folytatja; képes bemutatni kedvenc magyar íróját.</p>	<p>A tanuló rendelkezik alapvető célnyelvi szókinccsel a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek és földrajz tantárgyak témakörében; fel tudja sorolni, egy-két mondatlal ismerteti hazánk legjelentősebb történelmi eseményeit a már megismert időszakokból; bemutatja nemzeti jelképeinket, ünnepeinket; legfontosabb hagyományainkat.</p>
4	Ismeretek /	<p>Ismeri és használja a földrajzi</p>	<p>Ismeri és használja a történelmi</p>

	<p>fejlesztési követelmények</p>	<p>adottságok, jellegzetességek bemutatásához szükséges célnyelvi szókincset. Hazánk összehasonlítása a tanult jellemzők alapján a célnyelvi országokkal. Hazai irodalmi mű, író bemutatása.</p>	<p>események, földrajzi adottságok, jellegzetességek bemutatásához szükséges célnyelvi szókincset. Hazánk földrajzi fekvésének, nagy tájegységeinek, hegyeinek, folyóinak megnevezése, bemutatása.</p> <p>Idegenvezetői szerepjáték arról a városról, ahol tanul (elhelyezése az országban, főbb földrajzi, történelmi jellemzői, látnivalói). Hazai irodalmi mű, író, képzőművészeti alkotás bemutatása.</p> <p>Történelmi csomópontok, azok hatásainak, következményeinek bemutatása.</p>
	<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Topográfiai fogalmak, a város és a vidék természeti, kulturális értékei.</p>	<p>Topográfiai, történelmi alapfogalmak, a város és a vidék természeti, kulturális értékei.</p>

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

(Az általános elvárás: információszerzés eszköze a célnyelv.)

<p>A továbbhaladás általános feltételei az 5. évfolyam végére</p>	<p>A továbbhaladás általános feltételei a 6. évfolyam végére</p>
<p>A tanuló ismeri a célnyelvi országok fővárosait, földrajzi fekvését, szomszédos országait fizető eszközeit. Röviden be tud számolni a célnyelvi országok szabadidős tevékenységéről, az ünnepekről és szokásokról, ismeri az iskolai szokásokat a célnyelvi országokban és Magyarországon, tud leírást adni arról az iskoláról, ahol tanulmányait folytatja. Ismer néhány, a célországokhoz köthető író, költőt. Fel tud sorolni néhány fontos szereplőt és motívumot a célnyelvi országok mesevilágából.</p>	<p>A tanuló ismeri a célnyelvi országok államformáit, szimbólumait. Képes bemutatni hazánk és a célnyelvi országok földrajzi fekvését, megnevezni a nagy tájegységeket, hegyeket, folyókat és tavakat. Röviden ismerteti nemzeti jelképeinket, ünnepeinket; tud leírást adni arról az iskoláról és településről, ahol tanulmányait folytatja. Ismeri néhány a célországokhoz köthető legendában szereplő személyeket.</p>

2.1. Célnyelvi civilizáció 7-8. évfolyam

Ebbe a szakaszba érve a diákok már két éve tanulják a célnyelvi civilizáció tantárgyat, nyelvtudásuk a KER szerinti A2 szinten van. Nyelvtudásuk lehetővé teszi, hogy idegen nyelven is szerezzenek információkat a körülöttük lévő világról, és ezzel a lehetőséggel tudatosan éljenek. Motivációjukat növeli, hogy a célnyelvi civilizáció tanulása során a már meglévő földrajzi, történelmi, irodalmi, zenei, képzőművészeti ismereteiket felhasználhatják, továbbfejleszthetik. Ez kreativitásra, elemző, analízáló gondolkodásmódra ad lehetőséget, s egyben segíti őket a megfelelő, egyéni tanulási stratégia kialakításában.

A tantárgy tanulása során mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, hagyományait, kultúráját, művészetét. Párhuzamot vonnak ezek hazai vonatkozásaival, s megtanulják a célnyelvi és a magyarországi jellemzőket összehasonlítani, bemutatni. A tudományos életben elért magyar eredmények, világhírű tudósaink munkásságának megismerése, bemutatása hozzájárul a nemzet szellemi és tárgyi öröksége iránt érzett megbecsülés kialakulásához. Ezek a tevékenységek erősítik interkulturális készségeiket és a nemzeti öntudatot is.

A feladatok jellege, tartalma egyre több lehetőséget biztosít az önálló kutatómunkára, egyéni és csoportos előadásokra. A tanulók megfogalmazhatják feltevéseiket, következtetéseiket, gyakorolhatják a kulturált vitát, a tényeken alapuló érvelést.

A 7–8. évfolyamon az előző szakaszok témakörei életkoruknak, s a más tantárgyak tanulása során megszerzett ismereteknek megfelelően koncentrikusan bővülnek, egymásra épülnek.

A 8. évfolyam végére a tanulók képessé válnak arra, hogy a célnyelv használatával önállóan is megismerkedjenek más kultúrákkal, és összehasonlítsák ezeket, valamint be tudják mutatni Magyarország természeti, történelmi, szellemi értékeit. Nyitottabbá válnak a világra, interperszonális kapcsolataikban elfogadóbbak, toleránsabbak lesznek.

Tematikai egységek	óraszámok 7. o.	óraszámok 8. o.
A célnyelvi országok természetföldrajza	10	6
A célnyelvi országok gazdasága	4	6
A célnyelvi országok politikai berendezkedése	2	2
A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	6	8
Hagyományok, szokások, életmód	2	4
Környezetvédelem	4	2
Tömegkommunikáció, média	2	2
Sport	2	2
Tudományok	3	4
Összesen	36	36

		7. évfolyam	8. évfolyam
--	--	--------------------	--------------------

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok természetföldrajza	A célnyelvi országok természetföldrajza
2	Előzetes tudás	A célnyelv országaira vonatkozó általános ismeretek (fekvés, főváros, folyók, éghajlat). A tanuló ismeri a nemzeti jelképeket, szimbólumokat.	A célnyelv országaira vonatkozó általános ismeretek (fekvés, főváros, folyók, éghajlat). A tanuló ismeri a nemzeti jelképeket, szimbólumokat.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, táblázatokból, térképekből; tud következtetni a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az ország jellemzőire, a mindennapi életére; tud információt szerezni az ország természeti adottságairól autentikus anyagok (prospektusok, útleírások, ismeretterjesztő filmek) segítségével.	A tanuló képes tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, térképekből; tud következtetni a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az ország jellemzőire: az életmódra, a kulturális szokásokra, a mindennapi életre; tud információt szerezni az ország természeti adottságairól autentikus anyagok (prospektusok, útleírások, ismeretterjesztő filmek) segítségével.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek bemutatása, jelölése kontúrtérképen. Autentikus anyagok felhasználása, értelmezése, mint az ismeretszerzés egyik forrása. Egyéni vagy csoportos előadások készítése, információszerzés célnyelven egy-egy adott témáról.	A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek bemutatása, jelölése kontúrtérképen. Ok-okozati összefüggések megállapítása a földrajzi helyzet, az éghajlat és az időjárás viszonyok, valamint az életmód és a kulturális szokások között. Autentikus anyagok felhasználása, értelmezése, mint az ismeretszerzés egyik forrása. Egyéni vagy csoportos előadások készítése, információszerzés célnyelven egy-egy adott témáról.

5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Topográfia, nemzeti jelképek, szimbólumok, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, településtípusok, időjárási és éghajlati tényezők.	Topográfia, nemzeti jelképek, szimbólumok, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, településtípusok, időjárási és éghajlati tényezők.

		7. évfolyam	8. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok gazdasága	A célnyelvi országok gazdasága
2	Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott országok gazdaságával a Földrajz tantárgy keretében. Ismeri az alapvető gazdasági folyamatokat, jelenségeket.	A tanuló már foglalkozott országok gazdaságával a Földrajz tantárgy keretében. Ismeri az alapvető gazdasági folyamatokat, jelenségeket.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági helyzete iránt, és tud célnyelven információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, kapcsolatáról; összehasonlító elemzéseket végez térképek alapján.	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud célnyelven információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról; összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.

4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok gazdasági adottságainak, főbb gazdasági ágazatainak a megismerése. A lakosság életszínvonalának megismerése, néhány összefüggés felismerése az életszínvonal és a gazdasági teljesítmény között. Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák megismerése. A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak megismerése. Önálló információ-szerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.	A célnyelvi országok gazdasági adottságainak és jellemzőinek, főbb gazdasági ágazatainak, a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozásoknak a megismerése. Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák, és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok ismerete. Néhány ipari találmány, ezek hatása az ország gazdaságára. A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak megismerése.
			Önálló információszerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Gazdasági ágak, ágazatok, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés.	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, infláció, GDP.

		7. évfolyam	8. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok politikai berendezkedése	A célnyelvi országok politikai berendezkedése
2	Előzetes tudás	A médiumokban már sok tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket, ami jó kiindulási pontként szolgálhat a további tanulmányokhoz.	A médiumokban már sok tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket, ami jó kiindulási pontként szolgálhat a további tanulmányokhoz.

3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit.	A tanuló képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit; összehasonlítja a célnyelvi országok és Magyarország politikai berendezkedését; bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok politikai berendezkedésének megismerése. Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről.	Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről. A jelentős politikai pártok a célországokban. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése,
			megfogalmazása. A civil szervezetek szerepe a társadalomban, a civil mozgalmak jelentősége a célországokban.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, államfő, társadalmi és politikai konfliktus, politikai és szociális jogok.	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

		7. évfolyam	8. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai

2	Előzetes tudás	A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáiról.	A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáiról; célnyelvi tanulmányai során szerzett információt az oktatásról, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; felismeri társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza; felismeri a	A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi berendezkedését; felismeri társadalmi és erkölcsi problémákat,
		kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.	ezeket megfogalmazza; tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.

4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása. A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése.	A célnyelvi országokban létező társadalmi rétegek, csoportok (öreg, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek, bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, illetve párhuzamok keresése. A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése. A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok.	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés.

		7. évfolyam	8. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hagyományok, szokások, életmód	Hagyományok, szokások, életmód

2	Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.	A tanuló célnyelvi tanulmányainak köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, életviteléről.	A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, életviteléről; felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal; a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országokban élő emberek jellemző életmódjának, mindennapi életének megismerése. A célnyelvi országok családmódeljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása. A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése. A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra. A célnyelvi	A célnyelvi országokban élő gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal. A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése. A célnyelvi országok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások. A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési
		országok társadalmi érintkezési formáinak megismerése, a reagálás gyakorlása.	szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra. A vidéki és városi élet.
		Család, nagycsalád, háztartás,	Család, nagycsalád, háztartás,

5	Kulcsfogalmak / fogalmak	időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek. Nemzeti egészséges életmód.	időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, előregedés, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.
---	---------------------------------	---	---

		7. évfolyam	8. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Környezetvédelem	Környezetvédelem
2	Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élet-tapasztalatának köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élet-tapasztalatának köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat ismeretszerzésre; rendszerezi az információkat; ismeri a környezet-szennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezet-szennyezéssel, a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben.	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat ismeretszerzésre; rendszerezi az információkat; ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit.
4	Ismeretek / fejlesztési	A környezetszennyezés fajtáinak megismerése (pl. levegő-, talaj- és	Az éghajlati változások és a hozzájuk kapcsolódó ártalmak (pl.

	követelmények	vízszennyezés). A környezet-szennyezés hosszú távú következményeinek felismerése (pl. édesvíz hiánya, energiaforrások kimerülése). A háztartási, ipari és veszélyes hulladék kezelése és újrahasznosítása a célnyelvi országokban és hazánkban. A célnyelvi országokban és hazánkban működő legfontosabb környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek és tevékenységük megismerése (pl. Greenpeace, zöld mozgalmak).	üvegházhatás, felmelegedés) kialakulásának és folyamatának ismerete, a változások okainak értelmezése. A környezet-szennyezés hosszú távú következményeinek felismerése (pl. életlehetőségek megszűnése, migráció). A hagyományos energiaforrások és a nukleáris energia előnyeinek és veszélyeinek ismerete, valamint az alternatív energiaforrások ismertetése (pl. megújuló energiaforrások). A célnyelvi országokban és hazánkban leggyakrabban előforduló környezeti katasztrófák ismerete (pl. árvíz, vízszennyezés).
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, felelősségvállalás, globális és regionális problémák, közlekedés.	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés.

		7. évfolyam	8. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tömegkommunikáció, média	Tömegkommunikáció, média
2	Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömeg-kommunikációs forrásokról.	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömeg-kommunikációs forrásokról.
3	A tematikai egység nevelési-	A tanuló ismeri és használja a célnyelvi országok tömeg-kommunikációs csatornáit	A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömeg-kommunikációs csatornáit

	fejlesztési céljai	információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi.	információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi; tud a tömeg-kommunikáció társadalmi hatásairól, pozitív és negatív aspektusairól; tud a megfelelő szókincs használatával véleményt megfogalmazni a médiával kapcsolatos kérdésekről; ismeri a sajtószabadság fogalmát a célnyelvi országokban és hazánkban.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévészési szokások a célnyelvi országokban és hazánkban, néhány, a célnyelvi országokhoz kötődő internetes portálnak a megismerése és bemutatása.	A kereskedelmi és a közszolgálati médiumok. A célnyelvi országok egyes nyomtatott sajtótermékeinek és a média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése. A tömeg-kommunikációs csatornákból szerzett információk mérlegelő kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével. Az internet szerepe a tömegkommunikációban, az online források hatása a jövő tömegkommunikációjára. A reklámok, hirdetések értelmezése a célországok kultúrájának, társadalmi szokásainak ismeretében. Műsorkészítés, lapszerkesztés.
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Sajtó, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, vélemény-formálás, tömeg-kommunikáció.	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, tömegkommunikáció, média.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Sport	Sport
2	Előzetes tudás	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat; tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével a célnyelvi országokban és hazánkban.	A tanuló felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccs használatával érvelni sport-ágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országokban és hazánkban. A legjellegzetesebb sportágak a célnyelvi országokban és hazánkban. Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapat-szellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiség-formáló szerepe. Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon.	A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása. Néhány, a célnyelvi országokból és hazánkban származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása. Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása. Az élsport negatív aspektusainak mérlegelő szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai). A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés).
5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem, vereség, dopping,	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges

		egyéni- és csapatsport, egészséges életmód, sportközvetítések.	életmód, helyes táplálkozás, sportsérülések, élettani hatások, felszerelések, sportközvetítések.
--	--	--	--

		7. évfolyam	8. évfolyam
1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tudományok	Tudományok
2	Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élet-tapasztalatának köszönhetően ismerettel rendelkezik számos tudományos-technikai vívmányról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról.	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élet-tapasztalatának köszönhetően ismerettel rendelkezik számos tudományos-technikai vívmányról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre; ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, a célnyelvi országok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok fontosságát, tud megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, a célnyelvi országok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása.	Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom). Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.

5	Kulcsfogalmak / fogalmak	Tudomány, találmányok.	technika,	Tudomány, találmányok, úrkutatás, kozmológia, fizika, orvostudomány, pszichológia, evolúció.	technika, vívmányok, nukleáris IKT, agykutatás,
---	---------------------------------	------------------------	-----------	--	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

(Az általános elvárás: információszerzés eszköze a célnyelv.)

A továbbhaladás általános feltételei a 7. évfolyam végére	A továbbhaladás általános feltételei a 8. évfolyam végére
<p>A tanuló a szükséges szókinccsel felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Magyarországot be tudja mutatni egy célnyelvi beszélő számára, összehasonlításokra képes.</p> <p>Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól.</p> <p>Érti a környezetszennyezés következményeit és a környezetvédelem fontosságát.</p> <p>Használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben.</p>	<p>A tanuló a szükséges szókinccsel felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok gazdasági jellemzőit.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok politikai rendszerét.</p> <p>Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai területén.</p> <p>Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű tudományos-technikai vívmányt.</p> <p>Használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben.</p>

5. számú melléklet

**A továbbhaladás feltételei az angol nyelvből
Szőlőskerti Tagintézmény**

Helyi tanterv

a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz

1-8. évfolyam

Élő idegen nyelv

Angol nyelv

heti 4+4+4+5+5+5+5+5 óra

Bevezető

A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja. Ennek érdekében a két tanítási nyelvű oktatás a következő célok megvalósítását szolgálja:

- az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,
- a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,
- a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,

a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása.

A célnyelv oktatásának alapvető célja a Közös Európai Referenciakerettel (a továbbiakban: KER) összhangban a tanulók célnyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a minden tevékenységhez, így a nyelvi kommunikációhoz is nélkülözhetetlen motivációval.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik a célnyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, amelyek szintén erősíthetik a motivációt. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezért ezeket integráltan tanítjuk.

A két tanítási nyelvű általános iskolában a célnyelv tanulása és a célnyelven történő tanulás egyszerre kezdődik, hogy már kisgyermekkorban kialakuljon és fenn is maradjon a nyelvtanulás iránti pozitív attitűd, így az első és a további idegen nyelvek tanulása is sikeres legyen. Ehhez szükséges a folyamatos megerősítés, a pozitív tanári visszajelzés, melynek nyomán kialakul a tanulók önbizalma és beszédbátorsága. Ebben az oktatási formában kiváló lehetőség nyílik a nyelvi tehetség korai felismerésére, kibontakoztatására és fejlesztésére.

A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás jellemzője a kommunikációs helyzeteken alapuló, játékos nyelvtanulás korai megkezdése. A nyelvtanulás során a tanulók fejlettségi szintjüknek, életkori sajátosságaiknak megfelelő, ugyanakkor kihívást jelentő érdekes nyelvi tevékenységekben vesznek részt. A célnyelvet, amellyel minden esetben valamilyen kommunikációs szituációban, kontextusban találkoznak, kezdetben az anyanyelvi fejlődés mintájára sajátítják el. A célnyelvvel való ismerkedés középpontjában a kezdeti szakaszban a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció fejlesztése áll. Ennek következtében kialakul és folyamatosan fejlődik a tanulók beszédészlelése, beszédértése, spontán beszéde és

beszédbátorsága, ami megfelelő alapot teremt a nyelvi készségek további fejlesztéséhez és fejlődéséhez.

A két tanítási nyelvű középiskolai oktatás az idegen nyelvi képzés kiemelten kezelt, speciális területe, ahol a célnyelv tanulása és a célnyelven történő tanulás egyidejűleg történik.

Ennek a képzési formának a legfőbb célja az, hogy az általános iskolában a nyelvtanulással kapcsolatban kialakult pozitív attitűdöt megerősítse, biztosítsa a célnyelv minél magasabb szintű elsajátítását, és megalapozza a további nyelvek sikeres tanulását. Ehhez szükséges a folyamatos megerősítés, a pozitív tanári visszajelzés, amely fokozza a tanulók önbizalmát, így magabiztosabban vesznek részt a szóbeli és az írásbeli kommunikációban.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. A két tanítási nyelvű oktatásban anyanyelvi lektor is részt vehet, aki kiemelkedő szerepet játszik a tanulók mindennapi szóhasználatának, kommunikációs készségének, valamint kommunikációs stratégiáinak kialakításában és fejlesztésében. Jelenléte segíti az autentikus kommunikációs helyzetek kialakulását, a tanulók hozzászoknak ahhoz, hogy olyan embereket is meg kell érteniük, akik csak a célnyelvet beszélnek. Az anyanyelvi lektor feladata elsősorban a kommunikációs készségek fejlesztése, de meghatározó szerepe van a kultúrákövetítés, az interkulturális kompetencia fejlesztésében is.

A célnyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot is.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) hangsúlyozza a tantárgyközi integráció szerepét. A két tanítási nyelvű oktatás folyamatában a tanulók több közismereti tantárgyat célnyelven tanulnak, célnyelven szereznek új ismereteket. Korán megkezdődik a célnyelv használata információszerzésre és -átadásra, és nyilvánvalóvá válik a nyelvórán kívüli nyelvtudás fontossága. Lényeges, hogy a tanulók a célnyelv elsajátítása során építsenek meglévő ismereteikre és személyes tapasztalataikra, és fedezzék fel, hogy a célnyelvi és a tantárgyi tudás szoros kölcsönhatásban van egymással, és számos területen alkalmazható. Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak. Ezek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint hogy újabb nyelveket sajátítsanak el.

A Nat minden képzési szakaszra előírja az elérendő minimumszinteket, és kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott elvárásokra is. A két tanítási nyelvű iskolák követelményeit jogszabály szabályozza.

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a Nat-ban és a „Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvében” (a továbbiakban: Irányelvek) azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt KER határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

A célnyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit, ezek a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák a tanulók életkori sajátosságaival összhangban kerültek be a kerettantervbe.

A két tanítási nyelvű iskoláknál a KER szerinti legalacsonyabb követelményszint a 4. évfolyam végén jelenik meg először. Ennek sikeres teljesítése érdekében ez a kerettanterv meghatározza a 2. évfolyam végére elérendő készségeket is, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció területén. A két tanítási nyelvű általános iskola kerettantervi fejlesztési céljai és a hozzárendelt tartalmak az általános iskola első három évfolyamán heti négy, felsőbb évfolyamokon legalább heti ötórás nyelvtanítással érhetőek el. A Nat és az Irányelvek általános nevelési és fejlesztési célkitűzése a középiskolai tanulmányok befejezésének idejére a KER szerinti C1 nyelvi szint. A Nat és az Irányelvek által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	A	B	C	D	E	F	G
1		2. évf.	4. évf.	6. évf.	8. évf.	10. évf.	12. évf.
2	Két tanítási nyelvű képzés	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1	B2*	B2**

* Az elvárt minimális követelmény, melynek teljesítését szintméréssel is vizsgálják, az, hogy a tanulók legalább ötven százalék a tizedik évfolyamon érje el a KER szerinti B2 szintet.

**Az elvárt minimális kimeneteli követelmény, melynek teljesítését szintméréssel is vizsgálják, az, hogy a tanulók legalább kilencven százalék a tizedik évfolyamon érje el a KER B2 szintet, de a kerettanterv általános nevelési-fejlesztési célja a középiskolai nevelés-oktatás végére a KER C1 szint.

A két tanítási nyelvű általános iskola nyelvi fejlesztési céljait az első három évfolyamon heti négy (évi 144), a felsőbb évfolyamokon heti öt (évi 180) órában kell teljesíteni.

A két tanítási nyelvű tantervű óraháló az elsőtől a nyolcadik osztályig

Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	4	4	4	5	5	5	5	5
Éves óraszám	144	144	144	180	180	180	180	180
Tananyag	SJ 1	SJ 3	SJ 4	SJ 4	FB P 1	FB P 2	FB P 3	FB P 4
KER szint	KER-szintben nem megadható			A1	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2

A célnyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a Nat-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető a célnyelv tanulásába, és fordítva, a

célnyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Míg korábban csak az írott és a hallott szöveg megértésének fejlesztését támogatta az internet, ma már számos lehetőség kínálkozik a produktív nyelvhasználatra is. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogírás élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének állandó fejlesztéséhez szükség van arra, hogy a tanulók beszélgethessenek magáról a tanulásról, segítséget kapjanak a tanulási stratégiák elsajátításában, és lehetőségük legyen gyakorolni mind az önértékelést, mind a társértékelést. A siker egyik kulcsa a folyamatos, pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A nyelvtanítás, -tanulás sikeréhez hozzájárul, ha a nyelvtanulók ismereteit, érdeklődését, igényeit, nyelvi és nem nyelvi készségeit sikerül bekapcsolni a tanulási folyamatba. A nyelvtanulás a témák sokféleségének köszönhetően, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget kínál a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiségfejlesztésre.

1–2. évfolyam

A nyelvtanulás az első két évfolyamon játékos ismerkedést jelent a célnyelvvel, megalapozva a későbbi tudatos nyelvhasználatot. Elsődleges célja, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését az idegen nyelvek tanulása iránt a pozitív attitűd és a tartós motiváció kialakításával. Fontos cél továbbá, hogy a nyelvtanulás a kezdetektől élmény, érdekes tapasztalat legyen a tanulók számára.

Ebben a szakaszban elsősorban a beszédészlelés, beszéd bátorság kialakításával és a hallás utáni szövegértés fejlesztésével történik a kommunikatív kompetenciák megalapozása. A nyelvtanulás a tanulók által értelmezhető szituációkban, kommunikációs helyzetekben, a beszélt nyelven keresztül valósul meg, játékokra, dalokra, mondókákra, rövid párbeszédok feldolgozására épülő kreatív és motiváló folyamat során. Az egyre bővülő feladatok, kommunikációs helyzetek révén megtanulják kifejezni magukat az adott szituációkban, megismélik, utánozzák a hallottakat. A hallott szöveget cselekvéshez, szituációhoz kötik, így azok megértése és felidézése is könnyebbé válik.

A korai nyelvtanulásban kiemelt szerepe van a hallás utáni szövegértésnek, a szókincsfejlesztésnek, a szóbeli interakciónak. A nonverbális eszközökkel támogatott hallott szöveg segíti a tanulókat abban, hogy kikövetkeztessék és megértsék a mondanivaló lényegét. Az élő beszéd, kommunikáció egyúttal mintát nyújt a kifejezések használatára, amelyeket kellő ismétlés, gyakorlás után már egyedül is képesek alkalmazni. A kisgyermekkor, hallás utáni nyelvtanulás nagymértékben segíti a szókincs bővülését, a kiejtés, az intonáció, a beszédtempó célnyelvnek megfelelő fejlesztését.

Nagy szerepe van a megértést segítő eszközöknek, a célnyelvi kommunikáció nonverbális elemekkel való támogatásának: a testbeszédnek, képeknek, tárgyaknak, történetek

eljárásának. A saját tapasztalás, tevékenység útján rögzült kifejezések a későbbiekben könnyen előhívható ismeretökké válnak. Ezek a tevékenységek fejlesztik a gyermeki kreativitást, lehetőséget adnak arra is, hogy megtanuljanak élni a nonverbális kifejezőeszközökkel is. Ebben az életkorban az is fontos, hogy a tanulók minden érzékszervükkel részt vegyenek a nyelvi tevékenységekben, kapjanak vizuális megerősítést, és kézbe vehető tárgyakat is használjanak a nyelvtanulás során.

A célnyelvi írás-olvasás készségének célzott fejlesztése akkor kezdődhet el, amikor anyanyelvükön már magabiztosan írnak és olvasnak a tanulók. Az első kétéves szakasz végén, játékos formában már ismerkedhetnek az egyszerűbb szavak szóképeivel, illetve rövid, nyomtatott formában megjelenő mondatokkal.

A tanulási folyamatban a tanuló egész személyisége formálódik, anyanyelvi és célnyelvi kompetenciái egymással kölcsönhatásban fejlődnek. Fontos a változatos tevékenységformákra lehetőséget nyújtó célnyelvi óravezetés. A vizuális elemekben gazdag tantermi környezet és eszközrendszer ösztönzi a tanulókat a nyelvi tevékenységekben való aktív részvételre. Az infokommunikációs eszközök bevonása már ebben az életkori szakaszban is segít a megértésben, és motiváló hatással bír.

A nyelvtanulás során a tanuló sokszor találkozik más tantárgy, műveltségi terület tartalmaival, mint a nyelvtanulást segítő eszközzel vagy információforrással. Leggyakrabban a készségtárgyak, természetismeret tantárgyak tartalmai kerülnek be a tanórai munkába. Fejleszti a tanulói kreativitást, ha lehetőséget kapnak a különböző tanórákon elsajátított szókinccs célnyelvi órán való alkalmazására.

A tanórai tevékenységek többsége csoport- vagy pármunkában történik. Ezek a feladatok a nyelvi fejlesztésen túl jó lehetőséget adnak a tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztésére (együttműködés, tolerancia), illetve a közösségformálásra.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Otthon és az óvodában szerzett készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek. Játékok, szituációs feladatok az otthoni és az óvodai életből.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes követni a nonverbális elemekkel erősen támogatott, célnyelven történő óravezetést; követi a nagyon lassú és tiszta kiejtésű beszédet, amikor a jelentés megértéséhez hosszú szünetek állnak rendelkezésre; felismeri és végrehajtja az általa már hallott utasításokat; a hallott szöveg tartalmát különböző módokon (mozgás, hang, rajz) meg tudja jeleníteni; képes rövid, egyszerű szövegeket, pl. mondókákat memoriterként elmondani; tud egyszerű szövegben hallott információt más tevékenység során felhasználni;

	megérti a gyakoribb, mindennapi, nagyon egyszerű szavakat és fordulatokat, amelyek a személyével, közvetlen környezetével kapcsolatosak.
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, az artikulációs bázis fejlesztése, speciális hangzók, hanglejtés, szóhangsúly megismerése, megfigyelése.</p> <p>A nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, szavakból, rövid mondatokból álló kijelentések megértése.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, nonverbális elemekkel támogatott tanári utasítások megértése (pl. rajzos, játékos feladatok, szerepjáték stb.).</p> <p>A személyi adatokra és konkrét szükségletekre vonatkozó egyszerű kifejezések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű szövegek bemutatásának követése.</p> <p>Tanári beszéd és/vagy hangzóanyag hallgatása, együttmondása után közös vagy önálló ismétlés.</p> <p>A kiejtés, intonáció, hangsúly játékos gyakorlása (pl. hangerőváltással, érzelmek kifejezésével, mozgás kíséretével).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekkel illusztrált történetek, cselekvéssorok, mesék, rövidfilmek, tanárral, tanulótársakkal folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	<p>Otthon és az óvodában szerzett tapasztalatok, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, motivációja.</p> <p>Játékok, szituációs feladatok az otthoni és az óvodai életből.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló képes aktívan részt venni az interakciót igénylő célnyelvi gyermekjátékokban;</p> <p>részt vesz egyszerű interakcióban, ahol a kommunikáció a lassabb beszéden és ismétlésen alapul;</p> <p>be tud kapcsolódni az egyszerű játékos feladatokba;</p> <p>képes megválaszolni egyszerű kérdéseket a közvetlen szükségletek vagy jól ismert témák területén, illetve azokra reagálni;</p> <p>tud másoktól dolgokat kérni és másoknak dolgokat adni;</p> <p>képes tevékenységekkel reagálni egyszerű tanári utasításokra pl. mozgás, rajzolás;</p> <p>képes a célnyelvi normáknak megfelelő kiejtés, intonáció és beszédtempó utánzás alapján történő elsajátítására.</p>
A fejlesztés tartalma	

Egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás rövid válaszokkal.

Cselekvéssel ismert szituációs játékokhoz, tantermi játékokhoz való kapcsolódás.

Néhány egyszerű, mindennap használt mondat szerkezet korlátozott mértékben történő alkalmazása példa alapján.

A legegyszerűbb mindennapi udvarias üdvözlési és búcsúzási, bemutatkozási formulák használata.

Kérés, köszönet, sajnálkozás kifejezése.

Nagyon rövid, különálló, többnyire előre begyakorolt megnyilatkozások megértése és reagálás azokra.

Ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal, tanárral.

Dalok, mondókák, mesék, történetek előadásában, gyermekjátékokban való aktív részvétel.

Bekapcsolódás nonverbális elemekkel támogatott, közös szöveg- és mesemondásba ismert szavak, kifejezések ismétlésével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: dalok, mondókák, gyermekversek, rövid, képpel illusztrált történetek, rövid párbeszéd.

1. évfolyam

Éves óraszám: 144 óra/év, 4 óra/hét

Tankönyv: Smart Junior 1

Témakörök	Óraszám
Üdvözlés, bemutatkozás Személyes bemutatkozás Számok	15
Az iskola Személyes iskolai, illetve tantermi eszközök megnevezése Színek	20
Család és barátok Család bemutatása rajzok, képek segítségével Háziállatok	17
Személyes vonatkozások Külső megjelenés leírása Érzelmek kifejezése	17
Játékok Felszólítás kifejezése Birtoklás kifejezése Cselekvések, játékok	20
Testünk Testrészek megnevezése Külső megjelenés leírása	15

Ételek Alapvető ételek megnevezése, csoportosítása (pl. egészségesre, egészségtelenre) Kedvenc ételek	15
Otthonunk Az otthon, lakás bemutatása (szobák, helyiségek megnevezése). Bútorok Ruhadarabok megnevezése	17
Tematikus hét	4
Szabadon választott téma feldolgozása	4
Összes óraszám:	144

Kereszttantervi kapcsolódások	
Témakörök	Kapcsolódási pontok
Üdvözlés, bemutatkozás	matematika magyar nyelv és irodalom énekezen vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Az iskola	magyar nyelv és irodalom énekezen vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Család és barátok	magyar nyelv és irodalom énekezen vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Személyes vonatkozások	matematika magyar nyelv és irodalom énekezen vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Játékok	magyar nyelv és irodalom énekezen vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés

Testünk	matematika magyar nyelv és irodalom ének-zene vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Ételek	matematika magyar nyelv és irodalom ének-zene vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Otthonunk	magyar nyelv és irodalom ének-zene vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés

2. évfolyam

Éves óraszám: 144 óra/év, 4 óra/hét

Tankönyv: Smart Junior 3

Témakörök	Óraszám
Üdvözlés, bemutatkozás Személyes bemutatkozás Színek és számok Életkor kifejezése	8
Az iskola Személyes iskolai, illetve tantermi eszközök megnevezése	14
Játsszunk! Felszólítás kifejezése Állatok megnevezése Az erdő	8
Foglalkozások, a munka világa Foglalkozások megnevezése Közlekedési eszközök	14
Személyes vonatkozások Külső megjelenés leírása Érzelmek kifejezése	10
Tudok teniszezni Képesség kifejezése Sportok Felszólítás kifejezése	14

Cselekvések, játékok	
Testünk és a család Testrészek megnevezése Külső megjelenés leírása Birtoklás kifejezése A családtagok megnevezése	9
Otthonunk és játékok Az otthon, lakás bemutatása (szobák, helyiségek megnevezése) Bútorok Térbeli viszonyok kifejezése Játékok megnevezése	14
Ételek Alapvető ételek megnevezése, csoportosítása (pl. egészségesre, egészségtelenre) Kedvenc ételek Az egész óra kifejezése	9
A városban Épületek, helyek megnevezése Hangszerek megnevezése Közlekedési eszközök Számok	12
Ruhadarabok és szórakozás Ruhadarabok megnevezése Cselekvések kifejezése a jelenben	10
Időjárás és a hét napjai A hét napjainak megnevezése Az időjárás jellemzői	14
Tematikus hét	4
Szabadon választott téma feldolgozása	4
Összes óraszám:	144

Kereszttantervi kapcsolódások	
Témakörök	Kapcsolódási pontok
Üdvözlés, bemutatkozás	matematika magyar nyelv és irodalom énekezen vizuális kultúra technika és tervezés
Az iskola	matematika magyar nyelv és irodalom énekezen

	vizuális kultúra
Játsszunk!	ének-zene testnevelés magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra
Foglalkozások, a munka világa	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra
Személyes vonatkozások	ének-zene magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra technika és tervezés
Tudok teniszezni	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés
Testünk és a család	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Otthonunk és játékaink	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés

Ételek	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
A városban	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés

	technika és tervezés
Ruhadarabok és szórakozás	ének-zene magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés
Időjárás és a hét napjai	ének-zene magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	<p>A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, megérti az egyszerű utasításokat.</p> <p>Alapvető szókincse van, melyet konkrét szituációkban fel tud használni.</p> <p>Egyszerű, rövid mondatokat használ a bemutatkozás során.</p> <p>A tanult szavakat, kifejezéseket hallás után megérti, rövid válaszokkal, tevékenységgel reagál azokra.</p> <p>Aktívan részt vesz interakciót igénylő nyelvi játékokban.</p> <p>Megérti az illusztrációval, testbeszéddel alátámasztott rövid szövegek jelentését.</p> <p>El tudja végezni a különböző forrásokból (tanár, magnó, videó stb.) hallott egyszerű szöveghez tartozó feladatokat.</p> <p>Fel tud idézni néhány dalt, verset, mondókát.</p>
--	--

3–4. évfolyam

A 3. évfolyam megkezdésekor a tanulók már két év hallás utáni nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek, felismerik, megértik a rövid szavak, egyszerű mondatok írott alakját. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, követik a rövid, egyszerű utasításokat. Már ismernek hangzó szövegeket, megtették az első lépéseket a célnyelvi interakció területén, a pozitív tanári visszajelzések kialakították az egészséges nyelvhasználói önbizalmat.

A 3–4. évfolyam egyik legfontosabb célja, hogy fenntartsa a tanulók nyelvtanulás iránti pozitív attitűdjét, hogy továbbra is örömet leljék a nyelvhasználatban.

A korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a kommunikációs készség fejlesztése, amelyben most már nagyobb szerepet játszik az összefüggő beszéd. Ezekhez a fejlesztési célokhoz társul az értő olvasás, illetve a célnyelvi írás bevezetése, fejlesztése. Az előző szakasz végén a tanulók már nyomtatott formában is megismertek egyszerű szavakkal, rövid mondatokkal. Ezek leírása, nyomtatott szövegben való biztos felismerése, kiolvasása ennek a szakasznak a feladata. A készségek fejlesztése komplex módon, valós kommunikációs helyzeteken alapul. A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi

szintjüknek megfelelő, változatos feladatokat kapjanak, az ismeretek rögzítése tevékenykedtetés útján történjen.

A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de a tantárgyi tartalmak gazdagodásának megfelelően bővülnek is.

Ebben az időszakban jelentősen növekszik a tanulók szókincse, elkezd kialakulni tantárgy-specifikus szakszókincsük is a célnyelven tanult tantárgyak révén. A célnyelven tanult tantárgyak keretében megtanult szavak, kifejezések többségének használatára a célnyelvi órákon is van mód, ami kiváló lehetőséget teremt a kreativitás kibontakoztatására és az önálló nyelvhasználat fejlesztésére. A tantárgyi integráció kihasználásával a szókincsfejlesztés hatékonyabbá válik, több lehetőség adódik az értő olvasás fejlesztésére is.

Megkezdődik az egyszerűsített szövegezésű, esetenként anyanyelven már ismert mesék, történetek feldolgozása. Ez a szövegértési feladatok megoldásán túl dramatizálásra, mesemondásra, mesék, történetek rajzos megjelenítésére is lehetőséget ad, teret enged a változatos munkaformáknak. Így az anyanyelvi kommunikációval kölcsönhatásban fejlődik a célnyelvi kommunikáció, hiszen ebben az életkorban ugyanazokat a játékos kommunikációs tevékenységeket végzik mind az anyanyelvi, mind a célnyelvi órákon. Az egyszerűsített formában leírt, feldolgozott alkotások révén kialakulhat a tanulók érdeklődése a célnyelvi kultúra irodalmi és művészeti alkotásai iránt.

A tanulók a célnyelv sajátos mondatszerkezeteivel kontextusba ágyazva ismerkednek meg, így épülnek be a nyelvhasználatukba. Már sor kerül az egyszerű szabályszerűségek tudatosítására, de mindig csak akkor, ha azok a nyelvtanulás során már többször előfordultak, ismertté váltak a tanulók számára. Fontos, hogy a szabályszerűségeket a tanulók fedezzék fel, és a pedagógus segítségével ők vonják le a következtetéseket.

Az előző szakaszhoz képest nagyobb hangsúlyt kap az önálló tanulásra való felkészítés, az egyéni nyelvtanulási stratégiák kialakítása.

A szakasz végére az elérendő cél a KER szerinti A1-es szint.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd követése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló követi a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést; megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókincssel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat; megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;

	<p>felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és tud ezekből következtetni a szövegek témájára; a megértést segítő feladatokra támaszkodva kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből; egyre önállóbban alkalmaz néhányat a megértést segítő alapvető stratégiák közül.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések; a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).</p> <p>Rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése a tanulóhoz közel álló, ismert témákról.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának, előadásának aktív követése; a szövegekben a tanult nyelvi elemek felismerése, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése a megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>A megértés során a hallott szöveget kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre való egyre tudatosabb támaszkodás.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők, köztük a célnyelvet anyanyelvként használók egyre nagyobb biztonsággal történő megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat kihangsúlyozva, megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>	
<p>Fejlesztési egység</p>	<p>Szóbeli interakció</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése. Begyakorolt rövid párbeszédokban, interakciót igénylő tevékenységekben való részvétel egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva fejezi ki beszéd szándékát;</p>

	<p>egyszerű kérdéseket tesz fel a számára ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszol a hozzá intézett kérdésekre;</p> <p>rövid beszélgetést folytat számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;</p> <p>rövid beszélgetést folytat társaival a tanult témákról; képes rövid, egyszerű szövegek másokkal való közös előadására;</p> <p>képes az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtésére, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.</p>
--	--

A fejlesztés tartalma

A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel. Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.

Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.

Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.

Begyakorolt beszédfordulatokkal való kommunikálás (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).

Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.

Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).

Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.

Dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban való aktív részvétel.

Nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
---------------------------	--------------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése. Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló rövid, egyszerű szövegeket mond el, illetve párbeszédet ad elő társaival közösen, tanári segítséggel; egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást ad saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről; használ néhány egyszerű nyelvtani szerkezetet és mondatfajtaát; kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket; munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel mutatja be; képes kreatívan alkalmazni a célnyelven tanult tantárgyak szókincsét; képes elmondani egy-egy megtanult szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).</p> <p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

<p>Fejlesztési egység</p>	<p>Olvasott szöveg értése</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanulónak minimális ismeretei vannak a célnyelv írott változatának sajátosságairól. Az egyszerű szavak,</p>

	nagyon rövid mondatok nyomtatott képét felismeri, jelentésüket többnyire megérti.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló képes felismerni az anyanyelven és a célnyelven történő olvasás közti különbséget; felismeri és megérti az egyszerű mondatokban, rövid szövegekben az ismert szavakat és kifejezéseket a megértést segítő elemekre támaszkodva; megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét; egyszerű, autentikus szövegekből kiszűr néhány alapvető információt; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat végez el; képes kreatívan használni készségeit, képességeit az olvasott szövegek értelmezéséhez; kialakul érdeklődése a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.</p>

A fejlesztés tartalma

Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős szavak és egyszerű fordulatok felismerése.

Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).

Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.

Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása.

Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzése.

Rövid, egyszerű, írott utasítások követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).

Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A tanulónak kevés tapasztalata van a célnyelven való írás területén. Az egyszerű, rövid szavakat, mondatokat felismeri, megérti. A tanult, rövid szavakat le tudja másolni.

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló képes felismerni az anyanyelven és a tanult célnyelven történő írás közti különbséget; ismeri az adott nyelv ábécéjét; különböző nyelvi tevékenységek során rövid szavakat, mondatokat másol, illetve ír le; különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegeket alkot, adott mintát követve; írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszol; közös feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat végez el; bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe; képes kreatívan alkalmazni a nyelvi órákon és a célnyelven tanult tantárgyak szókincsét, tudását az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írása során.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása.</p> <p>Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése).</p> <p>Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail).</p> <p>Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése.</p> <p>Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető).</p> <p>Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása.</p> <p>Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, dalszöveg, keresztretjvény.</p>	

3. évfolyam

Éves óraszám: 144 óra/év, 4 óra/hét

Tankönyv: Smart Junior 4

Az 1–2. évfolyamon megismert témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek a táblázatban.

Témakörök	Óraszám
<p>Üdvözlés, bemutatkozás Személyes bemutatkozás</p>	<p>14</p>

Színek és számok Életkor kifejezése Érzések kifejezése Cselekvések kifejezése Képesség kifejezése	
Családtagok és testrészek A családtagok megnevezése Testrészek megnevezése Külső megjelenés leírása Birtoklás kifejezése	17
Cselekvések a jelenben Cselekvések kifejezése Az idő kifejezése	17
Foglalkozások, a munka világa Utasítások Foglalkozások megnevezése Birtoklás kifejezése Közlekedési eszközök és táblák	17
Napirend Szokásos tevékenységek kifejezése A napirend leírása Az idő kifejezése	20
Az idő A hét napjai A hónapok napjai, évszakok Sorszámok	20
A városban Épületek, helyek megnevezése Térbeli viszonyok kifejezése Számok Vásárlás	15
Ételek Alapvető ételek megnevezése, csoportosítása: megszámlálható, megszámlálhatatlan főnevek Kedvenc ételek Országok ételei	16
Tematikus hét	4
Szabadon választott téma feldolgozása	4
Összes óraszám:	144

Kereszttantervi kapcsolódások	
Témakörök	Kapcsolódási pontok
Üdvözlés, bemutatkozás	matematika

	magyar nyelv és irodalom ének-zene vizuális kultúra technika és tervezés testnevelés
Családtagok és testrészek	matematika magyar nyelv és irodalom ének-zene vizuális kultúra technika és tervezés testnevelés
Cselekvések a jelenben	ének-zene testnevelés magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra környezetismeret
Foglalkozások, a munka világa	ének-zene magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra környezetismeret testnevelés
Napirend	ének-zene magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra környezetismeret testnevelés
Az idő	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra környezetismeret testnevelés
A városban	matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra környezetismeret testnevelés
Ételek	ének-zene matematika magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra környezetismeret testnevelés technika és tervezés

4. évfolyam

Éves óraszám: 180 óra/év, 5 óra/hét

Tankönyv: Smart Junior 4

Témakörök	Óraszám
Sport és szabadidős tevékenységek Külső megjelenés leírása Szabadidős tevékenységek megnevezése Sportok	21
Ki a leggyorsabb? Kötelességek és tilalmak Összehasonlítások A természet	22
Utazás a történelemben Múltbeli történetek, események elmesélése Érzelmek kifejezése	21
Tervek Jövőbeli tervek kifejezése Nyaralás Nevezetes helyek a világban	22
Személyes vonatkozások, család Mutasd be magad! Mit szeretsz csinálni? Család bemutatása, rokonok	20
Barátok és szabadidő A legjobb barát bemutatása, közös tevékenységek Szabadidős és sporttevékenységek	20
Lakóhelyem, tágabb környezetem Otthonom, szűkebb környezetem Lakóhelyem, tágabb környezetem	20
Természet, állatok Kisállatok, kedvenc állataim Állatok a ház körül Vadon élő és állatkerti állatok	12
Étkezés Alapvető ételek megnevezése, csoportosítása (pl. egészségesre, egészségtelenre) Kedvenc ételek Napi étkezések	12
Tematikus hét	5
Szabadon választott téma feldolgozása	5
Összes óraszám:	180

Kereszttantervi kapcsolódások

Témakörök	Kapcsolódási pontok
Sport és szabadidős tevékenységek	magyar nyelv és irodalom környezetismeret testnevelés ének-zene digitális kultúra vizuális kultúra technika és tervezés
Ki a leggyorsabb?	magyar nyelv és irodalom környezetismeret vizuális kultúra
Utazás a történelemben	magyar nyelv és irodalom környezetismeret vizuális kultúra ének-zene
Tervek	magyar nyelv és irodalom ének-zene vizuális kultúra környezetismeret
Személyes vonatkozások, család	magyar nyelv és irodalom testnevelés ének-zene digitális kultúra vizuális kultúra technika és tervezés
Barátok, szabadidő	magyar nyelv és irodalom testnevelés ének-zene digitális kultúra vizuális kultúra technika és tervezés környezetismeret
Lakóhelyem, tágabb környezetem	magyar nyelv és irodalom testnevelés ének-zene digitális kultúra vizuális kultúra technika és tervezés környezetismeret
Természet, állatok	magyar nyelv és irodalom testnevelés ének-zene digitális kultúra vizuális kultúra

	technika és tervezés környezetismeret
Étkezés	magyar nyelv és irodalom testnevelés ének-zene digitális kultúra vizuális kultúra technika és tervezés környezetismeret

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A1 szintű nyelvtudás. A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket. Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál. Felkészülés után elmond rövid szövegeket. Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát. Ismert témákról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.
---	--

5–6. évfolyam

Az 5–6. évfolyamon a célnyelvet tanuló diákok A1 szintű nyelvtudással lépnek be a további nyelv tanulási folyamatba. Ez a KER megfogalmazásában azt jelenti, hogy a hatfokozatú skála alapszintje első fokozatának megfelelő nyelvismerettel rendelkeznek. Az előző fejlesztési szakaszokban – elsősorban osztálytermi keretek között – már számos olyan helyzetben kipróbálták magukat, amelyekben bizonyos feladatok megoldásához elengedhetetlenül szükségük volt a nyelvismeretre. Tisztában vannak azzal, hogy személyes boldogulásuk egyik fontos feltétele a használható nyelvtudás. Megismerkedtek különféle hallott és olvasott célnyelvi szövegekkel, fejlődött a beszédképességük. Megtanulták, hogy az írás a célnyelv tanulásának szolgálatába állítható, és egyszerű formában önkifejezésre is tudják használni. A feldolgozott tartalmak révén bepillantottak egy idegen kultúrába, és lehetőségük nyílt azt összevetni a magyarral. A célnyelven tanult tantárgyak szókincsét, speciális kifejezéseit kreatívan használhatták a célnyelvi órákon.

A nyelv tanulás során kapott pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelv tanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelv tanulóvá válás útján.

Az 5–6. évfolyamon folytatódó nyelv oktatás legfontosabb célja a tanulók célnyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális

kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképesség kompetenciaterületével. A két tanítási nyelvű oktatás órakeretébe az 5–6. évfolyamon lép be a célnyelvi civilizáció tantárgy, melynek ismereteit felhasználva további lehetőség nyílik az interkulturális ismeretek fejlesztésére.

A tantárgyi integráció keretében a tanulók megtanulják célnyelven bemutatni hazánk ünnepeit, értékeit kortársaiknak. Így a személyes és társas kapcsolati kompetenciák árnyaltabban, bővebb tartalommal kerülhetnek fejlesztésre a célnyelvi órák során.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttal ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédszándékaikat.

Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre jobban érdeklik őket a nyelvben előforduló szabályszerűségek és az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek. A helyes nyelvhasználatban segítik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket maguk fedeznek fel és fogalmaznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Az 5–6. évfolyamon a szóbeliség mellett egyre nagyobb szerepet kap az írásbeli kommunikáció fejlesztése, a célnyelvre jellemző formák, kifejezések használatának bemutatása, gyakorlása. A tanulók különböző szövegfajtákkal találkoznak ebben a szakaszban, olyanokkal is, melyeknek a formai követelményei eltérnek a hazaitól (pl.: levélírás).

A korábbi témakörök az 5–6. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a Nat-ban megadott más műveltségi területek tartalmaival, és lehetővé teszik, hogy a tanulók a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témákkal is foglalkozzanak, amelyek aktuálisan érdeklik, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat.

Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül a megismert és alkalmazott nyelvtanulási stratégiák köre. Ezek elsajátítása lehetővé teszi, hogy a tanulók egyre inkább az iskolán kívül is hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat. A célnyelv tanulása és a célnyelven történő tanulás révén egyre inkább megtapasztalják azt is, hogy a nyelvtanulás nem öncélú tevékenység, s azt, hogy a nyelvnek fontos szerepe van az információszerzésben.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2 szintet.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat; megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket; felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és tud ezekből következtetni a szövegek témájára, tartalmára; követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét; képes kiszűrni a lényegét és néhány alapvető információt az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése. Rövid kérések és kijelentések megértése ismert témákról.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek előadásának, bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan; a megértést segítő, változatos feladatok segítségével a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése.</p> <p>Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélő(k) gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembevételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral,</p>	

tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes kommunikálni egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; kérdéseket tesz fel kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszol a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédet folytat; megteszi az első lépéseket a célnyelv spontán használata útján; képes tudatosan alkalmazni egyre több kompenzációs stratégiát, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét; megnyilvánulásaiban törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szöveg elmondása a tanuló számára ismert témában.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal röviden, összefüggően beszél saját magáról és közvetlen környezetéről; saját munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel mutatja be; rövid, egyszerű történetet mesél el; egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat fogalmaz meg; egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat használ; lineáris kötőszavakkal kapcsol össze szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket és ok-okozati összefüggéseket fejez ki; képes alkalmazni a megértést segítő legfontosabb stratégiákat; beszédében alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.

A fejlesztés tartalma

Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.

Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.

Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).

A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával. Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).

Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elisméltése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket; megtalál alapvető információkat egyszerű, hétköznapi szövegekben; megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, kiszűri a szövegekből az alapvető információkat; az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat végez el; képes meglévő készségeit kreatívan használni az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez; növekszik tájékozottsága a célnyelvi kultúráról; fokozódik érdeklődése a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.
A fejlesztés tartalma Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról). Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menürendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).	

Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.
 Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.
 Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.
 Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és honlapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz rövid, egyszerű mondatok írása ismert témákról; különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása mintát követve.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról; az írást a kommunikáció eszközeként használja egyszerű interakciókban; gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki; kreatívan alkalmazza nyelvismeretét egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról; felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.

A fejlesztés tartalma

Szavak és rövid szövegek másolása, diktálás utáni leírása.
 Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).
 Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet).
 Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rapszöveg írása).
 Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).
 Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű készítése során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).
 A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, e-mail, SMS.

5. évfolyam

Éves óraszám: 180 óra/év, 5 óra/hét

Tankönyv: Full Blast Plus 1

Témakörök	Óraszám
Ki vagy te? Üdvözlések, bemutatkozás Színek, számok Országok, nemzetiségek Foglalkozások A hét napjai Tantárgyak	22
Magamról Külső megjelenés Ruhadarabok megnevezése Állatok Birtoklás kifejezése Cselekvések, képesség kifejezése a jelenben	20
Ilyen az életem! Napirendi tevékenységek Sportok Szabadidős tevékenységek Házimunkák Hobbi	22
Környezetem, ahol élek A ház részei Számok Bútorok Épületek a városban Kérések, kötelességek kifejezése Sorszámok	22
Ételek Ételek és italok megnevezése Az étteremben Mértékegységek Megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek	22

Események Hónapok, dátumok Időjárás, évszakok Vadállatok Ünnepek, kívánságok	22
Micsoda élmény! Érzelmek kifejezése Múltbeli események elmesélése Filmek műfajai Szórakozási lehetőségek	20
Láss világot! Közlekedési eszközök Túrafelszerelés Sportok Nyaralás	20
Tematikus hét	5
Szabadon választott téma feldolgozása	5
Összes óraszám:	180

Kereszttantervi kapcsolódások	
Témakörök	Kapcsolódási pontok
Ki vagy te?	magyar nyelv és irodalom matematika földrajz ének-zene
Magamról	magyar nyelv és irodalom természettudomány testnevelés ének-zene
Ez az én életem!	magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés digitális kultúra
Környezetem, ahol élek	magyar nyelv és irodalom természettudomány matematika ének-zene
Ételek	magyar nyelv és irodalom természettudomány digitális kultúra
Események	magyar nyelv és irodalom természetismeret

	ének-zene
Micsoda élmény	magyar nyelv és irodalom testnevelés digitális kultúra
Láss világot!	magyar nyelv és irodalom természetismeret testnevelés ének-zene digitális kultúra

6. évfolyam

Éves óraszám: 180 óra/év, 5 óra/hét

Tankönyv: Full Blast Plus 2

Témakörök	Óraszám
Ez vagyok én Az iskolám – tantárgyak, iskolai eszközök A napirendem, házimunkák A stílusom – ruhadarabok megnevezése Szabadidős tevékenységek Külső megjelenés	22
Láss világot! Nyaralás Közlekedési eszközök Múltbeli események elmesélése Képesség kifejezése a jelenben és a múltban	20
Kalandok Balesetek, sérülések, testrészek Rejtélyek – érzelmek kifejezése A vidámparkban – javaslattevés Érzelmek kifejezése Történetmesélés	22
Környezetem, ahol élek Épületek a városban Kérések kifejezése Útbaigazítás, helyzetek és mozgásirányok kifejezése Városi élet, falusi élet A naprendszer	22
Jelen és jövő A számítógép világa Jövőbeli tervek kifejezése Kötelesség kifejezése Állatvédelem	20

Javaslatétel, meghívás és elfogadása vagy visszautasítása	
Csapatszellem/ Egy csapat vagyunk! TV műsorok Együttesek Sportok, kedvenc csapatok Foglalkozások Egyetértés és nem egyetértés kifejezése Visszakérdezések Szabadidős tevékenységek	22
Tizenévesek élete Betegségek Tanácsadás és kérés Vélemény kifejezése és javaslatétel Üzenetküldés Ruházkodás – ruha vásárlása Étkezési szokások, mennyiségek kifejezése Tizenévesek érzelmeinek kifejezése	22
Hírnév Személyek és tárgyak meghatározásai Érzelmek kifejezése Egyetértés és nem egyetértés Tények kifejezése Múltbeli események elmesélése Filmipar Véleménynyilvánítás	20
Tematikus hét	5
Szabadon választott téma feldolgozása	5
Összes óraszám:	180

Kereszttantervi kapcsolódások	
Témakörök	Kapcsolódási pontok
Ez vagyok én	magyar nyelv és irodalom matematika technika és tervezés vizuális kultúra digitális kultúra
Láss világot!	magyar nyelv és irodalom természettudomány éneke-zene
Kalandok	magyar nyelv és irodalom

	természettudomány vizuális kultúra
Környezetem, ahol élek	magyar nyelv és irodalom természettudomány digitális kultúra matematika vizuális kultúra énekezen
Jelen és jövő	magyar nyelv és irodalom természettudomány digitális kultúra
Csapatszellem / Egy csapat vagyunk	magyar nyelv és irodalom természettudomány énekezen testnevelés
Tizenévesek élete	magyar nyelv és irodalom természettudomány digitális kultúra matematika testnevelés
Hírnév	magyar nyelv és irodalom digitális kultúra technika és tervezés énekezen

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	<p>A2 szintű nyelvtudás.</p> <p>A tanuló egyszerű, hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.</p> <p>Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.</p> <p>Egyre bővülő szókincssel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p>
--	--

7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyamon a célnyelvet tanuló diákok A2 szintű, a hatfokozatú KER skála első szintjének megfelelő nyelvtudással lépnek be a további nyelvtanulási folyamatba. Ez a KER megfogalmazásában azt jelenti, hogy a hatfokozatú skála alapszintje második fokozatának megfelelő nyelvismerettel rendelkeznek. Ebben a szakaszban a megalapozott kompetenciák további fejlesztése a legfontosabb pedagógiai feladat.

A tanulók nyelvtudása lehetővé teszi, hogy célnyelven is szerezzenek információt a körülöttük lévő világról és ezzel a lehetőséggel tudatosan éljenek. Motivációjukat növeli, hogy a két tanítási nyelvű osztályokban a nyelvoktatás lehetőséget biztosít bizonyos tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására. Az ott szerzett speciális tudás, szókincs integrálható különböző munkaformákban (projektmunka, önálló előadások), bemutatható a nyelvórákon is.

A Nat fejlesztési területei és nevelési céljai ebben a képzési szakaszban is a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Fontosak a korosztályi sajátosságok, építhet a tanár többek között az önkifejezés igényére és a nyelvi kreativitásra. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés.

A tanulók nyelvtudásuk, motivációjuk alapján már képesek célnyelven olvasni a korosztályuknak megfelelő regényeket, novellákat, s ez az egyik legjobb lehetőség a kontextuson alapuló szövegértés fejlesztésére. Egy-egy jól megválasztott irodalmi alkotás olvasása, feldolgozása során a tanulók sokkal többet tudnak meg a célnyelvről, mint amire a tanórai keretek lehetőséget adnak.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a 8. évfolyam végére a tanulók elérjék a B1 szintet. Az eltelt időszak intenzív nyelvtanulása során kialakult a tanulók hatékony nyelvtanulási stratégiája. Ennek segítségével az általános iskolai tanulmányok befejezése után képesek lesznek önállóan is fejleszteni nyelvtudásukat.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A2 nyelvi szint, azaz a tanuló már megérti a leggyakrabban előforduló szókincset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet, ha az rendszeresen előforduló ismerős témákról folyik; képes megérteni egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveit két beszélő esetén; képes megérteni a legfontosabb információkat képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek

	az érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
--	--

<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd vagy előadás főbb pontjainak megértése. Egyszerű műszaki információk megértése (pl. használati utasítások). Részletes, összetett útbaigazítás követése. Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. A hangzó szövegben az okot, magyarázatot, következményt vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a várható vagy megjósolt információk keresése, szükség esetén összefoglalás, visszakérdezés, ismétlés, magyarázat kérése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> információk, instrukciók, üzenetek, útbaigazítás, hírek a televízióban és a rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.</p>
--

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2 nyelvi szint, azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról; rész vesz rövid beszélgetésekben; kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben; egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A tanuló képes a mindennapi élet legtöbb nyelvi helyzetében spontán módon boldogulni; képes gondolatokat cserélni, véleményt mondani, érzelmeit kifejezni érdeklődési körébe tartozó témákkal kapcsolatban; ismeri a leggyakoribb kommunikációs foratókönyveket, és tudja alkalmazni ezeket; stílusában, regiszterhasználatában képes alkalmazkodni a kommunikációs helyzethez.
A fejlesztés tartalma	

Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve.

Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség).

Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (pl. mit csináljanak, hova menjenek, melyiket válasszam, stb.).

Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere.

Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről.

Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése).

Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban, postán, bankban).

Egyszerű utasítások adása, követése és kérése, udvarias kérés.

Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása.

Felkészülésen alapuló interjú, az információk ellenőrzése, megerősítése időnként segítség igénybevételeivel.

Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése.

Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel a célnyelven.

Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása.

A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének rugalmas alkalmazása és reagálás azokra.

A fontosabb udvariassági szabályok, szokások ismerete és alkalmazása.

A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megbeszéléséhez elegendő szókinccs rugalmas alkalmazása, körülírás.

Az elemi szókinccs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása.

A célnyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban.

A szövegszervezés eszközeinek egyre tudatosabb használata.

A gondolatok, problémák viszonylag pontos kifejezése.

Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció.

Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; tranzakciós és informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A2 nyelvi szint, azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes arra, hogy begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben ki tudja magát fejezni;

	érthetően tud a folyamatoshoz közelítően beszélni, képes mondanivalójának nyelvtani és szókincsbeli megtervezésére, szükség szerinti módosítására; képes valamely gondolat vagy probléma lényegét megközelítő tartalmi pontossággal kifejtteni.
--	---

A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körnek megfelelő témák lényegének folyamatoshoz közelítő kifejtése a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával.	
Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával.	
Egyszerű élménybeszámoló az érzések és reakciók vázlatos bemutatásával.	
Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása.	
Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása.	
Történet elmondása.	
Vélemény, tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata.	
Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról.	
Részvétel előre elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban.	
A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata, ezek átrendezése, bővítése ismerős helyzetekben a mondanivalója kifejezésére.	
Önellenőrzés és önkorrekción, például a kommunikáció megszakadása esetén más stratégia alkalmazásával a mondanivaló újrakezdése.	
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, mondókák, rapszövegek.	
Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2 nyelvi szint, azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében; megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes megérteni a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegeket; képes felismerni az érvelések fő gondolatmenetét.

A fejlesztés tartalma
Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben.

Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Az érvelés gondolatmenetének felismerése, a lényeges következtetések felismerése világosan írt érvelő szövegekben.

Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben.

Mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek megértése.

Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése.

Az egyszerű szövegfajták szövegfelépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során.

A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
<p align="center">Előzetes tudás</p>	<p>A2 nyelvi szint, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét információkra vonatkoznak;</p> <p>ismerős témákról gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban írásban kifejezi;</p> <p>minta alapján néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír az őt érdeklő, ismert témákról.</p>
<p align="center">A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról;</p> <p>tud írásban beszámolni eseményekről, élményeiről, és véleményéről;</p> <p>képes írásbeli interakciót elkezdeni, fenntartani és befejezni;</p> <p>tud jegyzetet készíteni olvasott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletéről;</p> <p>minták alapján képes több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegeket létrehozni a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	

Egyszerű szöveg írása a tanuló érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témákról, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával.

Beszámoló írása élményekről, eseményekről (pl. utazás).

Egyszerűbb cselekvéssor, történet leírása összefüggő szöveg formájában.

Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak).

Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban).

Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés.

Lényegre koncentráló leírás készítése.

Tényszerű információk összefoglalása.

Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése, saját ötletekről jegyzet készítése.

Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.

Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.

Egyszerű írásbeli műfajok alapvető szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula); a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság alkalmazása.

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelent, paródia írása illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése.

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képalírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok; tényszerű információt nyújtó illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt illetve tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók; egyszerű ügyintéző levelek/e-mailek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések; rövid leírások; jegyzetek, versek; rapszövegek; rigmusok; dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

7. évfolyam

Éves óraszám: 180 óra/év, 5 óra/hét

Tankönyv: Full Blast Plus 3

Témakörök	Óraszám
A tizenévesek élete Tanórán kívüli közös programok Sportok és más szabadidős tevékenységek Zenei ízlés	22

A divat világa Barátok	
Önkifejezések Külső megjelenés, hajviselet Önkifejezés: graffiti Híres emberek és helyek a földön Vélemény kifejezése	20
Szélesítsd ki a látóköröd! Beszámoló élményeinkről Jelnyelv Tanuljunk nyelveket! Nemzetek konyhája Iskolai események	22
A természet ereje Ritka növények Extrém időjárási viszonyok Vadállatok Természeti katasztrófák Érzelem kifejezése	22
Napjainkban Telefonos nyelvhasználat Fitness Robotika, találmányok Környezeti problémák Előny, hátrány kifejezése	22
Éjszakai élet Az éjszakai égbolt Egyetértés / egyet nem értés kifejezése Történetmesélés Álmaink Fesztiválok, események	22
Kihívás Bűncselekmények Csináld magad! Barátság – tanácsadás Önkéntes munka Versenyezzünk!	20
Láss világot! Alternatív nyaralási formák Balszerencsés helyzetek Külföldi utazás Szünidei tervek	20

Tematikus hét	5
Szabadon választott téma feldolgozása	5
Összes óraszám:	180

Kereszttantervi kapcsolódások	
Témakörök	Kapcsolódási pontok
A tizenévesek élete	magyar nyelv és irodalom digitális kultúra testnevelés vizuális kultúra énekkör
Önkifejezések	magyar nyelv és irodalom földrajz vizuális kultúra történelem
Szélesítsd ki a látóköröd!	magyar nyelv és irodalom vizuális kultúra testnevelés technika és tervezés idegen nyelvek
A természet ereje	biológia földrajz magyar nyelv és irodalom
Napjainkban	magyar nyelv és irodalom digitális kultúra biológia földrajz
Éjszakai élet	magyar nyelv és irodalom földrajz énekkör történelem
Kihívás	magyar nyelv és irodalom technika és tervezés biológia testnevelés
Láss világot!	magyar nyelv és irodalom földrajz

8. évfolyam

Éves óraszám: 180 óra/év, 5 óra/hét

Tankönyv: Full Blast Plus 4

Témakörök	Óraszám
Kommunikáció Közösségi oldalak Weblapok A mobiltelefon világa Baráti levél írása	22
Készülj fel mindenre! Jótékonykodás Foglalkozások jellemzői Kalandok Történetírás	20
Vásárlási szokásaink Online vásárlás Vásárlási szokások Pénzköltési szokásaink Hivatalos levél írása	22
Tizenévesnek lenni Oktatás, nevelés, tanulás Oktatás és technológia Vélemény kifejezése Általános igazságok és tudományos tények Előnyök és hátrányok	22
Láss világot! Utazási élményeink Érzelmek kifejezése Közlekedési eszközök Útbaigazítás	22
Szabadidő Extrém szabadidős tevékenységek Vélemény kifejezése Információkérő levél írása Videó- és számítógépes játékok Tévénézési szokások Filmkritika készítése	22
Az anyatermészet Lenyűgöző állati tények Az állatok csoportjai Helyleírás Természetbarát termékek Természeti problémák Vélemény kifejezése	20
Arculat, imázs Vélemény kifejezése	20

Divat és külső megjelenés Tanácskérés, tanácsadás Szokatlan képzőművészet Javaslat, ajánlás	
Tematikus hét	5
Szabadon választott téma feldolgozása	5
Összes óraszám:	180

Kereszttantervi kapcsolódások	
Témakörök	Kapcsolódási pontok
Kommunikáció	magyar nyelv és irodalom digitális kultúra technika és tervezés
Készülj fel mindenre!	magyar nyelv és irodalom testnevelés digitális kultúra történelem
Vásárlási szokásaink	magyar nyelv és irodalom digitális kultúra
Tizenévesnek lenni	történelem digitális kultúra ének-zene magyar nyelv és irodalom
Láss világot!	magyar nyelv és irodalom digitális kultúra földrajz testnevelés
Szabadidő	magyar nyelv és irodalom testnevelés digitális technológia technika és tervezés
Az anyatermészet	magyar nyelv és irodalom földrajz biológia testnevelés
Arculat, imázs	magyar nyelv és irodalom digitális technológia vizuális kultúra

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	B1 szintű nyelvtudás. A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet, ha az rendszeresen előforduló, ismerős témákról folyik.
--	---

	<p>A tanuló képes a mindennapi élet legtöbb helyzetében boldogulni, képes gondolatokat cserélni, véleményt mondani, érzelmeit kifejezni és stílusában a kommunikációs helyzethez alkalmazkodni.</p> <p>A tanuló képes begyakorolt szerkezetekkel érthetően, a folyamatoshoz közelítően beszélni. Az átadott információ lényegét a kapott információhoz képest megközelítő tartalmi pontossággal fejti ki.</p> <p>A tanuló képes megérteni a hétköznapi nyelven írt, az érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő, autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegekben az általános vagy részinformációkat.</p> <p>A tanuló több műfajban is képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban már megjelennek a műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.</p>
--	--

1. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű kérdésekre egy-egy szóval vagy egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér
- képes megnevezni ismert dolgokat
- képes 2-3 dalt, mondókát reprodukálni, megközelítőleg helyes hanglejtéssel szavakat, egyszerű mondatokat ismételni
- képes a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok - köszönés, elköszönés - megszólítás, bemutatkozás – búcsúzás kifejezésére.

Minimumkövetelmény az 1. évfolyamon

a *Smart Junior 1* tankönyv szókinccse alapján

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (kijelentés, kérdés, tagadás)
- egyszerű dolgok megnevezése: It's a...

- eldöntendő kérdés alapján rövid válaszadás: Is it a...?
- üdvözlés, bemutatkozás, személyes információk megosztása (életkor, külső megjelenés)
- számok 1-10
- színek megnevezése
- főnevek egyes és többes száma
- családtagok, háziállatok, játékok, testrészek megnevezése
- felszólító mód: felszólítások
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók
- birtoklás: have got
- kedvelt, nem kedvelt ételek megnevezése.

A továbbhaladás feltételei az angol nyelvből

2. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- tud egyszerű szövegben hallott információt más tevékenység során felhasználni

Beszédképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér
- egyszerű szavakat betűz (akár önállóan is)
- képes aktívan részt venni az interakciót igénylő célnyelvi gyermekjátékokban

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti
- képes felismerni az anyanyelven és a célnyelven történő olvasás közti különbséget.

Írásképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen lemásol;
- egyszerű szavakat (számok, színek, iskolai tárgyak, családtagok, állatok, ételek, egyszerű melléknevek) önállóan leír;
- képes felismerni az anyanyelven és a tanult célnyelven történő írás közti különbséget;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét.

Minimumkövetelmény a 2. évfolyamon

a *Smart Junior 3* tankönyv szókinccse alapján

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (kijelentés, kérdés tagadás)
- üdvözlés, bemutatkozás, személyes információk megosztása (életkor, külső megjelenés)
- számok 1-20
- színek megnevezése
- utasítások követése
- egyszerű dolgok megnevezése: 'It's a...'
- eldöntendő kérdés alapján rövid válaszadás: 'Is it a...?'
- főnevek egyes és többes száma
- családtagok, háziállatok, játékok, testrészek, foglalkozások, közlekedési eszközök, hangszerek, házrészek, bútorok, ruhadarabok megnevezése
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók
- birtoklás: 'have got'
- modalitás: 'can'
- az idő kifejezése (egész óra megnevezése)
- kedvelt, nem kedvelt ételek megnevezése
- 'there is/there are' szerkezet kifejezése
- mutató névmások: 'this, that, these, those'
- határozott, határozatlan névelők: 'a, an, the'
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Progressive (kijelentés, kérdés tagadás)
- az időjárással kapcsolatos kifejezések használata.

A továbbhaladás feltételei az angol nyelvből

3. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- tud egyszerű szövegben hallott információt más tevékenység során felhasználni;
- követi a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;
- felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és tud ezekből következtetni a szövegek témájára;

Beszédképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- megértési probléma esetén segítséget kér;

- egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva fejezi ki beszédshándékát;
- egyszerű kérdéseket tesz fel a számára ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- rövid beszélgetést folytat számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- képes rövid, egyszerű szövegek másokkal való közös előadására;
- összefüggő leírást ad saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről;
- használ néhány egyszerű nyelvtani szerkezetet és mondatfaját.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti
- képes felismerni az anyanyelven és a célnyelven történő olvasás közti különbséget;
- felismeri és megérti az egyszerű mondatokban, rövid szövegekben az ismert szavakat és kifejezéseket a megértést segítő elemekre támaszkodva;
- megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;
- egyszerű, autentikus szövegekből kiszűr néhány alapvető információt;
- az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat végez el.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen lemásol;
- egyszerű szavakat (számok, színek, iskolai tárgyak, családtagok, állatok, ételek, egyszerű melléknevek) önállóan leír;
- képes felismerni az anyanyelven és a tanult célnyelven történő írás közti különbséget;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét;
- különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegeket alkot, adott mintát követve;
- írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszol;
- közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat végez el;
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Minimumkövetelmény a 3. évfolyamon

a *Smart Junior 4* tankönyv szókinccse alapján

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (kijelentés, kérdés tagadás)
- üdvözlés, bemutatkozás, személyes információk megosztása (életkor, külső megjelenés)
- számok 1-100
- színek megnevezése
- utasítások követése
- főnevek egyes és többes száma, rendhagyó többes számú főnevek
- családtagok, háziállatok, játékok, testrészek, foglalkozások, közlekedési eszközök, hangszerek, házrészek, bútorok, ruhadarabok megnevezése

- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók
- birtoklás: 'have got'
- birtokos névmási jelzők: 'my, your...'
- modalitás: 'can'
- az idő kifejezése
- kedvelt, nem kedvelt ételek megnevezése
- 'there is/there are' szerkezet kifejezése
- mutató névmások: 'this, that, these, those'
- határozott, határozatlan névelők: 'a, an, the'
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Progressive (kijelentés, kérdés tagadás)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (kijelentés, kérdés tagadás)
- mennyiségi viszonyok: sorszámok, dátumok kifejezése
- mennyiségi viszonyok: árak kifejezése ('How much...?')
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek ('some, any')
- az időjárással kapcsolatos kifejezések használata.

A továbbhaladás feltételei az angol nyelvből

4. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- tud egyszerű szövegben hallott információt más tevékenység során felhasználni;
- követi a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;
- felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és tud ezekből következtetni a szövegek témájára;
- egyre önállóbban alkalmaz néhányat a megértést segítő alapvető stratégiák közül;
- képes a különböző beszélők, köztük a célnyelvet anyanyelvként használók egyre nagyobb biztonsággal történő megértésére.

Beszédképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva fejezi ki beszédszándékát;
- egyszerű kérdéseket tesz fel a számára ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- rövid beszélgetést folytat számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- képes rövid, egyszerű szövegek másokkal való közös előadására;

- összefüggő leírást ad saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;
- használ néhány egyszerű nyelvtani szerkezetet és mondatfajtát;
- képes felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadására társakkal;
- képes minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotására; szavak, szócsoporthoz, cselekvéssorok összekapcsolására egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti
- képes felismerni az anyanyelven és a célnyelven történő olvasás közti különbséget;
- felismeri és megérti az egyszerű mondatokban, rövid szövegekben az ismert szavakat és kifejezéseket a megértést segítő elemekre támaszkodva;
- megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;
- egyszerű, autentikus szövegekből kiszűr néhány alapvető információt;
- az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat végez el;
- képes egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menürendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzésére.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen lemásol;
- egyszerű szavakat (számok, színek, iskolai tárgyak, családtagok, állatok, ételek, egyszerű melléknevek) önállóan leír;
- képes felismerni az anyanyelven és a tanult célnyelven történő írás közti különbséget;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét;
- különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegeket alkot, adott mintát követve;
- írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszol;
- közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat végez el;
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe;
- képes egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltésére;
- képes projektmunka készítésére (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető);
- képes az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatására, átírására.

Minimumkövetelmény a 4. évfolyamon

a *Smart Junior 4* tankönyv szókincse alapján

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (kijelentés, kérdés tagadás)
- üdvözlés, bemutatkozás, személyes információk megosztása (életkor, külső megjelenés)

- számok 1-100
- színek megnevezése
- utasítások követése
- főnevek egyes és többes száma, rendhagyó többes számú főnevek
- családtagok, háziállatok, játékok, testrészek, foglalkozások, közlekedési eszközök, hangszerek, házrészek, bútorok, ruhadarabok megnevezése
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók
- birtoklás: 'have got'
- birtokos névmási jelzők: 'my, your...'
- modalitás: 'can', 'must'
- az idő kifejezése
- kedvelt, nem kedvelt ételek megnevezése
- 'there is/there are' szerkezet kifejezése
- mutató névmások: 'this, that, these, those'
- határozott, határozatlan névelők: 'a, an, the'
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Progressive (kijelentés, kérdés tagadás)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (kijelentés, kérdés tagadás)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (kijelentés, kérdés tagadás)
- jövő idejűség kifejezése: 'going to'
- mennyiségi viszonyok: sorszámok, dátumok kifejezése
- mennyiségi viszonyok: árak kifejezése ('How much...?')
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek ('some, any')
- az időjárással kapcsolatos kifejezések használata
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása
- minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása.

Év végi szóbeli vizsga témakörei:

1. Személyes vonatkozások
2. Család
3. Barátok
4. Szabadidő
5. Lakóhelyem
6. Tágabb környezetem
7. Természet
8. Állatok
9. Étkezés

A vizsga értékelése:

Írásbeli vizsga:

- 0% – 30% elégtelen
- 31% – 49% elégséges
- 50% – 74% közepes
- 75% – 89% jó
- 90% – 100% jeles

Szóbeli vizsga:

- jeles: ha a vizsgázó összefüggően, helyes mondatokban tud beszélni egy adott témáról, a kérdéseket megérti, és helyes mondatokban válaszol.
- jó: ha a vizsgázó összefüggően, többnyire helyes mondatokban tud beszélni egy adott témáról, a kérdéseket megérti, és kevés hibával, mondatokban válaszol.
- közepes: ha a vizsgázó egy-egy szóval vagy rövid mondatokkal tud beszélni egy adott témáról, a körülírásokat megérti, rávezethető a válaszra, a számon kérendő anyagnak legalább a feléről számot tud adni.
- elégséges: ha a vizsgázó ismeretei szórványosak, pár kérdést megért, és ezekre rövid mondattal vagy egy-egy szóval tud felelni.
- elégtelen: ha a vizsgázó egyáltalán nem képes kommunikálni, a kérdéseket nem érti, és válaszolni sem tud, személyes interakcióra képtelen.

A továbbhaladás feltételei az angol nyelvből

5. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Írásképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

Minimumkövetelmény az 5. évfolyamon

a *Full Blast Plus 1* tankönyv szókincese alapján

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (kijelentés, kérdés tagadás)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (kijelentés, kérdés tagadás)

- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Progressive (kijelentés, kérdés tagadás)
- létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (kijelentés, kérdés tagadás)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (kijelentés, kérdés tagadás)
- jövő idejűség kifejezése: 'going to'
- felszólító mód: felszólítások
- kérdőmondatok, kérdőszavak
- birtoklás: birtokos névmások és 's genitive
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám
- mennyiségi viszonyok: számok, sorszámok
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek
- mennyiségi viszonyok: megszámlálhatatlan főnevek
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók
- időbeli viszonyok: gyakoriság, időpontok/dátumok
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása
- minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása
- modalitás: 'can', 'must' segédige
- szövegösszetartó eszközök: névelők, mutató névmások, kötőszavak, névmások, some/any, határozatlan névmások

Szóbeli: osztályozó vagy javító vizsgán az adott nyelvtani anyagnak megfelelő témakörök.

- Személyes vonatkozások
- Család
- Barátok

A továbbhaladás feltételei a 6. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

Szóbeli: osztályozó vagy javító vizsgán az adott nyelvtani anyagnak megfelelő témakörök.

- Személyes vonatkozások
- Család
- Barátok
- Lakóhelyem
- Nyári élményem

Minimumkövetelmény a 6. évfolyamon

a *Full Blast Plus 2* szókincse alapján

- Present Simple
- Prepositions of time, place and movement
- Adverbs of frequency
- How often?
- Present Progressive
- Present Simple
- Stative verbs
- Like/Love/Enjoy/Hate/Can't stand + ing form
- would like/want+to
- Past Simple
- Time expressions
- The verb could
- Adverbs
- The verb used to
- Object pronouns
- Past Simple
- Past Progressive
- Time clauses
- some/any/no
- Can/Could/May/Might
- Superlative forms
- Future be going to/ will
- must/have to
- Conditional Sentences Type 1
- Present Perfect Simple
- have been/have gone
- Question Tags
- Should

- too/enough
- much/many a lot of/ lots of/ a few/ a little
- Possessive pronouns/case
- Relative pronouns
- So/Neither
- Present Simple Passive
- Past Simple Passive

A továbbhaladás feltételei a 7. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel,
- eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Írásképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

Minimumkövetelmény a 7. évfolyamon

a *Full Blast Plus 3* tankönyv teljes szókincse alapján

- A kétféle jelen idő ismerete, használata és megkülönböztetése. /állításban, tagadásban, kérdésben/
- A Past Simple ismerete, helyes használata.
- A tanult rendhagyó múlt idejű igék ismerete, alkalmazása.
- A Past Continuous ismerete, helyes használata

- Jövő idő kifejezése „going to”-val és ’will’-el
- Melléknevek fokozása.
- Hasonlító mondatok alap-, közép-,és felsőfokban.
- Gyakoriságot kifejező határozók.
- Present Perfect Simple/Present Perfect Progressive
- Past Simple/Past Progressive
- Subject / Object questions
- Negative questions
- Reflexive Pronouns
- Conditional Sentence Type 2
- Wishes
- Reported Speech

Szóbeli: osztályozó vagy javító vizsgán az adott nyelvtani anyagnak megfelelő témakörök.

- Személyes vonatkozások
- Család
- Barátok
- Lakóhely
- Szabadidő
- Tágabb környezetem

A továbbhaladás feltételei a 8. évfolyamon

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 80 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 80 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 80 szavas szövegből kikövetkeztetni;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 80 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;
- fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;
- kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót ír.

Minimumkövetelmény a 8. évfolyamon

a Full Blast Plus 4 tankönyv alapján

- A kétféle jelen idő ismerete, használata és megkülönböztetése. /állításban, tagadásban, kérdésben/
- A kétféle múlt idő ismerete, használata és megkülönböztetése. /állításban, tagadásban, kérdésben/ (past simple és past continuous)
- Melléknevek fokozása
- Going to-val kifejezett jövő idő
- Present Perfect and Past Simple helyes használata
- A befejezett jelen használata /állításban, tagadásban, kérdésben/
- A „kell” kifejezése a „have to” segédigével
- Some-, any-, no
- Could/Can/Would ...like?
- Let's (not)..., What about...?, Why don't we...?
- Reported Speech

- Feltételes módok: 0,1,2,3 használata
- Past Perfect Simple / Past Perfect Progressive
- Passzív szerkezet
- Exclamatory sentences
- Causative form
- Modal verbs + have + past participle

Szóbeli: osztályozó vagy javító vizsgán az adott nyelvtani anyagnak megfelelő témakörök.

- Személyes vonatkozások
- Család
- Barátok
- Lakóhely
- Szabadidő
- Tágabb környezetem
- Állatok
- Étkezés
- Természet

Vizsga értékelése:

Írásbeli vizsga:

- 0% – 30% elégtelen
- 31% – 49% elégséges
- 50% – 74% közepes
- 75% – 89% jó
- 90% – 100% jeles

Szóbeli vizsga:

- *jeles:* ha a vizsgázó összefüggően, helyes mondatokban tud beszélni egy adott témáról, a kérdéseket megérti és helyes mondatokban válaszol.
- *jó:* ha a vizsgázó összefüggően, többnyire helyes mondatokban tud beszélni egy adott témáról, kérdéseket megérti és kevés hibával, mondatokban válaszol.
- *közepes:* ha a vizsgázó egy-egy szóval vagy rövid mondatokkal tud beszélni egy adott témáról, a körülírásokat megérti, rávezethető a válaszra, a számon kérendő anyagnak kb. a feléről számot tud adni.
- *elégséges:* ha a vizsgázó ismeretei szórványosak, pár kérdést megért és ezekre rövidmondattal vagy egy-egy szóval tud felelni.
- *elégtelen:* ha a vizsgázó egyáltalán nem képes kommunikálni, a kérdéseket nem érti és válaszolni sem tud.

**NYÍREGYHÁZI ARANY JÁNOS GIMNÁZIUM,
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM**

KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRA

Jóváhagyta: Kantár Attila
intézményvezető

Készült: 2023. 08.31.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés
1.1. Jogi alapok

1. oldal
1. oldal

1.2. Társadalmi szerep	1-2. oldal
1.3. Helyzetünk, főbb jellemzők	2. oldal
2. Működésünk belső feltételrendszere	3. oldal
2.1. Humánerőforrás	3-4. oldal
2.2. Gazdálkodási háttér	4. oldal
2.3. Szervezeti jellemzők, kapcsolatrendszerünk	4-5. oldal
2.4. Tárgyi dologi eszközök	5-6. oldal
3. Nevelőmunkánk alapelvei és céljai	6. oldal
3.1. Programunk alapelvei	6-7. oldal
3.2. Célrendszerünk	7-8. oldal
4. Kollégiumunk nevelési feladatai	8-12. oldal
5. A kollégiumi pedagógiai tevékenység szerkezete	12-16. oldal
6.. A kollégiumi nevelés eredményessége	16. oldal
7. A kollégium helyi tanterve, tematikus foglalkozások keretprogramterve	17-40. oldal
8. A kollégiumi élet szervezése	41. oldal
8.1. Felvétel a kollégiumba	41. oldal
8.2. A tanulók elhelyezése, hazautazás, ellátás	41-42. oldal
8.3. Kollégiumunk hagyományai	42-43. oldal
8.4. Intézményünk gyermek- és ifjúságvédelme	43-49. oldal
8.5. Az iskolákkal, a szülőkkel való kapcsolattartás formái	49-50. oldal
8.5.1. Kapcsolat az iskolával	53. oldal
8.5.2. Kapcsolat a szülőkkel	54. oldal
8.5.3. Kapcsolat más kollégiummal	50. oldal
8.6. Ellenőrzési értékelési rendszerünk	50-52. oldal
8. Záradékok	53-54. oldal
Melléklet:	
1. számú melléklet: Eszközlista	
2. számú melléklet: Rendezvényterv	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	

22. 1. BEVEZETÉS

1.1. JOGI ALAPOK

A pedagógiai program alapját képező dokumentumok:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény és annak módosításai
- A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- A gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény
- 2013. évi XXVII. törvényt a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- A Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Alapító Okiratában foglaltak

Pedagógiai programunk összhangban van az intézményi SZMSZ-el és a Házirenddel. Készítése során figyelembe vettük partnereink igényeit, Kollégiumunk hagyományait.

1.2. TÁRSADALMI SZEREP

A kollégiumunk a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, mint köznevelési intézmény szakmailag és szervezetileg nem önálló intézményegysége, a Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény szervezeti egysége. Fenntartónk és működtetőnk a Nyíregyházi Tankerületi Központ.

Az alapprogram alapján azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra építünk, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

Alapfeladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek

és képességek, a NAT.-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez. Kollégiumunk a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját,

Kollégiumunk a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával képes speciális pedagógiai feladatok megoldására, például bizonyos gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, versenysportoló, idegen nyelvi-, művészeti képzésben részesülő diákok nevelésére, általános és középiskolai, felsőoktatási tanulmányokra való felkészítésre, az együttműködési, a tanulási és a motivációs zavarok korrekciójára.

Kollégiumunk - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

1.3. HELYZETÜNK, FŐBB JELLEMZŐK

Kollégiumunk a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium intézményegysége 80 fős, fiú és leány kollégium, amely 6 éves kortól 18 éves, sajátos nevelési igény esetén 20 éves korig fogad gyerekeket, diákokat.

Telephelyünkön (Nyírszőlős) több évtizede (1923-tól) folyik nevelés - oktatás. A felső tagozatos összevont osztályok megszüntetése kapcsán felmerült az igény a szétszórt tagiskolák helyett egy központi iskola létesítésére, amely diákotthoni elhelyezéssel a tanyasi gyerekeknek egyben „otthont” is biztosít tanítási napokon. Jelenleg a tanyasi gyerekeken kívül szociálisan rászoruló, illetve az iskola által nyújtott angol kéttannyelvű oktatást és emelt óraszámú sportosztályt igénybe vevő gyerekek is kerülnek a kollégiumba.

Általános iskolás korú tanulóink intézményünk, a Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézményből, középiskolásaink a város különböző iskoláiból érkeznek.

A felvett gyerekek, fiatalok jellemzően a Nyíregyházi Tankerületből, kisebb százalékban a megye, illetve az ország más részeiből, csekély számban határainkon túlról (kettős állampolgárok) jelentkeznek. Eltérő kulturális (magyar, ukrán-magyar, cigány) és szociális háttérrel rendelkeznek. Jelentős számban vannak a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok, illetve 10% feletti a sajátos nevelési igényű tanulóink aránya. Ezért nevelési koncepciónk kialakításakor ezeket a körülményeket is tekintetbe kellett vennünk.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink jól érezzék itt magukat, szeressenek ide járni. Igyekszünk elérni, hogy a kollégium valódi lehetőségekkel teli lélettér legyen, az önmegvalósítás színtere. Kiválóan Akkreditált Tehetségpontként kiemelten kezeljük tanulóink tehetségterületének azonosítását, gondozását. A tanuláson túl biztosítjuk a játéklehetőséget, változatos élmény- és tapasztalatszerzést, többféle választható tevékenységet.

2. MŰKÖDÉSÜNK BELSŐ FELTÉTELRENDSZERE

2.1. HUMÁNERŐFORRÁS

A kollégiumvezető és a nevelőtanárok képzettsége a Nkt.-ben előírtaknak megfelelő, képesítéssel rendelkeznek.

A kollégiumban a nevelési feladatokat - nevelőtanár látja el, aki:

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel,

A nevelők élnek a posztgraduális képzés, szervezett továbbképzésekbe való bekapcsolódás, a mesterképzés, a szakvizsgával záruló továbbképzésekbe való beiskolázás, továbbképzés, önképzés lehetőségeivel. Évente egy alkalommal lehetőségekhez mérten egy-kétnapos belső képzést, hospitálást szervezünk kollégiumunk valamennyi dolgozója részére, melynek elsődleges célja a szakmai fejlesztés, az egységes nevelési elvek kialakítása, a dolgozói közösség jó mentális állapotának fenntartása. A belső képzés az intézmény pedagógusait is támogató „Gyermekeinkért 16” Alapítvány pályázatainak támogatásával valósul meg.

A kollégium a tagiskolával közös, a törvényi előírásoknak megfelelően továbbképzési tervet készít.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban. A nevelőtanárokon kívül két fő gyermekfelügyelő dolgozik az

intézményegységben, akik egyben az ügyeleti feladatokat is ellátják. Munkájukat is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása jellemzi. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban. Egy fő ápolónő végzettséggel rendelkező munkatárs segíti a diákokat a helyes életvitel, az egészséges életmód kialakításában, prevenciós tevékenységével pedig a veszélyeztető helyzetek, magatartások elkerüléséhez járul hozzá. A nem pedagógiai jellegű feladatokat a technikai személyzet végzi.

2.2. GAZDÁLKODÁSI HÁTTÉR

Fenntartónk és működtetőnk a Nyíregyházi Tankerületi Központ .

A fenntartói és működtetői finanszírozáson túl igyekszünk pályázati lehetőségeket is kihasználni. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az uniós, országos, megyei és a város pályázati kiírásokat. Alapítványunk, a „Gyermekeinkért 16” Alapítvány rendszeresen támogatja tehetséges és hátrányos helyzetű gyermekeinket, fiataljainkat, kulturális eseményeinket, jutalmazza a jó eredményeket elért diákokat.

2.3. SZERVEZETI JELLEMZŐK, KAPCSOLATRENDSZERŰNK

Helyzetünkből adódóan vannak célok, feladatok, melyet intézményi szinten tervezünk és valósítunk meg, így programunkban sem szerepel külön. Az intézményen belül a szakiskolákkal havi szinten egyeztetnek az iskolai és a kollégiumi nevelők, így zökkenőmentesen folyik a munka. Az intézményi, tagiskolai értekezleteken részt vesznek a kollégium pedagógusai. A kollégiumvezető és a nevelők havonta rendszeresen tartanak munkaértekezletet, ennek eredményét dokumentálják.

A kollégiumban évente két alkalommal tartunk szülői értekezletet. A korcsoport összetétele miatt hétfőn és pénteken az utaztatások alkalmával szinte rendszeres a szülőkkel való találkozás. Az iskolai szülői értekezletek napján, fogadó órák alkalmával a nevelőtanárok is a szülők rendelkezésére állnak, de más időpontokban is fogadjuk a szülőket, ha erre igény van.

Az intézményen kívüli partneriskolákkal kapcsolatot tartunk. Ilyen közösen tervezett területek.

- Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő tevékenységek.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek, tanulók ellátása – tehetséggondozás, sajátos nevelési igényű tanulók ellátása
- Az intézmény gyermek és ifjúságvédelme.
- Iskolahasználók az iskola közelében.
- Osztályfőnökök, szaktanárok, napközis és kollégiumi nevelők együttműködése.
- Integrációs és képesség-kibontakoztató program.

A kollégiumvezető együttműködő kapcsolatot tart fenn a tagintézmény Diákönkormányzat vezetőjével, valamint az őket segítő nevelővel, valamint napi szinten közlünk a diákoknak fontos információkat, itt mindig van lehetőség bármilyen tanulókat érintő kérdést megbeszélni. Az információáramlás biztosított és folyamatos.

A belső tanári együttműködést és külső partnereinkkel való együttműködést az SZMSZ szabályozza.

Legfontosabb partnereink:

- Szülők
- Megye kollégiumai
- Iskolaorvos, védőnő
- Gyermekjóléti Központ
- Periféria Egyesület
- Harmónia Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Szabolcs Néptánc Egyesület
- „Gyermekeinkért 16” Alapítvány
- Roma Munkaadók és Munkavállalók Szövetsége

2.4. TÁRGYI, DOLOGI ESZKÖZÖK

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

Épületünk

A kollégium régi építésű épület. Külön épületszárnyban kerültek elhelyezésre a fiú és a lányhálók. Megvalósult a fenntartó támogatásával pályázati forrásból a kollégium korszerűsítése „Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése” – az Új Széchenyi Terv keretében.

A tornaterem, a sportudvar, a konditerem, a könyvtár és az ebédlő a tagintézményünkben közös használatú. Ezek a létesítmények az iskola épületében 2006-ban ROP-os pályázati forrásból létesültek, illetve újjaltak meg. A kollégiumi szintű előadások és rendezvények tartására alkalmas aula szintén az iskola épületében található.

Az intézmény konyháját a KÖZIM (Közintézményeket Működtető Központ) üzemelteti.

Ellátottság, berendezések, felszerelések

Az "A" szárnyban 6 lányháló található 40 lány részére. A "B" szárnyban 6 hálószoba található 40 fiú elhelyezésére.

A kollégium rendelkezik egy közösségi szobával, étkezővel a fiú szárnyban.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke programunk melléklete (melléklet).

A kötelező minimum eszközök jelentős részével rendelkezünk. A tanulói létszámnak, összetételnek (kimagasló tehetségek, sajátos nevelési igényű tanulók) megfelelően bővítettük az eszközállományt.

A tagintézménnyel közös könyvállományt - nevelőtanári vélemények és a tanulói igények alapján - korszerűsíteniünk, majd folyamatosan gyarapítanunk kell. Ideális lenne több multimédiás, audiovizuális eszköz (projektor, interaktív tábla, laptop) biztosítása.

3. NEVELŐMUNKÁNK ALAPELVEI ÉS CÉLJAI:

A kollégiumi nevelésünk célja sajátos eszközeinkkel és módszereinkkel diákjaink szocializációjának, kiegyensúlyozott, harmonikus és egészséges személyiségének fejlesztése, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, óvodásoknál az iskolakezdsre való felkészítés. Stabil értékrendszerre épülő erkölcsi tartás, önismeret, nagyfokú önállóság, önkiszolgáló készség, tolerancia közösségben élni tudás és akarás, felelős személyiséggé válás elérése. Társadalmi beilleszkedés elősegítése. A kulcskompetenciák céltudatos fejlesztésével valósulnak meg a kollégiumi nevelés alapelvei.

Mottónk:

**„Hinnünk kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben,
és hogy ezt a valamit bármi áron el kell érünk.”**

(Marie Curie)

3.1. PROGRAMUNK ALAPELVEI

A nevelőmunka alapelvei:

A kollégiumi nevelésünk célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégiumunk - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek **főbb alapelvei:**

- a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- i) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való

konstruktív együttműködés;

j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;

k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A tanulókkal való foglalkozás szervezésének elvei:

- Az Alaptörvényben biztosított alapvető emberi szabadságjogok tiszteletben tartása, a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat.
- Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele.
- Orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása.
- Demokratikus és humanista elvek a tanulóközösségek, valamint az egyéni tanulói igények figyelembevétele. A tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése.
- A Komplex tehetséggondozó program alkalmazásával, az SNI-s tanulók együttnevelésével megvalósul az integráció és az esélyegyenlőség biztosításának elve.
- Építés a tanulók öntevékenység, önszerveződő képességére.
- A szülőkkel és az iskolákkal, az intézmény környezetében lévő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés.

3.2. CÉLRENDSZERÜNK

a. Kollégiumunk pedagógiai céljai:

- biztos háttér megteremtése
- felzárkóztatás, tehetséggondozás ideális feltételeinek biztosítása
- demokratizmus tanulása, mikro társadalmi környezet kialakítása a csak kollégiumi háttérrel tanulni tudó gyerekek számára

b. Kollégiumunk nevelés folyamatának céljai:

- szilárd erkölcsi alapokkal rendelkező, egyre önállóbb életvezetésre alkalmas,
- szociálisan érzékeny, toleráns, nyitott, kiegyensúlyozott,
- biztos értékrenddel rendelkező,
- önmagával és környezetével szemben igényes, harmonikus személy kialakítása és fejlesztése

c. Részcéljaink:

- kulcskompetenciák céltudatos fejlesztése
- az eredményes tanulmányi munka színvonalának megőrzése és emelése
- hátrányos helyzetű tanulókkal való fokozott egyéni törődés
- tehetséges tanulók képességeinek fejlesztése

- a szociális viselkedés szabályainak elsajátítása
- egészséges életmódra nevelés
- szabadidő tartalmas eltöltésének megtanítása
- környezetünk védelme, ápolása
- nemzeti értékeink, kulturális és történelmi hagyományaink megismertetése
- a társadalmi beilleszkedés elősegítése
- reális társadalomkép alapozása, a pályaválasztás, jövőkép alakítása

d. Korosztályra lebontott céljaink

6-7 év

- tudjanak segítséggel önállóan mosakodni
- irányítással önállóan öltözzenek
- segítséggel tartásuk rendben környezetüket
- tanulják meg a kulturált étkezést
- becsüljék meg felszereléseiket, a játékokat, ruhájukat
- tudjanak közösen tevékenykedni

8-10 életév

- napi tisztálkodás technikája begyakorolt legyen
- kapcsolódjon be a személyi felelősségre épített megbízatásokba
- tanulási technikák kialakítása
- tanulja meg a jó munkamódszereket
- társaival legyen toleráns

11-12 életév

- önálló képességek fejlesztése
- helyes tanulási technikák kialakítása
- beilleszkedés, helyes kapcsolatrendszer kialakításának alapozása

13-18 életév

- önálló egyéniség fejlesztése
- káros szenvedélyekkel szembeni helyes magatartásmód
- beilleszkedés, ön-és társismeret fejlesztése, megfelelő kapcsolatrendszer létrehozása
- szociális képességek: empátia, tolerancia, kommunikációs és vitakultúra fejlesztése
- családi szerepekre, párkapcsolatok kulturált kialakítására, takarékos és ésszerű gazdálkodásra nevelés
- pályaismeret

4. KOLLÉGIUMUNK NEVELÉSI FELADATAI

A kollégiumunk - a kollégiumi jogviszony fennállása alatt - biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumunkban élő gyermekek, diákok személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. A hatékony és eredményes pedagógiai munkánk egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

4.1. A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelésünk feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejlesztjük a kreativitást, erősítjük a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszünk a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segítjük a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot fordítunk arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Ez a folyamat, a tanulásvezetés, a hatékony, egyre inkább alkotó tanulás megtanítása kiemelt fontossággal bír. Ezért ezt a munkát a következő tevékenységekkel kívánjuk hatékonyabbá tenni:

- a helyzet felismerése, a kollégiumi tanulási folyamatok elemzése,
- módszertani ajánlatok megfogalmazása,
- megoldási ütemterv kidolgozása,
- a feladatok megosztása a nevelők között,
- elemzés – rendszerezés - értékelés,
- ajánlások megfogalmazása a nevelőtestület felé,
- az ajánlások előterjesztése, elfogadtatása,
- az írásbeli dokumentáció előkészítése,
- emlékeztetők, feljegyzések,

- az adatgyűjtések, felmérések dokumentuma,
- az adatsorok elemzése,
- az ajánlásuk és elfogadásuk,
- összegzés

Feladatunk:

- A kollégium helyzetét, lehetőségeit figyelembe véve legfontosabb feladatunk a tanulmányi munka színvonalának emelése, a tanulási folyamat segítése, motiválása.
- Az eredményes tanulás ösztönzése érdekében – a Diákönkormányzat egyetértésével - létrehozunk egy minősítési rendszert (Fabatka), amelyben a tanulók tanulmányi munkáját félévente értékeljük. A tanulók- önmagukhoz mért legjobb tanulmányi eredményét figyelembe véve- tanulmányi és közösségi munkájuk alapján különböző kedvezményekben részesülnek.
- Optimális tanulási feltételek biztosítása.
- A nyugodt tanulás érdekében biztosítottak a tanulószobák, ahol a diákok tanári felügyelet és segítség mellett tanulhatnak.
- A délutáni kötelező szilencium mellett este is lehetővé tesszük a tanulást azok számára, akik a délutáni elfoglaltság (tehetségműhely, diákkör, szakkör, önképzőkör, felzárkóztató foglalkozás) miatt nem tudtak másnapra kellően felkészülni.
- Helyes tanulási módszerek kialakítása.
- A helyes tanulási technika elsajátítása fontos feladata a nevelésnek. Ennek érdekében a tanulási módszerek ismertetésével, gyakoroltatásával megtanítjuk diákjainkat tanulni.
- Szükség esetén támogatjuk az otthonról történő online tanulást, felkészülést.

4.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumunk feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztesség és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

4.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumunk, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segíti elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon,

a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén kialakul bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve meg ismerik történelmét, sokszínű kultúráját.

4.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelésünk elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégiumunk megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

4.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelésünk elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elősegítjük a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá segítjük, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

4.6. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégiumunk kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumunk kiemelten foglalkozik a Nat.-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

4.7. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözi a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete hozzá járul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégiumunk a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

4.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelésünk feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

4.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. A kollégiumi nevelés során fel készítjük a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

4.10. Pályaorientáció

A kollégiumunk - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet nyújt a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejlesztjük bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégiumunk - a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve - valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

4.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumunk - a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan - segíti, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégiumunk a diák-önkormányzati tevékenység

működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

4.12. Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulóink értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelésünk során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal megismertetjük a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

5. A KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

A kollégium - igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseire - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket - annak céljától, jellegétől függően - kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

A kollégiumban – igazodva a közoktatási törvény és a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának rendelkezéseire, az előírt időkeretek között – tehetség kibontakoztatást, felzárkóztatást segítő foglalkozásokat, speciális ismereteket adó felkészítő foglalkozásokat, a szabadidő eltöltését szolgáló diákköröket (szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör), versenyeket, bajnokságokat (tanulmányi, szakmai, kulturális, sport) továbbá a növendékekkel való egyéni törődést biztosító foglalkozásokat, valamint a kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozásokat szervezünk, a foglalkozások céljától, jellegétől függően egyéni és csoportos foglalkozások keretében.

A növendékek kötelesek részt venni heti tizenhárom órában a tehetség-kibontakoztató, felzárkóztató, speciális ismereteket adó foglalkozásokon, heti egy órában csoportfoglalkozáson és további heti egy órában a növendékek által szabadon választható foglalkozáson. Ezen kollégiumi foglalkozásokat az éves tanulói foglalkozási terv alapján szervezzük meg.

Tanulósobai (szilenciumi) foglalkozások: nyugodt tanulást, napi felkészülést biztosító tárgyi környezetben (tanulósoba), meghatározott időkeretben, kötelezően, nevelőtanár irányításával, csoportos keretben történnek.

A tanulósobai foglalkozások szervezésénél figyelembe vesszük:

- a rendelkezésre álló tanulólhelyiségek adottságát, férőhelyét,
- a növendékek képességeit, tanulási szokásait,
- a növendékek korát, nemét, iskolatípusát, évfolyamát.

Tehetség kibontakoztatását segítő foglalkozások: keretében a tehetséges tanulók felismerése, optimális fejlődésének segítése, elsősorban a gondolkodás, a tanulás, az alkotóképesség fejlesztése történik. A tehetség kialakulásához az átlagosnál erősebb motiváció szükséges melyben a tehetséggondozó foglalkozásoknak, a nevelőtanároknak és az iskolai szaktanároknak meghatározó szerepe van.

5.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

5.1.1. *Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:*

5.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- e) tematikus csoportfoglalkozás.

TANULÁST SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSOK

a.) Szilencium

Intézményünk legfontosabb feladata a tanulmányi munka segítése, a tanulás feltételeinek biztosítása. **Ennek érdekében szilenciumi foglalkozásokat szervezünk naponta 14³⁰ órától 18 óráig. Ezen kívül lehetőség van önálló tanulásra, este 19 órától 20³⁰ óráig.**

Kollégiumunkban a tanulási lehetőségek jók. A napi felkészülést megfelelő tárgyi környezetben, nevelőtanári felügyelettel biztosítjuk. A tanulói létszám összetételétől és a pedagógus ellátottságtól függően határozzák meg a tanulócsoporthoz számát. Jelenleg három csoportunk van. A csoportszervezés alapelve, hogy milyen létszámú és milyen évfolyamra, osztályba jár a tanuló. Munkánk eredményességének egyik pillére a szilencium védelme. Arra ösztönözzük tanulóinkat, hogy délutáni elfoglaltságaikat úgy szervezzék, hogy a szilenciumokon vegyenek részt. Az első és második kategóriába tartozó tanulók, a minősítési rendszerben elfoglalt helyük alapján kötetlenebb formában készülhetnek az iskolai tanórákra. Ők önálló időbeosztással végezhetik munkájukat, lehetőségük van a hálójukban történő tanulásra is.

A szilenciumi foglalkozások vezetésében a nevelőtanárok teljes módszertani szabadsággal rendelkeznek. A foglalkozásról való távolmaradást kizárólag ők engedélyezhetik. A jobb érdemjegy érdekében figyelembe vesszük a hangos tanulásra vonatkozó igényeket is.

A szilencium védelme érdekében ez alatt a három óra alatt a kollégiumban semmilyen más rendezvény nem szervezhető, legfeljebb az aznapi napirend átcsoportosításával. Ezt a diákotthon-vezető engedélyezheti.

b.) Felzárkóztatás, korrepetálás, tehetséggondozás

E feladatok a helyi adottságokat figyelembe véve csak az iskolák és a kollégium együttműködésével lehet sikeresen elvégezni. A kollégium az adott személyi és tárgyi feltételeit folyamatosan fejlesztve tervezheti tevékenységét:

- Az iskolai fakultációs foglalkozásokra, korrepetálásokra, szakkörökre mozgósítja a kollégista diákokat, népszerűsíti ezeket a foglalkozásokat.

- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozás.
- Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő foglalkozása.
- A kollégiumi nevelőtanár (csoportvezető) tájékozódik a szaktanári korrepetáláson résztvevő tanulókat haladásáról, részvételéről, szükség esetén intézkedik.
- A kollégiumi nevelőtestület rendszeresen segíti a tanulmányi hátránnyal küzdő diákok otthonos felzárkóztatását a tanárok érdeklődési köre, illetve tantárgyismerete alapján.
- Differenciált foglalkozás, differenciált szilencium rend szerint biztosítja a tanulók felkészülését a tanórákra.
- A csoportfelelős nevelőtanár alkalmanként számonkéréssel győződik meg arról, hogy a tanuló a szilenciumon felkészült-e, felderíti a hiányosságokat.
- A tehetséges tanulóknak olyan programokat, tevékenységeket biztosít a kollégium, amelyek hatékonyan hozzájárulnak fejlődésükhöz. (Komplex Tehetséggondozó Program, tehetségműhelyek, versenyek, érdeklődési körök) Ezek az éves munkatervben kerülnek részletes kidolgozásra.

5.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

5.1.2.1. Csoportvezetői foglalkozások:

- a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára:
a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- b) tematikus csoportfoglalkozások:
az e rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

5.1.2.2. A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

5.1.2.3. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

5.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoporthoz számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó, szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

Ilyen foglalkozásaink:

- játékos sportfoglalkozás (naponta)
- tornatermi és konditermi sportfoglalkozás (hetente két alkalommal)
- játszóház (hetente)
- sportbajnokság asztalitenisz, labdarúgás
- sportvetélkedők, sor-és váltóversenyek /igény szerint/
- színház és mozi látogatások / alkalomszerűen /
- videó vetítések /havonta//
- kultúr csoport foglalkozásai, a különböző rendezvények gyakoriságától függően
- néptánc és társastánc csoport /hetente/
- képzőművészeti tehetségműhely (hetente)
- háztartástan kör (hetente)
- hittan foglalkozás /heti egy alkalommal/
- manuális foglalkozás /heti egy alkalommal/
- Periféria Egyesület foglalkozásai /heti egy alkalommal/
- informatika klub heti 3 alkalommal
- prevenció egészségnevelő program

5.2. Pedagógiai felügyelet

A kollégium - szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) - gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

5.2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között - dokumentált – információ cserére kell sort keríteni.

5.2.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése
- b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,

- d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

6. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE

6.1. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.
- Képes a felelősségvállalásra, az önálló tanulás kialakítására, az online kapcsolattartás és tanulás módszerének elsajátítására

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

7. A KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE, TEMATIKUS FOGLALKOZÁSOK KERETPROGRAMTERVE TEMATIKU FOGLALKOZÁSOK TÉMAKÖREI

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- 9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
- 10. Pályaorientáció
- 11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
- 12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	1-8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumi foglalkozások keretprogramterve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítésének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A csoportfoglalkozások keretprogramterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a Nat. kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

1. A TANULÁS TANÍTÁSA

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg - és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza - a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.
- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

<i>Évfolyam</i>	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	4	3	2	2	2	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése - a könyvtárhasználat rendje és módszerei	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. - Elemezzék, értelmezzék, rendszerezék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. <ul style="list-style-type: none"> - Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra. - Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével. 					

Tanulásmódszertan foglalkozás

Tehetséges gyerekek tanulási képességének célzott megsegítése és a tanulási módszerek intenzív elsajátítása

Mottó:

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.” Szent-Györgyi Albert

A tanulásra való képesség nem egy velünk született adottság vagy alkalmasság, hanem egy olyan készség, amely elsajátítható ahhoz, hogy az életben, az iskolában bármit megtanuljunk, és olyan magas szintre fejlesszük, amilyenre csak szeretnénk. A tanulási módszerek olyan széles körben elfogadott és használt eljárások, amelyek megkönnyítik az ismeretszerzés folyamatát. A passzív befogadással, magolással szemben a tananyag önálló, aktív feldolgozását jelenti meghatározott lépéseken keresztül. Ez általában kérdésfeltevással, az ismeretek szerkezeti és oksági összefüggéseinek feltárásával és értelmezésével, rendszerbe helyezésével és önálló felidézésével érhető el. Ezáltal az új anyag megszilárdul és beépül az eddigi ismeretek rendszerébe. A módszerek jelentős mértékben fejleszthetik a tanulók lényeglátását, kreativitását és szövegértését. További előnyük még, hogy segítenek megismerni az adott tantárgy tagozódását, tárgyalási módját és logikáját is.

A tanulási módszerek nem helyettesíthetik, hanem csupán kiegészítik a tapasztalatból vagy megfigyelésből kiinduló ismeretszerzést, a gyakorlatot, a probléma- és feladatmegoldást. Egyrészt a tanítási órán elhangzott anyagokra épülnek, mint például a Cornell-módszer, másrészt az önálló tanulás, a nyomtatott tananyagok feldolgozását segítik, mint például a PQ4R módszer.

Az iskolában külön tantárgyként ezt nem tanítják, az alsós tanítók még igyekeznek a kicsiknek az ismereteken túl tanulási módszereket is megmutatni, de a felső tagozaton, egy-egy szakórán már nincs a hatalmas tananyag átadása mellett arra idő, hogy a szaktanárok még ezzel is foglalkozzanak a negyvenöt percben. Azoknál a gyerekeknél, akik otthonról a családtól kevesebb szellemi támogatást kapnak (halmozottan hátrányos gyerekek), sokkal nehezebben alakulnak ki spontán helyes és eredményes tanulási szokások. A tervezett foglalkozásokkal szervezett keretek között lehetünk diákjaink segítségére, felismertetjük velük, hogyan tanulhatják meg legcélravezetőbben az anyagot, a tanulók tanulási képességét célzottan és az életkori sajátosságainak megfelelően folyamatosan fejlesztjük. Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy a tanulást gátló tényezők felismerése, tudatosítása, a tanulási módszerekkel való intenzív foglalkozás, a részképességek folyamatos és fokozott fejlesztése a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknél a tanulási eljárások elsajátításában, rögzítésében, képesség alakításában nagyon hasznos. A tanulók figyelmét a szellemi munkával kapcsolatos kérdésekre irányítva segítjük a tanulás hatékonyságának növelését, a képességek fejlődését, s a tanulásról való gondolkodás pozitív változását. A kialakult tanulási problémák felismerése és hatékony tanulási eljárások megismerése sikerélményhez juttatja a tanulókat, s ezzel pozitívan változik a tanulási kedv is. A tanuló a "puszta magoló befogadóból", aktív résztvevővé, felhasználóvá válik.

A program fő feladata:

- A tanulóhoz való viszony áthangolása, gátló tényezők felismerése.
- Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása.
- A tanulóhoz szükséges alapkészségek fejlesztése.
- Személyiségépítés; pozitív gondolkodásmód alakítása, helyes önismeret.

A tanulásmódszertan tanításának célja:

- A tanulás iránti érdeklődés megtartása, illetve felkeltése.
- A kíváncsi hozzáállásra való beállítódás megtartása, illetve tanítása.
- A világ dolgai iránti, különböző oldalról való odafordulás igényének elsajátíttatása.
- Egyedi, egyéni tanulási módszerek, munkastílusok felfedeztetése.
- Információ feldolgozási lehetőségek megismerése.
- Alapképességek fejlesztése:
 - diszpozíciós, adottságokhoz kötött képességek, mint az észlelés, képzelet, figyelem, emlékezet, gondolkodási műveletek, képességek, grafomotorikus és grammatikai képességek;
 - tevékenység-specifikus képességek: Kommunikációs, mint nyelvi, olvasási, írási, illetve metakommunikációs képességek.
 - Szociális képességek: észlelés, alkalmazkodás, konfliktuskezelés.
- Tanulási-ön szabályozási képességek fejlesztése: Önmotiválás, önálló tanulás (tanulás tervezése, szervezése), öneellenőrzés.
- Irányított tanulás gyakorlása: együttműködés a pedagógusokkal és a társakkal.
- Önismeret fejlesztése, mely hozzásegíti a tanulókat a nekik legmegfelelőbb, önálló tanulási körülmények, technikák és módszerek megismeréséhez, alkalmazásához.

- Személyiség fejlesztése.
- A pedagógusokkal egy olyan módszercsokor megismertetése, mely a „mit” tanítsunk helyett, a „hogyan” kérdéskörét vallja, s amely az uralkodó, tanterv-specifikus beállítódás helyett, a tanulók pillanatnyi állapotára, befogadó-képességére, örömgényére tekintettel levő pedagógiára épít.

Alkalmazott módszerek:

- Játékok, melyek hozzájárulnak a foglalkozások hangulatának oldottá tételéhez is, önismereti feladatok.
- Szituációs játék
- Drámapedagógia
- Vita
- Páros, kiscsoportos, egyéni és közös tevékenységek

A foglalkoztatási módok során a tanulási részvétel önkéntes, a gyermekek motiváltsága a személyes érdekeltségéből fakad. Ha az ismeretszerzés örömteli, szellemi élményt jelent, akkor a gyerekek energiáit maximálisan ki tudjuk használni. A változatos tanulási módszerekkel képessé válnak a hatékonyabb tanulásra, nő az érdeklődésük, s az adott tárgyakban egyre magasabb és magasabb szintre tudnak fejlődni, s fokozatosan nő a hozzáértésük.

Felhasznált segédanyag, eszköz:

Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról, tanulási képességet fejlesztő anyag. Minden tanulónak egy példányban, a csoportvezetőnek tanári kézikönyv.

Írószer, irodaszer, papíráru.

Várható eredmények:

- A csoport-élmények által javul a *tanuláshoz való viszony*,
- Tudatosulnak a már rögzült helytelen tanulási módok, ezért törekednek az *új tanulási módszerek* felfedezésére, kipróbálására.
- az információk aktív feldolgozási élményének megteremtése által nő a belső motiváció erőssége, a *sikerélmény, kompetencia érzése*.
- Magabiztosabbá válik a tanulással kapcsolatos *önismeret*: tanulási- szokások, típus, stratégiák megismerése, s általa reálisabb énkép formálódik.
- Az otthoni hatékonyabb tanulási feltételek megteremtésére törekvés igénye, s az ismeretek alkalmazása hozzájárul az önállóbb, hatékonyabb tanulási szokások alakulásához.
- A *tanulási képességek* erősítése által a figyelem terjedelme, tartóssága, a koncentráció szintje növekedik, az emlékezet
- Fejlődik a problémamegoldó képesség.
- Emelkedik a beszédbátorság, erősödik az önbizalom erősödés.
- a szövegfeldolgozás-, megértés szintje magabiztosabbá válik (az elemi és összetett tanulási technikák, az ÁK3E módszer, az aktív olvasás, a szövegbeli jelzések és a gondolatterkép alkalmazása által).

- Formálódik az egész személyiség: bizalom, feltétel nélküli elfogadás szemlélete, önismeret-, társismeret, együttműködési-, alkalmazkodó készség, empátia fejlődése, „másság” elfogadása, pozitív gondolatok által a sikerorientáltabb beállítódás, pozitívabb énkép alakulása, feszültségoldás által a mentálhigiéne megóvása.

A csoport vezetőjét:

- Fokozatosság elvének betartása,
- Életkori sajátosságok figyelembe vétele,
- Nyitottság,
- Rugalmasság,
- Türelmesség,
- Kitartás,
- Kreativitás jellemezze.

Fejlesztett képességek:

I. Alapképességek

I.1. Diszpozíciós (adottságokhoz kötött) képességek

I.1.1. Észlelés: a. formaészlelés b. térészlelés c. beszédészlelés

I.1.2. Képzeltet

I.1.3. Figyelem: a. figyelemlkoncentráció b. figyelemtartósság

I.1.4. Emlékezet

a. bevésés

b. megőrzés (rövid megőrzés, tartós megőrzés, állandó megőrzés)

c. felidézés (felidézés gyorsasága, felidézés pontossága)

I.1.5. Gondolkodási műveletek: analízis, szintézis, absztahálás, összehasonlítás, összefüggés felfogása, kiegészítés, általánosítás, konkretizálás, rendezés, analógia

I.1.6. Grafomotoros képességek: iránytartás, aránytartás, nagyságtartás, formakövetés

I.2 Gondolkodási képességek

I.2.1. Irányított gondolkodási képességek

a. feladatmegoldó logikai-algoritmikus képességek: ítéletalkotás, következtetés, fogalomalkotás

b. problémamegoldó heurisztikus-kreatív képességek

ba. elemi képességek: távoli asszociáció, eredetiség, gazdaságosság és könnyedség, rugalmasság

bb. összetett képességek: megértés, értékelés- bírálat, választás –döntés

I.2.2. Nem irányított (asszociatív) gondolkodási képességek

I.3. Grammatikai képességek: helyettesítés, bővítés – szűkítés, kapcsolás, átalakítás

II. Tevékenységsspecifikus képességek

II.1.1. Kommunikációs képességek

2.1.1. Nyelvi kommunikációs képességek

a. Beszédképességek

aa. reprodukív beszédképességek: felolvasás, vers és prózamondás

ab. Félreprodukív beszédképességek: hirdetés

ac. Spontán (produkív) beszédképességek: kapcsolatfelvétel
szándéknyilvánítás (Kérés, tudakozás, felszólítás – utasítás,
meghívás), tájékoztatás (elbeszélés, üzenetközvetítés, leírás,
társalgás, interjúkészítés)

b. Beszédértés-képességek

ba. Reprodukált szöveg befogadása: felolvasás és vers- és prózamondás
befogadása

bb. Félreprodukív szöveg befogadása

bc. Spontán beszéd értése: kapcsolatfelvétel viszonzása, szándéknyilvánítás
fogadása, tájékoztató szövegek megértése (kérdés, szerepcseré,
utasítások megértése)

c. Írásképességek

ca. Írásreprodukálás (másolás, diktálás utáni írás, emlékezetből írás)

cb. Félreprodukív írás (nyomtatványkitöltés, jegyzetelés-szövegtömörítés,
kulcsszógyűjtés)

cc. írásbeli szövegalkotás (elbeszélés, hír-, meghívó-, riport készítése, leírás,
jellemezés, levélírás, táviratírás, könyvismertetés készítés, emlékeztető,
kivonat, jegyzetalkotás
vázlatkészítés)

d. Olvasási képességek

da. Szépirodalmi szövegek néma olvasása

db. Gyorsolvasás (lényegkiemelés, adatkeresés, tájékozódó olvasás)

dc. dinamikus (hatékony) olvasás

dd. elemző olvasás

e. Nyelvi normatív és korrekciós képességek: helyes ejtés, helyesírás

*II.1.2. Nem nyelvi kommunikációs képességek: térközsabályozás, testtartás, gesztikuláció,
mimika, tekintet, hanghordozás*

II. 2. Szociális képességek

II.2.1. Szociális észlelés

a. szerepészlelés

b. b nem nyelvi kommunikációs-közlések felfogása

c. c. személyközi viszonyok észlelése

II.2.2. Szociális alkalmazkodás

a. viselkedés kortárs csoportban: kooperáció, vezetés, engedelmisség

b. figyelmesség (felnőttek, fiúk, lányok iránt)

c. fegyelmezetttség

d. egymás segítése (segítségnyújtás, segítségelfogadás)

II.2.3. Konfliktusok elemzése

II.3. Tanulási-ön szabályozási képességek

II.3.1. Önmotiválás

II.3.2. Öneellenőrzés

II.3.3. Tanulási önismeret

II.3.4. Önálló tanulás: tanulástervezés, tanulás szervezés

II.3.5. Irányított tanulás: együttműködés a pedagógusokkal és a társakkal

2. AZ ERKÖLCSI NEVELÉS

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség- és kötelességtudat - a munka megbecsülése - mértéktartás,	- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. - Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük.					

együttérzés, segítőkészség	- Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.
-------------------------------	---

Prevenációs program

A projekt elsődleges célja olyan prevenációs tevékenység ahol a veszélyeztetett gyerekek, fiatalok megismerkednek az egészségtelen életmód veszélyeivel, azok hatásaival, élettani és jogi következményeivel. A résztvevők sajátítsák el a kritikai gondolkodást, és a helyes döntéshozatal lépéseit. Tudják felismerni a veszélyhelyzeteket, és kiváltó okokat. Cél a veszélytudat növelése, az elutasító magatartás fejlesztése.

Ezen belül:

- Önálló gondolkodásra nevelés
- Döntési képesség, aktivitás fejlesztése
- Társadalmilag helyes értékrend kialakítása
- Helyes önazonosság, önismeret
- Szociális képességek, készségek
- Szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítása
- Fejlett együttműködési készség
- Tolerancia
- Helyes életvitel
- Jogkövető életmód
- Helyes konfliktuskezelési technikák elsajátítása

A program feladata a gyerekek, fiatalok körében, a harmonikus életre való szocializálás, a káros cselekvésektől való elhatárolódás előadások, klubfoglalkozások, beszélgetések, szituációs gyakorlatok, tréningek, szabadidős tevékenységek szervezésével.

A program foglalkozásai:

A, Önismeret és személyiségfejlesztés:

Fontos, hogy a tanulók megismerjék önmagukat, alapvető képességeiket, és készségeiket, és a tréningek során fejlesszék azokat. A kellő ön- és társismeretek elengedhetetlenek a személyiség további fejlődéséhez és fejlesztéséhez, valamint a szocializációhoz. A résztvevők megismerik félelmeiket, szorongásaikat és megtanulnak olyan módszereket, melyekkel ezek csökkenthetők.

Módszerek és eszközök: Kiscsoportos foglalkozások, tréning, drámapedagógia, szituációs gyakorlatok, eszmecsere, videó, kérdőívek, ismeretterjesztő filmek, kamera, TV, magnó, írásvetítő, projektor, laptop.

Témakörök:

1. Bemutatkozás
2. Önismeret és testkép

3. Önismeret: készségek és képességek
4. Személyiségprofil
5. Társismeret
6. Kapcsolatfejlesztés
7. Zárás: az élmények és tapasztalatok összegzése

B, Egészséges életmód- életvitel

A prevenció, felvilágosító tevékenységek beépítése a klubnapok programjába. Fel kell mérni a tanulók állapotindexét tesztek, kérdőívek segítségével és csoportfoglalkozásokon felmerülő témák kapcsán. Az eredményeket értékelni kell, és a program későbbi szakaszában be kell építeni a csoport számára szükséges témákat, információkat.

Módszerek és eszközök: Klubfoglalkozás , tréning, drámapedagógia, szituációs gyakorlatok, előadás meghívott előadóval, vita-eszmecsere, ismeretterjesztő dokumentumanyagok: videó, fotó, szórólapok, projektor, laptop.

Témakörök:

1. Az egészség értéke életünkben
2. Hogyan élhetek egészségesen?
3. Veszélyes anyagok- tényezők otthonunkban és környezetünkben
4. Személyes biztonság: jogok, kötelezettségek, felelősség
5. Zárás: Egészségnap, lehetőség szerint a szülők bevonása, tapasztalatok összegzése

C, Prevenció:

Olyan prevenció tevékenység, ahol a résztvevők sajátítsák el a kritikai gondolkodást, és a helyes döntéshozatal lépéseit. Tudják felismerni a veszélyhelyzeteket, és kiváltó okokat. Cél a veszélytudat növelése, az elutasító magatartás fejlesztése.

Módszerek és eszközök: frontális előadás, tréning, drámapedagógia, szituációs gyakorlatok, filmvetítés, tanulói kiselőadás, eszmecsere, vitafórum, TV, videó- DVD, projektor, laptop, tábla.

Témakörök:

1. Egészséggel kapcsolatos alapfogalmak megismerése
2. Egészségügyi veszélyek, betegségek, bűnözés
3. Emberkereskedelem elterjedése, következményei
4. A büntetőjogi vonatkozások

Szükségletek:

Eszközök, anyagok: projektor, laptop, kivetítő vászon, flipchart tábla, táblafilc, írószerek, csomagolópapír, írólap, játékok, DVD-filmek.

3. NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Válgjon nyitottá más népek kultúrája iránt, ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.
- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg az adott település kultúrtörténetét, hagyományait, jellegzetességeit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Válgjon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.					

4. ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Lássa be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	2	2	2	1	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában. 					
- cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet						

5. AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció	- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmértetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.					

Életvezetési ismeretek és készségek program

A program célja:

Olyan készségek kifejlesztéséhez adjon segítséget a gyerekeknek, amelynek révén:

- megismerhetik önmagukat és társaikat, megtanulhatják a csoportmunka és csoportszerveződés alapjait,
- tájékozódnak környezetükben, ismereteket szerezhetnek a társas kapcsolatok lélektani sajátosságairól,
- megbizonyosodhatnak az egészséges és biztonságos élet értékeiről,
- jártasságot szerezhetnek vészhelyzetek felismerésében,

- felfedezik önmaguk megvédésének lehetőségeit,
- beépülnek az erkölcsi normák.

Ehhez a következő készségfejlesztési területeken kínálunk tapasztalatszerzési, cselekvési, gyakorlási lehetőségeket:

- hatékony kommunikáció és kifejező készség fejlesztése
- érzelmek feldolgozása
- feszültségkezelés
- társasági alkalmazkodás
- véleményalkotás
- probléma megoldás
- döntéshozás
- célkitűzések, magabiztosság
- ellenállás csoportnyomásnak
- kockázatcsökkentés

Munkamódszerünk:

A nevelő információátadás helyett az előmozdító, támogató csoporttag szerepében segít a gyerekeknek a kölcsönös és mindig önkéntességen alapuló kommunikáció során felfedezni, kibontani a személyiségfejlesztés egy – egy lépését. Fontos részét képezik a foglalkozásoknak a didaktikai játékok. Ezek jól alkalmazhatók a csoport energia – illetve aktivitás szintjének befolyásolására.

Játékok céljai:

- hozzájáruljanak a foglalkozások hangulatának oldottá tételéhez
- úgy alkotják a résztvevők közötti viszonyt, hogy kölcsönös bizalmat nyújtó légkör teremtsé

A nyílt, őszinte légkör megteremtése alapvetően befolyásolja a foglalkozás sikerességét, ezért a nevelő fontos feladatának tartja a következőket:

- megosztani a résztvevőkkel saját érzéseit, bizonytalanságát, aggodalmát
- megerősíteni és dicsérni növendékei minden pozitív megnyilatkozását, bizalomra épülő megjegyzését
- saját példamutatásával alátámasztani, hogy odaadóan figyel minden gyerekre
- alkalmazni az egyéni bánásmód elvét minden lehetséges helyzetben
- csoport tagjaival együtt betartani a tevékenység közösen megfogalmazott szabályait,
- elősegíteni a bizalom légkörének helyreállítását, ha azt a csoport esetleg megsértette

Felhasznált segédanyagok, eszközök:

Csendes Éva: Életvezetési ismeretek és készségek 1-8 osztályos program

Eszközök, anyagok: projektor, laptop, kivetítő vászon, flipchart tábla, táblafilc, írószerek, csomagolópapír, írólap, játékok.

6. A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	1	2	2	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban	- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.					

Családi életre, párkapcsolatra, és az egészséges sexualitásra felkészítő csoportfoglalkozás:

Célja: A serdülő fiatalok családi étellel, párkapcsolattal és a szexualitással kapcsolatos ismereteinek bővítése, a fiatalok felkészítése az egészséges párkapcsolat létesítésére, pozitív párkapcsolati minta nyújtása

Célcsoport: 6 – 12. évfolyamos kollégista diákok

Rendszeressége/időtartam: hetente 1 alkalom/2óra.

A csoportfoglalkozás lényege módszertana:

A szociális csoportmunka és a tematikus pszichológia csoport eszköztárából felhasználva egy olyan bizalmi környezet teremtünk meg, ahol a fiatalok bátran beszélhetnek a párkapcsolattal, a szexualitással és a családi étellel kapcsolatos kérdéseikről, esetleges féltéseikről, bizonytalanságukról. Védett környezetben tanulhatnak a témát érintő konfliktuskezelési technikákat, megoldási stratégiákat. A csoport fontos jellemzője, hogy két ellentétes nemű szakember vezeti a csoportot, akik a magánéletben egy párt alkotnak, ezáltal pozitív mintát tudnak nyújtani mind a férfi-női szerepeket illetően, mind a párkapcsolat és a családi életet érintő tényezők tekintetében is.

A programelem hatásai, eredményei:

Nő a serdülő fiatalok önbizalma, erősödik az önismeretük, tapasztalatot, ismereteket szereznek a témát érintő kérdésekben.

Az eredmények mérése:

Értékelő kérdőív a program zárását követően.

7. TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Ismerje a különféle egészségkárosító szereket és a szenvedélybetegségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.

- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében - prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában. 					

Egészséges életmódra nevelő prevenció foglalkozások

Célja: Az általános egészség, az egészséges életmód, és higiénia megismertetése, mindennapos rutinná való alakítása.

Rendszeressége/időtartam: hetente 1 alkalom/1óra.

A prevenció foglalkozás lényege, módszertana:

Játékos, interaktív formában ismertetjük meg a gyerekeket az egészséges életmóddal kapcsolatos információkkal. A foglalkozás lényege, hogy a gyerekek aktív bevonásával valósul meg, a témával kapcsolatos ismereteket úgy közvetítjük számukra, hogy saját élményük legyen a foglalkozáson (játékos feladatok elvégzése), ezáltal az átadott információk jobban rögzülnek. A foglalkozásokat heti rendszerességgel biztosítjuk egy órában osztály vagy diákköri szinten, úgy hogy azok illeszkedjenek a gyerekek életkori sajátosságaihoz.

Témák: alapvető tisztálkodás, fogmosás, hajunk tisztán tartása, egészséges táplálkozás, dohányzás, drogfogyasztás, szexuális felvilágosítás, környezetünk tisztántartása, mozgás fontossága.

A programelem hatásai, eredményei:

Fejlődik a gyerekek egészségtudatos magatartása, bővülnek az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteik.

Az eredmények mérése:

1. Tudásfelmérő kérdőív (nagyobb korosztály): az átadott információkkal kapcsolatos kérdőív összeállítása.
2. Tudásfelmérő vetélkedő: a program tematikájával kapcsolatos játékos vetélkedők összeállítása (egyéni és csoportos).

8. FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESÉG

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknban.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét. 					

9. FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Válgjon érzékeny környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készítés környezete értékeinek megőrzésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Résztesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása	- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.					
- természeti erőforrásaink védelme	- Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését.					
- ipari termelés és a környezet védelme	- A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.					
- 'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'	- Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát.					
	- A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában.					
	- Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.					

Kapcsolódó program:

- „Legszebb szoba” verseny meghirdetése évi két alkalommal. Napi értékelés.
- Védett terület gondozása.

10. PÁLYAORIENTÁCIÓ

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.
- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- tevékenységek és szakmák jellemzői	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat.					
- különféle életpályák bemutatása	- Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.					
- a munka világa és jellemzői	- Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.					
- továbbtanulási lehetőségek	- Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit.					

	- Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.
--	--

11. GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.
- Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat	<ul style="list-style-type: none"> - A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénztátulás stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei. 					

12. MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatoosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13-14.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a média társadalmi szerepe	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül.					
- a reklám és a fogyasztás összefüggése	- Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása.					
- a médiatartalmak és a valóság összefüggése	- Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.					
- az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség	- Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet- és játékfüggőség káros hatásainak bemutatása.					

- a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	
---	--

7. A KOLLÉGIUMI ÉLET SZERVEZÉSE

7.1. FELVÉTEL A KOLLÉGIUMBA:

A kollégiumi felvétel kiskorú nappali tagozatos tanuló esetén szülő, nagykorú esetén a tanuló felvételi kérelmére kerül sor. A felvételi döntést az intézmény vezetője a kollégiumvezető javaslatára évente hozza meg.

Felvételt kérhető gyermekek, tanulók köre:

- Nyíregyháza környékén élő tanyasi gyerekek felvétele a tanulói jogviszony létrejöttével.
- Azok a Nyíregyházi járásban élő tanulók, akiknek szociális helyzete ezt indokoltá teszi.
- Beírt iskola-előkészítő óvodások az iskolásoknál leírt feltételek megléte esetén nyernek felvételt.
- Kettős állampolgárságú tanuló
- Külföldi tanulóknak a kollégiumi ellátásért azonban díjat kell fizetniük, kivéve a Knt. tizenkettedik fejezetében megfogalmazottak.

Kollégiumi jogviszony megszűnik:

- A nappali tagozatos tanulói jogviszony megszűnésével.
- Kiskorú tanuló esetén a szülő, nagykorú esetén a tanuló írásbeli kérésére.
- Súlyos fegyelmi vétség esetén kizárással.

7.2. A TANULÓK ELHELYEZÉSE, HAZAUTAZÁS, ELLÁTÁS

- A tanulók általában a tanévnyitó ünnepélyt megelőző nap érkeznek az intézménybe. Ennek pontos időpontjáról a szülők előzetesen értesítést kapnak.
- Tájékoztatjuk a szülőket arról is, hogy milyen ruházattal, felszereléssel kell ellássák gyermeküket.
- A szülők ilyenkor hozzák magukkal az orvosi igazolásokat, amelyek tanúsítják, hogy fertőző betegségben a gyermek és környezete nem szenved, közösségbe vihető, valamint a kórházi zárójelentéseket, eddigi orvosi kezeléseket bizonyító iratokat. Az új gyermekeknek és szüleiknek bemutatjuk az intézményt: hol lesz a tantermük, hálólhelyük, hol fognak étkezni, mosakodni stb.
- Megismerkednek nevelőikkel, gyermekfelügyelőjükkel. Meglepetésként kis ajándékot kapnak. A „Koli-nyitogató” rendezvényen betekintést nyernek a tevékenységközpontú pedagógiai módszereinkbe.
- Szorgalmi időben a tanulók vasárnap du., vagy hétfő reggel foglalják el helyüket a kollégiumban és pénteken délután utazhatnak haza 15⁰⁰-kor. Az utazást a Nyíregyházi Tankerületi Központ által biztosított autóbusszal, gyermekfelügyelői kísérettel biztosítjuk. Ha ettől eltérés van, akkor a szülőket előzetesen értesítjük.

- Saját szervezésű utazás esetén az alsó tagozatos tanulók csak szülői kísérettel utazhatnak haza, vagy az intézményben lévő nagyobb testvérrel. 5. osztálytól a szülő írásbeli engedélyével önállóan is hazamehetnek.
- Hét közben egyedi esetekben szülői kérésre is hazavihető a gyermek.
- Betegség esetén a szülőt értesítjük, ha orvos elkülönítést javasol és haza kell vinni. A gyermek gyógyszeres ellátását a szülő megérkezéséig a kollégium biztosítja.
- Hétfvégén, a hétközi ünnepnapokon a haza nem utazó tanulók számára teljes kollégiumi ellátás biztosított.
- Téli, tavaszi és nyári szünetben a tanulók nem vehetik igénybe a kollégiumi ellátást, kivéve iskolai, családi, gyermekvédelmi esetet.
- A kollégiumban a tanulókkal szakképzett pedagógusok foglalkoznak felmenő rendszerben. A csoport összetétele a mindenkori létszámtól függ.
- A pedagógusok munkáját gyermekfelügyelők segítik.
- A kollégiumi ellátásban részesülő tanulók csoportrendje a szorgalmi időben hétfőtől péntekig a tanítás befejezéséig az iskolai osztályközösségnek felel meg. Óvodások 16³⁰-ig az óvoda napirendje szerint tevékenykednek.
- Vegyes életkorú csoportok alakulnak a hálószobákban, valamint hétfvégén, ünnepeken és a szünetekben.

A gyerekek elhelyezése 2 különböző épületben van.

- „A” épületben a fiúk vannak elhelyezve
- „B” épületben a leányok nyertek elhelyezést.
- Külön játszószoza, csoportszoza/tanuló szoza áll a gyerekek rendelkezésére.
- A kollégium napi ötszöri étkezést biztosít a tanulóknak az intézmény ebédlőjében. A heti étrend összeállításánál véleményezési jogunkkal élve a változatosságra ügyelünk. Törekszünk arra, hogy minden egyes étkezés kalória és tápérték vonatkozásában megfeleljen a tanulók életkori sajátosságainak. A kollégium biztosítja a beteg gyermekek házon belüli ellátását /orvosi vizsgálat, gyógyszerelés/. A gyermek megbetegedése, vagy kórházba kerülése esetén a szülőt értesítjük.
- A hálók és egyéb helyiségek megfelelnek az otthonosság feltételének.
- A tanulók életrendjét a korosztálynak megfelelő napirend határozza meg.
- A tanulók jogait és kötelességeit a Házirend szabályozza.
- Összességében a nyugodt tanulás, a pihenés, az önálló ismeretszerzés, a sport és egyéb szabadidős tevékenységek, szakkörök működésének feltételei biztosítottak.

7.3. KOLLÉGIUMUNK HAGYOMÁNYAI

A kollégiumi közösség együvé tartozásának érzését a meglévő hagyományok ápolásával, azok megújításával lehet kialakítani. A tevékenységi formák megvalósítása a tanulói öntevékenységre épüljön.

A tanulók az ügyeletes nevelőtanár segítségével szervezik a kollégium mindennapos életét.

A kollégium hagyományrendszerének kialakításában a nevelőtestületnek is fontos feladatai vannak. Meg kell szervezni a különböző rendezvényeket, elő kell segíteni, hogy az éves programban megtervezett feladatok megvalósuljanak. A szervezési feladatok előkészítésében, lezárásában a diákok is részt vesznek.

Az intézmény jelmondatának értelmében - „Hinnünk kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben, és ezt a valamit bármi áron el kell érünk!” – tevékenykedünk. Nagy hangsúlyt fektetve a művészeti nevelésre, a testedzésre. Ebből és az épületek kedvező elrendezéséből, a nagy szabad területből, a sportpályák meglétéből fakadóan a diákok körében a sportélet mindig is élénk volt.

Programjainkon való részvétel erősíti a kollégiumi közösséget.

Hagyományos rendezvényeink, programjaink:

- Új kollégisták fogadása, „Koli-nyitogató”
- „Fabatka” – éves értékelő rendszer
- „Legszebb szoba” – éves tisztasági verseny
- Mikulás,
- Karácsonyi ünnepség,
- Ismeretterjesztő előadások, mozi és színházlátogatás
- Kirándulások, integrált tehetséggondozó tábor (pályázati forrás esetén),
- Táncház
- Környezet- és egészség-nevelési hét,
- Verebélyiné Tóth Marianna Kollégiumok Megyei Asztalitenisz Emlékversenye,
- Biliárd verseny
- Ki-mit- tud? évente helyi, két évente megyei verseny
- Szalonnasütés
- Részvétel megyei, országos kollégiumi versenyeken, rendezvényeken –(megyei, országos programterv szerint)
- Nemzetiségek Napja és Nemzeti Összetartozás Napja
- Kollégiumi Nyílt Nap
- Részvétel tehetséggondozó városi, megyei, országos versenyen – tánc, szavaló, sport
- Végzősök búcsúztatása, az évzáró „Koli-buli”,

7.4. INTÉZMÉNYÜNK GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELME

A gyermekvédelmi munka magába foglalja az intézményvezetés, az osztályfőnökök, csoportvezetők és valamennyi nevelő, ifjúságvédelmi feladatait.

Célja:

- A gyerekek veszélyeztettségének a feltárása, csökkentése. (A kívánatos az, ha a fenti sorrend a nevelőmunkában valóban érvényesül.)

- Az intézmény általános gyermekvédelmi feladatot lát el a napközi otthon és a kollégium működtetésével, az iskolaorvosi ellátással, a gyermekek étkeztetésével, a tanórák előtt és után biztosított felügyelettel. Speciális gyermekvédelmi feladatai során megóvja a tanulókat a különböző veszélyektől, földeríti és nyilvántartja a veszélyeztetett gyerekeket.
- Közreműködik a fejlődésüket gátló hatások megszüntetésében, elősegíti kiemelésüket a károsító környezetből.
- Kapcsolatot tart a hivatásos gyermekvédelmi szervekkel és intézményekkel, segítő szervezetekkel.
- A feladatok megvalósításában a kollégiumban az első helyen a csoportvezető áll.
- Jelzi a bekövetkezett veszélyeztetettséget, javasolja a gyermek nyilvántartásba vételét. Segít a szülőknek a nevelési problémák megoldásában, és közreműködik a veszélyeztető körülmények felszámolásában, számon tartja az igazolatlan mulasztást, segít a túlkoros tanulónak a beilleszkedésben, a pályaválasztásban és a szabadidő helyes eltöltésében.
- Különös gonddal foglalkozik a nehezen nevelhető, magatartási problémákkal küzdő tanítványaival. Szeptember hónap végére elkészíti a szociális háttérmerést.

A veszélyeztetettség fogalma:

Veszélyeztetettnek tekintjük azt a gyermeket, akinek testi, pszichés fejlődését az öröklött vagy szerzett organikus károsodások, környezeti ártalmak, illetve rossz interszociális kapcsolatok akadályozzák.

A veszélyeztetettség okai:

Környezeti okok:

- A család szerkezetének megváltozása, az ezzel kapcsolatos konfliktusok hatása a gyerekekre
- Nevelési hiányosságok
- Erkölcstelen családi környezet
- Italozás a családban
- Egyéb

A gyermek személyiségéből eredő okok

- Értelmi, érzelmi elmaradottság
- Szociális visszamaradottság
- Gátlásosság
- Fokozott agresszivitás

Anyagi okok miatt veszélyeztetett gyerekek

- A szülők önhibájukon kívül alacsony jövedelműek
- Rokkantsnyugdíjasok
- A családban sok gyerek van
- Egyéb

Egészségügyi okok miatt veszélyeztetett gyerekek

- Született betegek (cukorbeteg, szívbetegek)
- Súlyos látási, hallási vagy mozgásszervi fogyatékoság áll fenn

Kollégiumi lehetőségek a gondok enyhítésére

- Családlátogatás, tanácsadás, nevelési tanácsadóba utalás, szülők magatartásának jelzése az illetékes állami szerveknek, védő-óvó intézkedés kezdeményezése, ideggondozásra javasoltatás.
- Egyéni bánásmód a szorongás feloldására, szociális támogatás igénylése az érintett számára.

Iskolán kívüli lehetőségek igénybevétele

- Gyermekjóléti Szolgálatok, polgármesteri hivatalok, gyermekek és családok átmeneti otthona,

Gyermekvédelmi megbízott feladatai:

- Mindazoknak a feladatoknak a koordinálása, amelyek az osztályfőnökre, nevelőtanárookra hárulnak.
- Részt vesz a speciális gyermekvédelmi munka szervezésében, megvalósításában és ellenőrzésében.
- Felméri és nyilvántartásba veszi a védelembe vett, veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.
- Ismeri a problémás családok gondjait, kapcsolatot tart az állami szervekkel.
- Az intézmény munkatervére építve elkészíti éves munkatervét.
- Pedagógiai eljárásokkal meg nem szüntethető veszélyeztetettség vagy gyermekbántalmazás vélelme esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz, illetve szükség esetén kezdeményez esetmegbeszéléseket.

Intézményünk speciális gyermekvédelmi munkaformái

- Ingyenes tankönyvellátás, részben tartós tankönyvekkel
- Ingyenes, kedvezményes étkezés, napközi, kollégiumi elhelyezés
- Tanulói segítség (tanulópárok)
- Tanári mentori rendszer a problémás, tehetséges gyerekek folyamatos támogatására
- Különfoglalkozás, egyéni bánásmód
- A tanulói önkormányzat segítése
- Karitatív ruhaüjtés és ruhaárusítás kezdeményezése
- „Gyermekeinkért 16” alapítvány támogatja az anyagilag rászoruló gyerekeket
- Megelőzést célzó program: „Életvezetési ismeretek és készségek”
- Orvos, védőnő segítése
- Az intézmény belső tereinek és udvarának harmóniát sugárzó kialakítása és díszítése, karbantartása
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatok figyelése
- Gyermekvédelmi gyámhatósági kezdeményezés a kötelezettségét mulasztó szülő ellen
- Alkohol, dohányzás, kábítószer veszélyének feltárása, szakember segítségével (drog prevenció pályázat)

Gyermekvédelmi feladat fokozottan figyelni az új jelenségeket

- Az éhező gyermek – feltárni az okokat, megtenni a szükséges intézkedést.
- Agresszív gyerekek – megfelelő szakemberhez irányítása a szülő közreműködésével.
- Növekszik a családon belüli lelki, fizikai, esetenként szexuális erőszak – gyermekvédelmi szolgálat értesítése.

A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG MEGELŐZŐ TEVÉKENYSÉG

Kollégiumba lépéskor

- játékos foglalkozások szervezése a beilleszkedés, társak megismerése céljából
- kollégium napirendjének, helyiségeinek megismertetése –séta az intézményben
- tanulói terhelések fokozatossága
- konkrét feladatokon keresztül helyzetük meghatározása a csoportban
- sikerélményt biztosító feladatok
- biztatás sikertelenség esetén

Új gyermek beilleszkedése

- bemutatás a társaknak, helyi szokások ismertetése
- a felmerülő problémákból (lemaradás a tananyagban, nincs ismerős, stb.) adódó nehézségek kezelése
- csoporttársak felkészítése az új gyerek érkezésére
- családi háttér mielőbbi megismerése
- biztatás, kezdeti szorongások oldása,
- tájékozódás az óvodában, iskolában (óralátogatás, részvétel az év végi felméréseken, szülői értekezleten)

OKOK FELTÁRÁSA, SZÜLŐ-PEDAGÓGUS KAPCSOLAT

Tanulóink 60-70%-a hátránnyal indul, amelynek fő oka a családi szocializáció hiánya, valamint a családok értékrendjének és anyagi viszonyainak az elégtelenségére vezethető vissza. Így intézményünk fő alapelve az oktatás, nevelés folyamatában:

- szocializáció
- személyiségfejlesztés
- kompetenciafejlesztés
- képességfejlesztés

Fontos az óvodával való szoros kapcsolat, hogy a gyerek minél felkészültebben kerüljön az első osztályba. A szülővel az intézménynek kell megtalálnia a megfelelő hangot. Ha a gyerek a családban nem kap elég szeretetet és a pedagógus türelmetlen, sorozatos kudarchoz vezet, ami befejezetlen tanulmányaiban, bukásban, évismétlésben, alulteljesítésben, fejlődésben való elmaradásban, a személyiségfejlődés zavaaraiban nyilvánul meg.

Nekünk, pedagógusoknak meg kell tanulni a kollégium és a szülői ház közötti kapcsolat-építést. Közösségteremtő, a családdal partnerként működő szemléletre van szükség, csak így érhetjük el, hogy a gyermekek személyisége harmonikusan, képességeik, lehetőségeik felső határáig fejlődhessen.

PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

- Egyéni bánásmód alkalmazása
- Partneri tanár-diák kapcsolat kialakítása
- Elfogadó magatartás az adott probléma ill. a gyerek vonatkozásában
- Teljesítmény megerősítése, biztatás, dicséret, a belső motiváció alapozása
- Szükség esetén felzárkóztatás biztosítása
- Egyéni beszélgetés, odafigyelés
- Pszichológiai tanácsadás megszervezése

A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Kollégium

- Iskola- kollégium szoros kapcsolata
- Korai felismerés, kiváló ok feltérképezése
- Szülők, tanárok, nevelőtanárok, gyermekfelügyelők együttműködése
- Egyéni vagy csoportterápia alkalmazása fejlesztőpedagógus, pszichológus bevonásával
- Dyslexia, dysgraphia, dyscalculia felismerése
- Együttműködés az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal, Tanulási Képességvizsgálóval
- Szociális problémák esetén a Gyermekjóléti Szolgálat felé jelzéssel élünk
- Tehetség felismerése, erősítése
- Dicséret gyakori alkalmazása
- Szilenciumon differenciálás a hátrányos szociokulturális helyzetű tanulók felzárkóztatására
- Életvezetési ismeretek és készségek - melyről korábban már szoltunk
- A közös séták, kirándulások és a játék fejlesztik a közösséget

KAPCSOLATAINK A PROBLÉMÁK KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN

- Művészeti iskolák
- Periféria Egyesület (szabadidős programok)
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Egységes Pedagógiai Szakszolgálat
- Történelmi egyházak
- Egészségügyi alapellátó intézmény
- Tanulási Képességvizsgáló

ESÉLYEGYENLŐTLENSÉGBŐL ADÓDÓ NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSE CÉLUNK

A kollégium minden tevékenysége álljon a tanulók testi, lelki, szellemi és szociális fejlődésének szolgálatában. Szociális helyzete miatt egyetlen gyerek sem legyen kirekesztett.

KIEMELT FELADATUNK

- A prevenció, a hátrányos helyzet csökkentése érdekében
- A felvilágosítás, a szülők felelősségérzetének a felébresztése, hogy gyermekük sokoldalú személyiséggé válhasson.

FELADATUNK

- A nevelőnek közre kell működnie a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében. Elsődleges szempont legyen a gyermek egészséges személyiségfejlődése
- Biztosítani kell a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását
- Együtt kell működni a különböző szakemberekkel: logopédus, pszichológus, kollégiumi ill. házi orvos, védőnővel,
- Különböző fórumokon (szülői értekezlet, fogadóóra,) tájékoztatni kell a szülőket a szociális juttatások lehetőségéről
- Figyelmeztetni kell a szülőt, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedés szükséges
- Mindenkor észre kell venni, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul romlik, fel kell tárni az okokat. Fel kell figyelni a családban jelentkező gondokra, problémákra. Pl. a szülők anyagi helyzetének romlása, vagy a családi élet megromlása. Ezekről tájékoztatni kell a gyermekvédelmi felelőst. Amennyiben kollégiumi eszközökkel nem tudunk eredményt elérni, úgy kötelesek vagyunk értesíteni a Gyermekjóléti Szolgálatot, továbbmenve a Polgármesteri Hivatal Jegyzői Gyámját.
- Családlátogatások alkalmával fel kell kutatni azokat a családokat, akik különböző gondokkal, kudarcokkal küszködnek, s nem akarják áthárítani másokra problémáikat, de elfogadják a segítő szándékot a maguk és gyermekik problémájának megoldására.
- Fontos szerep jut a csoportvezetőknek a szociális hátrányokkal küzdő gyermekek, a veszélyeztetett helyzetű családok feltérképezésében (elhanyagoltság, ruházat, felszerelések hiánya, higiénia)
- Kollégiumunk bekapcsolódik a drog- és bűnmegelőzési programokba
- Segítséget kell adnunk életvezetési ismeretek elsajátításához
- Továbbtanulási szándékukban pályaaorientációs tevékenységgel kell segíteni a tanulókat

TÁMOGATÁSAINK

- Alapítványunk kifizeti a versenyek nevezési díjait
- Részben vagy egészben finanszírozza a kirándulások, különböző programok költségeit
- Étkezési támogatás a rászorulóknak jogszabály szerint
- Figyelemmel kísérik a pályázatokat, felhívjuk a gyerekek és a szülő figyelmét (pl. tanulmányi ösztöndíj)
- Könyvtárunk lehetővé teszi a legfontosabb információhordozókhoz való ingyenes hozzáférést

- Ingyenesen biztosítjuk a felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokon a részvételt

Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése

Biztosítanunk kell:

- az SNI tanulók beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval,
- a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat be kell építeni az egyéni fejlesztésbe,
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítését, alkalmazását,
- -együttműködést gyógypedagógussal, logopédussal, gyógy testnevelővel, pszichológussal, iskolaorvossal, védőnővel.

Fejlesztési feladatok beszédben akadályozott tanulók esetén:

- erősödjének pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarctűrő képességük,
- logopédiai terápia egyéni fejlesztési terv alapján.

Fejlesztési feladatok mozgáskorlátozott tanulók esetén:

- önállóságra nevelés, lehetőség szerint,
- az önálló életvitel kialakulását segítő módszerek, eljárások megkeresése,
- a tanulók egészséges énképének, önbizalmának kialakítása,
- kudarctűrő képességük növelése,
- az elérhető pályák megismertetése, ezek iránti érdeklődés felkeltése,
- az akadálymentes közlekedés, a megfelelő mozgás- és élettér biztosítása,
- gyógytestnevelés biztosítása.

Fejlesztési feladatok enyhe értelmi sérült tanulók esetén:

- jelenlegi és jövőbeli szociális szükségletek és társadalmi életlehetőségek kialakítása,
- a tanuló kapcsolatainak erősítése kortársaival,
- céltudatra és önállóságra tegyenek szert, dönteni is képesek legyenek,
- szociális-kommunikációs készségeik fejlődjenek, azokat megfelelően tudják használni,
- a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése,
- kapcsolattartás a gyógypedagógussal.

Fejlesztési feladatok tanulásban akadályozott (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) tanulók esetén:

- kudarctűrő képesség növelése,
- önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása,
- gyógypedagógiai segítség,
- speciális módszerek, egyéni sajátosságokhoz igazított segítő technikák alkalmazása.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendeletben meghatározott sajátos nevelési igényű gyermekek tanulók rehabilitációs, rehabilitációs ellátását gyógy testnevelő és utazó logopédus és gyógypedagógus látja el.

7.5. AZ ISKOLÁKKAL, A SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI

7.5.1 KAPCSOLAT AZ ISKOLÁKKAL

A kollégiumi nevelés minden területen – különösen a személyiségfejlesztésben és a közösségi nevelésben - az iskola legfőbb segítője. Alapvető jelentőségű tehát, hogy a kollégium szoros, folyamatos együttműködést alakítson az iskolával. A közös igazgatásból adódóan a kollégium nevelőtestület az iskola tantestületének is tagja. Részt veszünk az iskolai nevelési és osztályozó értekezleteken. Az iskolai és kollégiumi rendezvények lebonyolításában kölcsönösen segítjük egymást.

Az iskola és kollégium kapcsolatának legfőbb elemei:

- az iskola és a kollégium nevelési programjának egyeztetése
- segítés egymás rendezvényeinek lebonyolításában
- egymás tájékoztatása fegyelmi ügyekben
- értékelő esetmegbeszélések keretében, illetve napi személyes kapcsolat útján a csoportvezetők rendszeresen tájékozódnak diákjaik tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról az osztályfőnöknél és a szaktanároknál, ugyanakkor viszont tájékoztatjuk őket a kollégisták szorgalmáról, közösségi aktivitásáról, a képesség-kibontakoztató felkészítésben résztvevők fejlődéséről.
- Közös döntés a tanulók magatartás és szorgalmi jegyeinek elbírálásában.
- Közös családlátogatások, esetmegbeszélések

7.5.2. KAPCSOLAT A SZÜLŐKKEL

- Intézményünk minden eszközzel törekszik a szülőkkel való eredményes együttműködésre. A személyes találkozást szolgálja az iskolai és diákközponti nyílt nap, melyet minden év novemberében szervezünk.
- Minden évben szülői értekezletet tartunk, melyen ismertetjük a házirendet, napirendet a kollégiumi és térítési díjjal kapcsolatos tudnivalókat, az igénybe vehető kedvezményeket, elvárásainkat, illetve tájékozódunk a szülők igényeiről.
- A szülők személyesen találkoznak a kollégiumvezetővel és a csoportvezetőkkel az iskolai szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával is.
- A kollégiumvezetője, vagy a csoportvezető nevelőtanár a tanuló kollégiumi munkájáról, magatartásáról, a tanulmányi eredmények alakulásáról a tanév során legalább két alkalommal a szülőket írásban értesíti, szükség esetén személyes találkozást kér.
- A heti rendben, utazásban történő változásokról a kollégiumvezető írásban értesíti a szülőt.
- Nevelőtestületünk számára igen fontos a családi házzal a jó kapcsolat kialakítása. Ezt a célt szolgálja a pénteki kollégiumvezetői fogadóóra is.
- A tanulók házi rendben meghatározott délutáni kimenőjét, csak a szülői hozzájárulással adjuk meg.

7.5.3. KAPCSOLAT MÁS KOLLÉGIUMMAL

- A kollégiumvezetője, nevelőtestülete, diákönkormányzata arra törekszik, hogy tartós és szoros kapcsolatot alakítson ki más kollégiummal. Nevelőink rendszeresen részt vesznek a

kollégiumi továbbképzéseken, illetve bemutató foglalkozásokon. Tanulóink a megyei sport és kulturális versenyek aktív szereplői.

- Kollégiumunk 2006/2007-es tanév óta hagyományosan rendezője a Kollégiumok Megyei Asztalitenisz versenyének, amit 2019-ben Verebélyiné Tóth Mariannáról elnevezett Emlékversennyé nyilvánítottunk.

7.6. ELLENŐRZÉSI ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK

Kitűzött céljaink, kijelölt követelményeink és feladataink végrehajtását ellenőriznünk kell. Az ellenőrzés terjedjen ki a tanulók tanulmányi teljesítményének és neveltségi eredményének a vizsgálatára. Az ellenőrzésben a kollégiumvezető és valamennyi nevelőtanár részt vesz.

Ellenőrzési formáink:

- folyamatos megfigyelés
- feljegyzések készítése / csoportnapló, IPR egyéni haladási napló /
- egyéni és csoportos beszélgetések
- cselekedet és viselkedéselemzés
- tesztek, felmérések készítése

Az ellenőrzés rendje:

Naponta: szobarend, tisztasági rend ellenőrzése, diákügyeletesek munkájának értékelése, napi diákotthoni tevékenység értékelése, szilenciumi munka ellenőrzése, értékelése.

Jutalmazási formák:

- „Jó tanuló” cím
- „Fabatka” – kollégiumi élet, tevékenység során gyűjthető, mely évente két alkalommal tárgyi jutalomra váltható
- Könyv illetve tárgyjutalom tanév végén
 - példamutató magatartásért
 - jó tanulmányi munkáért
 - szorgalmas munkavégzésért
 - szakköri munkáért
- Hozzájárulás táborozáshoz, kiránduláshoz alapítványi támogatásból

A folyamatos ellenőrzés, értékelés szól:

- A pedagógusnak: eligazítást ad a gyermek fejlődéséről, arról, hogy kinek szükséges többet segíteni, kire kell több figyelmet fordítani
- A gyerekeknek visszajelzést, megerősítést ad, hogy hol tart a munkában, a tanulásban, a viselkedésben, stb, mi az, amit még tenniük kell.

Milyen legyen az értékelés?

- Legyen tisztázott. Mindenki lássa, ki miért kap elismerést / jutalmat, dicséretet / vagy elmarasztalást / büntetést.
- Legyen ösztönző, építő jellegű. Az elismerés készítse a gyermeket még jobb munkára. Az elmarasztalás az elkövetett hiba, a tapasztalt hiányosság kiküszöbölésére készítessen, útmutatást adjon.
- Humánus legyen. Az elmarasztalás ne legyen sértő, megalázó, ne okozzon szorongást, bizonytalanságot.

- Igazodjék a gyermek értelmi képességeihez, fejlettségéhez, életkori sajátosságaihoz, pillanatnyi állapotához.
- Legyen arányban a gyermek teljesítményeivel, cselekedetével. Ne adjon módot a túlzott önbizalom, vagy az alulértékeltség érzetének kialakításához.
- Egyesek elismerését ne kössük össze mások büntetésével.
- A közösség bevonásával történjen és legyen folyamatos.

Mit értékeljünk?

A kollégiumi életben a tanulóknak változatos, gazdag tevékenykedésre van lehetőségük /tanulás, játék, munka, szórakozás/. A tevékenységek végzése közben tapasztalt tanulói megnyilvánulásokat, teljesítményeket értékeljük aszerint, hogy az adott követelményrendszerben /tanulás, önkiszolgálás, játék, munka, egészséges életmód, szociális kapcsolatok/ a tanuló saját képességeihez mérten milyen sikeres teljesítményt, fejlődést, / vagy hanyatlást, visszaesést/ ért el a legutóbbi értékelés óta.

Értékelési módok

Elismerés, jutalmazás formái:

- Bízgatás, buzdítás. Elismerő tekintet, mosoly. Dicséret pár szóval: Ügyes vagy! Ezt jól csináltad! stb. Kisebбекnél egy-egy simogatás.
- Név szerint dicséret a csoport előtt.
- Valamilyen kedvelt tevékenység, vagy elismert tisztség, megbízatás adása a csoportban.
- Tárgyi jutalom lehet fabatka, színes kép adása stb. ezt az értékelési formát minden pedagógus egyénileg alakítja ki a saját tanulócsoportjában.

Elmarasztalás, büntetés formái:

- Rosszallás, rosszalló tekintet, fejszóválás, várakozás.
 - Rosszallás kifejezése név nélkül / pl. Valaki eldobta ezt a papírt? /
 - Közösség előtti figyelmeztetés név szerint.
 - Megbízatás rövidebb, hosszabb időre való megvonása.
 - Játéktól, szórakozástól való eltiltás /ha az elkövetés szándékos, ha visszaeső és tetteivel az egész közösség érdekeit sérti/. Ilyenkor a kizárt gyermeknek más, hasznos elfoglaltságot kell keresni.
- A büntetés csak akkor hatásos, ha a vétség után azonnal kiszabjuk és megindokoljuk.
 - A büntetést mindig az a felnőtt kezdeményezze és alkalmazza, akinél a gyermek hibázott. A büntetést egyik felnőtt se ruházza át a másikra!
 - Az értékelésben a jutalmazás legyen túlsúlyban, ne a büntetés. Eredményesebb, ha a kettőt együtt alkalmazzuk, a negatív értékelés buzdítással egészül ki.

Hetente: a kollégiumi csoportok munkájának értékelése.

Havonta, félévente:

- tanulmányi, magatartási eredmények értékelése

- egyéni fejlesztésbe résztvevő tanulók háromhavonkénti értékelése
- kollégiumi kategóriák elkészítése a minősítési rendnek megfelelően
- szociális képességek változása
- érdeklődési képességek változása
- érdeklődési körök munkájának ellenőrzése
- térítési díjak befizetésének rendje
- diákönkormányzat tevékenysége

•

8. ZÁRADÉKOK

A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

Az átdolgozott Kollégiumi Pedagógiai Programot az intézmény **diákönkormányzata** a 2020. napján megtartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Nyíregyháza, 2020. szeptember

.....

A diákönkormányzat vezetője

Az átdolgozott Kollégiumi Pedagógiai Programot a **Szülői munkaközösség vezetősége** a 2020. napján megtartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Nyíregyháza, 2020. szeptember

.....

Az iskolai szülői munkaközösség elnöke

Az átdolgozott Kollégiumi Pedagógiai Programot a Nevelőtestület 2020. szeptember..... napján megtartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Nyíregyháza, 2020. szeptember

Tagintézményvezető-helyettes/

Kollégiumvezető

Intézményvezető

A Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium átdolgozott Kollégium Pedagógiai Programját a Nyíregyházi Tankerületi Központév.....hó.....napján jóváhagyta.

Nyíregyháza,év.....hó.....nap

.....

Igazgató

JEGYZŐKÖNYV

Készült: a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium hivatalos helyiségében.

Jelen vannak: fő a tantestületből

.....SZMK képviselő

DÖK képviselő

Tárgy: az átdolgozott Kollégium Pedagógiai Program elfogadtatása

Kantár Attila Intézményvezető Úr köszöntötte a jelenlévőket, és felkérte Balogné Horváth Anna Tagintézményvezető-helyettest / Kollégiumvezetőt, hogy az átdolgozott Kollégium Pedagógiai Programot ismertesse.

Vélemény, kérdés, kérés az elhangzottakkal kapcsolatban nem volt.

Az átdolgozott Kollégium Pedagógiai Programot a jelenlévők%-a elfogadta.

Nyíregyháza, 2020. szeptember

.....

.....

Jegyzőkönyvvezetők

Baloghné Horváth Anna

Tagintézményvezető-helyettes/

Kollégiumvezető

Kantár Attila

Intézményvezető

1. Melléklet: Eszközlista

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet értelmében jegyzék a kollégium (diákotthon) nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről. A jegyzékben szerepelnek az intézményben közös használatú helyiségek, eszközök illetve az egyes kötelező elem hiánya.

I. HELYISÉGEK

<u>Eszközök, felszerelések</u>	<u>Mennyiségi mutató</u>	<u>Megjegyzés</u>
tanulószoba (felkészülő szoba)	3	
szakköri, diákköri szoba	2	
számítástechnikai terem	1	közös az intézményben
testedző szoba	1	közös az intézményben
könyvtár	1	közös az intézményben
hálószoba, hálóterem	12	4-8 fő elhelyezésére alkalmasak
stúdió		nevelői szobában kialakítva
sportudvar	1	közös az intézményben
kollégiumvezetői iroda	1	iskola épületében kialakítva
nevelőtestületi szoba	1	közös a tagintézményben
gazdasági iroda	1	közös az intézményben
ügyviteli helyiség	1	közös az intézményben
rendezvényterem	1	aula közös az intézményben
orvosi szoba	1	közös az intézményben
<u>Kiszolgálóhelyiségek</u>		
társalgó (látogatófogadó)	1	közös az intézményben
éjszakai gyermekfelügyelő szobája	2	fiú és lány épületben
porta	1	közös az intézményben
betegszoba (elkülönítő)	2	van
vendégszoba	0	nincs

ebédlő	1	közös az intézményben
melegítőkonyha	0	nincs
tálaló-mosogató, ezen belül felnőtt étkező	0	nincs
teakonyha	0	nincs
tanulói vizesblokk, fürdőszoba	2	van
személyzeti WC	2	
tanulói WC	5	van
karbantartó műhely	1	közös az intézményben
tisztítószer, takarítóeszközök és -gépek tárolója	1	közös az intézményben
ágyneműraktár	1	közös az intézményben
mosókonyha (tanulói)	0	nincs
szárítóhelyiség (tanulói)	0	nincs
vasaló- és fehérnemű-javító helyiség (tanulói)	0	nincs
szeméttároló	1	közös az intézményben – szelektív gyűjtők

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

<u>Eszközök, felszerelések</u>	<u>Mennyiségi mutató</u>	<u>Megjegyzés</u>
<u>1. Tanulószoza</u>		
tanulói asztal	80	
tanulói szék	80	
tanári asztal	7	
tanári szék	7	
nyitott és zárt könyves szekrény	8	
<u>2. Szakköri, diákköri szoba</u>	1 db 16 sz. asztal, 2 db tanulói-, 1 db tanári asztal, 22 db szék -	
<u>3. Számítástechnikai terem</u>		
számítógép	10	
nyomtató	1	
számítógépasztal, szék	16	
programok	1	
zárható szekrény	1	
tábla + flipchart	1	
<u>4. Testedző szoba</u>		közös az intézményben
<u>5. Könyvtár</u>		közös az intézményben
<u>7. Hálószoza, hálóterem</u>		
ágyneműtartós ágy	50	ebből 30 db emeletes ágy
szekrény	24	
éjjeli szekrény	0	nincs
ágyvégpole	40	
polc	40	
tükör	2	
cipőtároló	0	nincs
szék	80	
asztal	24	
ágynemű-garnitúra	90	

ágyneműhuzat-garnitúra	200	
éjjeli lámpa	0	nincs
8. Stúdió	(berendezése az iskolánál ismertettek szerint)	
9. Sportudvar	(berendezése az iskolánál ismertettek szerint)	
11. kollégiumvezetői iroda	(berendezése az iskolánál ismertettek szerint)	
12. Nevelőtestületi szoba	(berendezése az iskolánál ismertettek szerint)	
13. Ügyviteli helyiség, gazdasági iroda	(berendezése az iskolánál ismertettek szerint)	
14. Orvosi szoba [berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet előírásai szerint, az iskolánál ismertettek szerint]		

III. NEVELŐ- ÉS OKTATÓMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

<u>Eszközök, felszerelések</u>	<u>Mennyiségi mutató</u>	<u>Megjegyzés</u>
televízió	2	1 db cserére szorul
CD vagy lemezjátszó	3	
videolejátszó	1	DVD-lejátszó, cserére szorul
tankönyvek, szakkönyvek, kötelező olvasmányok		könyvtárban elhelyezve
egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök	25	

IV. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

<u>Eszközök, felszerelések</u>	<u>Mennyiségi mutató</u>	<u>Megjegyzés</u>
szennyesruha-tároló	2	
mosottruha-tároló	1	
mosógép	1	
vasaló	2	
vasalóállvány	2	
szárítóállvány	2	
takarítóeszközök	2	
hűtőgép	2	
porszívó	2	

V. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

<u>Eszközök, felszerelések</u>	<u>Mennyiségi mutató</u>	<u>Megjegyzés</u>
mentőláda	2	
gyógyszerszekrény (zárható)	1	
tűzoltó készülék	3	

A többi eszközt az intézményi Egészség és Munkavédelmi Szabályzat szabályozza és tartalmazza.

7. számú melléklet

*Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti
Angol Kéttannyelvű Tagintézménye*

Integrációs és képesség-kibontakoztató program

1. Helyzetelemzés

Beiskolázási körzetünk speciális helyzetéből adódóan (5 lakásotthon, 1 befogadóotthon) intézményünk igen eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekeket fogad. SNI diákjaink integráltan tanulnak. A hozzánk érkező tanulók heterogén osztályokba kerülnek be, felzárkóztatásuk és közösségbe építésük az egész intézményt átható feladatot ad számunkra. A településrész és kollégiumunkban élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek is iskolánk falai között tanulnak.

1.1. Célunk a hátrányos helyzetű gyermekek esélykülönbségeinek kiegyenlítése, a diákok tanulási sikerének növelése, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása, a továbbtanulási mutatók javítása.

1.2 Személyi feltételek adottak. Szakos ellátottságunk szinte teljeskörű, illetve óraadókkal és áttanítással biztosított. Biztosított a HH, a HHH, valamint az SNI tanulók integrált oktatása. Intézményünk saját gyógypedagógussal és iskolapszichológussal is rendelkezik. Pedagógusaink korszerű módszertani ismeretekkel rendelkeznek ahhoz, hogy egyéni, vagy csoportos formában fejlesztő foglalkozások keretében képesek legyenek a hátrányok kompenzálására, csökkentésére.

A program sikeres végrehajtására munkacsoportok munkája szolgál. A munkacsoportok feladata időrendben:

- felmérőlap alkalmazása az érintett tanulók hátrányainak feltárásának segítésére,
- egyéni fejlesztési tervek elkészítése,

- háromhavi értékelő megbeszélések lefolytatása és dokumentálása a szülő/gondviselő jelenlétével,
- év végén az elvégzett munka értékelése a tanulási/szocializációs eredmények tükrében
- egyéni fejlesztési tervek zárása.

Munkacsoportjaink:

- óvoda – iskola, illetve alsó - felső átmenetet segítő munkacsoport
- 1. – 2. évfolyam munkacsoportja
- 3. – 4. évfolyam munkacsoportja
- 5. – 6. évfolyam munkacsoportja
- 7. – 8. évfolyam munkacsoportja
- Prevenációs munkacsoport (magatartási és mulasztási problémák)

Feladat	Időbeli behatárolás	Felelős
Felmérőlap kitöltése a hátrányok feltáráshoz	Szeptember	Osztályfőnök, munkacsoport vezetője
Egyéni fejlesztési tervek elkészítése	Szeptember-október (új érkezők esetén az felvétel időpontja utáni hónap 30. napja)	Osztályfőnök, szaktanárok (sni-s tanulók esetén gyógypedagógus (ok))
Első háromhavi értékelés (jegyzőkönyvvel)	December első-második hete	Osztályfőnök, szaktanárok, munkacsoport vezetők
Egyéni fejlesztési tervek felülvizsgálata a félévi eredmények tükrében	Február első-második hete	Osztályfőnök, szaktanárok (sni-s tanulók esetén gyógypedagógus (ok))
Második háromhavi értékelés (jegyzőkönyvvel)	Március első-második hete	Osztályfőnök, szaktanárok, munkacsoport vezetők
Harmadik háromhavi értékelés (jegyzőkönyvvel)	Június első-második hete	Osztályfőnök, szaktanárok, munkacsoport vezetők
Egyéni fejlesztési tervek felülvizsgálata, zárása az év végi eredmények tükrében	Június 30-ig.	Osztályfőnök, szaktanárok (sni-s tanulók esetén gyógypedagógus (ok))

- Az értékelő megbeszélések összehívásáért, a szülők/gondviselők/gyámok értesítéséért az osztályfőnökök felelősek.

- Az egyéni fejlesztési tervek és dokumentáció a tanárban, a naplók szekrényében kerülnek elhelyezésre.

1.3 Tárgyi feltételek

Intézményünk tárgyi feltételei rendelkezésre állnak az esélyteremtés és hátránykompenzáció feladatainak megvalósítására, végrehajtására. A tárgyi feltételek szinten tartása, javítása a Nyíregyházi Tankerületi Központ segítségével történik.

1.4 Várható eredmények

- A tanulók szociokulturális hátrányainak csökkenése, hiányosságok pótlása.
- Lemorzsolódási mutatók javulása.
- Tehetségazonosítás, fejlesztés.
- Közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés, a másság, a kisebbség elfogadás.
- Integrálódás iránti motiváció erősödése.
- Egészséges életmód, testi-lelki egészség.
- Pályaorientációs tevékenység.
- Szülőkkel, gondviselőkkel kialakuló párbeszéd.
- Bukások, évfolyamisméltések számának csökkenése.

2. A várható eredmények elérésének érdekében megvalósítandó feladatok

2.1 Óvoda- iskola átmenet segítése

Tekergő program, bemutató foglalkozások, szülői értekezletek, óvodai beiskolázási szülői értekezleten való részvétel, közös óvoda-iskola programok szervezése és megvalósítása (Őszi családi délután, Mikulás ünnepség, Adventi forгатag, Karácsonyi Koncert, Farsangi karnevál, óvodai rendezvények).

2.2 Heterogén osztályok kialakítása

Angol kéttannyelvű osztályok keretein belül célunk a heterogén osztályok indítása. Kevésbé alakulhatnak így ki jelentős különbségek tanulói összetételek tekintetében és jelentős hátrányos helyzetű tanulói aránytalanságok.

2.3 Társadalmi-szakmai környezettel történő együttműködés

Együttműködő partnerek:

- Szülők (szülői értekezlet, fogadó óra, nyílt nap).
- Alapítvány („Gyermekeinkért 16” Alapítvány).
- Középfokú oktatási intézmények (Pályaorientációs program, szülői értekezlet).
- Gyermekjóléti szolgálat.
- Pedagógiai szakmai és szakszolgálatok.

3. Kulcskompetenciák fejlesztése

3.1 Önálló tanulás támogatása

- Napközis és tanulószoba foglalkozások.
- Önálló órák.
- Könyvtári foglalkozások.
- Tanórán kívüli foglalkozások (szakkör, differenciált foglalkozás).
- Tömegsport és sportfoglalkozások.
- Kooperatív technikák alkalmazása.
- Montessori módszer.

3.2 Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Tantárgyi képességfejlesztő programok (előkészítő szakkörök)

- IKT alkalmazása.
- Egyéni fejlesztési terv alapján történő fejlesztés szakértői vélemények alapján.

Kommunikációs képességeket fejlesztő programok

- Szótagoló, elemző, összetevő olvadástanítás.
- Alapfokú művészetoktatásban való részvétel tanulói igénynek, érdeklődésnek megfelelően (zongora, furulya, néptánc, citera, moderntánc).
- Dráma és színház óra és drámapedagógiai módszerek beépítése a tanítási órákba.

4. Szociális kompetenciák fejlesztése

4.1 Közösségfejlesztő, közösségépítő programok

- Osztályközösségek, kollégiumi közösségek.

- Napközis és tanulószobai csoportok.
- Kulturális programok (színházlátogatás, Lázár Ervin Program, könyvtár).
- Sportfoglalkozások (foci, szivacskezilabda, tömegsport, sportdélután, sportnap).
- DÖK nap (iskolai kirándulás).
- Szakkörök (rajzszakkör, informatika, természettudományok).
- Fellépési, szereplési lehetőségek (iskolai ünnepi megemlékezések, versmondó verseny, szépolvasó verseny, Karácsonyi Koncert és Karácsonyi Műsor, Mikulás ünnepség, az intézmény rendszeres és eseti programjai).

4.2 Konfliktuskezelési tréning

Intézményünk mesterprogramot megvalósító pedagógusa és iskolapszichológusunk által tartott osztályszintű (szükség esetén csoportokra bontott) konfliktuskezelési tréningek és érzékenyítő órák beépítése a tanévbe.

5. Integrációt segítő módszertani elemek

5.1 Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés

- Differenciált óraszervezés
- Egyéni fejlesztő foglalkozások (szakvélemény alapján)
- Tehetség gondozás
- Középfiskolai felvételi felkészítő foglalkozások
- Tanulmányi versenyekre felkészítés, részvétel támogatása

5.2 Pályaorientáció, középiskolai továbbtanulást segítő elemek

- Továbbtanulási – pályaorientációs mérés elemzése
- Kollégiumi továbbtanulási foglalkozások (városi utazás, gyakorlóhelyre eljutás)

6. Kompetenciaalapú értékelési rendszer három havi időközönként

6.1 Szöveges értékelés

Szöveges értékelés

- Terjedjen ki az iskolai élet egészére.
- Vegye figyelembe a tanuló személyiségét.
- Törekedjen az objektivitásra, komplexitásra.

- Személyre szóló legyen.
- A tanulók teljesítményének értékelését korábbi teljesítményükhöz viszonyítsa.

8. számú melléklet
Osztályozó vizsga követelményei
Alsó tagozat

1. évfolyam

MAGYAR NYELV

Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 1. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

- az abc betűinek ismerete, helyes alakítása, kapcsolása
- a tanuló saját nevének önálló, helyes leírása
- másolás kötött betűkkel írott mintáról
- szavak írása másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül
- a j hang helyes jelölése a taneszközökből megismert szavak körében
- hangok időtartamának jelölése
- szavak, rövid mondatok leírása diktálás után
- a leírt nyelvi anyag fölolvása, javítása összehasonlítással

Szóbeli vizsga:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- az ábécé ismerete

IRODALOM

Írásbeli vizsga:

Feladattípus:

- szövegértés feladatlap

A vizsga időtartama: 60 perc

Szóbeli vizsga:

Feladattípusok:

- hangos olvasás
- memoriter
- rövid szöveg tartalmának elmondása kérdések segítségével

A vizsga időtartama: 30 perc

- szóbeli közlések megértése, utasítások végrehajtása, kérdésekre való válaszadás

- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazása valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)
- a magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasása
- kiejtés szerint írandó szavak, szószerkezetek, rövid mondatok – a tanuló fejlettségi szintjének megfelelő hangos és néma olvasása
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondása kérdések segítségével
- tanult memoriter elmondása (Móricz Zs.: A török és a tehének)

MATEMATIKA

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 1. évfolyamos tananyag számonkérése a feladatlapon szereplő feladatokon keresztül.

A vizsga időtartama: maximum 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

Szóbeli számolás, összeadás, kivonás, pótlás 20-as számkörben, megkezdett sorozat folytatása. Számok válogatása megadott szempontok szerint. Képről művelet leolvasása, megoldása. Páros, páratlan számok felsorolása. Igaz-hamis állítások.

időtartama: 15 perc

A vizsgázó 10 perc felkészülési idő alatt készül fel.

20-as számkör

Témakörök

Számтан-algebra

- Számok nagyság szerinti összehasonlítása, sorba rendezése növekvő illetve csökkenő sorrendben.
- Több, kevesebb, ugyanannyi érték ismerete, használata.
- Matematika jelek (+, -, <, >, =) ismerete, használata.
- Tájékozódási képesség, irányok ismerete.
- Biztos számfogalom a 20-as számkörben.
- Tárgyak megszámlálása és leszámmlálása 20-ig.
- Számok írása, olvasása, használata 20-as számkörben.
- Adott számok helye a számegyenesen.
- Páros, páratlan, egyjegyű, kétjegyű szám felismerése.
- A számok egyes szomszédainak ismerete.
- A sorszám fogalmának ismerete, használata a valóságban.
- Biztos műveletfogalom és műveletvégzés 20-as számkörben (összeadás, kivonás, pótlás).
- Egyszerű szöveges feladatok értelmezése, megoldása tevékenységgel, rajzzal, művelettel.
- Nyitott mondatok leolvasása, igazzá tétele.

Halmazelmélet

- Halmazok összehasonlítása megadott szempontok szerint.

Geometria

- Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.

Mértékismeret

- Szabvány mértékegységek ismerete (hosszúság, idő, tömeg, űrtartalom).
- A test és a síkidom megkülönböztetése.

ANGOL NYELV

Beszédértés:

- Alapvető tanári utasítások végrehajtása
- A tanult témakörökben előforduló szavak megértése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdések megértése

Beszédképesség:

- Néhány tanult mondókának, dalnak reprodukálása
- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése
- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdésekre válaszadás egy szóval vagy hiányos mondattal
- Egyszerű beszédhelyzetekben való részvétel

Tantárgyi követelmények

- megszólítás, köszönés, elköszönés (Hello, Good morning, Good bye)
- Stand up / Sit down
- bemutatkozás (What's your name? I'm... My name is...)
- How are you? I'm fine.
- dolgok az osztályteremben (book, pencil, chair, window, table, pencil-case, floor, ceiling)
- What's this? It's a....
- Is it a/an...? Yes. / No.
- számok 1-10 (one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten)
- színek (red, green, yellow, orange, purple, pink, blue, black, white) és azok tárgyakkal való kapcsolódása pl. red doll, blue bike
- állatok (dog, cat, tiger, monkey, giraffe, hippo, zebra, gorilla, crocodile, lion)
- ABC – minden betűhöz kapcsolódó szavak a-apple, b-bird, c-cat, d-dog, e-elephant...

Választható memoriterek:

- Rainbow Song
- Hello Song / Good bye song
- Elephants and Fishes
- 1 bird, 2 birds, 3 birds
- How many monkeys?
- Head and shoulders
- Hands Up Hands Down

- Listen to the numbers
- Santa, where are you?
- Number song
- Rhyme 28
- Step 31 – I'm Sue...
- Itsy bitsy spider
- 5 little ducks
- The big bag song
- Yo-Yo's Song
- Zoom zoom my plane
- Ten little robots

ÉNEK-ZENE

Éneklés:

- 10 magyar népi mondókát, népi játékot, népdalt, mūdalt, énekeljen el a tanuló emlékezetből egységes hangszínnel, helyes levegővétellel,
- egy dalhoz készítsen színes rajzot.

Dalanyag:

- Gyerekek, gyerekek;
- Hüvelykujjam almafa;
- Ég a gyertya ég;
- Lementem a pincébe;
- Katalinka szállj el;
- Megy a kocsi;
- Hold, hold, fényeslánc;
- Hinta, palinta;
- Egyél, libám;
- Hej, a sályi piacon

Ismerje a gyermekdalokhoz tartozó játékokat (pl.Hinta, palinta- hajladozó mozdulatok-összekapaszkodás párban), a mozgásanyagnak megfelelő ritmusban és tempóban adja elő a dalt, érezze az egyenletes lüktetést (mérőt-tá) , tartsa a tempót, érzékelje a tempóváltozást.

Zenei ismeretek

- **ritmikai elemek:** a negyed- és nyolcad ritmusértékeket nevezze meg ritmusnévvel (tá, ti; egy tá=2 ti, ismerje a negyed szünetet (szün)
- **dallami elemek:** ismerje a tanuló a szolmizációs hangokat és kézjeleiket d-m-s-l hangterjedelemben (éneklő kéz)

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Szóbeli vizsga

Témakör: Környezetünk

- Mi van körülöttünk? Tudjon tárgyakat, anyagokat sorolni példával

Témakör: Jeles napok, ünnepek

- Tudjon jeles napokat és ünnepeket sorolni, s azokhoz társítson szokásokat

Témakör: Közlekedés

- Tudja felsorolni a helyes magatartást a közlekedésben

Gyakorlati vizsga:

- Biztonsággal használja a technika órákon előforduló eszközöket, anyagokat

Témakör: Anyagok és alakításuk

- Tudjon gyurmából különféle formát alakítani
- Tudjon papírból (sodrassal, gyűrővel, hajtogatással, nyírással) képet készíteni. Tudja kiválasztani a megfelelő papírt

VIZUÁLIS KULTÚRA

A vizsga felépítése:

a) Gyakorlati vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 1. osztályos tananyag számonkérése (élményei megvalósítása, lenyomat készítés, színritmus készítés, állatok és tárgyak ábrázolása)

A vizsga időtartama: 60 perc

b) Szóbeli vizsga:

Vizuális kifejezőeszközöket (érzékelés, jellemzők, tapasztalat) használata, mesékről személyes élményalkotás, vizuális jelek felsorolása környezetünkben, természetes és mesterséges környezet (állatok, meseszereplők, tárgyak) bemutatása

A vizsga időtartama: 60 perc

A tanuló:

- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Legyen képes egyszerű lenyomat készítésére.
- Tudjon szabályos vonal, folt és színritmusra épített sort alkotni.
- Legyen képes állatok és meseszereplők ábrázolására.
- Legyen képes egyszerűbb tárgyak ábrázolására közvetlen szemlélet és emlékezet után.

ETIKA

Írásbeli vizsga 1. évfolyam:

A vizsgakövetelményben felsorolt 1. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid, főleg rajzos feladatokon keresztül. Formája: etika ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

Önismeret

- Saját jellemzők

Családi és tágabb kapcsolatok

- Családtagok megnevezése – Családrajz készítés

Egészséges életmód

- Az egészséges életmód alapelemei, az egészségmegtartó stratégiák megnevezése

Kortárs kapcsolatok

- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése

A lakóhely jellemzői

- Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek felismerése

A természet védelme

- Környezetkárosító, környezetmegóvó cselekvések azonosítása

Közös ünnepek

- Ajándékozási szokások –karácsony
- Családi, iskolai és nemzeti ünnepek megkülönböztetése

Erkölc

- Jó és rossz cselekedetek felismerése

Szóbeli vizsga 1. évfolyam:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

1. Az egészséges életmód alapelemei
2. Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
3. Napszaknak megfelelő köszönés gyerekeknek, felnőtteknek
4. Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása
5. Környezetvédelem – Miért fontos környezetünk védelme?

TESTNEVELÉS

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával. – A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.
- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség
- felismerése.
- Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban
- Az általános uszodai rendszabályok, baleset-megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása.
- Tudatos levegővétel.
- Kellő vízbiztonság, hason és háton siklás és lebegés. Bátor vízbeugrás.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

Köznevelés típusú sportiskolások:

- Az úszástechnikák vezető műveleteinek ismerete két úszásnemben gyors- és hátúszás 25 méteren.

SPORTÁGVÁLASZTÓ

Témakörök:

- A mozgás örömei
- Sporteszközök ismerete
- A sport és az évszakok kapcsolata
- Ki? Mit? Tud?
- Sportágválasztási lehetőségek

ÖNISMERET/DRÁMAJÁTÉK

Írásbeli vizsga 1. évfolyam:

A vizsgakövetelményben felsorolt 1. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid, főleg rajzos feladatokon keresztül. Formája: önismeret ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

Témák

- 1. Érzékelés:** látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás
- 2. Társas kapcsolatok**
 - Családtagok megnevezése – Családrajz készítés
 - A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- 3. Önkifejezés**
 - Mesehős vagy mese szereplő tulajdonságainak: elmondása, eljátszása
 - Mesehős vagy meseszereplő lerajzolása
- 4. Megismerés:** Környezetkárosító, környezetmegóvó cselekvések azonosítása, a pozitív és negatív tulajdonság különbségének megismerése

Szóbeli vizsga 1. évfolyam:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- Egyszerű kommunikációs játékok
- Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
- Tudjon utánzó feladatokat végrehajtani
- Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása

2. évfolyam

MAGYAR NYELV

A vizsgakövetelményben felsorolt 2. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Tollbamondás, másolás, nyelvtani ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

Témakörök

- hangok időtartamának jelölése
- a j-ly hang betűjelének helyes megválasztása
- szótagolás, elválasztás helyes alkalmazása
- a kiejtéstől eltérő helyesírású szavak helyes használata
- a kijelentő és kérdő mondat felismerése, használata
- az írott nagybetűk helyes és pontos alkalmazása

Szóbeli vizsga:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- az ábécé ismerete
- a mondatfajták megnevezése, a mondatvégi írásjelük helyes megválasztása
- szótagolás

Témakörök:

1. Magánhangzók, mássalhangzók
2. Szótagolás
3. Kijelentő, kérdő mondat

IRODALOM

Írásbeli vizsga:

Feladattípusok:

- szövegértés
- egyszerű tesztfeladatok az évfolyam témaköreiből

A vizsga időtartama: 60 perc

Szóbeli vizsga:

Feladattípusok:

- hangos olvasás
- memoriter
- szöveg tartalmának elmondása

A vizsga időtartama: 30 perc

- előzetes felkészülés után: szöveghű, folyamatos, a tartalmat kifejező felolvasás
- történet szereplőinek, helyszínének, időpontjának felismerése
- olvasmányok tartalmának elmondása néhány összefüggő, értelmes mondattal
- a mese jellemzőinek ismerete
- legfontosabb memoriter ismerete (Petőfi Sándor: Anyám tyúkjá, József Attila: Altató,)

Témakörök:

1. Népköltészet (népmese, népdal, szólások, közmondások)
2. Műköltészet (vers, ismeretközlő és szépirodalmi szöveg)

MATEMATIKA

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 2. évfolyamos tananyag számonkérése a feladatlapon szereplő feladatokon keresztül.

A vizsga időtartama: maximum 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

Szóbeli számolás, összeadás, kivonás, pótlás 100-as számkörben, megkezdett sorozat folytatása. Számok válogatása megadott szempontok szerint. Képről művelet leolvasása, megoldása. Szorzó- és bennfoglaló tábla. Igaz, hamis – állítások eldöntése. Számok bontása, számszomszédok, kerekítés. Mértékváltások. Matematikai szakkifejezések, fogalmak.

A vizsga időtartama: 15 perc

A vizsgázó 10 perc felkészülési idő alatt készül fel.

Témakörök

100-as számkör

Számtan-algebra

- Számlálás, relációk alkotása. Páros és páratlan számok.
- Kétjegyű számok helyi értékre bontása, növekvő vagy csökkenő sorrendbe rendezése, egyes, tízes
- számszomszédai.
- Összeadás, kivonás, pótlás 100-as számkörben.
- Hiányos műveletek végezése.

- Növekvő vagy csökkenő számsorozat folytatása több taggal. szöveges feladat megoldása a szöveges
- feladat menetének betartásával.
- Egyszerűbb, összeadásra, kivonásra, szorzásra és osztásra vonatkozó egy és kétoldali nyitott
- mondat elvégzése, az igazsághalmaz meghatározása.
- A szorzó- és bennfoglaló tábla tudása, annak fogalma.
- Szorzásos és osztásos hiányos műveletek. Maradékos osztás.
- Szöveges feladat, a szöveges feladat menetének betartásával.

Halmazelmélet

- Halmazok összehasonlítása megadott szempontok szerint.

Mértékismeret

- Hosszúság mértékegységei (m, dm, cm) és váltószámai.
- Tömeg mértékegységei (kg, dkg) és váltószámai.
- Űrtartalom mértékegységei (l, dl, cl) és váltószámai.
- Az idő mértékegységei (év, nap, hónap, évszak) és váltószámai.

Geometria

- Alapvető síkidomok(kör, háromszög, négyzet, téglalap). Határoló vonalak (görbe, egyenes).
- Testek (gömb, kocka, téglatest). Tudjon rajzot tükrözni.

ANGOL NYELV

Beszédértés:

- Alapvető tanári utasítások végrehajtása
- A tanult témakörökben előforduló szavak megértése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdések megértése

Beszédkésztség:

- Néhány tanult mondókanak, dalnak reprodukálása, fordítása
- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése
- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdésekre válaszadás egy szóval vagy hiányos mondattal
- Tanult minta alapján részvétel egyszerű párbeszédekben

Szókép-olvasás:

- Tanult szavak és tárgyképek párosítása
- Tanult szóképek hangos olvasása

Tantárgyi követelmények:

Module 1

- a modul szavai
- köszönés
- számok 1-10-ig
- színek azonosítása
- tantermi berendezési tárgyak

Module 2

- játékok megnevezése
- születésnap party kellékei (balloon, cake, lollipop, present, hat)
- színek azonosítása

Module 3

- otthonnal és családdal kapcsolatos szavak (Who's that? It's my sister.)
- játékok azonosítása és megnevezése (Where's the puzzle?)
- házban lévő tárgyak azonosítása és megnevezése
- tárgyak helyének meghatározása (It's on/in/under the (wardrobe). / They're on the sofa.)

Module 4

- számolás 11-15-ig
- háziállatok azonosítása
- birtokviszony kifejezése have got / has got szerkezet; (Have you got a pet (cat) ?)
- külső megjelenés leírása
- arc részei

Module 5

- állatok azonosítása és megnevezése
- képesség kifejezése (can, can't)
- mi az amit tud és nem tud csinálni (climb, swim, run, talk, fly)

ÉNEK-ZENE

Éneklés:

- 10 magyar népi mondókát, népi játékot, népdalt, műdalt, énekeljen el a tanuló emlékezetből egységes hangszínnel, helyes levegővétellel;
- egy dalhoz készítsen színes rajzot.

Dalanyag:

- Kis kece lányom;
- Méz, méz, méz;
- Hopp, Juliska;
- Állj be, Berci katonának;
- Virágéknál ég a világ;
- Este van már nyolc óra;
- Sándor napján;
- Elvesztettem zsebkendőmet;

- Éliás, Tóbiás;
- Csömödéri faluvégen

Zenei ismeretek

- **ritmikai elemek:** a negyed-, a nyolcad – és a félértékű ritmust nevezze meg ritmusnévvel (tá, ti, tá-á), ismerje a negyed szünetet (szün), érezze az egyenletes lüktetést (mérőt= tá), tartsa a tempót, érzékelje a tempóváltozást kettes ütemben.
- **dallami elemek:** ismerje a tanuló a szolmizációs hangokat és kézjeleiket l,- d-r-m-s-l hangterjedelemben (éneklő kéz)

ETIKA

Írásbeli vizsga

A vizsgakövetelményben felsorolt 2. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Formája: etika ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

Önismeret

- Saját jellemzők
- Saját környezet bemutatása
- Veszélyt jelentő helyzetek azonosítása

Családi és tágabb kapcsolatok

- Családtagok megnevezése – Családrajz készítése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjai

Egészséges életmód

- Az egészséges életmód alapelemei, az egészségmegtartó stratégiák megnevezése
- Segítségnyújtó helyzetek azonosítása

Kortárs kapcsolatok

- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése

A lakóhely jellemzői

- Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek, személyeinek megnevezése

A természet védelme

- Környezetkárosító, környezetmegóvó cselekvések azonosítása
- Védett növények és állatok

Közös ünnepek

- Családi, iskolai és nemzeti ünnepek megnevezése, jellegének megkülönböztetése
- Egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó népszokások megnevezése, felismerése képről: pl. Mikulás, karácsony, húsvét, pünkösd

Szóbeli vizsga

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

1. Az egészséges életmód alapelemei – Te mit teszel egészség érdekében?
2. Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
3. Barátság kezdeményezése, ápolása – Ki az igaz barát?
4. Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása; Miért szeretsz a lakóhelyeden élni?
5. Környezetvédelem - Szelektív hulladékgyűjtés fontossága
A takarékoság elvének megfogalmazása

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Szóbeli vizsga

Témakör: Család

- Élet a családban: időbeosztás, munkamegosztás, testápolás, öltözködés jellemzőinek ismerete

Témakör: Táplálkozás

- Ismerje az egészséges táplálkozást

Témakör: Közlekedés

- Ismerje a közlekedési alapokat, a kulturált közlekedési szabályokat

Témakör: Jeles napok, ünnepek

- Ismerje a jeles napokat, ünnepeket és az azokhoz kapcsolódó szokásokat

Témakör: Zöld napok

- Ismerje a hulladék újrahasznosításának fogalmát

Gyakorlati vizsga

- Tudja a technika órákon előforduló anyagokat és eszközöket helyesen és biztonságosan használni, törekedjen takarékos anyaghasználatra

Témakör: Építés, modellezés

- Tudjon kockákból, legoból térben építeni

Témakör: Anyagok és alakításuk(papír, fonal, textil)

- Tudjon adott képet készíteni, papír és textil felhasználásával

VIZUÁLIS KULTÚRA

A tanuló:

- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Tudjon mintázni, gyurmával plasztikát létrehozni. – Legyen képes egyszerű lenyomat készítésére.
- Tudjon szabályos vonal, folt és színritmusra épített sor- és terüldíszet alkotni.
- Legyen képes egyszerű báb tervezésére.
- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Legyen képes egyszerűbb tárgyak ábrázolására közvetlen szemlélet és emlékezet után.

A vizsga felépítése:

a) Gyakorlati vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 2. osztályos tananyag számonkérése (élményei megvalósítása, lenyomat készítés gyurma segítségével, színritmus készítés, állatok és tárgyak ábrázolása)

A vizsga időtartama: 60 perc

b) Szóbeli vizsga:

Vizuális kifejezőeszközöket (érzékelés, jellemzők, tapasztalat) használata, mesékről személyes élményalkotás, vizuális jelek felsorolása környezetünkben, természetes és mesterséges környezet (állatok, meseszereplők, tárgyak) bemutatása

A vizsga időtartama: 60 perc

TESTNEVELÉS

- Előkészítő és preventív mozgásformák
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva. Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával. – A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása. Manipulatív természetes mozgásformák
- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénygé és örömforrássá válása. Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása. – Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.

- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása. Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékokban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban. Természetes mozgásformák sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban.
- Az általános uszodai rendszabályok, baleset-megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása.
- Tudatos levegővétel.
- Gyors- és hátúszás technikájának ismerete kis vízben. Bátor vízbeugrás.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben – Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárás körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

Köznevelés típusú sportiskolások:

- Az úszástechnikák vezető műveleteinek ismerete két úszásnemben (gyors- és hátúszás) 50 méteren, rajtokkal, fordulókkal.

SPORTÁGVÁLASZTÓ

Témakörök:

- A mozgás örömei
- Sporteszközök ismerete
- A sport és az évszakok kapcsolata
- Ki? Mit? Tud?
- Sportágválasztási lehetőségek

ÖNISMERET/DRÁMAJÁTÉK

Írásbeli vizsga 2. évfolyam:

A vizsgakövetelményben felsorolt 2. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Formája: ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

1. Érzékelés-megjelenítés

- Saját jellemzők
- Saját környezet bemutatása
- Veszélyt jelentő helyzetek azonosítása
- Ritmusjátékok

2. Társas kapcsolatok

- Családtagok megnevezése – Családrajz készítése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjai
- Kommunikációs szituációk eljátszása, megbeszélése

3. Egészséges életmód

- Az egészséges életmód alapelemei, az egészségmegtartó stratégiák megnevezése
- Segítségnyújtó helyzetek azonosítása

4. Önkifejezés

- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése
- Egy adott történet önálló elmondása mimikai kifejezésekkel

5. Megismerés – feldolgozás - befogadás

- Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek, személyeinek megnevezése

Szóbeli vizsga 2. évfolyam:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
- Barátság kezdeményezése, ápolása – Ki az igaz barát?
- Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása; Miért szeretsz a lakóhelyeden élni?
- Rövid mese felolvasása után arc-mimika használatával dramatizálás, eljátszás
- A mese és valóság közötti különbség és hasonlóság felismerése, értékek megismerése.
- Mese szereplőinek felsorolása, tulajdonságaiknak rendszerezése

3. évfolyam

Írásbeli vizsga

A vizsgakövetelményben felsorolt 3. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Tollbamondás, másolás, nyelvtani ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

Témakörök

- Mondatfajták
- Jel-beszéd-jelbeszéd
- Mindennek van neve: a főnév
- Rokon és ellentétes jelentésű szavak
- Névelő, névutó helyes használata
- A melléknév
- A számnév
- Az ige, igeragozás

Szóbeli vizsga:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- Rokon és ellentétes jelentésű szópárok helyes megválasztása
- Jelek, nyelvi jelek megnevezése
- A szófaj fogalma, tanult szófajok, kérdőszavak megnevezése

Témakörök:

- Rokon és ellentétes jelentésű szavak
- Szófajok
- Jel-beszéd-jelbeszéd

IRODALOM

Írásbeli vizsga:

Feladattípusok:

- szövegértés
- egyszerű tesztfeladatok az évfolyam témaköreiből

A vizsga időtartama: 60 perc

Szóbeli vizsga:

Feladattípusok:

- hangos olvasás
- memoriter
- szöveg tartalmának elmondása

A vizsga időtartama: 30 perc

- előzetes felkészülés után: szöveghű, folyamatos, a tartalmat kifejező felolvasás
- történet szereplőinek, helyszínének, időpontjának felismerése
- olvasmányok tartalmának elmondása néhány összefüggő, értelmes mondattal
- a mese jellemzőinek ismerete
- legfontosabb memoriter ismerete (Petőfi Sándor: Nemzeti dal; József Attila: Mama,)

Témakörök:

1. Népköltészet (népmese, népmonda, szólások, közmondások)

2. Műköltészet (vers, ismeretközlő és szépirodalmi szöveg, a mese fajtái)

MATEMATIKA

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 3. évfolyamos tananyag számonkérése a feladatlapon szereplő feladatokon keresztül.

A vizsga időtartama: maximum 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

Szóbeli számolás, összeadás, kivonás, pótlás 100-as számkörben, kerek tízesekkel 1000-res számkörben. Megkezdett sorozat folytatása. Számok válogatása megadott szempontok szerint. Szorzó- és bennfoglaló tábla. Igaz, hamis – állítások eldöntése. Számok bontása, számszomszédok, kerekítés. Mértékváltások. Matematikai szakkifejezések, fogalmak.

A vizsga időtartama: 15 perc

A vizsgázó 10 perc felkészülési idő alatt készül fel.

Témakörök

1000-res számkör

Számтан-algebra

- Számok írása, olvasása 1000-ig.
- Tájékozódás a tízes számrendszerben 1000-es számkörön belül.
- Számképzés, helyi érték szerint bontás.
- Számok nagyság szerint összehasonlítása, sorba rendezése.
- Számok egyes, tízes, százás szomszédai, tízesekre, százásokra kerekített értéke.
- Szóbeli összeadás, kivonás, szorzás és osztás értelmezése, helyes megoldása.
- Szorzás, osztás 10-el, 100-al.
- Írásbeli műveletek végzése 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval). Műveletek leolvasása ábráról, megjelenítése
- tevékenységgel. Az alpműveletek eljárásainak alkalmazása szóban és írásban.
- Egyszerű nyitott mondat kiegészítése igazzá, hamissá.
- Nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése kis véges alaphalmazon
- behelyettesítéssel. Egyszerű nyitott mondatok megoldása.
- Egyszerű sorozatok szabályának megállapítása, az elkezdett sorozat folytatása.
- Igaz, hamis állítások megfogalmazása.
- Egyszerű sorozatok szabályának megállapítása. Egyszerű sorozat folytatása.
- Kapcsolatok keresése táblázatok adatai között.
- egyszerű szöveges feladatokat értelmezése, az adatokat lejegyzése, megoldási
- terv készítése. Egyszerű szöveges feladat megoldása a megoldási algoritmus
- alkalmazásával. A számítások helyességének ellenőrzése és az eredmény értelmezése.
- A helyes műveleti sorrend ismerete több művelet esetén.

Halmazelmélet

- Halmazok összehasonlítása megadott szempontok szerint.
- Halmazok tulajdonságainak felismerése, részhalmaz jellemzése.

Mértékismeret

- Szám- és szöveges feladatok megoldása a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc). Át- és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolódva.
- Mérés alkalmi és szabvány egységekkel. A tanult szabvány mértékegységek gyakorlati alkalmazása. A gyakorlatban végrehajtott mérések alapján a mértékegység és mérőszám kapcsolatának megállapítása.

Geometria

- Egyszerű geometriai alakzatok felismerése, néhány tulajdonságuk megnevezése.
- Testek építése modellről, síkidomok előállítása tevékenységgel.
- A téglalap és a négyzet tulajdonságainak felsorolása modell segítségével.

Kombinatorika, valószínűség, statisztika

- A biztos, lehet de nem biztos, lehetetlen és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján.
- Számképzések

ANGOL NYELV

Beszédértés:

- Tanári utasítások végrehajtása
- A tanult témakörökben előforduló szavak megértése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdések megértése

Beszédkésztség:

- Néhány tanult mondókának, dalnak reprodukálása, fordítása
- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése
- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdésekre válaszadás egy szóval vagy hiányos mondattal
- ABC ismerete, névbetűzés
- Tanult minta alapján részvétel egyszerű párbeszédekben

Olvasás:

- Tanult szavak és tárgyképek párosítása
- Tanult szavak írott alakjának felismerése: tanult szavak, egyszerű mondatok hangos olvasása
- Ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben egyszerű információ megtalálása

Írás:

- Betűpótlás a tanult szavakban
- Tanult szavak másolása

Tantárgyi követelmények:

Module 1

- a lecke szókincese (számok, színek, tantermi tárgyak)
- bemutakozás
- köszöntés
- színek és számok meghatározása (1-12)
- információ kérés és adás (kor, név)
- tantermi tárgyak azonosítása (book, pencil, rubber, pen, school bag, board, desk, ruler, computer, chair)

Module 2

- utasítások adása és követése (Stand up, sit down, run, stop, climb)
- főnevek többesszáma
- szakmák (waiter, student, dancer, doctor, farmer, pilot, police officer, singer, actor)
- járművek (taxi, bus, tube)
- állatok jellemzése (crab, seahorse, starfish, dolphin, snake, bird)

Module 3

- érzelmek kifejezése (happy, sad, hungry, thirsty)
- fizikai megjelenés leírása (thin, tall, short, fat)
- képességről való kommunikáció (touch, hear, see, smell)
- iskolai tárgyak leírása
- Can you...? Yes, I can. / No, I can't. (count, write, spell, read, draw)

ÉNEK-ZENE

Éneklés

- Énekeljen el a dalanyagból 10 dalt emlékezetből kifejezően, tempójelzéseket- és dinamikai jelzéseket figyelembe véve (fesztes tempó, elbeszélve éneklés stb. forte, piano hangerőváltoztatással)

Dalanyag:

- Két szál pünkösdrózsa;
- Gábor Áron rézágúja;
- Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok;
- A faragószék nótája;
- Télen nagyon hideg van;
- Megfogtam egy szúnyogot;
- Volt nekem egy kecském;
- Itt ül egy kis kosárba;
- Ég a gyertya, ha meggyújtják;
- Buba éneke

Zenei ismeretek

- **ritmikai elemek:** Ismerje fel a tanult ritmikai elemeket – a negyed (tá), nyolcad (ti), a fél-és egészértékű ritmusértékeket (tá-á, tá-á-á-á) szünetjeleikkel együtt. A szinkópa mint ritmusképlet felismerése, megnevezése ritmusnévvel (ti- tá- ti)
- **dallami elemek:** Ismerje a tanuló a tanult szolmizációs hangokat és kézjeleiket (éneklő kéz) s,-l,-d-r-m-s-l hangterjedelemében, és tudja elhelyezni azokat az ötvonalas kottarendszerben.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatokat pontosan, folyamatosan szólaltassa meg kettes- és négyes ütemben egyaránt.

Nevezze meg Ránki György : Pomádé király új ruhája c. operájában és Csajkovszkij : Diótörő c. művében megszólaló hangszertípusokat. (vonós, ütős, fúvós hangszerek)

Készítsen a tanuló egy hangkeltésre alkalmas ritmushangszert saját kézzel (pl. zörgődoboz, papírdob), és mutassa be (projektmunka).

ETIKA

Írásbeli vizsga 3. évfolyam:

A vizsgakövetelményben felsorolt 3. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Formája: etika ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

Önismeret

- Saját jellemzők, erősségeim, fejlesztendő tulajdonságaim
- Vágyaim, céljaim
- Példaképeim

Családi és tágabb kapcsolatok

- Családtagok megnevezése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A gyermekek és felnőttek feladatai, kötelességei a családon belül

Egészséges életmód

- Testi és lelki egészség megőrzésének lehetőségei
- Segítségnyújtó helyzetek azonosítása

Kortárs kapcsolatok

- Barátság – Ki a jó barát?

Társas együttélés

- Nemzeti ünnepünk – augusztus 20
- Nemzeti jelképeink
- Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek, személyeinek megnevezése

A természet védelme

- Környezetkárosító, környezetmegóvó cselekvések azonosítása

Szóbeli vizsga

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

1. Az egészséges életmód alapelemei – Te mit teszel egészséged érdekében?
2. Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
3. Barátság kezdeményezése, ápolása – Ki az igaz barát?
4. Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása; Miért szeretsz a lakóhelyeden élni?
5. Környezetvédelem - Szelektív hulladékgyűjtés fontossága
A takarékoság elvének megfogalmazása
6. A jó és a rossz közötti különbség - Milyen jó tulajdonságaid vannak, amire büszke vagy? Milyen rossz tulajdonságaid vannak, amin változtatni szeretnél?

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Szóbeli vizsga

Témakör: Közlekedés

- Ismerje és alkalmazza a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait

Témakör: Lakás-életvitel-háztartás

- Ismerje néhány élelmiszer élettani hatását, az egészséges táplálkozás szabályait. Tudja, mi a leggyakoribb betegségek megelőzési módja
- Ismerje fel és értelmezze a lakás alaprajzát, ismerje a lakás belső tereinek funkcióit, a lakás berendezési tárgyait tudja csoportosítani

Témakör: Jeles napok, ünnepek

- Tanúsítson érdeklődést a népi hagyományok iránt

Gyakorlati vizsga:

- Tudja a technika órákon előforduló anyagokat és eszközöket helyesen és biztonságosan használni, törekedjen takarékos anyaghasználatra

VIZUÁLIS KULTÚRA

A tanuló:

- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában
- Tudja, mi a kontraszt.
- Ismerje a fő- és mellékszíneket.
- Tudja a tempera és vízfesték jellemző fogásait alkalmazni.
- Tudjon valamely eseményt, élményt vizuálisan megjeleníteni.
- Legyen képes egyszerű bábokat tervezni, megalkotni.
- Gyermekkori sajátosságainak megfelelően tudjon jeleket felismerni, új jeleket alkalmazni a közlekedés vagy tanulmányaihoz kapcsolódóan más területen.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves-technikát.

A vizsga felépítése:

- a) Gyakorlati vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 3. osztályos tananyag számonkérése (élményei megvalósítása, báb tervezése, jelek készítése, állatok és tárgyak ábrázolása)
A vizsga időtartama: 60 perc

b) Szóbeli vizsga:

Mesékről személyes élményalkotás, vizuális jelek felsorolása környezetünkben, fő- és mellékszínnek felsorolása, természetes és mesterséges környezet (állatok, meseszereplők, tárgyak) bemutatása
A vizsga időtartama: 60 perc

TESTNEVELÉS

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.
- Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet tartása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban.
- Az általános uszodai rendszabályok, baleset-megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása.
- Tudatos levegővétel.
- Gyors- és hátúszás technikájának ismerete mély vízben. 25 méter biztonságos leúszása.
- Bátor vízbeugrás.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése. – A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Köznevelés típusú sportiskolások:

- az úszástechnikák vezető műveleteinek ismerete három úszásnemben (gyors-, hát- és mellúszás) 100 méteren, rajtkokkal, fordulókkal. Folyamatos úszás 100 méteren a három úszásnemben.

SPORTÁGVÁLASZTÓ

Témakörök:

- Élménysoroló
- Kötelező és szabadidős tevékenységek
- Az idő helyes beosztása
- A sport világa
- A sport szerepe életünkben
- Sportolási lehetőségek
- A lehetőségek széleskörű megismerése
- A sport és az egészség kapcsolata
- Olvasmányélmények
- Példaképek gyűjtése

DIGITÁLIS KULTÚRA

1. Gyakorlati vizsga: (3. osztály)

- a) A digitális világ körülöttünk (digitális eszközök használatának előnyei és hátrányai környezetünkben)
- b) A digitális eszközök használata (fogalom és meghatározás párosítása)
- c) Alkotás digitális eszközökkel (üdvözlőlap készítése alakzatokkal Paint-ben)
- d) Információszerzés az e-Világban (adott témakörben kép és információ keresése és mentése)
- e) Védekezés a digitális világ veszélyei ellen (plakát készítése a gyermek bántalmazás ellen digitális eszközökkel)
- f) A robotika és a kódolás alapjai (megbeszélte utasítás alapján robot irányítása)

2. Szóbeli vizsga:

A felsorolt témakörökből húzzon egyet, majd 15 perc felkészülés után a vázlat segítségével 15 percig önállóan feleljen.

Témakörök: 3-4. évfolyam

- A digitális világ körülöttünk
- A digitális eszközök használata
- Alkotás digitális eszközökkel
- Információszerzés az e-Világban
- Védekezés a digitális világ veszélyei ellen
- A robotika és a kódolás alapjai

KÖRNYEZETISMERET

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 3. évfolyamos tananyag számonkérése a feladatlapon szereplő feladatokon keresztül, valamint a topográfiai ismeretanyag számonkérése földrajzi atlasz segítségével.

A vizsga időtartama: maximum 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

A felsorolt témakörökből összeállított kérdéssorra adott felelet.

A vizsga időtartama: 10 perc

A vizsgázó 10 perc felkészülési idő alatt készül fel.

Témakörök

Az élettelen környezet kölcsönhatásai.

- Tapasztalatok, megfigyelések, mérések rögzítése írásban.
- Döntés mondatok, rövid szövegek igazságtartalmáról.
- A hőmérő és a tanult mértékegységek helyes használata.
- Halmazállapotok, halmazállapot-változások és jellemzőjük.
- Az oldódás, olvadás értelmezése.
- A víz körforgása.
- A tűz.
- A mozgás.

Élő környezetünk

- A zöldterületeken élő leggyakoribb élőlények felismerése, jellemzése, megnevezése.
- Az élőlények tulajdonságai.
- Növények.
- Állatok: emlősök, madarak, halak, kételtűek, hüllők, rovarok.

Tájékozódás az időben

- A Föld mozgásai.
- Ismétlődő jelenségek.
- Az emberi élet szakaszai.
- Az állatok életszakaszai.
- A növények életszakaszai.

Tájékozódás térben

- A földfelszín vizei, formái.
- Világtájak.
- Alaprajz, térképek. Tájékozódás az iskola környékéről készített térképvázlaton.
- Tájékozódás Magyarország domborzati és közigazgatási térképén. A felszíni formák jelölése.
- A mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszáma, értesítésük módja.
- A település hagyományai.
- A helytelen emberi magatartás hogyan veszélyezteti az élőlények életét.

ÖNISMERET/DRÁMAJÁTÉK

Írásbeli vizsga 3. évfolyam:

A vizsgakövetelményben felsorolt 3. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Formája: ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

1. Érzékelés

- Mire tudjuk használni érzékszerveinket?
- Melyik sportágnál melyik érzékszerv bír nagyobb hangsúllyal?
- Ritmuskészség

2. Társas kapcsolatok

- Családtagok megnevezése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A gyermekek és felnőttek feladatai, kötelességei a családon belül
- Speciális kommunikációs tevékenységek az élet több területén (rendőrség, gyógyászat, közlekedés, stb)
- Kommunikációs szituációk a sportban

3. Önkifejezés

- Saját jellemzők, erősségeim, fejlesztendő tulajdonságaim
- Történet felolvasása
- Történet eljátszása

4. Megismerés-feldolgozás-befogadás

- Családtagok megnevezése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A gyermekek és felnőttek feladatai, kötelességei a családon belül
- Helyzetgyakorlatok (baráti, családi, iskolai, sporthelyzet)

Szóbeli vizsga 3. évfolyam:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
- Barátság kezdeményezése, ápolása – Ki az igaz barát?
- Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása; Miért szeretsz a lakóhelyeden élni?
- A jó és a rossz közötti különbség - Milyen jó tulajdonságaid vannak, amire büszke vagy? Milyen rossz tulajdonságaid vannak, amin változtatni szeretnél?
- Játssz el egy rövid történet, szituációt!

4. évfolyam

MAGYAR NYELV

A vizsgakövetelményben felsorolt 4. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Tollbamondás, nyelvtani ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

- hangok időtartamának jelölése
- a j-ly hang betűjelének helyes megválasztása
- a mondat és a tulajdonnevek tanult eseteinek nagybetűs kezdése
- a múlt idő jelének helyes használata
- az igekötő és az ige leírására, ha az igekötő közvetlenül a hozzá tartozó ige előtt vagy után áll
- szavak elválasztása
- szavak csoportosítása a tanult szófajok szerint

Szóbeli vizsga:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- az ábécé ismerete
- a mondatfajták megnevezésére, a mondatvégi írásjelük helyes megválasztása
- szófajok szabálya

Témakörök:

4. Mondatfajták
5. Szófajok: - ige
 - főnév
 - melléknév
 - számnév

IRODALOM

Írásbeli vizsga:

Feladattípusok:

- szövegértés
- egyszerű tesztfeladatok az évfolyam témaköreiből

A vizsga időtartama: 60 perc

Szóbeli vizsga:

Feladattípusok:

- hangos olvasás
- memoriter
- szöveg tartalmának elmondása

A vizsga időtartama: 30 perc

- előzetes felkészülés után: szöveghű, folyamatos, a tartalmat kifejező felolvasásra
- olvasmányok tartalmának elmondására néhány összefüggő, értelmes mondattal
- legnagyobb költőink, íróink nevének és a tőlük olvasott művek, versek, címének ismerete

- Legfontosabb memoriter ismerete (Petőfi Sándor: Nemzeti dal, József Attila: Mama, Petőfi Sándor: A Tisza)
- Történelmi mondák, személyek ismerete (II. Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos, Széchenyi István)

Témakörök:

3. Népköltészet (népmese, népdal, szólások, közmondások, népmonda)
4. Műköltészet (vers, ismeretközlő és szépirodalmi szöveg)

MATEMATIKA

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 4. évfolyamos tananyag számonkérése a feladatlapon szereplő feladatokon keresztül.

A vizsga időtartama: maximum 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

Szóbeli számolás, összeadás, kivonás, pótlás 100-as számkörben, kerek tízesekkel 1000-res számkörben, kerek 100-asokkal 1000-resekkel 10000-res számkörben. Szorzó- és bennfoglaló tábla. Maradékos osztás. Megkezdett sorozat folytatása. Számok válogatása megadott szempontok szerint. Igaz, hamis – állítások eldöntése. Számok bontása, számszomszédok, kerekítés. Mértékváltások. Számok törtrészei. Síkidomok, testek tulajdonságai. Matematikai szakkifejezések, fogalmak.

A vizsga időtartama: 15 perc

A vizsgázó 10 perc felkészülési idő alatt készül fel.

Témakörök

Számtan-algebra

- 10.000-es számkör
- Biztos számfogalom tízezres számkörben.
- Számok helyi érték szerinti írása, olvasása. Számok képzése, bontása.
- Számok nagyságának és a számjegyek különféle értékének biztos ismerete.
- A tízes, száz, ezres számszomszédok meghatározása.
- Szóbeli és írásbeli műveletek értelmezése és megoldása. (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű és kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- A becslés, ellenőrzés eszközként való alkalmazása.
- Nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése véges alaphalmazon.
- Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása. Megoldási algoritmusok alkalmazása.
- Sorozat szabályának felismerése, sorozat folytatása. A szabály megfogalmazása egyszerű formában.
- A helyes műveleti sorrend ismerete és alkalmazása a négy alpművelet körében.

- Szöveges feladathoz tartozó számfeladat alkotása, és ezzel a szöveges feladat megoldása.
- Összetartozó elemek táblázatba rendezése. Összefüggés felismerése a táblázat elemei között.
- Adatgyűjtés táblázatok leolvasásával.
- Szabályjátékok.

Halmazelmélet

- Halmazok számosságának megállapítása, összehasonlítása;
- Adott halmaz elemeinek szétválogatása adott szempont szerint.
- Példák megfogalmazása a biztos, a lehetséges és a lehetetlen fogalmának használatával.

Mértékismeret

- Mérés szabvány egységekkel.
- Át- és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolva, egyszerű átváltások (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).

Geometria

- Adott feltételeknek megfelelő geometriai alakzatok építése síkban, térben.
- Geometriai tulajdonságok felismerése, alakzatok kiválasztása a felismert tulajdonság alapján.
- Számítások a kerület és terület megállapítására.
- Transzformációk létrehozása nagyítás, kicsinyítés, eltolás és tükrözések segítségével.

Kombinatorika, valószínűség, statisztika

- A biztos, lehet de nem biztos, lehetetlen és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján.
- Számképzések.

Törtek

- Egy egész és több egész részeinek megállapítása, leolvasása ábráról, kiszámítása.

ANGOL NYELV

Hallott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett közlések, utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések, megértése
- Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett rövid beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása

Beszédkésztség:

- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése
- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlés fogalmazása
- ABC ismerete, betűzés

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás egy szóval vagy hiányos/egyszerű mondattal
- Tanult minta alapján egyszerű párbeszédben való részvétel
- Begyakorolt rövid szöveg/memoriter elmondása
- Rövid történetek felkészülés utáni előadása

Olvasott szöveg értése:

- A tanult szavak írott alakjának felismerése
- Ismert nyelvi elemeket tartalmazó hangzó szöveg írott változatának követése
- Ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid szöveg értő, néma olvasása és fontos információ kikeresése
- Ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskészség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó egyszerű mondatok másolása
- Tanult témakörhöz kapcsolódó fontos szavak emlékezetből írása
- Egyszerű közlések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül

Tantárgyi követelmények:

Module 1

- a lecke szókincse: (testrészek, megjelenés, család)
- bemutakozás
- színek azonosítása
- készségek kifejezése – can
- családról való kérdezés, válaszolás
- külső kinézet jellemzése
- birtoklás kifejezés (have got, has got; a/an, Whose...?)

Module 2

- a lecke szókincse (közlekedéssel kapcsolatos kifejezések, szakmák)
- a jelenben történő cselekvés kifejezése (Present Progressive)
- az idő kifejezése (Telling the time)
- utasításokat adni és követni
- szakmák
- ajándéktárgyak
- közlekedési jelek azonosítása

Module 3

- szokásokról és napi rutinról való kifejezések
- a lecke szókinccse
- egyszerű jelen idő használata (Present Simple)
- állatok jellemzésének felismerése
- gyakoriságot kifejező határozók használata (usually, often, sometimes, never)
- a hét napjai (Monday, Tuesday, Wednesday...)
- hónapok (January, February, March, April...)
- sorszámnevek (first, second, third, fourth, fifth, sixth...)
- évszakok (summer, spring, autumn, winter)
- az idő (What's the time? It's...)

Module 4

- a lecke szókinccse
- városban lévő épületek nevei
- útbaigazítást megérteni és adni
- helyhatározók (Prepositions of place)
- számok 0-100-ig
- tárgyak értékéről való érdeklődés, kérdés (How much...?)
- születésnap ajándékok
- ételek
- some - any
- étel rendelése
- étkezési szokások
- sportok
- újrahasznosítás témakörének megismerése

ÉNEK-ZENE

Éneklés

Tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon elénekelni 10 dalt a tankönyvből emlékezetből több versszakkal, a dalok hangulatának megfelelő előadásban a tempót, és a dinamikai jelzéseket figyelembe véve (tempó: pl. tánclépés, elbeszélve való előadásmód stb.; halk, hangos, középhalk hangerőváltoztatással)

Dalanyag:

- Hej, Jancsika;
- Sej, a szanyi híd alatt;
- Kossuth Lajos táborában;
- Láttál-e már valaha? ;
- Á, bé,cé,dé,
- A juhásznak jól van dolga;
- A hajnali harangszónak;
- De szeretnék hajnalcsillag lenni;
- Himnusz;
- Fel nagy örmre, ma született.

Zenei ismeretek

- **ritmikai elemek:** Ismerje fel a tanuló a tanult ritmusértékeket a dalokban , és nevezze meg azokat ritmusnévvel kettes-, hármás- és négyes ütemben (negyed, nyolcad, félértékű – és egészértékű ritmikai elemek , és szünetjeleik; illetve a szinkópa, nyújtott- és éles ritmusképletek).
- **dallami elemek:** Ismerje fel a tanuló a szolmizációs hangokat kézjelről és kottaképről s,-l,-t,-d-r-m-f-s-l-t-d’ hangterjedelemben (éneklő kéz és ötvonalas kottarendszer), vegye észre a hangköztávolságokat, és tudja megnevezni azokat a relatív szolmizáció hangviszonyaiban a hangsor elemeivel (pl. m-s)

Nevezze meg Kodály Zoltán: Hány János c. daljátékában megszólaló hangszertípusokat.

Készítsen a tanuló egy darab hangkeltésre alkalmas ritmushangszert saját kézzel (pl. zörgődoboz, papírdob), és mutassa be (projektmunka).

ETIKA

Írásbeli vizsga 4. évfolyam:

A vizsgakövetelményben felsorolt 4. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Formája: etika ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

Önismeret

- Saját jellemzők, erősségeim, fejlesztendő tulajdonságaim
- Vágyaim, céljaim
- Példaképeim

Családi és tágabb kapcsolatok

- Családtagok megnevezése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A gyermekek és felnőttek feladatai, kötelességei a családon belül

Egészséges életmód

- Testi és lelki egészség megőrzésének lehetőségei
- Segítségnyújtó helyzetek azonosítása

Kortárs kapcsolatok

- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése

A lakóhely jellemzői

- Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek, személyeinek megnevezése

Közös ünnepek

- Családi, iskolai és nemzeti ünnepek megnevezése, jellegének megkülönböztetése

A természet védelme

- Környezetkárosító, környezetmegóvó cselekvések azonosítása

Szóbeli vizsga 4. évfolyam:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

1. Az egészséges életmód alapelemei – Te mit teszel egészséged érdekében?
2. Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
3. Barátság kezdeményezése, ápolása – Ki az igaz barát?
4. Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása; Miért szeretsz a lakóhelyeden élni?
5. Környezetvédelem - Szelektív hulladékgyűjtés fontossága
6. Hulladék - újrahasznosítása
7. A takarékoság elvének megfogalmazása
8. A környezetszennyezés hatása az emberre
9. A világ keletkezése a vallás és a tudomány szerint

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Szóbeli vizsga

Témakör: Műszaki ábrázolás

- Ismerje a lakás belső tereinek funkcióit

Témakör: A természet erői

- Ismerje a természet erőinek felhasználási lehetőségeit

Témakör: Közlekedési ismeretek

- Ismerje és alkalmazza a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait

Témakör: Jeles napok, ünnepek

- Ismerje az ünnepek, jeles napok hagyományait

Gyakorlati vizsga

Témakör: Műszaki ábrázolás- modellezés

- Tudja leolvasni a műszaki rajzot, tudjon önállóan alaprajzot, nézetrajzot készíteni
- Tudjon mérni cm pontossággal

- Tudja a technika órákon előforduló anyagokat és eszközöket helyesen és biztonságosan használni, törekedjen takarékos anyaghasználatra
- Legyen igénye a rendre munkavégzés közben, vigyázzon a munkaeszközeire

VIZUÁLIS KULTÚRA

A tanuló:

- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Tudjon mintázni, gyurmával plasztikát létrehozni. – Legyen képes egyszerű lenyomat készítésére.
- Tudjon szabályos vonal, folt és színritmusra épített sor- és terüldíszet alkotni. –
- Legyen képes egyszerű báb tervezésére.
- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Legyen képes egyszerűbb tárgyak ábrázolására közvetlen szemlélet és emlékezet

után.

- Az élmények vizuális megjelenítésére (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső tulajdonság, öltözet) minél pontosabb bemutatására legyen képes

A vizsga felépítése:

a) Gyakorlati vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 4. osztályos tananyag számonkérése (élményei megvalósítása), lenyomat készítése gyurma segítségével, színritmus készítése, báb tervezése, jelek készítése, ember, állatok és tárgyak ábrázolása

A vizsga időtartama: 60 perc

b) Szóbeli vizsga:

Mesékről személyes élményalkotás, vizuális jelek felsorolása környezetünkben, természetes és mesterséges környezet (ember, állatok, tárgyak) bemutatása, külső-belső tulajdonságok megnevezése, öltözetek bemutatása

TESTNEVELÉS

- Előkészítő és preventív mozgásformák
- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzuszámolás.
- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban. Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete. Manipulatív természetes mozgásformák
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.

- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása. Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet. – A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete. Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között. – A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban. – Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatléтика eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése. Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása. Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban.
- Két úszásnemben 50 méter leúszása biztonságosan.
- Fejesugrással vízbe ugrás.
- Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
- A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben
- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Köznevelés típusú sportiskolások:

- három úszásnem ismerete (gyors-, hát-, mellúszás), rajtokkal és fordulókkal. Folyamatos úszás 200 méteren a három úszásnemben.

SPORTÁGVÁLASZTÓ

Témakörök:

- Élménysoroló
- Kötelező és szabadidős tevékenységek
- Az idő helyes beosztása
- A sport világa
- A sport szerepe életünkben
- Sportolási lehetőségek
- A lehetőségek széleskörű megismerése
- A sport és az egészség kapcsolata
- Olvasmányélmények
- Példaképek gyűjtése

DIGITÁLIS KULTÚRA

Gyakorlati vizsga: (4. osztály)

- A digitális világ körülöttünk (digitális tananyagok összehasonlítása a hagyományos feladatokkal)
- A digitális eszközök használata (fogalom és meghatározás párosítása)
- Alkotás digitális eszközökkel (PowerPoint-os prezentáció készítése)
- Információszerzés az e-Világban (adott témakörben kép és információ keresése és mentése)
- Védekezés a digitális világ veszélyei ellen (jelszó használatának fontossága és követelménye)
- A robotika és a kódolás alapjai (megbeszélte utasítás alapján robot irányítása)

Szóbeli vizsga

A felsorolt témakörökből húzzon egyet, majd 30 perc felkészülés után a vázlat segítségével 15 percig önállóan feleljen.

Témakörök: 3-4. évfolyam

- A digitális világ körülöttünk
- A digitális eszközök használata

- Alkotás digitális eszközökkel
- Információszerzés az e-Világban
- Védekezés a digitális világ veszélyei ellen
- A robotika és a kódolás alapjai

KÖRNYEZETISMERET

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 3. évfolyamos tananyag számonkérése a feladatlapon szereplő feladatokon keresztül, valamint a topográfiai ismeretanyag számonkérése földrajzi atlasz segítségével.

A vizsga időtartama: maximum 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

A felsorolt témakörökből összeállított kérdéssorra adott felelet.

A vizsga időtartama: 10 perc

A vizsgázó 10 perc felkészülési idő alatt készül fel.

Témakörök

Az élettelen környezet kölcsönhatásai.

- Tapasztalatok, megfigyelések, mérések rögzítése írásban.
- Döntés mondatok, rövid szövegek igazságtartalmáról.
- A hőmérő és a tanult mértékegységek helyes használata.
- Halmazállapotok, halmazállapot-változások és jellemzőjük.
- Az oldódás, olvadás értelmezése.
- A víz körforgása.
- A tűz.
- A mozgás.

Élő környezetünk

- A zöldterületeken élő leggyakoribb élőlények felismerése, jellemzése, megnevezése.
- Az élőlények tulajdonságai.
- Növények.
- Állatok: emlősök, madarak, halak, kétélűek, hüllők, rovarok.

Tájékozódás az időben

- A Föld mozgásai.
- Ismétlődő jelenségek.
- Az emberi élet szakaszai.
- Az állatok életszakaszai.
- A növények életszakaszai.

Tájékozódás térben

- A földfelszín vizei, formái.
- Világtájak.
- Alaprajz, térképek. Tájékozódás az iskola környékéről készített térképvázlaton.

- Tájékozódás Magyarország domborzati és közigazgatási térképén. A felszíni formák jelölése.
- A mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszáma, értesítésük módja.
- A település hagyományai.
- A helytelen emberi magatartás hogyan veszélyezteti az élőlények életét.

ÖNISMERET/DRÁMAJÁTÉK

Írásbeli vizsga 4. évfolyam:

A vizsgakövetelményben felsorolt 4. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül. Formája: ismereteket ellenőrző feladatlap.

A vizsga időtartama: max. 60 perc

1. Érzékelés - megjelenítés

- Saját jellemzők, erősségeim, fejlesztendő tulajdonságaim
- Zene és tánc, a mozgások összehangolása
- Érzékszerveket finomító játékok
- Ritmusjátékok
- Zene és tánc alapjai
- Mozgások zenére

2. Társas kapcsolatok - tevékenységek

- Családtagok megnevezése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A gyermekek és felnőttek feladatai, kötelességei a családon belül
- Testi és lelki egészség megőrzésének lehetőségei
- Segítségnyújtó helyzetek azonosítása
- Testbeszéd (üdvözlések, búcsúzások, szurkolások, sportszituációk, vicces jelenetek, baráti viszonyok, alá-főlé rendeltségi esetek, állati találkozások, szakmák, iskola, áruház, étterem, orvosi rendelő, stb.)

3. Önkifejezés

- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése
- Mese vagy történet kitalálása-eljátszása

4. Megismerés – feldolgozás – befogadás

- Helyzetgyakorlatok-élőképek-szituációs játékok

Szóbeli vizsga 4. évfolyam:

A vizsga időtartama: 15 perc, felkészülési idő 30 perc

- Családtagok megnevezése; Közös tevékenységek, ünnepek, a szeretet kifejezése a családban
- Barátság kezdeményezése, ápolása – Ki az igaz barát?
- Kedvelt helyszínek megnevezése a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása; Miért szeretsz a lakóhelyeden élni?
- Szituációs gyakorlatok

9. számú melléklet
Osztályozó vizsga követelmények
Felső tagozat, valamint nyolcosztályos gimnázium 5-8. évfolyam számára

5. évfolyam

MAGYAR NYELV

A vizsga leírása: A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

- írásbeli vizsgarész 60 perc (nyelvtani és helyesírási feladatlap)
- szóbeli vizsgarész 10 perc

I. Témakör: A kommunikáció

- A hangsúlyozás, dallam, tempó és szünettartás szerepe a beszédben.
- Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről: feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna.
- A kapcsolatfelvétel, a megszólítás, a köszönés, a kérdés különféle formáinak ismerete.
- A testbeszéd fő formáinak: arcjáték, gesztus, testhelyzet, távolságtartás, szemkontaktus szerepe.
- A testbeszéd elemeinek kapcsolata a nyelvi kifejezőeszközökkel.

II. Témakör: A hang és betű

- A hangok, a beszédhangok keletkezése, a hangképzési folyamat.
- Hang- betű- írásjegy.
- A beszélőszervek és működésük.
- Beszédhangok csoportosítása: magán- és mássalhangzók.
- A rövid és hosszú magánhangzók; az ajakkerekítéses és ajakréses magánhangzók; magas és mély magánhangzók.
- A magánhangzótörvények (hangrendtörvény, illeszkedés).
- Az ábécé és a betűrend.
- A mássalhangzók csoportosítása jegyeik és időtartamuk szerint.
- Zöngés és zöngétlen mássalhangzók.
- A mássalhangzótörvények (részleges hasonulás, teljes hasonulás, összeolvadás, egyéb msh. törvények).

III. Témakör: A magyar helyesírás

- Helyesírási alapelveink: (a kiejtés elve, a szóelemzés elve, a hagyomány elve, az egyszerűsítés elve)
- Az elválasztás.
- Az egyszerű és összetett szavak elválasztása.
- Különböző műfajú szövegek olvasása. A szövegfeldolgozási algoritmus megismerése.

IV. Témakör: A szavak alakja és szerkezete

- Egy-, többjelentésű és azonos alakú szavak; hasonló alakú szavak; rokon értelmű szavak és kifejezések.
- Szólások és közmondások.
- Az ellentétes jelentésű szavak.
- A hangutánzó és a hangulatfestő szavak.
- A szavak szerkezete: az egyszerű és az összetett szavak; a toldalékos szavak.
- Toldalékok: képző, jel, rag

V. Témakör: Fogalmazás

A fogalmazás megírásának lépései, műfajok, a levél jellemzői, az elbeszélés és a leírás jellemzői

IRODALOM

A vizsga leírása: A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

- írásbeli vizsgarész 60 perc (szövegértés és irodalmi feladatlap)
- szóbeli vizsgarész 10 perc

I. Témakör: Család, otthon, nemzet – kisépikai (mese, monda, mítosz) és lírai alkotások

Irodalmi alkotások:

- Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék;
- Petőfi Sándor: Egy estém otthon, Füstbe ment terv, Magyar vagyok;
- Arany János: Családi kör;
- Kányádi Sándor: Nagyanyó-kenyér; Fehérlófia; Tündérszép Ilona és Árgyélus; Az égig érő fa (magyar népmese);
- Arany János: Rege a csodaszarvasról;
- Görög mítosz: Daidalosz és Ikarosz;
- Bibliai történetek: A világ teremtése, Noé, Jézus születése, A betlehemi királyok

Fogalmak: népmese, mese, mesealak, meseformálás, meseszám, kaland, motívum, monda, rege, mítosz, valamint a témakörhöz választott szövegek elemzéséhez kapcsolódó fogalmak: hagyomány, nemzeti hagyomány, nemzeti kultúra, hazaszeretet, eredetmonda, dal, életkép, idill, lírai én

II. Témakör: Petőfi Sándor: János vitéz

Fogalmak: verses epika, elbeszélő költemény; ütemhangsúlyos verselés, verssor; felező tizenkettes, páros rím; hasonlat, metafora, megszemélyesítés; párhuzam, ellenté

III. Témakör: Szülőföld, táj

Irodalmi alkotások:

- Petőfi Sándor: Szülőföldemen, Az Alföld, Úti levelek;

- Nagy László: Balatonparton;
- Weöres Sándor: Tájékp

Fogalmak: hagyomány, napló, személyesség, tájleírás, téma, útleírás

IV. Témakör: Prózai nagyepika

Irodalmi alkotás: Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Fogalmak: Az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, helyszín, főszereplő, mellékszereplő, regény

V. Memoriterek:

- Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék
- Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)
- Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem
- Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet)
- Arany János: Családi kör (részlet)

ETIKA

A vizsga szerkezete:

- írásbeli tesztfeladat max. 60 perc
- szóbeli vizsga az adott évfolyam témaköreiből álló tételsorból

Témakörök:

1. Ki vagyok én?

- életkori szakaszok
- testi-és lelki egészség
- lelkiismeret
- célok, tervek a jövőben

2. Család – helyem a családban

- az otthon
- családi kapcsolatok: rokonság
- családi szokások, ünnepek
- otthoni feladatok
- a család külső kapcsolatai
- kedvenc állatok

3. Baráti kapcsolatok, közösségek

- közösségeink
- barátság
- iskolai közösségek
- szabályok, együttműködések, konfliktusok

MATEMATIKA

1. félév

I. Természetes számok

- Természetes számok milliós számkörben,
- Alaki érték, helyi érték.
- Számlálás, számolás. Hallott számok leírása, látott számok kiolvasása.
- Számok ábrázolása számegyenesen.
- *Mértékegységek helyes használata, mértékegységek átváltása (hosszmérés, tömeg-mérés, űrtartalom-mérés, területmérés, térfogatmérés, időmérés)*
- Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.
- Műveletek eredményeinek előzetes becslése, ellenőrzése, kerekítése.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados változásai
- Egyszerű oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal).
- Két szám közös osztói, közös többszörösei.

II. Geometriai alakzatok

- A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány.
- *Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás.*
- párhuzamos és merőleges egyenesek szerkesztése csúsztatással
- Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint.
- A terület mérése, mértékegységei
- Téglalap, négyzet kerülete, területe
- Sokszögek kerülete
- *Kocka, téglatest tulajdonságai, hálójá.*
- A felszín és térfogat mérése, mértékegységei
- Téglatest (kocka) felszínének és térfogatának kiszámítása
- Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során

III. A törtek

- közösleges tört fogalma
- *törtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.*
- Összeadás, kivonás a törtek körében.
- *Szorzás, osztás a törtek körében (0 szerepe a szorzásban, osztásban).*
- Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend

2. félév

IV. Geometriai vizsgálatok, szerkesztések

- A távolság szemléletes fogalma, adott tulajdonságú pontok keresése.
- A szög fogalma, mérése. Szögfajták. A szög jelölése, betűzése.
- szögek mérése szögmérővel
- szakaszfelező merőleges szerkesztése
- háromszögek szerkesztése 3 oldalból
- téglalap szerkesztése (négyzet, téglalap), területe, kerülete

V. A tizedestörtek

- Tizedes tört fogalma.
- A tizedes törtek értelmezése. Tizedes törtek jelentése, kiolvasása, leírása.
- *tizedestörtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.*
- Számok kerekítése (egészre, tizedre, századra).
- *Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel*
- Összeadás, kivonás a tizedes törtek körében.
- Tizedestört szorzása, osztása természetes számmal Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend

VI. Összefüggések, nyitott mondatok

- Táblázatok, grafikonok
- Összefüggések, sorozatok
- Arányos következtetések.
- A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással.

VII. Az egész számok

- *Negatív szám értelmezése: adósság, fagypon alatti hőmérséklet, számolás az időszalagon, földrajzi adatok (magasságok, mélységek*
- *Ellentett, abszolút érték.*
- Összeadás, kivonás szóban, (fejben) és írásban, szemléltetés számegyenesen.
- Alapműveletek negatív számokkal.

TÖRTÉNELEM

I. Témakör: Személyes történelem

Témák:

- Körülöttem a történelem;
- Címer, zászló, pecsét, az idő mérése

Fogalmak: Fogalmak: kódex, Kronológia, Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor.

II. Témakör: Fejezetek az ókor történetéből

Témák:

- Az ókori Egyiptom világa;
- Az ókori Hellász öröksége;
- Az ókori Róma öröksége;
- A görög-római hadviselés;
- Képek a népvándorlás korából

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légión, népvándorlás.

Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.

Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom.

III. Témakör: A kereszténység

Témák:

- Az Ószövetség népe;
- Jézus élete, tanításai és a kereszténység

Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora.

Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem.

IV. Témakör: A középkor világi

Témák:

- Élet a várban ,
- Élet a kolostorban ,
- Élet a középkori városban,
- Keresztes lovagok világa

Fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás.

Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország.

V. Témakör: Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Témák:

- Történetek a magyarok eredetéről;
- Honfoglalás és kalandozások;
- Szent István és a magyar állam;
- Árpád-házi királyportrék;
- Árpád-kori szentek;
- Árpád-kori győztes harcok és csaták;
- Magyarország koronázási jelvényei

Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

ANGOL NYELV

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Az évfolyam követelmény szintjéhez igazított nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), felsőbb évfolyamokon: szövegalkotás is (pl. rövid fogalmazás írása) Időtartama: 45 perc

A szóbeli vizsgán A felelés időtartama: 15 perc. Rövid felkészülési idő van.

A továbbhaladás feltételei:

(Az aláhúzás a továbbhaladáshoz szükséges minimum követelményeket jelzi.)

Hallott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett közlések, utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések, közlések megértése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása

Beszédkésztség:

- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése
- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlések, kérések fogalmazása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás egyszerű mondattal
- Tanult nyelvi minta alapján egyszerű párbeszédben való részvétel
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg elmondása
- Tényszerű, egyszerű információ kérése és adása
- Rövid történetek felkészülés utáni előadása/képek alapján történő elmesélése

Olvasott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hangzó szöveg írott változatának követése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg értő, néma olvasása és fontos információ kikeresése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg lényegének megértése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskésztség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékezetből írása

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatok írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (meghívó) létrehozása
- Formanyomtatvány kitöltése személyes adatokkal
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül

Tantárgyi követelmények:

Module 1

- országok és nemzetiségek (Where are you from?, first name, surname, nationality, age, school year)
- bemutakozás, alapvető információk cseréje
- 'to be' létige (kijelentő, kérdő, tagadó) – Who? What?
- emberek a világ körül
- tantárgyak nevei
- az idő kifejezése
- sportok
- e-mail írása egy levelezőtársnak

Module 2

- családtagok bemutatása
- Possessive Case 's – Whose?
- külső megjelenés
- have got / has got nyelvtani szerkezet
- személyes tárgyak
- közelre és távolra mutató névmások this / that, these / those
- a főnevek többesszáma
- állatok jellemzése
- testrészek

Module 3

- iskolán kívüli tevékenységek, hobbik
- a hét napjai
- az egyszerű jelen idő használata (Present Simple)
- filmtípusok
- az érzelmet kifejező igék használata
- hangszerek
- gyakoriságot kifejező határozók (always, usually, often, sometimes, never)
- város és vidék összehasonlítása
- vélemény kifejezésére használt kifejezések

Module 4

- bútordarabok, háztartási eszközök megnevezése
- helyhatározók (in, on, under, next to, between, in front of, behind)

- épületek
- there is / there are használata
- a/an/ the – határozott, határozatlan névelők használata
- képességet kifejező 'can'
- nevezetességek
- a ház részei
- útbaigazítás
- környékünk jellemzése
- udvarias kérés feltevése

TERMÉSZETTUDOMÁNY

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 5-6. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül, valamint a topográfiai névanyag számonkérése.

A vizsga időtartama: 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

A felsorolt témakörök egyikének kifejtése húzott tétel alapján. A vizsgázó 30 perc felkészülési idő alatt feleletvázlatot ír, amelyhez szükség esetén használja a földrajzi atlaszt.

A felelet max. időtartama: 15 perc

Témakörök:

- A virágos növények testfelépítése
- A virág és a termés
- Zöldségek a kertben
- A gyümölcsöskert és a szőlő
- Kártevők a kertben
- Különös élőlények a talajban és a vízben
- A mézelő méh
- Haszonállatok: tyúk, sertés, szarvasmarha
- Ragadozók otthonainkban: kutya, macska
- Az anyagok jellemzése
- Az anyagok halmazállapota
- A talaj
- Környezetünk anyagai: a víz
- Környezetünk anyagai: a levegő
- Az égés
- Természetes és mesterséges anyagok
- Mennyiségek, mértékegységek

- Az idő mérése
- A térkép
- A térkép jelrendszere
- A levegő felmelegedése
- Víz a légkörben
- A szél
- Az éghajlat
- Sejtek, szervek, szervrendszerek
- A táplálkozás és mozgás hatása az egészségünkre
- A légzés
- A vérkeringés
- Az érzékelés
- Szaporodás, egyedfejlődés
- Betegség, fertőzés, járvány

DIGITÁLIS KULTÚRA

A vizsga szerkezete:

- gyakorlati feladatlap, valamint számítógépen végzett feladatok
- szóbeli vizsga

I. félév

Hardver és szoftver alapismeretek:

- Az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályai
- A számítógép főbb egységeit perifériák, működési elvek
- Billentyűzet és egér
- Mappaszerkezetek, fájl -és mappakezelési feladatok elvégzésére.

Szövegszerkesztési alapismeretek:

- Karakterek, szava formázása
- Speciális karaktereket. (alsó -és felsőjelek)
- bekezdésformázás lehetősége

Robotika, algoritmizálás, programozás:

- a robotika alapfogalmai
- egyszerű algoritmusokat készítése
- virtuális robot vezérlése blokkprogramozási környezetben.
- robot irányítása utasítások segítségével.
- Scratch programot.

II. félév

Robotika, algoritmizálás, programozás:

- micro:bit programozáshoz szükséges felület
- az animációk készítésének lépései

- egyszerű játékok készítésére.

Bemutatókészítés, multimédiás elemek készítése:

- A bemutatókészítőben használjon képeket kísérő szövegeket.
- a rajzok, alakzatok készítésének lépései
- animációkat alkalmazása
- animációk: mozgásvonalak alkalmazása a bemutatókészítőben.

e-Világ és online kommunikáció:

- az információs társadalom alapfogalmai
- virtuális személyiséglétrehozása a világhálón.
- az online kommunikáció eszközei
- közösségi oldala, chat felületeket használatának szabályai.
- a felhő alapú szolgáltatások

VIZUÁLIS KULTÚRA

Az osztályozó vizsga szóbeli és gyakorlati részből áll.

A szóbeli részre 30 perc felkészülési idő van. A szóbeli vizsga témakörei az adott évfolyamnál fel vannak tüntetve.

A gyakorlati vizsga elkészítésére 60 perc áll rendelkezésre. A szükséges rajzeszközöket és rajzlapot a vizsgázó hozza magával. A gyakorlati rész a felsoroltak közül választható, az évfolyamoknak megfelelően. A szóbeli és gyakorlati vizsgarész 50-50 százalékban számít az értékelésben.

A gyakorlati vizsga értékelésénél az alábbi szempontok érvényesülnek:

- elhelyezés a felületen
- technikai kivitelezés
- eszközhasználat
- ötletesség
- színhasználat

A szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- időbeli behatárolás
- tagoltság (építészet, festészet, szobrászat)
- fontosabb stílusjegyek felsorolása
- példák(magyarországi és külföldi), alkotók és alkotásaik

Témakörök:

1. Művészeti korok jellemzői: Óskor; Ókor: egyiptomi, görög, római művészet -szóbeli
2. Kép és szöveg kapcsolata: pl.: meseillusztráció, képregény, üdvözlőkártya alkotása - gyakorlati
3. Jelértelmezés, jelalkotás pl.: tájékozódás, monogram tervezése- gyakorlati
4. Idő- és térbeli változások, mozgás ábrázolása, alma fogyása- gyakorlat
5. Környezetvédelem: Madarak, fák napja-plakát – gyakorlati

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

I. félév

I. Modell- és makettépítés technológiái

- Műszaki rajzi ismeretek: Méretmegadás elemei, szabályai. Vetületi ábrázolás, méretarány. Műszaki rajzok értelmezése, a műszaki ábrázolás jelképeinek, szabályai, azonosítása, alkalmazása.

II. Lakás, lakókörnyezet – a lakás jellemzői, lakástípusok, funkciók, helyiségek

- Lakás, otthon, alapterület, beosztás, a lakásban folyó tevékenységek és csoportosításuk, lakás helyiségei és csoportosításuk – egyéni és közösségi terek, háztartási és higiénés terület, közlekedők, tárolók, szabad terület.
- A lakás kialakítása (építése) és a külső hatások elleni védelem összefüggései.
- A lakás beosztásának, az egyes helyiségek egymással való kapcsolatának jelentősége, szerepe.

III. Lakás, lakókörnyezet – funkciók, berendezések

- Különböző helyiségek jellemző bútorzatai, bútorok csoportosítása, kényelmi és tárolóbútorok
- Ergonómia, design, téralakítás eszközei, helykihasználás, nyugalmi területek, közlekedő utak, ergonómia, bútorok helyigénye.
- Funkció, esztétika, stílus, ízlés, harmónia, színek szerepe, dizájn.
- A modern konyha kialakítása és a balesetmentes, hatékony munkavégzés közötti kapcsolat.

II. félév

IV. A lakás karbantartása – a legfontosabb állagmegóvási, karbantartási munkák

- Háztartási baleset, veszélyes anyagok, veszélyes helyzetek, vegyszerek, savak, lúgok, mérgek, tűzveszélyes anyagok, veszélyes tulajdonságot jelző piktogramok, elsősegélynyújtás, mérgezés, égés, forrázás, sebek fajtái, ellátásuk.
- Állagmegóvás, takarítás, a takarítási feladatok, eszközök, tisztítószer, környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás, fenntarthatóság.
- Állagmegóvás, karbantartás, mázolás, festés, tapétázás, burkolás, takarítás, tisztítószer, környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás, fenntarthatóság.
- A textil alapanyagok, a textilkészítési módok és az alkalmazásuk közötti összefüggés felismerése

V. Közterek, közösségi terek, középületek

- Az iskola terei – osztályterem, szaktanterem, tornaterem, ebédlő, folyosó, büfé, zsibongó, udvar.
- Középületek alaprajzai, a középületek jellegzetes terei

VI. Közlekedés – közlekedés egykor és ma

- A kerékpáros közlekedés jelzései, szabályai
- Közlekedéstörténet – vízi-, légi-, szárazföldi közlekedés története.

ÉNEK-ZENE

Írásbeli követelmények

- 1. Zeneelméleti alapismeretek** (szolmizációs hangrendszer, ritmus értékek, kottaolvasás, kottairás) hangközök: kvint, kvárt, prím, oktáv)
- 2. Magyar népzene**
 - Tanult népdalok felismerése, elemzése megadott szempontok alapján:
 - Népzenei ismeretek (népdalok jellemzői, népdalgyűjtés, dallamvonal, formszerkezet, előadásmódok, kvintváltás)
 - Népi hangszerek felismerése kép és hangzás alapján
- 3. Zenetörténeti ismeretek:** a zene kezdetei, az ókor, középkor, reneszánsz zene jellemzői,
 - A zene kezdetei, az őskor zenéje
 - Az ókor zenéje: a görögök zenéje
 - Középkor: gregorián és a trubadúr zene jellemzői, összehasonlítása
 - Reneszánsz zene jellemzői, műfajok (mise, motetta, madrigál), zeneszerzők:, A magyar reneszánsz:

Szóbeli követelmények

- A tanult népdalok szöveges éneklése könyv nélkül
- Más népek népdalköre
- Szolmizációs kézjelek felismerése
- Zenemű részletek felismerése

TESTNEVELÉS

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása. (5 pont)

Kosárlabda:

Labdavezetés ügyes és ügyetlen kézzel.
Megállások, megindulások labdával.

Egykezes fektetett dobás bemutatása.

Röplabda :

Kosárárintés fej fölé folyamatosan 5X.

Kézilabda :

Labdavezetés.

Kapura lövés kitámasztásból zsámolyra 3X.

Torna :

Gurulóátfordulás előre és hátra, gyertya, mérlegállás, fejjállás elemek bemutatása.

Netfit :

3 szabadon választott felmérés végrehajtása.

TANULÁSMÓDSZERTAN

Témakörök:

- A tanulás fogalma és fajtái.
- A tanulóhoz való viszony.
- A tanulás belső feltételei.
- A tanulás külső feltételei.
- Reális énkép kialakítása.
- A tanulás és a motiváció kapcsolata.
- A motiváció szintjei.
- Tanulási motiváció.
- Tanulási idő.
- A tanulás helye.
- A tanulandó tantárgyak sorrendje.
- Napirend készítése.

OLIMPIAISMERET

Témakörök:

- az olimpiai mozgalom kialakulása
- Az ókori olimpiai játékok történelmi eredete, lefolyása, programja, versenyszámai.
- Az olimpia kialakulása, helyszíne, főbb eseményei
- A modernkori olimpia kialakulása, fejlődéstörténete. Az újkori olimpiai mozgalom megalakulásának előzményei és folyamata

6. évfolyam

MAGYAR NYELV

I. Témakör: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

- Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, a leírás, az elbeszélés, a párbeszéd, a levél (hagyományos, elektronikus), a plakát, a meghívó;
- A jellemzés
Fogalmak: elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető

II. Témakör: Szófajok

- Az ige; Az igeidők; Az igemódok; Az ige ragozása; A leggyakoribb igeképzők; Az igék helyesírása;
 - A határozószó;
 - A főnév; Személynevek és helyesírásuk; A földrajzi nevek, az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk; Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk; A melléknév;
 - A számnév; A névmások: személyes és birtokos névmás, kölcsönös és visszaható névmás, mutató és kérdő névmás, vonatkozó, határozatlan és általános névmás;
- Az igenevek: főnévi igenév, melléknévi igenév, határozói igenév, viszonyszók, mondatszók

IRODALOM

I. Témakör: Hősök az irodalomba

Irodalmi alkotások:

- Csörsz árka;
- A fehér ló mondája;
- Lehel kürtje;
- Mátyás király meg Markóp;
- Kómíves Kelemenné;
- Arany János: Mátyás anyja;
- Arany János: A walesi bárdok;
- Fazekas Mihály: Lúdas Matyi

Fogalmak: próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás

II. Témakör: Arany János: Toldi

Irodalmi alkotások: Arany János: Toldi

Fogalmak: verses epika, elbeszélő költemény; s, előhang, epizód, késleltetés; allegória; fokozás, túlzás, megszólítás

III. Témakör: Szeretet, hazaszeretet, szerelem

Irodalmi alkotások:

- Bibliai történetek Mária és József története;

- Jézus tanítása a gyermekekről (karácsonyi ünnepkör);
- Kölcsey Ferenc: Himnusz;
- Vörösmarty Mihály: Szózat;
- Petőfi Sándor: Honfidal;
- Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem;
- Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...;
- Radnóti Miklós: Bájoló

Fogalmak: líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal

IV. Témakör: Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Fogalmak: történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek

V. Memoriterek

- Arany János: A walesi bárdok (részlet)
- Arany János: Toldi (részletek)
- Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)
- Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

MATEMATIKA

1. félév

I. Számok és műveletek

- Számhalmazok ismerete (természetes, egész, racionális)
- Hatványozás (alap, kitevő, szorzat alak, hatvány alak, hatványérték). A 10 hatványainak helyes használata.
- Hatványok összehasonlítása (hatványérték segítségével).
- *Mértékegységek helyes használata, mértékegységek átváltása (hosszmérés, tömeg-mérés, űrtartalom-mérés, területmérés, térfogatmérés, időmérés)*
- Számok kerekítése (tizedre, századra, ezredre).
- Mérés pontosságának jelzése
- *Műveletek, műveleti sorok megoldása a racionális számok körében (természetes számokkal, törtekkel, tizedes törtekkel, egész számokkal).*
- Számelméleti alapismeretek
- *Fogalmak ismerete: osztó és többszörös, prímszámok és összetett számok, prímtényező felbontás, oszthatósági szabályok (2-vel, 4-gyel, 8-cal, 3-mal, 9-cel, 5-tel, 25-tel, 10-zel, 100-zal, 1000-rel, 6-tal, 12-vel, 15-tel), legkisebb közös többszörös, legnagyobb közös osztó, osztópárok*
- *Oszthatósági szabályok alkalmazása, prímszámok felismerése, összetett számok prímtényező felbontása, legkisebb közös többszörös, legnagyobb közös osztó illetve osztópárok meghatározása.*

II. Geometriai vizsgálatok, szerkesztések

Fogalmak:

- *egyenes, félegyenes, szakasz, párhuzamos- és merőleges egyenes, síkidomok és sokszögek, testek (lapok, élek, csúcsok)*
- *kör és részei (körvonal, körlap, sugár, átmérő, körív, húr, körszelet, körgyűrű, kör-cikk, szelők és érintők), szakaszfelező merőleges*
- *szögek típusai, sokszögek (átlók, belső szögek),*
- *háromszögek (háromszög-egyenlőtlenség, felosztása szögek és oldalak szerint)*
- *négyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet)*

Szerkesztések:

- *párhuzamos és merőleges egyenesek szerkesztése csúsztatással, körzővel*
- *szögek mérése szögmérővel*
- *szögek szerkesztése, másolása körzővel*
- *pont és pont, pont és egyenes, egyenes és egyenes közti távolság meghatározása*
- *szakaszfelező merőleges szerkesztése*
- *háromszögek szerkesztése 3 adatból (3 oldal, 2 oldal és közbezárt szög, egy oldal és két szög, 2 oldal és a nagyobbikkal szemközti szög alapján)*
- *négyszögek szerkesztése (négyzet, téglalap), területe, kerülete*

II. félév

III. Összefüggések, százalékszámítás

- *grafikon, táblázatok leolvasása, készítése*
- *két szám aránya*
- *egyenes arányosság*
- *arányos osztás*
- *százalékszámítás: százalékkérték, százalékláb, alap kiszámítása egyszerű feladatokban*
- *kördiagramok értelmezése szöveges feladatok alapján, kördiagram készítése*

IV. Tengelyes tükrözés

- *tengelyes tükrözés tulajdonságai*
- *tükörkép szerkesztése*
- *tengelyesen szimmetrikus alakzatok*
- *tengelyesen tükrös háromszögek (egyenlő szárú és szabályos háromszög tulajdonságai) szerkesztése, területének meghatározása*
- *szabályos sokszögek vizsgálata, szerkesztése (háromszög, négyszög, hatszög, nyolcszög)*
- *tengelyesen tükrös négyszögek vizsgálata, területe, kerülete (paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet, húrtrapéz deltoid)*
- *szabályos testek*

V. Nyitott mondatok

- egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása a két oldal változtatásával
- szöveges feladatok megoldása egyenlettel

TÖRTÉNELEM

A vizsga leírása: A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

- írásbeli vizsgarész 60 perc
- szóbeli vizsgarész 10 perc

I. Témakör: Képek és portrék a magyar állam virágkorából

Témák:

- Magyar királyportrék a 14–15. századból;
- Hunyadi János, a törökverő;
- Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó

Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos.

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nádorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nádorfehérvár.

II. Témakör: Új látóhatárok

Témák:

- A földrajzi felfedezések;
- Korai kapitalizmus;
- A vallási megújulás;
- Az új világkép kialakulása

Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás.

Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.

Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak.

III. Témakör: Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

Témák:

- A török háborúk hősei;
- Bocskai, Bethlen és Zrínyi;
- II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca;
- Mária Terézia

Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás.

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc.

Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs.

IV. Témakör: Élet a kora újkori Magyarországon

Témák:

- Élet a török hódoltság kori Magyarországon;
- Élet a 18. századi Magyarországon;

Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk.

Topográfia: Debrecen, Temesvár.

V. Témakör: Forradalmak kora

Témák:

- Ipari forradalom;
- Társadalmi-politikai forradalom

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra.

Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia.

V. Témakör: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

Témák:

- A reformkor;
- A forradalom;
- Képek a szabadságharc történetéből;
- A kiegyezés

Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.

Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

HON- ÉS NÉPISMERET

A vizsga leírása: A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből

- írásbeli vizsgarész 60 perc

- szóbeli vizsgarész 10 perc

I. Témakör: Az én világom

Témák: Rokonság, szomszédság; Családfa; Nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban; Településünk; Nevezetességeink; Természeti értékeink; Hagyományaink

Fogalmak: család, rokon, közösség, helyi értékek, helytörténet, mesterség, foglalkozás, norma, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság

II. Témakör: Találkozás a múlttal

Témák: A paraszti háztartás; Életmód; Jeles napok és ünnepek

Fogalmak: jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőformák, konyhai cserépedény, sparhelt, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás; ünnep, jeles nap, böjt, advent, köszöntő, lucázás, kántálás, betlehemezés, regölés, aprószentek, napi vesszőzés, háromkirályjárás, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villőzés, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösdölés, pünkösdikirályné-járás, nyári napforduló, kaláka, pásztorünnep, búcsú, gyereklakodalom, leányélet, legényélet, lakodalom; szántás, vetés, aratás, szüret, szilaj és félszilaj pásztorzkodás, fonás, szövés, fonó, ing, gatyá, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, kenyérsütés, téli étrend, nyári étrend, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, körjáték, utánzó játék, eszközös játék, sportjáték, folklór, népi játék, kávéház, kaszinó, „korzózás”, polgár, munkás, értelmiség, keresztelő

III. Témakör: Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

Témák: A magyarság összetételének történeti alakulása és a magyar nyelvterület nagytájai (Az Alföld, Dunántúl, Felföld (Észak-Magyarország – Felvidék), Keleti magyar nyelvterület: Partium, Erdély, kívüli terület: Bukovina, Moldva; A hazánkban élő nemzetiségek; Természeti és épített örökségünk; Községi hagyományok és nemzeti értékek; A magyar tudomány és kultúra eredményei és alkotói a nagyvilágban

Fogalmak: néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungarikum, világörökség

ETIKA

Témakörök:

1. A társas együttélés kulturális gyökerei:

- közösségünk értékei
- magyar nemzetünk
- egy ország, több nemzetiség
- anyanyelvünk, nemzeti jelképeink,
- ünnepeink, hagyományaink
- településünk értékei
- gyermekek jogai

2. A természet rendjének megőrzése

- technikai fejlődés

- képernyő hatalma
- a reklámok hatása
- az ökológiai lábnyom
- tudatos vásárlás
- virtuális tér
- egészséges táplálkozás

3. Az európai kultúra hatása az életünkre

- vallási közösségek
- világvallások jellemzői
- kereszténység és ünnepei
- a tudósok felelőssége

ANGOL NYELV

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Az évfolyam követelmény szintjéhez igazított nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), felsőbb évfolyamokon: szövegalkotás is (pl. rövid fogalmazás írása)

Időtartama: 45 perc

A szóbeli vizsgán A felelés időtartama: 15 perc. Rövid felkészülési idő van.

A továbbhaladás feltételei:

(Az aláhúzás a továbbhaladáshoz szükséges minimum követelményeket jelzi.)

Hallott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett közlések, utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések, közlések megértése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása

Beszédkésztség:

- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése
- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlések, kérések fogalmazása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás egyszerű mondattal
- Tanult nyelvi minta alapján egyszerű párbeszédben való részvétel
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg elmondása
- Tényszerű, egyszerű információ kérése és adása
- Rövid történetek felkészülés utáni előadása/képek alapján történő elmesélése

Olvasott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hangzó szöveg írott változatának követése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg értő, néma olvasása és fontos információ kikeresése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg lényegének megértése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskészség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szószerkezetek emlékezetből írása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatok írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (meghívó) létrehozása
- Formanyomtatvány kitöltése személyes adatokkal
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül

Tantárgyi követelmények:

Get to the Top Plus 1 – Module 5

- ételek italok megnevezése
- éttermi párbeszéd
- megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek
- személyes névmás alany és tárgyesete
- how much / how many
- some / any
- a / an / some
- lecke szavai

Get to the Top Plus 1 – Module 6

- hónapok
- sorszámnevek
- dátum
- ünnepek
- időjárás, évszakok
- öltözködés, ruhadarabok megnevezése
- foglalkozások azonosítása és megnevezése
- egyszerű jelen idő
- folyamatos jelen idő
- a két igeidő összehasonlítása

Get to the Top Plus 2 – Module 1

- a lecke szavai
- napirend
- szabadidős tevékenységek, hobbi
- külső és belső tulajdonságok megnevezése
- bútorok, háztartási berendezések
- folyamatos és egyszerű jelen idő összehasonlítása

- some/ any / no / every és ezek szóösszetételei
- személyes névmás alany és tárgyesete
- possessive case, birtokos melléknevek

Get to the Top Plus 2 – Module 2

- a lecke szavai
- közlekedési eszközök megnevezése
- földrajzi kifejezések (beach, island, river, lake, hill, mountain)
- nyaralással kapcsolatos szókincs (camping, tent, hiking)
- egyszerű múlt idő
- érzések megnevezése (happy, angry, unhappy, lucky, scared)

TERMÉSZETTUDOMÁNY

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 5-6. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül, valamint a topográfiai névanyag számonkérése.

A vizsga időtartama: 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

A felsorolt témakörök egyikének kifejtése húzott tétel alapján. A vizsgázó 30 perc felkészülési idő alatt feleletvázlatot ír, amelyhez szükség esetén használja a földrajzi atlaszt.

A felelet max. időtartama: 15 perc

Témakörök:

- A Föld belső felépítése
- A hegységképződés
- Kőzetek és ásványok
- A földfelszín változásai
- Mészköhegységek formakincse
- Energia és energiaforrás fogalma
- A földrajzi fókusz
- A földrajzi atlasz
- Hazai tájakon:
 - o Alpokalja
 - o Dunántúli-középhegység
 - o Dunántúli-dombság
 - o Északi-középhegység
 - o Alföld
 - o Kisalföld

- Fővárosunk, Budapest
- Tájak, életközösségek
- A hazai lombhullató erdők élővilága
- Más éghajlati övek erdei
- A rétek, mezők életközössége
- A rétek növény és állatvilága
- A füves puszták környezeti problémái
- A felszíni és felszín alatti vizek
- A folyók, tavak
- Vízparti növények
- Vízben élő állatok
- Vízparton élő állatok

DIGITÁLIS KULTÚRA

I. félév

Szövegszerkesztés:

- rajzos-szöveges dokumentumot elkészítése, módosítani, háttértárra menteni.
- keresés és csere funkció
- különböző dokumentumokból származó részletek saját munkában való elhelyezése
- a szövegszerkesztés alapfogalmai, önálló karakter- és bekezdésformázás
- képek beszúrása, a képekkel kapcsolatos formázás lehetőségei
- a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközei
- a felsorolás és számozás lehetősége és a szegélyformázások

Az e-világ és online kommunikáció:

- digitális térkép
- a böngészőprogram főbb funkcióinak használata, megadott szempontok szerint információ keresései, a találatok értelmezései
- Az elektronikus levelezőrendszert
- a netikett szabályai

II. félév

Algoritmizálás, programozás, robotika:

- Scratch programot.
- micro:bit programozás
- egyszerű algoritmust készítése
-

Multimédiás elemek készítése:

- képszerkesztő programok
- alap képszerkesztési feladatok elvégzése (Gimp)
- a képkiterjesztéseket és képek felbontásával kapcsolatos tudnivalók.

Digitális eszközök használata:

- az informatikai biztonsággal és az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak
- az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségek
- az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok
- az információforrásokat a saját dokumentumban való feltüntetése

VIZUÁLIS KULTÚRA

Az osztályozó vizsga szóbeli és gyakorlati részből áll.

A szóbeli részre 30 perc felkészülési idő van. A szóbeli vizsga témakörei az adott évfolyamnál fel vannak tüntetve.

A gyakorlati vizsga elkészítésére 60 perc áll rendelkezésre. A szükséges rajzeszközöket és rajzlapot a vizsgázó hozza magával. A gyakorlati rész a felsoroltak közül választható, az évfolyamoknak megfelelően. A szóbeli és gyakorlati vizsgarész 50-50 százalékban számít az értékelésben.

A gyakorlati vizsga értékelésénél az alábbi szempontok érvényesülnek:

- elhelyezés a felületen
- technikai kivitelezés
- eszközhasználat
- ötletesség
- színhasználat

A szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- időbeli behatárolás
- tagoltság (építészet, festészet, szobrászat)
- fontosabb stílusjegyek felsorolása
- példák(magyarországi és külföldi), alkotók és alkotásaik

Témakörök:

1. Művészeti korok jellemzői: Román stílus, Gótika művészete (építészet, festészet...), Reneszánsz művészet- szóbeli
2. Kép és szöveg kapcsolata: mondák pl.: képregény tervezése, iniciálé tervezése - gyakorlati
3. Jelértelmezés, jelalkotás: címerpajzs tervezése -gyakorlati
4. Környezetvédelem: Állatok világnapja –plakát- gyakorlati

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

I. félév

A települések közműellátása, a legfontosabb közművek, közszolgáltatások

- A városok kialakulásának és fejlődésének okai és szükségessége, a város fogalma.
- Ivóvíz, vízvezeték-hálózat, szennyvíz, csatorna.

- Az elektromos áram termelése, szállítása.
- Távközlési rendszerek.
- Gázvezetékek, távfűtés, hulladékszállítás, szelektív hulladékgyűjtés.
- Fogyasztásmérő, összközműves épület. Az elfogyasztott mennyiségek és a közüzemi számlák közötti összefüggés.

Korszerű, egészséges lakás és lakókörnyezet

- Fűtési rendszerek. A megfelelő hőmérséklet és az életminőség, komfortérzet közötti kapcsolat.
- A levegő páratartalmának, a levegő minőségének egészségre gyakorolt hatása. Hűtés, szellőzés.
- Az elektromos áram veszélyei, az elektromos hálózat, a biztonsági-, életvédelmi berendezések közötti kapcsolat.
- A különböző fényforrások energiaigényének és fényének összehasonlítása, gazdasági számítások végzése.
- Az automatizálás lehetősége és jelentősége a háztartásokban.

II. félév

Az egészséges település

- Légszennyezés, környezetszennyezés, fenntarthatóság. Az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatása, a környezetszennyezés hatása az életminőségre.
- Energiatakarékos épületek. A technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolata.
- Funkcionalista építészet, organikus építészet, tájépítészet, környezettudatosság.
- Háztartások kiadásai, energiafogyasztásai.
- Környezettudatosság, tudatos fogyasztói magatartás, fenntarthatóság.

Közlekedés, közlekedési rendszerek

- Tömegközlekedés, helyi közlekedés, távolsági közlekedés, teherszállítás, közút, kerékpárút, a közlekedés infrastruktúrája.
- Közlekedés a településen, a települések között. Közösségi közlekedés. A közlekedés infrastruktúrája.
- Közlekedési hálózatok szerepe, fontossága a település lakóinak életminőségében. Utak, alul- és felüljárók.
- A hidak anyaga, szerkezete és terhelhetősége közötti kapcsolat.
- A közlekedési eszközök és a közlekedés jövője.

Írásbeli követelmények:

1. Zeneelméleti alapismeretek (szolmizációs hangrendszer, ritmus értékek, kottaolvasás, kottairás, hangközök- oktáv, prím, kvárt, kvint, szekund, terc, zenei ábécé)

2. Magyar népzene

- Tanult népdalok felismerése, elemzése megadott szempontok alapján
- Népzenei ismeretek (népdalok jellemzői, népdalgyűjtés, dallamvonal, forma-szerkezet, előadásmódok, kvintváltás)
- Népi hangszerek felismerése kép és hangzás alapján:

3. Zenetörténeti ismeretek: a barokk és a klasszicizmus zene

A barokk: jellemzők, műfajok felismerése, (versenymű, opera, oratórium, szvit, fuga, passió) a csembalo, az orgona, zeneszerzők, a magyar barokk:

A klasszicizmus: jellemzők, műfajok, zeneszerzők

Szóbeli követelmények

- a tanult népdalok szöveges éneklése könyv nélkül
- szolmizációs kézjelek felismerése
- zenei ábécé hangok hangoztatása
- zeneművek felismerése:
- zenemű részletek éneklése

TESTNEVELÉS

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása.

Kosárlabda:

Labdavezetésből fektetett dobás ügyesebb kézzel.

Röplabda :

Kosárárintés fej fölé folyamatosan 8X.

Alkarérintés folyamatosan 5X.

Kézilabda :

Felugrásos kapura lövés labdavezetésből.

Torna :

Gurulóátfordulás előre, hátra, gyertya, mérlegállás, fejállás.

Netfit :

3 szabadon választott felmérés bemutatása.

OLIMPIAISMERET

Témakörök:

- a modern olimpiai játékok szervezési feladatrendszere
- olimpiai szimbólumok meghatározása, felismerése, használatának, alkalmazásának ismerete. Keletkezésük megismerése.

- szimbólumok jelentősége, jelentésük ismerete
- mindennapi életben megtapasztalt és megismert sportágak
- Sportversenyek egyéni megtapasztalása
- Magyarország legeredményesebb olimpiáinak megismerése.
- A munka és a játék kapcsolódása

7. évfolyam

MAGYAR NYELV

I. Témakör: Kommunikáció, tömegkommunikáció

- Hozzászólás, felszólalás,
- Szövegértés, szóbeli szövegalkotás

II. Témakör: Szóalkotási módok

- Szóképzés,
- A képzők fajtái,
- Szóösszetétel,
- Az összetett szavak helyesírása

III. Témakör: A szószerkezetek

- Szókapcsolatok és szószerkezetek : alárendelő (alanyos, tárgyias , határozós, jelzős) és mellérendelő (kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető) szószerkezetek

IV. Témakör: Mondatok, mondatrészek 1.

- A mondat, mondatfajták, szerkezetük és a beszélő szándéka szerint;
- Az állítmány fogalma és fajtái; Az alany fogalma és fajtái; A tárgy fogalma, fajtái

IV. Témakör: Mondatok, mondatrészek 2.

- A határozó fogalma és fajtái (hely-, idő-, mód- és állapothatározó, társ-, eszköz-, ok- és célhatározó, részes- és állandó határozó; a határozók irányhármassága)
- A jelző fogalma és fajtái (minőség- és mennyiségjelző, értelmező és birtokos jelző)
- Szóbeli és írásbeli kommunikáció: Az egyszerű mondat írásjelei, szórend.
- Könyvtárhasználat: Hagyományos és digitális szöveg

IRODALOM

I. Témakör: A középkor irodalma

Irodalmi alkotások:

- Egyházi kultúra, keresztény szellemiség;
- Világi irodalom, lovagi kultúra;
- Szent István király intelmei Imre herceghez

Fogalmak: középkor, román stílus, gótika, egyházi kultúra, lovagi kultúra, lovagi erények, trubadúrok, intelem (parainesis), kódex, iniciálé, miniatűr

II. Témakör: A reneszánsz irodalma

Irodalmi alkotások:

- Reneszánsz, humanizmus, reformáció;
- Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó;
- Hogyan került a holló Mátyás király címerébe?;
- Mátyás király rózsát nyitó ostornyele;
- Janus Pannonius: Pannónia dicsérete;
- Balassi Bálint: Egy katonaének;
- Balassi Bálint: Hogy Juliára talál, így köszöne neki;
- Shakespeare: Romeo és Júlia;

Fogalmak: reneszánsz, humanizmus, reformáció, könyvnyomtatás, vitézi élet, életkép, dal, epigramma, dráma, vígjáték (komédia)

III. A barokk, irodalmunk a 17-18. században

Irodalmi alkotások:

- A barokk eposz;
- Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem;
- A költői levél;
- Mikes Kelemen: Törökországi levelek;
- Csínom Palkó, Csínom Jankó;
- Igen szép bujdosó legények éneke;
- Rákóczi-nóta

Fogalmak: kuruc kor, toborzódal, bujdosóének, siratóének, levél, emlékirat

IV. Témakör: A klasszicizmus és a romantika

Irodalmi alkotások:

- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez;
- Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátnémhoz;
- Kölcsey Ferenc: Emléklapra, Huszt, Himnusz, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz;
- Vörösmarty Mihály: Szózat, Ábránd;
- Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem, Szeptember végén, Egy gondolat bánt engemet...; Nemzeti dal
- Arany János: A fülemile, Arany János: Szondi két apródja, Epilógus;
- Jókai Mór: A huszti beteglátogatók, A nagyenyedi két fűzfa, A kőszívű ember fiai;
- Mikszáth Kálmán: A néhai bárány, A Balóthy-domínium, Szent Péter esernyője

Fogalmak: romantika; közösségi emlékezet, önazonosság; szállóige, szónoklat, humor, óda, elégia, dal, himnusz, epigramma, kispika, anekdota, novella, elbeszélés

V. Témakör: Regények bűvöletében

Irodalmi alkotások:

- Csukás István: Vakáció a halott utcában;
- Jules Verne: Kétévi vakáció

Fogalmak: történet és elbeszélés, előre- és visszautalás, késleltetés, epizód, jelenet, leírás, kihagyás

VI. Memoriterek:

- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez;
- Kölcsey Ferenc: Himnusz, Huszt; Emléklapra;
- Vörösmarty Mihály: Szózat;
- Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Szabadság, szerelem, Szeptember végén

ETIKA

Témakörök:

1. Ki vagyok én?

- gyermekkor és felnőttkor közötti különbségek
- értelem és érzelem
- a személyiség szerepe
- erkölcsi jó
- érték, vágy, cél

2. Család – társas kapcsolatok

- szerelem, házasság
- otthon, család, közösség
- kamaszkor

3. Társas kapcsolatok

- törvények, szabályok
- iskolai kapcsolatok
- érzelmek a kapcsolatban
- bizalmi kapcsolatok
- veszélyes kapcsolatok

MATEMATIKA

I. félév

I. Számok és műveletek

- *Számhalmazok ismerete (természetes, egész, racionális, irracionális)*
- *Hatványozás (azonos alapú hatványok szorzata és hányadosa, hatvány hatványozása, szorzat és hányados hatványozása – természetes kitevővel).*
- *Normálalak (1-nél nagyobb számok normálalakja). Műveletek normálalakkal.*
- *Számelemélet: osztó, többszörös, oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása (2-vel, 4-gyel, 8-cal, 5-tel, 25-tel, 125-tel, 10-zel, 100-zal, 1000-rel, 3-mal, 9-cel, illetve vegyes oszthatósági szabályok: 6-tal, 12-vel, 15-el, 18-cal, 24-gyel).*
- *Osztók meghatározása. Prímszám és összetett szám fogalma, prímtényező felbontás alkalmazása, számelmélet alaptételének ismerete. Legnagyobb közös osztó, legkisebb*

közös többszörös meghatározása, alkalmazása műveletek illetve szöveges feladatok megoldása során.

- *Műveletek, műveleti sorok, szöveges feladatok megoldása a racionális számok körében (természetes számokkal, törtekkel, tizedes törtekkel, egész számokkal).*
- Százalékszámítás
- *Egészrész és törtrész meghatározása. Arány és arányos osztás alkalmazása szöveges feladatok megoldása során. Százalékszámítás alkalmazása szöveges feladatok megoldása során.*
- Statisztikai számítások (átlag, medián, módusz, szóródás). *Grafikon, diagramok értelmezése és készítése (töröttvonal-diagram, oszlopdiaagram, kördiaagram, szalagdiagram).*
- Valószínűségszámítás (sorba rendezés, kiválasztás, gyakoriság, relatív gyakoriság, kedvező események, összes esemény).

II. Hozzárendelés, függvény

- *Hozzárendelések vizsgálata (egyértelmű hozzárendelés, többértelmű hozzárendelés, alaphalmaz, képhalmaz, reláció)*
- *Függvények értelmezése, vizsgálata (értelmezési tartomány, értékkeszlet, hozzárendelési szabály felismerése grafikonról)*
- *Lineáris függvény (egyenes arányosság, konstans függvény) ábrázolása táblázat, hozzárendelési szabály segítségével. Hozzárendelési szabály meghatározása a grafikonról. Grafikonra illeszkedő pontok koordinátáinak meghatározása.*
- *Fordított arányosság (ábrázolása grafikonnal, szöveges feladatok megoldása)*
- Sorozat, mint függvény (Sorozatok szabályszerűségeinek felismerése. Számítási sorozatok elemeinek, különbségének meghatározása.)

III. Egybevágóság

- *Geometriai transzformációk vizsgálata (egybevágóság és hasonlóság fogalmának helyes használata)*
- *Egybevágósági transzformációk (fogalmak, tulajdonságok ismerete, szerkesztések): tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás, elforgatás.*
- *Egybevágó alakzatok felismerése (tengelyesen szimmetrikus, középpontosan szimmetrikus, forgásszimmetrikus alakzatok). Szög párok felismerése, szögek nagyságának meghatározása (párhuzamos szárú szögek, egyállású szögek, társszögek, csúcshögek, melléshögek, váltóshögek, pótszögek)*

II. félév

IV. Algebra

- *Műveletek algebrai kifejezésekkel: együtthatók és változók fogalmának helyes használata. Algebrai egész- és törtkifejezések felismerése. Helyettesítési érték meghatározása. Egy-nemű, különemű kifejezések összevonása. Egytagú kifejezések/többtagú kifejezések szorzása, osztása egytagú kifejezéssel. Többtagú kifejezés szorzattá alakítása kiemeléssel.*
- Algebrai kifejezések használata szöveges feladatokban.
- *Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása mérlegelvével (azonosságok, azonos egyenlőtlenségek, alaphalmaz, igazsághalmaz, számegegyenes, ellenőrzés)*

- Törtegyűthetős egyenletek, egyenlőtlenségek
- Szöveges feladatok megoldása egyenlettel
- Szöveges feladatok megoldása egyenlőtlenséggel
- Egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása

V. Síkidomok, testek

- Geometriai alapfogalmak
- *Síkidomok, sokszögek (konvex és konkáv síkidom). Sokszög kerülete, átlók számának meghatározása.*
- *Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint. Háromszög-egyenlőtlenség, belső és külső szögek nagysága.*
- Kapcsolat a háromszög oldalai és szögei között.
- *Háromszögek szerkesztése. A háromszögek egybevágóságának alapesetei. A háromszög magassága. A háromszög területe.*
- *Négyszögek: kerülete, belső és külső szögek meghatározása.*
- *Négyszögek szerkesztése, tulajdonságai: trapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet. Négyzögek területe.*
- *Kör: körrel kapcsolatos fogalmak ismerete, kerülete, területe.*
- *Sokszöglapokkal határolt testek: alapfogalmak (lapok, élek, csúcsok, lapátló, testátló, háló, palást)*
- *Kocka és téglatest felszíne, térfogata.*
- *Hasáb hálója és felszíne. Egyenes hasáb térfogata.*
- *Egyenes körhenger felszíne, térfogata.*

TÖRTÉNELEM

I. Témakör: A modern kor születése

Témák:

- A nemzeti eszme és a birodalmak kora;
- Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus

Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus.

Kronológia: 1871 Németország egyesítése.

Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán.

II. Témakör: A dualizmus kora: felzárkózás Európához

Témák:

- A modernizálódó Magyarország;
- A millenniumi Magyarország

Fogalmak: közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció.

Kronológia: 1896 a Millennium.

Topográfia: Budapest

III. Témakör: Az első világháború és következményei

Témák:

- Az első világháború,
- Magyarország a háborúban;
- Magyarország 1918–1919-ben;
- A trianoni békediktátum

Fogalmak: antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátország, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.

Kronológia: 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.

Topográfia: Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.

IV. Témakör: Totális diktatúrák

Témák:

- A kommunista Szovjetunió;
- A nemzetiszocialista Németország;

Fogalmak: személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.

Kronológia: 1933 a náci hatalomátvétel.

Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).

V. Témakör: A Horthy-korszak

Témák:

- A politika irányai;
- Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés

Fogalmak: revízió, numerus clausus, pengő.

Kronológia: 1920–1944 a Horthy-korszak.

VI. Témakör: A második világháború

Témák:

- Háború földön, tengeren és levegőben.;
- Magyarország a világháború idején;
- A háború borzalmai;
- A holokauszt;

Fogalmak: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények.

Kronológia: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon.

Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz.

VII. Témakör: A megosztott világ

Témák:

- A hidegháború;
- A Nyugat

Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam.

Kronológia: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása.

Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.

VIII. Témakör: Magyarország szovjetizálása

Témák:

- A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon;
- A Rákosi-diktatúra; Deportálások „békeidőben”

Fogalmak: malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.

Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta.

ANGOL NYELV

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Az évfolyam követelmény szintjéhez igazított nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), felsőbb évfolyamokon: szövegalkotás is (pl. rövid fogalmazás írása)

Időtartama: 45 perc

A szóbeli vizsgán A felelés időtartama: 15 perc. Rövid felkészülési idő van.

A továbbhaladás feltételei:

(Az aláhúzás a továbbhaladáshoz szükséges minimum követelményeket jelzi.)

Hallott szöveg értése:

- Ismerős szavak, beszédfordulatok megértése, melyek a tanuló személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak
- Utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérések, kérdések, közlések, események, leírások megértése
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása
- Tananyaggal kapcsolatos egyszerű angol nyelvű tanári magyarázat megértése
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése

Beszédkésztség:

- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás
- Egyszerű mondatokban közlések, kérések megfogalmazása, kérdések feltevése, események elmesélése, dolgok leírása, megértési/kifejezési probléma esetén segítség kérése
- Tanult minta alapján párbeszédben való részvétel

Olvasott szöveg értése:

- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegének megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információk megtalálása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskészség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékezetből írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (e-mail, baráti levél) létrehozása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül
- Egyszerű szöveg/történet, leírása/írása

Tantárgyi követelmények:

Get to the Top Plus 2 Module 3

- égtájak megnevezése
- ellentétes értelmű melléknevek
- melléknevek fokozása, összehasonlítások
- számok 100-asok, 1000-esek, milliók
- nyaralással kapcsolatos tevékenységek
- must / mustn't – kötelesség és tiltás kifejezése
- jövőre vonatkozó tervek megfogalmazása

Module 4

- testrészek megnevezése
- folyamatos múlt idő használata
- érzelmek leírása

- múltbeli cselekvések, történések leírása
- múltbeli szokások megfogalmazása
- egy múltbeli történet elmesélése
- used to – múlt idő
- egyszerű múlt idő és folyamatos múlt idő helyes használata
- can / could
- módhatározók képzése

Module 5

- intézmények a városban
- útbaigazítások, irányok megadása
- közlekedési eszközök
- udvarias javaslat kifejezése (Let's...How about...? Why don't we....?)
- útbaigazítás kérése és adása
- híres nevezetességekről való beszélgetés
- engedély kérése, megadása vagy elutasítása (Can I...? Could I...? May I....? Could you....?)
- lehetőségesség kifejezése (may, might)
- preferenciák kifejezése
- egy város leírása

Module 6

- általános igazságok, törvényszerűségek kifejezése
- nulladik típusú feltételes mód
- 'be going to' szerkezet használata
- egyszerű jövő idő használata; jóslások a távoli jövőről
- egyres típusú feletételes mód
- gyors döntések kifejezése
- meghívás illetve meghívó elfogadása vagy visszautasítása (Thanks for inviting me... I'm afraid I can't make it...)

FÖLDRAJZ

A vizsga felépítése:

1. Írásbeli vizsga:

A vizsgakövetelményben felsorolt 7. évfolyamos tananyag számonkérése egyszerű, rövid feladatokon keresztül, valamint a topográfiai névanyag számonkérése.

A vizsga időtartama: 60 perc

2. Szóbeli vizsga:

A felsorolt témakörök egyikének kifejtése húzott tétel alapján. A vizsgázó 30 perc felkészülési idő alatt feleletvázlatot ír, amelyhez használja a földrajzi atlaszt.

A felelet max. időtartama: 15 perc

7. évfolyam

Témakörök:

- A térkép fogalma, tájékozódás a térképen
- Az övezetesség rendszere
- A forró övezet
- A mérsékelt övezet
- A hideg övezet és a függőleges övezetesség
- A lakóhelyünk földrajza
- Természeti és kulturális értékeink
- Népségsföldrajz
- Hazánk, Magyarország
- Vizeink a felszínen és a felszín alatt
- Természeti kincseink
- Középhegységeink
- Alföldi tájakon
- Domságok a Dunántúlon
- Települések Magyarországon
- Fővárosunk Budapest
- Magyarország népessége
- Magyarország mezőgazdasága és élelmiszeripara
- Energiagazdaságunk
- Az ipar és környezeti hatásai hazánkban
- Turizmus Magyarországon
- A Kárpát-medence térségének földrajzi egysége
- Kárpátok kialakulása

Elvárt topográfiai tudás:

Magyarország:

Nagytájak: Alföld, Dunántúli-dombvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Kisalföld, Alpokalja

Egyéb földrajzi helyszínek: Aggteleki-karszt, Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Baradla-barlang, Baranyai-dombság, Bodrogköz, Borsodi-medence, Börzsöny, Budai-hegység, Bükk, Bükk-fennsík, Csepel-sziget, Cserehát, Cserhát, Dráva menti síkság (Dráva-mellék), Duna–Tisza köze, Dunakanyar, Gerecse, Hajdúság, Tokaj-Hegyalja, Hortobágy, Írott-kő, Jászság, Kékes, Kiskunság, Körös–Maros köze, Kőszegi-hegység, Marcal-medence, Mátra, Mecsek, Mezőföld, Mohácsi-sziget, Móri-árok, Nagykunság, Nógrádi-medence, Nyírség, Órség, Pesti-síkság, Pilis, Belső-Somogy, Külső-Somogy, Soproni-hegység, Szigetköz, Szekszárdi-dombság, Szentendrei-sziget, Tapolcai-medence, Tihanyi-félsziget, Tiszántúl, Tolnai-dombság, Velencei-hegység, Vértes, Villányi-hegység, Visegrádi-hegység, Zalai-dombság, Tokaji (Zempléni)-hegység;

Vízrajz: Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala;

Kárpát-medence:

Tájak, történelmi és néprajzi tájnevek: Bécsi-medence, Burgenland (Őrvidék), Csallóköz, Délvidék, Déli-Kárpátok, Erdély, Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Felvidék, Hargita, Kárpátalja, Kárpát-medence, Keleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Székelyföld, Vajdaság, Vereckei-hágó;

Városok: Arad, Beregszász, Csíkszereda, Eszék, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad, Pozsony, Révkomárom, Szabadka, Székelyudvarhely, Temesvár, Újvidék, Ungvár

BIOLÓGIA

Az emberi szervezet – II. Anyagforgalom

Követelmény:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.
- A belső szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen.
- A táplálkozási szervrendszer főbb részeinek, a tápcsatornaszakaszok funkcióinak, a szakaszok szövettani és szervi felépítésének és működésének értelmezése, az emésztés és felszívódás folyamatának megértése.
- A légzőszervrendszer szövettani és szervi felépítésének, a légcseré- és a gázcserefolyamatok helyének és funkcióinak azonosítása, biológiai hátterének megértése.
- A szervezet folyadéktereinek és a keringési szervrendszer szerveinek azonosítása, biológiai funkciójának a felépítés és működés alapján való megértése.
- A vérkép, a vér összetételének jellemzése, a főbb alakos elemek és vérplazma funkcióinak azonosítása, a véralvadási folyamat kiváltó okainak és jelentőségének felismerése.
- A kiválasztó szervrendszer főbb feladatainak, szerveinek azonosítása, működési elvének megértése.

Kulcsfogalmak: tápcsatorna, tápanyag, emésztőnedv, felszívódás, máj, hasnyálmirigy, táplálékenergia, mennyiségi éhezés, minőségi éhezés, normál testsúly, testtömegindex , felső

és alsó légutak, tüdő, légcseré és gázcseré, nyílt keringési rendszer, zárt keringési rendszer, értípusok, vérkép, véralvadás, vérplazma, szövetnedv, vérvétel, szív, szívciklus, vérnyomás, vese, só- és vízháztartás, kiválasztás, nefron

X. Az emberi szervezet – III. Érzékelés, szabályozás

Követelmény:

- Az idegrendszer feladatának, működési módjának megértése, a központi és környéki idegrendszer, a gerincvelő és az agyvelő felépítésének vázlatos ismerete, az akaratlagos és a vegetatív szabályozási módok megkülönböztetése.
- Az érzékelési képességek (látás, hallás, kémiai és mechanikai érzékelés) és az ezeknek megfelelő érzékszervek felépítésének és működésének megértése.
- A hormonrendszer feladatának, működési módjának megértése, a főbb hormontermelő szervek azonosítása, a termelt hormonok hatásainak bemutatása, az idegi és a hormonális szabályozás kapcsolatának megértése.
- A tanuló felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit.
- Az immunrendszer és a keringési szervrendszer közötti kapcsolat felismerése, a védekezésben szerepet játszó fontosabb sejttípusok és kémiai anyagok azonosítása, a veleszületett és szerzett immunitás megkülönböztetése.
- A védőoltások működési módjának megértése, az egyéni és a közösségi egészség megőrzésében játszott szerepük értékelése.

Kulcsfogalmak: idegsejt, központi és környéki idegrendszer, gerincvelő, érző- és mozgatópálya, reflex érzékszerv, érzet, észlelés belső elválasztású mirigy, hormon és receptor, agyalapi mirigy, pajzsmirigy, mellékvese, stressz, nemi mirigyek és hormonjaik kémiai és viselkedési függőség, hozzácsokás immunrendszer, veleszületett és szerzett immunitás, antigén, antitest, gyulladás, nyirokszerv, immunmemória, védőoltás, nyájimmunitás

2. félév

XI. Szaporodás, öröklődés, életmód

Követelmény:

- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását
- A női és a férfi nemi szervrendszer külső és belső felépítésének elemzése képek, ábrák alapján, a női és férfi másodlagos nemi jellegek kialakulásának bemutatása.
- A másodlagos nemi jellegek kialakulását bemutató ábrák, animációk tanulmányozása, a fejlődési folyamat időbeli jellegzetességeinek és egyéni eltéréseinek megbeszélése.
- Az ivarsejtek képződési helyének azonosítása, a tulajdonságok átörökítésében és a változékonyság biztosításában játszott szerepük magyarázása.
- A megtermékenyítés feltételeinek ismerete, a fogamzásgátló módszerek működésének megértése.

- A fogamzástól a születésig tartó magzati fejlődés főbb jellemzőinek és feltételeinek ismerete, a szülés fő szakaszainak és körülményeinek megbeszélése. A felelős szexuális magatartás jellemzőinek ismerete.

Kulcsfogalmak: női és férfi ivarszervek, nemi jellegek, hímivarsejt és petesejt, gén, kromoszóma megtermékenyítés, zigóta, embrió, magzati fejlődés, szülés.

XII. Egészségügy, elsősegély

Követelmény:

- tényekkel igazolja a testi és lelki egészség közötti kapcsolatot, tud ennek egyéni és társadalmi összefüggéseiről, érvel az egészségkárosító szokások és függőségek ellen.
- Az életkor, az életmód és a táplálkozás közötti összefüggések felismerése, az egészséges és kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető elveinek ismerete.
- A rendszeres testmozgás és az egészség megőrzése közötti összefüggés, a mozgásszegény életmód okozta egészségügyi kockázatok felismerése.
- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli.
- a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalma, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát.
- a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása).
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét.

Kulcsfogalmak: lelki egészség, függőség, stressz, diéta, vegetáriánus, népbetegség, magasvérnyomás-betegség, agyi érkatasztrófa, rákkeltő anyag/hatás, ételminőség-összetétel és -minőség, szűrővizsgálat, diagnosztikai eljárások, laborvizsgálat, vérnyomás-ellenőrzés, EKG, képalkotó diagnosztika, elsősegélynyújtás, stabil oldalfektetés, fedőkötés, nyomókötés, alapszintű újraélesztés, fertőzés, járvány, személyi higiénia, antibiotikum, rezisztencia

KÉMIA

1. félév

I. A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

Követelmény: A tanuló megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit. Egyszerű modelleket

(golyómodell) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére különbséget tesz elem, vegyület és keverék között

Kulcsfogalmak: kísérlet, tapasztalat, magyarázat, kémia, alkímia, vegyipar, vegyszer, kísérleti eszközök, balesetvédelmi szabály, veszélyességi jelölés egyszerű mérési módszerek, tömeg, térfogat, sűrűség, modell, levegő, kémiai részecske, atom, kémiai kötés, kristályrács, molekula

II. Kémiai alapismeretek

Követelmény:

- hétköznapi anyagok legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszerei, az anyag fizikai tulajdonságai.
- egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban.
- halmazállapot-változásokat,
- a részecskemodell alapján az oldódás értelmezése
- részecskeszemlélettel az oldódás folyamatának és az oldatok összetételének értelmezése
- keverékek alkotórészei, az elválasztási műveletek (pl. bepárlás, szűrés, ülepítés).
-

Kulcsfogalmak: anyagi halmaz, fizikai tulajdonság, fizikai változás, kémiai tulajdonság, kémiai változás, endoterm és exoterm változások, rendszer, egyesülés, bomlás gáz, folyadék, szilárd halmazállapot, halmazállapot-változások, olvadás, párolgás, forrás, lecsapódás, fagyás, szublimáció, olvadáspont, oldat, oldott anyag, oldószer, oldódás, fiziológiás sóoldat, zsíroldószer tömegszázalék, térfogatszázalék, híg oldat, tömény oldat oldhatóság, telítetlen oldat, telített oldat, elválasztási eljárások, kioldás, mágneses elválasztás, ülepítés, szitálás desztilláció, bepárlás, párlat, desztillált víz.

2. félév

III. Az atomok felépítése

Követelmény:

- az atom felépítése
- az izotópok legfontosabb tulajdonságai,
- radioaktivitás lényege, példák a radioaktív izotópok gyakorlati felhasználására
- a kisebb atomok elektronszerkezetének felírása a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell)
- a periódusos rendszer fontosabb adatait (vegyjel, rendszám, relatív atomtömeg),
- alkalmazza a periódusszám és a (fő)csoportszám jelentését a héjak és a vegyértékelektronok szempontjából
- periódusos rendszer fontosabb csoportjainak a neve és az azokat alkotó elemek vegyjele
- az anyagmennyiség és a mól fogalma, egyszerű számításokat m , n és M segítségével

Kulcsfogalmak: atommag, elektronburok, elemi részecske, proton, elektron, neutron, rendszám, izotópok, tömegszám, relatív atomtömeg, elektronszerkezet, vegyértékelektronok, periódusos rendszer, alkálifémek, alkáliföldfémek, földfémek, halogének, nemesgázok, nemesgázszerkezet, anyagmennyiség, Avogadro-szám, moláris tömeg, mól

IV. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

Követelmény:

- a molekulaképződés szabályait
- az elektronegativitás fogalma,
- egyszerű molekulák szerkezeti képlete, i a legalapvetőbb molekulaalakokat (lineáris, síkháromszög, tetraéder, piramis, V-alak
- egyszerű molekulák kialakulása (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), képletük felírása,
- a részecske szerkezete és az anyag fizikai és kémiai tulajdonságai közötti alapvető összefüggések
- a fémek helye a periódusos rendszerben,
- a fémes kötés kialakulásának és a fémek kristályszerkezetének a lényege
- egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Cl^- , O^{2-})
- az ionvegyületek képletének megállapítása
- elemi részecske és kémiai részecske, atom, molekula és ion
- legfontosabb elemek vegyjele, illetve vegyületek képlete
- köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezete (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid)

Kulcsfogalmak: elsőrendű kémiai kötés, kovalens kötés, kötő elektronpár, nemkötő elektronpár, összegképlet, szerkezeti képlet többszörös kovalens kötés, kétszeres kovalens kötés, háromszoros kovalens kötés, molekulaalak, elektronvonzó képesség, kötéspolaritás, molekulapolaritás, poláris molekula, apoláris molekula, másodrendű kémiai kötés, hasonló a hasonlóan oldódik jól elve, elemmolekula, molekularácsos kristály, amorf anyag, atomrác, fémes kötés, fémrác, ötvözet, könnyűfém, nehézfém nemesfém ion, kation, anion, ionkötés, ionrác ionvegyület képlete, összetett ion kristályvíz

FIZIKA

1. félév

I. Hang, hullámmozgás a természetben

- Hangkeltés
- Hangszerek csoportosítása
- Hallás, fül
- A magas és mély hangok
- A hang terjedése

II. A fény

- A fény jellemzői, tulajdonságai
- Fényvisszaverődés
- Síktükör és gömbtükrök képalkotása, kép szerkesztése
- Fénytörés
- Optikai lencsék képalkotása, kép szerkesztése

- Látás, szem
- Optikai eszközök

III. Elektromos alapjelenségek

- Elektromos állapot
- Atomok, elektronok, protonok
- Az elektromos áram
- Egyszerű áramkörök
- Elektromos töltés, áramerősség, feszültség, ellenállás jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Áramerősség, feszültség mérése
- Ohm törvénye
- Az áram hatásai

2. félév

IV. Az elektromos áram

- Fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása
- Áramkörök összeállítása
- Feladatmegoldás: soros és párhuzamos kapcsolásra
- Áramforrások
- Elektromos munka és teljesítmény

V. Az elektromágneses indukció

- Mágneses kölcsönhatás
- Elektromágneses indukció
- Váltakozó áram
- Transzformátor
- Feladatmegoldás: transzformátor menetszámainak, feszültségek kiszámítása
- Elektromos fogyasztók

DIGITÁLIS KULTÚRA

I. félév

Szövegszerkesztés:

- szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni.
- táblázatokat, ábrákat beszúrása és megadott feltételek alapján formázni
- a nagyobb terjedelmű dokumentumokra vonatkozó beállítások használata (élőfej, élőláb, oldalszám, fejléc, tartalomjegyzék, források)

Az e-világ és online kommunikáció:

- a weblapszerkesztés alapjai
- a publikussá tehető és a védendő adatok megkülönböztetése
- az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak
- az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következmények

- az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályai; az információforrások etikus felhasználási lehetőségei

II. félév

Algoritmizálás, programozás, robotika:

- egyszerű vezérlési feladatok megoldása (scratch) programozási környezetben.
- feladatok megoldása a virtuális robotjárművel
- az útvonalkövetés elmélete, lépései

Bemutatókészítés:

- bemutatót, prezentációt készítése, különböző típusú dokumentumokba különböző objektumok beillesztése
- médiaelemek minta vagy leírás alapján történő elkészítése
- komplex bemutató elkészítése

Digitális eszközök használata:

- az ergonomikus környezet feltételei
- a hardver -és szoftverergonomia fogalma

VIZUÁLIS KULTÚRA

Az osztályozó vizsga szóbeli és gyakorlati részből áll.

A szóbeli részre 30 perc felkészülési idő van. A szóbeli vizsga témakörei az adott évfolyamnál fel vannak tüntetve.

A gyakorlati vizsga elkészítésére 60 perc áll rendelkezésre. A szükséges rajzeszközöket és rajzlapot a vizsgázó hozza magával. A gyakorlati rész a felsoroltak közül választható, az évfolyamoknak megfelelően. A szóbeli és gyakorlati vizsgarész 50-50 százalékban számít az értékelésben.

A gyakorlati vizsga értékelésénél az alábbi szempontok érvényesülnek:

- elhelyezés a felületen
- technikai kivitelezés
- eszközhasználat
- ötletesség
- színhasználat

A szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- időbeli behatárolás
- tagoltság (építészet, festészet, szobrászat)
- fontosabb stílusjegyek felsorolása
- példák(magyarországi és külföldi), alkotók és alkotásaik

Témakörök:

1. Művészeti stílusok jellemzői: Barokk, Rokokó, Klasszicizmus, Romantika, Realizmus, Impresszionizmus, Posztimpreszionizmus -szóbeli
2. Képregény tervezése (3 képkocka) -gyakorlati
3. Síkból térbe: egyméretű axonometrikus kocka szerkesztése -gyakorlati

4. Játék a vonalakkal: minta tervezése, divatterv-gyakorlati

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

I. félév

A települések közműellátása, a legfontosabb közművek, közszolgáltatások

- A városok kialakulásának és fejlődésének okai és szükségessége, a város fogalma.
- Ivóvíz, vízvezeték-hálózat, szennyvíz, csatorna.
- Az elektromos áram termelése, szállítása.
- Távközlési rendszerek.
- Gázvezeték, távfűtés, hulladékszállítás, szelektív hulladékgyűjtés.
- Fogyasztásmérő, összközműves épület. Az elfogyasztott mennyiségek és a közüzemi számlák közötti összefüggés.

Korszerű, egészséges lakás és lakókörnyezet

- Fűtési rendszerek. A megfelelő hőmérséklet és az életminőség, komfortérzet közötti kapcsolat.
- A levegő páratartalmának, a levegő minőségének egészségre gyakorolt hatása. Hűtés, szellőzés.
- Az elektromos áram veszélyei, az elektromos hálózat, a biztonsági-, életvédelmi berendezések közötti kapcsolat.
- A különböző fényforrások energiaigényének és fényének összehasonlítása, gazdasági számítások végzése.
- Az automatizálás lehetősége és jelentősége a háztartásokban.

II. félév

Az egészséges település

- Légszennyezés, környezetszennyezés, fenntarthatóság. Az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatása, a környezetszennyezés hatása az életminőségre.
- Energiatakarékos épületek. A technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolata.
- Funkcionalista építészet, organikus építészet, tájépítészet, környezettudatosság.
- Háztartások kiadásai, energiafogyasztásai.
- Környezettudatosság, tudatos fogyasztói magatartás, fenntarthatóság.

Közlekedés, közlekedési rendszerek

- Tömegközlekedés, helyi közlekedés, távolsági közlekedés, teherszállítás, közút, kerékpárút, a közlekedés infrastruktúrája.
- Közlekedés a településen, a települések között. Községi közlekedés. A közlekedés infrastruktúrája.
- Közlekedési hálózatok szerepe, fontossága a település lakóinak életminőségében. Utak, alul- és felüljárók.
- A hidak anyaga, szerkezete és terhelhetősége közötti kapcsolat.
- A közlekedési eszközök és a közlekedés jövője.

ÉNEK-ZENE

Írásbeli követelmények

1. Zeneelméleti alapismeretek (szolmizációs hangrendszer, ritmus értékek, kottaolvasás, kottairás) hangközök, (szext, szeptim), zenei ábécé

2. Magyar népzene

- Tanult népdalok felismerése, elemzése megadott szempontok alapján
- Népzenei ismeretek (népdalok jellemzői, népdalgyűjtés, dallamvonal, forma-szerkezet, előadásmódok, kvintváltás, új –és régi stílusú népdalok jellemzői)
- Népi hangszerek felismerése kép és hangzás alapján

3. Zenetörténeti ismeretek: a romantika jellemzői, műfajok, zeneszerzők életrajza röviden

Szóbeli követelmények

- a tanult népdalok szöveges éneklése könyv nélkül
- zeneművek felismer

TESTNEVELÉS

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása. (5 pont)

Kosárlabda :

Labdavezetés, sarkazás, szabályos végrehajtása.
Ziccer dobás labdavezetésből mindkét kézzel bemutatva.

Röplabda:

Kosárérintés párokban háló felett folyamatosan 10X.
Dobott labda visszajátszása háló felett alkarérintéssel.

Torna :

Elemkapcsolatok bemutatása az alábbiakból: Gurulóátfordulás előre, hátra, fejjállás, mérlegállás, futólagos kézenállás, gyertya.

Netfit :

3 szabadon választott felmérés bemutatása.

ÖNISMERET/DRÁMAJÁTÉK

Témakörök:

- I. Táncok és táncfajták megismerése a különböző korokban.
A táncok csoportosítása több szempontból:
a. táncolók kiléte (állat, ember)

- b. korok
- c. tájak
- d. származás
- e. cél

II. A tánc által kifejezett témák

A zene és a tánc kapcsolata

A táncoló személyek száma alapján történő elhelyezés

Társas kapcsolatok, tevékenységek a táncokban

III. Színpadi mozgások, színpadi helyzetgyakorlatok

különböző kommunikációs formák használata:

Improvizációs feladatok

Beugró- műsorszám megtekintése, utána eljátszása

- Instruálás
- Stop-trükk
- Váltóláz
- Zsebszöveg
- Bekérdező
- Ki vagyok én?
- Befutó
- 4 kérdés
- Fotóalbum
- Lasítás
- 1-2-3-4
- ABC

Sportjelenetek, szituációk, feladatok bekapcsolása a játékba.

Üzenetváltó játékok

Egyszerű és összetett kommunikációs játékok

Sport témájú filmek megtekintése: Tűszekerek

Filmek értékelése, megbeszélése különböző szempontok alapján:

- történelmi háttér
- valóság vagy kitaláció
- kapcsolat a sporttal
- zene
- személyek jellemfejlődése
- saját személyes tanulság
- ki, mit tud ebből kamatoztatni
- egyéb vélemények
- példakép lehetősége

SPORTEGÉSZSÉGTAN- SPORTETIKA

Témakörök:

- Sport és erkölcs viszonya
- Helyszín és helyzet
- Erkölcsi beállítódás a sportágválasztásban
- Ösztönző erők a sportéletben
- Érték és értékrend
- Okosság és mértékletesség
- A hit szerepe és jelentősége a sportban
- A vallásgyakorlás és a sport
- A világvallások erkölcsi üzenete és a sport

8. évfolyam

MAGYAR NYELV

I. Témakör: Összetett mondatok

- Az összetett mondat fogalma, felismerése;
- Az alárendelő összetett mondatok fajtái, elemzése;
- A sajátos jelentéstartalmú mondatok;
- A mellérendelő összetett mondatok fajtái elemzése;
- A többszörösen összetett mondatok;
- Az összetett mondatok helyesírása;
- Az idézés

II. Témakör: Nyelvtörténet, nyelvrokonság

- A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint;
- A nyelvünk eredete, rokonsága;
- A nyelvtörténet, nyelvemlékek;
- A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai;
- A köznyelv és csoportnyelvek, nyelvjárások;
- Ritkább szóalkotási módok: mozaikszók, ikerszók, szórövidülések;
- Az alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő;
- A kommunikációs zavar

IRODALOM

I. Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében

Irodalmi alkotások:

- Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
- Lédával a bálban, Őrizem a szemed, A magyar Ugaron, Üzenet egykori iskolámba;
- Babits Mihály: Ádáz kutyám, Messze... messze...;
- Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom..., Már néha gondolok a szerelemre...;
- Juhász Gyula: Milyen volt..., Tiszai csönd;
- Tóth Árpád: Körúti hajnal;
- Dsida Jenő: Hálaadás;
- Reményik Sándor: Templom és iskola;
- Áprily Lajos: Március;
- József Attila: Rejtelmek, Kertész leszek, Születésnapomra;
- Radnóti Miklós: Nem tudhatom..., Hetedik ecloga

Fogalmak: metonímia, szimbólum; anafora

II. Témakör: Epika a 20. század első felének magyar irodalmában

Irodalmi alkotások:

- Kós Károly: Az országépítő;
- Herczeg Ferenc: Pro libertate!;
- Nyirő József: Uz Bence;
- Tamási Áron: Ábel a rengetegben;
- Móricz Zsigmond: Hét krajcár;
- Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig;
- Móricz Zsigmond: Pillangó;
- Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály;
- Reményik Sándor: Mi a magyar?;
- Karinthy Frigyes: Levél

Fogalmak: kisépika, novella, elbeszélés, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; humor, paródia; lírai novella, realista novella, aforizma

III. Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

Irodalmi alkotások:

- Szabó Lőrinc: Tücsökzene;
- Weöres Sándor: A társ;
- Kányádi Sándor: Két nyárfa, Öreg iskola ünnepére;
- Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet;
- Wass Albert: Üzenet haza (részlet);
- Tamási Áron: Bölcső és Bagoly;
- Sütő András: Anyám könnyű álmodt ígér;
- Örkény István: Egyperces novellák;
- Sütő András: Advent a Hargitán

Fogalmak: lírai önéletrajz, népies dal, egyperces, groteszk, humor

IV. Témakör: A 20. századi történelem az irodalomban

Irodalmi alkotások:

- Szabó Magda: Abigél;
- Pilinszky János: Francia fogoly;
- Ilyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (részlet);
- Choli Daróczi József: Dal;
- George Orwell: Állatfarm

Fogalmak: jellemfejlődés, szolidaritás, holokauszt, koncentrációs tábor, diktatúra, forradalom, szovjet megszállás, emigráció, emigráns irodalom

V. Témakör: Szórakoztató irodalom

Irodalmi alkotások: Agatha Christie: A karácsonyi puding esete

Fogalmak: szórakoztató irodalom, manipuláció és hitelesség, krimi, detektívregény

VI. Memoriterek:

- Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet);
- Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet);
- József Attila: Születésnapomra (részlet);
- József Attila: Mama;
- Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet);
- Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

TÖRTÉNELEM

A vizsga leírása: A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll minden évfolyamon.

- írásbeli vizsgarész 60 perc
- szóbeli vizsgarész 10 perc

I. Témakör: A forradalomtól az ezredfordulóig

Témák:

- Az 1956-os forradalom és szabadságharc;
- A kádári diktatúra;
- Élet a Kádár-rendszerben;
- A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon;
- Magyarország a rendszerváltoztatás után

Fogalmak: Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.

Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.

Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár.

II. Témakör: Együttélés a Kárpát-medencében

Témák:

- A határon túli magyarok;
- A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig

Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció.

Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna.

III. Témakör: Népesedés és társadalom

Témák:

- A hagyományos/ agrártársadalmak;
- A modern/ipari társadalmak

Fogalmak: házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.

IV. Témakör: A demokratikus állam

Témák:

- A modern demokrácia gyökerei;
- A modern magyar állam

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog.

Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.

V. Témakör: Régiók története

Témák:

- Magyarország és az Európa Unió;
- Közép-Európa;
- Az Amerikai Egyesült Államok;
- India; Kína; Közel-Kelet

Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.

Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.

Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael

VI. Témakör: Mérlegen a magyar történelem

Témák:

- Lábnyomaink a nagyvilágban;
- A magyar megmaradás kérdései;

Javasolt személyek: Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.

ETIKA

Témakörök

1. A társas együttélés kulturális gyökerei

- közösség és egyén
- valós és virtuális közösségek
- egyéni és közösségi érdekek
- társadalmi értékek
- európai értékek

2. A fenntartható jövő

- ember és környezet kölcsönhatása
- az energia
- környezetátalakító tevékenységek
- fogyasztói és pénzügyi tudatosság

3. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- erkölcs és világnézet
- világvallások és a hit
- zsidó és keresztény kultúra
- Európa vallási arculata
- a tízparancsolat, mint értékrend
- az élet tisztelete

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

A vizsga leírása: A vizsga írásbeli feladatlapból és szóbeli vizsgarészből áll.

- írásbeli vizsgarész 60 perc (A felsorolt témakörökből tesztfeladat)
- szóbeli vizsgarész 10 perc

I. Témakör: Család; a családi szocializáció jellemzői; a hagyományos családmodell

Fogalmak: család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás

II. Témakör: A család gazdálkodása és pénzügyei

Fogalmak: családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, környezettudatosság;

III. Témakör: Településünk, lakóhelyünk megismerése

Fogalmak: intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság;

IV. Témakör: Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

Fogalmak: nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika

V. Témakör: A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

Fogalmak: állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképeség, korlátozott jogképeség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, köztelhivatal, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem;

VI. Témakör: Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre

Fogalmak: ügyfélfelkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályaaorientáció, életpálya-tervezés

VII. Témakör: A fogyasztóvédelem alapjai

Fogalmak: fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom

VIII. Témakör: A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás

Fogalmak: köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos;

MATEMATIKA

I. félév

I. Gondolkozz és számolj

- *Halmazelméleti fogalmak és műveletek: alaphalmaz, üres halmaz, részhalmaz, valódi részhalmaz, kiegészítő halmaz, két halmaz metszete, két halmaz egyesítése, két halmaz különbsége.* Szöveges feladatok megoldása halmazok segítségével.
- *Műveletek, műveleti sorok, szöveges feladatok megoldása a racionális számok körében (természetes számokkal, törtekkel, tizedes törtekkel, egész számokkal).*

- *Hatványozás (azonos alapú hatványok szorzata és hányadosa, hatvány hatványozása, szorzat és hányados hatványozása).* Egész kitevőjű hatványok értelmezése, alkalmazása.
- *Számok normálalakja.* Műveletek a számok normálalakjával.
- *Számelemélet: osztó, többszörös, oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása (2-vel, 4-gyel, 8-cal, 5-tel, 25-tel, 125-tel, 10-zel, 100-zal, 1000-rel, 3-mal, 9-cel, illetve vegyes oszthatósági szabályok: 6-tal, 12-vel, 15-el, 18-cal, 24-gyel).*
- *Osztók meghatározása.* Osztók számának meghatározása. *Prímszám és összetett szám fogalma, prímtényező felbontás alkalmazása, számelmélet alaptételének ismerete. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása, alkalmazása műveletek illetve szöveges feladatok megoldása során.*
- *Műveletek a racionális, irracionális számok körében*
- *Számok négyzetgyökének és négyzetének meghatározása számológéppel, táblázattal.*
- *Arány, arányosság, százalékszámítás használata* szöveges feladatok megoldása során.
- *Valószínűségszámítás: sorbarendezés, kiválasztás, kombinatorikai feladatok megoldása.* Gyakoriság és relatív gyakoriság. Esemény valószínűsége (biztos esemény, lehetetlen esemény).
- *Statisztikai számítások: adatok elemzése és értékelése.* Szóródás, átlag, medián, módusz. *Diagramok és grafikon elemzése, készítése.*

II. Testek, felületek, síkidomok

- *Geometriai alapfogalmak. Sík- és térelemek kölcsönös helyzete.* Alakzatok közti távolság meghatározása síkban és térben. *Szögek fajtái, szögpárok, hajlásszögek.*
- *Adott tulajdonságú ponthalmazok: körvonal, körlap, szakasz felezőmerőlegese, szögfelező, gömbfelület.*
- *Síkidomok, sokszögek: csúcsok, oldalak, átlók, belső- és külső szögek.* Átlók számának meghatározása. *Belső szögek összegének meghatározása.* Szabályos sokszögek belső szögének meghatározása. *Konkáv és konvex síkidomok.*
- *Háromszögek*
- *Csoportosítása oldalak és szögek szerint. Összefüggések a belső és külső szögek között.* *A háromszög szerkesztésének alapesetei. A háromszög nevezetes vonalai, pontjai: köré írható kör, beírt kör, magasságvonal, magasságpont, középvonal, súlyvonal, súlypont.*
- *Pitagorasz tétele*
- *A tétel bizonyítása, megfordítása. A tétel alkalmazása háromszögek hiányzó oldalainak meghatározásánál, sokszögeknél, szöveges feladatok során.*
- *Négyszögek tulajdonságai: trapéz, paralelogramma, húrtrapéz, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet.*
- *Sokszögek területe*
- *Kör kerülete, területe*
- *Testek*
- *Egyenes hasáb palástja és felszíne, térfogata. Egyenes körhenger palástja és felszíne, térfogata.* A gúla és a kúp felszíne, térfogata. A gömb felszíne, térfogata.
- *Szöveges feladatok megoldása*

II. félév

III. Algebra

- *Műveletek algebrai kifejezésekkel: együtthatók és változók fogalmának helyes használata. Algebrai egész- és törtek kifejezések felismerése. Helyettesítési érték meghatározása. Egy-nemű, különemű kifejezések összevonása. Egytagú/többtagú kifejezések szorzása, osztása egytagú/többtagú kifejezéssel.*
- *Nevezetes azonosságok. Többtagú kifejezés szorzattá alakítása kiemeléssel, azonossággal.*
- *Egyenlet, azonosság, egyenlőtlenség, azonos egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel*
- *Szöveges feladatok megoldása egyenlettel, egyenlőtlenséggel*
- *Helyiértékes feladatok, geometriai számítással kapcsolatos feladatok, fizikai számításokkal kapcsolatos feladatok, keverékes feladatok, együttes munkavégzéssel kapcsolatos feladatok.*

IV. Geometriai transzformációk

- *Egybevágósági transzformációk (fogalmak, tulajdonságok ismerete, szerkesztések): tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás, elforgatás. Eltolás tulajdonságainak alkalmazása – trapéz.*
- *A háromszögek egybevágóságának alapestei.*
- *Egybevágó alakzatok felismerése (tengelyesen szimmetrikus, középpontosan szimmetrikus, forgásszimmetrikus alakzatok).*
- *Hasonlósági transzformációk. Háromszögek hasonlóságának alapestei. Hasonló síkidomok területének aránya. Hasonló testek térfogatának aránya.*
- *Középpontos hasonlóság: tulajdonságai, hasonlósági arány, külső- és belső hasonlósági pont. Szakasz arányos felosztása. Középpontosan hasonló alakzatok szerkesztése. Számítási feladatok.*

V. Relációk, függvények, sorozatok

- *Hozzárendelések vizsgálata (egyértelmű hozzárendelés, többértelmű hozzárendelés, alap-halmaz, képhalmaz, reláció)*
- *Függvények értelmezése, vizsgálata (értelmezési tartomány, értékkészlet, hozzárendelési szabály felismerése grafikonról)*
- *Lineáris függvény (egyenes arányosság, konstans függvény) ábrázolása táblázat, hozzárendelési szabály segítségével. Hozzárendelési szabály meghatározása a grafikonról. Grafikonra illeszkedő pontok koordinátáinak meghatározása.*
- *Sorozat, mint függvény (Sorozatok szabályszerűségeinek felismerése. Számítási sorozatok elemeinek, különbségének meghatározása.)*
- *Nem lineáris függvények (abszolútérték-függvény, másodfokú függvény, fordított arányosság) ábrázolása, vizsgálata.*
- *Egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása*
- *Függvénytranszformáció*
- *Sorozatok: számítási sorozat, mértani sorozat jellemzőinek meghatározása, első n tag összege.*
- *Sorozatok alkalmazása szöveges feladatok megoldása során.*

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Az évfolyam követelmény szintjéhez igazított nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), felsőbb évfolyamokon: szövegalkotás is (pl. rövid fogalmazás írása)

Időtartama: 45 perc

A szóbeli vizsgán A felelés időtartama: 15 perc. Rövid felkészülési idő van.

A továbbhaladás feltételei:

(Az aláhúzás a továbbhaladáshoz szükséges minimum követelményeket jelzi.)

Hallott szöveg értése:

- Ismerős szavak, beszédfordulatok megértése, melyek a tanuló személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak
- Utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérések, kérdések, közlések, események, leírások megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása
- Tananyaggal kapcsolatos egyszerű angol nyelvű tanári magyarázat megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése

Beszédképesség:

- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás
- Egyszerű mondatokban közlések, kérések megfogalmazása, kérdések feltevése, események elmesélése, dolgok leírása, megértési/kifejezési probléma esetén segítség kérése
- Tanult minta alapján párbeszédben való részvétel

Olvasott szöveg értése:

- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegének megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információk megtalálása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Írásképesség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékezetből írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (e-mail, baráti levél) létrehozása

- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül
- Egyszerű szöveg/történet, leírása/írása

Tantárgyi követelmények

Get to the Top Plus 3

Module 1

- egyszerű jelen idő és folyamatos jelen idő összehasonlítása
- rutinos, szokásos cselekvések megvitatása (napirend)
- egyszerű múlt idő használata
- a 'used to' szerkezet használata
- saját vélemények kifejtése, ok-okozati tényezőkkel
- egyetértés és nem egyetértés kifejezése
- határozók és melléknevek összehasonlítása
- határozatlan mennyiségjelzők (some, any, no, every) és ezek fajtái
- szabadidős tevékenységekről való beszélgetés
- alapvető ruhaviselet és kiegészítők leírása

Module 2

- befejezett jelen idő és időhatározói
- beszámoló egy nyaralásról
- a befejezett jelen idő és az egyszerű múlt idő összehasonlítása
- beszélgetés a szakmákról és fajtáiról
- veszélyeztetett állatfajok, állatok leírása, jellemzése
- e-mail írása (nyaralás a kalandtáborban)

Module 3

- ruhaneműk és kiegészítők megnevezése
- az emberek ruhaviseletének meghatározása, leírása
- preferencia kifejezése
- vásárlás és eladás (árak, valuta, pénznem)
- vásárlás és árak (elektronikus áruk)
- too / enough / one – ones elmélete és gyakorlata
- how much / how many
- much / many
- a lot of / lots of / loads of / a few / a little
- vonatkozó névmások (who, which, that)
- a számítógép világa (szókincs)
- must / have to
- a pénzzel kapcsolatos kifejezések

Module 4

- tanácsadás és tanácskérés
- véleménykifejtés, megerősítés

- should
- utókérdések (question tags)
- full infinitive és bare infinitive használata (phrasal verbs and expressions)
- -ing – es alak
- ételek és italok csoportosítása
- egészséges táplálkozás körében való beszélgetés
- probléma megállapítása, érzelmekkel kapcsolatos kifejezés leírása

FÖLDRAJZ

Témakörök:

- Európa fekvése, határai, tájai
- Európa éghajlata, vízrajza
- Európa népessége
- Európai Unió
- Észak-Európa
- Egyesült Királyság
- Franciaország
- Dél-Európa meghatározó országai
- Németország
- Ausztria és Svájc
- Csehország és Szlovákia
- Lengyelország és Ukrajna
- Románia
- Oroszország
- Afrika domborzata és vízrajza
- Afrika éghajlata és mezőgazdasága
- Amerika határai, domborzata
- Az Amerikai Egyesült Államok
- Latin-Amerika
- Ázsia domborzata, határai, vízrajza
- Japán és DK-Ázsia
- Kína
- India
- DNY-Ázsia
- Ausztrália és Óceánia
- A világtenger

Elvárt topográfiai névanvag:

EURÓPA

A földrész részei: Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Kelet-Közép-Európa, Közép-Európa, Nyugat-Európa;

Egyéb földrajzi helyszínek: Alpok, Appenninek, Appennini-félsziget, Azori-szigetek, Balkán-félsziget, Balkán-hegység, Brit-szigetek, Cseh-medence, Ciprus, Dalmácia, Dinári-hegység, Duna-delta, Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Genfi-tó, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Izland, Kárpátok, Kelet-európai-síkság, Kréta, Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Londoni-medence, Mont Blanc, Morva-medence, Német-középhegység, Párizsi-medence, Pennine-hegység (Pennine), Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Pireneusok, Skandináv-félsziget, Skandináv-hegység, Szicília, Szilézia, Urál, Vezúv;

Vízrajz: Adriai-tenger, Balti-tenger, Boden-tó, Dnyeper, Duna, Duna–Majna–Rajna vízi út, Ebro, Elba, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, La Manche, Ladoga-tó, Odera, Olt, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Száva, Temze, Vág, Visztula, Volga

EURÓPÁN KÍVÜLI KONTINENSEK

Afrika

Szerkezeti egységek, tájak: Afrikai-árokrendszer, Atlasz, Kelet-afrikai-magasföld, Kilimandzsáró (Kilimandzsáró-csoport), Kongó-medence, Madagaszkár, Szahara, Teleki-vulkán; Száhel (öv)

Vízrajz: Csád-tó, Guineai-öböl, Kongó, Nílus, Szezei-csatorna, Tanganyika-tó, Viktória-tó, Vörös-tenger

Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria

Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó

Amerika

A földrész részei: Észak-Amerika, Közép-Amerika, Dél-Amerika

Tájak: Alaszka, Amazonas-medence, Andok, Antillák, Appalache-hegység (Appalache), Brazil-felföld, Floridai-félsziget (Florida), Grönland, Guyanai-hegyvidék, Hawaii-szigetek, Kaliforniai-félsziget, Kordillerák, Labrador-félsziget (Labrador), Mexikói-fennsík, Mississippi-alföld, Mount St. Helens, Paraná-alföld, préri, Sziklás-hegység, Szilícium-völgy

Vízrajz: Amazonas, Colorado, Karib (Antilla)-tenger, Mexikói-öböl, Mississippi, Nagy-tavak, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szt. Lőrinc-folyó

Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó

Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC

Ausztrália és Óceánia

Tájak: Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-korallzátony, Nagy-Vízválasztó-hegység, Új-Guinea

Országok: Ausztrália, Új-Zéland

Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Ázsia

A földrész meghatározó egységei, jelentős földrajzi helyszínek: Arab-félsziget, Csomolungma (Mt. Everest), Dekkán-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Fudzi, Fülöp-szigetek, Góbi, Himalája, Indokínai-félsziget, Japán-szigetek, Kaszpi-mélyföld, Kaukázus, Kínai-alföld, Kis-Ázsia,

Koreai-félsziget, Közép-szibériai-fennsík, Krakatau, Nyugat-szibériai-alföld, Szibéria, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Turáni-alföld

Vízrajz: Aral-tó, Bajkál-tó, Boszporusz, Eufrátesz, Holt-tenger, Indus, Jangce, Japán-tenger, Jeges-tenger, Jenyiszej, Gangesz, Kaszpi-tenger, Ob, Perzsa-öböl (Perzsa (Arab)-öböl), Sárgafolyó, Tigris

Országok: Egyesült Arab Emírségek, Dél-Korea (Koreai Köztársaság), India, Indonézia, Irak, Irán, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kína, Kuvait, Malajzia, Szaúd-Arábia

Városok: Bagdad, Hongkong, Isztambul, Jakarta, Jeruzsálem, Mekka, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Teherán, Tel Aviv-Jaffa, Tokió, Újdelhi

BIOLÓGIA

Követelmény: A tanuló ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről.

A bioszféra fogalmának értelmezése, megismerésének és védelmének a fontosságával tisztában van. A tanuló megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére.

Kulcsfogalmak: környezet, bioszféra, kísérlet, tudományos kutatás

II. Az élet kialakulása és szerveződése

Követelmény: A mikroorganizmusok és a földi élet kialakulása közötti kapcsolat felismerése, a földi anyagforgalmi ciklusokban játszott szerepük értelmezése. A tanuló érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban.

Kulcsfogalmak: sejt, sejtalkotó, baktérium fotoszintézis, légzés, egysejtű többsejtű, telep, szövet

III. Az élővilág fejlődése

Követelmény:

Rendszerelemzési képesség megalapozása, a felépítés és működés, valamint a rendszer és környezet kapcsolatok biológiai vizsgálatokkal összefüggő jelentőségének megértése.

Kulcsfogalmak: egyedfejlődés, törzsfjlődés, evolúció, biodiverzitás, természetes szelekció.

IV. Az élővilág országai

Követelmény: A tanuló

- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez.
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.
- A gombák, a növények és az állatok külön országba sorolása melletti érvek megfogalmazása, fontosabb rendszertani csoportjaik alaktani és szervezettani jellemzése, néhány példafaj bemutatása.

Kulcsfogalmak: faj, kettős nevezéktan, rendszertan, az élővilág 5 országa virágtalan növények, virágos növények, ivartalan és ivaros szaporodásmód, petesejt, hímivarsejt egysejtű, telep,

zöldmoszat, vörösmoszat, barnamoszat, spóra, moha, szövet, osztódószövet, állandósult szövet páfrány, zsúrló, mag, nyitvatermő, fenyők termés (valódi-/ál-), gombafonál, termőtest, zúzmó csírázás, egyszikű, kétszikű szivacs, hidra és medúza (alak), kétoldali szimmetria, férgek: lapos-, hengeres-, gyűrűsférgék ízeltlábúak: rákok, rovarok, pókok külső váz, szelvényezett testfelépítés, fej, tor, potroh belső váz, gerincoszlop, gerinces állat, gerincesek osztályai: hal, kétéltű, hüllő, madár, emlős, puhatestűek: kagylók, csigák, fejlábúak.

2. félév

V. Bolygónk élővilága

Követelmény: A tanuló a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biomjait.

A tanuló

- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot.
- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait.

Az élőlények testfelépítése, életmódja, életciklusa és a biom ökológiai feltételei közti kapcsolat elemzése.

- Bolygónk nagy életközösségeinek azonosítása tematikus térképen, a kontinensek néhány jellegzetes növény- és állatfajának megismerése.
- Táplálkozási láncok és hálózatok összeállítása a biomok élőlényeiből.
- A fajok elterjedését, annak változását befolyásoló tényezők konkrét példák alapján történő elemzése.

Kulcsfogalmak: éghajlati övezet, biomok, tápláléklánc, trópusi esőerdő, színtezetség, kúszónövény, fán lakó növény monszunerdő, szavanna, trópusi sivatag, mediterrán éghajlat, szubtrópusi monszun éghajlat, keménylombú erdő, babérlombú erdő lombos erdő, bükkös, tölgyerdő, cseres-tölgyes, gyertyános tölgyes, sztyepp/préri, tőzegmohaláp sarkköri öv, sarkvidéki öv, tundra, örökké fagyott talaj függőleges zonalitás, törpecserjés, havasi gyepek vízi életközösségek, plankton, korallzátony; partközeli-, nyílt vízi-, mélytengeri élővilág

VI. Életközösségek vizsgálata

Követelmény:

- Az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kölcsönhatások azonosítása, környezeti igény és tűrőképesség vizsgálata.
- A levegő, a víz és a talaj minőségi jellemzőinek vizsgálata, főbb típusainak megkülönböztetése, természetes összetevők és szennyezők azonosítása, mérési adatok értelmezése.
- Az élőhely fogalmának ismerete, jellemzőinek és típusainak vizsgálatokban történő azonosítása, az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás módjainak és példáinak elemzése.

Kulcsfogalmak: fény, hőmérséklet, víz, levegő, talaj populációs kölcsönhatás, táplálkozási kapcsolat, élősködés, versengés, együttélés üvegházhatás, globális éghajlatváltozás, savas eső,

biodiverzitás, környezetvédelem, védett faj, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, eszmei érték, nemzeti park, ökológiai lábnyom

VII. Természetvédelem, fenntarthatóság

Követelmény:

- A tanuló egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget.
- ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségek alapvető jellemzőit.
- A védett faj, az eszmei érték fogalmának értelmezése konkrét példák alapján.

Kulcsfogalmak: természetkárosítás, ökológiai lábnyom, nemzeti park

VIII. Az emberi szervezet – I. Testkép, testalkat, mozgásképeség

Követelmény

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait.
- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is.
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképesége közötti összefüggéseket.
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit. A gerincoszlop tájékainak és részeinek megnevezése, a végtagok és függesztőveik, a mellkas csontjainak megmutatása csontvázon vagy képeken és saját testen.
- A mozgásszervrendszerre jellemző főbb kötő-, támasztó- és izomszövetcsoportok vizsgálata, a szerkezet és működés kapcsolatának értelmezése.
- A végtagok hajlító- és feszítőizmai elhelyezkedésének megmutatása, az arc izmainak összefüggésbe hozása a mimika és az artikuláció képességével.

Kulcsfogalmak: csecsemőkor, kisgyermekkor, kisiskoláskor, serdülőkor, ifjúkor, felnőttkor, időskor, öregkor, testkép, testképzavar, másodlagos nemi jelleg, csont(szövet), koponyacsontok, gerincoszlop, csigolyák, bordák, a végtagok alapfelépítése, függesztőveik, izom(szövet), hajlító- és feszítőizmok, mimikai izmok

KÉMIA

1. félév

A kémiai átalakulások

Követelmény:

- a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat
- kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételei(ütközés, energia)
- a katalizátor fogalmát, működési elve
- a kémiai reakciók csoportosítása többféle szempont szerint: a reagáló és a képződő anyagok száma, a reakció energiaváltozása, időbeli lefolyása, iránya, a reakcióban részt vevő anyagok halmazállapota szerint
- a köznap élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis)
- a redoxireakciók
- sav-bázis indikátorok, felhasználásuk jelentősége
- fontosabb savak, bázisok, azok nevét, képlete
- Brønsted sav-bázis elmélete alapján értelmezi a sav és bázis fogalmát,
- az autoprotolízis jelensége és a víz autoprotolízisének a termékei.

Kulcsfogalmak: kémiai reakció, hatásos ütközés, katalizátor csapadék, gázfejlődéssel járó reakció reakcióegyenlet, tömegmegmaradás törvénye égés, gyors égés, lassú égés, tökéletes égés, tökéletlen égés. oxidáció, redukció, redoxireakció, oxidálószer, sav, bázis, Brønsted-féle sav-bázis elmélet, amfoter vegyület, oxóniumion, hidroxidion redukálószer, savas kémhatás, semleges kémhatás, lúgos kémhatás, pH-érték, indikátor, sav/bázis erőssége, sav/bázis értékűsége só, közömbösítés

Kémia a természetben

Követelmény:

- a valódi és kolloid oldat
- a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagai

Kulcsfogalmak: ásvány, termés elem, édes víz, sós víz, ásványvíz, redukáló légkör, oxidáló légkör, ózonpajzs, szerves vegyület, biogén elemek, szénhidrátok, zsírok, olajok, fehérjék, nukleinsavak, kolloid oldat

VII. Az anyag átalakítása

Követelmény:

- a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagai (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot)
- a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére,
- a kőolaj feldolgozásának módja, fő alkotói,
- a szénhidrogének

Kulcsfogalmak: mészégetés, mésztoltás, cement, beton, üveg érc, koks, acél, trágya, növényvédő szerek, műtrágya, mikro- és makrotápanyagok, szénhidrogének, fosszilis

tüzelőanyagok, szakaszos lepárlás, műanyag, láncpolimer, térhálós polimer, természetes és mesterséges alapú műanyag, műszálak, intelligens textíliák erjedés

2. félév

Kémia a mindennapokban

Követelmény:

- zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok
- a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolása korrózióállóságuk alapján, a vas korróziójának lényege, valamint a korrózióvédelem módjai

Kulcsfogalmak: gyógyszer, hatóanyag, segédanyag, vényköteles gyógyszer, dohánytermék, drog, alkohol, mérgező kemény víz, vízlágyítás, vízkőoldás mosószer, szappan, micella, felületaktív anyag, fertőtlenítőszer, korrózió, passzív állapot, felületvédelem, akkumulátor, motorbenzin, oktánszám, tápanyag, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő, mesterséges édesítőszer, tartósítószer, E-számok

Kémia és környezetvédelem

Követelmény:

- a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodása
- szmogok kialakulása és emberiségre gyakorolt hatása.
- a környezetben előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező források

Kulcsfogalmak: üvegházhatás, globális klímaváltozás, ózonpajzs, ózonlyuk, savas eső, szmog, mechanikai tisztítás, biológiai tisztítás, kémiai tisztítás, hulladék, veszélyes hulladék, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékpiramis fosszilis tüzelőanyag, természetes szén, megújuló energiaforrások, nem megújuló energiaforrások

FIZIKA

Az osztályozó vizsgán szóbeli és írásbeli vizsga van.

Írásbeli vizsga: fizikai tesztfeladatsor (elméleti feladatok, számítások). Max. 60 perc

Szóbeli vizsga: a témakörökből álló tételsor. Max 15 perc

1. félév

I. Testek, folyamatok mérhető tulajdonsága

- Fizikai mennyiségek (hosszúság, idő, tömeg, térfogat, terület) jelének, mértékegységeinek
- ismerete

- Kölcsönhatások feltétele, következménye
- Sűrűség fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítása.
- Feladatmegoldás: tömeg, térfogat, sűrűség kiszámítása
- Az anyagok fajtái (részecske szerkezet és a mező) és jellemzésük

II. Hőmérséklet, halmazállapot

- Hőmérséklet jele, mértékegysége
- Hőterjedés formái
- Halmazállapot-változások jellemzése, grafikonok rajzolása
- Fizikai mennyiségek: olvadáshő, fajhő
- Termikus kölcsönhatás feltétele, következménye

III. Testek mozgásának jellemzése

- Út, pálya, elmozdulás közti különbség ismerete
- Sebesség fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Feladatmegoldás: út, idő, térfogat kiszámítása
- Egyenes vonalú, egyenletes mozgás
- Mozgások grafikus ábrázolása
- Egyenletesen változó mozgások
- Gyorsulás fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Körmozgás jellemzői

2. félév

IV. Az erő

- Erő jellemzői, jele, mértékegysége, fajtái
- Súlyerő és tömeg közti kapcsolat
- Az erő sebességváltoztató hatása (súrlódás)
- Súrlódás fajtái, súrlódási erő kiszámítása
- Newton törvények
- Munka, teljesítmény fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Hatásfok fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Feladatmegoldás: munka, teljesítmény, hatásfok, gyorsító erő kiszámítása
- Egyszerű gépek
- Forgatónyomaték
- Szilárd testek nyomása
- Hidrosztatikai nyomás
- Légnyomás
- Feladatmegoldás: nyomás, nyomott felület, nyomóerő kiszámítása
- Közlekedőedények, hajszálcsövek
- Felhajtóerő
- Arkhimédész törvénye
- Testek úszása, lebegése, merülése

V. Az energia

- Energia fogalma, jele, mértékegysége
- Energiaforrások
- Energiaváltozások

DIGITÁLIS KULTÚRA

I. félév

Algoritmizálás és blokkprogramozás:

- az elágazások, ciklusok; folyamatábrák
- paraméterek, függvények
- egy programozási nyelv (scratch) alapszintű utasításai

Multimédiás elemek készítése:

- kép, hang -és videószerkesztő programok
- alapeladatokat elvégezése kép, hang -és videószerkesztéssel kapcsolatban
- fájlkiterjesztések

Táblázatkezelés:

- egyszerű táblázatot létrehozni egy táblázatkezelő programmal.
- a táblázatkezelő (excel) alapfogalmai, felülete
- diagramok szerkesztésének, módosításának lépései
- képleteket, függvények
- cellahivatkozások

II. félév

Táblázatkezelés:

- statisztikai számítások
- függvények
- kétirányú elágazások

Az e-világ és online kommunikáció:

- a legújabb infokommunikációs technológiák, szolgáltatások
- elektronikus szolgáltatások
- a számítástechnika történetének főbb állomásai és a meghatározó személyei
- a szoftverlicenc, jogtiszta szoftver és szabad szoftver fogalma, jelentősége
- az online kommunikáció eszközei
- közösségi oldalak, chat felületek használatának szabályai

A digitális eszközök használata:

- operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásai

VIZUÁLIS KULTÚRA

Az osztályozó vizsga szóbeli és gyakorlati részből áll.

A szóbeli részre 30 perc felkészülési idő van. A szóbeli vizsga témakörei az adott évfolyamnál fel vannak tüntetve.

A gyakorlati vizsga elkészítésére 60 perc áll rendelkezésre. A szükséges rajzeszközöket és rajzlapot a vizsgázó hozza magával. A gyakorlati rész a felsoroltak közül választható, az évfolyamoknak megfelelően. A szóbeli és gyakorlati vizsgarész 50-50 százalékban számít az értékelésben.

A gyakorlati vizsga értékelésénél az alábbi szempontok érvényesülnek:

- elhelyezés a felületen
- technikai kivitelezés
- eszközhasználat
- ötletesség
- színhasználat

A szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- időbeli behatárolás
- tagoltság (építészet, festészet, szobrászat)
- fontosabb stílusjegyek felsorolása
- példák(magyarországi és külföldi), alkotók és alkotásaik

Témakörök:

1. Művészeti stílusok jellemzői: Szimbolizmus, Szecesszió. Modern művészeti irányzatok pl.: kubizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, konstruktivizmus, op art, pop art)- szóbeli
2. Vizuális kommunikáció: magyarázó képek, rajzok (piktogram)- gyakorlati
3. Emberi test: mozgás ábrázolása, mozdulatvázlatok- gyakorlati
4. Tárgy és környezetkultúra: tárgytervezés, embléma, horoszkóp jel tervezése -gyakorlati
5. Média és mozgókép kultúra: animáció -gyakorlati
6. Környezetvédelem: Föld világnapja –plakát- gyakorlati

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

I. félév

I. Modell- és makettépítés technológiai

- Makettépítés : A modellezés, makettépítés feladata, jelentősége. A modell és a makett közötti különbségtétel.
- Mérés: A mérés célja, fontossága. Mérőeszközök alkalmazása. Mérés milliméteres pontossággal.
- Műszaki ábrázolás szabványai: nézeti ábrázolás, vetületek, méretmegadás elemei, vonalfajták, méretszám.
- A valóság ábrázolása: Vetületi ábrázolás, méretarány alkalmazása, a méretarányos kicsinyítés, nagyítás jelentősége. Rajzolvasási gyakorlatok. A valóság és az ábra összefüggéseinek felismerése.
- Makettkészítés folyamata – Tervezés: a folyamathoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése.

II. Település – a település kialakulása, településtípusok

- Élet a településen: A települések kialakulása, a legfontosabb településfajták, azok jellemzői. A különböző településtípusokhoz kötődő életformák összehasonlítása, azonosságok, különbségek megfogalmazása. Különböző településtípusokhoz (város, falu) és életformákhoz (pl. gazdálkodás) kötődő lakó- és gazdasági épületek összehasonlítása.
- Lakókörnyezet: Egy adott terület helyszínrajzát értelmezni, összevetni a valósággal. Lakóépületek típusai. A különböző életformákhoz kötődő lakó- és gazdasági épületek összehasonlítása. A lakóépületek és a természeti környezet közötti kapcsolat elemzése.
- Utcakép: Adott terület helyszínrajzának értelmezése. A lakóház tervezésének szempontjai – alaprajz, tájolás, épület alakja.

II. félév

III. Építészet – forma és funkció, anyagok és szerkezetek

- Népi építészet: Régi korok jellemző épületei, a hagyományos népi építészet építményei, építőanyagai, elemzése. Az egyes tájegységek jellegzetességei – lakó-, gazdasági és középületek alakja, elrendezése -a használt anyagok és építési technológiák közötti kapcsolatok feltárása, elemzése.
- Építőanyagok, építőipari szakmák
- Az építkezés menete

IV. Közterek, közösségi terek, középületek

- Középületek, közszolgáltatások: Az emberek mindennapos tevékenysége (munka, háztartás, szabadidő) és a településtípusok (épületek, építmények, szabad területek és infrastruktúrák) közötti kapcsolatok. Különböző közösségi épületek feladata. A településeken található legfontosabb középületek, közintézmények megnevezése.
- Zöld területek, parkok: közpark, közösségi kert, tájépítészet fogalma.

V. Közlekedés – közlekedés egykor és ma

- A szárazföldi közlekedés: A városi és a közúti közlekedés rendszerei. A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben.
- Gyalogos közlekedés: KRESZ gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok, jelzőtáblák.
- Közlekedési helyzetek: Közlekedésbiztonsági ismeretek.
- Lakó-pihenő övezet: A közlekedési hálózatok szerepe, fontossága a település lakóinak életminőségében.

ÉNEK-ZENE

Írásbeli követelmények

1. **Zeneelméleti alapismeretek** (szolmizációs hangrendszer, ritmus értékek, kottaolvasás, kottairás) hangközök, zenei ábécé
2. **Magyar népzene**
 - Tanult népdalok felismerése
 - Népzenei ismeretek (népdalok jellemzői, népdalgyűjtés, dallamvonal, forma-szerkezet, előadásmódok, kvintváltás)
 - Népi hangszerek felismerése kép és hangzás alapján
3. **Zenetörténeti ismeretek:** a századforduló, 20. század és a jelenkor zenéjének jellemzői, műfajok, zeneszerzők és műveik

Szóbeli követelmények

- a tanult népdalok szöveges éneklése könyv nélkül
- zenetörténeti szemelvények felismerése: A századforduló és a 20. század zenéje:

TESTNEVELÉS

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása.

Kosárlabda:

Labdavezetésből fektetett dobás mindkét kézzel bemutatása 5X.
Büntetődobás 5X.

Kézilabda :

Kapott labdából labdavezetés, felugrásos lövés kapura számolýra 5X.
Büntetődobás számolýra 5X.

Röplabda :

Kosár és alkar érintés háló felett párokban.
Egykezes alsó nyitás.

Torna :

Összefüggő talajgyakorlat bemutatása a tanult elemekből.

Netfit :

3 felmérés bemutatása.

SPORTETIKA/SPORTEGÉSZSÉGTAN

Témakörök:

- Jövőkép
- Magánéleti és sportolói közösségeim
- Erőt adó közösség
- Korlátozó közösség
- Kiválasztás és megfelelés
- Kötődések és együttműködések
- Jelenlét az országos-, európai-, világversenyeken

- Bizalom és hit
- Sportkultúra és nemzetközi környezet
- Nemzetközivé váló sporttársadalmak
- Szerződésben rögzített és íratlan szabályok
- Új technikák, új szabályok
- Jólét és jólet
- Egészség és egész-ség
- Az egészség és az egész-ség hiánya, a parasport örömei
- Boldogulás és kiteljesedés a sportban
- Esélyegyenlőség
- Nemi érés és a jellem fejlődése
- Nemiség a sportban
- Együtt az életben, külön a sportban
- Szexualitás és a sportolói erkölcs
-

10. sz. melléklet
Gimnáziumi tagozat osztályozó vizsga követelmény
9-12. évfolyam
NAT 2020

9. évfolyam

MAGYAR NYELV és IRODALOM

A vizsga két részből áll:

1. írásbeli vizsgarész 60 perc,
2. szóbeli vizsgarész 15 perc (30 perc felkészülési idő)

A vizsga összpontszámának 50%-át az írásbeli, 50%-át a szóbeli vizsgarész pontszáma adja.

Az osztályozó vizsga értékelése:

- 80-100% - jeles
- 60-79% - jó
- 40-59% - közepes
- 25-39% - elégséges

A vizsgázó akkor teljesítette sikeresen az osztályozóvizsgát, ha mindkét vizsgarészen (írásbeli és szóbeli) legalább az elérhető pontszámok 12,5%-át megszerezte. Amennyiben a vizsgázó valamelyik vizsgarészben nem érte el a megszerezhető pontszámok 12,5 %-át, akkor javítóvizsgát kell tennie.

Írásbeli vizsga követelmények:

1. Szövegértési feladatsor, melynek része néhány nyelvi feladat.
2. A 9. és a 10. évfolyamon irodalmi teszt az adott évfolyam témaköreiből és az alapfogalmakból. A 11. és a 12. évfolyamon egy mű elemzése vagy témakifejtő esszé az adott évfolyam témaköreihez kapcsolódóan.

Irodalom

Szóbeli vizsga követelmények:

1. Az ősi magyar hitvilág (Hoppál Mihály: Sámánok. Lelkek és jelképek (részletek), A csodaszarvas mondája).
2. A görög mitológia (A világ születése; istenek születése és harca; istenek nemzedékei,
3. világkorszakok; az ember teremtése; Az olimposzi istenek). A görög mitológia (A görög mitológia híres történetei (Hermész, Dionüosz, Héraklész tettei, Daidalosz és Ikarosz, Thészeusz és Ariadné, a Minótauros).
4. A homéroszi eposzok: Iliász, Odüsszeia, Az Odüsszeia embereszménye.
5. A görög líra, Költők, műfajok, strófák (Alkaios, Szapphó, Anakreón).
6. A görög dráma és színjátás (Szophoklész: Antigoné).
7. Catullus, Vergilius költészete (Catullus: Gyűlölk és szeretek, Élünk, Lesbia!, Vergilius: Aeneis (Első ének, 1-7.sor), IX. ecloga.

8. Horatius, Ovidius költészete (Horatius: Thaliarchushoz, Ovidius: Átváltozások – Pygmalion)
9. Az Ószövetség, Mózes könyvei, Az Ószövetség további könyvei.
10. Az Újszövetség felépítése és Jézus születése, Jézus szenvedéstörténete és feltámadása.
11. Jézus Krisztus tanításai Máté és Lukács evangéliuma alapján.
12. Az Újszövetség további könyvei; A Biblia és az irodalom kapcsolata.
13. Az egyházi irodalom – epika (Szent Ágoston: Vallomások (részlet), Halotti beszéd és könyörgés, Margit legenda).
14. Az egyházi irodalom – líra (Jacopone da Todi: Himnusz a fájdalmas anyáról, Ómagyar
15. Mária-siralom.
16. Lovagi és udvari irodalom (Anonymus: Gesta Hungarorum (részlet), Walter von der Vogelweide: A hársfaágak csendes árnyán).
17. Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek).
18. A középkor világi irodalma, vágánsköltészet (Carmina Burana részletek).
19. Humanista irodalom - Petrarca: Pó, földi kérgem, Ti szerencsés füvek, boldog virágok.
20. Portré: Janus Pannonius epigrammái (Pannonia dicsérete, Egy dunántúli mandulafáról).
21. Portré: Janus Pannonius elégiái (Búcsú Váradtól, Sajat lelkéhez).
22. Boccaccio: Dekameron, Első nap 3. novella

MEMORITEREK

- Homérosz: Odüsszeia (részlet)
- Anakreón: Gyűlölöm azt...
- Catullus: Gyűlölök és szeretek
- Halotti beszéd és könyörgés (részlet)
- Ómagyar Mária-siralom (részlet)
- Janus Pannonius: Pannónia dicsérete

Magyar nyelv

Szóbeli követelmények:

1. A kommunikáció fogalma, tényezői funkciói.
2. A személyközi kommunikáció.
3. A nem nyelvi jelek.
4. A tömegkommunikáció.
5. A tömegkommunikáció hatása a gondolkodásra és a nyelvre.
6. Médiaműfajok.
7. Internet és kommunikáció.
8. A nyelvi jelek.
9. A nyelvi rendszer és a rendszerszintek.
10. A beszéd és a nyelv.
11. Hang és hangképzés.
12. A magánhangzók.
13. A mássalhangzók.

14. A morfémák típusai.
15. A szófajok – valódi alapszófajok.
16. A szófajok – névmások, igenevek, viszonyszók, mondatszók.
17. A szóalkotás módjai.
18. A szókapcsolatok és a mellérendelő szintagmák.
19. Az alárendelő szintagmák.
20. Az állítmány, az alany, a tárgy, határozók, jelzők.

TÖRTÉNELEM

A vizsga két részből áll:

1. írásbeli vizsgarész 60 perc,
2. szóbeli vizsgarész 15 perc (30 perc felkészülési idő)

A vizsga összpontszámának 50%-át az írásbeli, 50%-át a szóbeli vizsgarész pontszáma adja.

Az osztályozó vizsga értékelése:

80-100% - jeles

60-79% - jó

40-59% - közepes

25-39% - elégséges

A vizsgázó akkor teljesítette sikeresen az osztályozóvizsgát, ha mindkét vizsgarészen (írásbeli és szóbeli) legalább az elérhető pontszámok 12,5%-át megszerezte. Amennyiben a vizsgázó valamelyik vizsgarészben nem érte el a megszerezhető pontszámok 12,5 %-át, akkor javítóvizsgát kell tennie. A vizsgán használható a középiskolai történelem atlasz (az Oktatási Hivatal által engedélyezett, aktuális atlasz).

Az írásbeli vizsga

Az írásbeli feladatlap két részből állhat: a) egyszerű, rövid választ igénylő feladatok b) esszé jellegű feladat. A vizsgán számon kérhető lexikai adatokat (évszámok, személyek, topográfia, fogalmak) a történelem kerettanterv tartalmazza.

a) Egyszerű, rövid választ igénylő feladatsor:

A feladatsor 5-8 feladatot tartalmaz. A lehetséges feladattípusok:

- Információkeresés források (szöveges, képi) segítségével.
- Források alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Különböző típusú (szöveges, kép, diagram) forrásból származó információk összevetése.
- Megadott szempontok szerinti fogalmak gyűjtése forrásokból.
- Fogalmak azonosítása, hozzárendelése egy korhoz, állam területéhez.
- Térképekről információ gyűjtése, térképek alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Helyszínek azonosítása atlasz segítségével.
- Ok-okozati összefüggések bemutatása.

b) szöveges (kifejtendő) feladat:

A szöveges (kifejtendő) feladatban (esszé jellegű feladat) összefüggő mondatokban kell a tanulónak gondolatait, tudását kifejtenie a megadott témáról források segítségével.

Az írásbeli vizsga témakörei:

1. Az ókor

- Civilizáció és államszervezet az ókorban
- Vallások az ókorban
- Hódító birodalmak

2. A középkor

- A középkori Európa
- A magyar nép eredete és az Árpád-kor
- A középkori Magyar Királyság fénykora

A szóbeli vizsga témakörei:

1. A Közel-Kelet civilizációi (Mezopotámia, Egyiptom).
2. Az athéni demokrácia kialakulása és működése.
3. A görög civilizáció (filozófia, mindennapi élet).
4. A római köztársaság működése és az egyeduralom kialakulása (Julius Caesar, Augustus).
5. Politeizmus és monoteizmus (görög és római hitvilág, zsidó vallás).
6. A kereszténység kialakulása és elterjedése.
7. Egy eurázsiai birodalom: a hunok (Hun Birodalom kialakulása és szerepe a népvándorlásban).
8. Az Arab Birodalom és az iszlám vallás kialakulása, tanai, az arab hódítás.
9. A középkori parasztság világa (A jobbágy helye a kor társadalmi és gazdasági rendszerében. Az uradalom. A középkori mezőgazdaság fejlődése).
10. A középkori egyházi rend (egyházzsakadás, szerzetesrendek, eretnekmozgalmak).
11. A nemesi rend (A hűbériség kialakulása és jellemzői, a rendiség kialakulása és jellemzői, keresztes hadjáratok).
12. A középkori polgárok világa (középkori városok, céhek, kereskedelem, stílusirányzatok a középkorban).
13. Magyar őstörténet és honfoglalás.
14. Az államalapítás (Géza fejedelemsége és I. Szent István uralkodása).
15. A magyar állam megszilárdulása az Árpád-korban (I. Szent László, Könyves Kálmán, III. Béla uralkodása).
16. Az Aranybulla és II. András.
17. Az Anjouk (I. Károly és I. Nagy Lajos uralkodása, az 1351-es törvények).
18. Luxemburgi Zsigmond uralkodása.
19. Hunyadi János törökellenes politikája.
20. Hunyadi Mátyás uralkodói portréja.

MATEMATIKA

Az osztályozóvizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli vizsga 60 perces, ezen 4-5 különböző témakörbe tartozó feladatot kell megoldani. Használható segédeszközök: körző, vonalzó, írószer, négyjegyű függvénytáblázat, zsebszámológép. A szóbeli vizsga 15 perces,

melyen tanult tételek, illetve definíciók kimondása, valamint alkalmazásuk bemutatása a feladat. A szóbeli vizsgán 15 perces felkészülési idő áll rendelkezésre.

80-100%: jeles

60-79%: jó

40-59%: közepes

25-39%: elégséges

0-24%: elégtelen

1. Kombinatorika, halmazok

- Hányféleképpen lehetséges? Összeszámlálási feladatok
- Gráfok
- Halmazok megadása. Halmazok uniója, metszete, különbsége
- A szitaformula
- Intervallumok

2. A számok világa

- Műveletek számhalmazokban
- Számolás törtekkel
- Racionális és irracionális számok
- Arányosság. Arányos osztás
- Százalékszámítás
- Hatványozás
- A négyzetgyök
- Számok normálalakja. Számolás normálalakkal
- Kamatos kamat

3. Egyenletek és azonosságok

- Betűk szerepe a számolásban. Számolás az algebrában. Algebrai kifejezések
- Nevezetes szorzatok
- Szorzattá alakítás módszerei
- Egyenletek
- Alaphalmaz, értelmezési tartomány, megoldáshalmaz
- Egyenletek megoldása

4. Geometria

- Geometriai alapfogalmak
- Általános és szimmetrikus háromszögek
- Pitagorasz tétele. Számítási feladatok derékszögű háromszögekben
- Különleges derékszögű háromszögek. Távolságok
- A kör
- A háromszög nevezetes vonalai és pontjai
- Thalész tétele és alkalmazásai
- Háromszögek kerülete és területe

5. Függvények

- Táblázatok, diagramok
- Változások ábrázolása, grafikonok a mindennapokban
- A függvény fogalma. Az egyenes arányosság és a fordított arányosság függvénye
- Egyenesek meredeksége
- Lineáris függvények

- Abszolútérték-függvény
- Függvények jellemzése
- Szélsőértékek
- Másodfokú függvény és a négyzetgyökfüggvény
- Egyenletek grafikus megoldása
- Egyenlőtlenlégek
- Abszolút értékes egyenletek

6. Egybevágóság, négyszögek

- Forgatás és középpontos tükrözés
- Vektorok és az eltolás
- Tengelyes tükrözés
- Szerkesztési feladatok
- Egybevágósági transzformációk a gyakorlatban
- Szimmetrikus négyszögek
- Nevezetes négyszögek területe

ANGOL NYELV

Tagozat: négyévfolyamos gimnázium, angol emelt óraszámú csoport

Tantárgy: angol nyelv (első idegen nyelv)

Tankönyv: H. Q. Mitchell, Marileni Malkogianni: Pioneer Pre-Intermediate (1.- 8. Modul)

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), szövegalkotás (levélírás, például információ közlő levél/ reagálás egy eseményre)

Időtartama: 60 perc

A szóbeli vizsgán a tanuló egy témát húz.

A felelés időtartama: 15 perc. Felkészülési idő nincs.

Nyelvi funkciók

- Beszélgetés szokásos cselekvésekről és rutinokról
- Jövőbeli tervek, intézkedések megvitatása
- Beszélgetés a jelenről és a múltból
- Beszélgetés a múltbeli szokásokról és eseményekről
- Események, élmények elbeszélése
- Rossz hírekre való reagálás és aggodalmunk kifejezése
- Engedély kérése, megadása és megtagadása
- Tanács kérés- és adás
- Véleménynyilvánítás és javaslattétel
- Egyetértés és ellenkezés kifejezése
- Lehetőség és bizonyosság kifejezése a jelenben és a jövőben
- Preferenciák kifejezése
- Meghívás elfogadása vagy elutasítása
- Vélemény nyilvánítás és tájékoztatás

- Információkérés informálisan és formálisan

Nyelvi elemek, struktúrák

- Present Simple vs Present Progressive
- Folyamatosba nem tehető igék
- Past Simple
- Időhatározók
- „Used to“ szerkezet
- Present Perfect Simple (for, since, yet, already)
- Present Perfect Simple vs Past Simple
- Mennyiségjelzők (some, any, no, many, much, a lot of, lots of, /a/ few, /a/ little)
- Vonatkozó névmások: (who/which/that/whose/where)
- Past Simple vs Past Progressive
- Időhatározók (while as, as soon as)
- Past Perfect Simple
- Segédigék (can, could, may, will, would, should)
- Future Simple
- Időhatározói mellékmondatok
- „be able to“
- „may, might, could“ = lehet, hogy...
- Feltételes mondatok 1. típus
- Segédigék: *have to, don't have to, must, mustn't, need to, don't need to, needn't*
- A szenvedő szerkezet (egyszerű jelen – egyszerű múlt)
- *so, neither, too, either*
- Past Perfect Progressive/ Folyamatos befejezett jelen
- Egyszerű befejezett jelen /Past Perfect Tense vs folyamatos befejezett jelen/ Past Perfect Progressive
- *too/ enough: túlságosan – eléggé*
- Gerund: *-ing* forma
- Közvetett kérdések
- Feltételes mondatok 2. típus
- Kívánságok
- Tagadó kérdések
- Az ..., *ugye?* kérdés (Question tag)
- Független beszéd (Reported Speech) : állítások, kérdések, felszólítások, kérések

Szóbeli vizsga témakörök:

- Bemutatkozás: önmagunk és mások bemutatása (külső megjelenés, belső tulajdonságok)
- Healthy foods vs. unhealthy foods/ Egészséges- egészségtelen ételek megvitatása
- Clothing/ Ruházkodás
- Shopping for food, for clothes / Vásárlási szokások
- Health and Illnesses/ Egészség- betegség
- Sports

- Hobby
 - Jobs/ Foglalkozások
 - School/ Iskola
 - Travelling, holiday/ Utazási szokások, nyaralás
-

9. évfolyam, testnevelés tagozat

Tagozat: négyévfolyamos gimnázium

Tantárgy: angol nyelv (első idegen nyelv)

Tankönyv: H. Q. Mitchell, Marileni Malkogianni: Pioneer Elementary (1.- 8. Modul)

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), szövegalkotás (rövid üzenet írása, például reagálás egy eseményre)

Időtartama: 60 perc

A szóbeli vizsgán a tanuló egy témát húz.

A felelés időtartama: 15 perc. Felkészülési idő nincs.

Nyelvi funkciók:

- Üdvözlés és elköszönés (formális és kötetlen helyzetekben)
- A névjegykártyákkal kapcsolatos információk megértése
- Az óra
- Vélemény nyilvánítás
- Engedély kérése, megadása és megtagadása
- Ajánlatok, kérések és szívességgkérés
- Érdeklődés és meglepetés kifejezése
- Képesség kifejezése a jelenben és a múltban
- Beszélgetés szokásos cselekvésekről, átmeneti állapotokról, jelenbeli történésekről, közeli jövőbeli tervekről
- Beszélgetés a múlt eseményeiről/tapasztalatairól
- Meghívás, meghívás elfogadása és visszautasítása.
- Javaslatok készítése
- Információk megértése a térképen
- Útmutatást kérni, adni és követni

Nyelvi elemek, struktúrák:

- Létige (to be)
- There is, there are
- Többes szám (rendhagyó többes számú főnevek is)
- Birtokos szerkezet ('s, ')
- Preferenciák kifejezése (like, love, enjoy, hate, can't stand + -ing)
- Viszonyiszavak használata
- Egyszerű jelen idő (Simple Present Tense)

- Wh-kérdések
- Gyakoriság kifejezése
- Can segédige használata jelen és múlt időben
- Folyamatos jelen idő (Present Progressive Tense)
- Személyes névmások alany és tárgy esetben
- Egyszerű múlt idő (Past Simple)
- There was/there were

Szóbeli vizsga témakörök:

- Alapvető személyes adatok cseréje (név, életkor, állampolgárság, foglalkozás, telefonszám, cím, e-mail, családi állapot, születési idő)
- Bemutkozás: önmagunk és mások bemutatása (külső megjelenés, belső tulajdonságok)
- Family/ Család
- Daily Routine/ Napirend
- Free time- Hobbies / Szabadidős tevékenységek
- My Home/ Saját ház- lakás bemutatása
- Weather and Seasons/ Időjárás, évszakok
- Healthy foods vs. unhealthy foods/ Egészséges- egészségtelen ételek megvitatása

NÉMET NYELV

Témakörök és tartalmak

Témák-Kommunikation	Nyelvtan
1. Ich und meine Familie <ul style="list-style-type: none"> • magáról beszéljen. • kérdéseket tudjon szerkeszteni • köszönési formák használata • hétnapjait ismerje, hobbijáról tudjon beszélni 	szabályos igék udvariassági forma W-Fragen sein-ige ragozása
2.Meine Familienwelt <ul style="list-style-type: none"> • beszélni a családról • foglalkozások megismerése 	határozott névelők ragozása határozatlan névelő ragozása személyes névmások alanyesetben haben-ragozása tárgyeset(Akkusativ)
3.Bildung auf der Welt <ul style="list-style-type: none"> • beszélni az órarendről és az iskoláról 	módbeli segédigék, müssen, können ,mögen, wollen, dürfen, sollen kein-tagadószó
4.Alltag in der Welt <ul style="list-style-type: none"> • hétköznapiak bemutatása • napirend 	Ja.Nein-Fragen rendhagyó igék Umlaut és Brechung visszaható igék
5.So schmeckt die Welt <ul style="list-style-type: none"> • étkezések étteremben rendelés 	man-Pronomen összetett szavak

	melléknév fokozás-ger igék-möchte. nehmen
6.Gesundheitswelt <ul style="list-style-type: none"> • az egészséges életmód megismerése és arról beszélni tudni • betegségek 	haben-tun személyes névmások részese felszólítómód
7.Adresse:Weltallee 5 <ul style="list-style-type: none"> • személyes adatok megadása, űrlap kitöltése • a lakás/ ház helyiségeinek megismerése 	sorszámok részese számok
8.Reisen um die Welt <ul style="list-style-type: none"> • időjárás, évszakokról beszéljen • uticélokát nevezzen meg, 	es-Pronomen Fragen: wo? wohin?

OLASZ NYELV

Nyelvi funkciók:

- köszönés
- bemutatkozás
- nemzetiségek
- információ kérés és –adás
- telefonbeszélgetés
- külső- és belső tulajdonságok
- az arc
- szabadidő
- meghívás
- lakóhely jellemzése
- a hét napjai
- információ kérés és –nyújtás az órára és a napra vonatkozóan
- tömegközlekedési eszközök
- érdeklődés és információ nyújtás nyitvatartásra vonatkozóan
- térben való elhelyezés (névutók)
- bizonyosság és kétely kifejezése
- köszönetnyilvánítás, és arra való reakció
- hónapok, évszakok
- levélírás, telefonálás
- múltbéli történések elmesélése
- időhatározószók
- rendelés a bárban
- preferencia kifejezése
- az olaszok és a bár
- kávéfajták

Nyelvi elemek, struktúrák:

- alfabeto
- pronuncia
- pronomi personali
- sostantivi
- aggettivi
- articoli determinativi
- articoli indeterminativi
- articoli partitivi
- numeri cardinali e ordinali
- verbo essere/avere
- c'è; ci sono
- verbi regolari e irregolari nel presente indicativo
- verbi modali nel presente indicativo
- preposizioni semplici e articolate
- passato prossimo
- participio passato dei verbi regolari e irregolari
- verbi modali al passato prossimo
- futuro semplice
- futuro anteriore

Témakörök:

- Presentazione
- La famiglia
- Passatempo
- Finesettimana
- La csasa

KÉMIA

I. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

1. Atomok, elemek, vegyületek

- Az anyag felépítése és az atom szerkezete
- A protonszám, a tömegszám és az izotópok
- A relatív atomtömeg, az anyagsűrűség és a moláris tömeg
- A periódusos rendszer és az atomok elektronszerkezete

2. Kémiai kötések és kölcsönhatások

- Az ionkötés és az ionrácsos kristályok
- A fémek és a fémrácsos kristályok
- Kovalens kötés molekulákban és atomrácsos kristályokban
- A molekulák alakja és polaritása
- A molekulák közötti kapcsolatok
- Összetett ionok

3. Az anyagi halmazok

- Az anyagi rendszerek és csoportosításuk

- Anyagi halmazok és halmazállapotok
- Szilárd, kristályos anyagok
- Folyadékok és oldatok
- Az oldhatóság. Az oldatok összetétele

II. Kémiai átalakulások

- Kémiai átalakulások és reakcióegyenletek
- A kémiai reakciók energiaváltozása és iránya
- A kémiai reakciók sebessége
- A kémiai egyensúly
- A kémiai egyensúly befolyásolása
- Savak és bázisok, sav-bázis reakciók
- Az oldatok kémhatása. A pH
- Közömbösítés és hidrolízis
- Elektronátmenettel járó reakciók. Az oxidációs szám
- Kémiai energiaforrások.
- A galvánelemek és alkalmazásuk
- Az elektrolízis és alkalmazásai

FÖLDRAJZ

A vizsga jellege: írásbeli és szóbeli vizsga

Feladattípusai: a középszintű érettségien előforduló feladattípusok

A tanulmányok alatti vizsga az adott félév, illetve az intézmény helyi tantervében előírt tananyagára épül. A számonkérés módja, írásbeli feladatsor, melynek megoldására 60 perc áll rendelkezésre. Az érvényes középszintű érettségi vizsgakövetelményhez igazodva, ha a tanuló írásbeli teljesítménye eléri a 12%-ot, de nem éri el a 25%-ot, a vizsgázó szóbeli vizsgát tehet.

Az egyes vizsgarészek időtartama és aránya:

Írásbeli vizsga: 60 perc

Szóbeli vizsga: 15 perc (30 perc felkészülési idő)

A vizsga összpontszámának 2/3-át az írásbeli, 1/3-át a szóbeli vizsga adja.

Témakörök

1. Tájékozódás a kozmikus térben és időben
 - a. Térkép
 - b. Naprendszer és elemei
 - c. A Föld alakja és mozgásai
 - d. A Hold
 - e. Tájékozódás az időben
2. A kőzetburok
 - a. A Föld belső szerkezete
 - b. Lemeztektonika
 - c. Vulkánosság
 - d. Hegységképződések
 - e. Földrengések
 - f. Kőzetek és ásványok
3. A légkör földrajza
 - a. A légkör szerkezete
 - b. A levegő felmelegedése

- c. Az időjárás és éghajlata elemei
 - d. Nagy földi légkörzés
 - e. Ciklonok, anticiklonok
 - f. Időjárási frontok
4. A vízburok
 - a. A vízburok tagolódása
 - b. A tengervíz mozgásai
 - c. Felszín alatti vizek
 - d. Tavak
 - e. Folyók
 - f. Édesvizek jelentősége
 5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései
 - a. A külső erők
 - b. A talaj
 - c. Éghajlati övezetesség
 6. Társadalmi folyamatok a 21. század elején
 - a. Földünk népessége, a népesség összetétele
 - b. Településföldrajz

FIZIKA

1. félév

Egyszerű mozgások

1. Egyenes vonalú egyenletes mozgás
2. Változó mozgás: átlagsebesség, pillanatnyi sebesség
3. Egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás: gyorsulás fogalma, szabadon eső test mozgása

Erőtan egyensúly

1. A tehetetlenség törvénye és az inerciarendszer
2. A tömeg fogalma
3. A sűrűség
4. A lendület fogalma és a lendület megmaradásának törvénye
5. Newton II. és III. törvénye
6. Nehézségi erő, súly, súlytalanság, rugóerő, súrlódás
7. A forgatónyomaték
8. A merev testek egyensúlya, erőpár eredője
9. Tömegközéppont és súlypont, egyensúlyi helyzetek

Energia, munka

1. Energiaváltozás munkavégzés közben:- a munka fogalma, kiszámítása
 - a mozgási energia kiszámítása, a munkatétel
 - feszítési munka, rugalmas energia
 - emelési munka, helyzeti energia
 - a mechanikai energia fogalma és megmaradási tétele
 - a súrlódási erő munkája
2. Teljesítmény, határfok

2. félév

Hőtani folyamatok,

1. Hőtani alapjelenségek:

- szilárd testek hőtágulásának törvényszerűségei –
- folyadékok térfogati hőtágulása

2. Gázok állapotváltozásai:

- gázok állapotváltozása állandó nyomáson
- gázok állapotváltozása állandó térfogaton
- gázok állapotváltozása állandó hőmérsékleten
- egyesített gáztörvény, ideális gázok állapotegyenlete

Termodinamika

- gázok állapotváltozásainak molekuláris értelmezése

- a gázok belső energiája, a hőtan I. főtétele
- a termikus folyamatok iránya, a hőtan II. főtétele
- halmazállapot változások
- A hó terjedése

Folyadékok és gázok mechanikája

1. A szilárd testek, a folyadékok és a gázok nyomása
2. Felhajtóerő. Arkhimédész törvénye
3. Áramló közegek vizsgálata, közegellenállás

BIOLÓGIA

1. **Az élet szerveződése** (szerveződési szintek, vírusok, prokarióták, egysejtű eukarióták, növények, állatok, gombák)
2. **Sejtek, szövetek, szervek** (biológiai membránok, anyagforgalom, sejtmag, sejtciklus, sejtsztódás, növényi és állati szövetek, növények és állatok életműködései)
3. **Etológia** (állatok viselkedésformái, kommunikációja)
4. **Genetika** (Mendel törvényei, öröklésmenetek)
5. **Életközösségek** (egyed feletti szerveződési szintek, környezeti tényezők hatásai az élőlényekre)
6. **A Kárpát-medence természeti értékei** (élővilág, természetvédelem)
7. **Fenntarthatóság** (ökológiai lábnyom, globális klímaváltozás, növény-és állatvédelem)
8. **Evolúció**

DIGITÁLIS KULTÚRA

Szövegszerkesztés

- Bekezdésformázás
- Karakterformázás
- Szegély és mintázat
- Felsorolás, számozás
- Kép, alakzat, word-art, szövegdoboz, smart-art
- Táblázat
- Hasábolás
- Tabulátor
- Szakasz hatókörű műveletek (tájolás, margó, oldalszámozás)
- Élőfej-élőláb

- Lábjegyzet, Nyomtatási beállítások
- Körlevél
- Stílus, tartalomjegyzék
- Nagy dokumentumok formázása

Multimédiás dokumentumok készítése

- Power Point diák beszúrása
- Különböző típusú diák, áttűnés
- Nézetek, sémák, egyéni háttér, animációs sémák, egyéni animációk
- Akciógombok, hang- és videó beillesztése
- Beszúrás, vetítési tulajdonságok
- Menü áttekintése, hiányosságok pótlása

Mobiltechnológiai ismeretek

- Mobil informatikai eszközök
- Okostelefonok biztonságos használata
- Mobiltanulás, oktatóprogramok
- Egyszerű mobilalkalmazás készítése

Publikálás a világhálón

- Weboldal szerkezete
- Színek
- CSS
- div, span
- Szöveges információk
- CSS osztályok
- Felsorolás, számozás
- Hivatkozások
- Képek,
- Táblázat
- Videó, hang
- Keretek
- Meta

Az információs társadalom, e-Világ

- Felhőszolgáltatások
- Az információs társadalom szerepe, e-szolgáltatások
- Az információs társadalom problémái

Online kommunikáció

- Az online kommunikációs eszközök csoportosítása
- Kulcsszavas és tematikus keresés. Kereső operátorok ismerete. Metakeresők. *Irányított információkeresés eredményének értelmezése.*
- Önálló információszerzés, Hitelesség
- E-mail

A digitális eszközök használata

- Az informatikai eszközök története; a digitális eszközök főbb egységei

- A modern digitális eszközök működése
- Operációs rendszerek
- Tömörítés
- Digitális kártevők

VIZUÁLIS KULTÚRA

Az osztályozó vizsga szóbeli és gyakorlati részből áll.

A szóbeli részre 30 perc felkészülési idő van. A szóbeli vizsga témakörei az adott évfolyamnál fel vannak tüntetve.

A gyakorlati vizsga elkészítésére 60 perc áll rendelkezésre. A szükséges rajzeszközöket és rajzlapot a vizsgázó hozza magával. A gyakorlati rész a felsoroltak közül választható, az évfolyamoknak megfelelően. A szóbeli és gyakorlati vizsgarész 50-50 százalékban számít az értékelésben.

A gyakorlati vizsga értékelésénél az alábbi szempontok érvényesülnek:

- elhelyezés a felületen
- technikai kivitelezés
- eszközhasználat
- ötletesség
- színhasználat

A szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- időbeli behatárolás
- tagoltság (építészet, festészet, szobrászat)
- fontosabb stílusjegyek felsorolása
- példák(magyarországi és külföldi), alkotók és alkotásaik

1. Tárgytervezési feladat: a forma-funkció egységének megfelelően- gyakorlati
2. Történet elmesélése egymást követő (legalább 3) képkocka segítségével (képregény)-gyak.
3. Természeti forma elemzése, színes vagy grafikus feldolgozással- gyakorlati
4. Művészettörténet: Szóbeli
 - Óskor művészete
 - Ókor: Egyiptom művészete
 - Görög művészet
 - Római birodalom művészete
 - Középkor: Román stílus
 - Gótika

TESTNEVELÉS

Gyakorlati vizsga

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása. (5 pont)

Kosárlabda:

Labdavezetés ügyes és ügyetlen kézzel.

Megállások, megindulások labdával.

Egykezes fektetett dobás bemutatása.

Röplabda :

Kosárérintés fej fölé folyamatosan 5X.

Kézilabda :

Labdavezetés.

Kapura lövés kitámasztásból zsámolyra 3X.

Torna :

Gurulóátfordulás előre és hátra, gyertya, mérlegállás, fejállás elemek bemutatása.

Netfit :

3 szabadon választott felmérés végrehajtása.

TANULÁSMÓDSZERTAN (sportiskolai tagozat)

Témakörök:

- Énkép, önismeret.
- A tanulás motivációs tényezői.
- Tanulási stílusok.
- A tanulás ergonómiai feltételei.
- Az önálló tanulás tervezése.
- A relaxáció.
- Hatékony egyéni tanulási technika elsajátítása és alkalmazása.
- Alkalmazott tanulási módszerek.
- Helyesejtési és beszédtechnikai módszerek

SPORTTÖRTÉNET

A sport rendszerezése:

- Sport, testnevelés, rekreáció, rehabilitáció
- Versenysport, tömegsport
- Sportoló,
- Atléta, „sportember”
- Amatőr, profi
- Néző, közönség, szurkoló
- Sportpálya, sportpolitika, sportdiplomácia

Az olümpiai játékok története:

- A játékok háttere, vallási alapjai
- A versenyek színhelye
- Sportágak, versenyszámok
- A játékok a Római Birodalom idejében
- Az ókori olümpiai játékok kultusza

Az újkori olimpiai játékok története, az olimpiai eszme újjászületése:

- Olümpiai ásatások és az első olimpiai törekvések
- A NOB megalakulása és az első újkori olimpiai játékok

- Magyarok az első újkori olimpiai játékokon, a MOB megalakulása
- Az olimpiai eszme életképessége: olimpiai játékok a második világháború kitöréséig
- Magyar sikerek és sikersportágak a második világháború előtt

Az olimpiai játékok sikertörténete:

- Az olimpiai eszme túléli a második világháborút
- A hidegháború egyik színtere a sport. A játékok odaítélésének és rendezésének felelőssége
- Az olimpiai játékok árnyoldalai: politika és terror
- Amatőr – profi-kérdés
- Az olimpiai játékok világeseményé válása. Olimpia – média – üzlet – országimázs. Aktuális problémák

Az újkori olimpiai játékok magyar nézőpontból:

- A legsikeresebb olimpiai szereplésünk
- Olimpiai szereplés a forradalom idején. Továbbra is az élményben
- Régi és új sikersportágaink
- Aktuális kérdések

A legkiemelkedőbb olimpiai teljesítmények, a legnagyobb magyar sportolók:

- Az első győztesek
- Érdekességek az olimpiai játékokon
- Kimagasló sportteljesítmények
- Kimagasló sportemberi teljesítmények
- Az atlétika sportág kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok
- Az úszás sportág kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok
- A torna sportág kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok
- A sportjátékok (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, röplabda) kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, játékszabályok
- A küzdősportok (vívás, ökölvívás, birkózás, cselgáncs) kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok
- A kajak-kenu sportág kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok
- Az öttusa sportág kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok
- A téli sportágak sportág kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok
- A nem olimpiai sportágak (floorball, ultimate frisbee, rögbi, amerikai football, extrém sportok, technikai sportok) kialakulásának története, leghíresebb sportolók, rekordok, legnagyobb magyar sikerek, a sportág felosztása, versenyszabályok

TESTNEVELÉS ELMÉLET

A testkultúrával kapcsolatos fogalmak:

- Érték. Egészség. Kultúra. Sport
- Szomatikus nevelés. Testnevelés. testnevelés, rekreáció, rehabilitáció

A testnevelés rendszere:

- Intézményes keretek között folyó testnevelés
- Rekreációs testnevelés és sport
- Preventív célzatú testnevelés
- Gyógytestnevelés

Az intézményes keretek között folyó testnevelés:

- Általános felkészítés: oktatási intézmények
- Speciális felkészítés: egyesületek, sportiskolák, fegyveres testületek, speciális felkészítő intézmények

Diákok csoportjai:

- Normál, könnyített,
- Gyógytestnevelésre utalt, (mozgásos cselekvések alól) felmentett.

A testnevelés és sport célja és tartalma:

- A társadalom által támasztott igények. Életkornak megfelelő testi és lelki igények.

A testnevelés művelődés-tartalma:

- A mozgásos tevékenységek biológiai és pszichikai hatásainak ismerete. A környezet változásainak értékelése. Az egyéni életmód, tevékenység összhangja.
- Higiéniai eljárások, szokások ismerete, és a szükséglet kialakítása az egészséges életmódra.
- Alapvető viselkedési- és mozgáskészségek elsajátítása. Játék- és sportkultúrában való jártasság kialakítása.

A sport aktív és inaktív hatásai:

- A magyar társadalom sportfelfogása
- A passzív sport fogalma
- A magyar tömeg-, illetve szabadidősport állapota, lehetőségei

Az egészségvédelem funkciói, feladatai:

- A mozgást háttérbe szorító életmód ellensúlyozása
- A munkaártalmak korrigálása
- Az egészséges életre vonatkozó szabályok megismerése
- Az egészség jelentőségének tudatosítása

Az egészségvédelem folyamatai, területei:

- Ismeretszerzés
- Egyéni tapasztalatszerzés
- Személyi, táplálkozási, öltözködési, környezeti, nemi higiénia
- Helyes napirendre nevelés
- Testi tevékenységre, sportra nevelés
- Helyes testtartásra nevelés

A testnevelés személyiségfejlesztése:

- Önállóság, tolerancia, önfegyelem, rugalmasság, nyitottság, leleményesség, kreativitás, valós önértékelés, döntési képesség

Befolyásoló tényezők:

- Az edző
- A testnevelő tanár
- Sporttársak
- „Önfejlesztés”

A mozgáskészség és sporttechnika, fogalmak tisztázása:

- Mozgáskészség
- Technika
- Sporttechnika
- Technikai modell
- Egyéni modell

Képességfejlesztés:

- Általános elvek
- Egyéni tapasztalatok

EDZÉSELMÉLET

Az edzéselmélet története:

- A versenysport kialakulása
- Az edzéselmélet tudományának története

Az edzéselmélet tudományának története, alapfogalmak:

- Edzésrendszer, edzés módszer
- Edzéseszközök: pozitív eszközök, negatív, káros eszközök.

A teljesítmény összetevői:

- Teljesítőképeség fogalma, részei, képezhetősége
- Teljesítőkézség fogalma, részei, nevelhetősége

Az edzettség összetevői:

- Motorikus
- Pszichés
- Fiziológiai
- Alkati összetevők

Edzéselvek:

- Motorikus
- Pszichés
- Fiziológiai
- Alkati összetevők

A terhelés és elfáradás:

- Külső terhelés fogalma és paraméterei
- Belső terhelés fogalma és jellemzői
- Terhelés mértéke: optimális, alul-, túlterhelés, túledzés
- Mozgásinger adaptáció

A kondicionális képességek:

- Erő, gyorsaság, állóképesség.

Állóképesség fejlesztésének lehetőségei, módszerei:

- Aerob,
- Anaerob laktacid,

- Anaerob alaktacid állóképesség.
- Folyamatos
- Fartlek
- Intervall
- Ismétléses

A gyorsaság fejlesztésének lehetőségei, módszerei:

- Reakció
- Mozdulat
- Mozgásgyorsaság
- Közvetett, közvetlen
- Nehezített, könnyített

Az erő fejlesztésének lehetőségei, módszerei:

- Gyorserő
- Maximáliserő
- Erő állóképesség
- Intenzitás, szériák közötti pihenőidő, ismétlésszám
- Funkcionális edzés alapjai, eszközei.
- OPT modell

Koordinációs képességek:

- hajlékonyság,
- ügyesség
- ritmus érzék

Versenyhelyzet elemzése:

- Rajtállapot: rajtkészség, rajtláz, rajtapátia

10. évfolyam

MAGYAR NYELV és IRODALOM

Irodalom

1. Az európai klasszicizmus, A francia klasszicista dráma és színház, Molière: Tartuffe.
2. Az angol felvilágosodás, Jonathan Swift: Gulliver utazásai (részletek). A francia felvilágosodás, Voltaire: Candide (részletek). A német felvilágosodás, Goethe: Faust I. (részletek).
3. A magyar felvilágosodás irodalmi élete, Bessenyei György és Kármán József munkásságának bemutatása.
4. Kazinczy Ferenc munkássága (Tövises és virágok és a nyelvújítási harc).
5. Csokonai Vitéz Mihály életútja, műveinek sokszínűsége, Csokonai Vitéz Mihály: A boldogság és Tartózkodó kérelem. Csokonai Vitéz Mihály: Az estve, A Reményhez.

6. Csokonai Vitéz Mihály: A Magánossághoz, Szerelem dal a csikóbőrös kulacshoz. Dorottya vagyis a dámák diadalma a fárságon (részletek).
7. Berzsenyi Dániel élete, Osztályrészem, Levéltöredék barátnéhez.
8. Berzsenyi Dániel: A közelítő tél, A magyarokhoz (I.).
9. Kölcsey Ferenc portréja, Vanitatum vanitas, Nemzeti imánk: Himnusz. Kölcsey Ferenc, a politikus: Zrínyi dala; Zrínyi második éneke. Kölcsey Ferenc, a nevelő: Huszt, Emléklapra, értekező prózája és a Parainesis.
10. Magyar drámatörténet, Színház és dráma a korban, Katona: Bánk bán.
11. Az angolszász romantika (George Byron, John Keats, Percy B. Shelley). Az angolszász romantika (Walter Scott, Edgar Allen Poe). A francia romantika irodalma: Victor Hugo: A párizsi Notre-Dame.
12. A német romantika irodalma: Heinrich Heine.
13. E. T. A. Hoffmann: Az arany virágcserep.
14. Az orosz romantika irodalma: Puskin: Jevgenyij Anyegin.
15. Vörösmarty Mihály életútja, világlátása. Filozófiai mesedráma: Csongor és Tünde. Nemzeti imánk: Szózat. Vörösmarty költészete az 1830-as és 1840-es években. Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban, Az emberek. Vörösmarty Mihály szerelmi lírája (Etelka, Laura). Vörösmarty lírája Világos után: Előszó. A vén cigány.
16. Petőfi Sándor életműve, pályaszakaszai, jellemző műfajai, Petőfi családi lírája: Anyám tyúkja; István öcsémhez.
17. Petőfi tájlírája: Az alföld; A pusztá, télen, Petőfi népdalszerű versei: A borozó, Hortobágyi kocsmárosné; Megy a juhász a számaron; Fa leszek, ha...,
18. Petőfi Sándor: Forradalmi látomásversek, ars poetica: A XIX. század költői. Forradalmi látomásversek, politikai költészet: Egy gondolat bánt engemet..., Nemzeti dal, Költő és katona: Európa csendes, újra csendes.
19. Petőfi hitvesi költészete: Szeptember végén; Minek nevezzetek? A költőszerep átértelmezése: Az apostol, Az eposz paródiája: A helység kalapácsa.
20. Jókai Mór életműve, munkássága, írói kibontakozása.
21. Jókai Mór regényirodalma: Az arany ember, A novellista Jókai: A tengerszem tündére.

Memoriterek a 10. évfolyamon

- Balassi Bálint: Egy katonaének (részlet)
- Balassi Bálint: Adj már csendességet... (részlet)
- Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (az általános iskolai memoriter felújítása)
- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
- Berzsenyi Dániel: A közelítő tél (1. versszak)
- Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) (1. versszak)
- Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (1. versszak)
- Kölcsey Ferenc: Himnusz (az általános iskolai memoriter felújítása)
- Kölcsey Ferenc: Zrínyi második éneke (részlet)
- Vörösmarty Mihály: Szózat (az általános iskolai memoriter felújítása)

- Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban (részlet)
- Vörösmarty Mihály: Előszó (részlet)
- Petőfi Sándor: A bánat? egy nagy ocean...
- Petőfi Sándor: Fa leszek, ha...
- Petőfi Sándor: A XIX. század költői (részlet)

Magyar nyelv

1. A szöveg fogalma, jellemzői, A szövegösszefüggés. Kapcsolódás a beszédhelyzethez.
2. A jelentésbeli kapcsolóelemek a szövegben, A nyelvtani kapcsolóelemek a szövegben
3. Az intertextualitás.
4. Szövegtípusok a megjelenési formák szerint.
5. Szövegtípusok és műfajok a nyelvhasználati szinterek szerint.
6. Internetes szövegtípusok és műfajok.
7. A stílus fogalma, hírértéke, kifejező ereje.
8. A társalgási stílus.
9. A tudományos stílus.
10. Az értekezés, a tanulmány és az esszé.
11. A publicisztikai stílus.
12. A hivatalos stílus.
13. A szónoki stílus.
14. Az irodalmi stílus.
15. Hangalak és jelentés.
16. A szóképek.
17. Az alakzatok.
18. A magyar helyesírás.
19. Helyesírásunk alapelvei.
20. Külön, egybe vagy kötőjellel? Az idegen szavak és nevek helyesírása. A rövidítések, írásjelek, mozaikszók és számok helyesírása, az elválasztás

TÖRTÉNELEM

Az írásbeli vizsga témakörei:

1. A kora újkor
1. A felvilágosodás kora
2. Magyarország a 18. században
3. A reformkor
4. Az új eszmék és az iparosodás kora
5. A forradalom és a szabadságharc

A szóbeli vizsga témakörei:

1. A nagy földrajzi felfedezések és következményei (spanyol és portugál felfedezések, világkereskedelem kialakulása, kontinentális munkamegosztás, árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsdék kialakulása).
2. Reformáció Európában és Magyarországon.
3. A mohácsi csata és az ország három részre szakadása.
4. Várháborúk kora.
5. Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása, etnikai jellemzői, aranykorának bemutatása.
6. Zrínyi Miklós és a török kiűzése.
7. A brit alkotmányos monarchia és az amerikai függetlenségi háború és a köztársaság működése.
8. A felvilágosodás (elterjedése, államelméletei, gazdasági elméletek).
9. A francia forradalom és hatásai.
10. Napóleon hódításai.
11. A Rákóczi-szabadságharc.
12. Magyarország újranevesítése és újranevesítése a 18. században.
13. A felvilágosult abszolútizmus reformjai (Mária Terézia és II. József).
14. Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus a 19. században.
15. Az ipari forradalom hullámai és következményei.
16. A politikai élet színterei a reformkori Magyarországon (Magyarország helyzete a Habsburg Birodalomban. A magyar rendi országgyűlés felépítése és működése. A magyar rendi államszervezet és a vármegye felépítése és működése.)
17. A nemzeti ébredés a reformkorban (Wesselényi és Széchenyi István eszmerendszerének ismertetése, a jobbágykérdés bemutatása a reformkorban, Deák Ferenc és Kölcsey Ferenc szerepe.)
18. A reformkor kiteljesedése, Kossuth Lajos programja.
19. A pesti forradalom céljai és eredményei, az áprilisi törvények tartalma.
20. Az 1848-49-es szabadságharc.

MATEMATIKA

1. Logika

- Állítások logikai értéke (igaz vagy hamis)
- Állítás és tagadása
- VAGY művelet, ÉS művelet
- Logikai értéktáblázat

2. Egyenletrendszerek

- Egyenletrendszerek grafikus megoldása
- Egyenletrendszerek megoldása algebrai módszerekkel (behelyettesítő módszer, egyenlő együtthatók módszere)

3. Hatványozás és négyzetgyök

- Hatványozás egész kitevőjű hatványokkal
- Számok normálalakja
- A gyökvonás azonosságai
- Négyzetgyökös feladatok

4. Függvénytranszformációk

- Függvények, parabolák a koordináta-rendszerben
- Függvénytranszformációk („fel”-, „le”, „jobbra”-, „balra”, „soványabb”, „kövérebb”)
- Összetett függvénytranszformációk
- Másodfokú függvények, másodfokú függvények grafikonja

5. Másodfokú egyenletek

- Teljes négyzetté kiegészítés alkalmazása
- A másodfokú egyenlet megoldóképlete és annak alkalmazása
- Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok
- Diszkrimináns fogalma, jelentése
- Geometriával kapcsolatos szöveges feladatok
- Másodfokú egyenletre visszavezethető feladatok
- Pénzügyekkel kapcsolatos szöveges feladatok, szöveges feladatok mozgásról és munkavégzésről

6. Egybevágóság, kör

- Háromszögek egybevágóságának alapesetei
- Egybevágó háromszögek
- A kör kerülete és területe
- Középponti szög, körív, körcikk
- Körívek, körcikkek a mindennapokban
- Sokszögek és körök

7. Statisztika és valószínűségszámítás

- Átlag, számtani közép, mértani közép
- Számsokaságok statisztikai jellemzői
- Osztályba sorolás, átlagok átlaga
- Véletlen? – Relatív gyakoriság
- Megismerhető véletlen. Biztos, lehetetlen, véletlen
- Valószínűség a gyakorlatban

8. Egyenletek és egyenlőtlenségek

- Ekvivalens egyenletek
- Gyökös egyenletek
- Másodfokú egyenlőtlenségek
- Polinom gyöktényező alakja. Viète-formulák
- Másodfokú egyenletrendszerek
- Középpontos nagyítás, kicsinyítés
- Középpontos hasonlóság
- Geometriai hozzárendelések
- Hasonlóság és alkalmazásai
- Párhuzamos szelők tétele
- Háromszögek hasonlósága
- Háromszög középvonalai és súlyvonalai
- Magasságtétel, befogótétel

ANGOL NYELV

Tagozat: Négyévfolyamos gimnázium, angol emelt óraszámú csoport

Tantárgy: angol nyelv (első idegen nyelv)

Tankönyv: H. Q. Mitchell, Marileni Malkogianni: **Pioneer Pre- Intermediate (9. – 12. Modul) Pioneer Intermediate (1.- 4. Modul)**

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), szövegalkotás (levélírás, például információ közlő levél)

Időtartama: 60 perc

A szóbeli vizsgán a tanuló egy témát húz.

A felelés időtartama: 15 perc. Felkészülési idő nincs.

Nyelvi funkciók:

- Egyetértés és egyet nem értés kifejezése
- A múlt összekapcsolása a jelennel
- Vélemény kérés, nyilvánítás és tájékoztatás
- Felvilágosítás és ismétlés kérése
- A brit és az amerikai angol közötti különbségek
- Kívánságok megfogalmazása és sajnálkozás kifejezése
- Bizonytalanság kifejezése és megerősítés kérése
- Érzelmek, például meglepetés, harag és bosszúság kifejezése
- Tanácskérés és tanácsadás
- Tervek és jövőbeli intézkedések, ígéret, jóslatok kifejezése
- Információkérés és -nyújtás formálisan és informálisan

Struktúrák, nyelvtan

- *so, neither, too, either*
- Visszaható névmások
- Folyamatos befejezett jelen
- Egyszerű befejezett jelen vs folyamatos befejezett jelen
- *túlásagosan – eléggé*
- A főnévi igenév megjelenési formái (Gerund)
- Függő kérdés (Indirect Questions)
- Az ..., *ugye?* kérdés (Question tag)
- Függő beszéd: állítások, felszólítások, kérések (Indirect Speech)
- Beszélgetés a múltbeli szokásokról
- Egyszerű és folyamatos jelen (Present Simple vs Present Progressive)
- Létige (to be)
- Függő kérdés (Indirect Questions)
- Egyszerű múlt és folyamatos múlt (Past Simple vs Past Progressive) használta
- Befejezett jelen (Present Perfect Simple) használta
- Melléknévfokozás

- Módbeli segédigák használata (must, had better, may, could , might)
- Vonatkozó névmások -which, who, that, where, whose
- Jövő idők: egyszerű/ folyamatos/ befejezett jövő (Future Simple/ Continuous and Perfect Simple)
- Feltételes mondatok (Conditionals)

Szóbeli vizsga témakörei:

- Bemutakozás: önmagunk és mások bemutatása
 - My home/ Otthon
 - Eating/ Étkezés
 - Sports
 - Travelling/ Utazás
 - World of work/ Munka világa
 - Healthy way of life/ Egészséges életmód
 - Shopping/ Vásárlás
-

10. évfolyam, testnevelés tagozat

Tagozat: négyévfolyamos gimnázium

Tantárgy: angol nyelv (első idegen nyelv)

Tankönyv: H. Q. Mitchell, Marileni Malkogianni: Pioneer Elementary (9.- 12. Modul) és Pioneer Pre- Intermediate (1.- 4. Modul)

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), szövegalkotás (levélírás, például reagálás egy eseményre)

Időtartama: 60 perc

A szóbeli vizsgán a tanuló egy témát húz.

A felelés időtartama: 15 perc. Felkészülési idő nincs.

Nyelvi funkciók:

- Vélemény nyilvánítás kifejezése
- Időpont egyeztetés/lemondás
- Tanácsadás
- Egy történet elbeszélése (múlt időben)
- Parancsok és kérések megfogalmazása
- Összehasonlítások kifejezése (melléknévfokozás)**Struktúrák, nyelvtan**
- Present Simple vs Present Progressive
- Folyamatosba nem tehető igék
- Past Simple
- „Used to“ szerkezet
- Present Perfect Simple (for, since, yet, already)
- Present Perfect Simple vs Past Simple

- Mennyiségjelzők (some, any, no, many, much, a lot of, lots of, /a/ few, /a/ little)
- Vonatkozó névmások: (who/which/that/whose/where)
- Past Simple vs Past Progressive
- Időhatározók (while as, as soon as)

Szóbeli vizsga témakörök:

- Bemutkozás: önmagunk és mások bemutatása
- Clothing/ Ruházkodás
- Shopping for food, for clothes / Vásárlási szokások
- Health and Illnesses/ Egészség- betegség
- Sports
- Hobby
- My home/ Az otthon bemutatása
- School/ Az iskola

NÉMET NYELV

Témák-Kommunikation	Nyelvtan
1. Ich in der Welt bemutkozás és másokat bemutatása szabadidő eltöltéséről beszélni	-birtokos névmások egyes és többes számban -a birtokos névmás részes esete -mit, bei, zu + részes eset -Wo? Was? Mit wem? kérdésekre válaszolni -a birtokos névmás tárgyesete -tárgyeset a treffen, besuchen, verlassen és heiraten igékkel -für + Akkusativ
2.Mein Platz in der Welt beszélni a lakókörülményekről	vegyes melléknévragozás
3.Schulwelt hagyományos és modern iskoláról és az iskolai egyenruháról beszélni iskolai problémákról, stresszről beszélni tanácsadás	-egyenes szórend kötőszavai (und, aber, oder, sondern, denn) -fordított szórend kiemeléssel-fordított szórend kötőszavai (dann, deshalb, außerdem, sonst és trotzdem) weil és dass kötőszavak mellékmondati szórenddel- időkifejezések (mióta, milyen gyakran)
4.Die Welt in der Familie nyaralásról és családról beszélni	a sein és haben igék múlt ideje -elbeszélő múlt (Präteritum) -módbeli segédigék (wollen, sollen, können, müssen, dürfen, mögen) Präteritumban

5.Arbeitswelt alkalmi és nyári munkák munkanapokról és a munkajogról beszélni	-Perfekt múlt idő (gyenge igék) -Perfekt múlt idő (nem elváló igekötős igék, Perfekt habennel és seinnal)
6.Sport bewegt die Welt beszélni az elhízásról, okairól, megoldásairól	célhatározás zu + Infinitiv szerkezettel- melléknévfokozás kérdő névmások (Wofür?, Wogegen?, Worum? stb)
7.Um die Welt reisen nyaralási tervekről beszélni	-hová? és mikor? kérdésre válaszolni (aufs Land, in die Berge, ins Ausland; in den Winterferien, im Juli) -jövő idő

OLASZ NYELV

Nyelvi funkciók:

- ünneplés: Újév, Karácsony
- ünnepek jellemzői Olasz-magyar összehasonlítás
- utazás vonaton
- tervezés, előrejelzés, feltevés, ígéret jövő idejű kifejezéssel
- időjárás
- kirándulás megszervezése
- olasz ünnepek, hagyományok
- birtoklás kifejezése
- olasz fogások, menü, napi étkezések
- rendelés az étteremben
- főzés, konyhai eszközök, receptek
- a pizza története, olasz tésztafélék
- film cselekményének elmesélése
- emlékek felidézése
- múltbeli szokások leírása, elmesélés és leírás a múltban
- több múltbeli cselekvés időrendi sorba helyezése
- egyetértés és egyet nem értés kifejezése
- az olasz mozi, nagy rendezők, színészek
- bevásárlás szupermarketben, mennyiség meghatározása
- öröm, sajnálkozás, csalódás kifejezése
- segítség felajánlása, elfogadása vagy visszautasítása
- híres olasz élelmiszerek

Nyelvi elemek, struktúrák:

- futuro semplice: verbi regolari e irregolari
- usi del futuro
- futuro composto
- possessivi, possessivi con i nomi di parentela

- quello/bello
- volerci/metterci
- indicativo imperfetto: verbi regolari e irregolari
- uso dell'imperfetto
- imperfetto o passato prossimo
- verbi modali all'imperfetto
- trapassato prossimo
- uso del trapassato prossimo
- pronomi diretti (lo so, lo sapevo, lo saprò)
- pronome partitivo „ne”
- pronomi diretti nei tempi composti (l'ho saputo; l'ho conosciuto/a)
- pronomi diretti con i verbi modali
- ce l'ho/ce n'è

Témakörök:

- Le feste
- Un giorno quotidiano
- Divertirsi
- Città e campagna
- Fare spese
- Andare al ristorante
- Il tempo/ Le stagioni

KÉMIA

I. A szén egyszerű szerves vegyületei

- A szerves vegyületek csoportosítása
- Az alkánok, a metán
- Az alkének, az etén
- Az alkinek, az etin
- Az aromás szénhidrogének, a benzol
- A fontosabb halogénezett szénhidrogének
- Az alkoholok
- Az éterek
- Az aldehidek
- A ketonok
- A karbonsavak
- Az észterek
- Az aminok
- Az amidok

II. Az életműködések kémiai alapjai

- A lipidek
- Az aminosavak

- A fehérjék
- A szénhidrátok

III. A nemfémes elemek és vegyületeik

- A hidrogén
- A halogénelemek és a hidrogén-halogenidek
- Az oxigén, az ózon és a víz
- A kén, a kén oxidjai és oxosavai
- A nitrogén, ammónia, nitrogén oxidjai, oxosavai
- A foszfor, foszforsav
- A szén, a szén oxidjai, a szénsav

IV. A fémek és vegyületeik

- Az alkálifémek és vegyületeik
- Az alkáliföldfémek és vegyületeik
- Az alumínium és előállítása
- A vas és előállítása

V. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban

- Az építőanyagok kémiája
- A növényvédő szerek és a műtrágya
- A kőolaj feldolgozása
- A műanyagok
- Élelmiszereink és összetevőik
- Gyógyszerek, drogok, dopping szerek
- Mosó-, tisztító- és fertőtlenítőszer

VI. Környezeti kémia és környezetvédelem

- A légkör kémiája
- A természetes vizek kémiája
- A talaj kémiája
- A hulladékok és a hulladékkezelés

FÖLDRAJZ

Témakörök

1. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig
 - a. A gazdaság fogalma és felosztása
 - b. A gazdaság színvonala
 - c. Piacgazdaság és globalizáció
 - d. A munka világa
 - e. TNC-k
 - f. Gazdasági integrációk

2. Magyarország és a Kárpát-medence
 - a. Magyarország a 21. században
 - b. Magyarország és a globalizáció
 - c. Magyarország régiói
3. Pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban
 - a. Pénzügyek a háztartásban
 - b. Az állam pénzügyei
 - c. Pénzügyek és globalizáció
4. A fenntartható jövő kérdőjelei
5. A világgazdaság erőterei
 - a. Az európai kék banán
 - b. Az ázsiai gazdasági erőtér
 - c. Kína
 - d. Egyedi fejlődési utak Ázsiában
 - e. Az amerikai gazdasági erőtér
 - f. A BRICS országok
 - g. Afrika nehézségei

FIZIKA

1. félév

Elektrosztatika

1. Coulomb törvénye, a töltésmegmaradás törvénye
2. Az elektromos mező jellemzése:
 - az elektromos térerősség
 - az elektromos mező szemléltetése erővonalakkal
 - az elektromos mező munkája, az elektromos feszültség és potenciál
3. vezetők az elektrosztatikus mezőben

Az elektromos áram

Egyenáram áramkörtörvények:

- áramkörtörvények, Ohm törvénye
- fémes vezető ellenállása
- fogyasztók soros, és párhuzamos kapcsolása
- elektromos munka, teljesítmény és hőhatás
- elektromos áram folyadékokban, galvánelemek

A mágneses mező

1. A mágneses mező:
 - a mágneses indukcióvektor, indukcióvonalak, fluxus
 - egyenes áramvezető és tekercs mágneses mezője
 - elektromágnesek a gyakorlatban
 - erőhatások a mágneses mezőben
2. Elektromágneses indukció:
 - a mozgási elektromágneses indukció
 - a nyugalmi elektromágneses indukció
 - az önindukció, a mágneses mező energiája

3. A váltakozó áram:

- a váltakozó feszültség előállítása és tulajdonságai
- a transzformátor, elektromotor, generátor
- elektromágneses rezgések

Periodikus mozgások

1. Egyenletes körmozgás kinematikai leírása, a körmozgás dinamikai feltétele

2. Rezgőmozgás:

- a rezgőmozgást jellemző mennyiségek
- a harmonikus rezgőmozgás dinamikai feltétele, energiaviszonyok
- a fonálinga
- a rezgést befolyásoló külső hatások: kényszerrezgés, rezonancia

3. Mechanikai hullámok:

- a hullám fogalma, transzverzális, longitudinális hullám
- hullámok találkozása, interferencia, állóhullámok
- a hanghullámok és jellemzőik

2. félév

Optika

1. Geometriai optika:

- a fény terjedése, visszaverődése, törése
- egyszerű optikai eszközök (tükörök, lencsék) nevezetes sugármenetei, képalkotása
- optikai eszközök leképezési törvénye

2. Hullámoptika

- fényhullámok interferenciája, elhajlása
- a fény, mint transzverzális hullám
- színelbontás, színeképek

Atomfizika

1. A modern fizika születése:

- a fényelektromos jelenség
- a foton részecske tulajdonsága

2. Atommodellek:

- klasszikus atommodellek
- az atomok vonalas színeképe, Bohr atommodellje
- az elektron hullámtermészete
- a kvantummechanikai atommodell

Magfizika

1. Az atommag szerkezete:

- az atommag fizikai jellemzői, összetétele
- nukleáris kölcsönhatás, kötési energia

2. A radioaktivitás:

- a természetes radioaktív sugárzások fajtái
- a radioaktív bomlás törvénye, sugárvédelem

3. A maghasadás és a magfúzió:

- az uránatommagok hasadása

- villamos energia termelése atomerőművekben
- a könnyű atommagok fúziója

Csillagászat

1. Bolygók mozgása: Kepler törvények
2. Az általános tömegvonzás törvénye
3. A naprendszer
4. A csillagok születése és fejlődése
5. A világegyetem szerkezete és fejlődése
6. A világűr kutatása és távlatai

BIOLÓGIA

1. **Biokémiai ismeretek** (biogén elemek, oxigén-és nitrogéntartalmú szerves vegyületek, fehérjék, lipidek, szénhidrátok, energianyerő folyamatok, erjedés, gének)
2. **Az ember szervezete és környezete. Belső környezet** mozgás (testkép, vér, szervrendszerek)
3. **Szabályozás, érzékszervek** (hormonális és idegi szabályozás, látás, hallás, ízlelés, szomatikus és vegetatív szabályozás, az ember viselkedése)
4. **Szaporodás, egyedfejlődés** (női és férfi nemi működések, magzati élet, családtervezés)

DIGITÁLIS KULTÚRA

Táblázatkezelés

- Excel kezelőfelülete, Automatikus kitöltés
- Relatív cellahivatkozás
- Abszolút és vegyes cellahivatkozások
- Cellaformázás
- MIN, MAX, SZUM, ÁTLAG
- Diagramok
- HA függvény
- Egymásba ágyazott HA függvények
- DARAB függvények,
- SZUMHA, SZUMHATÖBB, ÁTLAGHA,
- ÁTLAGHATÖBB
- FKERES, VKERES, HOL.VAN, INDEX
- Összetett feladatok
- Függvények egymásba ágyazása
- Dátum, idő függvények
- Matematikai, statisztikai függvények
- Szövegkezelő, logikai függvények

Adatbázis-kezelés Adatbázis alapfogalmak

- Relációs ab.
- Függések és normál formák
- Anomáliák
- Access típusai

Számítógépes grafika - képfeldolgozás

- Színek kódolása, raszteres, vektoros képek
- Gimp felhasználói felülete, kijelölések
- Kijelölések, halmazműveletek
- alakzatok készítése, gyosmaszk
- Képmanipulálási műveletek
- Réteg, szövegbevitel, átlátszatlanság, rétegmaszk, alfacsatorna
- Útvonal, műveletek útvonalakkal

Számítógépes grafika - vektorgrafika

- Inkscape felépítése Vektorgrafikai ábra tárolási módszere.
- SVG fájl szerkezete
- Alakzatok, igazítás, kitöltés, körvonal
- Halmazműveletek
- Alakzatok csoportosítása, csoportbontása, elrendezése,
- elforgatás, nyírás, tükrözés
- Rétegek, alrétegek
- Szövegkezelés
- Csomópontok, fajtái és csomópontműveletek

Algoritmizálás, programozási nyelv használata

- Algoritmusok fogalma, fajtái
- Folyamatábra készítése
- Minimum és maximum elem kiválasztása
- Szummázás, számlálás
- Algoritmusok számonkérés
- Programozási nyelvek története
- Műveleti sorrend
- C# típusrendszere
- Típusok, változók, konstansok
- Operátorok és kifejezések
- Visual Studio felhasználói felülete
- Input, output utasítások
- Egy- és kétágú szelekciók
- Többágú szelekciók
- Előfeltételes iteráció
- Végfeltételes iteráció
- Előírt lépésszámú iteráció
- Egymásba ágyazott ciklusok
- Egymásba ágyazott ciklusok egymásra hivatkozással

VIZUÁLIS KULTÚRA

1. Érzelmek, hangulatok kifejezése- álmkép készítése - gyakorlati
2. Önálló tervezés- névjegykártya-gyakorlati
3. Parafrázis készítése adott műalkotásról gyakorlati
4. Művészettörténet - Szóbeli
 - Barokk

- Klasszicizmus
- Romantika
- Realizmus
- impresszionizmus
- Posztimpresszionizmus
- Szeecesszió
- Fauvizmus
- Kubizmus
- Expresszionizmus
- Szürrealizmus
- Op art, pop art

TESTNEVELÉS

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása.

Kosárlabda:

Labdavezetésből fektetett dobás ügyesebb kézzel.

Röplabda :

Kosárérintés fej fölé folyamatosan 8X.

Alkarérintés folyamatosan 5X.

Kézilabda :

Felugrásos kapura lövés labdavezetésből.

Torna :

Gurulóátfordulás előre, hátra, gyertya, mérlegállás, fejállás.

Netfit :

3 szabadon választott felmérés bemutatása.

11. évfolyam

MAGYAR NYELV és IRODALOM

Irodalom

1. A klasszikus modernség irodalma - A nyugat-európai irodalom: Balzac: Goriot apó vagy Stendhal: Vörös és fekete. Színház- és drámatörténet: Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra
2. A klasszikus modernség irodalma - Az orosz irodalom: Gogol: A köpönyeg. Tolsztoj: Ivan Iljics halála. Színház- és drámatörténet: Csehov: Sirály vagy Ványa bácsi
3. A klasszikus modernizmus lírája - Baudelaire, Verlaine, Rimbaud költészete
4. Arany János életműve, pályaszakaszai, epikai alkotások (Toldi estéje)
5. Arany János életműve, pályaszakaszai, lírája (Fiannak, Letésem a lantot, Kertben, Epilógus, Kozmopolita költészet, Mindvégig)

6. Arany János életműve, pályaszakaszai, balladái (Ágnes asszony, V. László, Vörös Rébék)
7. Mikszáth Kálmán életműve, pályaképe, novellairó művészete (Az a fekete folt, Bede Anna tartozása, A bányai csoda)
8. Mikszáth Kálmán életműve, pályaképe. A Beszterce ostroma című regény elemzése
9. Madách Imre: Az ember tragédiája
10. Szemelvények a XIX. század második felének és a századfordulónak a magyar irodalmából (Tompai Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János)
11. Herczeg Ferenc életműve, pályaképe, epikai alkotásai (Az élet kapuja, Fekete szüret a Badacsonyon)
12. Herczeg Ferenc életműve, pályaképe, drámai alkotásai (Bizánc)
13. Ady Endre életműve. pályaképe, szerelmi lírája (Héja-nász az avaron, Őrizem a szemed)
14. Ady Endre életműve, pályaképe, istenes versei (A Sion-hegy alatt, Az Úr érkezése)
15. Ady Endre életműve, pályaképe, ars poeticája (Góg és Magóg fia vagyok én..., Új vizeken járok)
16. Ady Endre életműve, pályaképe, háborúellenes versei (Emlékezés egy nyár-éjszakára), élet-halál versei (Kocsi-út az éjszakában, Az ős Kaján), pénzversei (Harc a Nagyrallyal)
17. Babits Mihály életműve, pályaképe, ars poeticája a különböző pályaszakaszában (In Horatium, A lírikus epilógja, Mint különös hírmondó..., Jónás imája)
18. Babits Mihály életműve, pályaképe. Esti kérdés, Jobb és bal, Ősz és tavasz között - a művek értelmező elemzése
19. Babits Mihály életműve, pályaképe. Jónás könyve
20. Kosztolányi Dezső életműve, pályaképe. A lélektani regény jellemzői az Édes Anna című alkotásban
21. Kosztolányi Dezső életműve, pályaképe, lírai alkotásai (A szegény kisgyermek panaszaik költeményei, Boldog, szomorú dal, Őszi reggeli, Halotti beszéd, Hajnali részegség)
22. Kosztolányi Dezső életműve, pályaképe. Esti Kornél-novellák (Tizennyolcadik fejezet)
23. Móricz Zsigmond epikai alkotásai (Tragédia, Úri muri)
24. Krúdy Gyula és Nyíregyháza; Szindbád alakja Krúdy novelláiban
25. Juhász Gyula lírája (Tiszai csönd, Anna örök)
26. Tóth Árpád költészete (Esti sugárkoszorú, Lélektől lélekig, Isten oltó-kése)
27. Karinthy Frigyes Így írtok ti című kötete, Találkozás egy fiatalemberrel című novellája

Memoriterek a 11. évfolyamon

- Arany János: Toldi estéje (I. 1., VI. 28. versszak)
- Arany János: egy szabadon választott ballada a nagykőrösi korszakból
- Arany János: Epilógus (részlet)
- Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
- Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában
- Babits Mihály: A lírikus epilógja (részlet)

- Babits Mihály: Jónás imája
- Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (részlet)

Magyar nyelv

1. A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma
2. A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései
3. A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik
4. Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok. Az érvelés módszere. A retorikai szövegek kifejezőeszközei
5. A kulturált vita szabályai. A befolyásolás módszerei
6. A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során. A társalgás udvariassági formái
7. A beszédaktus. Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)
8. A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer
9. A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés
10. A beszéd mint cselekvés
11. A nyelvcsaládok és nyelvtípusok
12. A magyar nyelv rokonságának hipotézisei
13. A magyar nyelvtörténet korszakai
14. Nyelvemlékek (szórványemlékek, szövegemlékek - Halotti beszéd és könyörgés. Ómagyar Mária-siralom)
15. Kódexek kora, első grammatikák, bibliafordítások
16. A szókészlet változása a magyar nyelv történetében
17. Nyelvújítás
18. Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek
19. Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma
20. Nyelvünk helyzete a határon túl
21. Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés

TÖRTÉNELEM

Az írásbeli vizsga témakörei:

1. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése
2. A dualizmus kori Magyarország
3. A nagy háború
4. Az átalakulás évei
5. A két világháború között
6. A Horthy-korszak
7. A második világháború
8. A két világrendszer szembenállása

A szóbeli vizsga témakörei:

1. A polgári nemzetállam megteremtése (olasz egység, német egység, amerikai polgárháború bemutatása).
2. A szocializmus és a munkásmozgalom (A szocializmus kialakulásának és alapvető elgondolásainak áttekintése. A marxizmus gazdasági, társadalmi és történelmi elméletének elemzése.)
3. A kiegyezéshez vezető út, a dualista államszervezet bemutatása.
4. Pártok és kormányok a dualizmus korában.
5. Az ipari forradalom Magyarországon (A gazdasági kiegyezés áttekintése. A magyar kormányok gazdaságpolitikájának és eredményeinek számbavétele. A magyar vasúthálózat kiépülésének megismerése és szerepének elemzése.)
6. Társadalom és életmód a dualizmus korában (demográfiai folyamatok bemutatása, Budapest fejlődése, a Millennium.)
7. A nemzeti és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.
8. Gyarmatosítás a 19.században, nagyhatalmi konfliktusok, a hármasszövetség és az antant kialakulása.
9. Az első világháború kitörése, a háború első évei.
10. A „nagy háború” jellemzői és hatásai (Oroszország helyzetének nyomán követése. Az erőviszonyok alakulásának feltárása, az USA hadba lépésének elemzése. Az antant győzelmének bemutatása.)
11. Magyarország a világháborúban.
12. Szocialista és nemzeti törekvések (A bolsevik hatalomátvétel Oroszországban és az olasz fasizmus).
13. Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország felbomlása, az őszirózsás forradalom bemutatása.
14. A tanácsköztársaság és az ellenforradalom.
15. Az első világháborút lezáró Párizs környéki békék bemutatása.
16. A kommunista Szovjetunió, a sztálini diktatúra.
17. A nagy gazdasági világválság.
18. A nemzetiszocialista Németország.
19. A trianoni béke és következményei.
20. A konszolidáció (Teleki Pál és Bethlen István miniszterelnöksége).
21. A második világháború jellemzői.
22. Magyarország a második világháborúban.
23. A holokauszt.
24. A kétpólusú világ kialakulása, a hidegháború.
25. A gyarmati rendszer felbomlása, India függetlenedése.

MATEMATIKA

1. Trigonometria

- Hegyesszög tangense. Számítás a szögek tangensével
- Hegyesszög szinusza, koszinusza
- A szögfüggvények tulajdonságai
- Hosszúságok és szögek kiszámítása. Háromszögek területképletei
- A tompaszög és a derékszög szinusza

- A szinusztétel
- A tompaszög és a derékszög koszinusza
- A koszinusztétel
- Sokszögek és szögfüggvények
- A kör és a szabályos sokszögek

2. Kombinatorika, gráfok

- Sorbarendezési problémák
- Binomiális együtthatók
- Esetszétválasztás
- Gráfok jellemzői

3. Hatvány, gyök, logaritmus

- Hatványozás
- Számok n-edik gyöke
- Racionális kitevőjű hatványok
- Pénzügyi számítások
- Exponenciális függvények, exponenciális folyamatok. Felezési idő
- A logaritmus fogalma
- A tízes alapú logaritmus használata
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Exponenciális egyenlőtlenségek

4. Számelmélet

- Számhalmazok
- Osztó, többszörös. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
- Oszthatósági szabályok, osztási maradékok
- Oszthatóság és logika. Oszthatósági feladatok
- Számrendszerek
- Racionális számok, irracionális számok

5. Statisztika és valószínűségszámítás

- Adatrendezés – statisztikai jellemzők
- Diagramok. A dobozdiagram
- Adatsokaság szórása
- Valószínűség. Várható érték
- Visszatevés nélküli mintavétel. Visszatevéses mintavétel

6. Koordinátageometria

- Vektorok összeadása, két vektor különbsége
- Vektorok számszorosa
- Vektor felbontása összetevőkre
- Vektorok a koordináta-rendszerben
- Távolság, kerület, terület
- Felezőpont koordinátái
- Egyenesek a koordináta-rendszerben. Az egyenes egyenlete
- A kör egyenlete
- Körrel kapcsolatos feladatok

- Meredekség, iránytangens
- Egyenesek metszéspontja. Merőleges, párhuzamos egyenesek

ANGOL NYELV

Tagozat: négyévfolyamos gimnázium, angol emelt óraszámú csoport

Tantárgy: angol nyelv (első idegen nyelv)

Tankönyv: H. Q. Mitchell, Marileni Malkogianni: Pioneer Intermediate (5.- 12. Modul)

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), szövegalkotás (levélírás, például információ kérő levél írása)

Időtartama: 60 perc

A szóbeli vizsgán a tanuló egy témát húz.

A felelés időtartama: 15 perc. Felkészülési idő nincs.

Nyelvi funkciók:

- Beszélgetés a múltbeli szokásokról
- Javaslatok megfogalmazása, egyetértés vagy egyet nem értés
- Véleménynyilvánítás és tanácsadás
- Fenygetés vagy figyelmeztetés kifejezése
- Sajnálát, rosszallás és kritika kifejezése
- Lehetőség, bizonyosság kifejezése és levezetés
- Útbaigazítást kérni és adni
- Az online hirdetések és vélemények megértése
- A problémák megbeszélése
- Tanácsot kérni és adni

Nyelvi elemek, struktúrák:

- Vonatkozó névmások -which, who, that, where, whose
- Jövő idők: egyszerű/ folyamatos/ befejezett jövő (Future Simple/ Continuous and Perfect Simple)
- Feltételes mondatok
- Befejezett múlt (Past Perfect Simple) használata
- Szenvedő szerkezet (Passive Voice)
- Főnévi igenév és –ing alakok (Infinitive or Gerund)
- Független beszéd (Reported Speech)
- Mennyiséghatározók: mind/mindkettő/egyik sem / egyik sem / sem

Szóbeli vizsga témakörei:

- Bemutatkozás: önmagunk és mások bemutatása (külső megjelenés, belső tulajdonságok)
- Az otthon/ My Home
- Kommunikáció- technikai vívmányok/ Communication
- Étkezés/ Meals
- Sport

- Utazás/ Travelling
 - Munka világa/ Jobs
 - Környezetvédelem/ Environmental protection
 - Egészséges életmód/ Healthy way of life
 - Vásárlás/ Shopping
 - Szabadidő/ Free time
-

11. évfolyam, testnevelés tagozat

Tagozat: négyévfolyamos gimnázium

Tantárgy: angol nyelv (első idegen nyelv)

Tankönyv: H. Q. Mitchell, Marileni Malkogianni: Pioneer Pre- Intermediate (5.- 12.

Modul)

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), szövegalkotás (levélírás, például információ kérő levél írása)

Időtartama: 60 perc

A szóbeli vizsgán a tanuló egy témát húz.

A felelés időtartama: 15 perc. Felkészülési idő nincs.

Nyelvi funkciók:

- Múltbeli cselekvések és események sorrendbe állítása
- Ajánlatok és szívességek kérése
- Engedély kérése, megadása és megtagadása
- Tanácskérés és tanácsadás
- Véleménynyilvánítás és javaslattétel
- Egyetértés kifejezése
- A lehetőség kifejezése és a jelen bizonyossága
- Meghívás és meghívás elfogadása vagy visszautasítása
- Kívánságok megfogalmazása és sajnálkozás kifejezése
- Bizonytalanság kifejezése és megerősítés kérése
- Olyan érzelmek kifejezése, mint a meglepetés, a harag és a bosszúság

Struktúrák, nyelvtan

- Past Perfect Simple
- Segédigék (can, could, may, will, would, should)
- Future Simple
- Időhatározói mellékmondatok
- „be able to“
- „may, might, could“ = lehet, hogy...
- Feltételes mód
- Összehasonlítások
- Felkiáltó mondatok
- Az eredményt kifejező mellékmondat

- *have to, don't have to, must, mustn't, need to, don't need to, needn't*
- A szenvedő szerkezet (egyszerű jelen – egyszerű múlt)
- *so, neither, too, either*
- Visszaható névmások
- Folyamatos befejezett jelen (Present Perfect Progressive)
- Egyszerű befejezett jelen (Present Perfect) vs folyamatos befejezett jelen (present Perfect Progressive)
- *túláságosan – eléggé/ too- enough*
- A főnévi igenév megjelenési formái
- *-ing* forma
- Független kérdések (Indirect Questions)
- Az ..., *ugye?* kérdés (Question tag)
- Független beszéd: állítások, kérdések, felszólítások, kérések

Szöveges vizsga témakörei:

- Bemutatkozás
- A repülőtér/ At the airport
- Beszélgetés filmekről, film típusokról/ Entertainment- Films
- A munka világa/ Jobs
- Bankolás, készpénz felvétel automatából/ Banking
- Az orvosnál/ At the doctor
- Iskola/ School
- Szabadidő, hobbi/ Free time, Hobbies
- Egészséges étkezés/ Healthy way of eating

NÉMET NYELV

Témák-Kommunikation	Nyelvtan
1. Welt der Bildung <ul style="list-style-type: none"> - a nyári szünetről mesélni, -érvek gyűjtése az iskolába járás ellen és mellett - saját jövőbeli tervekről beszélni 	Igék zu-val és zu nélkül
2. Feste-weltweit <ul style="list-style-type: none"> - ünnepek megnevezése, a karácsonyról beszélni 	határozott és határozatlan névelő birtokos esete a passzív szerkezet jelen időben a passzív szerkezet múlt időben
3. Die Welt der Kultur <ul style="list-style-type: none"> - kedvenc könyvekről mesélni - filmekről beszélni - mozi/ házimozis ellen és mellett érvelni - egy hagyományos és élő múzeumból beszélni, 	gyenge melléknévragozás erős és vegyes melléknévragozás

- vélemény megindoklása	
4.Die Kauflust weltweit - párbeszéd a piacon és üzletben, - kedvenc bevásárló helyről beszélni	állapotpasszív időhatározói mellékmondatok <i>als</i> és <i>wenn</i> -nel
5.Es gibt nur eine Welt! - a klímaváltozás okairól és következményeinek megnevezése a megújuló energiaforrásokat megnevezni és a környezetvédelemről beszélni	feltételes jelen idő a módbeli segédigék feltételes alakjai
6.Die Weltentwicklung - elektromos berendezések megnevezése és használatukról beszélni - a digitális világról beszélni - feltalálóról és találmányaikról beszélni - az internethasználatról beszélni	vonatkozó névmások

OLASZ NYELV

Nyelvi funkciók:

- hasznos kifejezések a vásárláshoz: méret, szín, stílus, ár, fizetési mód
- ruhadarabok
- mások véleményének kikérése, vélemény kifejezése
- személytelen igék és kifejezések
- kölcsönkérés
- vélemény és nemtetszés kifejezése
- szívesség kérés
- vágy kifejezése
- tanács, utasítás
- útbaigazítás kérése és adása
- olasz televíziós szokások és csatornák
- beszélgetés egy koncertről
- szívesség kérés, magyarázkodás, más lehetőség felajánlása
- lehetséges kívánság kifejezése
- udvarias kérés
- tanácsadás
- személyes vélemény kifejezése
- feltevés
- mások véleményére való hivatkozás
- nem megvalósuló kívánság kifejezése
- utóidejűség kifejezése a múltban
- modern olasz zene

- az olasz zenei kultúra
- mások megnyugtatósa
- bocsánatkérés, bocsánatkérésre való válaszadás
- meglepődés és kételkedés kifejezése

Nyelvi elemek, struktúrák:

- verbi riflessivi
- verbi riflessivi reciproci
- verbi riflessivi nei tempi composti
- verbi riflessivi con i verbi modali
- forma impersonale
- pronomi indiretti
- pronomi diretti e indiretti nei tempi composti
- pronomi indiretti con i verbi modali
- imperativo e imperativo negativo: verbi regolari e irregolari
- imperativo con i pronomi
- condizionale semplice: verbi regolari e irregolari
- usi del condizionalecondizionale composto
- pronomi combinati
- pronomi combinti nei tempi composti
- pronomi e avverbi interrogativi

Témakörök:

- Il lavoro
- La vacanza
- Dal dottore
- La moda
- Lo sport
- Viaggiare

MŰVÉSZETEK – DRÁMA ÉS TÁNC / DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

1. A dráma műnem sajátosságai
2. A dráma műfajai, azok jellemzői
3. A dráma szerkezeti felépítése, a klasszikus dráma szerkezete
4. Az ókori görög színház és dráma
5. Szophoklész: Antigoné
6. Az angol reneszánsz színház és dráma
7. Shakespeare: Rómeó és Júlia
8. A francia klasszicista színház és dráma
9. Molière: Tartuffe
10. Egy színházi élmény bemutatása (online formában megtekintett színházi előadás is lehet)

Táblázatkezelés

- Ismétlés, rendszerezés
- AB.MIN, AB.MAX, AB.SZUM, AB.ÁTLAG
- AB.DARAB, AB.DARAB2, és-vagy kapcsolatok
- AB.MEZŐ, összetett feladatok
- Rendezés, szűrés, irányított szűrés
- Feltételes formázás
- Statisztikai számítások
- Nagy adathalmazok kezelése

Adatbázis-kezelés

- Access felülete, táblák feltöltése, táblák importálása
- Választó lekérdezések
- Lekérdezések más fajtái
- Összesítés – Group by ...Kifejezés szerkesztő
- Űrlap, Jelentés
- SQL Select, Where IS, AS, Null,
- WHERE AND, OR, NOT, AS[], LIKE
- IN, BETWEEN, aritmetikai operátorok,
- ORDER BY
- GROUP BY, HAVING
- Táblák összekapcsolása
- Allekérdezés, segédlekérdezés

Szövegszerkesztés

- Nagy dokumentumok hatékony szerkesztése
- Korrektúra és véleményezés
- Dokumentumok összehasonlítása
- Online szövegszerkesztés

Mobiltechnológiai-ismeretek

- Projekt tervezése és megvalósítása
- Projektmenedzsment alkalmazások lehetőségei és használatuk
- Kiválasztott projektmenedzsment alkalmazás használata a gyakorlatban
- Projekt tervezése, a felület kialakítása a projektmenedzsment alkalmazásban

Az információs társadalom, eVilág Mesterséges intelligencia

- Kriptográfiai alapfogalmak
- Adatvédelem, biztonság
- Projektfeladat megoldása

Online kommunikáció

- Kommunikáció az interneten
- Információk online környezetben

A digitális eszközök használata

- Számítógépes hálózatok
- Felhőszolgáltatások

Algoritmizálás, programozási nyelv használata

- Ciklusok ismétlése
- Összegzés, számlálás, metszet, csere
- Vektorok
- Boolean és string típusok
- Mátrixok
- Tömbökkel megoldható feladatok
- Rekordok
- Típusos tömbök
- Kereső algoritmusok
- Rendező algoritmusok
- Függvények
- Függvények paraméterrel
- Eljárások
- Fájlkézelés

TESTNEVELÉS

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása. (5 pont)

Kosárlabda :

Labdavezetés, sarkazás, szabályos végrehajtása.

Ziccer dobás labdavezetésből mindkét kézzel bemutatva.

Röplabda:

Kosárárintés párokban háló felett folyamatosan 10X.

Dobott labda visszajátszása háló felett alkarérintéssel.

Torna :

Elemkapcsolatok bemutatása az alábbiakból: Gurulóátfordulás előre, hátra, fejjállás, mérlegállás, futólagos kézenállás, gyertya.

Netfit :

3 szabadon választott felmérés bemutatása.

SPORT ÉS SZERVEZETEI

A sport és társadalom:

- Célok
- Feladatok
- Szervezet
- Eredmény
- Értékelés

Az sport területei és jellemzői:

- Iskolai testnevelés – személyiségformálás
- Szabadidő sport – életmód-alakítás
- Versenysport – teljesítményfokozás

A magyar sporttörvények:

- Az 1913. évi „Lex Gerenday” és az 1921. évi „A testnevelésről...” szülő törvények. A „szocialista testkultúra” szervezeti háttére

- A 2004/1. törvény a sportról
- A dokumentum szerkezeti felépítése
- A sporttörvény tartalma
- A 2011. évi majd a 2016. évi sporttörvényt érintő lényeges változások
- Nemzeti sportszövetségek, alapítványok
- Vezető testületek hierarchiája, struktúrája, pénzügyi háttere

A magyar sport hierarchikus felépítése:

- Sportegyesületek
- 2013. évi V. Törvény és speciális jogszabályok a sportszervezetekre vonatkozóan
- Sportági szakszövetségek
- Tendenciák
- Aktuális sportstratégiák

A magyar sport aktuális helyzete:

- Infrastruktúra
- Létesítmények száma és állapota az Európai Unió átlagaihoz viszonyítva
- Anyagi háttér
- A sportra szánt állami támogatás
- A sportra jutó pénzek elosztása
- Szponzorációból befolyó pénzek
- Szakemberképzés
- Testnevelő tanárképzés
- Sportoktató és edző képzés

Utánpótlás-nevelés:

- Az utánpótlás-nevelés szervezeti felépítése
- Iskolarendszer (SIOSZ)
- Diáksport (MDSZ)
- Sportegyesületi szakosztályok
- Korosztályos versenyrendszerek
- Korosztályos válogatottak
- EYOF
- Ifjúsági Olimpiai Játékok
- Magyar Diáksport Szövetség

Sportszervezés:

- Alapelvek
- Célkitűzés, tervezés, lebonyolítás sorrendisége
- Elemzés fontossága
- Felelősség kérdése

Események szervezése:

- Szempontok
- Szervezés szakaszai
- Költségvetés

Versenyrendezés:

- Előkészítés
- Lebonyolítás
- Utómunkálatok

Sportesemények dokumentumai:

- Versenynaptár
- Szervezési terv
- Forgatókönyv
- Versenykiírás
- Jegyzőkönyv
- Gazdasági elszámolás
- Egyéb dokumentumok

SPORTEGÉSZSÉGTAN

Alapfogalmak:

- Egészségtan
- WHO alapokmány: „Az egészség nem a betegség hiánya”
- Sportegészségtan
- A sport környezetének egészségügyi kérdései
- A sportolás hatása az ember szervezetére

Edzés, versenyzési:

- Az edzésfolyamat egészségügyi követelményei
- Életkori és nemi sajátosságok, edzésintenzitás, sokoldalúság, adaptáció, környezeti tényezők, terhelés-pihenés aránya
- Versenyzés
- A versenyzést meghatározó tényezők: technikai tudás, fizikai érettség, szellemi-érzelmi alkalmasság
- Rajtállapot, rajtapátia
- A bemelegítés jelentősége

A sporttáplálkozás:

- A sporttáplálkozás mint alkalmazott tudomány
- Kalória, kalóriaszükséglet, alapanyagcsere, direkt és indirekt kalorimetria

Mennyit együnk?

- A különböző sportágak kalóriaszükséglete
- Mennyiségi és minőségi követelmények a táplálkozásban
- Fehérjék, szénhidrátok, zsírok, ásványi anyagok, vitaminok, sók

Étrend-összeállítási szabályok:

- Fehérjedús táplálkozás
- Szénhidrátús táplálkozás
- Táplálékhasznosítás
- Emésztés, felszívódás, átalakítás a májban, hasznosítás
- Versenyek előtti, terhelések alatti és utáni táplálkozás, energiabevitel és folyadékpótlás

A dopping:

- Definíciója
- Doppingszerek csoportosítása, fajtái
- Doppingellenőrzés menete
- Doppingvétségek

Harmonikus testfejlődés:

- Életkori szakaszok
- Iskolaérettség
- Serdülőkor jellegzetességei
- A fiatalkori túlhajtott sportolás következményei

Egészségkárosító szokások:

- Szenvedélybetegségek (drog, alkohol, dohányzás)

Sportsérülések:

- Rehabilitáció
- A sportorvosi szakszolgálatok
- A szűrővizsgálatok jelentősége
- A versenyengedélyek feltételei

12. évfolyam

MAGYAR NYELV és IRODALOM

Irodalom

A modernizmus irodalma

Avantgárd mozgalmak (expresszionizmus, szürrealizmus, futurizmus, konstruktivizmus, egyéb avantgárd mozgalmak –

Guillaume **Apollinaire**: A megsebzett galamb és a szökőkút

Kassák Lajos: **A ló meghal a madarak kirepülnek** (szabadvers, programvers, stílusok keverése, montázszerű versépítés, hosszúvers, vándortoposz, keretes szerkezet)

1. A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai:

Franz **Kafka**: **Az átváltozás** (átváltóság (mítosz/történet); példázat (parabola); metaforikus és metonimikus szövegszervezés; abszurd) vagy **Thomas Mann**: **Mario és a varázsló** (elbeszélő idő, elbeszélő idő, erkölcsi példázat)

2. Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései – Irodalom és színház –

Bertolt **Brecht**: **Kurázi mama és gyermekei** (epikus dráma; dialektikus színház, elidegenítő effektusok, song; teatralitás)

Samuel Barclay **Beckett**: **Godot-ra várva** (abszurd; abszurd dráma; kétszintes dráma; allegorikus helyszín és alakok)

3. A 20. század világirodalmából, művek a posztmodern irodalomból

Gabriel García **Márquez**: **Száz év magány** (mágikus realizmus/ „csodás való”, ciklikus világszemlélet)

vagy Bohumil **Hrabal**: **Sörgyári capriccio** (önéletrajziség; „cselekmény nélküli cselekmény”, anekdotikus prózahagyomány)

4. A magyar irodalom a 20. század első felében – A kisebbségből

Áprily Lajos költői világa, Március, Tavasz a házsongárdi temetőben (transzilvanizmus, közösséget képviselő költőszerep)

Dsida Jenő költői világa: Arany és kék szavakkal, Nagycsütörtök (profán passió, psalmus)

Reményik Sándor költői világa: Halotti beszéd a hulló leveleknek („Végvári-versek”)

- Szabó Dezső írói világa:** Feltámadás Makucskán (szatíra, szatirikus elbeszélés, groteszk)
5. Szociográfiai irodalom –
Illyés Gyula: Puszták népe (irodalmi szociográfia, népi írók mozgalma)
 6. A magyar irodalom a XX. században II. - Életmű a XX. század magyar irodalmából II.
József Attila pályaképe – Nem én kiáltok, Holt vidék (tájköltészete), Óda, Flóra, A Dunánál, Reménytelenül, Kései sirató, Nem emel föl, Tudod, hogy nincs bocsánat..., (Karóval jöttél...)
 7. Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói
Radnóti Miklós költészete – Járkálj, csak halálraitélt!, Hetedik ecloga, Erőltetett menet, Razglednicák... (óda, nibelungizált alexandrin, ekloga, bukolikus vers, razglednica)
 8. A magyar irodalom a XX. század második felében – emigrációban
Wass Albert írói pályaképe; Adjátok vissza a hegyeimet!
 9. A Kárpát-medence irodalma
Weöres Sándor pályaképe; Rongyszőnyeg (részletek: 4., 99., 127.) (játékvers, versjáték)
Pilinszky János pályaképe; Halak a hálóban, Apokrif, Négysoros, (*tárgyias költészet, apokrif*)
Nagy László pályaképe; Ki viszi át a Szerelmet, Adjon az Isten
Örkény István: Egypercesek
Tóték (groteszk, abszurd, egyperces abszurd, groteszk, totalitárius)
Szabó Magda: Az ajtó (családrégény, önéletrajziság),
Az a szép fényes nap
 10. A II. világháború utáni kisebbségben - Kisebbségi sorban 1945 után –
Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén, Fekete-piros
Halottak napja Bécsben; Sörény és koponya (részlet)
 11. A XX. századi történelem az irodalomban
Trianon - Juhász Gyula: Trianon
A holokauszt irodalma - Szép Ernő: Emberszag
Kommunista diktatúra: Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról
1956 - Márai Sándor: Mennyből az angyal vagy Halotti beszéd,
- Nagy Gáspár: Öröknýár: elmúltam 9 éves A Fiú naplójából
 12. Metszetek a kortárs magyar irodalomból
A szaktanár által szabadon választott írók, művek

Memoriterek a 12. évfolyamon

- József Attila: Reménytelenül (Lassan, tűnődve) (részlet)
- József Attila Óda (részlet)
- Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén
- Reményik Sándor: Halotti vers a hulló leveleknek (részlet)
- Radnóti Miklós: Hetedik ecloga (részlet)
- Áprily Lajos: Március (részlet)
- Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

Kötelező olvasmányok 12. évfolyam

Samuel B. Beckett: Godot-ra várva vagy Friedrich Dürrenmatt: A fizikusok vagy A nagy Romulus
Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!
Örkény István: Tóték
Szabó Magda: Az Ajtó

Magyar nyelv

Retorika

1. A retorika tárgya és jelentősége a mindennapi életben
2. A szónoki beszéd
3. A szónok személye és a hatásos előadásmód eszközei
4. A retorika stíluseszközei
5. A magyar retorika évszázadai – Híres magyar beszédek
6. A retorikai kommunikáció: az étosz, a pátosz és a logosz
7. A kulturált vita és véleménynyilvánítás hátttere és eszközei
8. A manipuláció nyelvi eszközei és formái

Pragmatika

9. A nyelv működése: a pragmatika és a nyelvhasználat
10. A társalgás udvariassági formái
11. Nyelvi udvariasság, nyelvi tabu, agresszió

TÖRTÉNELEM

Az írásbeli vizsga témakörei:

1. Háborútól forradalomig
2. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
3. A kádári diktatúra
4. A kétpólusú világ és felbomlása
5. A rendszerváltoztatás folyamata
6. A világ a 21. században
7. Magyarország a 21. században
8. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században

A szóbeli vizsga témakörei:

1. Az átmenet évei Magyarországon (A kommunista térnyerés bemutatása és elemzése. A népbíróságok működésének számbavétele. A földosztás körülményeinek és hátterének bemutatása. Az 1945-ös választások körülményeinek, eredményének és következményeinek feltárása. Az újjáépítés gazdasági, társadalmi és politikai vetületeinek megismerése)
2. A szovjetizálás Magyarországon (az 1947-es választások, államosítások, koncepciók percek).
3. A Rákosi-diktatúra bemutatása.

4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc.
5. A Kádár-korszak bemutatása (új gazdasági mechanizmus, mindennapi élet, gulyáskommunizmus)
6. Szovjetunió felbomlása, Gorbacsov reformjai.
7. A szocializmus válsága és megrendülése (Az olajválság hatásainak számbavétele a nyugati és a keleti világban. A kis hidegháború okainak és menetének feltárása. Lengyelország helyzetének és mozgalmainak bemutatása.)
8. A kétpólusú világ megszűnése, közép-európai rendszerváltozások.
9. A Kádár-rendszer végnapjai, a rendszerváltás előzményei.
10. A rendszerváltozás Magyarországon.
11. A piacgazdaság kiépülése Magyarországon.
12. A globális világ, globális problémák.
13. A demokrácia működése Magyarországon, az Alaptörvény.
14. A magyar választási rendszer.
15. A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői (NATO, EU-csatlakozás, visegrádi Négyek)
16. Az Európai Unió kialakulása, az integráció.
17. Az Európai Unió intézményei.
18. A határon túli magyarok.
19. A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság.

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

Írásbeli vizsga:

Feladatlap kitöltése, melynek témái a szóbeli vizsgatémakörökkel egyeznek.

Szóbeli vizsga témái:

1. A hagyományos családmodell, családi szerepek. Párkapcsolat, házasság, családtervezés.
2. A nemzetállam. Állampolgárság, a határon túli magyarság.
3. A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei
4. Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok
5. Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség
6. Választási rendszerek, pártok. Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye; választójog, választási rendszer;
7. A magyar állam intézményrendszere: a köztársasági elnök, a törvényhozás, a végrehajtás, az igazságszolgáltatás. Az önkormányzatok.
8. A piacgazdaság, a verseny és a monopólium.
9. Vállalkozási formák. Az üzleti terv, a pénzügyi és értékesítési terv.
10. A kétszintű bankrendszer és a jegybank.
11. Az infláció, a hitelfelvétel, a hitelek típusai és jellemzői.
12. Az államháztartás, az adórendszer, az államadósság.
13. A család és háztartás, a család bevételei és kiadásai, pénzügyi tervezés.
14. Állampolgári dokumentumok, államigazgatás, hivatali ügyintézés.
15. Munkaerőpiac, munkavállalás, okiratok és szerződések.

16. Környezetvédelem, a tudatos fogyasztó.

MATEMATIKA

1. Térgeometria

- A hasáb felszíne és térfogata
- A henger felszíne és térfogata
- A gömb felszíne és térfogata
- Hasonló testek felszíne, térfogata
- Tételek hajlásszöge
- A gúla felszíne és térfogata
- A forgáskúp felszíne és térfogata
- A csonkagúla és a csonkakúp felszíne és térfogata
- Térgeometria a hétköznapi életben

2. Sorozatok

- Számsorozatok, sorozatok megadása
- Számítási sorozatok. A számítási sorozat első n tagjának összege
- Mértani sorozatok. A mértani sorozat első n tagjának összege
- Sorozatokkal kapcsolatos vegyes feladatok
- Pénzügyi feladatok: tőkebefektetések, hitelek és kockázatok

3. Statisztika és valószínűség számítás

- Statisztikai adatgyűjtés
- Statisztikai jellemzők
- Diagramok
- Számítások osztályközeppekkel
- Az eseménytér. Események összege és szorzata. Esemény valószínűsége
- Geometriai valószínűség
- A várható érték
- Mintavételek

4. Érettségi követelményrendszer átfogó feladatok a következő témakörökből

- Halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
- Számítás, algebra
- Függvények, sorozatok
- Geometria
- Statisztika, valószínűség számítás

ANGOL NYELV

angol emelt óraszámú csoport, ÉS testnevelés tagozat

Tagozat: négyévfolyamos gimnázium

Tantárgy: angol nyelv (első idegen nyelv)

Tankönyv: H. Q. Mitchell, Marileni Malkogianni: Matura Leader B1

ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI VIZSGA

Írásbeli feladatlap: Nyelvtani teszt, olvasott szövegértés, hallott szövegértés (magnóhallgatás), szövegalkotás (levélírás, például tanácsadó levél írása)

Időtartama: 60 perc

A szóbeli vizsgán a tanuló egy témát húz.

A felelés időtartama: 15 perc. Felkészülési idő nincs.

Nyelvi elemek, struktúrák:

- a 12 igeidő ismerete
- a főbb segédigék ismerete
- feltételes mód kifejezése (0, 1, 2, 3) és az 'I wish', 'if only' szerkezetek
- függő beszéd: requests, offers, orders, reporting verbs
- függő kérdések: indirect questions
- műveltetés kifejezése: causative
- szenvedő szerkezet (Passive voice)
- ígei vonzatok
- inverzió: inversion
- képzők: negative prefixes adjective suffixes noun suffixes

Szóbeli vizsga témakörei (megegyeznek a szóbeli érettségi vizsga témaköreivel)

1. SZEMÉLYES VONATKOZÁSOK, CSALÁD

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők Személyes tervek

2. EMBER ÉS TÁRSADALOM

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. KÖRNYEZETÜNK

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkbe
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

4. AZ ISKOLA

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás, szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A MUNKA VILÁGA

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. ÉLETMÓD

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

7. SZABADIDŐ, MŰVELŐDÉS, SZÓRAKOZÁS

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. □
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
- Kulturális események

8. UTAZÁS, TURIZMUS

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

10. GAZDASÁG

- Családi gazdálkodás
- A pénz szerepe a mindennapokban
- Vásárlás, szolgáltatások (bank, posta)

NÉMET NYELV

Témák-Kommunikation	Nyelvtan
1. Ohne Geld geht nichts a pénz, mint fizetőeszköz, folyószámlanyitás a bankban,	óhajtó mondatok képzése feltételes mondat wenn nélkül: Hätte ich mehr Zeit...

tanácsok a vásárláshoz, vásárlás az interneten, a jövő áruháza	
2. Medien fiatalok média használata	visszaható igék bis, solange, bevor, nachdem, sobald időhatározó kötőszavak, régmúlt (Plusquamperfekt) anstatt dass/anstatt...zu, ohne dass/ohne...zu
3. Meschen um mich személyleírás, jellemvonások, barátságok, szerelem szülő-gyerek kapcsolat, kapcsolat a testvérrel, nagyszülővel	derjenige, diejenige, dasjenige névmás, als ob kötőszó befejezett melléknévi igenév: ein gedeckter Tisch
4. Abistress készülés az érettségre, vizsgastressz, a magyar, ill. német/osztrák érettségi hagyományok pályaválasztás, tanulmányok	folyamatos melléknévi igenév: die fehlende Seite főnévként használt melléknevek: der/die Auszubildende
5. Technik und Umwelt a computer részei, számítógépes tevékenységek környezetszennyezés, ötletek az energiatakarékossághoz, környezetvédelmi akciók	sich lassen + Infinitiv, a feltételes múlt: hätte gekauft – wäre gewesen einer, eine, eines der... einer der schönsten Tage meines Leben
6. Fit und gesund egészséges életmód, betegségek, tünetek, nép gyógymódok z egészséges táplálkozás szabályai, táplálkozási szokások, a magyar konyha	módbeli segédigés szenvedő mondatok feltételes múltban, a személytelen névmás: es
7. Freizeit szabadidős „stressz”, szabadidős tevékenységek, a kedvenc olvasmány	időhatározói mondatok

OLASZ NYELV

Nyelvi funkciók:

- bankügyletek
- kérdés megformálásának módjai
- hivatalos levél: nyitó- és záró formulák
- bemutatkozó levél egy munkahelyre; önéletrajz

- álláskeresés: álláshirdetések
- foglalkozások
- olasz közmondások
- melléknevek, igék és mennyiség összehasonlítása
- egy város bemutatása
- szobafoglalás, szállodai szolgáltatások
- turisztikai információ kérése és –adása
- panaszlevél
- olasz városok és látványosságaik: Róma, Bologna, Milano, Nápoly, Velence
- beszélgetés a történelemtől
- pontosítás, magunk megértetése
- mesélés
- beszámoló a történelmi eseményekről
- Olaszország rövid története
- engedélyezés, elfogadás
- szókincsfejlesztés
- levélírás
- kép leírása

Nyelvi elemek, struktúrák:

- altri pronomi relativi (coloro che)
- stare + gerundio
- stare per + infinito
- comparazione tra due nomi o pronomi
- comparazione tra due aggettivi, verbi e quantità
- superlativo relativo
- superlativo assoluto
- forme particolari di comparazione e di superlativo
- passato remoto
- verbi irregolari del passato remoto
- trapassato remoto
- avverbi di modo
- congiuntivo presente (verbi irregolari)
- congiuntivo passato
- usi del congiuntivo
- concordanza dei tempi del congiuntivo
- „chi” come pronome relativo

Témakörök:

- Italia
- Ungheria
- Inquinamento
- La scuola
- Vita sana
- Banca/posta/telefono

MŰVÉSZETEK – DRÁMA ÉS TÁNC / DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

1. Dramaturgiai és színházelméleti alapfogalmak
2. A magyar színjátszás kezdetei
3. Katona József: Bánk bán
4. Drámaiatlan dráma, Anton Pavlovics Csehov: Sirály
5. Az analitikus dráma, Henrik Ibsen: A vadkacsa
6. Madách Imre: Az ember tragédiája
7. Örkény István: Tóték
8. Az epikus színház és dráma
9. Bertolt Brecht: Kurázsi mama és gyermekei
10. Egy színházi élmény bemutatása (online formában megtekintett színházi előadás is lehet)

TESTNEVELÉS

Önállóan összeállított bemelegítés bemutatása.

Kosárlabda:

Labdavezetésből fektetett dobás mindkét kézzel bemutatása 5X.

Büntetődobás 5X.

Kézilabda :

Kapott labdából labdavezetés, felugrásos lövés számolyra 5X.

Büntetődobás számolyra 5X.

Röplabda :

Kosár és alkar érintés háló felett párokban.

Egykezes felső nyitás.

Torna :

Összefüggő talajgyakorlat bemutatása a tanult elemekből.

Netfit :

3 felmérés bemutatása.

SPORTPSZICHOLÓGIA

Bevezetés a pszichológiába-sportpszichológiába:

- A pszichológiai ismeretek szerepe és jelentősége a sportoktatók tevékenységében
- A pszichológia feladata, tárgya, főbb nézőpontjai, módszerei. A sportpszichológia tárgya, főbb módszerei
- Érzékelés, észlelés és a sport. Emlékezet, képzelet, gondolkodás, és szerepük a sportban
- Tanulás és alapformái, mozgástanulás. Intelligencia, kreativitás, sporteredményesség
- Figyelem, koncentráció.
- Érzelmek, érzelmi intelligencia
- Motiváció, teljesítmény-motiváció
- Fenti funkciók jelentősége a sporttevékenységben

A környezet:

- Személyiség – tevékenység, valamint kölcsönhatásuk a sportban
- A személyiség fogalma. Személyiségelméletek. A személyiség mérése. A sportolói és az edzői személyiség. A sporttevékenység személyiségfejlesztő hatásai
- A környezet és a személyiség kölcsönhatása
- Belső környezet, pszichológiai egyensúly, testi-lelki-szellemi harmónia
- A környezet alakítása, a környezethez való alkalmazkodás

A társas jelenségek a sportban:

- Társas serkentés és gátlás, együttműködés és versengés
- Csopordinamika, csapatépítés, légkör, kohézió
- Az edző, mint vezető.
- A nézők, szurkolók szerepe.
- Hazai pálya előnye vagy hátránya
- Agresszió a sportban

Az edzés és versenyzés pszichológiája:

- Sportági sajátosságok, sportági profilok, a teljesítmény fizikai és mentális követelményei.
- Stressz, szorongás, arousal
- Kiegészítés, túledzés, sportártalmak, sérülések, a rehabilitáció pszichés segítése
- Addiktív viselkedés (drog, dopping) és prevenció
- Optimális versenyállapot. Versenyszorongás, önbizalom, önszabályozó technikák

SPORTETIKA

- Etika, mint tudomány:
- Sportetika:
- Etika a sportban:
- A sportolói identitás és a jellem fejlődése:
- Erények és ellenpólusok a sportban:
- Sportági és sportközösségi etikai normák:
- Az egyéni sportágválasztás erkölcsi vonatkozásai:
- „EGÉSZ”-ség a sportéletben:
- Korlátozott „EGÉSZ”-ség és a parasport:
- Esélyegyenlőség:
- Az együttműködések erkölcsi alapjai:
- Amatőr és profi sportolói szerződések:
- Nemzetközi szint és a világversenyek rangja:
- A nemzetközi versenyek előzményei:
- A tudomány és a technika haladás etikai kérdései:
- Kísértések a sportéletben:

11. sz. melléklet
Osztályozó vizsga követelmények
Nyolcosztályos gimnáziumi tagozat NAT 2012 szerint
(felmenő rendszerben)

10. évfolyam

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A vizsga két részből áll:

1. írásbeli vizsgarész 60 perc,
2. szóbeli vizsgarész 15 perc (30 perc felkészülési idő)

A vizsga összpontszámának 50%-át az írásbeli, 50%-át a szóbeli vizsgarész pontszáma adja.

Az osztályozó vizsga értékelése:

- 80-100% - jeles
- 60-79% - jó
- 40-59% - közepes
- 25-39% - elégséges

A vizsgázó akkor teljesítette sikeresen az osztályozóvizsgát, ha mindkét vizsgarészen (írásbeli és szóbeli) legalább az elérhető pontszámok 12,5%-át megszerezte. Amennyiben a vizsgázó valamelyik vizsgarészben nem érte el a megszerezhető pontszámok 12,5 %-át, akkor javítóvizsgát kell tennie.

Írásbeli vizsga követelmények:

1. Szövegértési feladatsor, melynek része néhány nyelvi feladat.
2. A 9. és a 10. évfolyamon irodalmi teszt az adott évfolyam témaköreiből és az alapfogalmakból. A 11. és a 12. évfolyamon egy mű elemzése vagy témakifejtő esszé az adott évfolyam témaköreihez kapcsolódóan.

Irodalom

1. Az európai klasszicizmus, A francia klasszicista dráma és színház, Molière: Tartuffe.
2. Az angol felvilágosodás, Jonathan Swift: Gulliver utazásai (részletek). A francia felvilágosodás, Voltaire: Candide (részletek). A német felvilágosodás, Goethe: Faust I. (részletek).
3. A magyar felvilágosodás irodalmi élete, Bessenyei György és Kármán József munkásságának bemutatása.
4. Kazinczy Ferenc munkássága (Tövises és virágok és a nyelvújítási harc).
5. Csokonai Vitéz Mihály életútja, műveinek sokszínűsége, Csokonai Vitéz Mihály: A boldogság és Tartózkodó kérelem. Csokonai Vitéz Mihály: Az estve, A Reményhez.
6. Csokonai Vitéz Mihály: A Magánossághoz, Szerlemdal a csikóbőrös kulacshoz. Dorottya vagyis a dámák diadalma a fárságon (részletek).
7. Berzsenyi Dániel élete, Osztályrészem, Levéltöredék barátnémhoz.

8. Berzsenyi Dániel: A közelítő tél, A magyarokhoz (I.).
9. Kölcsey Ferenc portréja, Vanitatum vanitas, Nemzeti imánk: Himnusz. Kölcsey Ferenc, a politikus: Zrínyi dala; Zrínyi második éneke. Kölcsey Ferenc, a nevelő: Huszt, Emléklapra, értekező prózája és a Parainesis.
10. Magyar drámatörténet, Színház és dráma a korban, Katona: Bánk bán.
11. Az angolszász romantika (George Byron, John Keats, Percy B. Shelley). Az angolszász romantika (Walter Scott, Edgar Allen Poe). A francia romantika irodalma: Victor Hugo: A párizsi Notre-Dame.
12. A német romantika irodalma: Heinrich Heine.
13. E. T. A. Hoffmann: Az arany virágcserep.
14. Az orosz romantika irodalma: Puskin: Jevgenyij Anyegin.
15. Vörösmarty Mihály életútja, világlátása. Filozófiai mesedráma: Csongor és Tünde. Nemzeti imánk: Szózat. Vörösmarty költészete az 1830-as és 1840-es években. Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban, Az emberek. Vörösmarty Mihály szerelmi lírája (Etelka, Laura). Vörösmarty lírája Világos után: Előszó. A vén cigány.
16. Petőfi Sándor életműve, pályaszakaszai, jellemző műfajai, Petőfi családi lírája: Anyám tyúkja; István öcsémhez.
17. Petőfi tájírása: Az alföld; A puszta, télen, Petőfi népdalszerű versei: A borozó, Hortobágyi kocsmárosné; Megy a juhász a számaron; Fa leszek, ha...,
18. Petőfi Sándor: Forradalmi látomásversek, ars poetica: A XIX. század költői. Forradalmi látomásversek, politikai költészet: Egy gondolat bánt engemet..., Nemzeti dal, Költő és katona: Európa csendes, újra csendes.
19. Petőfi hitvesi költészete: Szeptember végén; Minek nevezzetek? A költőszerep átértelmezése: Az apostol, Az eposz paródiája: A helység kalapácsa.
20. Jókai Mór életműve, munkássága, írói kibontakozása.
21. Jókai Mór regényirodalma: Az arany ember, A novellista Jókai: A tengerszem tündére.

Memoriterek a 10. évfolyamon

- Balassi Bálint: Egy katonaének (részlet)
- Balassi Bálint: Adj már csendességet... (részlet)
- Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (az általános iskolai memoriter felújítása)
- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
- Berzsenyi Dániel: A közelítő tél (1. versszak)
- Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) (1. versszak)
- Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (1. versszak)
- Kölcsey Ferenc: Himnusz (az általános iskolai memoriter felújítása)
- Kölcsey Ferenc: Zrínyi második éneke (részlet)
- Vörösmarty Mihály: Szózat (az általános iskolai memoriter felújítása)
- Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban (részlet)
- Vörösmarty Mihály: Előszó (részlet)
- Petőfi Sándor: A bánat? egy nagy ocean...
- Petőfi Sándor: Fa leszek, ha...

- Petőfi Sándor: A XIX. század költői (részlet)

Magyar nyelv

1. A szöveg fogalma, jellemzői, A szövegösszefüggés. Kapcsolódás a beszédhelyzethez.
2. A jelentésbeli kapcsolóelemek a szövegben, A nyelvtani kapcsolóelemek a szövegben
3. Az intertextualitás.
4. Szövegtípusok a megjelenési formák szerint.
5. Szövegtípusok és műfajok a nyelvhasználati szinterek szerint.
6. Internetes szövegtípusok és műfajok.
7. A stílus fogalma, hírértéke, kifejező ereje.
8. A társalgási stílus.
9. A tudományos stílus.
10. Az értekezés, a tanulmány és az esszé.
11. A publicisztikai stílus.
12. A hivatalos stílus.
13. A szónoki stílus.
14. Az irodalmi stílus.
15. Hangalak és jelentés.
16. A szóképek.
17. Az alakzatok.
18. A magyar helyesírás.
19. Helyesírásunk alapelvei.
20. Külön, egybe vagy kötőjellel? Az idegen szavak és nevek helyesírása. A rövidítések, írásjelek, mozaikszók és számok helyesírása, az elválasztás

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

Az írásbeli vizsga

Az írásbeli feladatlap két részből állhat: a) egyszerű, rövid választ igénylő feladatok b) esszé jellegű feladat. A vizsgán számon kérhető lexikai adatokat (évszámok, személyek, topográfia, fogalmak) a történelem kerettanterv tartalmazza.

Az írásbeli vizsga témakörei:

1. A felvilágosodás kora
2. Újjáépítés és felvilágosult abszolutizmus Magyarországon
3. A forradalmak és a Szent Szövetség kora
4. A polgárosodás kora, forradalom és szabadságharc Magyarországon
5. Nemzetállamok kialakulása. Magyarország története a szabadságharc leverésétől a kiegyezés megkötéséig

A szóbeli vizsga témakörei:

1. A felvilágosodás eszmerendszere. A felvilágosodás állam- és közgazdasági elméletei.
2. Az amerikai gyarmatok függetlenségi háborúja. Az Amerikai Egyesült Államok politikai rendszere.
3. A Magyar Királyság a XVIII. századi Habsburg Birodalomban.

4. Demográfiai és etnikai változások a XVIII. században.
5. Mária Terézia.
6. II. József, a felvilágosult abszolút uralkodó.
7. Napóleon hatalomra kerülése, a konzulátus időszaka, a császárság kora.
8. A bécsi kongresszus és a Szent Szövetség kora.
9. Az ipari forradalom, társadalmi és demográfiai hatásai.
10. A XIX. század uralkodó eszméi: liberalizmus, konzervativizmus, nacionalizmus, szocializmus.
11. Széchenyi István programja és gyakorlati tevékenysége.
12. A reformkor első évtizede. A reformkor fő kérdései az 1840-es években.
13. Kossuth Lajos reformkori programja és gyakorlati tevékenysége. A Széchenyi – Kossuth vita.
14. A polgári nemzeteszmé kialakulása és a nemzetiségi kérdés.
15. A pesti forradalom, az áprilisi törvények és a Batthyány-kormány.
16. A szabadságharc története.
17. Franciaország nagyhatalmi törekvései III. Napóleon korában. Az olasz egység létrejötte. Az egységes Németország megteremtése.
18. Az Amerikai Egyesült Államok polgárháborúja és nagyhatalommá válása.
19. Megtorlás és önkényuralom Magyarországon, a Bach-korszak.
20. A kiegyezéshez vezető út és a kiegyezés, a kiegyezés értékelése.

MATEMATIKA

Az osztályozóvizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli vizsga 60 perces, ezen 4-5 különböző témakörbe tartozó feladatot kell megoldani. Használható segédeszközök: körző, vonalzó, írószer, négyjegyű függvénytáblázat, zsebszámológép. A szóbeli vizsga 15 perces, melyen tanult tételek, illetve definíciók kimondása, valamint alkalmazásuk bemutatása a feladat. A szóbeli vizsgán 15 perces felkészülési idő áll rendelkezésre.

1. Logika

- Állítások logikai értéke (igaz vagy hamis)
- Állítás és tagadása
- VAGY művelet, ÉS művelet
- Logikai értéktáblázat

2. Egyenletrendszerek

- Egyenletrendszerek grafikus megoldása
- Egyenletrendszerek megoldása algebrai módszerekkel (behelyettesítő módszer, egyenlő együtthatók módszere)

3. Hatványozás és négyzetgyök

- Hatványozás egész kitevőjű hatványokkal
- Számok normálalakja
- A gyökvonás azonosságai
- Négyzetgyökös feladatok

4. Függvénytranszformációk

- Függvények, parabolák a koordináta-rendszerben
- Függvénytranszformációk („fel”-„le”, „jobbra”-„balra”, „soványabb”, „kövérebb”)
- Összetett függvénytranszformációk
- Másodfokú függvények, másodfokú függvények grafikonja

5. Másodfokú egyenletek

- Teljes négyzetté kiegészítés alkalmazása
- A másodfokú egyenlet megoldóképlete és annak alkalmazása
- Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok
- Diszkrimináns fogalma, jelentése
- Geometriával kapcsolatos szöveges feladatok
- Másodfokú egyenletre visszavezethető feladatok
- Pénzügyekkel kapcsolatos szöveges feladatok, szöveges feladatok mozgásról és munkavégzésről

6. Egybevágóság, kör

- Háromszögek egybevágóságának alapesetei
- Egybevágó háromszögek
- A kör kerülete és területe
- Középponti szög, körív, körcikk
- Körívek, körcikkek a mindennapokban
- Sokszögek és körök

7. Statisztika és valószínűségszámítás

- Átlag, számtani közép, mértani közép
- Számsokaságok statisztikai jellemzői
- Osztályba sorolás, átlagok átlaga
- Véletlen? – Relatív gyakoriság
- Megismerhető véletlen. Biztos, lehetetlen, véletlen
- Valószínűség a gyakorlatban

8. Egyenletek és egyenlőtlenségek

- Ekvivalens egyenletek
- Gyökös egyenletek
- Másodfokú egyenlőtlenségek
- Polinom gyöktényező alakja. Viète-formulák
- Másodfokú egyenletrendszerek
- Középpontos nagyítás, kicsinyítés
- Középpontos hasonlóság
- Geometriai hozzárendelések
- Hasonlóság és alkalmazásai
- Párhuzamos szelők tétele
- Háromszögek hasonlósága
- Háromszög középvonalai és súlyvonalai
- Magasságtétel, befogótétel

BIOLÓGIA

- I. **Az élet eredete** (evolúció, rendszerezés)
- II. **Mikrovilág** (sejtmagnélküliek, sejtmagvas egysejtűek, vírusok)
- III. **Gombák** (gombák, zuzmók)
- IV. **Növénytan** (testfelépítés, moszatok, mohák, növényi szövetek, harasztok, nyitva-, zárwatermők)
- V. **Az első állatok** (szivacsok, csalánozók, állati szövetek)
- VI. **Alacsonyabb rendű állatok** (férgek, puhatestűek, ízeltlábúak)
- VII. **Gerincesek törzse** (halak, kételtűek, hüllők, madarak, emlősök)
- VIII. **Etológia** (öröklött-, tanult magatartásformák, állatok társas viselkedése, kommunikációja)
- IX. **Életközösségek** (populációk, társulások, kölcsönhatások, ökológiai rendszerek, természetvédelem)

FÖLDRAJZ

7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig
 - a. A gazdasági fejlettség mutatói
 - b. Telepítő tényezők
 - c. A piacgazdaság
 - d. Integrációk, együttműködések
 - e. Globalizáció
 - f. Pénzpiaci alapfogalmak
 - g. Nemzetközi tőkeáramlás
 - h. Nemzetközi szervezetek
8. Magyarország és a Kárpát-medence
 - a. Helyünk Európában
 - b. Népesedési viszonyok
 - c. Energiagazdaságunk
 - d. Magyarország az EU-ban
 - e. Globalizáció Magyarországon
 - f. Magyarország régiói
9. Európa regionális földrajza
 - a. Az EU: kialakulása, intézményei, magterületei, perifériái
 - b. Az Alpok országai
 - c. A kék banán országai
 - d. Délszláv államok
 - e. Ukrajna és Oroszország
10. Távoli országok földrajza
 - a. DNY-Ázsia
 - b. Törökország és Izrael
 - c. Japán
 - d. K- és DK-Ázsia
 - e. Kína
 - f. India
 - g. USA, Kanada, Mexikó
 - h. Latin-Amerika
 - i. Afrika nehézségei
11. A fenntartható jövő kérdőjelei

KÉMIA

I. A szén egyszerű szerves vegyületei

- A szerves vegyületek csoportosítása
- Az alkánok, a metán
- Az alkének, az etén
- Az alkinek, az etin
- Az aromás szénhidrogének, a benzol
- A fontosabb halogénezett szénhidrogének
- Az alkoholok
- Az éterek
- Az aldehidek
- A ketonok
- A karbonsavak
- Az észterek
- Az aminok
- Az amidok

II. Az életműködések kémiai alapjai

- A lipidek
- Az aminosavak
- A fehérjék
- A szénhidrátok

III. A fémek és vegyületeik

- Az alkálifémek és vegyületeik
- Az alkáliföldfémek és vegyületeik
- Az alumínium és előállítása
- A vas és előállítása

FIZIKA

1. félév

Elektrosztatika

1. Coulomb törvénye, a töltésmegmaradás törvénye

2. Az elektromos mező jellemzése:

- az elektromos térerősség
- az elektromos mező szemléltetése erővonalakkal
- az elektromos mező munkája, az elektromos feszültség

3. Elektromos töltések, térerősség, potenciál a vezetőn

4. A kondenzátor. Az elektromos mező energiája

Az elektromos áram

Egyenáram áramköri alaptörvények:

- áramköri alapmennyiségek, Ohm törvénye

- fémes vezető ellenállása
- fogyasztók soros, és párhuzamos kapcsolása - elektromos munka, teljesítmény és hőhatás
- elektromos áram folyadékokban
- elektromos áram gázokban és vákuumban
- elektromos áram félvezetőkben
- félvezető eszközök

2. félév

A mágneses mező

1. A mágneses mező:

- a mágneses indukcióvektor, indukcióvonalak, fluxus
- egyenes áramvezető és tekercs mágneses mezője
- elektromágnesek a gyakorlatban - a mágneses mező hatása mozgó töltésekre

2. Elektromágneses indukció:

- a mozgási elektromágneses indukció
- a nyugalmi elektromágneses indukció
- az önindukció, a mágneses mező energiája

3. A váltakozó feszültségű áramkörök:

- a váltakozó feszültség előállítása és tulajdonságai
- a transzformátor
- elektromos balesetvédelem és elsősegélynyújtás

Hőtani folyamatok, termodinamika

1. Hőtani alapjelenségek:

- szilárd testek hőtágulásának törvényszerűségei - folyadékok térfogati hőtágulása

2. Gázok állapotváltozásai:

- gázok állapotváltozása állandó nyomáson
- gázok állapotváltozása állandó térfogaton
- gázok állapotváltozása állandó hőmérsékleten - ideális gázok állapotegyenlete

3. Molekuláris hőelmélet:

- gázok állapotváltozásainak molekuláris értelmezése
- a gázok belső energiája, a hőtan I. főtétele
- a termikus folyamatok iránya, a hőtan II. főtétele

INFORMATIKA

Alkalmazói ismeretek - Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés: Adatbázis-kezelés

- Adatbázis alapfogalmak
- Relációs ab. séma, Anomáliák
- Access típusai, Összefoglalás
- Access felülete, táblák feltöltése, táblák importálása
- Választó lekérdezések
- Lekérdezések más fajtái

- Összesítés – Group by ...Kifejezés szerkesztő
- Lekérdezések: összetett gyakorlás
- Űrlap, Jelentés
- SQL Select, Where IS, AS, Null,
- WHERE AND, OR, NOT, AS[], LIKE
- IN, BETWEEN, aritmetikai operátorok,
- ORDER BY
- GROUP BY, HAVING
- Táblák összekapcsolása
- Allekérdezés, segédlekérdezés

Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel - Algoritmizálás és adatmodellezés:

- Algoritmusok fogalma, fajtái
- Folyamatábra készítése
- Minimum és maximum elem kiválasztása
- Szummázás, számlálás
- Algoritmusok számonkérés
- Műveleti sorrend, C# típusrendszere
- Típusok, változók, konstansok
- Operátorok és kifejezések
- Visual Studio felhasználói felülete, Input, output utasítások
- Egy- és kétágú szelekciók
- Többágú szelekciók

Könyvtárismeret

11. évfolyam

11. évfolyam

Irodalom

1. A klasszikus modernség irodalma - A nyugat-európai irodalom: Balzac: Goriot apó vagy Stendhal: Vörös és fekete. Színház- és drámatörténet: Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra
2. A klasszikus modernség irodalma - Az orosz irodalom: Gogol: A köpönyeg. Tolsztoj: Ivan Iljics halála. Színház- és drámatörténet: Csehov: Sirály vagy Ványa bácsi
3. A klasszikus modernizmus lírája - Baudelaire, Verlaine, Rimbaud költészete
4. Arany János életműve, pályaszakaszai, epikai alkotások (Toldi estéje)
5. Arany János életműve, pályaszakaszai, lírája (Fiamnak, Letészem a lantot, Kertben, Epilógus, Kozmopolita költészet, Mindvégig)
6. Arany János életműve, pályaszakaszai, balladái (Ágnes asszony, V. László, Vörös Rébék)

7. Mikszáth Kálmán életműve, pályaképe, novellairó művészete (Az a fekete folt, Bede Anna tartozása, A bágyi csoda)
8. Mikszáth Kálmán életműve, pályaképe. A Beszterce ostroma című regény elemzése
9. Madách Imre: Az ember tragédiája
10. Szemelvények a XIX. század második felének és a századfordulónak a magyar irodalmából (Tompai Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János)
11. Herczeg Ferenc életműve, pályaképe, epikai alkotásai (Az élet kapuja, Fekete szüret a Badacsonyon)
12. Herczeg Ferenc életműve, pályaképe, drámai alkotásai (Bizánc)
13. Ady Endre életműve. pályaképe, szerelmi lírája (Héja-nász az avaron, Őrizem a szemed)
14. Ady Endre életműve, pályaképe, istenes versei (A Sion-hegy alatt, Az Úr érkezése)
15. Ady Endre életműve, pályaképe, ars poeticája (Góg és Magóg fia vagyok én..., Új vizeken járok)
16. Ady Endre életműve, pályaképe, háborúellenes versei (Emlékezés egy nyár-éjszakára), élet-halál versei (Kocsi-út az éjszakában, Az ős Kaján), pénzversei (Harc a Nagyúrral)
17. Babits Mihály életműve, pályaképe, ars poeticája a különböző pályaszakasaiban (In Horatium, A lírikus epilógja, Mint különös hírmondó..., Jónás imája)
18. Babits Mihály életműve, pályaképe. Esti kérdés, Jobb és bal, Ősz és tavasz között - a művek értelmező elemzése
19. Babits Mihály életműve, pályaképe. Jónás könyve
20. Kosztolányi Dezső életműve, pályaképe. A lélektani regény jellemzői az Édes Anna című alkotásban
21. Kosztolányi Dezső életműve, pályaképe, lírai alkotásai (A szegény kisgyermek panaszai költeményei, Boldog, szomorú dal, Őszi reggeli, Halotti beszéd, Hajnali részegség)
22. Kosztolányi Dezső életműve, pályaképe. Esti Kornél-novellák (Tizennyolcadik fejezet)
23. Móricz Zsigmond epikai alkotásai (Tragédia, Úri muri)
24. Krúdy Gyula és Nyíregyháza; Szindbád alakja Krúdy novelláiban
25. Juhász Gyula lírája (Tiszai csönd, Anna örök)
26. Tóth Árpád költészete (Esti sugárkoszorú, Lélektől lélekig, Isten oltó-kése)
27. Karinthy Frigyes Így írtok ti című kötete, Találkozás egy fiatalemberrel című novellája

Memoriterek a 11. évfolyamon

- Arany János: Toldi estéje (I. 1., VI. 28. versszak)
- Arany János: egy szabadon választott ballada a nagykőrösi korszakból
- Arany János: Epilógus (részlet)
- Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
- Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában
- Babits Mihály: A lírikus epilógja (részlet)
- Babits Mihály: Jónás imája
- Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (részlet)

Magyar nyelv

1. A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma
2. A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései
3. A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik
4. Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok. Az érvelés módszere. A retorikai szövegek kifejezőeszközei
5. A kulturált vita szabályai. A befolyásolás módszerei
6. A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során. A társalgás udvariassági formái
7. A beszédaktus. Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)
8. A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer
9. A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés
10. A beszéd mint cselekvés
11. A nyelvcsaládok és nyelvtípusok
12. A magyar nyelv rokonságának hipotézisei
13. A magyar nyelvtörténet korszakai
14. Nyelvemlékek (szórványemlékek, szövegemlékek - Halotti beszéd és könyörgés. Ómagyar Mária-siralom)
15. Kódexek kora, első grammatikák, bibliafordítások
16. A szókészlet változása a magyar nyelv történetében
17. Nyelvújítás
18. Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek
19. Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma
20. Nyelvünk helyzete a határon túl
21. Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

Az írásbeli vizsga témakörei:

1. A nemzetállamok és a birodalmi politika kora
2. A dualizmus kora Magyarországon
3. Az első világháború és következményei
4. Európa és a világ a két világháború között
5. Magyarország a két világháború között
6. A második világháború

A szóbeli vizsga témakörei:

1. Az ipari forradalom újabb hulláma és következményei.
2. A gyarmatosítás új vonásai és a gyarmatbirodalmak. Kína és Japán.
3. Nagyhatalmi konfliktusok és a szövetségi rendszerek kialakulása. A keleti kérdés és a Balkán.
4. A dualista állam kiépülése és működése.
5. Gazdasági változások a dualizmus korában. Budapest világvárossá válása.
6. Etnikai és nemzetiségi viszonyok a dualizmus korában.

7. Az első világháború. Hadviselés, tömegtájékoztatás, sajtó, propaganda.
8. Magyarország az első világháborúban.
9. A februári forradalom és a bolsevik hatalomátvétel. A diktatúra kiépülése Szovjet-Oroszországban.
10. A háborús vereség következményei Magyarországon: az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása, az őszi forradalom, a tanácsköztársaság.
11. Az első világháborút lezáró békerendszer.
12. A trianoni békediktátum.
13. Az olasz fasiszta állam és ideológia jellemzői.
14. A kommunista diktatúra a Szovjetunióban.
15. Az 1929-33-as világ gazdasági válság jellemzői és következményei. Az Amerikai Egyesült Államok válasza a válságra: a New Deal.
16. A nemzetiszocialista ideológia és a náci diktatúra jellemzői.
17. A konszolidáció kezdete folyamata, jellemzői, eredményei és válsága Magyarországon. (Teleki Pál, Bethlen István miniszterelnöksége.)
18. A revízió lépései és politikai következményei Magyarországon.
19. A második világháború kitörése. A második világháború hadi és diplomáciai eseményei.
20. A második világháború jellemzői. A holokauszt.
21. Magyarország háborúba lépése és részvétele.
22. A német megszállás és a nyilas uralom. Felszabadulás és szovjet megszállás. Háborús veszteségeink. A zsidóüldözés társadalmi, eszmei háttere és holokauszt Magyarországon.

MATEMATIKA

1. Trigonometria

- Hegyesszög tangense. Számítás a szögek tangensével
- Hegyesszög szinusza, koszinusza
- A szögfüggvények tulajdonságai
- Hosszúságok és szögek kiszámítása. Háromszögek területképletei
- A tompaszög és a derékszög szinusza
- A szinusztétel
- A tompaszög és a derékszög koszinusza
- A koszinusztétel
- Sokszögek és szögfüggvények
- A kör és a szabályos sokszögek

2. Kombinatorika, gráfok

- Sorbarendezési problémák
- Binomiális együtthatók
- Esetszétválasztás
- Gráfok jellemzői

3. Hatvány, gyök, logaritmus

- Hatványozás
- Számok n-edik gyöke

- Racionális kitevőjű hatványok
- Pénzügyi számítások
- Exponenciális függvények, exponenciális folyamatok. Felezési idő
- A logaritmus fogalma, logaritmus azonosságai. Logaritmusfüggvények
- A tízes alapú logaritmus használata
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Egyenletek logaritmussal
- Exponenciális egyenletek, egyenlőtlenségek

4. Számelmélet

- Számhalmazok
- Osztó, többszörös. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
- Oszthatósági szabályok, osztási maradékok
- Oszthatóság és logika. Oszthatósági feladatok
- Számrendszerek
- Racionális számok, irracionális számok

5. Statisztika és valószínűségszámítás

- Adatrendezés – statisztikai jellemzők
- Diagramok. A dobozdiagram
- Adatsokaság szórása
- Valószínűség. Várható érték
- Visszatevés nélküli mintavétel. Visszatevéses mintavétel

6. Koordinátageometria

- Vektorok összeadása, két vektor különbsége
- Vektorok számszorosa
- Vektor felbontása összetevőkre
- Vektorok a koordináta-rendszerben
- Távolság, kerület, terület
- Felezőpont, harmadolópont koordinátái. A háromszög súlypontja
- Egyenesek a koordináta-rendszerben. Az egyenes egyenlete
- A kör egyenlete
- Körrel kapcsolatos feladatok
- Meredekség, iránytangens
- Egyenesek metszéspontja. Merőleges, párhuzamos egyenesek

ETIKA

Az erkölcsi gondolkodás alapjai

- Tények és értékek. Ismeret, megértés, értékelés, elhatározás. Elmélet és gyakorlat.
- A társas lény: erkölcsi lény. A Másik szerepe az öntudatos én kialakulásában.
- Etika és nyelv: bizalom, megértés, egyetértés, vita, párbeszéd.
- Erkölcsi érzék, tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok természete, az egyén erkölcsi méltósága.
- A munka mint az önkitaljesítés alapvető eszköze.
- Jó és rossz. A rossz eredete – különféle megközelítések.
- A szenvedés kérdése.

Bibliai erkölcsi értékek a világi etikában

- Az ember kitüntetett léthelyzete. A világvallások emberképe és etikája.
- A szeretet erkölcsi jelentősége.
- A lelkiismeret szabadsága és a személyes felelősség elháríthatatlansága.

Mit kell akarnom? Az erkölcsi döntés

- Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokáserkölc, hagyomány, törvény.
- A lelkiismeret szava. Példakövetés, tekintélytisztelet. A mások igazsága.
- Párbeszéd, vita, kétely. Értékkonfliktusok.
- Kötelesség és szabadság. A kanti kötelességetika és bírálata.

A felelősség kérdése

- Az erkölcsi cselekedet. A jóakarat. Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért.

Az erények és a jó élet céljai

- Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés.
- A jólét és a jó élet fogalmának megkülönböztetése.
- A boldogság mint etikai kérdés.
- Az erények és a jellem. Az erkölcsi nevelés.
- Önállóság és példakövetés.
- Magánérdek és közjó.

A kapcsolatok etikája

- Az emberek közti testvériség eszméje. Barátok és ellenfelek.
- Szeretetkapcsolatok. Párvalasztás. Felelősség a társakért. Szexuáletika.
- Házasság. Családi élet. Otthonteremtés. Családi szerepek. Szülők és gyermekek. A családi élet válságai.

- *Társadalmi szolidaritás*
- Hátrányos élethelyzetek. Társadalmi igazságosság és/vagy kölcsönös segítség.
- A betegekkel és szegényekkel való törődés mint erkölcsi kötelesség.

Törvény és lelkiismeret

- A szabadság rendje.
- Jogok és kötelességek.
- Erkölcs és politika.
- A lelkiismeret és véleménynyilvánítás szabadsága.

Szavak és tettek

- Visszaélés a szólásszabadsággal.
- Uszítás, rágalmozás, az ember lealacsonyítása, az erőszak népszerűsítése, megtévesztő reklámok.
- Szavak és tettek: a nyilvános beszéd a tömegmédiákban.
- Médiaetika.

Hazaszeretet

- Állampolgárság és nemzeti érzés. Nemzeti szolidaritás. Áldozat a hazáért, és ennek elfogadható mértéke. A társadalmi önazonosság (identitás) felépülése és torzulásai.

Többség és kisebbség

- Az etnikulturális csoportok, nemzetiségek és vallási kisebbségek, illetve a többségi társadalom közti konfliktusok, az együttélés erkölcsi problémái, rasszizmus, kirekesztés.
- A nemzeti fejlődés traumái

A tudományos-technikai haladás etikai kérdései

- Az emberi cselekvés megváltozott természete. Technika és etika.
- A tudósok felelőssége.

Bioetika

- Születés és halál. Családtervezés. Mesterséges megtermékenyítés. Béranyaság. Terhességmegszakítás.
- Genetikailag módosított élőlények.
- Egészségvédelem és etika.
- Szembenézés a halállal. Eutanázia.

A felelősség új dimenziói a globalizáció korában

- Az egyén felelőssége és cselekvési lehetőségei a globális hálózatok korában.
- Magánérdek és közjó.
- A fenntarthatóság fogalma.
- Lokalizáció és önrendelkezés: az emberi lépték helyreállítása.
- Szellemi és anyagi tulajdon védelme és a felelős piaci magatartás.

Ökoetika

- Az ökológiai válság mint erkölcsi kérdés.
- Az élet tisztelete.
- Az etika emberközpontúságának értelmezése. Az ember felelőssége egy több mint emberi világban.

A közösség és a korrupció problémája

- Tisztességes és tisztességtelen érdekérvényesítés.
- Magánérdek és közjó.
- A korrupció jelensége és veszélyei,

Felelősség utódainkért

- Az emberiség közös öröksége. A jövő nemzedékek jogai.
- A ma élők felelőssége.

BIOLÓGIA

- I. A sejtek felépítése és működése** (a sejtek szervetlen és szerves anyagai, sejtanyagcsere, sejtes szerveződés, sejtek anyagforgalma, lebontó folyamatok, fotoszintézis)
- II. A növények életműködései** (A növények anyagforgalma, a zárvatermő növények életciklusai)
- III. Az ember létfenntartó életműködései** (A vér, a szív és érrendszer, az emésztőrendszer, tápanyagok, egészséges táplálkozás, a légzés, a kiválasztás, az immunrendszer, a bőr, a mozgásszervrendszer)

- IV. Az életműködések szabályozása** (a szabályozás alapjai, az idegrendszer, a gerincvelő, az agyvelő, vegetatív szabályozás, mozgató működések szabályozása, tanulás, látás, hallás, egyensúlyozás, kémiai érzékelés, bőr- és izomérzékelés, hormonális szabályozás – belső elválasztású mirigyek működése)
- V. Szaporodás és szexualitás** (a nemiség, a hím és női ivarszervek, a várandósság és a szülés, a szexualitás, az ember posztembrionális fejlődése)

FIZIKA

1. félév

Mechanikai rezgések és hullámok

1. Rezgőmozgás:

- a rezgőmozgást jellemző mennyiségek
- a harmonikus rezgőmozgás dinamikai feltétele, energiaviszonyok
- a fonálinga
- a rezgést befolyásoló külső hatások és következményei

2. Mechanikai hullámok:

- a hullám fogalma
- hullámok viselkedése új közeg határán
- hullámok találkozása, interferencia
- a hanghullámok és jellemzőik

Elektromágneses jelenségek, optika

1. Elektromágneses hullámok:

- elektromágneses rezgések előállítása
- elektromágneses hullámok keletkezése és tulajdonságai

2. Optika:

- fényhullámok terjedése vákuumban és anyagi közegben
- egyszerű optikai eszközök (tükörök, lencsék)
- optikai eszközök leképezési törvénye
- fényhullámok interferenciája, elhajlása
- a fény, mint transzverzális hullám
- színelbontás, színeképek

2. félév

Atomfizika

1. A modern fizika születése:

- a fényelektromos jelenség
- a foton részecske tulajdonsága - az elektron hullámtermészete

2. Atommodellek:

- klasszikus atommodellek
- az atomok vonalas színeképe, Bohr atommodellje
- az atomok hullámmodellje

Magfizika

1. Az atommag szerkezete:

- az atommag fizikai jellemzői - Nukleáris kölcsönhatás, kötési energia

2. A radioaktivitás:

- a természetes radioaktív sugárzások
- a radioaktív bomlás törvénye

3. A maghasadás és a magfúzió:

- az uránatommagok hasadása
- villamos energia termelése atomerőművekben
- a könnyű atommagok fúziója

Csillagászat

- csillagok születése és fejlődése

- a világegyetem szerkezete és fejlődése
- a világűr kutatása, távlatok

TERMÉSZETTUDOMÁNY

A vizsga jellege: írásbeli és szóbeli vizsga

A számonkérés módja, írásbeli feladatsor, melynek megoldására 60 perc áll rendelkezésre. Az érvényes vizsgakövetelményhez igazodva, ha a tanuló írásbeli teljesítménye eléri a 12%-ot, de nem éri el a 25%-ot, a vizsgázó szóbeli vizsgát tehet. A szóbeli vizsga során a vizsgázó tételt húz, melynek kidolgozása után szóbeli feleletével javíthat az írásbeli teljesítményén. Az egyes vizsgarészek időtartama és aránya:

Írásbeli vizsga: 60 perc

Szóbeli vizsga: 15 perc (30 perc felkészülési idő)

1. A természet megismerése
2. Az ember környezetformáló tevékenysége
3. Nyersanyagok, energiaforrások
4. Változó éghajlat
5. Az élővilág sokszínűsége
6. Környezet és egészség
7. Kozmikus környezetünk
8. Jövőképek

12. évfolyam

Irodalom

A modernizmus irodalma

1. Avantgárd mozgalmak (expresszionizmus, szürrealizmus, futurizmus, konstruktivizmus, egyéb avantgárd mozgalmak –
 - a. Guillaume Apollinaire: A megsebzett galamb és a szökőkút
 - b. Kassák Lajos: A ló meghal a madarak kirepülnek (szabadvers, programvers, stílusok keverése, montázszerű versépítés, hosszúvers, vándortoposz, keretes szerkezet)
2. A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai:
 - a. Franz Kafka: Az átváltozás (átváltozás (mítosz/történet); példázat (parabola); metaforikus és metonimikus szövegszervezés; abszurd) vagy
 - b. Thomas Mann: Mario és a varázsló (elbeszélő idő, elbeszélte idő, erkölcsi példázat)

Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései – Irodalom és színház –

- Bertolt *Brecht*: Kurázi mama és gyermekei (epikus dráma; dialektikus színház, elidegenítő effektusok, song; teatralitás)
- Samuel Barclay Beckett: Godot-ra várva (abszurd; abszurd dráma; kétszintes dráma; allegorikus helyszín és alakok)

A 20. század világirodalmából, művek a posztmodern irodalomból

- Gabriel García Márquez: Száz év magány (mágikus realizmus/ „csodás való”, ciklikus világszemlélet)
- vagy Bohumil Hrabal: Sörgyári capriccio (önéletrajziság; „cselekmény nélküli cselekmény”, anekdotikus prózahagyomány)

A magyar irodalom a 20. század első felében – A kisebbségből

- Áprily Lajos költői világa, Március, Tavasz a házsongárdi temetőben (transzilvanizmus, közösséget képviselő költőszerep)
- Dsida Jenő költői világa: Arany és kék szavakkal, Nagycsütörtök (profán passió, psalmus)
- Reményik Sándor költői világa: Halotti beszéd a hulló leveleknek („Végvári-versek”)
- Szabó Dezső írói világa: Feltámadás Makucskán (szatíra, szatirikus elbeszélés, groteszk)

Szociográfiai irodalom –

- c. Illyés Gyula: Puszták népe (irodalmi szociográfia, népi írók mozgalma)

A magyar irodalom a XX. században II. - Életmű a XX. század magyar irodalmából II.

- d. József Attila pályaképe – Nem én kiáltok, Holt vidék (tájköltészete), Óda, Flóra, A Dunánál, Reménytelenül, Kései sirató, Nem emel föl, Tudod, hogy nincs bocsánat..., (Karóval jöttél...)

Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói

- e. Radnóti Miklós költészete – Járkálj, csak halálraítélt!, Hetedik ecloga, Erőltetett menet, Razglednicák... (óda, nibelungizált alexandrin, ekloga, bukolikus vers, razglednica)

A magyar irodalom a XX. század második felében – emigrációban

- f. Wass Albert írói pályaképe; Adjátok vissza a hegyeimet!

A Kárpát-medence irodalma

- g. Weöres Sándor pályaképe; Rongyszőnyeg (részletek: 4., 99., 127.) (játékvers, versjáték)
- h. Pilinszky János pályaképe; Halak a hálóban, Apokrif, Négy soros, *(tárgyias költészet, apokrif)*
- i. Nagy László pályaképe; Ki viszi át a Szerelmet, Adjon az Isten
- j. Örkény István: Egypercesek
 - 1. Tóték (groteszk, abszurd, egyperces abszurd, groteszk, totalitárius)
- k. Szabó Magda: Az ajtó (családrégény, önéletrajziság),
 - 1. Az a szép fényes nap

A II. világháború utáni kisebbségben - Kisebbségi sorban 1945 után – Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén, Fekete-piros

- 2. Halottak napja Bécsben; Sörény és koponya (részlet)

A XX. századi történelem az irodalomban

- l. Trianon - Juhász Gyula: Trianon
- m. A holokauszt irodalma - Szép Ernő: Emberszag
- n. Kommunista diktatúra: Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról
- o. 1956 - Márai Sándor: Mennyből az angyal vagy Halotti beszéd,
 - Nagy Gáspár: Öröknyár: elmúltam 9 éves A Fiú naplójából

Metszetek a kortárs magyar irodalomból

A szaktanár által szabadon választott írók, művek

- **Memoriterek a 12. évfolyamon**
- József Attila: Reménytelenül (Lassan, tűnődve) (részlet)
- József Attila Óda (részlet)
- Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén
- Reményik Sándor: Halotti vers a hulló leveleknek (részlet)
- Radnóti Miklós: Hetedik ecloga (részlet)
- Áprily Lajos: Március (részlet)
- Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

Kötelező olvasmányok 12. évfolyam

Samuel B. Beckett: Godot-ra várva vagy Friedrich Dürrenmatt: A fizikusok vagy A nagy Romulus
Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!
Örkény István: Tóték
Szabó Magda: Az Ajtó

Magyar nyelv

Retorika

1. A retorika tárgya és jelentősége a mindennapi életben
2. A szónoki beszéd
3. A szónok személye és a hatásos előadásmód eszközei
4. A retorika stíluseszközei
5. A magyar retorika évszázadai – Híres magyar beszédek
6. A retorikai kommunikáció: az étosz, a pátosz és a logosz
7. A kulturált vita és véleménynyilvánítás háttere és eszközei
8. A manipuláció nyelvi eszközei és formái

9. Pragmatika
10. A nyelv működése: a pragmatika és a nyelvhasználat
11. A társalgás udvariassági formái
12. Nyelvi udvariasság, nyelvi tabu, agresszió

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

Az írásbeli vizsga témakörei:

1. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése
2. Magyarország 1945–1956 között
3. A két vilárendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása
4. A Kádár-korszak
5. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése
6. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon
7. Társadalmi ismeretek
8. Állampolgári ismeretek
9. Pénzügyi és gazdasági kultúra, munkavállalás

A szóbeli vizsga témakörei:

1. A szovjet tömb kialakulása, jellemzői. A hidegháborús szembenállás, a kétpólusú világ, a megosztott Európa.
2. A gyarmati rendszer felbomlása (India, Kína), a „harmadik világ”.
3. A közel-keleti konfliktusok. Izrael Állam létrejötte, az arab világ átalakulása. Izrael a Közel-Kelet demokratikus állama.
4. Magyarország szovjetizálása, a kommunista diktatúra kiépítése, jellemzői.
5. Az egypárti diktatúra működése a Rákosi-korszakban, valamint a gazdasági élet jellegzetességei.
6. Az 1956-os forradalom és szabadságharc okai, háttere, főbb eseményei, jellemzői, szereplői.
7. A kétpólusú világregrend megszűnése: Németország egyesítése, a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése.
8. Megtorlás és a konszolidáció. Gazdasági reformok, társadalmi változások, életmód és mindennapok a Kádár-korszakban.
9. A Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak.
10. A rendszerváltozás „forgatókönyve”, mérlege, nyertesek és vesztesek.
11. Nemzetiségek Magyarországon a kétpólusú világ időszakában.

12. A határon túli és a világban szétszóródott magyarság helyzete a kétpólusú világ időszakában és a rendszerváltás után.
13. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése.
14. A közjogi rendszer jogállami átalakítása és intézményrendszere 1990 után.
15. A piaczgazdaságra való áttérés és az átalakulás ellentmondásai, regionális gazdasági különbségek.
16. Nemzet és nemzetiség. Kulturális és etnikai kisebbségek, nemzetiségek Magyarországon.
17. A magyar és az európai állampolgárság legfontosabb ismérvei. A magyar választási rendszer (országgyűlési és helyhatósági választások). A politikai részvétel formái. A közvetett és a közvetlen demokrácia eszköztára.
18. Az állam gazdasági szerepvállalása és kapcsolata a gazdaság különböző szereplőivel. A pénzpiac működése.
19. A munkaszerződés tartalma. A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek.

MATEMATIKA

1. Térgeometria

- A hasáb felszíne és térfogata
- A henger felszíne és térfogata
- A gömb felszíne és térfogata
- Hasonló testek felszíne, térfogata
- Tételek hajlásszöge
- A gúla felszíne és térfogata
- A forgáskúp felszíne és térfogata
- A csonkakúp és a csonkakúp felszíne és térfogata
- Térgeometria a hétköznapi életben

2. Sorozatok

- Számsorozatok, sorozatok megadása
- Számítási sorozatok. A számítási sorozat első n tagjának összege
- Mértani sorozatok. A mértani sorozat első n tagjának összege
- Sorozatokkal kapcsolatos vegyes feladatok
- Pénzügyi feladatok: tőkebefektetések, hitelek és kockázatok

3. Statisztika és valószínűség számítás

- Statisztikai adatgyűjtés
- Statisztikai jellemzők
- Diagramok
- Számítások osztályközpekkel
- Az eseménytér. Események összege és szorzata. Esemény valószínűsége
- Geometriai valószínűség
- A várható érték
- Mintavételek

4. Érettségi követelményrendszer átfogó feladatok a következő témakörökből

- Halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- Számтан, algebra
- Függvények, sorozatok
- Geometria
- Statisztika, valószínűségszámítás

BIOLÓGIA

- I. Molekuláris genetika** (kód átírás, a DNS, genetikai változatosság, sejtosztódás, mutáció)
- II. Öröklődés törvényei** (genetikai alapfogalmak, nemhez kötött öröklődés, emberi öröklődés, domináns-recesszív öröklődés, genetika a mindennapokban)
- III. Az evolúció** (alkalmazkodás a környezethez, a véletlen szerepe, az élet megjelenése, a fejlődés, a mai élővilág és az ember kialakulása)
- IV. Az ember egyéni és társas viselkedése** (megismerő lény, társas lény, szociokulturális lény, a pszichés terhelés)
- V. Gazdálkodás és fenntarthatóság** (talaj-, víz védelme, a légkör és az éghajlat, a bioszféra és az emberiség, a bioszféra védelme)

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

Az osztályozóvizsga 2 részből áll egy írásbeli és egy szóbeli.

Írásbeli feladatlap témái a 12. évfolyam témaköreiből van összeállítva, időartama minimum 60 perc.

Szóbeli témakörök:

1. Család, otthon, háztartás
 - Családi élet, gyermekvállalás
 - Családi költségvetés
 - Tudatos fogyasztói magatartás
 - Egészséges életmód
 - Hivatali ügyek
2. Továbbtanulás
 - Egyéni vágyak lehetőségek
 - Továbbtanulás adminisztratív teendői
3. Közlekedés
 - Közlekedési viszonyok
 - Közlekedés környezeti hatásai
 - Közlekedési kultúra
4. Életpályatervezés, munkavállalás, felnőttkori tanulási lehetőségek
 - Személyes ambíciók
 - Állaskeresés, önéletrajz, motivációs levél
 - Munkaviszony létesítése

12. sz. melléklet

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének programja

A Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a Sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó oktatási irányelvek alapján dolgozta ki az SNI-s tanulók fejlesztési programját.

A nevelés- oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhöz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többlétszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagok
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok; fejlesztő helyiségek;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, illetve osztálytermi foglalkoztatásának megvalósulásához;
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat).

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a

„sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, a tanuló képességei kibontakoztatásának érdekében.

- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlat e-bank, iskolai „forrásközpont” működtetése – a pedagógusok által kidolgozott egyes differenciált tananyagok, feladatlapok stb. felhasználásával, melyeket az iskola minden pedagógusa használhat, illetve minden pedagógus gyarapítja az anyagokat.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- a neurodiverzitást figyelembe vevő oktatási módszerek, rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoz létre, melyben érvényesül a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő

- a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, konduktor

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;

- b) javaslatot tesz a fogyatékoság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a szerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztentstól), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján –
 - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon
 - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
 - alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben;
 - segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
 - segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló nevelési-oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében ismerjék meg az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.

A kollégium programja

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.

A diákotthoni foglalkozások szervezésekor kiemelt szerepet kap:

- a szocializációt segítő képességek fejlesztése;
- az egyéni tanulási és ismeretszerzési technikák megtanulása, alkalmazása;
- az egészséges életmódra nevelés – a tanuló speciális igényeihez igazítva az egészség megőrzéséhez szükséges technikák, képességek megszerzése, megőrzése;
- a környezeti nevelés, a saját környezet egyéni igényeknek megfelelő kialakítása;
- a szabadidős program, önkiszolgálás, munka, tehetséggondozás, felzárkóztatás, társas kapcsolatok, közösségi tevékenységek alkalmazása, amelyek a tanuló eredményes társadalmi beilleszkedését segítik elő

1. A látási fogyatékos tanuló

A látássérülés a látószerv (a szem, a látóideg és/vagy a látásért felelős agykérgi/kéreg alatti területek) sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodóképességét, kihat személyiségének alakulására.

Gyógypedagógiai szempontból azok a tanulók látássérültek, akiknek látásteljesítménye az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) vízus: 0 – 0,3 közötti. Látássérült az a tanuló is, akinek centrális látótere legfeljebb 20°.

Ezen belül:

- a) vakok azok a tanulók, akiknek látóképessége teljesen hiányzik (vízus: 0);
- b) aliglátók azok a tanulók, akik minimális látással rendelkeznek (vízus: fényérzés – 0,1);
- c) gyengénlátók azok a tanulók, akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0,1 – 0,3).

A BNO 11 (WHO) 2018-as meghatározása alapján „megkülönböztetünk távoli és közeli látássérülést.

Távoli látássérülés:

- enyhe – a látásélesség (vízus) $< 0,5$
- mérsékelt – a látásélesség (vízus) $< 0,3$
- súlyos – a látásélesség (vízus) $< 0,1$
- vakság – a látásélesség (vízus) $< 0,02$.

Közeli látássérülés:

A közeli látásélesség (vízus) $< 0,5$ maximális korrekcióval.

A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie:

- a látássérülés kórokáról, kialakulásának időpontjáról;
- a szemészeti állapot prognózisjavuló vagy romló tendenciájáról;
- a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről;
- a gyermek intellektuális képességeiről;
- a látássérülés személyiségre gyakorolt hatásairól.

A látássérült tanulók tanulásának és tanításának alapelvei, céljai és kiemelt feladatai

A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más – haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási – beállítódás is jellemzi. Fontos az összes érzékszerv – hallás, tapintás, szaglás, ízérezékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tudatosítása és tanítása.

Kiemelt pedagógiai feladatok

A látássérült tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a Nemzeti alaptantervben alkalmazott szakaszolással.

A képzési szakaszok tervezésekor – az ép tanulókhöz hasonlóan – a látássérült tanulók nevelése során is figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat. Az eltérő életkori jellemzők miatt a személyiségfejlesztés speciális feladatai a következők.

Az alsó tagozaton:

- az önállóság iránti igény fejlesztése elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén;
- az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával;
- az érzékszervek használatának tudatosítása;
- az önbizalom, a pozitív énkép alapozása, a látássérülés megértése és elfogadása;
- kapcsolatépítés az ép látásúakkal, felkészítés az inkluzív közösségbe való beilleszkedésre;
- az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, a higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme.

A felső tagozaton:

- az önállóság további fejlesztése a tanulási és a mindennapi élet tevékenységeiben;
- a látásteljesítménnyel rendelkező tanulók esetében a látás kihasználását maximálisan segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igény kialakítása;
- az érdeklődés irányítása a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé;
- a céltudatosság, kitartás kialakítása az önálló tanulás és a pályorientáció céljából;
- az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában;
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása;
- az egészségvédő magatartás szokásainak továbbfejlesztése, az egészséges életmód iránti igény kialakítása;
- az egyéni igényeknek megfelelő közvetlen környezet tudatos át-, illetve kialakításának ismerete.

A többségi iskolában történő együttnevelés minden esetben egyéni döntésen alapul, esetenként egyéni felkészítést igényel. Az együttnevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A látássérült tanuló vegyen részt olyan egyéni fejlesztésekben, amelyekre állapotából fakadóan szüksége van. Ezen minden olyan egyéni felzárkóztató, tehetséggondozó, rehabilitációs és habilitációs célú külön foglalkozást értünk, ami az intézmény rehabilitációs

keretéből – az osztályfőnök, a szaktanárok, a délutános nevelő, a szülő észrevételei és javaslatai alapján – a tanuló órarendjébe illeszthető.

A tanulási környezet megteremtésének pedagógiai irányelvei

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók is aktívan vegyenek részt párban vagy csoportban végezhető tanulási formákban!
- A pedagógus feladata és felelőssége, hogy úgy tervezze a tanulási feladatokat és feladatcsoportokat, hogy az a látássérült tanulók képességeinek (látásteljesítményeinek) megfelelő legyen.
- A tanuláshoz és az értékeléshez a gyengénlátó, aliglátó tanulók számára szükséges biztosítani a megfelelő speciális tan- és (optikai) segédeszközöket.

Egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele

- Figyelembe kell venni, hogy a gyengénlátó, aliglátó tanulók látássérülésük, illetve egyéb csatlakozó sérülésük miatt gyorsabban elfáradhatnak, esetleg kevésbé terhelhetők, több és hosszabb pihenést igényelhetnek.

Személyre szabott tanulás és pedagógiai támaszrendszerek

- A személyre szabott, adaptív tanulás feltételeinek megteremtése gyengénlátó, aliglátó tanulók esetén az egyéni látásteljesítményüknek megfelelő speciális eszközök használatával is kiegészül.

Személyre szabott tanulás és differenciált oktatás

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók személyre szabott tanulásához szükséges a pedagógus együttműködése a látássérült tanulók gyógypedagógusával.

Általánosan alkalmazott differenciált tanulásszervezési módok

- Látásteljesítményétől függetlenül a gyengénlátó, aliglátó tanulók is képesek részt venni drámapedagógiai, kooperatív technikán alapuló tanulási-tanítási folyamatban, továbbá csoport- és páros munkában.
- Differenciálás esetén a pedagógus felelőssége, hogy a feladatok ne különítsék el az osztálytól a látássérült tanulókat.
- Alapvető fontosságú a tanulók látássérüléséhez illeszkedő, egyéni fejlődéséhez megválasztott módszertani eljárások alkalmazása a különböző pedagógiai szintereken.
- A gyengénlátó, aliglátó tanulók optimális tanulása-tanítása a pedagógus és a(z) utazó) gyógypedagógus, továbbá a család és a környezet együttműködése során valósulhat meg.

Mérés, értékelés és visszajelzés

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók esetében az egyéni látásteljesítményből adódó adottságokat (munkatempó, pontosság stb.) nagymértékben figyelembe kell venni.
- A gyengénlátó, aliglátó tanulók fejlődése esetenként csak önmagukhoz viszonyítható.
- Felmérések, értékelések esetén a gyengénlátó, aliglátó tanulók számára egyéni igény szerint a feladatlapok nagyítása szükséges. Így is lehetséges, hogy bizonyos feladatokat (grafikonok, térképek, képek, grafikák stb.) a tanuló látásteljesítménye miatt nem képes megoldani.
- A gyengénlátó, aliglátó tanulók felmérés, vizsga esetén engedményeket vehetnek igénybe (többletidő, adaptált feladatok stb.).

A látássérülés maga nem ok a tantárgyi felmentésre

2. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz, részben idegrendszeri fejlődési zavarokat, részben a magatartás-szabályozás más zavarait. Az idegrendszeri fejlődési zavarok nagy csoportjából ebbe a kategóriába tartozik a specifikus tanulási zavar és a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD).

Tanulási zavarok:

- olvasási zavar (diszlexia)
- helyesírási zavar (*diszortográfia*)
- diszgráfia
- diszkalkulia

ADHD kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul **figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar**), mely

- **figyelemhiánnyal** és/vagy
- **túlmozgással** (hiperaktivitás) és **impulzivitással** jellemezhető.

A **magatartásszabályozási zavar** is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt

- **impulzuskontroll-zavart** (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
- **diszruptív** (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
- **diszszociális** (normasértő, agresszív, megbotrántoztató) **viselkedészavarokat** értünk.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó állapotok gyakran együttesen is előfordulnak, illetve más idegrendszeri fejlődési zavarokkal is együtt járhatnak (komorbiditás).

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történhet. Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetségazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatban, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével. Beilleszkedésük segítését intézményi pszichológus is támogathatja.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

Az alapelvek megvalósítása érdekében feladat:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

Olvasási zavar

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel;
- b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;
- e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- f) szövegértési stratégiák kialakítása;
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolattérképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépírással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- k) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;
- l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Íráskép zavara

Fő célkitűzések:

- a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);
- b) a különböző írásformák tanulói képességeikhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;
- b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- c) a mozgáskoordináció fejlesztése;
- d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
- h) a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Helyesírás zavara

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségszintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- d) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- b) beszédpercepció fejlesztése;
- c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;
- e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

Számolási zavar

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevés, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- d) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő

ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi szintereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;
- d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- e) fokozott egyéni bánásmód;
- f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- i) feladat kivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- d) a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- f) koncentráció fejlesztése;
- g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;
- i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- b) érzelmfelismerés és érzelmkifejezés fejlesztése,
- c) kommunikáció fejlesztése,
- d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- e) megküzdési képesség fejlesztése,
- f) figyelmi működés fejlesztése.

Habilitáció/rehabilitáció

- Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.
- Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.
- Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógusnak szintén tájékoztatást kell kapnia.
- A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

3. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és a rugalmas viselkedésszervezés minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés és -kivitelezés képességének minőségi sérülése, valamint az egyenetlen képességprofil.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei, az aktív tanulás támogatása

- a) Az autizmusspecifikus nevelés-oktatás alapja a tanuló egyéni szükségleteinek megértése, figyelembe vétele.
- b) Az autizmus spektrumán komprehenzív, fejlődési-viselkedéses-oktatási és kognitív-viselkedéses megközelítést alkalmazó módszertanok egyénre szabott alkalmazása szükséges
- c) A tanuló sérülésspecifikus támogatása a rehabilitációs-rehabilitációs órákon és az iskolai élet minden színterén, valamennyi tanórai és tanórán kívüli helyzetben megvalósul, mivel a szociális interakciók, a kommunikáció értését és használatát kívánó helyzetek átszövik az iskolai életet.
- d) Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót fogadó köznevelési intézmény valamennyi közösségét (munkatársak, szülői közösség, kortárs közösség) informálni kell az autizmussal kapcsolatos alaptényekről és a támogatás alapvető stratégiáiról.
- e) Az iskolai élet minden területére ki kell terjeszteni a támogatás alapvető stratégiáit, módszereit (pl. egyénre szabott motivációs rendszer, strukturált környezet, vizuális környezeti támpontok, zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelem, a beszédet

kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, pl. írott, képes vagy tárgyi szimbólumok).

- f) Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása érdekében a tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi szakembernek tájékozottnak kell lennie annak tartalmáról. Az egyéni fejlesztési terv megvalósulását az autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végzett gyógypedagógus koordinálja a tanuló és a szülők folyamatos bevonásával.
- g) A családdal való folyamatos együttműködés .
- h) Törekedni kell arra, hogy a tanuló pozitív tapasztalatokat szerezzen a közösségben való részvételtől. Ennek érdekében alapelv a tanuló teljesítményének, erőfeszítésének értékelése, a rendszeres pozitív visszajelzések biztosítása.
- i) A nem vagy alig beszélő tanulók esetében biztosítani kell az egyénre szabott augmentatív-alternatív kommunikációs rendszer használatát.
- j) A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori életminőség, a szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális-kommunikációs nehézségek, a viselkedésszervezés és a gondolkodás sérülésének speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- k) A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanultak egész életen át történő megfelelő alkalmazhatósága, különös tekintettel a következő területekre: önkiszolgálás és önellátás, spontán kommunikáció, tanulás, munkavégzés, szabadidő, társas kapcsolatok, közösségi élet, felnőttkorban funkcionális tantárgyi készségek (pl. pénzhasználat valódi élethelyzetben, menetrend elolvasása és értelmezése, az írás kommunikációs célú használata).
- l) A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében az információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.
- m) A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelés a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- n) Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása szükséges.
- o) A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos problémamegoldási módszerek tanítása.
- p) A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe illeszteni.
- q) A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén).

Az autizmus spektrumzavarral diagnosztizált tanulók a többségi iskolában integráltan, az integráció különböző szintjeinek, formáinak alkalmazásával kerülnek besorolásra:

- a tanuló teljes, funkcionális integrációban vesz részt, szükség esetén egyénre szabott segítséget kap;
- a tanuló részleges integrációban vesz részt, a többségi iskolában autizmusspecifikus egység működik, a tanuló egyéni képességei és szükségletei szerint kapcsolódik be a tanórákba;

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció céljai és feladatai az iskolai nevelés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatók meg. Módszertanilag az autizmusspecifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógytestnevelés alkalmazása szükséges. Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való habilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek;
- viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.);
- figyelem, emlékezet, utánzás, problémamegoldó gondolkodás, énkép, önismeret;
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása;
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók;
- önkiszolgálás, önellátás;
- saját speciális segédeszközök mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata;
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása;
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása;
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása;
- a halmozottan fogyatékos tanulók speciális ellátása.

4. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a tartósan kedvezőtlen környezeti hatások miatt a neurológiai érés lelassulása folytán tartós, átfogó tanulási problémákat mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési folyamatát meghatározó irányelvek és szempontok:

- tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon vagy (korábban) oligofrénpedagógia szakon végzett gyógypedagógus vesz részt a nevelési-oktatási és/vagy fejlesztési folyamatban, valamint szükségszerűen más szakirányon végzett gyógypedagógus és/vagy egyéb szakember (pszichológus, orvos, szociálpedagógus stb.);

- a tanórák mellett az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kötelezően részt vesznek az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozáson, amelynek célja a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően;
- a gyógypedagógus a partnerekkel együtt (tanuló, pedagógus, szülők stb.) egyéni fejlesztési tervet állít össze, amely konkrét, mérhető és rövid idő alatt elérhető célokra bontja le a távlati fejlesztési célokat;
- elengedhetetlen az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása, az elért eredmények összehasonlítása a kiinduló állapottal, a pedagógiai diagnosztika eszközeivel pontos és mérhető információk gyűjtése, ezek alapján az egyéni fejlesztési terv módosítása;
- a tanuló általános fejlettségi állapotának, tanulási képességeinek leginkább megfelelő tanulási tempó és absztrakciós szint biztosítása, amely tanulási területenként/tantárgyanként eltérő lehet;
- a fogalmak lassú érlelése, a sokrétű és intenzív tapasztalatszerzés, az elvonatkoztatás lépéseinek szemléltetésén alapuló folyamat a fogalmak fokozatos „bővítését” teszi lehetővé;
- a megtanultak számbavétele, rendezése és kérdések/problémák segítségével a még nem ismert válaszok keresése. A saját élmények, korábbi tapasztalatok/tudás összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel;
- a gondolkodás rigiditása miatt a kérdések egyszerűsítése, a feladatelemek kis lépésekre bontása vagy analógiák alkalmazása hozzájárul a tanulóban már meglévő tudáselemek megerősítéséhez, a továbblépéshez;
- fontos a különböző képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolása, a tanuló érdeklődésének és motiváltságának elősegítése (pl. feladatok választhatósága, több megoldási lehetőség keresése, az önálló tanuláshoz szükséges technikák elemeinek fokozatos elsajátítása, a metakognitív folyamatok állandó megerősítése, az egyéni tanulási utak feltárása);
- fontos a tanulásra rendelkezésre álló idő változatos strukturálása, az időtartamok rugalmas változtatása, a legkedvezőbb csoportméret kiválasztása;
- az elsajátítás folyamatában alkalmazott eszköztár (pl. számológép, szótár, IKT-eszköz, gondolattérkép stb.) alkalmazásának tanítása, majd felhasználásának lehetősége a tanuló számára a pedagógiai folyamat minden szakaszában;
- megfelelő tanulási környezet kialakítása (térrendezés, berendezés, változtathatóság stb.).

A tanuló fejlődését támogató feltételek:

- megfelelő osztálylétszám;
- az aktív tanulás biztosítása;
- a szükségleteknek megfelelő tanulásszervezési mód kiválasztása;
- a személyre szabott tanulás lehetősége;
- differenciálás alkalmazása;
- együttnevelés során a kéttanáros modell alkalmazása és/vagy a pedagógus-gyógypedagógus szoros együttműködése, rendszeres konzultációja;
- fejlesztő értékelés (tanulást támogató értékelés) alkalmazása.

Értékelés (tanulási eredmény)

A szakértői bizottság a komplex diagnosztikát követően megállapítja a sajátos nevelési igényt, ezen belül az enyhe értelmi fogyatékossgot. Ezzel egyidőben – szükség esetén – javaslatot tesz egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli mentesítésre. A szakértői vélemény alapján az intézményvezető mentesítheti a tanulót az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, a gyakorlati képzést kivéve. A szülő kérésének megfelelően a szakértői vélemény alapján javasolja a szöveges értékelés és minősítés alkalmazását. A felmentés, mentesítés természetesen nem elsődleges cél.

5. A hallási fogyatékos (hallássérült) tanuló

Hallássérülésnek nevezzük a hallószerv valamely részének veleszületett vagy szerzett sérülését, illetve fejlődési rendellenességét, amelynek az éptől eltérő hallásteljesítmény lesz a következménye.

A hallássérülés gyűjtőfogalom. Hallássérült személyek a nagyothallók, a siketek és a cochleáris implantátumot (továbbiakban: CI) viselők. A cochleáris implantátum a belső fülbe ültetett hallásjavító eszköz. A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szakásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás, szókinccs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje nem feltétlenül korrelál életkorával, hallásállapotával.

A hallássérült tanuló fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, segédeszközzel való ellátásának, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások, eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
- csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul; esetenként a két pedagógus (többségi és gyógypedagógus) közösen vezeti az órákat;
- részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.
- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás stb.). Az értékelésnél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek- és szülői közösségek, valamint az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;
- hospitál a gyermek osztályában;
- segítséget nyújt a befogadó intézmény pedagógusainak tanórai munkájához;
- nyomon követi a gyermek fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek nyelvi és kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában részt vevő szakemberek munkáját;
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel

A hallássérült tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásai

A feladat jellegéből adódóan az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció döntően individuális jellegű, ezért egyéni vagy kiscsoportos keretben valósul meg.

- A hallás korlátozottsága és annak súlyos következményei döntő befolyással bírnak nemcsak a fogalmi gondolkodás fejlődésére, hanem a lelki élet, a személyiség fejlődésének egészére is.
- Az egyéni anyanyelvi nevelés az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú órakeretben kerül megvalósításra. Az iskolai fejlesztés alapozó és alsó tagozatos szakaszában a hallássérült gyermek egyéni adottságaihoz, érdeklődéséhez igazodó központi témájú társalgások szolgálják a nyelv, a beszéd különböző területeinek fejlesztését. Középpontban az alapvető hangzó nyelvi készségek (a szájról olvasásra és a hallásmaradványra támaszkodó beszédértés, a gondolatok önálló kifejezése) erősítése áll. A társalgások keretében kerül sor a beszédérthetőség (tempó, ritmus, hangsúly, artikuláció) folyamatos fejlesztésére is. A felső tagozaton folytatódik a magyar nyelvi kompetencia kibontakoztatása a Magyar nyelv és irodalom tanulási területéhez is igazodva.
- A beszéd, nyelv elsajátítási (diszfáziás) és egyéb tanulási zavar tüneteit mutató tanulók komplex korrekciója az iskoláztatás végéig szükséges, elsősorban az egyéni fejlesztés keretében.
- A hallás-ritmus-mozgás nevelés összehangolt fejlesztő tartalma közvetlenül szolgálja a hallássérülés és következményeinek korrekcióját.
- A hangzó nyelvi készségek fejlesztése a rehabilitációs órakereten kívül része valamennyi (nyelvi fejlesztést is megvalósító) tantárgynak.
- Az egészségügyi célú rehabilitáció a hallássérült tanulók esetében elsősorban a folyamatos otológiai és audiológiai ellátásra irányul. Feltétel: az audiológiai vizsgálatokhoz szükséges tárgyi és személyi feltételek iskolai keretek közötti maradéktalan biztosítása.
- A hallássérült tanulók fokozottabban támaszkodnak a látásukra, ezért annak védelme a fülészeti ellátással azonos fontosságú.
- Kiemelten fontos a mentálhigiénés gondozás, a pszichológiai ellátás, különösen a hallásukat a hangos beszéd kialakulása után elvesztett tanulók esetében – az eredményes iskolai oktatás szempontjából is.

A pszichológiai rehabilitáció, rehabilitáció elsődleges célja, hogy megelőzze, illetve csökkentse azokat a kedvezőtlen folyamatokat, amelyeket a hallássérülés és az azzal összefüggő eltérő nyelvfejlődés a személyiség fejlődésében okozhat.

A pszichológiai rehabilitációval, rehabilitációval összefüggő főbb feladatok:

- a társuló problémák (pl. tanulási zavar, hiperaktivitás, autizmus) korai felismerésének segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő – minél korábbi – terápiához való hozzájutás támogatása;
- tehetséggondozás: a tehetség felismerésének és kibontakozásának segítése;
- a tanulók ön- és társismeretének fejlesztése;
- belső állapotok, érzelmek felismerésének, azonosításának, helyes kezelésének fejlesztése, az empátiás készség fejlesztése;
- a társas helyzetek értelmezésének segítése, a helyzetnek megfelelő kommunikáció, viselkedés kialakítása, többek között a segítségkérés, az önvédelem, önérvényesítés, konfliktuskezelés, alkalmazkodás készségeinek gyakorlása;
- a gyermek, fiatal támogatása a másság megélésében, a sérültség elfogadásának, elfogadtatásának segítése;

- a család támogatása a hallássérüléshez kapcsolódó krízishelyzetekben, a hallássérült gyermek nevelésében;
- a pályorientáció, a pályaválasztás segítése a hallássérült specifikumok figyelembevételével pályatanácsadás formájában;
- az integráció előkészítése, a gyermek, szülő, befogadó intézmény támogatása, sikertelen integráció esetén a gyermek negatív élményeinek feldolgozása, az önbizalom erősítése;
- az etikai normák ismeretének hiányossága, a fokozott befolyásolhatóság, az áldozattá válás és a bűnelkövetés esetleges veszélyeztetettsége miatt prevenciós foglalkozások szervezése;
- mindezeket túl szükség esetén pszichológiai ellátás – akut krízis, személyiségzavar, magatartászavar, beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi konfliktusok, egyéb pszichés problémák (szorongás, pszichoszomatikus problémák stb.) előfordulása esetén;
- a tanulók intézményen kívüli pszichológiai ellátása – különösen súlyosabb kommunikációs akadályozottság és kollégiumi bentlakás esetén – lehetetlen, ezért indokolt az intézményen belüli pszichés megsegítésük;
- a nyelvi kommunikáció döntő befolyással bír nemcsak a fogalmi gondolkodás fejlődésére, hanem a lelki élet egészére, a személyiség alakulására is. Ezért alapvető pedagógiai fejlesztési cél a lehetőség szerinti legkorábbi időponttól kezdett szakszerű szurdologopédiai ellátás és igény szerint mindkét nyelvhez (vizuális és auditív) való hozzáférés biztosítása.

